Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

95. 170
g 19
CA 1412

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

~~(Hagenau. H. Gran. 1498)~~

~~cf. Sermones Hermannus Bryа Lelatin in lettterlys.~~

(Daventriae
R. Paffraed
c. 1488)

cf. M. Alexandri Doc-
~~trinale~~

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Epiſtolæ familiares Franciſci Philelfi

~~Henricus zwollenſis in ſe~~

Iſte liber ptinet fr(atr)ibz domus ſti Gregorij d embrica

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vid Epistas vltraz li 8

Quis, quantusq, fuerit hic Fr. Philelphus, vide apud Alexand. de Alexandr. Genial. dier. l. 1. c. 23.

·Io. Argyropulus h IIII

G. Gemistus h. VI

Tolentinas Philelphus d VI. X II aver

Constantinopoli matre et alt. rice vocat X V aver

Ant. Raudensis in Lactantiu h VIII

Sestertium I III

Florinus aureus sommi ducatus I V adver. et aver

Vrsina Hosnaga uxor secunda Philelphi K IV aver

Plauti XII Comoediae e Germania advectae S VI

Accursius S. VI.

Dos filiae V 6 adver.

Apud Pontificem Nicolaum V. V ult.

Apud Alphonsum ibid. aver

De y VII

Nicolai V studium librorum ex Asia comparandorum AA I CC I

Antonius Beccharia AA III bb III gg VIII av.

Io. Argyropulus AA. VI ad. et aver bb. VII gg VIII aver

Paraclelus bb. III aver

Praedict. Aeneae Silvio pontificatu CC IV. aver et VII aver

Hermol. Barbarus Eques Veronensis EE IV aver ff I aver gg VIII ad.

Filii specimen Venetiis ff. II

Liciniij gg V.

Fr. Philelphi uxor nata XVI annos et ex a filius ann. 1. 2. 2. Graeca fuit uxor epist. A
moritur Olympus Flavius natus ex uxore secunda Vrsina Hosnaga lib. 6 epist.
Libri de exilio pag. f. II.

Cosmus tollendus lib. 4. ep. 1.

Commentationum Florentinarum libri tres. lib. 5 ad Anton. Metellum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

FRANCISCI PHILELFI EPISTOLARUM LIBER PRIMUS.

FRANCISCUS PHILELFUS. LEONARDO IUSTINIANO SALUTEM PLURIMAM DICIT

Epl̄a p̄ma

QUOD nihil apud me duxerim antiquiꝰ beniuolentia tua: nihil ſanctiꝰ tua fide: facile vel ex hoc potes exiſtimare Leonarde iuſtiniane: quod et Conſtantinopolim nouam Romam mihi iucundiſſimam: et regem ipſum Joannē palæologum de me q̄ȝ optime certe meritum tua cauſa reliquerim Non enim me mouit ſpes ampliſſima: quam tuis tam crebris: tamqȝ liberaliſſimis litteris mihi oſtendiſti: vt tibi obſeq̄rer: ſȝ ipſe tu: cui me cariſſimum eſſe iampridem multumqȝ cognoram Nec eſt quicq̄ȝ: quod malim: q̄ȝ ⁊ haberi me: ⁊ eſſe gratiſſimum. Nam liberalitas opulenti eſt nōnunq̄ȝ: at gratitudo iuſti ſemper ⁊ boni viri. Cum igiť ad ſextum kalendas ſeptembres ſoluiſſem ex vrbe Conſtantinopoli: hoc die circiter meridiem poſt annum ſeptimum ac menſes quinqȝ poſtea q̄ȝ hinc primum nauigaram in Thraciam: ad vos redij. ductꝰ ſane cōſilio tuo: cupienſqȝ ⁊ tibi ⁊ cæteris patricijs viris referre eam quam debeo gratiam pro virili mea Nam priſtina veſtra illa erga me et pulcherrima beneficia neqȝ obliuiſci vnq̄ȝ poſſim: nec minus digna cenſere: quibꝰ ſim obſtrictus ꝑpetua obſeruantia. Utinā ſæuiens hæc atqȝ perhorrenda peſtilētiæ vis: qua vrbem video acerbiſſime laborare: nō impediat cogitationes meas. Non em̄ poſſum non metuere huiuſmodi ſagittas quales ex Junone cognitas hoc eſt ex aere: virum etiam fortiſſimū achillem permouiſſe ſapientiſſimꝰ poeta Homerus docet. Nam ſcimꝰ huiuſcemodi vulneribꝰ cæleſti impetu cōcitatis remedia nulla ſatis certa afferri poſſe. Quo fit: vt quid me agere oporteat in tanta pernicie: non intelligam. Itaqȝ mihi gratiſſimū ſis facturus: ſi per te certior factꝰ fuero: quid mihi conſilij capiundum cenſeas Uideo em̄ vniuerſam ꝓpemodum ciuitatem ab vrbe eminus abeſſe præter vnum te: qui murani inť vitrea iſta vaſa q̄ſi clypeo tectꝰ vulcani ictus Apollinis contemnas. Uale ex venetijs. vi. idus octobres Anno a natali chriſtiano. M. cccc. xxvij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ Philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal.
2 REddite mihi ſunt lr̃æ tuæ: ⁊ ꝑhũane illæ q̃dẽ ac plane
iudices aĩoris ſumi erga me tui. Nõ aũt mones: bono
vt ſim aĩo: q̃m oĩa mihi ꝓ mea opĩone. ꝓpᷓ inueterata iã ⁊ maxi
ma amicitia nr̃a ſint abũde rñſura: etſi nõ erat monitore opus:
nõ fuit tñ ingr̃tũ audiſſe: eo te eſſe ĩ me aĩo: quo ſꝑ fueris: amico
et ꝑbenigno. Faciam aũt qđ hortaris: me domi cõtinebo. Mea
oĩs ꝯſuetudo erit cũ muſis. Nulliꝰ hoĩs vxor familiaritate: aut
cõgreſſu: q̇ per hac tẽpeſtatis calamitatẽ diutiꝰ venetijs fuerit.
Te nõ prius adibo: q̃ꝫ iuſſeris. βουλομεγω λαον σό
ον ἐμμεναι ἢ ἀπολέσθαι. De familia mea qđ ſcire cu
pis: mihi ẽ vxor ãnos nata ſedecim: ⁊ ex ea puer annũ natꝰ vnũ
mẽſes duos: dies ſeptẽ: ac decẽ noĩe Joãnes marius iacobꝰ: ſer
uæ quattuor ſeruꝰ vnus: miſter mercenariꝰ item vnus. Uale.
ex venetijs. v. Jdus octobres. M. cccc. xxvij
¶ Frãciſcꝰ Philelfus. Frãciſco barbaro ſal.
3 QUod tibi iucundiſſimũ eſſe puto: nudiuſterciꝰ veneti
as ex vrbe Cõſtãtinopoli adueni: vnde abeſſe te ⁊ doleo
qꝛ ſuauiſſima tua ꝯſuetudĩe frui nõ licet: ⁊ gaudeo: ꝙ ſalutꝭ tuæ
rationẽ habeas. Nã furor peſtilẽtiæ parcit nemini. nec vllis re
medijs. aut arceri poteſt. aut reꝑmi: ne ſi Aeſculapius quidem
ipſe huiuſue filiꝰ Podalirius. ⁊ Machaon cũ Apide vna illo:
qui primꝰ medicinam dicit inueniſſe: ꝓpulſatores: ⁊ curatores
adſint. Quare cũ vita ſis digniſſimꝰ: facile et æquo aĩo patior
abſentiã tuã dum tñ lr̃is creberrimis ꝑñtis tui deſideriũ reſarti
as. Uale ex venetijs. iiij. Jdus octobres. M. cccc. xxvij
¶ Frãciſcꝰ philelfus. Marco lypomano ſal.
4 ACcepi lr̃as tuas: q̇bꝰ non dubio declaraſti tibi meũ re
ditũ in italiã voluptatis plurimũ attuliſſe: quippe qui
dubitaſſes me nõ litteraturam ſolum: ſed naturam etiã græco
rum adamauiſſe: ob idqꝫ factum oĩno græcũ: præſertim cũ græ
cam vxorẽ: q̃ꝫ latinam ducẽ maluerim. Petiſqꝫ: quãtum libro
rũ mecũ aduexerim Demũqꝫ hortaris: vt venetijs malim agẽ:
q̃ꝫ alibi vſquã gentiũ. Mihiqꝫ tuã oẽm opem: atqꝫ operã ꝓ ve
tẽ noſtra beniuolẽtia polliceris. Dim primũ tuũ liberaliſſimũ
promiſſum: quo ĩ lr̃is vſus es: ⁊ audio nõ inuitꝰ: ⁊ amplector
perlibẽter: eoqꝫ mihi ſemꝑ: quotiẽs opus fuerit: vtendum volo
Nõ ſi qua etiã in re meo tibi officio opꝰ eſt: illud tibi peculiare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ducito. Poteris tu quidē bñficijs me ſuparare: at ego te volunta tis gratitudīe: id qđ eo me puto facili⁹ conſecutuꝝ: ꝙ venetijs agere vitam inſtitui: quãtum ſcꝫ in me fuerit. Hic autem non nulla pſæpe offeraꝛ occaſio: ⁊ tibi bñficiꝫ ꝯferendi: ⁊ mihi rurſus vel referendæ: vel habendæ gratiæ. Libroꝝ vero nō nihil aduexi mecū. Eſt etiam venetijs multū tum apud te ⁊ barbaꝝ. tum apud leonardū meum. Reliqs autem meos codices. cum venetias reuerteris: nō modo videbis oēs: ſed etiā his fruere ex ſententia tua Nā vt ſcis τά τῶν φίλων κοινά. Et ſum latin⁹: ⁊ fui ſp. Nec aliud quicq̄ꝫ ex græcia reportaui: q̄ꝫ lratu rā atqꝫ diſciplinā: q̄ꝫq̄ꝫ ſunt item h̄ tpe apud græcos pmulta ⁊ vtilia ⁊ pclara: q̄ nō ſolū ornēt: ſꝫ efficiāt bonos viros Nā ſine inuidia audiēda ē veritas. Sꝫ de vxore qđ purbane iocarꝭ mecū: duxi ſane vxorē illi⁹ Chriſoloræ filiā: quē nō latini minus admiranꝛ q̄ꝫ græci. Accedit ad generis l' bonitatē vel claritudinē: ꝙ nata ē mea vxor ea matre: q̄ et auria ipſa ſit ⁊ mulierum oīm pudiciſſiā atqꝫ optia Sꝫ de his hacten⁹. vehement cupio reditū tuū: quē vt de⁹ maturet: opto Multa ei ſūt q̄ cupio corā tecū ꝯmētari. Vale. ex venetijs Idib⁹ octobs. M. cccc. xxvij.

Frãciſc⁹ Philelfus. Danieli veturio ſal.

5 Ego tibi grãs imortal': ꝙ tãta beniuolētia me cōplecteris. Nō eñ ſine mag̃ q̄dã amoris vi me hortarꝭ: vt in tãtis peſtilētiæ ignib⁹ venetijs eſſe malim: ſꝫ vl' patauiū ꝯcedã vel alio vbi tutius vitæ meæ ꝯſultū ſit. Si dixero me eſſe oīno expertē metus: plane mētiar. Metuo eñ ſꝫ non tam mihi: q̄ꝫ infanti filio. vxoriſqꝫ adoleſcētulæ: tum reliquæ etiã familiæ: quæ min⁹ fortaſſe ſibi cauē norit. Nec ſatꝭ ſcio: q̄d faciã Nam patauij q̄ꝫ et in reliqs ppinqs vrbib⁹ efferatã hãc morbi imanitatē audio icrudeſcē. Quare aut nuſq̄ꝫ ē mouēd⁹ pes: aut fugiē dū lōgi⁹: vbi pacatior ſit aerꝭ clemētia. Cōſiliū tñ tuū nō poſſū nō pbare. Vale ex venetijs kal'. nouēbrib⁹. M. cccc. xxvij.

Frãciſc⁹ Philelfus victorino feltrēſi ſal.

6 Ego te viꝝ non ſolū mei amantiſſimū: ſed ⁊ prudentem et bonū iampridē eſſe ꝯgnoui. Admonitionē tuam nō poſſum nō pbare Sed q̄ mare igreſſus ſit: nō hꝫ vētos i manu Aduerſus cōtrarios etiã flat⁹ tãtiſper nitendū eſt: dū vl' fortuna vel de⁹ aliqs portū obtulerit: ſi min⁹ optatū ſaltē tutū. Sententiã meã tenes Va. ex venetijs. vi. ka. decēbres M. cccc. xxvij

¶ Frācíſcꝰ philelfus Frācíſco ferreto ſal.

7 LItteris tuis ſum mirifice delectatꝰ. Video em̄ noſtrā
Conſtātinopolitanā illam ↄſuetudinē tibi mēte nō ex
cidiſſe. Qđ aūt hortaris: ſi qn̄ ad tholentinates rediero: Anco
nā vt iter faciā: tibi bō fide polliceor nō ātea me ad Tholētina
tes reditur. q̄ꝫ ⁊ Anconā ⁊ te videro. Sꝫ q̄ ad tēpꝰ id ſit futur
nōdū ſatꝭ ſcio. Vale ex venetijs Idibꝰ decēbribꝰ. M. cccc. xxvij

¶ Frācíſcꝰ philelfus Leonardo iuſtiniano ſal.

8 QVoniā natalis chriſtianꝰ iam ꝑpemodū pulſat fores:
facies mihi rē gratiſſimā: ſi q̄s archas anteq̄ꝫ ego forē
ex Cōſtātinopoli ſoluturꝰ: p illius tpis naues ad te miſi: mihi
reddi curauerꝭ Nō em̄ ſolū libris nōnullꝭ mihi opꝰ ē: q̄ arcis ſer
uant: ſꝫ etiā veſtimētꝭ. tū meis: tū vxorꝭ Et vt de me ſileā: me
quottidie vxor rogat: ne ſe diutiꝰ priuē voluptate ſuar veſtiū:
Quare niſi ad primū natalē huic morē geſſero. ſe ab me deludi
exiſtiabit Nā neqꝫ te latē dꝫ īgeniū muliebre. ⁊ ego vxori ea ne
gare nō auſim: q̄ vitae cultui decoroqꝫ debent: adoleſcētulae pſti
mihiqꝫ morigerae Va. ex vene. xvi. ka. ianuarias M. cccc. xxvij

¶ Frācíſcꝰ philelfus Antonio capanorēſi ſal. pl. dicit

9 QVod meū in italiam reditū iucūdiſſime accepis: ē mi
hi exploratiſſimū. Noui em̄ bonitatē tuam. ⁊ animū
erga me. Qđ autem certior fieri vis de rebꝰ meis: exponā breui
Vereor in eā fabellā incidiſſe: q̄ de cane dicit: qui vmbratilē ſe
cutꝰ imaginē. quā ferebat rictu carnē reliq̄t. Erāt mihi cōſtan-
tinopoli laeta oia ⁊ ſecūda. Dum amicis his obſeq̄r ductꝰ ingēti
ſpe: captuſqꝫ pmiſſis: incertā fortunā certis ornatiſſimiſqꝫ cō-
modis āndoſui Et ne lōgior ſim: mihi deluſus videor. Quo fit.
vt aliūde mihi ↄſulēdū ſit. De verſura qđ ſcire vis: duplicit ex
poni ſolet: cū aut foenꝰ foenore. aut creditor creditore ꝟtit. Et
vt aptiꝰ loq̄r: ſi qn̄ aes alienū nobis cōflatum fuerit: nec tātum
nobis pecuniar ſit. vt id diſſoluē liceat. aut vbi tempꝰ diſſoluē-
di aduenerit: foenus additās priori foenori. aut mutamꝰ credi
torē ab altero ſcꝫ vſurario aes accipiētes: qđ alteri reddamꝰ.
Vale ex venetijs. xv. kal. ianuarias. M. cccc. xxvij.

¶ Franciſcꝰ philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal.

10 NOlo: mea cā quicq̄ꝫ patiaris incōmodi. Nā tua mihi
vita nō libris ſolū ⁊ veſtimētis. ſꝫ mea etiā vita carior
eſt. Poſteaq̄ꝫ id cubiculi vbi mea illa bō ↄtinent: ſuſpectum eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ꝓpt eum: q̇ eo ĩ loco peſtilẽtiali morbo corrept⁹ exceſſit e viuis: nõ ſolũ expectabo. ſ3 diu etiã multũq3 expectabo: q̃ ad aer ad ſalubritatẽ redierit. S3 interea tp̄is vt mihi rebuſq3 meis ꝯſulas: te plurimũ rogo. Nã diutius ita agẽ nec poſſum. nec volo. Si ꝓmiſſa mihi fuant: manẽdum ẽ: id qđ eo libẽtius ſum factur⁹ quo video me tibi cunctiſq3 patricijs eẽ cariſſimũ. Vex diuturniorẽ ſpẽ precio emendã nequaq̃3 cenſeo ĩ hac p̄ſertim tp̄m pernicie. Vale ex venetijs. xv. kal'. ianuarias. . M. cccc. xxvij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Leonardo iuſtiniano ſal.

11 QUod me hortaris ad patiẽtiam: nõ contẽno. Eſt em̃ ea quædã ſpecies fortitudĩs: q̈ res arduas difficiliſq3 ꝑpetimur honeſtatis vtilitatiſue gr̃a Ego me honeſtati ita video ſatiſfeciſſe in tãta periculoꝝ ac tam intolerabili magnitudĩe: vt plus mihi honeſtas iam debeat: q̃3 ego houeſtati Reliqua ratio eſt vtilitatis: quam in hãc diem ſcio mihi fuiſſe nullã: poſteaq̃3 ex græcia ad vos redij. Nec quæ futura ſit: poſſum augurari. Sum equidẽ apud vos perlibent̃. S3 diu ita eſſe nõ poſſum. Itaq3 te etiã atq3 etiã rogo: vt ꝓſpicias reb⁹ meis. Vale ex venetijs ex ædib⁹ noſtris. xiiij. kal'. ianuarias. M. cccc. xxvij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Kyriaco anconitano ſal.

12 SIngularem tuũ erga me amorẽ ſi nõ væhement̃ amẽ: ingrat⁹ ſim. Amo te inq̃3 mi Kyriace cũ ob tuã in me beniuolẽtiam: tum ob eã inquiſitionẽ atq3 diligẽtiam: q̈ veteris maria in eaꝝ rerum inuẽtione: q̃ vel nimia vetuſtate: vel patrũ noſtroꝝ negligẽtia apud nos perierãt. Incũbe igit̃ vt facis. ĩ tã liberale tãq3 laudabile mun⁹ renouãdæ vetuſtatꝭ: vel ab ĩteritu poti⁹ vendicãdæ Nõ em̃ paꝝ ⁊ voluptatꝭ ⁊ cõmodi præ ſe ferũt iſtiuſmodi eulogia atq3 epigrãmata: quæ tãto cũ ſtudio ⁊ laborẽ vndiq3 ex vniuerſo ꝓpe orbe in italiã aduehis. Et hoꝝ quidem gratia nõ ſolũ viuos tibi cõcilias. ſed mortuos quoq3 reddis obſtrictos bñficio ſempiterno Et hac de re ſatis ac ſup̲: petis a me vt tibi declarem: quæ publij Virgilij maronis ſentẽtia fuerit ĩ ſcribẽda æneide Nã cõmunẽ illã opinionẽ quã ludi magiſtri afferũt: voluiſſe Virgiliũ ⁊ imitari Homeꝝ. ⁊ laudare Auguſtũ nequaq̃3 tibi ad modũ ꝓbari. Non mediocrẽ ꝑfectorẽ petis: neq3 breuis orationis op⁹: a me præſertim. q̇ hoc tp̄e ocioſus non ſum. ⁊ angor animi nõ iniuria tum ob hãc peſtilentiæ acerbitatem. qua me venetijs obſeſſum intueor. tum quia hic inutiliter

tempꝰ tero: ab his deluſus: a qͥbꝰ minime cõueniebat. Sȝ ne me
difficilē voces: aut ī amore tibi minꝰ reſpõdentē: dicā breui qđ
ſentio. Qȝ Uirgiliꝰ vno æneidos carmīe meliſigenis. Homeri
iliada Ulyſſeamqȝ imitatꝰ: Aeneā laudās: Auguſtū q̄ȝ lauda
rit: nequaq̄ȝ inficior ſȝ diuinū eiꝰ ingeniū altiꝰ ſuſpexiſſe neſcius
certe nõ ſum. Quippe q̇ humanā ꝯditionē contēplatiue actiue
qȝ deſcribēs: eo cogitatꝰ oīs ꝯſiliaqȝ direxerit: vt q̄ via ſummum
bonū in hac vita parari poſſet: in vniꝰ æneæ ſapiētia ꝟtuteqȝ oñ
deret. Id aūt nõ obſcure ꝑma ipſa ḡuiſſimi huiꝰ ſui ⁊ elegantiſſi
mi opis ꝓpoſitione ſignificat. Ait eñ ſe canē arma quo ad ꝟtu
tes bellicas ⁊ actiuas: nā bellādi pugnādiqȝ īſtrumēta ſunt ar-
ma. Et virū quo ad ꝟtutes vrbanas ītellectiuaſqȝ: in qͥbꝰ ſapiā
tenet ⁊ prudētia ꝑncipatū. Nā ſapiā ea mihi ꝟtꝰ ſola videri ſo-
let: q̈ cæteris aīantibꝰ egregie antecellimꝰ. Nõ eñ aīal in terris
eā cõſiderat veritatē: quæ in cœlo ē. Hāc ſola ē ſapiētia: ē quæ
et inq̇rit ⁊ nouit. Prudētia eñ ſapiētiam ita vt ars naturam
imitata veritatē quidē inq̇rit: ſed nõ reꝝ ſuperioꝝ atqȝ diuina
rum: ſȝ inferioꝝ ⁊ humanaꝝ. Nā ꝯſultatio eoꝝ: q̄ ſint homini
emolumēta detrimentaue allatura: q̇d aliud efficit: q̈ȝ vt veꝝ a
falſo in hac tꝑali ⁊ momētanea mutabilitate decernamus. hꝰ ſcȝ
ſequētes. illud autē aſpernātes. In vita igiꝶ ciuili prudētia ſo
la eſt: q̄ moralibꝰ cunctis ꝟtutibꝰ dominaꝶ. eaſqȝ ſola ⁊ moderaꝶ
et regit. At prudētia fracta eſt ⁊ debiľ nullorumqȝ neruoꝝ: niſi
manet ab vna ſapiētia: ad eamqȝ tanq̈ȝ ad principē reginamqȝ
referaꝶ. ¶ Quare q̇ prudentiā a ꝓuidendo dictā mediam poſue
rūt int̄ moralis ītellectualiſqȝ ꝟtutes: eamqȝ idcirco ꝑfectā vo
luerūt eſſe ꝟtutem ī ciuili fœlicitate: quoniā virtutū ciuiliū om
niū principiū ſit ⁊ forma hi nihil ſenſiſſe a veritate alienū exiſti
mādi ſunt. Cum ḡ ꝓponit Uirgiliꝰ æneam a ſe canēdum vt vi
rum: hꝰ eſt vt ſapientē eundemqȝ prudētem. Quæ q̇dē ꝟtutes:
aut intellectꝰ ſunt ambæ: aut ītellectꝰ altera: ⁊ rõnis altera. Nā
ratio temporaliū eſt: intellectꝰ autem æternoꝝ: ita vt hæc tota
in cõtemplādo ſit poſita: illa aūt in ꝯſultādo. Quaquidē ꝓpo-
ſitiõe q̈ȝq̈ȝ viſus eſt ꝟgiliꝰ Homeꝝ imitaturꝰ: non ſolū quo ad
reꝝ: verūetiā quo ad ordinis ſimilitudinē: non tñ exequiꝶ eo or
die: quo ꝓponit. Quippe qui primū ꝟtutes vrbanas canit: po
ſtea vero bellicas. Et id quidē prudentiꝰ mea ſnīa q̈ȝ Homerꝰ:
qui primū de Achillis ꝟtutibꝰ locutꝰ eſt in iliade poſtea vero in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib. 1°

vlyſſea de ſapia prudentiaqꝫ. Ulixis. Natura enim fit: vt an-
tea ītelligamꝰ. deinde agamꝰ. Itaqꝫ in ṗmis ſex æneidos libris
cōtemplatio maxime ꝛ ꝯſultatio locū hꝫ. In ſecūdis aūt libris
ſex actionis eſt laus: Et hꝫ quidem ſummatim ītelligi velim de
vniuerſo æneidos carmīe. Nec tñ negarim ꝛ in ṗmis ſex libris
permulta īueniri: q̄ actionis ſunt moraliūqꝫ ꝟtutū: ꝛ in alteris
quoqꝫ ſex libris īueniri q̄dā non ſolū ꝯſultationis: ſed ꝯtēplati
onis ꝓꝑa. Et qm̄ dixi a Uirgilio marone deſcribi humanā vi-
tā: hoc ita ītelligi cupio: vt moralis quā ΗΘΙΚΗΝ græci nomi
nāt philoſophia ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ̄ id ē naturali cōiuncta ſit Quod
eius rei vt ꝓpius accedā: illinc ordiť cum de Iunone ꝛ æolo acu
tiſſime fabulať. Scimꝰ enim iunonē ꝛ regno præeſſe ꝛ partui.
Quare ꝛ lucina dicta ē ꝛ regia. Animū trifariā partiť plato in
rationē: cupiditatē ꝛ iram rōni locꝰ datur ī cerebro tanq̈ꝫ in ar
ce totiꝰ corporis Nec æoli noīe ideo figurať: qm̄ æolus ꝛ varium
ſignificat ꝛ mobilē ꝛ agilē ꝛ ꝟſatilē: q̄ quidē oīa rōnis ſunt mu
nera. ira p̄cordia ſibi vendicat. Cupiditas aūt iecur. At ventis
perturbationes ſignificari q̇s eſt: q̄ ambigat. Prætēa moraliū
virtutū formā ſiquis inq̇rat: eā nullā inueniat niſi rationē eſſe
Perturbationes vero materiā Uerſať inquā circa ꝑturbatiōes
moralis ꝟtus: q̄s ratio ipſa cohibet: atqꝫ moderať. Quare non
abſurde legimꝰ. Mollitqꝫ aīos ꝛ temꝑat iras. aīos eadē rōne
pro cupiditatibus poni exiſtimo: qua ΘΥΜΟΣ apud græcos ꝛ
aīm ſignificat ꝛ cupiditatē. Quis em̄ ignorat: niſi tāta eſſet rō
nis vis: vt ꝑturbationū impetū oēm cōpeſcēt facile futurū. vt
ab his omne ſanū a nobis ꝯſiliū: oīs recta cogitatio auferatur:
Rex igiť his datꝰ eſt rōnis ṗncipatꝰ ab oīpotēti deo: q̇ rex oīm
et pater eſt ꝛ creator: ea lege: ea ꝑtāte. vt ꝛ iubere ſciat. ꝛ vetare
omnia ꝑ arbitrio iuſſuqꝫ diuino: At vide quæſo: q̈nta cum bre
uitate ꝛ ordine oēm ætatis humanæ curſum Uirgiliꝰ eſt cōple
xus Initiū ſumit a ꝑtu īfantis. q̇ periculoſiſſimꝰ eſt. ꝛ ei q̄ parit
et infanti ipſi. q̇ pariť. Itaqꝫ turbulētiſſimi ventoꝝ flatꝰ tempe
ſtateſqꝫ deſcribunť. quæ quidem aduerſa oīa naufragioqꝫ obno-
xia idcirco apparēte Neptuno cōtinuo ceſſant. qꝛ cūprimū in-
fans e matris vtero veluti enatarit: vterqꝫ omni ꝑiculo liberať
Nec em̄ abſurdum cuiq̈ꝫ videri debet. ſi neptunꝰ a duobꝰ verbis
græcis ΝΕΙΝ quod eſt nare. et ΠΤΑΗ̄. quod volare ſignificat.
deduci affirmemꝰ. Nā quēadmodū tarditas parieťꝫ ꝑiculoſa ē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ita celeritas ⁊ q̄ſi volat⁹ in lucē leuationē doloꝝ affert ſalutiſe-
rā́q; quietē Nā qd̓ rurſus ad æolū ſpectat. αἰολειν agitare ſi
gnificat ⁊ ꝟſare ⁊ variare. q̄ oīa ac ſilia humanæ vitæ ꝯpꝛtē am
bigat nemo: vl' æolus q̄ſi æonol⁹. ħ eſt vitæ deletio Nā αἰων
æuū vitā́q; ſignificat. ὀλειν vero delē Naſcētib⁹ eñ oīb⁹ vitæ
diſcrimē interituſq; īminet. Infantia ꝟo q̄ in ſeptimū vſq; ānū
ꝓtendit tota ī alēdo ꝟſat. id qd̓ ꝑ ſeptē ceruos illos. q̄s æneas
venat⁹ fingit: nō obſcure licet ītelligi. Poſt īfanciā ſequit̄ pueri
cia. q̄ fabulaꝝ auditiōe ad modū delectari ꝯſueuit. Hic Iliȷ̄ ca-
ptiuitas vaſtatioq; narrat̄ ⁊ æneæ troianoꝛumq; erroꝛes. Dein
ceps adoleſcētia ē. q̄ ꝓpt̓ vęhemētiſſimū ſanguis augmēum at
q; ardoꝛē tota ē dedita voluptatib⁹: vnde quāta ſit vis amoꝛis:
quant⁹ ignis: iucūda expoſitiōe oñdit̄. Cōſequēs ē iuuenta lau
dis cupida ⁊ plane ābitioſa. Quare honoꝛifici ludi cū pulcher-
rimis p̄miȷ̄s referunt̄. Poſt iuuētā ſequit̄ ætas ḡuioꝛ q̄ in hui⁹
vitæ ꝯſideratiōe ⁊ ī ueritatis ꝑſpiciētia tota ꝟſat̄ Quo factum
eſt. vt deſcēſus ad īferos fiēt. eaq; narrarent̄: q̄ a Pythagoꝛicis
et Platonicis de animis hoīm rebuſq; diuīs diſputata ſunt Et
hæc q̄dē in ſexto æneidos libꝛo Nā reliq̄ ſex libꝛi circa vitā acti
uā diſtributi: qd̓ ad moꝛes attinet: mirabili artificio ꝯplectun
tur. vbi q̄q; multa de iuſticiæ multa de pietatis munē apparēt
foꝛtitudis tñ laus in p̄mis floꝛet. Et quemadmodū initiū ſum
ptū eſt a p̄mo īfantiæ oꝛtu: ita ætatis hūanæ finis ē moꝛs Ita
q; nō inepte vltio loco ſubdidit. Uitaq; cū gemitu fugit indig̃
ta ſub vmbꝛas. Turnus eñ q̄ ſe iiuſticiæ fecerat: ignauiæq; ob
noxiū in obſcuritate nōis moꝛit̄ ſempit̄na. Aeneas vero vir iu-
ſt⁹ ⁊ foꝛtꝭ q̄ſi numē ī dies magꝭ atq; magꝭ diuturnitate gl'æ illu
ſtrat̄. Et hæc ſunt: q̄ mihi ad tuas lrās in hac tpm difficultate
reſpōdenda occurrerūt. Uale. ex venetiȷ̄s. xiȷ̄. kalendas ianuari
as. M. cccc. xxviȷ̄.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Ioāni auriſpæ ſal.

13 QUod mihi gratularis de meo in italiā reditu: lætoꝛ eq̄
dem meū qui ꝓbatū tibi ꝯſiliū Ueꝝ in hāc diem foꝛtuna cōſilio
nō rñdet. Nam quam mihi ſpē apud venetos ampliſſimam ꝓ
poſitam ſum ſecut⁹: ea me video fruſtratum iri. Itaq; me facti
mei iam pœnitet. etſi ꝯſiliū nequāq; eſt accuſandū. Hic eñ diu
tius mihi cunctandū nō eſt: cui neq; ꝓmiſſa fuant̄. ⁊ moꝛb⁹ pe
ſtifer. quo vniuerſa ciuitas eſt coꝛrepta. īminentē int̄minat̄ in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

teritū. Uale ex venetijs. x. kal'. ianuarias. M. cccc. xxvij

❡ Frãciſcꝰ philelfus. Frederico cornelio ſal.

14 T Uam ẽga me ſingularẽ beniuolẽtiã iam multos ãnos et ꝓſpectã ⁊ cognitam habeo. Jtaqꝫ nulliꝰ hoīs teſtimonio opꝰ eſt. Qd̾ antem tua oīa in mea ptãte poſita eſſe affirmes habeo tibi gratias. quãdoquidem vel vetere illo græcoꝝ prouerbio. τά τῶν φίλων κοινά mecū vti nõ diſſimules. Faciat deꝰ. vt aliqñ vna eſſe poſſimꝰ. Nã vereor fore vt lõgiꝰ diſiungamur q̃ȝ vellẽ. ita peſtifer h̾ morbꝰ in dies magꝫ magiſqꝫ icrudeſcit. Ueꝝ vbicūqꝫ futuri ſimꝰ. tui ꝓfecto erimꝰ Interi Uale et nos ama vt facis. ex venetijs. vi. ka. ianua. M. cccc. xxvij.

❡ Frãciſcꝰ philelfus Gabrieli mauro ſal.

15 L Audo te mi Gabriel. ꝙ te a lr̃is abdicare noluerꝭ vt ſolẽt nõnulli vulgo. vbi ad gerendã rempu. ſe ꝯtulerint. Lege ſemꝑ aliq̇d. aut ſcribe. cū tibi licꝫ ꝑ publica munera. Magno tibi cõmodo. mihi crede. lr̃æ ſunt futuræ. ſi his vti ꝓ ingenij tui magnitudīe præſtãtiaqꝫ volueris. Nūc ad id. qd̾ petis Uis eñ ſcire q̇d int̾ ſit int̾ feciales ⁊ caduceatores Feciales eos fuiſſe ꝯſtat apud priſcos. q̇ certa iuris ſolẽnitate bellū hoſtibꝰ ī dicebãt. At caduceatores eſſe pacis legatos dictos a caduceo. quẽ manu geſtabãt. ⁊ caduceū q̇dẽ ipſum Apollinẽ inueniſſe. ⁊ eo donaſſe Mercuriū. a q̇ ipſe lyra donatꝰ ſit. de quaq̇dẽ re apd̾ Horatiū mẽtio eſt ī eo carmīe. qd̾ incipit. Mercuri facūde nepos Atlantis Ubi etiã ptꝫ mercuriū auctorẽ extitiſſe nõ lyræ ſolū. ſꝫ ⁊ eloquẽtiæ. ⁊ paleſtræ. ⁊ præſtigioꝝ. Uale ex venetijs pridie. kalendas ianuarias. M. cccc. xxvij.

❡ Frãciſcꝰ phi. Petro thomaſio pħo ac medico ſal.

16 R Ecte mones ⁊ peramice. vt nõ vitæ minꝰ. q̃ȝ ꝯſtãtiæ habeã rationẽ. Fruſtra enī eam eſſe ꝯſtãtiã. q̇ ſimul cū vita peritura ſit. At ego vt tibi vera loq̃r ⁊ ex animi ſententia nihil eſt qd̾ malim. q̃ȝ me ꝯſtãtiſſimū ſimulqꝫ gratiſſimū ⁊ eſſe et haberi. Multa hoīm opinioni. multa famæ ꝯſentiẽda ſunt Nõ enī qd̾ interiꝰ ſit. ſed qd̾ exteriꝰ. ſæpe homines iudicant. Jtaqꝫ q̃ȝdiu mihi ꝑ hanc cœliūntemperiem integꝝ fuerit. non patiar. vel ab imperitis accuſari officiū meū. At dixeris. ſatis ac ſuꝑ tuo es functꝰ officio. cum nõ ꝓmiſſione minꝰ q̃ȝ ſpe tua fruſtraris Et id quoqꝫ tibi aſſentior. veꝝ nixius vrgendū. quo pudor meꝰ alios in pudorem agat vel inuitos. Jtaqꝫ rem mihi pergratam facturꝰ es, ſi quid ex te ⁊ meæ ⁊ amicoꝝ ſimul rei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

profutuꝝ excogitaris. Uale ex venetijs. tertiononas ianuarias
Anno a natali chriſtiano. M. cccc. xxviij

¶ Fraͤciſc⁹ philelfus. Gabrieli mauro ſal.

17 QUod ſcire a me vis: q̄t fuerit amicoꝝ paria p̄ſcoꝝ me‑
moria maxie celebrata: ea reperio q̄ttuor nūero extitiſſe
Theseū ꝛ Perithoū. Achillē ꝛ Patroclū. Oreſtē ꝛ Pyladen
Phytiā ꝛ Damona. Addūt etiā iuniores apd̄ græcos Epami
nōdā ꝛ Pelopidā Ua. ex vene. Idib⁹ ianuarijs M. cccc. xxviij

¶ Fraͤciſc⁹ philelfus. Kyriaco anconitano ſal. dicit

18 PLacuiſſe tibi lrās meas ꝛ ea quæ de Uirgilij maronis
ſnīa ſcripſimus in æneide gaudeo. Quod aūt petis: q̄
ratione Neptun⁹ ab Ouidio naſone cognominat⁹ ſit amphitri
tes ꝛ fortuna Rhamnuſia: paucis accipe. Rhamnuſia q̄dē non
eſt fortuna: vt vulgo exponūt magiſtri ludi: ſ3 indig̃tiōis dea:
quā græci tui νέμεσιν nemeſin vocāt. Nā cū narciſus for
mæ bonitate abuteret̃ ſuperbi⁹. recte fingit̃ eiuſmodi dea aduer‑
ſus illum indig̃ta iuſtis p̄cib⁹ aſſenſiſſe. Eſt em̄ indig̃tio animi
ægritudo aduerſum eum: q̇ bonis p̄ñtib⁹ ſit indign⁹. Nemeſis
inq̄3 indignationē ſignificat. Rhamnuſia vero dicta ē a Rhā
nus q̇ eſt acticæ vicus: vbi colebat̃. Cuiuſquidē deæ ſimulacrū
eo in loco pulcherrimū fuiſſe tradūt factum a Phidia vlnarum
in altitudinē decem: illudq3 marmoreū. Neptun⁹ autem neq̄q3
eſt amphitrites cognominatus: Dictio illa deprauata eſt apud
Ouidiū librarioꝝ inſcitia. Eſt em̄ fœminini gñis. Declinatur
q3 more græco. Nominatiuo āphitrite· Gtō amphitrites. Fin
git̃ autem a poetis eſſe Neptuni vxor. Uñ claudian⁹ de raptu
proſerpinæ ita cecinit Etiam nereia glauco neptunū gremio cō
plectit̃ Amphitrite. Nā amphitrite mare ſignificat: dicta illa
quidē ab ἀμφί amphi circum: et τρεῖν trin terrere. Ma
re em̄ circū ſe nauigātis peñdi terrore īſequit̃. Ex Amphitrite
aūt ꝛ Neptuno Triton nat⁹ fingit̃ a poetis. Si q̇d eſt: qd̄ ali
ud a me velis: nunq̄3 fruſtra requires officium meum Uale ex
venetijs quinto kal'. februarias. M. cccc. xxviij

¶ Fraͤciſc⁹ philelfus Andreæ iuliano ſal. dicit

19 MAximas tibi grās habeo mi Andrea: q̄ omnib⁹ in re
b⁹ mihi gratificaris. Uellem autem: mihi aliq̄ te dig̃
offerret̃ occaſio nō habēdæ ſolū: ſed etiā referēdæ gratiæ. Intel
ligēs ꝑfecto me vnum oīm eſſe gratiſſimū. Itaq3 eo mihi mole

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib 19.

ſtioꝛ eſt: eo inimicioꝛ pn̄tis peſtilētiæ vis: qua vniuerſus popu
lus miſere vexat̄: quo futuꝝ video mihi locum ſublatū iri decla
randi tibi beniuolētiſſimi animi mei. Cogoꝛ eni̅ habere vitæ ra
tionem. Quare hic diutius eſſe nō poſſim: ea p̄ſertim fruſtratꝰ
ſpe: qua ductꝰ ad vos reuerterā. Nec eſt: qđ quenq̄ꝫ accuſem p̄
terq̄ꝫ tum ſæuiētem fortunā ipſam: tum nimiā meam credēdi
facilitatem Vnum tibi tn̄ perſuade me tuū eſſe ſemperqꝫ futuꝝ
Vale ex venetijs. iij. kal'. februarias M. cccc. xxviij.

Fracíſcꝰ philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal.

20 Cum indies magis atqꝫ magis Venetijs tempꝰ tero ea
ductꝰ ſpe: quā mihi tot lr̄æ tuæ cū pulcherrię Cōſtanti
nopoli agerē: tāta cū charitate fideqꝫ ꝓmiſerāt: ecce nudiuſterci
us repēte febris peſtifera ſeruā mihi vnā adoꝛta eſt: quā hodie i
teremit. Quo fit: vt hic mihi diutiꝰ cunctandū nō ſit Intra qꝫ
triduū ſum hinc Bononiā verſus abnauigaturꝰ: vbi ſi honeſtā
cōditionē offendero: vlteriꝰ ꝓfecturꝰ non ſum. Sin minꝰ hone
ſtā: ad florētinos me recipiā. Tu ſi q̊d iterea tp̄is me vis factu
rū: ſignificato lr̄is. Nā poſt quatriduū fruſtra ad me ſcripſeris
Vale ex Venetijs. v. Idus februarias. M. cccc. xxviij.

Frācíſcꝰ philelfus. Frāciſco barbaro ſal.

21 Ad triduū vſqꝫ ad ſummū ſoluē hinc decreui: idqꝫ nō ſo
lū qꝛ eoꝝ mihi: quoꝝ ſpe ductꝰ reuerterā i italiā: nihil
oīno obſeruatū iri ītelligo: verū etiā ꝙ peſtilētia iā me intra cu
biculū obſedit. Heri vna mihi ſerua eaqꝫ puellula ſubito moꝛbo
et coꝛrepta ⁊ īterempta ſepulta eſt. Quāto igit̄ verſer in pericu
lo nō te latet. Nolim: q̄ꝫtum in me fuerit: ante diē cōſtitutam
a viuis decedere: ne qui annoꝝ numerꝰ ſecundū Pythagoꝛicos
vtroqꝫ hoīe mihi ſit explendus altero expleat̄. Et vt apertiꝰ lo
quar vitæ malo q̄ꝫ inani ſpei nulliqꝫ conſulere. Nā ſi vixero. ⁊
mihi ⁊ amicis vſui eſſe potero. In moꝛte eni̅ boni q̊d inſit: mi
nime ītelligo vbicūqꝫ aūt ſum futurꝰ: tuus certe ſꝑ futurꝰ ſum
Vale ex venetijs. iiij. Idus februariass. M. cccc. xxviij.

frāciſcꝰ philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal. dicit

22 Quod me hoꝛtaris: ne ꝓperem: neqꝫ deſperē: foꝛe enim
vt meliꝰ mihi venetijs q̄ꝫ vſquā gētiū ꝯſulat̄ Hoꝛtaris
tu q̊dē recte: mō nō ſit p̄cio ſpes emēda. Quare ſi ita certi q̊cq̄ꝫ
intra ꝯſtitutū tēpꝰ allatū fuerit: vt ītelligā nō eſſe diutiꝰ mihi
arandū litꝰ; ſequar cōſilium tuum vel in hoc vitæ diſcrimine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Sin aliud nihil q̄ȝ verba animaduertero faciam: vt ſcripſi ad
te antea Neqȝ aut ad bononiēſes recipiam: aut ad florentinos
Uale ex Uenetijs. iij. idus februarias. M. cccc. xxviij.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Frāciſco barbaro ſal. dicit

23 Ego q̄d fore nunq̄ȝ putaui: h̄ veſpi nauim inſcēdere iſti
tui. Ferrariam verſus nauigatur⁹ Inde Bononiā petā
Ubi ſi honeſta mihi cōditio ꝓpoſita fuerit: eā accipiā. Nam ſi
ſec⁹ ceciderit: cōcedam ad florentinos: q̄s audio græcæ lr̄aturæ
atqȝ eloquētiæ in p̄mis ſtudioſos. Quicq̄d egero q̄ȝ primum ti
bi declarabo litteris: quo meos ad me libros aduolaturos cures
His em̄ mihi vt ſcis. ad modū op⁹ eſt. Uale ex venetijs Idib⁹
februarijs. M. cccc. xxviij.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Ioāni auriſpæ ſal.

24 Ueni Bononiam mi Auriſpa ſecūdis (vt aiūt) nauib⁹
Eodem em̄ die quo vrbē ſum ingreſſus (is autem fuit
terci⁹: ex quo a te abij) tātus eſt cōcurſus ad me ſalutātū factus
nō ſcholaſticoꝝ ⁊ doctoꝝ ſolū: ſed vniuerſæ ꝓpe ciuitatis: vt ni
hil neqȝ frequenti⁹ neqȝ honorificētius dici queat Poſtridie ve
nit ad me noīe apoſtolici legati Lodowici alamādi cardinalis
harelatenſis Albertus florentin⁹ vetuſta ac nobili nat⁹ alber-
thoꝝ familia quæſtor apoſtolic⁹: præclar⁹ iurecōſult⁹ ⁊ vir ōni
virtute prædit⁹ Is vbi me perhumane ⁊ perbenigne allocut⁹ eſt
hortat̄: vt ſecum vna ad cardinalem eā: quippe quē diceret eſſe
percupidum vidēdi mei. Huic ego vbi obtēperaſſem: ad legatū
q̄ȝ veniſſem: eſſemqȝ breui apud eum: ſȝ nō incōmoda vſus orō
ne: tāta me is cū hilaritate ⁊ cum tāta ꝟboꝝ honorificētia exce
pit: vt nihil neqȝ hilari⁹ nec honorificentius dici poſſȝ. Deinde
permulta ē vltro pollicit⁹: quæ idcirco nō refero: ne videar cui
q̄ȝ ambitioſior. Et ne te diutius morer: ego Bononiæ ſum fu-
tur⁹ præfectus annuo docēdæ oratoriæ ⁊ moralis p̄hiæ mūeri
cum ſalario aureū quadringentoꝝ quinq̄ginta: quoꝝ trecēti ſol
uūtur mihi ex ære publico: centū vero ⁊ quinq̄giuta priuatim
mihi legat⁹ ipſe datur⁹ eſt: fecitqȝ iam mihi quinq̄ginta nume
rari. addiditqȝ alia plura dono ad vſum cultumqȝ domeſticum
Quare quātum licet ſperare: q̄ȝ optime nobis h̄ initio cōſultum
intelligo. Uale mi Auriſpa. ⁊ me ama vt facis. Ex Bononia
vij. kalēdas martias. M. cccc. xxviij.

¶ Franciſcus philelfus Marco cannetolo equiti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib· j°

aurato ac iureconſulto ſal.

25 QUibꝰ me laudibꝰ heſterno veſperi extuleris apud pſu-
lem hūc noſtꝝ apoſtolicum legatū plærıqꝫ viri graues
et amici mihi renūciarūt. Ego autem etſi miratꝰ certe non ſum
qđ eum ornaueris: q̇ te ⁊ amat: et obſeruat plurimū. malo tñ de
me poſthac parcius loq̄ris: ne te q̇ grauiſſimꝰ ⁊ habearis: et ſis:
minus cōſideratū in laudādo iudicēt. Nō enī ipſe de me ꝓſite
or: at ne ſentio q̇dē. quæ tu tā fidēt ⁊ tā amplo ore ⁊ affirmes
et prædices: ſꝫ facis tu ſane ꝓ magnitudine: ⁊ benignitate ani-
mi tui: q̇ eos omnis tui ſimilis eſſe iudicas: quos in amicitiam
tuā admiſeris. Itaqꝫ tibi habeo grās: ꝙ me tuū eſſe dilucide cog
ris. Uale. Bonoiæ ex ædibꝰ nr̄is. xij. kal'. aples. M. cccc. xxviij

Fracıſcꝰ philelfus Ioāni auriſpæ ſal.

26 POllucem quem petis: dabo ad te ꝓpediem: ea tñ lege·
vt cōmodato accipias non dono: h̄ eſt vt cum eo vſus
fueris mihi reddēdum cures. Ambroſiꝰ monachꝰ camaldulen-
ſis dedit ad me ſuperioribꝰ diebus lr̄as humanitatꝭ plenas ⁊ offi
cij eaſqꝫ græco ſcriptas eloquio ϵκί την φράσιν βουλό-
μενος ελληνιζειν λατινιζει τό ιπαράπαν. His
me væhemēt hortatꝰ eſt vt Florentiæ q̄ꝫ bononiæ eſſe malim:
ſeqꝫ daturꝝ operam eſt pollicitꝰ: vt honeſtiſſima mihi conditio
offerat. Ad id ego ob eam rem nihil reſpōdi: qđ ⁊ hic ago pul-
cherrime: ⁊ nulla emolumēta cum grauitate ⁊ ꝯſtātia cōferen-
da cēſeo. Uale. Ex Bononia ꝑdie nonas aples. M. cccc. xxviij

Fracıſcꝰ philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal.

27 i IOannes corbicius mercator florētinꝰ meo noīe te adi-
bit: vt meos ſibi des ad me libros vna cū rebꝰ omnibꝰ:
quas depoſui apud te. Qđ vt facias: te etiam atqꝫ etiam rogo.
Nam his diutiꝰ carere non poſſum. Uale ex Bononia. x. ka.
maias. M. cccc. xxviij

Fracıſcꝰ philelfus. Antonio capanorēſi ſal.

28 QUod iādiu meas nullas accœpis lrās: aliud certe ni-
hil fuit in cauſa q̄ꝫ tnū diuturnū ſilentiū. Quo factū
eſt vt putarē te quærēdæ pecuniæ magis q̄ꝫ colendæ amicitiæ
factū ſtudioſum. Itaqꝫ verebar: ſi ad te ſcripſiſſem: ne importu
nus magis q̄ꝫ officioſus accederē. Nūc aūt lecta pulcherria tua
ad me epl'a itellexi rediſſe iā muſas cū vetere amico in gratiam.
Quare nō poſſum nō gratulari mutuæ nr̄æ beniuolētiæ. q̄ vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

abſentis viciſſitudine litterarum conatur præſentis reddere. Quod quidem humanitatis ac benignitatis officium ne vtiqꝫ prætermittamus: æque ſperare de te debeo: vt de me ipſo poſſuꝫ immutabiliter profiteri. Qđ autem laudas meam abitionem a Venetis: gaudeo conſilium meum omne laudari abs te viro et optimo ⁊ prudēti mihiqꝫ amiciſſimo. Nam quod ſcire cupis. quam me delectat bononienſis manſio. delectat ſane plurimum Nam ⁊ vrbs amœna eſt. ⁊ populus perhumanꝰ. ⁊ rerum omnium quæ vel ad victum vel ad vitæ cultum attinent. magna abundantia et laudatiſſimarum omnium artium ſtudium vehemens. Præterea quod me maxime delectat. omnibꝰ ſum gratiſſimus. Faciat deus. vt nobis hoc gaudiū ſit perpetuum. Tu vale. ⁊ ſi quid ē. quod poſſim tua cauſa. ſcribe. Ex Bononia. iiij Idus maias. M. cccc. xxviij.

29 ¶ Franciſcus Philelfus. Nicolao fabæ philoſopho ac medico ſal.

Quæris a me certior fieri Vtrum Ariſtoteles in æthicis ad Nicomachum circa principium primi libri ſcriptum reliquerit apud græcos. ideo bene oſtenderunt bonum eſſe. quod omnia appetunt an potius bene oſtenderunt ſummum bonum. quod omnia appetunt. Ego autem ⁊ ſi mihi videor cōiectare. quid ea me roges. obſequar tamen voluntati tuæ. ⁊ id quidem non ea ratione. vt ſus mineruam doceam. ſed ne imprudentior vel inſolentior iudicer. vbi minus ad rogata reſpondero Tu vero quæ ab me diſſerent. conſiderabis omnia diligenter. idem qđ tibi viſum fuerit minus recte dictum. id mihi vt ſignifices rogo. Longe enim diſcere malim. q̄ꝫ docere. præſertim abs te eruditiſſimo grauiſſimoqꝫ philoſopho. Omnium primū hæc duo audeo profiteri. nec eſſe ꝟbum copulatiuum vt dialectici vocāt nec item ſummum eo loco apud Ariſtotelem ſcriptum inueniri: quorum etiam alterum non ſit admodum neſſarium: eē vero omnino abſurdam. ⁊ ambo quidem hac ratione. Proponit Ariſtoteles in hoc prohœmiū ſui principio ea: quæ in vniuerſo æthicoꝝ opere præcepturus accedit. Ea vero duo ſunt præcipua ſecundum duplicem finem eorum: quæ expetunt in vita. Quædam enim expetunt propter ſe ⁊ propter aliud. Quædā vero ꝓpter ſe tantum Sola fœlicitas eſt. quæ expetit propter ſe. Quippe quam conſecutus qui fuerit. nihil eſt reliquum in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bonis: quod ſibi expetendum ducat. At reliqua bona omnia e
propt ſe digna ſunt: quæ expctãtur. ea tamẽ natura ſunt: vt et
am cui cõtigerint: ei nõ ſatis ſint. quo minus aliquid appetat.
Nunq̄ enim quieſcit homis deſiderium: quoad nõ id fuerit ade
ptus: ſupra quod bonum aliud eſt nihil. Hoc autem cum ſum
mum vocamus & vltimum & maximum bonum: tum vno com
muniq̄ vbo vel fœlicitatem vel beatitudinem. Recte igit Ari
ſtoteles in huiuſmodi ꝑpoſitione a bonis particularibus rem ip
ſam aggredit vt ex iis quod omnium vltimum eſt per inductio
nem inferat. Quis enim ambigat: ſi finis cuiuſq̄ artis quo ad
vitam actiuam appetit: tanq̄ bonum quoddam ipſius. & eodẽ
modo quo ad vitam cõtemplatiuam: finis cuiuſq̄ ſciẽtiæ affe
ctat: conſentaneum eſſe: vt quidam ſit finis omnium vltimus
ad quem reliqui referãtur: hoc eſt ꝙ reliqua omnia affectẽt. bo
num enim & finis: vt noſti cõuertunt. Actio autem duplex eſt
interior. & exterior & interior q̄dẽ ea: quã græci ἐνέργειαν
noĩant Nos vero ſuo ꝓpoq̄ vbo agilitatẽ: hãc vos plærīq̄ ope
rationem appellatis. aut actum primum: at exterior ſimplicit
actio dicitur: ad quam ipſa interior eſt veluti dux ad res geren
das Idem etiam de electione oſtẽdit: ſecũdum quam omnis eſt
actio. Cum igit cætera bona omnia particulareſq̄ fines ad vlti
mum finem illum bonumq̄ referant: ſubdidit Ariſtoteles non
abſurde ſuperiores philoſophos pulchre oſtendiſſe bonum illud
ſcʒ ſummum: quod omnia affectãt: id eſt ad quod īferiora om
nia referunt. Quare ſi ſummum etiam appoſitum minus fue
rit: intelligit. Itaq̄ quod ꝓpoſuerat latius ac dilucidius oſten
ſurus: cõtinuo ſubijcit differentiam quandam eſſe finium: cum
alij ſint quædã ἐνέργειαι hoc eſt interiores actiones ſeu agi
litates tantum: vt in ſpeculatiuis ſcientijs: alij præter illas ope
ra quædam: vt in actiuis facultatibus vſu fieri videmus. et ita
multa percurrẽs tandem docʒ: qui ſit agibilium omnium finis
Nam quod aiunt per definitionem dixiſſe Ariſtotelen bonum
eſſe quod omnia appetũt: ſtulta ſane definitio videri queat: nõ
ſolum quod nulla eſt copula huiuſmodi in textu græco. ſʒ etiã
ꝙ ea definitio nõ magis boni eſſet: q̄ aliarum rerum prope in
numerabilium Quod ſi definiendi peritiam tenerent: nunq̄ in
tanto verſarent errore. Præterea de hominis bono loquit Ari
ſtoteles: non ignis. nõ lapidis. nõ pecudis. Et ita infinita ſunt

quodāmodo: quæ a tuis iſtis philoſophis deprauant᷑: corrum-
pūturq;. Quo fit: vt eo ſis dignꝰ maiore laude: ꝙ nullum velis
errori locū apud te eſſe. Cæteꝝ qđ modo dicebam. hæc velim.
expendas argutiꝰ. ⁊ mihi ſentētiam tuā liquido declares Uale
ex Bononia ex ædibꝰ noſtris pridie Idꝰ maias. M.cccc.xxviij

¶ Franciſcꝰ philelfus. Ioāni auriſpæ ſal.

30 Admonitionem tuam libenter admitto: ac probo Idem
etiam ex aliis audiui. Si res vt cœpit: proſpere ſucceſ
ſerit: nuſquā hinc mouebo pedem. Sin alter acciderit: ꝓ tempo
re nauigabo. Nam neſcio quid monſtri int᷑ hos int᷑ ſe ciues late
re audio Quod ne quid pariat magnæ calamitatis: nō poſſum
non vereri. Ego autem in oēm fortunā paratus ſum. Uale ex
Bononia. vi. kal'. iunias.. M.cccc.xxviij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus. Leonardo iuſtiniano ſal.

31 Narrauit mihi Ioānes corbitius: quāta me beniuolen
tia cōplecteris: ⁊ q̄; de me nō modo amice ſed etiam ho
norifice es locutꝰ. Addiditq; te ꝓpediem effectuꝝ: vt vel Ue-
netiis vel Patauii q̄; honeſtiſſime eſſe poſſem: quare nō eſſe opꝰ
vt libros ſibi meos ad me darem: cum apud vos ſim q̄; honori
ficētiſſime futurꝰ. Beniuolētia tua mihi certiꝰ nihil eſt. Itaq;
mirādum nō eſt: ſi de me ſemꝑ amice atq; honorifice ⁊ ſentis. ⁊
loqueris. Tibiq; habeo gratiam: ꝙ das operā ⁊ priuatim et pu
blice: vt omnes intelligāt me tibi eſſe cariſſimum. De meo autē
ad vos reditu nihil eſt hoc tempore: quod labores. Ea enī mihi
apud bononiēſes cōditio eſt: vt hinc honeſte abire nō liceat No
ſti tu ſane iampridem meum ingenium. q̄; pluris facio qđ hone
ſtum eſt. q̄; quod vtile. Itaq; rogo te q̄; poſſum diligētius: vt
et libros ⁊ cæteras res meas cures ire ad me q̄;primum. Hoc
mihi facere gratius hoc tꝑe nihil ꝑfecto potes. Uale ex Bono
nia. kal'. iuniis. M.cccc.xxviij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Gaſparino bergomenſi ſal.

32 Galeatiꝰ mediolanēſis aulicꝰ ducalis me adiit tuo noīe
atq; ſaluere iuſſit petiitq;. te facerē certiorē: quo in ſta
tu eſſem: quippe q̄ id a me ītelligē cuperes Ego gratias tuæ hu
manitati: qđ tam beniuole mecū agis. Faciſq; nihil alienū a ſin
gulari meo erga te aīo. Quod autē ſcire de me cupiebas: id cir-
co paucis oſtēdi: ꝙ is Galetius me primū adiuit: cum iā eſſet
equum aſcenſurus Ego in italiam redii eo cōſilio, vt Uenetiis

apud veteres amicos vitam agerẽ. Exiſtimabamqꝫ mihi hone‑
ſtiſſimã ꝓpoſitam eẽ fortunam. ſꝫ mea me plurimũ fefellit opĩo
Nam lõge illic eram deteriore futur⁹ cõditione. q̃ꝫ pro pactis
promiſſiſqꝫ deberet. Jtaqꝫ cœpi ex tpe ꝯſilium. Neqꝫ Bono‑
niã recœpi. Qua in vrbe ⁊ ampliſſima ⁊ bonaꝝ oĩm artium ſtu
dijs munitiſſima honeſta oĩa ſecũdaqꝫ ſunt. Jd qđ ex optimis
filijs tuis Joãne Auguſtino atqꝫ Guiniforto ꝯgnoſcẽ potuiſti
Ex quib⁹ ipſis ego de omni re atqꝫ ſtatu tuo certior fact⁹ ſum.
Tibiqꝫ plurimũ ĝtulor: ꝙ apud eũ es ṗncipem: quo hæc ætas
nihil habet neqꝫ illuſtrius neqꝫ præſtãtius. Uale ex Bononia
pridie Jdus iunias. M. cccc. xxviij.

Franciſcus Philelfus Ambroſio mona
cho camaldulenſi. ſal.

33 QUod me nõdum viſum tãta humanitate ꝓſeq̃ris: vt
iam nõ modo diligere. ſꝫ amare etiam videaris. habeo
tibi grãm equidem ſingularem. Es em̃ ingenio ⁊ facili ⁊ perbe
nigno. Quas autem mihi laudes tribuis: eas aſcribo bonitati et
mãſuetudini tuæ Nõ em̃ is certe ſum: quem tãti facere debeas
Jtaqꝫ nõ poſſum te nõ exiſtimare ingẽti ꝟtute præditũ. qui ea
de me prædices: quæ eẽ oportet ĩ eruditiſſimo eloquẽtiſſimoqꝫ
quodam viro ac plane tali: qualem te iam binis litteris ꝑſpicue
eſſe dignoſco. Faciat de⁹ vt aliquãdo: quod tantopere deſideras.
vna eẽ poſſumus quo mutuo cõſpectu iocũdiſſimoqꝫ affatu vti
liceat. Ad cætera vero q̃ ſcribis: cõmodius dabit̃ reſpõdendi tẽ
pus Nã in pñtia publicæ occupatiões me lõgiorem tecum eſſe
nõ ſinũt. Uale ex Bononia. iiij. kal'. iulias. M. cccc. xxviij

Frãciſc⁹ philelfus Antonio capanorẽſi ſal.

34 ORationem quam petis: dedi ad te. Miror autem tam
repente ea de re apud vos rumores increbuiſſe. Quod
autem lætaris nomen noſtrum iam late per italiam in omniuꝫ
ore verſari: ne me rideas: vereor. Non enim is ſum: qui mei ip
ſius ſim neſcius. Jtaque tibi cauendum eſt: ne aut me: aut teip
ſum fallas quorum alterum iniuſticiæ alterum aſcriberetur im
prudentiæ. Nec præterea te latet rumoribus credi non oporte
re. Ego autem quantum anniti potero: dabo operam ne ſecũdi
iſtiuſmodi rum o es falſi omnino extitiſſe videãtur. Uale ex bo
nonia nonis iulijs. M. cccc. xxviij

Frãciſc⁹ philelfus Uictorino feltrenſi ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

35 ARiſtotelis artem ad Thodecten quod antea te monui
ex Conſtantinopoli dedi ad virum clariſſimum Fran‑
ciſcum barbarum eo cõſilio: vt eas tibi reddẽdas curaret. Nõ
ab illo factum nõ eſſe miror. Itaqꝫ velim: ad eum litteras des:
atqꝫ libros repetas: quos ſi minus q̃ꝫprimum ad te miſerit. tũc
ego iuſta vtar expoſtulatione. Nõ de meo ſtatu vis certior fieri
nos hic valemus perbelle. Suntqꝫ nobis ſecunda omnia. id qꝫ
indies magis fortunet deus. Vale ex Bononia. iij. kal'. augu‑
ſtas. M. cccc. xxviij.

Franciſc⁹ philelfus. Bartholomeo
fracanzano ſal.

36 TRiplicem eſſe vitam hominibus præcipue expetẽdam
preſtantiſſimi philoſophi tradiderũt. Contemplationis. Actio
nis. Fruitionis. Contemplatiua tota eſt animi: cuius ſapiẽtia
dux eſt. Actiua corpori maxime opitulatur: quã prudentia mo
deratur. ⁊ regit. Quæ vero in fruendo verſatur. eam referũt ad
voluptatem: quæ ipſa qualis ſit. difficile eſt dictu. Et ne id q̃o‑
dem mirum. habet enim magnos oppugnatores. Nam qui ita
ſtatuit voluptatem. vt nihil habeat cum ratione coniunctum.
is ab eneruata pecude nihil differt. Sed quæ voluptas eſt ſecũ
dum honeſtatem: hanc nõ multo ea puto inferiorem ſi recte ve
limus interpretari. quæ vera eſt voluptas ⁊ chriſtiana. Eſt em̃
poſita ⁊ cõſtituta in ea animi ſecuritate tranquillitateqꝫ in qua
nulli inſunt ſtimuli. nulli tumultuarij motus. nullæ perturba
tiones. Et hanc quidem græci αλυπιαν alypian nominãt
quam nos haud abſurde appellemus indolentiam. At ſunt. qui
inſimulẽt voluptatem eẽ ſolius corporis ac turpem. quaſi cum
dicimus tuæ mihi litteræ voluptatem incredibilem attulerũt.
nõ animum lætari dicamus. ſed corpus. ⁊ id turpiter Excedat
e medio iſtiuſmodi omnis calumnioſa interpretatio. et ad ani‑
mum enim ⁊ ad corpus refertur voluptas Nec aliam id verbũ
ſignificationem apud nos habet. q̃ꝫ ΗΔΟΝΗ hedone habeat a‑
pud græcos Hedone enim ⁊ animi eſt ⁊ corporis. poteſtqꝫ ⁊ ho
neſta. ⁊ turpis eſſe ſecũdum aut rationis aut temeritatis vſum
Præterea æque inter animi bona voluptatem reponit Ariſto‑
teles ac prudentiam ⁊ virtutem. Nec ſane vero. vt mihi videt.
inſimulant epicurum. quem voluptarium ac laſciuum dicunt.
cum illum ⁊ temperãtem virum fuiſſe cõſtat ⁊ eruditum ⁊ gra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib jꝰ

uem. Cuiqꝫ præter crebriora mordacioraqꝫ cauilla: quibꝰ in cæ
teros philoſophos vtebatur: aliud arbitror obfuiſſe nihil. Cæte
rum cōſtat eum virum nō de corporis. ſed de animi voluptate ⁊
ſenſiſſe ⁊ diſſeruiſſe. Sed vt epicurum reliquoſqꝫ illiꝰ priſtinæ
antiquitatis philoſophos: quibus verꝰ deus omnino erat igno
tus: omittamꝰ: ego eam arbitror laudabilem voluptatem ⁊ ma
xime expetendam: quæ ex intelligētia veritatis: ⁊ ex actione to
tius honeſtæ vitæ cōflatur. Veritatem vero in iis rebus ſitam
exiſtimo: quæ ſunt incōmutabiles ⁊ æternæ. Quid autem ali-
ud ſit huiuſmodi præter vnum ⁊ immortalez deum: haud qua
q̄ꝫ intelligo. Actiones vero ad veritatis intelligētiam ita iudi-
co oportere accommodari: vt ſciamus eas omnis ad imperium
ſapientiæ eſſe referēdas. Sapiētia eīm ſola eſt ea: quæ tanq̄ꝫ re
gina quædam ⁊ imperatrix ſeqꝫ ipſa cōtenta: quo rerum iſtarū
inferiorum ⁊ temporalium cura omni ſoluta ī ſempiterni ac ſu
premi illius boni lucez ⁊ intēdat ⁊ figat intuitum: cæteris mo
rum ꝟtutibus prudentiam præficit: quæ præbitoris inſtar per
ſingulas actiones ſingulis pro ſuo cuiuſqꝫ officio faciūda tribu
at. Moralis igiẗ virtutes omnis ad prudentiā referamꝰ. opor
tet: quæ rōnis eſt ꝟtus: at prudētiæ ſapiētia dominaẗ: quæ to
ta eſt ītellectꝰ. Qui autem ita vixerit: qui hūc negat in ſumma
voluptate verſari ac plane fœlicē ⁊ beatū eſſe: is mihi nō ſtultꝰ
modo: ſꝫ fatuus et īſanus videẗ exiſtimādus. Quid enim huic
obeſſe queat: quo minus ſemꝑ ſit compos ſui. ⁊ nō modo nulli
ſeruiat turpitudini: ſed honeſta ſꝑ ⁊ cogitet: ⁊ loquaẗ. ⁊ faciat:
Gratulor igiẗ mi Fracāzane tuis laudatiſſimis vitæ īſtitutis:
qui ita cōtemplatiuæ viuēdi regulæ dicaris: vt ab aſſiduæ acti
onis morūqꝫ ꝟtutibꝰ nunq̄ꝫ abhorreas: quin potiꝰ vnus ſis: q̄
æque oībus proſis ⁊ ꝯſilio ⁊ ope atqꝫ ipſi tibi: tamqꝫ tibi volup
tatē cenſeas eſſe maximā: ſi bonitatis tuæ ꝑticipes oīs efficias:
qni ſe hoīes eſſe q̄ꝫ pecudes maluerint. Quos ego de te rumores
cum audio: audio aūt quottidie: ita lætor ꝓ noſtra vetere beni
uolētia: vt præ læticia videar altiꝰ attolli atqꝫ exiliri Quid aūt
futuꝝ putes: ſi detur vnq̄ꝫ: vt vna eſſe poſſimꝰ: Id ꝟo cum hoc
tꝑe nobis ſit interclusum: tuæ erit vel humanitatis vel officij:
vt viciſſitudine litteraꝝ tollaẗ oīs corporū diſiunctio. Hoc erit
vtriqꝫ noſtꝝ non minus facile q̄ꝫ iucūdum. Vale ex Bononia
kal'. Auguſtis. M.cccc.xxviij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Florētiam petam: neceſſe eſt. Nec ſum oblit⁹ cōſilij tui. Sȝ ne
ceſſitati parēdum eſt. Tu ſiquid melius habes: oſtēde. Uale. ex
Bononia Idib⁹ Septēbrib⁹ .. M. cccc. xxviij.

Frācīſc⁹ philelfus Pallāti Strozæ eqti aurato ſal.

Quod ſapiētis dicto illo admonemur: quoniā tempus
41 cognoſcēdum eſt: admittere cogimur ꝯditionem: quæ
offertur: præſertim cum ſubdideris fore: vt in ꝑrimū annū pl⁹
mihi ſalarij detur. Quare quos trecētos aureos mihi recipis ī
hūc annū noīe tuæ florētiſſimæ reipublicæ: ita mihi datū iri vo
lo: vt ſine quottidianis moleſtijs ij mihi ſuis temporib⁹ nume-
rent. Exiſtimo tibi cōſuetudinem meam nō eſſe ignotam. non
modo fœnerari nō didici: ſed ne parcus quidem eſſe. Haud em̄
cōſueui vnq̄ȝ ſeruire nūmis: ſed ijs poti⁹ vti pro ſeruis. Uerum
hæc tu pro tua benignitate q̄ȝ amiciſſime curabis. Ego me inte
rim accingam itineri. Uale ex Bononia. xiij. kal. Octobres.
M. cccc. xxviij

Frācīſc⁹ philelfus Nicolao nicolo ſal.

Quod ad ꝯſtitutū diem Florētiæ me nō videris: aliud
42 nihil fuit ī cauſa q̄ȝ inopia mulionū. Nam ſine mulis:
quib⁹ ⁊ libri ⁊ reliq̄ ſupellex quam ab vſqȝ Cōſtātinopoli in ita
liā aduexi mecum: iſtuc cōuehat: pedem hinc mouere minime de-
creui. Itaqȝ ſi hoc laboris ꝓ tua humanitate capeſſeris. rem mi
hi facies nō minus gratā. q̄ȝ neceſſariam. Mulis mihi ſex op⁹
eſt. Quod preciū pro cōuectione pepigeris. liberrime præſtabo
Quæ mihi Coſmi medicis noīe polliceris. ⁊ audio libēter. ⁊ vt
ei me cōmendes: te rogo. Ambroſium monachum vt meis ver
bis ſaluere iubeas: a te peto. Uale ex Bononia pridie kal. octo-
bres. M. cccc. xxviij.

Franciſc⁹ philelfus Bartholomeo fracāzano ſal.

Quæris: q̄d ego de v̄ginitate ſentiā: cum ſint nōnulli: q̄
43 eā v̄tutem eſſe negēt. Nō em̄ temperātiæ eſſe ſpeciem)
nec vllū eius extremū: quod int̄ parum nimiſqȝ verſat̄: ſed con
trariū prorſus. Rem ſane quæris nō paruā neqȝ cōtemnēdam
vt q̄ cælibatū cōiugio ꝑtuleris. nam quā in muliebri ſexu v̄gita
tem dicimus: eā in virili nō virgitatem. ſed cælibatū priſci vo-
cāt: cupias ꝓ tua ī me ſingulari beniuolētia tuā animi grauem
probatiſſimāqȝ ſentētiā meis etiā aliquibus rationibus ꝯfirma
ri. Itaqȝ altius mihi repetēdum eſt: quo nō veritati min⁹ ſatiſ
faciā: q̄ȝ tibi homini amiciſſimo ⁊ optimo. Omnium primum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

hoc nobis ꝓpositum esse volo ita cõiugium ꝟginitati subijci: vt
parem numerum impari. Duæcũqꝫ paria ĩ arca Noe seruata
sunt animalia: ea immũda fuisse quis ambigat? Et vnus est de
us: ⁊ numero deus impare gaudet. Ut igitur impar numerus
mũdus est: ita paria omnia immundiciæ sunt obnoxia. Quod
etiam idem poeta Uirgilius Platonem Pythagoricosqꝫ secutꝰ
cũ minime ignorasset: facit in sexto æneidos libro Deiphobum
talia locutum. Ne sæui magna sacerdos discedam. explebo nu
merũ: reddarqꝫ tenebris. Respõdet inquã Deiphobus turbatæ
Sibyllæ: ne ob pñtiam cõfabulationẽqꝫ suam irascatur: quo-
niã ꝯtinuo discedet: numerũqꝫ diminuet. imparẽ scilicet ⁊ ter-
nariũ. Nõ em̃ huiusmodi numerus cõueniebat apud manes:
quibus etiã dum vano gẽtium more sacrificaretur: nõ impari:
sed pari numero aræ dicabãtur duæ. Nã dijs superis tris aras
poni mos fuerat. Uersabatur em̃ superstitiosa illa gẽtilitas in
eo quoqꝫ errore: vt ⁊ bonos quos vocabat: ⁊ malos deos venerã
dos opinaretur: alteros quidem: vt essent ꝓfuturi: malos autẽ:
ne nocerẽt. Nõne idem Maro Platonicus quidã Pythagori
cusqꝫ poeta ĩ animi quoqꝫ partione ternario impariqꝫ numero
vsus est? Quid em̃ cũ ait: Cella sedet æolus arce sceptra tenẽs:
mollitqꝫ aĩos ⁊ tẽperat iras: aliud sensisse arbitremur poetam
prudentissimũ: quã animi rationẽ: cuius sedem ĩ cerebro tanq̃
in arce eẽ voluit: eiusqꝫ ⁊ cupiditates ⁊ iras ĩ carcere quasi quo
dã intra præcordia iecurqꝫ relegatas æoli sceptro: hoc est ratio
nis imperio molliẽdas tẽperãdasqꝫ subiecit: illã quidem impa-
ris numeri cõclusione perfectã esse: duas partis reliquas imper-
fectas? Totũ autem ĩ se numerꝝ ⁊ imparem esse eundẽqꝫ perfe-
ctũ? Sed quid poetarꝝ. quid philosophorꝝ. quid gẽtilitatis illi
us vane vtimur testimonijs? Unde hauriamus aut locupletiꝰ
aut verius argumẽtum. q̃ꝫ ab eo. qd ⁊ solũ et semꝑ est: ⁊ idem
per se subsistit. Una est diuina eademqꝫ substãtia. Hãc in tri-
bus æqualit̃ absoluteqꝫ ꝑsonis inesse ⁊ apte dicimꝰ. ⁊ indubita
to credimꝰ. Nã quanq̃ꝫ deus. qui infinitꝰ est. nullo numero ca
pi potest. numerꝝ tamẽ nõ aspernat̃. In eo em̃. qd tris esse dici
mus. inesse numerꝝ q̇s negarit? Qd si cũ ꝯsiderare voluerimus
qui sit tres numerꝝ nõ esse iueniaꝰ. Nec sane mihi videor igonra
re eos numeros. q̇ ad seipsos recurrũt in suis ꝑtibꝰ illis. qua in
summã redactæ fuerit, ꝑfectos dici solitos, ⁊ eos rursum dici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

īmꝑfectos: quoꝝ iſtiuſmodi ꝑtes: vbi ſimul ducant̃: nequeunt
eoſdem implere numeros: quoꝝ ipſi ſunt ꝑtes. Nam quoꝝ nu
meroꝝ partes etiā excedere reperiūtur: tum abūdantis: tum pl⁹
q̄ꝫ ꝑfectos nominari manifeſtū eſt. Atqui in numero ternario:
ob quem ipſum quoqꝫ Ariſtoteles diuinam ſanctificationē ve-
nerationemqꝫ introductā eſſe teſtat̃: eam video ineſſe ꝑfectionē
quod nulla eſt ꝑte mācus: ſed plane tot⁹: quippe q̇ ⁊ pͥncipium
habet: ⁊ medium: ⁊ finem. Ac ne in re ꝑſpicua videri voluiſſe:
vt iuuenis: argutior inſimuler: num vlla paris ī trinitate: an ī
paris numeri rōne vtimur? At vt oīs numeroꝝ paritas ad vni
us ei⁹: qđ cui⁹ numeri ⁊ pͥncipiū eſt ⁊ cauſa: refert̃ īparitatē: ita
quęqꝫ pariū ꝑfectio ipſi⁹ imparis ꝑfectioni ſubiecta eſt: vt agē
ti patiēs. Ex quo fit: vt ꝑfectio cōiugij: qđ aut ī remediū incō
tinētiæ: aut ad ꝓcreādos liberos eſt iuentū ⁊ cōſtitutū: lōge ſit
inferior ꝑfectione ꝟgitatis ā cælibat⁹: quæ ipſa ſua quadam vi
naturaqꝫ laudat̃: eoqꝫ pluris ducit̃: qđ nō præcepti vi cogitur
ſed offert̃ vltro. Et matrimonio q̇dē creſcit: ac multiplicat̃ ho
minū gen⁹: terraqꝫ replet̃. Virgitatis aūt ⁊ cælibat⁹ bono cho-
rus q̄ſi quidā angelic⁹ auget̃: cœlūqꝫ replet̃. Itaqꝫ tibi mi Fra-
cāzane nō poſſum nō gratulari: q̇ militare Chriſti ⁊ ꝟginale ſa
gulū ꝯiugali ocioſæqꝫ togæ ſæculi p̄tuliſti: q̇ humanū oēm ful
gorē ne minima q̇dē coruſcationis ſcintilla cū ſplendore cæleſtis
gloriæ ꝯferendū exiſtimaris Induiſti te inquā Bartholomee
mi dilectiſſime Chriſti veſte. ⁊ ea q̇dē veſte: q̄ vni⁹ eſt īpariſqꝫ
numeri Hāc vt īcorruptā purāqꝫ tueare: te nō ſloū hortor: ſed
etiā rogo Veꝝ decœpiſti Philelfum tuū: quē olim religionē di
ui Bn̄dicti inire cupientē: cū Venetijs agēt: anteqꝫ ī Thraciā
nauigaret: ne id facēt: hortat⁹ es: cū dicēs fruſtra me tā longū
ſtudiū ſuſcepiſſe: ſi ætatē oēm in tēplo diui Georgij ꝯgnomēto
maioris orādo cōtererē. Nec tn̄ accuſo iudiciū tuū. Ita eñ vi-
ſum eſt īmortali deo Itaqꝫ vt tua tu: ita ego mea ſorte cōtentus
ſum: q̄ ipſe mihi faueas apud ſuperos: ego autē apud hoīes tibi
Hoc eñ pacto cū oīa amicis cōmunia ſunt. ⁊ cœli vterqꝫ ⁊ t̃ræ
gloriā ꝯſeq̄mur. Sꝫ tu eo es fœlicior iudicand⁹: qđ ꝟtute q̇dā
heroica clarus eris Nā ego ſatis ſim habitur⁹: ſi cōiugij lauder
apud hoīes. Qđ autez ſcire vis: quot ego in pn̄tia ætatis ſum
annos nat⁹: accipe breuib⁹ Ago ætatis annū trigeſimū: quippe
qui nat⁹ ſim anno a Chriſti natali die trecēteſimo nonageſimo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

octauo ſupra annū milleſimū. ⁊ id qdē ad octauū kalēdas Au
guſtas. de hac vrbis ꝯdicione nihil eſt: qđ ad te ſcribā. Agitan
tur em̄ oīa ꝓcellis ac fluctibꝰ Nec multū a naufragio abſumꝰ.
Uale ex Bononia nonis decēbribꝰ. M.cccc.xxviij.

Frācīſcꝰ Philelfus Andreæ Cōſtātinopolitano theo
logo ordis prædicatoꝝ ac Rhodioꝝ Archiepō ſal.

4 LItteras tuas ex vrbe Roma tū libent̄ vidi: tum lectita
ui qꝫ iucūdiſſime. Erāt em̄ nō grauiſſimæ ſolū. ſꝫ etiā
locupletiſſimæ teſtes ſingularis tuæ erga me caritat̄. Qđ autē
me hortaris. iſtuc vt q̄ꝫprimū veniā. id mihi hoc tp̄e nequaquā
eſt integꝝ. Nā florētinis obſtrictꝰ ſum in annū docēdi munus
Nec mihi quicq̄ꝫ duco honorabiliꝰ fide. Quā ſi paterer meo ali
quo emolumēto īfirmā, fieri rumores q̄s īcrepuiſſe clariſſiōs de
me ſcribis apud ſummum pontificem. leuiſſimos redderem ac
mēdacis. Ueꝝ cū ꝑ ſtudij vacationē dabit̄. ibo in vrbē Romā
et qđ me mones. q̄ꝫdiligētiſſime tuebor. Qn̄ aūt hinc mihi mo
uendū ſit: nō ſatis ſcio. Dominicꝰ enim Capranicanꝰ. q̊ electus
firmanus ꝑ Martino ſummo pontifice legatꝰ apoſtolicꝰ maxi-
mis viribꝰ vrbem obſidet. oppugnatqꝫ ꝯſtātiſſime. nondū mihi
cōcedere voluit tuti itineris lrās. Quid aūt in cauſa ſit. ignoro
Tu interea tp̄is Uale. Et quod ad tempꝰ ſis ī Thraciā Rho
dumue ſoluturus. me tuis lris certiorem facito. Ex Bononia
Idibus decembribꝰ. M.cccc.xxviij.

Franciſcus Philelfus Thomæ Sarzanenſi ſal.

5 QUum mihi verbis reuerendiſſimi Cardinalis tui imo
noſtri condicionem proponis apud nobiliſſimum iſtum muni-
ficentiſſimūqꝫ principem Nicolaum eſtenſem. ⁊ ſi perutilis ē
atqꝫ honorifica: eam admittere nequāqꝫ poſſum. Sum enim
Florentinis obligatus annuo docendi munere. ⁊ id quidem or-
natiſſime Itaqꝫ imortalis gratias velim. agas noīe meo iſti hu
maniſſimo patri. cui me ſi diligentiſſime cōmendaris: rem faci
es amicitia noſtra admodum dignā. Uale Ex Bononia. xiiij.
kalendas Januarias M.cccc.xxviii.

Frācīſcꝰ Philelfus Bartholomeo fracanzano ſal.

6 QUo frequētiores eunt ad me litteræ tuæ. eo maiore affi
cior voluptate In iis em̄ lecitādis videor et eſſe et loqui tecum
Quod autē mirari te dicis a me voluptatem laudari. cū a cice
rōe ī q̄ſtionibꝰ tuſculanis et ī libris de finibꝰ bonoꝝ ⁊ maloꝝ ap

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

prime vituperetur: nihil eſt opus: vt mireris: Nam quod Ci
cero in alijs reprehēdit: in hoc ipſe perſæpe peccat Litigat enī-
de v̄bo. rem negligit: quanq̄ꝫ ne de v̄bo quidem recte ſentit. Nā
quod voluptas nō omnis ſit turpis. imo etiam ſæpe honeſtiſſi-
ma: cum alia plæraqꝫ eiꝰ ſcripta: tum epiſtolarum libri infinitꝭ
in locis liquido declarāt. Præterea ſi bonum eſt ſcd̄m Ariſtote
len: quod omnia appetūt: num minus omnia q̄ ſenſu mouentꝛ:
natura appetūt voluptatem? Quod autem eſt ſecūdum naturā
num id bonum nō ſit? Nam de animi voluptate: q̄ ab honeſtis
actionibꝰ proficiſcitꝛ: quæqꝫ ex cōtemplatione veritatis ⁊ dei ca
pitꝛ maxima: num eam quiſquā neget eē bonū. ⁊ maximū quidē
bonum? At referti ſunt grauiſſimoꝝ philoſophoꝝ libri. Ariſto-
teliſqꝫ in p̄mis ſubtiliſſimis ⁊ firmiſſimis quæſtionibꝰ: quibꝰ ⁊
probatꝛ prudentiſſime. ⁊ laudatꝛ egregie voluptas. Qua de ipſa
pluribꝰ ad te ſcriberem: ſi eſſem odioſus. Sꝫ cui eſſe ocij q̄uicq̄ꝫ
poſſit int̄ arma bellorūqꝫ fragores? Atqui dabitꝛ tempꝰ: vt ſpe
ro: quo ⁊ tibi ſatiſfaciam. ⁊ alios. nō nullos iſtiuſmodi īpruden
tia vna mecū liberabo. Nūc ignoſce breuitati meæ. Vale ex bo
nonia pridie kal'. Januarias. M. cccc. xxviij

Frāciſcꝰ philelfus Thomæ ſarzanēſi ſal.

47 Ego mi Thoma dilectiſſime ſum Florentinæ reipubli
cæ iam obſtrictus annuo munere. Itaqꝫ aliam nullam
cōdicionem poſſum amplecti Quid enī dedecoroſius: q̄ꝫ vel eē.
vel haberi leuem? Nam fidem minus ſeruare hoīs eſt nō iniuſti
ſolum: ſed impij. At ſcio nō modo Reuerēdiſſimꝰ pater cardi-
nalis tuus id a me factum iri nollet: ſed nec etiam tu: qui ſpe-
culū es imagoqꝫ ⁊ ꝓbitatis. ⁊ grauitatis. Vale ex Bononia p̄-
die kal'. Januarias. M. cccc. xxviij.

Frāciſcꝰ philelfus Joāni auriſpæ ſal.

48 Damnas tu auriſpa ꝯſiliū meū: qd̄ nolim eā ꝯditionē
admittē: quā humaniſſimꝰ cardinalis bononiēſis Ni-
colaꝰ: vir ſanctiſſimꝰ mihi ꝓponit. ſcribiſqꝫ futuꝝ. vt me pœni
teat mei īſtituti: ſi maluero Florētinis. q̄ꝫ magn̄imo iſti p̄ncipi
Nicolao marchioni ḡtificari. addiſqꝫ: vt mihi an̄ oculos ponā
et Manuelē nr̄m chryſoloran doctiſſimoꝝ viroꝝ oīm huiꝰ tem
peſtatis p̄ncipē: dū vixit ⁊ alios nō nullos eruditon ac diſertos
hoīes: quoꝝ nemo diutiꝰ potuit agē Florētiæ ꝓpter varias quorū
dā inſidias. quoꝝ īuidētia terra cœlūqꝫ vexatꝛ. At ego tibi paucis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib v

reſpondeo. Et omnium primum maximas tibi ⁊ ago. ⁊ habeo
gratias. quod amiciſſime conſulis rebus meis. Sed quid mi-
hi faciundum ſuades? Num vt alicuius vtilitatis gratia. quod
honeſtum eſt. negligam? An es oblitus nihil apud me minus
habere ponderis. q̄ꝫ rei pecuniariæ rationem? fidem dedi reipu-
blicæ florentinæ. quam certe inuiolate cōſtanterqꝫ ſeruabo.
Nec vlla patiar vtilitatis ſpecie meæ initia hæc iuuentæ cuiuſ
quam leuitatis nomine accuſari. Inuidentium autem morſus
animi grauitate atqꝫ magnitudine me facile vitaturum ſpero.
Quod ſi minus mihi diu licuerit. operam dabo. vt aliorum id
culpa factum iudicetur. non mea. Uale ex Bononia. kal'. ianu
arias. M. cccc. xxviij.

Frāciſc⁹ philelfus Leonardo Arretino ſal.

NUlla ego in culpa ſum Leonarde arretine. quod ad cō
ſtitutum tempus ad vos non ierim. Scis enī vrbem
hanc nō obſideri modo ab eccleſiaſticis viribus. ſed die noctuqꝫ
acerrime oppugnari. Hi primo qui reipublicæ præſunt. mihi
abeundi nullam dabāt facultatem. Qui vbi ab me multis fati-
gati tum precibus. tum etiam quādoqꝫ cōuitijs expoſtulationi-
buſqꝫ. eam ceſſere. tum legatus apoſtolicus qui Martini pon-
tificis maximi vicem in caſtris gerit. Dominic⁹ capranicanus
tuti itineris litteras petenti mihi nullo pacto in hanc diem tri
buit Itaqꝫ haud ſcio. quid ipſe ſim facturus. Uerſor ꝑfecto in
maximis animi curis Nec quid cōſilij capturus ſim. noui. Ni
ſi fortaſſe mihi iucundum putes aſpectum quottidianum gla-
diorū ac ſæuiciæ. cum alijs laqueis gulæ frangunt. alij obtrū-
cant. alij ſcindūtur in partes. alij defodiūtur. alij trucidantur.
Quid pluribus? Omnia humano cruore madent. Iure ne. an
iniuria. nō eſt meum iudicare. Nam in ciuitate factionibus ſe-
ditionibuſqꝫ ardenti nihil eſt tam iiuſtum. tam impium. quod
minus detur ⁊ pietati ⁊ iuſticiæ Hac in re vnum remedium da
ri poſſe intelligo. vt publicis veſtræ reipublicæ litteris conten
datur ab hoc legato apoſtolico vt me ad vos libere ac tuto ire pa
tiatur. Tuum igit' fuerit id q̄ꝫ primum curare. Quod ſi feceris
fore certo intelligo. vt ꝑpediem iſtic mutuo colloquio ⁊ quotti
diana cōſuetudine nobis inuicem vti liceat. Uale decus littera
rum ⁊ eloquētiæ. Meqꝫ vt facis. ama. Ex Bononia Idibus
februarijs. M. cccc. xxix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſc⁹ philelfus. Gabrieli mauro ſal.
50 Nihil mihi iucūdius tuis lr̄is Gabriel mi chariſſime: q̄
bus humanitatem tuam ac morum ſuauitatem bonita
temq̧ īgenij ita repn̄tas. vt te coram aſpicē. alloq̄. ⁊ complecti
videar. Nō poſſum mihi nō lætari. qd̓ ſtudijs olim meis ac lu
cubrationib⁹ in te adoleſcēte inſtituēdo. id me videam ꝯſecutū.
vt florentiſſim⁹ ſenatus tu⁹ talem ſit virum te habiturus. qui ⁊
ampliſſimæ patriæ futur⁹ ſis ornamēto. ⁊ amicis adminiculo
atq̧ voluptati. Incumbe igit̄ pro virib⁹. teq̧ amplificādæ glo
riæ totum dede. Nō multos habitur⁹ eſt nobiliſſim⁹ ſenat⁹ tu⁹
ſimil̄ tui. Noui acrimoniam īgenij tui. noui magnitudinē ani
mi. noui ꝯſilium. noui ꝓbitatem Nihil habet tua reſpublica te
vno ꝯtinētius. nihil moderatius. nihil ad omnis p̄claras actio
nes aut ſplēdidius. aut ſtrenuū magis. Sʒ q̇d ego fruſtra ſim
lōgior. q̇ ita videar te adhortari. q̄ſi nō per te ſatis ſis. q̇ ⁊ ꝓui
dendo. ⁊ ꝯſultādo. ⁊ agēdo nulli rei deeſſe poſſis. De fratris tui
Dominici morib⁹ quæ ſcripſiſti: nō potui nō dolere. Sʒ tu fer
omnia moderate: ætas em̄ fortaſſis. ei⁹ animi acerbitatē aliquā
do ad maturitatem aget. Qd̓ ſi ſec⁹ accidat. tu teipſo cōtentus
eſto. Ego quod ſcire vis. bene valeo cum vniuerſa familia. mig
turus breui Florētiam. vbi honorifice ⁊ cōmode ſum futurus.
Titum Liuium meum commēdo tibi. Uale ex Bononia pri
die kal̄. martias. M. cccc. xxix.

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Leonardo arretino ſal.
51 IErūt ad me tādem lr̄æ ex caſtris a legato apoſtolico. q̄
bus tuto hinc ad vos ire ꝑmittit̄. Itaq̧ ad triduū aut
quatriduū bononia abito For Cornelium verſus. ita em̄ quam
Immolam appellare libet. Nam illud iter lōge tutius eſt hoc
tp̄e ꝓpter hoſtium caſtra. quæ a reliquis partib⁹ vrbi adiacent
q̄ʒ quod recta Florētiam agit. Intellexi deniq̧. quid in cauſa fu
erit. qd̓ hæ lr̄æ ante hūc diem mihi negatæ ſunt. Cōſpirarant
nō nulli ciues ac ſacerdos quidaʒ ex ordie heremitaꝝ ꝑ Marti
no pontifice maximo ꝯtra hāc rēp. Et q̄ꝛ legat⁹ credebat certo
vrbe ſe potituꝝ. nolebat me hinc abire. Sʒ ea cōſpiratio et de
tecta eſt. ⁊ de cōiuratorib⁹ omnibus ſuppliciū ſumptum. Qua
re legat⁹ ſpe ſua fruſtrat⁹. vltro lrās ad me miſit. Tu me incli
tis principib⁹ iſtis tuo more ⁊ cōmendatum. ⁊ carum reddito:
tibiq̧ in primis. Uale Ex Bononia pridie Nonas Apriles.

M:cccc.xxix.

¶ Fräciſcus Philelfus Franciſco Barbaro ſal.

EX Immola haſce lrãs ſeptimo Idus Aples ad te dedi
cũ eẽm poſtridie Florẽtiam petitur⁹ Quid eñ diuti⁹
Bononiæ expectarẽ in tãta gladioꝝ impunitate: Me plurimũ
miſeret illi⁹ afflictæ vrbis. q̃ omni facinori. omni imanitati eſt
diritatiq; expoſita. Ibi quicq̃d cuiq; collibuerit: licet. Nullus
eſt clæmẽtiæ. nullus cõmiſerationi loc⁹ Quare etſi nihil mihi
metuẽdum erat. quippe q̃ omnibus eẽm cariſſimus. tamẽ om-
nia metuebã in tãta ciuiũ cæde. Spero mihi Florẽtiæ fore ſecũ
da oĩa. ſiquidẽ locus erit doctrinæ ⁊ inocẽtiæ. Qua in vrbe cũ
fuero. ſcribã ad te plurib⁹ Nũc ex itinere plixiori mihi eẽ nõ li
cuit. Vale. Ex Immola. vij. Idus Aples. M. cccc. xxix.

¶ Fräciſc⁹ philelfus Leonardo Iuſtiniano ſal.

3 ERipui me tandem ex Bononienſi naufragio. quo tota
vrbs perit. Petoq; Florẽtiam. quo ſum ⁊ honorifice.
et pulcherris quidem pmijs publice accerſit⁹ Itaq; nõ mireris.
ſi in pñtia paucis tecũ egi. hæc eñ ex itinẽ ſcripſi tibi. Cũ Flo-
rentiæ mihi p ocium dabit. plurib⁹ tecum agã Intẽa tpis rogo
te per humanitatem tuam per q; meam i te obſeruantiã. vt me
mineris mei. libroꝛũq; meoꝝ q̃zdiligẽtiſſimam curam geras.
Vale Ex Immola. vij. Idus Aprilis. M. cccc. xxix.

¶ Franciſcus Philelfus. Marco lypomano Phi
loſopho atq; Iurecõſulto ſal. pl. dicit.

4 QUod me antea tuis humaniſſimis lris monuiſti: vt
me ex bononiẽſib⁹ fluctib⁹ in tutum aliquẽ portum reci
perẽ: id tandem cũ primũ licuit: feci. Proficiſcorq; Florẽtiam
hæc eñ ex itinere ſcripſi tibi: Scio: maluiſſes p tua ſingulari
erga me beniuolẽtia: apud vos eẽm q̃zoptime de me meritos Et
idem ego maluiſſem. Quod ſi ea manſiſſet me cõdicio: cui⁹ gra
tia ex Thracia ad vos ſoluerã: a vobis nunq̃z abijſſem. Quo fa
ctum eſt: vt ncẽitatẽ ſequar: nõ volũtatem. Vale Ex Immo-
la. vij. Idus Aprilis M. cccc. xxix.

Fräciſci Philelphi Epiſtolaꝝ Liber Secundus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Franciſcus Philelfus Antonio luſco ſecretario apoſtolico ſalutem.

1 Gratulatio tua Antoni luſce nō debet mihi nō 55
probatiſſima videri: nam & vir es optimus. et
mei certe amātiſſimus: haud enim oblit⁹ ſum
et quæ mecum olim Vicentiæ: cum eſſem cō
ſtātinopolin nauigatur⁹: locutus es: & quātā
mihi beniuolētiam oſtendiſti. At meā rurſus erga te obſeruan
tiā aīaduerto te memorit̄ meminiſſe. Itaqꝫ maximas habeo tibi
gratias: qđ me tanqꝫ in principijs animi tui int̄ honeſtiſſima
amicitiæ monumēta ſeruare volueris. Mihi autem nō poſſum
nō iure optimo lætari: cū intelligo me nō fruſtra te meis omni
bus ad ꝓbitatem actionib⁹ perinde atqꝫ calcem ꝓpoſuiſſe: ad q̄m
dirigēdi ſint omnes nō bene loquēdi ſolum: ſꝫ etiam bene viuē
di cogitat⁹ ac ſtudia noſtrā. Qđ autem me hortaris. vt romanā
curiam petam. cum ea ſit ſola eruditionis. & eloquētiæ domici
lium: ad idqꝫ omne ſtudium tuū atqꝫ operam polliceris. & cōſi
lium ꝓbo. & adminicula tua oīa libēter amplector. Vex nondū
mēſis p̄terijt. poſteaqꝫ Florentiā veni. Quare neceſſe eſt. vt cō
ſtitutū annuū tempus integre abſoluā. quod vbi fecero. ſi mihi
tua opa & gratia honeſtum locū apud pontificem maximū ꝓpo
ni intellexero. cōfeſtim in vrbem aduolabo. Nam hic: quātum
mihi augurari iam videor int̄ Scyllam charybdimqꝫ nauigabo
Quo fit: vt q̄b⁹ aut rudentib⁹ malum. aut anchoris nauim mu
niā. haud facile queam hinc puidere. At eo ingenuū otium ma
lim. q̄ꝫ periculoſum negociū. nam hæc vrbs nō multo min⁹ q̄ꝫ
Bononia factionib⁹ diſſidet. quin eo periculoſius. quo acutiora
videnť mihi hoīm ingenia & ad nocendū ꝓcliuiora. Vale ex Flo
rētia. xiij. kalendas. Maias. Anno a natali Chriſtiano. M.
cccc. xxix.

Franciſc⁹ philelfus Joāni Auriſpæ ſal:

2 Quod ſcire cupis. nihil te celabo: Fiorentia me plimū 56
delectat. Eſt em̄ vrbs: cui nihil deſit: neqꝫ ad ædificio
rū magnificētiam atqꝫ venuſtatē. neqꝫ ad ciuiū dignitatē & am
plitudinē. Adde: qđ vniuerſa ī me ciuitas ꝯuerſa eſt. Oēs me
diligūt. honorāt oēs. ac ſummis laudib⁹ in cœlū efferūt. Meū
nomē in ore eſt oib⁹. Nec primarij ciues modo: cū per vrbē in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ceꝺo: ſed ipſe etiam nobiliſſimæ fœminæ honorādi mei gratia
locum cædūt: Tātumqꝫ mihi ꝺeferūt: vt me puꝺeat tāti cultus
Auditores ſunt quottidie ad q̄drīgētos: vel fortaſſis etiā am
pliꝰ. ⁊ hi q̊dē mag̃ ex ꝑte viri grādiores ⁊ ex ordine ſenatorio.
Quid multis omnia mihi ſecūda lætaqꝫ ſunt. Cæterū quo me
fortunatiorem eē animaduerto: eo magis mihi metuo ab inſidi
is īuiꝺentiū. Nicolaꝰ Nicolus ⁊ Carolꝰ arretinꝰ quottidie me
publice audituri aꝺeūt vna cum aliis ciuibꝰ Et Nicolaꝰ quidē:
quātum in hāc diem animaduertē potui: homo eſt loquacior. ſꝫ
nō admodū vafer: quippe q̊ effutiat facile ac temere omnia. At
Carolꝰ ωσπερ στυγητοσ ωη και μισάνθρωποσ
triſtis eſt ſemꝑ: ac loquit̃ nihil. Videturqꝫ monſtri quippiā in-
tus alere Et ſunt: q̊ mihi dicāt eum cauēdum eo eē magis: quo
magis ſilet: id em̄ nō a moleſtia atqꝫ verecūdia ꝓficiſci: ſꝫ ab in
uiꝺentiæ vulnē. Ego tñ in portu nauigo. Leonardꝰ autem arre
tinꝰ mihi væhement̃ afficit̃: quem eo puto rerum meaꝝ ſtudio-
ſum magis fore: qꝺ aduētu ꝑñtiaqꝫ mea maximo eſt leuatꝰ onc
re Nam ⁊ Nicolaꝰ. ⁊ Carolꝰ. qui añ aduētum meū illi pluri-
mū ꝺetrahebāt: ab omni eiuſmodi calūnia maledictoqꝫ ꝺeſtitere
mea cauſa: vt exiſtimat̃ ꝺeterriti: qꝺ vidiſſent ab me Leonardū
publice. ⁊ q̃uiter. ⁊ pleno ore laudatū Coſmus Medices vt hu
manitatis plurimū præ ſe fert: adiit me ꝑhumane: nec id ſemel
ſed iteꝝ atqꝫ iteꝝ: dixitqꝫ ſiqua mihi in re opꝰ foret oꝑa ſua: ne
ꝺe ſe mihi ꝺeeſſem vnq̄ꝫ: nam ſeſe mihi ꝺefuturū nunq̄ꝫ. Pallas
Stroza ſplēdidiſſimꝰ eques auratꝰ omuibꝰ in rebꝰ mihi ſemꝑ
aꝺeſt. Honoriqꝫ ⁊ cōmodis meis omnibꝰ non ſecꝰ ſtuꝺet: ac ſi eſ
ſem filiꝰ. Ambroſiꝰ monachꝰ vir diſertiſſimꝰ ⁊ ſi me amare viꝺe
tur plurimū: tamen nō poteſt mihi nō ſuſpectꝰ eſſe. και γαρ.
επαινόυη ποη ημῶη ὧσχρή τοη αρρητῖηοη
λεωηαρδωη. εφη. αλλουκαι τασκαλῶσ τοη
αυδρα. Quæ q̊dē oratio ουκ ειηαιμοι δοκει αη-
δρόσ ιερέωσ και αγαθου. Haberē tibi ſcribere alia et
quiꝺem pluta: q̄ nūc ꝯſulto p̄tereo. Tu ſiquid habes ꝺe rebꝰ oriē
talibꝰ: fac vt ſciā. Theoꝺora te ſalutat. Vale. Ex Florētia pri
die kal'. Auguſtas. M. cccc. xxix.

Franciſcus Philelfus. Marco cannetulo equiti
aurato ac iurecōſulto ſal.

3 NE videar oblitꝰ aīciciæ nr̄æ: ī illudqꝫ ꝓuerbiū īcidiſſe: 57

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quo dici ſolet. Qđ abeſt ab oculo: id q̄ꝫ abeſſe a corde: volui ver
bis paucis te adire. q̄ ſi diligent̄ ꝯſideraueris: iudicab̄ nō abſur
dū eſſe ꝯſiliū meū. etſi admonitio ē poti⁹: q̄ꝫ ꝯſiliū. Qui em̄ cō
ſultat iuuenis viro gͥui ꝛ ſapiēti? Uidem⁹ tn̄ fieri ſæpe vſu: vt q̄
ludo calculoꝝ int̄ſunt. ꝛ ſi ſpectatoēs ſunt: nō colluſores: nō ni
hil acuti⁹ videāt: q̄ꝫ ij: q̄ꝝ eſt lud⁹. Quis em̄ ignorat vehemēti
ore animi affectu plerūqꝫ accidē: vt mēdacio cedat veritas. ho
neſtaſqꝫ turpitudi. Quo maiore q̄s dignitate pollet: eo reddit̄ i
ſolentior. ſi min⁹ recta vtit̄ rōne: ac prudētia q̄dē eſt. q̄ recta rō
definit̄. Hæc vero ita ſine ꝟtutū moraliū adminiculis ē manca.
vt ꝟtutes reliq̄ nullæ ſine prudētia. Nec p̄t quiſquā bn̄ vti bo
nis iſtis: q̄ vel corꝑi. vel fortunæ tribuūtur: niſi vir bon⁹ fuerit
Et vir q̄dē bon⁹ nun q̄ꝫ abutat̄ neqꝫ honorib⁹. neqꝫ diuitijs. nec
vllis oīno iſtiuſmodi cōmodis. etiam ſi id facē īpune quiuerit.
At abſoluta ꝟtute q̄ caruerit. ꝛ cogitet ob licentiā. ꝛ dicat. ꝛ fa
ciat ſec⁹ oīa. q̄ꝫ par ſit. Quo fieri videm⁹. vt iſtiuſmodi hoīes ꝛ
ſe tādem ꝑdant. ꝛ patriā. Ego ſane mi Marce nihil huiōi de te
vereor. noui em̄ moderationē animi tui egregiāqꝫ prudētiā. Sꝫ
cū mecū memoria repeto. q̄ tum āno ſupiore ꝑpetrari apud vos
vidi. tum deinde abſens. ꝛ audiui. ꝛ audio q̄ttidie. nō debeo non
metuē ꝛ tibi ꝛ tuis. ne aliq̄n nimia iſta licētia ꝛ vob̄ oib⁹. ꝛ Bo
noniēſi reip. magnā ſit cladē īportatura. Quid em̄ ꝑ deū īmor
talē adeo ciuili cruore ꝑfundimur? Uos nō alienis modo. q̄ꝫq̄ꝫ
nemo debet alien⁹ duci. q̄ ciuis ſit. ſꝫ ne ſanguīe q̄dem ꝯiunctiſſi
mis parcitis. q̄n̄quidē eodē ordīe habetis oēs. q̄s vlla vel mini
ma animi offenſiōe oderitis. Offenſio aūt iſtiuſmodi oīs nō ab
æmulatiōe ꝟtutis. q̄ charitatē mutuā. nō odiō parit. ſꝫ qđ tua
bona cū venia dictū velim. partim ab auaricia. ꝑtim ab ābitione
manat. Quæ duæ pernicioſiſſimæ peſtes ī ciuitate iura diuina.
oīa humanaqꝫ ꝑuertūt. Haꝝ vos inquā ſtimulis agitati. ꝑ oēꝫ
impietatē facinoris. int̄ vos digladiamī. Et ita ī oēs veluti de
bacchamī. vt dicionē eccleſiaſticā in truculentā īmanēqꝫ tyran
nida mutaueritis. Nolite obſecro ꝑ tātam īpotētiam diritatēqꝫ
aīoꝝ lati⁹ ferri. Cohibete iā tandē odiū recordatiōe ciuil̄ ſocieta
tis. Inijcite frenū iræ. Perturbatiōi rō dominet̄. An illud for
taſſis eſtis obliti. Mihi vindictā. ꝛ ego retbuā? At illud ſaltē
memieritꝭ. hodie mihi. cras tibi. Nec etiā vos latet. q̄nta muta
bilitas ſoleat eē fortunæ. Quonā clauo. q̄ robore rotā ei⁹ ita ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſtatꝫ. vt vob̃ ꝑpetua ſit futura: Quo magꝫ alludit. blãdit̃. fauet
eo fallit de ĩprouiſo magꝫ. nocetq; acerbiꝰ Præteꝛea q̃bꝰ Jaſon il
le phæræus. aut leon. aut phalaris. aut clearchꝰ. aut Nero vel
moꝛtuꝰ non eſt odio: At clæmẽtia. G. Julij Cæſaris. Juſticia
Traiani. pietas antonii. g̃uitas Alexãdꝛi ſeueri ĩ dies magꝫ ma
giſq; laudat̃. Quæ ab me fidẽtiꝰ nũc ſcp̃ta ſunt Marce vir cla
riſſiẽ. hæc aĩci oẽs tui. q̃s Floꝛẽtiæ ꝑmultos habes. ꝛ loquũt̃. ꝛ
ſentiũt. Sꝫ hæc a me pl'ibꝰ foꝛtaſſe. q̃ꝫ opoꝛtuit Nec eni ĩpe do
cẽdꝰes. q̃ ꝛ iurecõſultꝰ. ꝛ vir ſapiẽtiſſiꝰ docẽ alios ꝯſueſti Cæte
rũ vis aõꝛis. vt hæc audacter ſcriberẽ. ẽ me cohoꝛtata. q̃ ſcio ꝑ
tua ſingl'ari pꝛudẽtia ĩ bonã ꝑtẽ accipies Ua. ex Flo. iiij. nonas
Decẽbꝛes. M. cccc. xxix ¶ Frã. ph. Joãni lamolæ ſal. 58
4 QUod fieri certioꝛ ab me q̃ris. q̃d ipſe de me ſtatueri. ħ
eſt. mãſurꝰ ne ſim Floꝛẽtiæ ĩ ꝓrimũ annũ. an alio ꝯceſ
ſurꝰ. q̃d tibi rñdeã. haud ſatꝫ ſcio. Delcãt me certe vꝛbs. delcãnt
ciues. delcãt etiã coelũ ĩp̃m. q̃d ad p̃clara dexteraq; ĩgenia vim
plurimã hꝫ. Cæteꝝ terrẽt me ciuiles diſcoꝛdiæ. q̃s ħ nõ mino
ris. q̃ꝫ Bononiæ vigere. ꝛ ĩ dies ĩualeſcẽ magꝫ aĩaduerto At ĩ ci
uitate ſeditioſa. quæ quies. q̃ tranquillitas vlla cuiq̃ꝫ eſſe queat
Quin eo mihi magꝫ hic. q̃ꝫ Bononiæ ciuiles diſcoꝛdiæ metuẽ
dæ ſunt. q̃d Bononiẽſes tui ſibiipſis nocẽt. ꝑegrinis aũt fauẽt
oẽs. At Floꝛẽtiæ ſecꝰ oĩa. Accedit ad hanc difficultatẽ. q̃d mi
hi paratæ ſunt pꝛiuatæ quædam illoꝛum inſidiæ. qui virum
hic doctum neminem vellent quo ipſi inter luſcos oculatiſſim
viderentur. Jtaq; omnino hinc mihi alio tandem migrandum
eſt. ſi velim. ꝛ mihi. ꝛ rebus meis ſalubꝛiter eſſe ꝯſultum. Sꝫ
quoniã tp̃m ẽ habẽda rõ. nũc mihi velificãdũ ẽ ꝓ vẽtoꝝ flatibꝰ
Quo ſit vt in pꝛoximum quoq; annum hic futurus ſim. Uis
autem peſtilẽtiæ. q̃d noſſe vis. iam ꝓpe oĩs cõtabuit. Uale Ex
Floꝛẽtia kal'. Nouẽbꝛibꝰ. M. cccc. xxx.
¶ Franciſcus Philelfus. Joãni Auriſpæ ſal.
5 MOuerũt mihi riſum lr̃æ tuæ. q̃bꝰ Macrobiũ atq; dio 59
nẽ q̃s cõmodato accæperas. repetẽti rñderis eos me
tibi dediſſe dono. quo tp̃e Conſtantinopoli ſum ꝓfectꝰ ad regem
Romanoꝝ Sigiſmundũ. Et ita niteris oratione mihi ꝓbare
tuũ ꝯmentũ vt niſi iuuenis admodũ eſſem. me putarẽ oblitum
mei. At vereoꝛ. q̃m ſenectutẽ attigeris. ne ipſe obliuioſus ſis fa
tꝰ. nã ſunt. q̃ ſenectuti ĩbecillitatẽ memoꝛiæ aſcribãt. Ego em̃
memoꝛit̃ memini. cũ eſſem triremẽ ꝓpe inſcenſurus: ꝓtijſſe te:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vt duos illos codices ad reditū vſqꝫ meū ex pānonia tuæ fidæi
cōmendarē : tutius em̄ eos apud te futuros : q̄ꝫ domi. Cū vero
Cōſtātinopoli reuertiſſem : tu aberas ī italia. Nō ſi poſteaq̄ꝫ in
Italiā rediȷ̄ : illos ſerius repeto : nolo ob id putes me eſſe oblitū
mei Quare te rogo vt eos iuē poſt liminȳ vti ſinas qđ tū fecerꝫ
cum liberi ad me reuerterint. Uale. Ex florentia pridie Id⁹
Septembres. M. cccc. xxxi.

Franciſc⁹ philelfus Leonardo Iuſtiniano ſal. 60

CUm memoria mecū repeto magnitudinē atqꝫ crebrita
te ṫ [illegible]oꝝ erga me meritoꝝ : nō poſſum nō plane ītelligē
me caꝝ tibi olim iucundūqꝫ fuiſſe Eſſe aūt h̄ tpe haud ſane aīad
uerto. Adeo em̄ me ſuſpēſum ⁊ ancipitē vſqꝫ tenet tuaꝝ īterca
pedo lr̄aꝝ : dū niῆhil oīno reſpōdes : vt aīm a me tuū alienū quo-
dāmodo factū exiſtimē Quæ mea calamitas ſi forte accidiſſet :
id qđ mīme oīm velim : nullo neqꝫ errato meo : nec itē tuo acci-
diſſe certo ſcio ſꝫ inuidoꝝ dumtaxat ⁊ obtrectatoꝝ malignitatē
ac ꝑfidiā in cauſa fuiſſe nō dubio nō exiſtimare : nā vt inq̄t So
phocles προσ τον ἔχοντ ὁ φθονοσ ἕρπει. Quare cum hi
viderēt me tua ſingulari beniuolētia atqꝫ caritate palā gloriari
et eā ducē ꝑinde atqꝫ cuiuſdā fœlicitatꝫ loco : nō potuerūt hoīes
ꝑditiſſimi ꝓ peſtifero ſuo animi liuore nō vehemētiſſime dolē.
In idqꝫ maxie elaborarūt : q̄ntum videor videē : vt σμικροσ
εγω μεγάλου σου χορισ σφαλερον πυργου
ρῦμα πελωμε μετά γαρ σου μεγάλου βαιοσ
ἄρι Δεδρων. Quæ q̄dē inſidiæ īuidentiū quāta me ſollici
tudie atqꝫ moleſtia affecerit : potuiſti ex aliȷ̄s nō null' ſupiorib⁹
nr̄is lr̄is liq̄do ꝑſpicē Nō āt h̄ tpe aliud ad te ſcribā : hēo nihil
niſi vt te rogē : atqꝫ obteſter : ne obtrectatorib⁹ ⁊ maliuol' aures
pateſacias. ſꝫ illū me ⁊ eſſe. ⁊ ꝑpetuo futuꝝ erga te Philelfum
arbitreris. q̄ nulla vnq̄ꝫ animi ḡtitudie didicit a quoq̄ꝫ ſuꝑari :
Nam q̄lis ſp̄ ī te fuerim : iāpridē ⁊ ꝑſpectū habes. ⁊ cognitum.
Uale. Ex florētia Nonis Ianuarȳs. M. cccc. xxxi.

Fracīſc⁹ philelfus Ioāni Lamolæ ſal.

NE aut te aut alios : q̄s huc diſcēdi gr̄a vēturos ſignifi- 61
cas. ancipites teneā : ad primū mēſem Iuliū maxio cū toti⁹ hu-
ius ciuitatis ꝯſenſu ac ſtudio cōduct⁹ ſum præmio aureū trece-
noꝝ quinq̄genoꝝ in ſingulos ānos ꝓ toto triennio. cui⁹ quidem
ſtatuti tꝑis initiū eſt q̄nto decio kalendas Nouēbres. Nō tꝑis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Lib 2

ca potẽtiſſim⁹ Nam ſicarij feruntur inſtructi a duob⁹ ſoderinis
fratrib⁹ Nicolao: ac Thoma iuuenib⁹ promptis ⁊ audacibus:
quoꝝ pater fuerat: vt vulgo dr̃: machinatore ⁊ auctore ipo Ni
colao: publico iudicio obtrũcat⁹: quoniam eẽt in ſimulat⁹ iniјſſe
cõſilium: neſcio quod: aduerſus remp. Qui ergo ipſe min⁹ mi-
hi metuẽdum putem: q̊ ⁊ iuuenis ſim. ⁊ peregrin⁹. ⁊ nullarum
virium: cum videam virum tãtis fretum clientelis: tãtis opi-
bus tãtis factionib⁹ in vltimum ꝓpe periculum adductum: qm̃
aduerſus ſontis cãm ꝓſequeret: Nam alteri⁹ factionis p̊nceps
dicit Coſm⁹ medices. vir vt ſcis florẽtinoꝝ oĩm pecunioſiſſim⁹
Eoq3 mihi res videt ꝑ mutua animoꝝ odia irritamẽtaq3 ꝓceſſiſ
ſe: vt nobiliſſima hæc Ciuitas nõ admodum lõge abeſſe poſſit ĩ
tãtis ꝓcellis ac fluctib⁹ a triſti ⁊ miſerabili naufragio. Accedit
ad hãc mali ſuſpicionem: qd̓ ij q̊ liuore me atq3 odio ĩſequũtur
ipſi⁹ Coſmi vtunt veluti patrocinio: At Coſm⁹ quanq3 videt
amantiſſim⁹ mei: eiuſmodi tamẽ virum eẽ aĩaduerto: q̊ ⁊ ſimu
let. ⁊ diſſimulet omnia. Eſtq3 vſq3 adeo taciturn⁹: vt ne ab inti
mis quidem familiarib⁹ ac domeſticis queat ĩtelligi At Laurẽ
ti⁹ huius frat ingenio eſt ⁊ apto. ⁊ leui: cui Coſm⁹ ⁊ ſi vir ẽ gra
uiſſim⁹: tamẽ vt audio: nequaq3 audet aduerſari. Ego autẽ neu
tram pendeo in partẽ. Aeque omnib⁹ morem gero. Illudq3 Ci
ceronis ſtudioſiſſime tueor: nõ oportẽ peregrinũ in aliena repu
blica eẽ curioſum Cæteꝝ quoniam ĩ naui obnoxia naufragio ne
mo p̄t tuto nauigare: ego hĩc quãlibentiſſime abfuerim. Duo ĩ
Italia loca ſunt: quoꝝ alterutꝝ nõ inuit⁹ optarẽ Mediolanũ.
et Romana curia: ſiue eñ apud Põtificẽ maximũ: ſiue aqud ĩ
clitũ ducem Philippũ mariam honeſtus mihi daret loc⁹: eum
nõ modo nõ reijcerẽ: ſ3 cæteris oĩb⁹ iucũdiſſime præferrẽ: atq3
amplecterer. Tenes tu pater reuerẽdiſſime ⁊ ſtudia mea oĩa. et
cõſilium. ⁊ volũtatem. Quãtum mihi ꝓdeſſe poſſis. nõ ſum ig
rus. Quãtum etiam velis: iam pridem expert⁹ ſum Quæ cum
ita ſint. clæmẽtiam tuã rogo etiã atq3 etiã: oroq3: vt huic meo
deſiderio ꝯſulas. Quicq̊d ipe de me ſtatueris: ĩdubitato ꝓſequar
Operãq3 dabo: vt tua de me opio te nunq3 fallat. Nã neq3 fidei
vnq3 deero: neq3 induſtriæ. neq3 diligẽtiæ Valeat q3diutiſſime
integritas ſcĩmoniaq3 tua pr̃ clæmẽtiſſime Tibiq3 certo ꝑſuade
me ita eẽ in ꝑtãte tua: vt oĩa de me tibi polliceri queas Ex florẽ
tia. x. kal'. Octobres. Anno a natali Chriſtião. M. cccc. xxxij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ philelfus Thomæ Sarzanẽſi ſal. 65
14 VT tuis me humaniſſimis monuiſti lrĩs: ſcripſi ad re-
uerẽdiſſimũ ↄmunẽ patrẽ Cardinalẽ tuũ: imo meũ: ĩ
mo noſtꝝ: q̃cũqꝫ honeſte tutoqꝫ ſcribi a me poterãt. Sꝫ tecũ lo
quar aptiꝰ: quæ tu ꝑ nr̃a vetere ſummaqꝫ amicicia ita accipies
tractabiſqꝫ: vt magˀ in rem meã ↄductura iudicab. Nemo Flo
rẽtiæ fuit vnq̃ꝫ: vt publice oẽs p̃dicãt: in q̃ vno ita: vt ĩ me vni-
uerſa ciuitas conquieſcẽt. Dum in me oculi ⁊ ſermones cõuerſi
ſunt. Oẽs me magni ducũt. Oẽs laudibꝰ tollũt ad cœlũ Ne
mo eſt neqꝫ ex p̃ſtantioribꝰ ciuibꝰ: neqꝫ ex ipſa plebe: q̃ nõ mihi
gratificeť oĩa. At ipſe quo videor beatior: eo mihi metuo magˀ
Nõ vt mihi accidat: duo ſunt ĩ cauſa tum ipſa inť ſe ciuiũ ſedi
tio: quæ ⁊ maxia eſt: ⁊ periculoſiſſima: vt ex meis ad Cardialẽ
lrĩs potuiſti ĩtelligẽ: tum uita iuidoꝝ aduerſus me cõiuratio.
Nicolaũ nicolũ noſti. Hic loq̃cior eſt. ⁊ leuior. At Karolꝰ ar-
retinꝰ vt eſt ꝟſuto occultoqꝫ ĩgenio. ⁊ eo plane ĩprobo: ita mihi
clam maxie inimicꝰ Is apud Medices plurimũ p̃t. Vereorqꝫ
ne illos obtrectationibꝰ ſuis ⁊ maledcis aduerſus me exhulcera
rit. Idqꝫ vt credã: plurimæ ſunt cõiecturæ. Quare mihi tutũ
nõ eſt inť huiõi ꝟſari inſidias. Proinde Cardinalẽ hortare: vt
q̃ꝫ celerius p̃t: cõſulat rebꝰ meis Tu rem paucis tenes. Vale ex
Florẽtia kaľ. Octobres: . M. cccc. xxxi.
¶ Frãciſcꝰ phi. Joãni Auriſpæ ſal.
15 QUo ĩ ſtatu poſitæ ſint res meæ: nõ ẽ difficile iudicatu 66
Vniuerſa hæc ciuitas factionibꝰ tumet Nec diu abeſſe
poteſt: quin pariat maximi quippiã mali. Præteẽa noſti q̃n mi
hi aduerſi ſunt. Vbiqꝫ gentiũ malim eſſe: q̃ꝫ Florẽtiæ. Vale ex
Florẽtia. iiij. Idus Decẽbres. M. cccc. xxxij.
¶ Frãciſcꝰ philelfus. Frãciſco barbaro ſal.
16 NOſti iampridem: quãta mecum familiaritate atqꝫ be- 67
niuolẽtia functus eſt Antoniꝰ capanorẽſis. Qui quã-
quã ſua ꝓbitate ⁊ innocẽtia tibi debeat eſſe chariſſimus: tamen
vt mea etiam cauſa aliquid cumuli accedat ad priſtinã tuam in
eum benignitatẽ: te etiam atqꝫ etiam rogo. Vale Ex florentia
iiij. kalendas Januarias. M. cccc. xxxij.
¶ Franciſcꝰ philelfus Joãni Auriſpæ ſal.
17 MIhi polluce meo væhemenť eſt opꝰ Itaqꝫ rogo te: vt 68
eũ ad me ire q̃ꝫprimũ cures. Nã illũ tibi tãtiſper vſui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

curriculum. faciat deus optim⁹ maximus. vt cum minima ī me moleſtia liceat percurrere. Uale. Ex Florētia kal'. Auguſtis. M.cccc.xxxi.

Fraciſc⁹ Philelfus Nicolao arcimboldo iurecōſulto ſal.

EX q̄ die te Bononiæ primū vidi: cū legat⁹ præſtātiſſimi mediolanēſium ducis Philippi Mariæ illac iter facēs: tāta me tibi beniuolētia deuinxiſti: vt omnia me tua cauſa facturū libēter vltroq̄ʒ recœperim. Et tu item cōtra mihi omnia tua ſtudia: ⁊ officia es pollicit⁹. Itaq̄ʒ temp⁹ obtulit: vt ipſe anteuertam: cum anteuerti libenti⁹ vellem: quippe q̄ honeſta in re opa tua opeq̄ʒ vti velim. Qui meas tibi lr̄as reddidit: iuuenis eſt ſenēſis æneas Silui⁹ nomie. honeſta nat⁹ familia: mihiq̄ʒ chariſſim⁹: nō ſolum qḋ annos duos me⁹ auditor fuit: ſʒ etiam qḋ ad ingeniȷ̄ acrimoniam dicēdiq̄ʒ leporem morib⁹ eſt ⁊ vrbanis ⁊ cultis. Cupiditate autem duct⁹ viſendi Mediolani ad vos venit. Quid multis hoiem tibi tāto ſtudio commēdo: vt maiore nequeam. Quicq̄d in hūc vel officiȷ̄: vel opis cōtuleris: in meipſum collatum exiſtimabo. Adhortationem autē illā tuam neq̄ʒ ſum oblit⁹. nec obliuiſcar quidem. Quin hac ipſa de re me⁹ æneas iſte tecum v̄bis meis quædā commētabit̄. Uale ex Florētia Nonis Nouēbrib⁹. M.cccc.xxxi.

Fraciſc⁹ philelfus Antonio panhormitæ ſal.

EGo mi Antoni mallem iſtic eſſe: vbi quietior mihi: vt exiſtimo: vita offerret̄: q̄ʒ Florētiæ: vbi oīa ſunt tumultuaria plenaq̄ʒ īuidiæ Ad quod animi ꝯſiliū cum multi me hortant̄: tum Guarynus noſter in p̄mis. Sunt mihi Mediolani amici nō nulli: ſʒ Guarnerius Caſtellio: ⁊ Nicola⁹ arcimbold⁹ et Aloyſius Crottus omnium p̄mi Cum iſtis igit̄ velim: de re mea aliq̄d cōmēteris: ⁊ qḋ ipſi hāc in ſentētiam dixerit: ad me et q̄ʒprimū: ⁊ q̄ʒdiligētiſſime p̄ferēdum cura. Nam ſi honeſta mihi cōdicio fuerit oblata. eam nō detrectabo. Uale ex Florentia. iiȷ̄. Idus Julias.. M.cccc.xxxiȷ̄.

Fraciſc⁹ Philelfus Nicolao Cardinali Bononiēſi ſal.

THomas ſarzanēſis vir p̄human⁹ ⁊ erudit⁹ amplitudīs tuæ ſecretari⁹ pater clemētiſſime tuo nomie lr̄as ad me dedit: quib⁹: qḋ mihi erat ſole (vt aiūt) clari⁹: nō amice minus q̄ʒ eloquēter oñdit: quāta ſit tua ergā me charitas: dein monuit vt tibi ſignificarē: q̄ʒ me Florētia delectat. Pretēa ſiqua in re

tus opa opeꝗ vti velim: ſcriptorio calamo ne parcā. Te em̄ paratū ſp̄ fore: vt mihi bn̄faciās. Et hēo tibi. ⁊ ago īmortal' grās pr̄ humaniſſime: qđ ex q̄ die p̄mū Bononiæ me vidiſti: ac tuā excepiſti ī clientelā: te mihi patronū ſp̄: te patrē: te bn̄ficū p̄ſtiteris. ⁊ id q̊dē nullis meis de te meritꝫ: ſꝫ ſola tua māſuetudīe atqꝫ benignitate. Imitat⁹ tu ſane eum: cui⁹ crucē ꝓ ſigno geris Chriſtū optimū maximū: q̊ vt cūctis mortalib⁹ bn̄facēt: ſibi ipſi nō pepcerit. Nūc ad ea: q̄ v̄bis tuis mihi Thomas tu⁹ ſcripſit: ⁊ de Florētia p̄mū Quē florētia min⁹ delectarit: is certe nulla bōitate floret. Eſt em̄ ciuiſmodi vrbs Florētia: cui tanq̄ꝫ Pādoræ cuiq̄ꝫ dij oēs: vt ad poetas redeā: ſinguli bona ſingula dono dederit. Nihil em̄ huic vrbi deeſt: qđ ad humanā accedat foelicitatē. Cæterꝝ int' roſas etiā ſunt ſpinæ. ⁊ in t'ra nihil ē tā ex oī p̄te p̄fectū: qđ nō aliq̊d habeat: qđ offendit. Equidē vniuerſæ ciuitati ſum chariſſim⁹. Neqꝫ viri oēs boni ac p̄ſtātiſſimi ciues ⁊ colūt. ⁊ faciūt plurimi. Nec ē mihi apud Florētinos optādū qđq̄ꝫ qđ ſperare nō liceat. Uix p̄marij ipſi ciues in rebus etiā maximis pl⁹ hn̄t anctoritatꝫ: q̄ꝫ ipſe ego. Oēs mihi ḡtificari ſtudēt: obſequūtur oēs. Nihil ab me neqꝫ mea: nec amicoꝝ cauſa fruſtra petit'. Cæterꝝ q̊ magis valeo apud Florētinos l' auctoritate: vel gr̄a: eo magꝭ mihi cauēdū eſt: neq̊d magni mali inuidia mihi aliq̄n pariat. Sūt em̄ aliq̊ fucati lr̄is: q̊s mea p̄ntia id circo plurimū turbat qđ ſperēt: ſi ipſe abeſſem: ſeſe ī maiore aliq̊ p̄cio futuros Itaqꝫ dignitati meæ clam ſp̄ īſidiant' Qui ⁊ ſi mihi nihil obeſſe p̄nt: metuendū eſt tn̄. Nā īgenia Florētina acerrima ſunt. ⁊ in oēm p̄tē ſtrenua. Quid multis? Niſi adhuc in proximū annū publico docēdi muneri eēm obſtrict⁹ operā darē oīno: vt īuidiæ cæderē. ⁊ in aliquē tutiorē portū ex huiuſmodi fluctib⁹ me reciperem. Nā quanq̄ꝫ vniuerſa me Florētina reſp. et diligit plurimū. ⁊ facit maximi: ea tn̄ eſt hoīm natura: vt nō minus pauci atqꝫ imbecilli nocē poſſint: q̄ꝫ vniuerſa man⁹ potētioꝝ p̄deſſe cuiq̄ꝫ. Diſerent' ſane oēs. ⁊ p̄moleſte ferūt: ſi cui bono viro inferat' iniuria. Succurrit aūt nemo Nec id de peregrinis ſolum vſu venit: ſꝫ de ipſis etiā præſtātiorib⁹ ciuib⁹. Sūt: qui ſicarios parauerit: p̄ quos Nicolaum Suzanū viꝝ primarium ī republica īterimerēt. Detectis inſidijs: nō modo nullū de iis ſuppliciū ſumptū eſt: q̊ ſicarios inſtruxerūt: ſꝫ temptatū potius: vt Nicola⁹ ipſe plecteret': q̊ ⁊ vir ḡuiſſim⁹ eſſet. ⁊ ī republi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

hoim tamē de tua vita atq̃ morib⁹ exiſtimatio tibi verēda eē.
Ego. qđ in me erit vt nunq̃ʒ præſtiti. ita tibi p̄ſtabo nunq̃ʒ. nō
modo inimiciciaꝝ. ſʒ ne minimæ q̄dē vel ſimultatis. vel īdigna-
tionis materiam. Uale floretiæ Ex ædib⁹ noſtris Idib⁹ Apri-
libus. M. cccc. xxxiij.

Fracisc⁹ philelfus Thomæ Senecæ ſal.

Quod te mihi tam ſubmiſſe ꝑ lrās ꝯmēdaris. tibiq̃ʒ vt
ignoſcerē. petierꝭ. minime op⁹ erat. Nec em̄ te latet æq- 73
22 nimitas mea ꝛ quā ferre ꝑfacile ꝯſueui hoim iīurias. p̄ſerti eo-
rū. q̄ ſuæ nō ſunt ſpōtis. Ego idem erga te ſum futur⁹. quē es
iāpridē ſæpenumero expt⁹. h̄ eſt ꝛ hūan⁹. ꝛ liberal'. Quare q̄cū
q̃ʒ i officio mea oꝑa vti voluerꝭ. ſenties eā tibi nuſquā defuturā
Tu ſi poteſt. aliq̄n tecū habita. atq̃ʒ reſipiſce. Uale. ex florētia.
xv. kal'. Maias. M. cccc. xxxiij.

Fracisc⁹ Philelfus Cincio Rōno ap̄lico Secretario ſal-

Quam mihi ſpem iāpridē in vrbe Roma corā recepi. 74
23 ſti. vt eā mihi ꝑducas ad finē. te etiam atq̃ʒ etiā rogo i
Nunq̃ʒ mihi crede. intmoriet apud me officiū tuū. Noui bon
tatē ai tui: noui itegritatē. benignitatē p̄ns expt⁹ ſum. Scio ꝛ
nō falles opionē de te meā. Reliquū eſt. vt cœpta ꝑficias. Ua
le ex Florētia ꝑdie kal'. Maias. M. cccc. xxxiij.

Fracisc⁹ philelfus Coſmo medici ſal.

Maxiū illud eē hoim gen⁹ arbitror Coſme medices. quo 75
42 rū artib⁹ atq̃ʒ dolis labefactat ac ſoluit iucūdiſſimū huma
næ beniuolētiæ ꝛ amiciciæ vinculū. Nā ſi ex oib⁹ aialib⁹ hō ad
ſocietatē maxie nat⁹ eſt. q̄s illum nō putet ab oi naturæ īſtituta
humanitateq̃ʒ alienum. q̄ aioꝝ charitate cōiunctos. q̄ ſine ſocie
tas eē nulla pt. diiūgere ſeparareq̃ʒ conat: Cum primū Floren-
tiam veni. nō expectaſti tu tātis opib⁹. Tanta amplitudie vir
vt te ꝛ iuuenis. ꝛ peregrinus ꝛ paucis admodum cognitus adi
rem prius. vt par eē cenſebam. idq̃ʒ facere inſtitueram. ſed āte
uertēs ꝑ tua ſingulari modeſtia perbenigne me adijſti. nullūq̃ʒ
prætermiſiſti mun⁹ neq̃ʒ optimi. neq̃ʒ beneficētiſſimi viri Ego
item cōtra. quicq̄d i me erat vel obſeruātiæ. vel ſtudij. id om-
ne detuli tibi. Neq̃ʒ ſum vlla i re paſſus vnq̃ʒ deſiderari abs te
officiū meū. Id certe ꝓbāt cum alia ꝑmulta mei erga te bn̄uolē
tiſſimi animi documēta. tū plæraq̃ʒ ſcp̄ta mea. q̄b⁹ clariſſimū
nomē tuū imortalitati apud poſteros cōmēdaui. Quod enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

maius mun⁹ ꝓdire ĩ te potuerit: ꝑſeuerauit ſꝑ æquis: vt ita di-
xerĩ: lancib⁹ citro vltroq; beniuolẽtia nr̃a: donec ob peſtilentiæ
vim: q̃ vniuerſa hæc ciuitas cœperat laborare. Veronã tuendæ
valitudis gr̃a cum tota familia cõceſſiſti. Vtinam ea oĩs mor-
bi cõtagio Florentiæ muris tanq; labyrintho quodã ſeſe occlu-
ſiſſet: neq; lõgius peſtiferum virus ſuũ emiſiſſet Sz lõge ſecus
videor accidiſſe. Duo enĩ te ſunt ſecuti: quorum anim⁹ omni eſt
peſtilẽtia peſtilẽtior. Nicola⁹ Nicolus: ⁊ Carol⁹ Arretin⁹ Ho
rũ tu ꝯſuetudĩe vſus: min⁹ tibi cauens: ea es peſtiferi morbi ꝯta
gione vſq; adeo intercœpt⁹: vt iam tuæ ſpõtis haud eẽ videarꝭ.
ſz ꝑinde atq; in ptãte poſit⁹ aliena: ea ſi min⁹ facias: at aſſentia-
ris oĩa: q̃ aſſentatores leuiſſimi: ac facinoriſſimi nebulones vo-
luerũt. An es oblit⁹ Coſme medices: q̃ mihi olim rñderis añ tu
am ĩ vrbẽ Veronam ꝓfectionẽ: quo tꝑe apud te q̃rerer ⁊ de Ni
colao Nicolo: ⁊ de Carolo Arretino: qđ mihi clam detraherent
qđ multa aduerſus me ꝯfingerẽt: qđ nihil aliud ſtuderẽt: nihil
molirent̃ accuratius q̃z mihi incõmodare atq; nomẽ obſcurare
meũ. Ad ea tu ſane leuit̃ reſpõdiſti ac ſubridens: nõ oportere in
quiẽs mirari me: nec ægre ferre Nicolai Nicoli detractionẽ: eo
enĩ eſſe hoĩem ĩgenio: vt neĩem doctũ vix̃ relinq̃t intactũ mor-
dacitate ſua: quiq; ne ſoli quidẽ ipſi parcẽt: vtpote q̊ ⁊ Manu
elem Chryſolorã ſapiẽtem ⁊ ſummũ illum vir̃ barbã pediculo
ſam adhuc ſemꝑ nomĩet: ⁊ Ambroſiũ monachũ: cui magis affe
ctus ẽ: q̃z propriæ aĩæ: attonitũ ꝑ ꝯtumeliã vocet. In Leonar
dũ autem Arretinũ qualẽ ſe p̄ſtiterit: ipſi⁹ Leonardi in eũ inue
ctiua teſtimonio eſt. Quid enĩ cõmemorem aut Guarinũ: aut
Poggiũ: aut Auriſpam. quos quottidie maledictis inſequit̃.
Quo q̊s doctior eſt: aut eloquentior: aut eruditior. aut melior
vir: eo magis Nicolai cõuicijs ⁊ opprobrijs eſt obnoxius Qua
re tibi ſubdidiſti: non modo non eſt dolendum: ſed lætandũ po
tius: quod in Nicolai maledicentiam incideris. Nam quanto
is te magis vituperabit, tanto apud grauis illuſtriuſq; viros lau
dabilior ſis futur⁹ De Carolo autem quod expoſtulas nollem ti
bi materiam expoſtulãdi datam: idq; magis eius q̃z tua cauſa:
Nã vt tibi ille nihil obeſſe poſſit: cũ nullã ĩ ciuitatẽ autoritatẽ
habeat: ita ſibi pl' mũ nocuẽit: ſi Nicolai veſtigia imitabit̃ Hæc
tu mecũ familiarit̃ ⁊ ꝑhumane locut⁹ es. Neq; es hortat⁹: vt
omni in re ⁊ te: ⁊ tuis reb⁹ omnibus nõ ſecus atq; meis vterer.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dedi: donec abs te repeterem. Quare fac: ne scd̄m hac de re ad te
scribā. Uale. ex florētia. iiij. kal'. ianuarias. M. cccc. xxxij.

¶ Frācisc⁹ philelfus Ambroſio monacho ſal.

18 Litteræ mihi tuæ ꝑgtiſſimæ fuerūt. Indicāt em̄ dilu 69
cide ab q̃b⁹ mihi cauendū ſit. Uerum vtar e q̃dem more
meo. vt ⁊ nemini noceā ⁊ laceſſit⁹ iniuria me vix eſſe memineri
Uale ex ędib⁹ nr̄is florētię. xiij. ka. februarias. M. cccc. xxxiij

¶ Frācisc⁹ philelfus Thomæ ſarzanēſi ſal.

Placuerūt: quæ ſcripſiſti mihi v̄bis. Reuerēdiſſimi cō 70
19 muniſq̃ p̄ris Cardinal'. Nec aliud quicq̃ habeo qd̄ re
ſpō deam. q̃ maturato op⁹ eſſe. Nā hic oīa ſunt turbulēta. ⁊ mi
hi nequaq̃ tuta. Cauſam tibi iāpridem ſignificaui. Cura igit
ne fruſtra mihi ſcripſiſſe iudiceris. Uale. Et me clemētiſſimo
p̄ri Cardiali ⁊ cōmendatum. ⁊ carum reddito. Ex florētia. xiij.
kal'. Apriles. M. cccc. xxxiij.

¶ Frācisc⁹ philelfus Karolo Arretino ſal.

Sunt nōnulli. q̃ me monuerint. vt mihi a te caueam. 71
20 Moliri em̄ te mihi. neſcio quas īſidias. vt q̃ eruditio-
ne. ⁊ ꝓbitate nequeas facinore mihi noceas. Sum e quidem id
mirat⁹. quod neq̃ deum metuēs. nec hoīm famam tāto ſceleri
te obnoxium ſis factur⁹. præſertim cum nullam habeas iuſtam
aduerſus nos cauſam. Nō em̄ vicio dādum eſt ſi te doctior exi
ſtimor magiſq̃ diſert⁹. ſed ingenio ignauiæq̃ tuæ. qui ſi ita lit
teris ⁊ bonaꝝ artium diſciplinæ operam dares: vt exercēdo foe
nori ⁊ flagitio eſſes me fortaſſe multo ſuperior. Nam qd̄ iacti-
tes iis anchoris te munitum vt nullos fluct⁹. nullos turbines
pertimeſcas. vidi ego pſæpe tātum eſſe ventoꝝ impetū. vt nul
læ anchoræ. nullū robur. nulla alia munimina ſatis ſint. quæ
validiſſimas etiam nauis tueant. qua minus obruātur fluctuū
vorticib⁹. ac patiant deniq̃ naufragium. Itaq̃ prudenti⁹ feces-
ris. ſi rationi malueris. q̃ ꝑturbationi parere. quaꝝ altera excu
tit ex hoīm mentib⁹ tenebras inſaniæ. ꝑturbatio vero lucē ſapi
entiæ. Tu de me Karole habes. quod iure queas expoſtulare.
Nā neq̃ publice. neq̃ priuatim nocui tibi vnq̃. Quin vt ſcis
nō nunq̃ es a me pulcherrime laudat⁹. vel tum maxime. cum
a quibuſdam grauib⁹ integerrimiſq̃ viris eſſem cōmonefactus
te mihi moliri inſidias. Id em̄ idcirco ab me factum eſt. vt ali-
q̃n puderet tui. atq̃ reſipiſceres Sꝫ quātum poſſum augurari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tāta eſt vis morbi: quo inuidentia te excruciat: vt nullꝰ neqꝫ hu
manitatis: neqꝫ admonitionis remedijs ad ſanitatē redeas. Me
tamē nullæ tuæ mouebūt īiuriæ: quo minꝰ pergam ſimilis eē
mei. Uale Florentiæ ex ædibus noſtris Idibus Aprilibus.
M.cccc.xxxiij.

Frācīſcꝰ Philelfus Nicolao nicolo ſal

21 EGo te Nicolae Nicole vel ex vſqꝫ Conſtantinopoli ex
Chryſolora ſocero meo ſapiētiſſimo clariſſimoqꝫ viro:
quo eēs ingenio q̇bꝰ moribꝰ: ad vnguē didicerā. Cūqꝫ poſtea in
Italiā reuertiſſem: eadem ac etiā plura tum ex Guaryno vero-
nēſi: tum ex Joāne Auriſpa viris prudētiſſimis ⁊ apꝓme eru-
ditis audierā. Nec deſtiti tn̄ ea pſtare oīa: q̇bꝰ te mihi ſumma be
niuolētia deuincirē. At null' meis nec officijs: nec meritꝫ potui
te aliū reddere: q̄ꝫ eſſes ⁊ nā factꝰ: ⁊ diuturna ꝯſuetudie ꝯfirma
tus: quippe q̇ tibi magnæ laudi ducas: ſi pſtare id queas: vt vi
ri oēs docti ⁊ boni tua opa ⁊ īduſtria Florētia extrudant. Itaqꝫ
gloriaris ⁊ Chryſolorā Florētia eē a te expulſum: ⁊ Guarynū
et Auriſpā ambos turpit' eiectos. Reliqtū eſſe Philelfum vnū:
quē aut breui exulē facies: aut mali afficies. Quid iſta ſibi tua
velit oratio nō intelligo. Nō eīm eiuſmodi ſunt nerui tui vt mi
hi quicq̄ꝫ poſſis incōmodare. Nā qd̄ ad Florētiaꝫ attinet: ego
mea ſpōte īuidiæ cedere īſtitui: nō minis tuis: q̇ nullaꝝ es viri
um: nulliuſqꝫ autoritatis vir: nō metu potētioris cuiuſpiā cuiꝰ
opibꝰ audaciaqꝫ inſanis: ſꝫ vt viuā ipſe mihi liber cū muſis. Ui
des tu ſane: niſi penitꝰ mētis lumibꝰ captꝰ es: q̄ꝫ vnꝰ Philelfus
vniuerſæ ciuitati charus ē ⁊ periucūdꝰ. Nihil neqꝫ ꝓuatim nec
publice petit' a me fruſtra. Si lapides ipſi loq̇ poſſent: oēs ī me
as laudes linguas ſoluerēt. Mihi gratificant' oēs: quæcūqꝫ op
tarim. obſequūtur oēs. īſeruiūt oēs. Quis vir bonꝰ ⁊ ḡuis cui-
quā aduerſet' bn̄ ꝓmerito: ꝓmereriqꝫ aſſiduiſſime ſtudenti: Ue
lim mihi dicas: qd̄ eſt erratū aduerſus te meū: Nōne oībꝰ in re
bꝰ tibi vſqꝫ morē geſſi: Quid habes: qd̄ mihi des crimini: Nū
ſinis te viꝝ iam decrepitū: ⁊ reꝝ humanaꝝ callētiſſimū ſeduci a
verſuta maleficaqꝫ vulpecula Carolo arretino: Nōne aīaduer
tis aliqn̄ deprauatū ꝑ ditiſſimi hoīs corruptūqꝫ īgeniū: An pa
teris eū vti te veluti īſtrumēto q̄dā furoris ſui: Reſipiſce: reſi-
piſce tādem. Cōſidera ānos tuos. Quādiu nobiſcum futurꝰ es:
Qd̄ ſi nullū putares fore diuini iudicis vel ꝑmiū. vel ſuppliciū

Te enim omni in re ſemꝑ ad futurum mihi. Id qđ tu certe fa
cere nunq̃ꝫ deſtitiſti. ante eam iſcꝫ. quam modo dicebam. veronē
ſem ꝑfectionem. Te vero abſente ab vrbe. ſum omnia in repu-
blica. quæ volui. ⁊ facile: ⁊ honorifice cōſecut⁹ Ubi autem Flo
rētiam reuertiſti iidem Nicolaus. ⁊ Carol⁹ maiore quadam au
dacia aduerſus me agere ſunt aggreſſi. Nam tuoꝝ. ⁊ Clientiū
et neceſſarioꝝ muniti factione. tantum efficere potuerūt. vt pu-
blica doctoꝝ omnium ſalaria diminuerent. opinati ii ſane. ſi mi
hi quoqꝫ ex publica mercede ſubtraherent. fore. vt ipſe neceſſario
cogeret abire Florētia. vt qui ſine magno ſalario vir. q̃ parcere
pecuniæ nunq̃ꝫ didicerim Florētiæ ꝓ dignitate viuere nullo pa
cto poſſem. At hic videre tu Coſme perſpicue potuiſti. q̃ꝫ vni-
uerſa ciuitas me diligēt. Diminutionem illam cōſtitutæ pecu-
niæ doctores omnes tuoꝝ opera aſſenſi ſunt. ſiue id arte. ſeu ve
ro fuerit factum. Solus ipſe rei indignitatem nō admiſi. Qui
mihi incommodaſſe arbitrabant. læti atqꝫ exultātes per vrbem
ferebant. Putabāt homines ſtultiſſimi voto ſe potitos. neſcien
tes eē virtutem demqꝫ apud omnes venerabilem. ⁊ eam eē vim
eloquētiæ. quæ in liberis ciuitatib⁹ plurimum ſemper valeat.
Nōdū ſecund⁹ p̄terierat mēſis. ex q̃ ꝑ dn̄os ⁊ collegia. q̄vocatis
doctorib⁹ p̄mia fuerant diminuta. cū ipſe veni ī ſenatū vbi cum
pro re mea orationem habuiſſem. ⁊ moderatam ⁊ ſimplicem. cō
ſurrexere nō nulli familiares. ⁊ amici tui. ⁊ quidam etiam ſan-
guine cōiuncti. in quibus erat Julian⁹ medices. Auerardi pa-
truelis tui fili⁹. Hi ſane omnes aperto Marte cōtra poſtulata
mea ꝑorarūt. quātum potuerūt acrius magiſqꝫ apposite. Tum
ego coactus ea neccitate. quam mihi res atqꝫ ratio afferebat. nul
la item circuitione vſus. ita egi cauſam meam. vt nō modo qui
erāt ꝓ republica ⁊ decoro. ſꝫ tui etiam fere omnes ꝓ me occulta
ſuffragia reddiderint. Nam cum omnes in eo ordine ſint ſeptē
ac triginta in reddendis ſuffragiis. ꝓ mea cauſa fabæ nigræ tri
gintaquattuor ſunt repertæ. Qui quidem bene ſentiētiū anim⁹
ac fauor etſi mihi fuit honorificus. cauſam tamē præſtitit ini-
micis vt ſe magis ad nocēdum excitarēt. Nō multo eni̅ poſtea
ambiēdo. rogādo. quærēdo. incuſando. monēdo. adhortando ꝑ
omne humilimæ ſubmiſſionis munus tātum ſibi apud tuos ſtu
dium vēdicarūt. vt ſimulatione vtilitatis publicæ viri q̄ttuor
vt ſcis. declarati fuerit. quib⁹ præcipuū ius eſt ꝑmiſſum ad mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

derādam publicam oēm impenſam Si vero oīm ꝑmū ſalaria q̄ꝫ
lr̄aturæ ⁊ diciplinæ. vt rem inutilem ⁊ idignam oīno abroga-
rūt: cū dicerēt nō eſſe tempꝰ diſcēdi: ſꝫ belli gerēdi. Quæ q̄dem
res etſi oībꝰ bonis ciuibꝰ viſa ē indiḡ: tamē qꝛ animaduerterēt:
eam ꝓbari atqꝫ laudari a tuis omnibꝰ: quieſcebāt etiā ipſi: ne ī
tuēda reip. dignitate aliq̄d paterenť indignū. Solꝰ hic Philel
fus ī tam florēti. tam magnifica vrbe īuentꝰ eſt. q̄ cām nō publi
cam minus q̄ꝫ priuatam ac ſtrenue āplecterť ⁊ fortiť. Nam ꝓ
uocatione vſus ad ſapiētes ciuitatꝭ: q̄ vocanť: abrogatio ea om
nis ſapiētibꝰ ipſis ꝓ vſitata. a priſcis vſqꝫ ānis ꝯſuetudīe demā
dať publico decreto. At ij: vt erāt viri ḡuiſſimi atqꝫ optimi: re
mature ⁊ q̄ꝫdiligētiſſime cognita: qꝺ q̄ttuor illi viri de impenſa
ſtudij lr̄aꝝ diſciplinarūqꝫ liberaliū abrogarāt: vanū eſſe atqꝫ fa-
tuū decernētes: nō me ſolū: q̄ ꝓuocarā: ſꝫ etiam reliq̄s doctores
oīs priſtinæ dignitati atqꝫ emolumētis cum ingēti totiꝰ ciuita
tis lætitia ac plauſu reſtituerūt. Tum inuidentiū animi ardētio-
ribꝰ iraꝝ ignibꝰ inflāmati: nō clam vt antea ſꝫ palā: ⁊ tanq̄ꝫ ap
to. Marte ī aciem ꝓdeuntes dictitare minitariqꝫ cœperūt non
oportē poſt hac vti magiſtratuū admiculis aut alicuiꝰ obtētu iu
ris: ſꝫ armis potiꝰ ⁊ cruore: cum ſubderēt turpe eſſe p̄ncipem ci-
uitatis ab hoīe peregrino totiēs ſuꝑari At quē vocāt illi p̄ncipē
ciuitatis Coſme medices. Si te vnū illi nō vocāt: quem alium
poſſint: itelligo neminē. Nā ⁊ viri nobiles cæteri ſꝑ mihi faue
rūt: ac fauēt. ⁊ populꝰ vniuerſus me plʼimū diligit Tui xp̄o: ſi ꝑ
te licuerit: nō modo mihi nō ſunt aduerſi: ſꝫ maxīe oīm ꝓpitii
id qꝺ ex oculʼ ſuffragijſqꝫ q̄nꝫ patuit Qꝺ ferꝝ aūt cruorēqꝫ mi
nenť: nulla rōne adduci poſſum: vt credā te paſſuꝝ: vt quiſquā
potētia tua fretꝰ tantū ſcelꝰ: tm̄ facinus audeat machinari Nā
ſine ꝯſenſu tuo pugna ſit aq̄læ a graculis īferēda. Nō em̄ iſtos
pluris facturꝰ ſim: q̄ꝫ pigmæos Hercules Ad hæc velim tecū
aio. volutes: quid in Nicolao ⁊ Carolo p̄cipuū videas. q̄propter
abs te mihi p̄ferēdi ſunt. Num īgeniū. num doctrīa. nū eloq̄n
tia. nū moꝝ elegātia. num vitæ integritas. Qꝺ ſi nō ita frequē
to ædis tuas. vt iſti quottidie faciūt. id occupationibꝰ meis da
to. Scis em̄ publico docēdi muneri ſatis me facē oportē Præ
tēa pudor vitæ paraſitū me eſſe nō ſinit. Nō blādiri. nō adula
ri. nō aſſentari vnq̄ꝫ didici. Si q̄d me velis facē tua cauſa. mō
me feceris de tua volūtate certiorē. factū puta. Nihil ꝓfcō fru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſtra iuſſeris. Et pri⁹ q̃z veniſſem Florẽtiam. diligebam te pluri
mum. Et Florẽtiam poſteaq̃z veni. in hãc vſqz diem nullum p̃
termiſi vnq̃z officium amoris ſummi erga te mei. Itaqz rogo
te. atqz obſecro. ne patiaris cuiuſquã inuidentiã pl⁹ apud te va
lere. q̃z meam i te ⁊ fidem. ⁊ obſeruãtiã Uale Florẽtie Ex edi
bus noſtris kal'. maijs. M. cccc. xxxiij.

Franciſc⁹ philelfus Ambroſio monacho ſa.

De re mea te multũ habuiſſe ſmonẽ cũ viro clariſſimo 76
25 Coſmo medice. ⁊ eũ de me amiciſſime ſentire vehemen
ter gaudeo. pſertim cũ tibi. vt ſcribis. ſciſſime rñderit mihi non
mõ nõ eſſe formidandũ mali quicq̃z. ſed ne cauẽdum q̃de. Nõ
eñ poterã nõ ſubuereri. ne q̃d aduerſus iſidiaꝝ iſtrueret. Uerꝫ
miror. q̃d Laurẽti⁹ Coſmi frat'. quotiẽs i me icidit. ſp obliq̃t
faciẽ. ſalutatuſqꝫ a me. rñdet oĩno nihil. Sꝫ qm̃ Coſmi fide de
bet mihi certi⁹ eſſe nihil. alioꝝ mores. ferã equo aĩo. De dioge
nis autem laercij verſib⁹ quod purbane expoſtulas. ne mihi ſuc
cẽſeas. rogo. Nam partim occupationib⁹ meis. partim animi
moleſtia ob cõtinuas iuidoꝝ in me inſidias factũ eſt. verſus illos
latinos facẽ. vt iuſſeras. diſtulerim i hãc diem. Sꝫ geram pfe
cto morem voluntati tue. idqꝫ ppe diem. Diodeꝝ ſiculũ ad te
dedi.. Uale Florẽtie Ex edibus noſtris. vi. nonas Maias.
M. cccc. xxxiij

Frãciſc⁹ philelfus Bornio ſale iurecõſulto ſal. 77

Te te ⁊ vniuerſam familiã tuã. imo noſtrã valere per
26 belle. libent' accipio. atqꝫ deum oro. vt ita q̃zdiutiſſime
habeas. De me autem qđ ſcire cupis. in freto nauigio ſiculo in
ter ancipites eſtuãtiſqꝫ pcellas. ⁊ turbulẽtiſſimos fluct⁹. Exi
ſtimarã Bononiam ſolam ciuilib⁹ factionib⁹ diſſidere. Sꝫ Flo
rẽtia lõge magis diſcordijs ac ſeditionib⁹ feruet. Utinam huc
aut veniſſem nunq̃z. aut abire liceret p dignitate. Sꝫ neutrũ
mihi integꝝ eſſe video. Nunci⁹ mihi fuit ipedimẽto. quo min⁹
tibi potuerim oĩa explicare. Ignoſce Uale Ex florẽtia. v. no
nas. Maias.. M. cccc. xxxiij.

Frãciſc⁹ philelfus. Frãciſco barbaro ſal. 78

a Acceepiſſe te mihi nõ ꝯmode eẽ florẽtie. ita ẽ ſane. vt
27 accepiſti. Idqꝫ qđ recte augurariſ. nulla mea culpa. Ad vos
aũt redire nõdũ mihi ẽ itegꝝ. Cũ licebit. te faciã meis lris cer
tiorem Nã totum hũc annũ id qđ gmoleſte fero, obſtrict⁹ ſum

reipublicæ Florentiæ. Occupationes meæ faciūt, vt tecū. hoc
tempore lōgior eē nequeam. Uale. Ex Florētia. v. nonas ma-
ias. M. cccc. xxxiiij.

Frāciſcꝰ philelfus. Leonardo Juſtiniano ſal. 79

28 Laudari abs te viro amiciſſimo eodemqꝫ ⁊ ſapiētiſſimo
et optimo ꝯſilium meum qd me tādem ex vrbe Floren
tia tāqꝫ ex officina ſicarioꝝ eripuerim nō debeo nō lætari Ac fe
ci id ſane tempeſtiue Nā ſi ad reditū Coſimi medices ī tāta gla
dioꝝ impunitate cōtinuiſſem me Florētiæ. actum eēt ⁊ de mu-
ſis ⁊ de Philelfo. Si em̄ qua tēpeſtate minꝰ viriū habeat Coſ-
mus. īpune ſicarius ē paratꝰ qui me trucidaret. qd factū tum
foret. q̄ tpe eiectis omnibꝰ viris optimatibꝰ. omne ius reipubli
cæ ad vnū Coſmū delatū eſt. Sum aūt nunc Senæ int̄ huma
nos atqꝫ bonos viros. Apud q̄s mihi ꝯdicio ꝓ temporꝝ fortūa
ſatis honeſta eſt. Soluūtur em̄ mihi quotānis ex ære publico
aurei quinq̄geni ac treceni q̄dringēti quinq̄ginta ī hūc annum
mihi Florētiæ fuerāt ꝯſtituti. ſꝫ malo minorē pecuniā quiete ⁊
ſine vitæ diſcrimīe. q̄ꝫ multo maiorē int̄ gladios. ⁊ venena Ue
vrbi illi. q̄ tāto ampliſſimorꝝ ciuiū ſplēdore orbata eſt. Qd aū
me hortaris. vt ad vos me recipiā. ꝯſiliū de me tuū ⁊ ꝓbo. ⁊ lau
do id qd etiā ſequar. cū honeſte fieri a me poterit Nūc em̄ haut
licet. Nā bienniū Senenſibꝰ ſum obſtrictꝰ Uale. Ex Sena ꝓ
die kal. Februarias. Anno a Chriſti natali. M. cccc. xxxv

Franciſcꝰ philelfus Leonardo arretino ſal.

29 Lapus Caſtelliunculꝰ auditor ⁊ familiaris meꝰ renūcia 80
uit mihi tuo noīe abitionē iſtic meā ⁊ ꝑmoleſte tuliſſe
te. quoniā priuatꝰ eēs iucūdiſſima noſtra ꝯſuetudīe. ⁊ rurſus ꝓ
bare. q2 iſtic eē non poſſem ſiue certiſſimo vitæ periculo. adeo q̄ſ
dam aīaduerteras iuidiæ flāmis aduerſus me ī dies magis ma
giſqꝫ æſtuare. Utrūqꝫ certe, qd mihi ſignificaſti. præ ſe fert per
ſpicuū argumentū ſingularis tuæ beniuolētiæ erga me. At er
go ſane mi Leonarde. quanq̄ꝫ libent̄ agebā florētiæ. tū ob alias
plæraſqꝫ cauſas. tum etiā ꝓpter te eruditiſſimū ⁊ optimū virꝝ
tm̄ eo magis æquo aīo florētia careo. qd int̄ iſtos flores multæ
viperæ deliteſcūt ⁊ eæ quidem venenoſæ ac peſtiferæ. Nec em̄
te latet. quāta moderatione animi quāta etiam patiētia ſemper
tulerim inimicorꝝ inſidias. Itaqꝫ ne ſemꝑ impendenti naufra-
gio ſubiacerem, ex iſtis quottidianis ⁊ turbulētiſſimis fluctibꝰ

in proximam Senę vrbis stationem hanc me recoepi: vbi tam diu futurꝰ ſum: donec aliq̄s ſecūdior flatꝰ in tutiorem portū aliquem me cōuexerit. Nam ne hic quidem ſatis tuto me egē poſſe video ꝓpter iſtorum ꝓpinquitatem: quibꝰ vitam meam odio eſſe aīaduerto. Sꝫ hac de re ſatis. Tu velim me facias certiorē de omni tuo ſtatu. Uale Ex Sena. iij. Idus Aprilles. M. cccc. xxxvi.

Frācīſcꝰ philelſus Albertho zancario ſal. 81

Et recte quidem tu mi Alberthe ⁊ pamice facis: qđ de me nunquā deſinis aliq̄d cogitare. ⁊ agē: qđ honorificū mihi ⁊ fructuoſum ſit Codicio: quā mihi ꝓponis noīe tuę floretiſſimę reipublicę: talꝰ eſt: vt eam nō modo nō improbem: ſꝫ et ꝓbem potius ⁊ laudem. Cęteꝝ breui reſpōdebo tibi. Uale ex Sena ṗdie Idus Aples M. cccc. xxxvi.

Frācīſcꝰ philelſus Petro perleoni ſal. 82

Silentiū tuum tam diuturnū tamq̄ȝ inuſitatū ſuſpicionem mihi affert: neſcio quā. Itaqȝ ſi tibi bn̄ eſt: vt ⁊ opto. ⁊ volo: ſcribe ad me q̄ȝprimū: quo tecū vna gaudeam. Sin ſecus eſt: id qđ minime oīm velim: ſcribe etiam mihi: quo tibi cōſilio ſaltem ꝓdeſſe poſſim. Uale Ex Sena pridie Idus Aprilles. M. cccc. xxxvi.

Franciſcus Philelfus. Joāni frāciſco gallinę ſal. 83

Cum ſuperioribus diebꝰ ſplēdidiſſimꝰ eques auratꝰ Petrꝰ Michael Senēſium legatꝰ iſtinc Senam reuertiſſet. Barnabas humanꝰ ac modeſtꝰ iuuenis: q̄ cum illo Mediolanum petierat: mihi ī ỽbis tuis renūciauit: bono vt eſſem aīo ac fiducia Fore em̄: vt ad pauciſſimos vſqȝ dies tua ⁊ hūanitate ⁊ opa: qđ maxime ſp cōcupieram: atqȝ exoptarā: tādem aſſeq̄rer. Pergratum em̄ eſſe deſideriū ſtudiūqȝ meū magnanimo iſti inuictiſſimoqȝ ṗncipi. Fuit ꝓfecto mihi huiōi nunciꝰ iucūdiſſimus. Expectaui igiꝰ cōpluſculos dies: rurſuſqȝ expectarē: ſi vel ꝑ inimicoꝝ Florētinoꝝ inſidias: vel ꝑ calamitates tempoꝝ licēt Sꝫ vides tu: quāta arte q̄buſqȝ conatibꝰ hi ꝑditiſſimi ⁊ facinoroſiſſimi hoīes: q̄ florētię tyrānida nūc gerūt: cū alijs viris optimatibꝰ ꝓſcriptis oībꝰ: tum mihi in ṗmis vitā eripe moliūtur Qđ eo faciliꝰ ſibi factu fore arbitrant: quoꝓpte r loci ꝓpinq̄tatē me opportuniorem habēt: in quē deſęuiāt. Mouet me ſecūdo loco nō minus aeris inclęmētia: q̄ in dies magꝭ atqȝ magis cū mul

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

toꝝ ꝑnicie ⁊ ītetitu īcrebreſcit: incrudeſcitqȝ. Fuerit igit̃ hũani-
tatis tuæ. vt qđ mihi iã pridem hac iter faciẽs corã recepas: nu
perqȝ vel nixius ꝯfirmaſti: iã tãdem ꝑſoluas. Nã quanqȝ muni
ficẽtiſſim⁹ iſte ꝓnceps q̃ꝫplurimis abũdat ⁊ prudentib⁹ ⁊ erudi-
tis viris: tñ fideli ⁊ innocẽti deeſſe nemĩ poteſt apud eũ loc⁹. At
qui ſi is vn⁹ eſſem: q̊ p volũtate iter capere atqȝ expedite poſſem:
aduolaſſem ad vos iam pridem. Sed q̃ alijs voluptatem affer-
re ꝯſueuit: familia mihi hoc tpe ſollicitudini eſt. Nã neqȝ hanc
deſerere debeo: neqȝ mecum ſine certa ſpe poſſum adducẽ. At ne
dubitem q̊dẽ: ſiquid accurati⁹ elaboraris: futuꝝ. vt ⁊ q̃ꝫprimũ
et recte huic meæ pientiſſimæ volũtati tuo bñficio mos gerat̃.
Id autem æque te velle ꝓ tua humanitate ac poſſe exploratiſſi
mũ habeo. Proinde reliquũ eſt: vt curriculo trãſigas: oĩnoqȝ cõ-
ficias. qđ cœpiſti. Hac vna re me tibi ſummo ⁊ īmortali munẽ
deuinxeris. ⁊ aīm in te meũ nõ ingratũ experiere. Pudet me pro
fecto hac de re plurib⁹ ad te ſcribere: ne de tua vel beniuolẽtia in
me: vel beneficẽtia erga oẽs diffidere videar. Sȝ quæ me vrgẽt
intelligis. Rogo te etiã atqȝ etiã: vt quicq̊d ī me officij collatu
r⁹ es: es aũt plurimũ: breui id ꝯferas. ⁊ cũ ꝓmũ facultas dat̃ fa
cultatẽ vero nõ minus ꝯſiliũ ⁊ induſtria q̃ꝫ aut temp⁹ offerat:
aut loc⁹. Et hac de re ſatis. Erit cũ hiſce lr̃is ſatyrica q̃dã exhor
tatio: ꝟſib⁹ a me ſcripta ad inclitum iſtum ꝓncipem ꝓ Senuẽſi
bus ⁊ exulib⁹ Florẽtinis. Hãc velim: cures is aut ītelligat: aut
ſaltem videat. Nec eĩm dubito: quã viderit: daturꝫ etiã operam:
vt ītelligat. Vale. Ex Sena Idib⁹ Aprilib⁹. Anno a Chriſti
Natali die. M. cccc. xxxvi.

84 C Franciſc⁹ philelfus. Antonio panhormitæ ſal.

33 TErentiũ: quẽ eſſe apđ me voluiſti. illi ad te dedi. cui tu
ꝑ lr̃as dari iuſſeris. Lucreti⁹: quẽ tãtopere flagitas: ſi
me⁹ eẽt. ꝯtinuo ad te iret. Sed de re aliena irreq̃ſito dño. nihil
mihi agẽdũ exiſtio. At nõ req̊ſiui mõ. verũetiã rogaui. atqȝ ora
ui dñm ei⁹ Codicis. vt ſinẽt me ī re ſua liberalẽ eẽ. Sarci ẽ ca
pitis ac plane īexorabil'. Nullo pacto īduci pt̃. vt Neapolin Lu
creti⁹ nauiget. verit⁹. ne q̊ ob poculũ amatoriũ furuerit: rurſus
ſirenis parthenopes veneſico intercœptus. inſaniat. Vale. Ex
Sena. iij. Idus Octobres. M. cccc. xxxvi.

Sirenes 3ᵉ parthenope leucosia ligia

85 C Frãciſc⁹ philelfus Petro perleoni ſal. dicit

34 Vas vnas dediſti ad me lr̃as. eo iucũdius lectitaui. q̃

diutius eas deſideraram. Et vt quæ tibi ſec⁹ ac volueras. accide
rũt mœrore me affecerũt. ita ꝗ ex ſentẽtia cõtigerũt. mirificam
mihi voluptatem attulẽ. De⁹ tibi cœpta ĩ dies magis magiſqȝ
ſecundet. In interim facito. ne tibi ipſe defuiſſe videare. Dicteria
Plutarchi ad Traianũ Cæſarem. ꝗ in latinum vertim⁹. ꝓpe
diem dabo ad Ioãnem Cornelium hominem clariſſimum. Et
cum his orationẽ quoqȝ ⁊ acrem. ⁊ lõgiuſculam mittam ad te
et quidem talem. q̃lem nõ Poggius modo. ſȝ Coſm⁹ etiam ipſe
medices multomagis doliturus ſit. Nũc ṽo ad id. qđ petis. Cu
pis tu quidem a nob̃ ſcire. an lachryma aſpirationem admittit
Reuocas nos ad grammaticos. Mos tibi tñ gerend⁹ eſt. Si
vim naturæ rationẽqȝ attẽdim⁹. nulla ꝯſonãs ĩ latis dcõnib⁹
aſpirat̃. Fecit tñ doctiſſimoꝝ hoĩm ꝯſuetudo. idqȝ iam pridem
vt quorũdam ṽboꝝ ꝯſonãtes aſpirationem reciperẽt. vt ichoa
re. pulchꝛ. ſepulchꝛ. lachryma. Et id ſine ob eam rem factum
exiſtimo. ꝗ eiuſmodi ꝯſonãs vehemẽti⁹ ſonet. Tametſi inchoa
re ſi a chaos deſcẽdit. id qđ nõ ab re dictum a q̇buſdam puto ab
ſua ipſius origine aſpirationem fuat. Qđ aũt mones dictitare
iſtic quoſdam nõ lachryma eẽ apud. A. Gellium. ſȝ latrina. ⁊
ita quodam in codice legiſſe te. ꝓfecto codex iſte latrinari⁹ quiſ
piam eſt. Nam hi oẽs quotq̄t in tuſcia ſunt. Gellij codices. ha
bent lachryma nõ latrina. q̇ ⁊ emẽdatiſſima unt. ⁊ iſtoꝝ oĩm
vt ita dixerim. parẽtes Præteã duo me ad hãc rem plurimum
mouẽt. qđ ⁊ Romæ in quodã vetuſtiſſimo monumẽto. ⁊ in il
lo meo. quẽ noſti. de natura deoꝝ antiq̇ſſimo Ciceronis codice
lachryma ⁊ cum aſpiratiõe ⁊ ꝑ. y. tenue ſcriptũ aduerti. Quo
fit. vt etiam græcum eẽ nomẽ. h̕ eſt a græco ductum quod illi
Δάκρυον vocãt. nequaq̃ȝ dubitẽ. Qđ autẽ. d. in. l. mutata
ſit inihil eſt. qđ miremur. Nã ⁊. l. in. d. ⁊ rurſum. d. in. l. plæ
rũqȝ mutari inuicẽ ꝯſuerunt. Quippe ⁊ μελετᾶν meditari
dicim⁹. ⁊ allido ꝓ atlido. ⁊ mediuſfidi⁹ ꝓ eo qđ eſt ꝑ iouis filiũ
Videmuſqȝ apud vetuſtiſſimos latini eloquij auctores nõnun
q̃ȝ lachruma ꝓ lachryma vſurpari. Nec id ea rõne. ꝗ optum⁹.
ea maxumus ꝓ optimus. ⁊ maximus dicit̃. ſȝ poti⁹ vt fuga ꝓ
φυγά tu ꝓ τυ. mus ꝓ μυσ. ſus ꝓ σύσ. thus ꝓ τύσ. ⁊ id
quidẽ doꝛienſiũ more. qui pro. y. ꝓferre. u. cõſueuerũt. quãuis
placuerit ⁊ Varroni ⁊ Priſciano nomẽ h̕ nõ a græco. ſȝ a latio
ṽbo qđ tundo eſt deriuari. cupientib⁹ ijs quidem. vt exiſtimo.

blādius hac via latinis vti: q̄bꝰ admodū gratificari voluerunt
quaſi noſtris etiam armis ius noſtꝝ tueri poſſimꝰ Siq̄s autem
mireť quur lachꝛyma aſpireť: cū Δάκρυον ſit inaſpiratū: re
petat memoꝛia ipſe ſecum etiam ἄγκυρα καὶ τρόπαιον.
καὶ πύριος aqđ græcos nō aſpirari. At anchoꝛa: ⁊ trophæ
um. ⁊ phyrhius apud nos vulgo aſpiranť. Idemqꝫ ⁊ in hoꝛchꝰ
et in lurcho intueri licet. ὄρκος eñ nunq̄ꝫ aſpirāt græci: nec
itidem λάρκος: qđ eſt cophini genꝰ: vnde lurcho deductū eſt
Fit id inquā ſæpe: vt valētius ſonet dictio. Nec ī ↄſonātibꝰ ſo
lum: ſꝫ in vocalibꝰ quoqꝫ īuenias idem obſeruatū. Sic mihi di
ctum eſt. ſic ahenū. ſic hallucinari. ſic honus. ſic honuſtus: qđ
tamē ꝑmulti volūt ab honus. ſꝫ ab honos deſcēdere. ſic helluo ⁊
helluari. qđ ab edo manat: ſic væhemēs qđ ex væ ⁊ mens cōpo
ni arbitroꝛ: tametſi væhemēs eo quidā dictum velint. qđ veha
tur eminētius. Permultaqꝫ huiuſmodi īueniri licet. q̄bꝰ erudi
tiſſimoꝝ vſus. qui ipſe rationem facit. aſpirationem ſuo quodā
iure addiderit. Itaqꝫ nō eſt mirādum trahere ⁊ veheri aſpirari.
Fit eñ nō ſolum differētiæ cauſa. vt quibuſdā videť. ſed etiam
magis vt augmento ſpiritꝰ ſonātius ꝓferanť. ſicuti etiā in pꝛæ
hēdo. væhemēs. aha. vaha. ohe. ⁊ in ſimilibꝰ patet. Nā cohoꝛs
a cohoꝛtādo diciť. nihilum vero ex ni ⁊ hilum compoſitum eſt.
Sꝫ de his hactenus. Quod de ſtatu noſtro certioꝛ fieri cupis.
Nos hic valemꝰ recte Et cōmode Senæ ⁊ honeſtiſſime agimꝰ
Id vnum eſt. quod virtutem ocioſam eē non ſinat. Quottidie
puccini hoīes īpuriſſimi ꝑ veneficos ac ſicarios vitæ noſtræ īſi
dias tendūt. Ego autem nō modo intrepide me ↄſtāterqꝫ defen
do. ſꝫ omni etiam cura. ⁊ induſtria molioꝛ. efficioꝛqꝫ. vt ꝑmag
no ipſi detrimēto ꝑniciēqꝫ pꝛemanť. ac extremo cōficianť exitio
Id qđ breui diuina benignitate futuꝝ ſuſpicoꝛ. Qua ī re illud
eſt. qđ me vnice ꝑturbet Venetos iuſtiſſimos ſanctiſſimoſqꝫ vi
ros. q̄bꝰ omnia iure debeo. puccinoꝝ ſocios appellari. ſiqua foꝛ:
taſſe rationi ⁊ ↄſtātiæ cum temeritate ⁊ furoꝛe. ſi fidei cum ꝑfi/
dia. ſi pietati cum ſcelere eē ſocietas vlla poſſit Vale Exͦ Sena
Idibꝰ Sextilibꝰ. M. cccc. xxxvij

¶ Frāciſcꝰ philelfus Leonardo Iuſtiniano ſal. 86

35 NEſcio quo tādem iure te adeo affirmaris. vt cōtra ōne
vel amiciciæ. vel hūanitatꝭ ius meos mihi libꝛos ac ve
ſtis nō reſtituas. Luæ eñ iuſticiæ fuerat. q̇ te iuſtinianū ↄgno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mines: vt quæ apud te depoſueram: tuæq; fidei commēdaram
mihi ꝑ tua fidei tuaq; īnocētia reſtituēs Quare ꝛ hortor. ꝛ mo
neo: ne me diutius vana ſpe ludas: ne īiuria me afficias: ne me
veteris amiciciæ uoſtræ obliuiſci cogas. Vale. Ex Sena Idi-
bus Sextilib⁹ M. cccc. xxxvij

Fracīſc⁹ philelſus Lapo florētino ſal.

36 PEtis a nobis: q̇ apud Homerū v̄ſus ille intelligatᷣ: quo 87
Agamēnon veluti cōuicio a Calchāte acerbi⁹ laceſſit⁹
r̄ndet. βούλομ᾽ ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι ἢ ἀπολέ
σθαι. Dicis em̄ Ambroſiū mōchū ita iterp̄tatū voloe go ppl'm
ſaluū eſſe: aut ppl'm perire. Et iepta hæc ſane iterp̄tatio ē ꝛ fal
ſa. Subdis Carolū codrū iterp̄tatū alit: q̇ppe q̇ ab Ambroſio
diſſentiēs ita expoſuerit: volo ego ppl'm ſaluū eſſe: aut meipſum
perire. Et iepte is rurſus ꝛ p̄ue. Errat āt vterq;. Ac ne id q̇dē
mirꝫ: nō em̄ ij ſunt: q̇ grææ orōnis ſignificationē. ꝓpetatē dif
ferētiam. elegātiam teneāt. Et vt reliq̄ omittam: is oīs error ē
inde: qd illi⁹ dictiōis ἢ ſignificata nō norūt. Significat em̄ vel
ſignificat an. ꝛ hæc quidem vulgo. Significat item q̄; ꝑ vt eo
in ꝯpatiuis aduerbio vtimur. ꝛ quēadmodū apud nos q̄; ſigni
ficat iterdū ꝛ nō: ſic etiā hoc loco ἢ cū tenui ſpiritu ꝛ accentu g̃
ui ſignificat ꝛ nō. Reſpondet em̄ Agamēnon velle ſe populi ſa
lutē ꝛ nō pniciē atq; iteritū. Qd q̇dē ſi min⁹ Philelfi auctori
tati ſtare decreueris: ꝛ apud Ariſtarchū. ꝛ apud Ariſtotelen. ꝛ
apud Porphyriū cōmētatores i Iliada eoſdēq; diligētiſſiōs
doctiſſimoſq; viros ꝑdiſcē plane queas. Quæris ſecundo loco:
an ἀεὶ aliud q̄; ſp̄ ſignificet. Nā eoſdē Ambroſiū ꝛ Carolū af
firmare eā dictionē aliud prorſus nihil q̄; ſemꝑ ſignificare. At
inueniſſe te plærūq; apud Thucydidem eādem ipſam dictionem
ἀεὶ. q̄ eiuſmodi ſignificatū recipe nullo mō poſſit Recte tu q̇dē
dubitas: ſignificat em̄ nō ſolū ſemꝑ: ſꝫ q̄nq; diu: vt Homerus
ἔχων κότον ἐμπενὲς αἰεί. Et Sophocles ἐλελοι-
πότα κεῖνου τὸν ἀεὶ βίοτου ἐξεπίστασο. hē diu
turnā ſenectutē: diuturnā vitā Qn̄q; āt ſt vſq;: vn̄ Thucydi
des i ꝓhœmio οὕτως μὲν οὖν μοι δεῦρ᾽ ἀεὶ τείνει λό
γοις. Duas q̇dē eaſdē ſigficatiōes iueias vſq; apd nos hr̄e.
Vale. Ex Sena ꝑdie Nonas Septēbres. M. cccc. xxxvij

Fracīſc⁹ philelfus Ambroſio monacho ſal. 88

37 REdditæ mihi ſunt lr̄æ tuæ q̄s vidi libenter. ꝛ legi libē

Uale. Ex Sena Idibus quintilibꝰ. M.cccc.xxxviij.

Frãciscꝰ Philelfus Ioãni Palæologo Regi im
ꝑatori Romanoꝝ ac ſemꝑ Auguſto. ſal. d. p.

GRæcæ ꝑus reſpõderã græcis l̄ris tuis. Nũc latine ti
bi locuto ꝑ l̄rãs latiẽ reſpõdeam: neceſſe eſt. Uellem eq̄
dem licẽt mihi obire. qd̕ iubes. Nam nihil eſt apud animũ me
um antiquius q̄z tuæ obſeq̄ volũtati. Cui nihil eſt. qd̕ poſt deũ
nõ debeam. Qua ĩ me multa cum apud te Conſtantinopoli age
rem. ⁊ maxima beneficia nulla vnq̄z deletura eſt obliuio Quibꝰ
me muneribꝰ non donaſti: quibꝰ honoribꝰ non ornaſti. Uex qd̕
fieri nõ poteſt. q̄ ab me fiat. ignoro: Sum annuo munẽ Senẽ
ſibꝰ obligatꝰ Si ante cõſtitutam diem decederem. fidem meã de
ſideraret. ſibi v̄ba data diceret. Qd̕ ais datuꝝ te operam. me fi
de Senẽſes liberẽt. Nõ em̄ exiſtimare te futuꝝ. vt hi tam pio
vnionis. quam vulgo nominãt. opi aduerſent̄. quin potiꝰ cum
mea iſtic p̄ñtia ob interp̄tãdi munꝰ tam væhement̄ ſit opꝰ. nec
aliꝰ quiſquã ad rem tãtam ſatis idoneꝰ reperiat̄. acceſſum iſtuc
meum facile ⁊ æquo animo patiant̄. ſoluerẽt me fide fortaſſis. ⁊
abire Senẽſes paterent̄. Nec peterẽti tibi aduerſari auderẽt. Ego
autem hoĩm animos ⁊ in cute. ⁊ intus noui Arte me vſum vel
occultis iudicijs ĩſimularẽt. Aut cupiditatis. aut leuitatis ac
cuſarent. Quare noli obſecro rex optime. ⁊ Imꝑator maxime.
qd̕ multis meis ꝑmagniſq̄z laboribꝰ ⁊ fidei mihi. ⁊ ḡuitatis no
men ab ineũte ætate vẽdicaui. id breui maxima cum labe amit
tam. Adde etiam. qd̕ ne iſtic q̄dẽ eſſe ſine vitæ periculo vnquã
poſſim. Nam hi q̄ nũc Florẽtiæ tyrãuida gerũt. ſunt mihi væ
hement̄ infenſi Idq̄z nullã ob meam culpam. ſ3 ob id dũtaxat.
qd̕ me viris optimatibꝰ quos patrio ſolo exterminarũt. affectũ
impuriſſimi hoĩes norãt. At quãtum Coſmꝰ medices factiõis
p̄riceps reliquiq̄z puccini apud Eugeniũ valẽt ⁊ opibꝰ. ⁊ grã.
poteris cum voles. nõ obſcure ꝑdiſcere. Itaq̄z vt ⁊ ſalutis. ⁊ ĩco
lumitatis meæ rationẽ habeam. te nõ velle modo. ſ3 etiã iube
re nõ ſum neſcius. Qd̕ hortaris. Ioãnem mariũ filiũ ad te mi
tam. faciã id q̄dẽ nequaq̄z inuitꝰ Quid em̄ mihi optatius cede
re poſſit. q̄z meũ dilectiſſimũ filiũ vel hoſpicio tuo. vel diſciplĩa
vti: q̄ oĩm Chriſtianoꝝ ꝑncipũ ⁊ dignitate ſis maximꝰ. ⁊ v̄tute
primarius. Uale mi Auguſte. Et me illũ fore tibi ꝑſuade. quo
cum voles. ꝓ tuo iure omnibꝰ in rebꝰ vſurus ſis. Ex Sena. xij

kal'. Septembres. M. cccc. xxxviij.

¶ Franciſcus Philelfus. Eugenio quarto ſummo pontifici ſal.

MEus erga te animꝰ ⁊ itegerrima fides p̄ſ ſciſſime eſſe tibi debet pmultis argumētis iam p̄dem ⁊ ꝑſpecta ⁊ cognita. Quare ſi h̄ tpe minꝰ pſto. qd̄ iubes. nō mutatæ meæ in te volū tati. quæ eadem eſt q̄ ſemꝑ fuit. ſed neceſſitati potiꝰ dato. Non em̄ te fugit. quo eſt i me animo ⁊ Coſmus ipſe. ⁊ factio Coſmi ana. Sine maximo meo vitæ diſcrimie diutius iſtic ꝟſari non poſſem. Quod aūt mones. tuæ fidei credam me. credo eq̄dem: Scioqȝ tua fide. tuaqȝ ſanctimonia nihil innocētius: nihil con ſtātiꝰ Uerꝶ inimicoꝶ ꝓditorūqȝ ꝑfidiā iam p̄dē exptꝰ ſum ꝑma gno meo cum incōmodo. Patere igit̄ obſecro. vt bona tua cū ve nia vitæ meæ ac ſaluti cōſulam. Nō em̄ in tāta eruditiſſimoꝶ ⁊ diſertiſſimoꝶ hoīm copia. q̄ ⁊ græcelatine. ⁊ latina græce per pulchre iterptent̄. tibi deeſſe poterūt. Uale ex Sena. iij Nonas Septēbres. M. cccc. xxxviij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Senatui ⁊ populo peruſino ſal

ET humanitatē erga me veſtrā vehement̄ amplector. ⁊ liberalitatē maxi facio. Doleo aūt. ⁊ ꝑmoleſte fero. qd̄ his tpibꝰ lr̄æ mihi v̄ræ redditæ ſint. qbꝰ iam alijs fidē dederam Hāc vero iuiolatā vt præſtem. ⁊ ipſe cogor. ⁊ iā vos itentidem velle nō dubito. Qd̄ ſi tēpeſtiue veſtræ ad me lr̄æ aduolaſſent. eēm ꝑfecto deſiderio v̄ro. icredibili mea cū voluptate obſecutꝰ. Ornaſſemqȝ veſtrā iſtā ſplēdidiſſimā iuuētutem ꝓ virili parte nō modo eloquēdi. ſȝ etiam viuēdi laudatiſſimis ꝑtibꝰ Quoni am igit̄ honeſtatē cauſæ intelligitis. ignoſcite mihi. ſi minꝰ hac in re expectationi veſtræ reſpōderim. Ualete. Ex Sena Idibꝰ Septembribꝰ. M. cccc. xxxviij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Senatui ⁊ populo Bononiēſi ſal.

INgratꝰ certe ſum. ſi tot a vob̄ ⁊ lrīs. ⁊ nūcijs inuitatus vt pulcherrimis. ⁊ ampliſſimis ꝓpoſitis p̄mijs apd̄ vos annuū oratoriæ. ac philoſophiæ tradēdæ munꝰ. q̄ȝ apud alios hac tēpeſtate obire malim ingratꝰ ſum ingnā ac ſummoꝑe accu ſandꝰ. ſi minꝰ vob̄ in amore reſpōdero. Aiaduerto em̄ nō ſine i credibili q̄dā beniuolētia aduentū vos meū tā mirifice cupere. Nō em̄ is ſum. cuiꝰ in vrbem veſtrā aduentu acceſſio vlla nobi liſſimo laudatiſſimaꝶ oīm artium diſciplinarūqȝ gymnaſio iſti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

veſtro fieri queat. Sꝫ q̄ntū intelligē cōiectura poſſum: meā erga vos veſtrāqꝫ rēp. pietatē: vel ex eo vſqꝫ tp̄e vobiſcū repetitis qus iā anno vndecio ⁊ ap̄li⁹ primū Bononiæ docui. Ac pfecto nihil in hāc diē mihi Bononia gti⁹: nihil iucūdius viſum eſt. Nec me recēs hæc iuaſit opīo Idētidē eñ iudicaui ſp. Sꝫ rei publicæ iſti⁹ vr̄æ vehemētioēs ꝓcellæ: turbulētiſſimiqꝫ fluct⁹ qui p id tp̄is ꝯtinuo ſunt ſecuti. iuitū me iſtic renitentēqꝫ eiecerūt. Uerent musæ naufragiū. quietē amāt oderūt tēpeſtatē ac fragorē oēm. Quāobrē cū pacata vos rep. trāquillaqꝫ ciuitate vti itelligo. ⁊ vr̄æ gtulor. ⁊ meæ lætor fœlicitati. Habeoqꝫ immortali deo ſempiternas grās: qd̄ meis de vob optatis fortuna tādem reſpōderit. Quæ res facile me iduxit: vt veſtro deſiderio ſatiſfaciā. Propediē igit̄ ad vos veniā ea animi ſententia: vt futur⁹ tādiu apud vos ſim: quoad p Philippū Mariā anglū cui ſponſione fixi ſum obſtrictus: mihi eē licuerit Uale te Ex Sena Idibus Septēbrib⁹. M. cccc. xxxviij.

Francisc⁹ philel fus. Antonio panhormitæ poetæ ſal.

BOnoniæ h̄ ſemeſtri futur⁹ ſum: h̄ eſt a kal. Januariis ad kal. Quintiles: tametſi ante kal. Januarias Sena decedere nō poſſum. Decreuerūt aūt nobis Bononiēſes i id tp̄is ducatos q̄drīngētos quinq̄ginta: qd̄ præmiū ante hac nemini vnquā nō nō Bononiæ mō. ſꝫ neqꝫ vſquā in Italia cuiq̄ꝫ datū eſt. Id quod tibi ꝓ noſtra beniuolētia voluptati fore certo ſcio. quippe q̄ amicoꝝ cōmoda ⁊ honores tua cōmoda honoreſqꝫ eſſe ducas. Poſtea vero ad ꝯſtitutā kalēdaꝝ quintiliū diē Bononienſib⁹ relictis. cōcedā Mediolanū ad noſtꝝ illū diuinū pncipē Philippū Mariā anglum. Is eñ me ſuis ornatiſſimis. ⁊ munificētiſſimis lr̄is ad ſe deuocauit. Quare ſiquid me vis facturꝫ in te eſt. Tu me optimo regi Alphonſō cōmendato. Uale. Ex Sena Idib⁹ Septēbrib⁹. M. cccc. xxxviij.

Frācisc⁹ philel. Rhaphaeli fuſcherario ſal.

TUam i me ſingularē beniuolētiā magnifacto. Quod autē hortaris: ꝓpediē ad vos eam: veniā eñ nō medio crit ab oib⁹ expectat⁹ Hortaris tu quidē (vt aiūt) equū lydū in campū. Quare etſi Senēſes deceſſioni meæ moleſti ſint: faciā tamē: intelligas: q̄ntū ad me pond⁹ tuæ amiciſſimæ lr̄æ habuerint. Uale. Ex Sena. Idib⁹ Septēbrib⁹. M. cccc. xxxviij.

Frācisc⁹ Philel. Lapo Caſtelliunculo ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

NOn poſſum tuā diligētiā nō ꝓbare ⁊ fidē pietatēqꝫ er
ga me. Mones: īſidias caueā: eē em̄ quoſdā: q̄s mei
noīs ſplēdor offendat: ⁊ idcirco mihi exitiū machinari. Ego āt
q̄nq̄ꝫ nō ſum ignar⁹. qđ vulgo dicit̃ apud græcos. ΤΟ ΕΙΜΑΡ
ΜΕΝΟΝ ΑΦΕΞΙΝ. nihil tn̄ omitto: qđ meæ ſalutis īteresse putē:
Nā prudētis ꝯſilio fieri poſſe cenſeo: vt oīs vis nccitatiſqꝫ fa-
talis aut repellat̃: aut diuertat̃: aut leui⁹ ſaltē offendat. Tibi āt
gratias habeo. qđ omni in re te mei ſtudioſiſſimū præſtes Va
le. Ex Sena ꝑdie kal'. Octobres. M. cccc. xxxviij

Fr̄aciſc⁹ philelfus Leonardo arretino ſal

QUanqꝫ ſcio meos oīs familiares l' nulla mea ꝯmēdati
one tibi eē ꝯmēdatiſſimos: nō tn̄ omittā: quin abs te
petam: atqꝫ cōtendā. vt ſine me ames. Lapū noſtꝝ ꝓdoctū ⁊ ꝓ-
diſertū viꝝ quibuſcūqꝫ reb⁹ poteris ita tractes: vt ītelligat meā
apud te ꝯmēdationē plurimū valuiſſe. Vale. Ex Sena ꝑdie
kal'. Octobres. M. cccc. xxxviij.

Franciſc⁹ philelfus. Leonardo arretino ſal.

QUidquid ſarol⁹ pratēſis auditor noſter ṽbis tibi meis
expoſuerit: ſic habeto: ac ſi corā ipſe tecū loquerer. Ni
hil eſt em̄ dictur⁹ tibi: qđ ab me nō dicendū acceperit. Vale Ex
Sena kal'. Octobribus. M. cccc. xxxviij.

Franciſci Philelfi Epiſtolaꝝ liber Tercius

Fraciſc⁹ Philelfus. Fraciſco Sphortiæ Imperatori ſalutem:

QUod antea īſtituerat ꝯſiliū magnie Impator
feſtinat h̄ tpe nccitas Nā cū ab hūaniſſima ſo
cero tuo Philippo Maria diuīo ꝑncipe eſſem
nuꝑ ornatiſſimis lr̄is vt ad ſe irē: q̄ꝫ liberaliſ
ſime īuitat⁹. ⁊ id me factuꝝ ipe recepiſſem: de
creuerā eq̄dē anteaq̄ꝫ Mediolanū ꝯcedere. te viſere: ⁊ patriā:
q̄ beniuolū ī ſe alt̃: altera ḡtū me eē expiret. Et em̄ p̄riæ oīa de-
beo: ab q̄ geit⁹. alt⁹ educat⁹qꝫ ſum Tibi ṽo ob ꝑſtātē aī tui ꝓbita
tē īauditāqꝫ magnitudinē iā pridē incredibili q̄dā beniuolētia
obſeruātiaqꝫ afficior Sꝫ mea hæc aī ſn̄ia turbat̃ his rumorib⁹
ac nūcijs: q̄ de tua ī Tholētinatꝫ meos ira obſidiōeqꝫ afferūtur:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Nunciatᷣ eñi vulgo te infeſto agmine ingẽtiqꝫ rerum omnium
et formidabili apparatu ꝓceſſiſſe in Tholẽtinatem agꝝ. Eoqꝫ
igni ferroqꝫ vaſtato obſidere oppidum: atqꝫ ipſis ciuibꝰ nõ capti
uitatem ⁊ ſeruitutem modo: ſʒ omnem contumeliam cædemqꝫ
minitari. Quæ quidem ipẽ audiẽs æque miratꝰ: ac dolui. Qui
eñi fieri pt: vt tãta ⁊ tam eximia ꝩtꝰ tua quicqꝫ audeat vel ꝑpe-
trare. vel moliri: qꝺ non ſolum ab animo magno elatoqꝫ abhor
reãt: verumetiam iniquum ſit ⁊ tetrum. ⁊ imane: Nunqꝺ ludi
brium illis necemqꝫ miniteris: ꝗ ⁊ forti animo. ⁊ iuicto patriã
ſalutem dignitatemqꝫ tueanᷣ: At eos omnis ꝗ ſe ꝓ patria deuo
uiſſent in magnis viris habẽdos eẽ vniuerſa canit antiqtas An
id facturꝰ es: quoniam tibi Tholẽtninates aduerſi ſunt: tuoſqꝫ
vehemẽtiſſimos conatꝰ pertinaciꝰ remoranᷣ: At nõ ſolum qꝺ
tibi cõmodum ſit: ſʒ quid illis cõueniat: debes ꝯſiderare. Nam
quoꝝ fidem putes ĩ te certaꝫ fore: ſi quos ꝑfidos ĩ ſe fuiſſe ꝯgno
ris: Qꝺ ſi apud barbaros etiam ꝩtutem interdũ venerabilẽ ex-
titiſſe accipimꝰ. qꝺ tibi faciũdum ſit: cogita: ꝗ ad laudem : ꝗ ad
gloriam natꝰ ſis. Es ne oblitꝰ lõge magis arte atqꝫ beneficẽtia:
qꝫ aut minis aut etiam vi ⁊ parari. ⁊ ꝯſeruari regnũ Quibuſnã
rebꝰ Cyrus a Medis imperium ad perſas trãſtulit: Nõne in
duſtria. ⁊ animi magnitudĩe: Quibꝰ Alexãder ad Gangen vſqꝫ
penetrauit: Nõne prudentia: ac benignitate: Quibꝰ tãdem. G.
Juliꝰ Cæſar orbis terræ ꝑncipatũ adeptꝰ eſt: Nõne conſilio. ⁊
Clæmẽtia: Nam Romulꝰ qꝫdiu humanum ſeſe. ⁊ mãſuetum
præſtitit. qſi numen ĩ terris eſt habitꝰ Cum primũ imperioſius
voluit rebꝰ vti: ab ijs in illum ſæuitum eſt. qbꝰ carior eẽ iucũdi
orqꝫ debuerat. An vltimo te delectat. qꝺ aliqꝺ fortaſſis aduer-
ſus te (id qꝺ tamẽ haud ꝯceſſerim) Tholẽtinates conati fuerit
At vlciſci fœminaꝝ philoſophi nõ magnimi ꝑncipis. nõ Frã-
ciſci Sphortiæ eẽ volũt. Audi qſo ſapiẽtẽ illũ Macedoniæ re
gẽ Philippũ Alexãdri patreꝫ. ꝗ cũ vrbes græciæ ꝗ malo in eũ
aĩo eẽ viderenᷣ. atqꝫ nouis rebꝰ plærũqꝫ ſtuderẽt: qdã ꝯſulerẽt ꝓ
ſidijs eẽ ꝯtinẽdas. rñdit. malle pulchꝝ ſe lõgum tempꝰ: qꝫ he-
rũ breue appellari. Intelligebat eñi rex prudentiſſimꝰ ea eẽ tutiſ
ſima ꝓſidia munitiſſimaſqꝫ arces. ꝗ in hoĩm beniuolẽtia charita
teqꝫ fundatæ ac firmatæ forent. Nam aduerſus iuſtũ ideẽqꝫ cõ
mune oĩm odium nullæ vires eẽ. nulla ingenia ſatis ꝑſñt. Qua
re idem Philippus eos qui amarius Athenienſibꝰ vtẽdum eſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cõſulerẽt. inſanire dicebat. q̊ hoīem. q̇ ad gloriam omnia agẽdo
patiẽdoq; referret. gloriæ theatꝝ iuberẽt amittẽ. Non em̃ quo
niam ſe liberos Athenienſes. q̄ ſeruos mallẽt. dignos rex præ
ſtãtiſſim⁹ cenſebat. in quos grauius animaduertẽdum eẽt. De
rito is igit̃ optimoq; iure a Theophraſto tradit̃ nõ ſolum gene
re ⁊ dignitate regia. ſ; etiam tum fortuna tum moribus maioꝝ
cæteris regib⁹. ac moderatior extitiſſe. Idem quoniam populo-
rum ingenia moreſq; callent. admonebat nõ abſurde Alexandꝝ
filium. vt ⁊ blande ſeſe vtẽdum Macedonib⁹ gratioſeq; præſta
ret. quo multitudīs ſibi vires compararet. Capiuntur inquam
animi populoꝝ nõ minis. nõ terrorib⁹. non vi. ſ; cum alijs nõ
nullis humanitatis officijs. tum blandicijs maxime quib⁹ cum
minus apte Scipio ille poſterior Africanus olim vteret̃. repul
ſam habuit cõſulat⁹. Itaq; ſiquid præter volũtatem tuam p̄n
ceps inclite Tholentinates auſi fuerint. tuũ eſſe duco nõ modo
nõ vlciſci. ſ; ⁊ ignoſcere potius ⁊ eoꝝ tibi animos mãſuetudīe.
facilitate. ⁊ beneficijs deuincire. Sin autem nihil fuerint auſi.
quid tibi faciundum rear. intelligis. Nunq̇d es oblit⁹. quid ro
manis Priuernatium legat⁹ ille reſpõderit. cum a quodam tri-
ſtioris ſentẽtiæ auctore interrogaretur. quam pœnam meritos
Priuernatis cenſeret. eam nihil veritus inquit. quam ij meren
tur q̊ ſe libertate dignos cẽſent. Rurſuſq; vbi cõſul mitius ſubdi
diſſet. Quid ſi pœnam remittim⁹ vobis. qualem nos pacem vo
biſcum habituros ſperem⁹? Tunc idem legat⁹ eadem animi vul
tuſq; conſtantia ſi bonam inq̇t dederitis. ⁊ fidam ⁊ ꝑpetuam. ſin
malam: haud diuturnam. Quib⁹ quidem ferociorib⁹ dictis nõ
modo nõ ſunt ad iracũdiam vltionem ve incenſi romanoꝝ ani-
mi. ſed Priuernatis poti⁹ omnis dignos iudicarũt. quib⁹ ciui-
tas daret̃. Intelligebãt ſane viri ꝑmagni illi ⁊ ſapiẽtes tãtam
eſſe ꝟtutis vim. tãtam maieſtatem. vt in hoſtib⁹ quoq; gratiam
mereret̃. Num metui tu fortaſſe q̄ diligi malis? Optime natu
ra prouiſum eſt. vt metũ ſemꝑ odiũ ꝯſequat̃. At diligi ⁊ amari
nunq̄ poſſis. niſi ⁊ iuſtiſſimũ te beneficẽtiſſimũq; præſtiteris.
Iuſtus vero ac beneficus eẽ nequeat. q̊ aut alijs vltro nocuerit.
aut modum reb⁹ ſuis ſtatuere. vel noluerit. vel neglexerit. Qua
re Frãciſce Sphortia ꝑ magnitudinẽ animi tui plæclaraſq; ꝟ
tutes oro. atq; obteſtor. vt iram hãc iſtã oẽm. ſiquam tãdem in
Tholentinatis meos irã conceptã habes. mitiges. ac places. Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

oēm deniq̄ ꝑturbationē: q̄ ↄſilio ꝓrſus rōni iq̄ aduerſatᷣ: ꝓſter-
nas: atq̄ abijcias Nemo ſcit alijs iꝑare: q̄ ſibi iꝑe nō p̄t Nul
la victoria maior ē: nulla illuſtrior: q̄ ſeipm̄ vincē. Violētū ni
hil ē diuturnū. Pricipat⁹ ille ꝛ firm⁹ ſane ꝛ ꝑpetu⁹ eſſe ↄſueuit:
quē tum ꝓbitatꝫ egregiū æq̄tatiſq̄ exēplū ꝑpererit: tū ꝑgrata
placabilitas aīi munificētiaq̄ munierit. Quis illō Alcamenis
dictū nō iure laudarit: q̄ cū a q̄dā rogaretᷣ: q̄nā pacto regnū op-
time q̄s ſuauerit: ſi multi: ait: lucꝝ nō fecerit. Nam neq̄ certe
magni eſt animi admirari diuitias: ſꝫ ſummi poti⁹ viri ē oīa: q̄
vel corꝑi: vel fortunæ ſubiecta ſunt: īfra ſe ducē. Anim⁹ eīm no
bis diuin⁹ eſt idēq̄ ſempitern⁹ Cætera ꝟo mortalia quæq̄ ſunt
et ad breue tp̄is curriculū duratura. Rationi ſꝑ: nō cupiditati
parēdū eſt. Illa eīm oſtēdit in ꝑmis: q̄ntū nos reliq̄s aīantibus
antecellim⁹ Nil rcē geri p̄t: qđ cupiditatꝫ geratᷣ ductu. Is ſol⁹
in magnis viris habēdus eſt: qui qđ deceat: qđ oporteat: facit.
Qđ ſiq̄s a me quæſierit: q̄d facē oporteat bonū ꝑncipē: facile cō
ſtāterq̄ reſpōderim: nō qđ temere vulg⁹ ſolet. ꝛ amicis bn̄facē.
et malefacē inimicis: nā id tyrānoꝝ eſt ꝓpriū: ſꝫ qđ prudentiſſi
me Ariſto ille lacedemonius: qđ ſapiētiſſim⁹ Socrates aliq̄n
cōſueuit. tum amicis bn̄facē: tum inimicos reddē amicos Bu
ſyris. Ariſtotim⁹. Phalaris nō amicis. ſꝫ inimicis ſoliti ſunt
malefacē At iſtos iſtorūq̄ oīs ſil'es: intᷣ īpios īmaniſq̄ tyrānos
reponim⁹. Auguſt⁹ vero ꝛ. B. Iuli⁹ Cæſar cæteriq̄ huiōi qui
in amicos benigni. ꝛ ī ipſos inimicos clæmētiſſimi extitiſſent:
diuīos honores meruē. Nōne Chriſt⁹ Ieſus hūani redemptor
generis etiā ꝓ ijs orauit: a q̄b⁹ tradit⁹ morti eēt: Quib⁹ certe ip
ſis vel rōib⁹ vel exēplis etſi facile adducebar nihil de te tali ac tā
to ꝑncipe aduerſus meos Tholētinatis verendū eſſe: qđ a ſapīa
et ḡuitate: qđ a iuſticia ꝛ æq̄tate: qđ a moderatiōe ꝛ mā ſuetudi
ne: qđ ab aīo excelſo ꝛ bn̄fico alienū fuerit: meas tn̄ partis eē cē
ſui: vt ꝛ ꝓ mea ī te fide. ꝛ ꝓ ea: quā patᷣæ charitatē debeo: q̄d ti
bi optimū factu exiſtimarē: q̄nquidē pn̄s corāq̄ nō poterā: lit
teris ſaltē oſtēderē: ſic eīm nō vt mihi mens fuerat: ſꝫ vt neceſſi
tas atq̄ tēp⁹ tulit. ꝛ viſere te quodāmodo ac tecū loq̄ ſum viſus
Tu velim: quæq̄ ab me dicta ſunt: ī bonā ꝑtē dicta īterp̄teris
Nō eīm me tua min⁹: q̄ patriæ cauſa: vt hæc tā familiaritᷣ ad
te ſcriberē: hortata ē. Nā ꝛ amo te vnice: ꝛ delector mirifice tu
is laudib⁹; q̄s nequa nō dicā infamiæ ſꝫ ne ſuſpiciōis q̄dē labe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

polluí patiare: ſummis precib⁹ abs te peto. Uale princeps flo-
rentiſſime: ꝛ ſiquid in me eē aīaduerteris: quod vel vſui tibi ali-
quādo vel voluptati futuꝝ putes: id omne tibi deditū deuotūq̃
intellige. Ex Sena pridie Nonas Octobres. Anno a natali
Chriſtiano. M.cccc.xxxviij.

Frācīſc⁹ Philelfus Leonardo Juſtiniano ſal.

IGnoſce breuitati līaꝝ meaꝝ. Nam repentina tabellarij
abitio nō eſt paſſa: vt tecū lōgioꝛ fuerim. Qđ aūt ad rem
attinet: vera tibi renūciata ſunt de mea ad Philippum ducē abi-
tione. Nō eni̅ Senæ ſine periculo eē poſſum ppt̄ ſicarios flo-
rētinos: q̄ nulla mea culpa meæ vitæ inſidiant̄. Uerū anteaq̃
pficiſcar Mediolanū: ſum Bononiæ cōpluſculos mēſis actu-
rus. Inde ad te dabo ꝛ crebrioꝛis ꝛ lōgioꝛis lrās. Uale Ex Se-
na. Idib⁹ Octobrib⁹. M.cccc.xxxviij.

Frācīſc⁹ philel. Catoni Sacco Jurecōſulto ꝛ Oratoꝛi ſal.

REdditæ mihi ſūt lr̄æ tuæ Cato mi dilciſſime: nō Se-
næ: ſʒ Bononiæ: quo venerā ad. xvij. kal'. februarias
Ut maturē ad vos aduētū meū: nō ē i me ſʒ i pncipe iſto nr̄o:
qui ſi fecerit: vt id mihi facē liceat p bononiēſis: q̄b⁹ obſtrictus
ſum ad Auguſtum vſq̃: cōtinuo te videbo. Uale Ex Bononia
Idib⁹ februarijs. M.cccc.xxxviij

Frācīſc⁹ philelfus Aeneæ ſiluio ſal.

ET bene valere te: ꝛ ſecūdioꝛem iam tibi aſpirare fortu-
nam: lætoꝛ maioꝛem inmodum. Quod autē ſcire cu-
pis: q̄d in cauſa fuerit: vt relicta patria tua Sena: vbi ꝛ paca-
tiſſime agebam ꝛ commode: inter diſcoꝛdiaꝝ Bononiēſium di-
gladiationes me recœperim: dicam tibi. Qualis quātoſq̃ inui-
dentiæ æſtus Floꝛētiæ paterer: præſens ipſe olim coꝛamq̃ vi-
diſti. At ludus erat: qđ per id tempoꝛis patiebar incōmodū ad
eas ærūnas: quas q̄ſi alcides q̄dā: pferre poſtea ſum coact⁹ Nā
poſteaq̃ nulla aut iuris aut æqui ſimulatiōe pditiſſimoꝝ hoīm
rabies nocē mihi potuiſſʒ. ad arma cōcurſum eſt. Paratoq̃ ſi-
cario ære nō puo: mane cū i publicā illā: quā noſti: Alcademiā
docēdi gr̄a pgerem: ex occultis īſidijs in me nihil tale neq̃ cauē-
tē: neq̃ cogitantē impetus fact⁹ eſt. Erat ſicari⁹ togat⁹ floꝛenti-
ni mercatoꝛis moꝛe: ne poſſet agnoſci: q̄ educto repente lōgioꝛe
gladio: q̄ toga tegebat̄: cuſpidem mihi direxit in pect⁹ Tranſfo-
diſſetq̃ me oīno: niſi dextera manu facto pugno in eius pectus

illico magna vi irruiſſem Itaqꝫ a ꝓpoſito loco ictus ille aberrãs
in ſiniſtꝝ brachiũ me ꝑcuſſit omni illæſum vulnere Elãguerat
em ictus. qm̃ ille a me reiectus pugno paululũ eẽt amotꝰ. Qui
rurſus ſublato gladio. quo me acie feriret in caput. ĩ faciẽ me ꝑ
cuſſit. Qui fuerit ſicarius. notũ eſt. a quibꝰ autem cõductꝰ etſi
nihil habeͭ certi. ĩfamia tñ in Medices repit ⁊ Coſmum. quo-
niam nõ ſolum eiꝰ factio mihi ſemꝑ aduerſaret. ſed etiam Lau-
rentiꝰ frater aperte multa aduerſus me agẽt. Paucis poſt mẽſi
bus ob ciuilis diſcordias idem Coſmus ĩ carcerem ꝓmo cõiectꝰ
eſt. dein relegatꝰ ad Venetos ſine alia prorſus illa ciuiũ offenſi
one Et ita ciuiles diſcordiæ tãtiſper quieuere. donec in poſterũ
annum ijs pecunia corruptis: qui ſumme reip. præerãt Coſmꝰ
in vrbem reuocat̃. Tum iura diuia oĩa humanaqꝫ ꝯfunduntur
Optimates oẽs alij relegant̃. alij ꝓſcribũtur. Hinc direptiões
latrocinia. cædeſqꝫ ſequũtur. Quæ ipe intuẽs. aĩaduertẽſqꝫ. q̃n
to cum periculo in tãto florẽtiæ naufragio forem. q̇ antea ĩ ſum
ma. vt ita dixerim. malachia naufragus extitiſſem. ſubduxi me
et ab imminentibꝰ tantorũ fluctuũ vorticibꝰ in Senenſis tuæ
reip. tanqꝫ ib portum aliquem maxime opportunum deuolaui.
Hic autem cũ ⁊ trãquille ⁊ honorifice vitam agerem. neqꝫ de re
florẽtina vlla mihi prorſus cura eẽt præter humani cõmiſera-
tionem ingenij. menſe decimo ex quo Florẽtia deceſſeram. nulla
mea neqꝫ culpa. neqꝫ culpæ ſuſpicione. tãtum potuit inimicoꝝ
cõiuratio. vt ipſe quoqꝫ inter ꝓſcriptos ciuis optimatis ꝓſcri-
berer. id quod vt accepi. vniuerſæ ciuitati fuit moleſtiſſimum
auditu. Quin in ꝓximum inde annũ miſſus eſt ſenam. vt me ĩ-
terimeret. idem ille ſicarius. q̇ ab eadem ordĩatꝰ coniuratiõe ĩ fa
ciem mihi vulnus inflixerat. Hic Philippus eſt vocatꝰ. patria
natꝰ caſale fluminenſi. ⁊ patre Thoma. ⁊ auo Bruno. q̇ etiam
ipſi ambo notiſſimi habiti ſunt ſicarij. Aberam ꝑ id tꝑis ad pe-
triolanas balneas. idqꝫ nõ tam vlla mea vel nccitate. vel delcã
tionis quidem grã. qꝫ diuio quodam cõſilio. vt certo puto Nã
eo ſum ꝓfectꝰ ſola viſendi cauſa. Solet em̃ plærunqꝫ oĩpotens
deus. quo de ꝑſeuerãtibꝰ in malignitatem facinoriſqꝫ hoibꝰ ali-
quãdo ſuppliciũ ſumat: certas quaſdam eaſqꝫ occultas parare
vias ad vindicãdum. Cum eiuſmodi ergo t ꝑe ſicarius Philip
pus Senam veniſſet. neqꝫ me vſquã videret. adit præclaꝝ in
philoſophia virum ac medicũ prudẽtiſſimũ Petꝝ Ioãnetum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

q̃ ex patria Bononia pulcherrimis præmijs accerſitꝰ medicinã
docebat: vt nũc etiam docet in eiꝰ Urbis publico ſtudio. Ex eo
quærit: ⁊ qua in vicinia ipſe habitarem. ⁊ vbi docerem. ⁊ quot
mecum ducarem comites. ⁊ quãtum valerem gratia apud ciuis
Ad quæ ille: vt eſt vir calẽtiſſimꝰ æque atq; acerrimo ſtrenuiſſi
moq; ingenio: inſpecto hoĩs vultu ⁊ cõſiderata ṽboꝝ temerita
te: ſinglłatim ea reſpõdit: quæ mihi vſui fore arbitraret̃. Eodẽ
q; die lr̃is me de ea re omni commonefecit. Quare Senam vbi
cõtinuo reuertiſſem: ex illoq; liquidius rem omnem coram di-
dicissem: mox adeo præfectum præſidij: quem capitaneum vo-
cãt. Honofrium trifernatem cognomẽto virilem: hoĩem ſubdo-
lum ⁊ fallacem. Huic rem ipſam: vt habet: expono: ⁊ omnia ſi-
carij ſigna do: qualia et a Petro Jagãneto didiceram ⁊ ipſe quo
q; dum illum interambulandum obuiam habeo: agnoſco. Re-
ſpõdet cõtinuo veterator ille ⁊ fraudulentꝰ latro Grates habeo
ſempiternas mi pater obſeruãtiſſime Philelfe immortali deo: q̃
mihi cauſam præſtitit: quo tibi aliq̃ officio meo rem dignam g̃
tificarer. Nam iam p̃dem cupiebam occaſionez offerri mihi mo
rem gerẽdi tibi. Hominem actutũ comprehendam: compræ-
henſumq; torquebo ita: vt vel cõcoctum cibum omnem ei eruã
e ſtomacho. Quem ſi conſcium cuiuſpiam aduerſus te perpetrã
di facinoris offendero: vita p̃uabo. Sin minꝰ offendero: miſſum
faciam inquiẽs: aberraſſe me in ſe capiundo: non eñ illum eſſe:
quem quærebam. Fateor equidem mi Aenea vel ex ijs ṽbis me
illico de hoĩe ſuſpicatum monſtri neſcio quid Ceteꝝ quoniã
ſatis mihi de ſicario compertum videbat̃: egi homini gratias de
optima erga me volũtate. Capit̃ ſicarius eodem veſperi. Captꝰ
torquet̃. ⁊ mei interimẽdi cauſa ſe miſſum cõfitet̃. Idq; Hono
frius cõtinuo palam fecit. Sed ab quo miſſus foret: reticeſcit.
Nec ſicarium plectit. Sz differt animaduerſionem: modo ali
am cauſam obtendens: modo aliam: at veriſimilem nullam. In
terea temporis increbreſcit: nõ ſolum apud me ſed apud nõnul
los grauiſſimos ciuis tuos. Honofrium tifernatem cõmutaſſe
philippum ſicarium cum prætura florentina Nihil eſt eñ apd̃
florentinos ⁊ vſq; adeo ſecretum atq; arcanum: qd̃ minꝰ q̃ pri-
mum effluat: ita ſunt omnes tanq; rimarum pleni. Qd̃ rumo
ribꝰ fuerat diuulgatum: ipſiꝰ tandem rei iuentꝰ approbat Nam
paulo poſtea florẽtiæ prætor declaratꝰ eſt. Honofrius tifernas

Sed redeo ad Sicarium. Mulctauit hunc honofrius libris
quingentis. Erantqꝫ multo antea paratæ pecuniæ: quibus ille
carcere liberatus remitteretur florentiam. Et quod ridiculoſi-
us fuerat: in ſententia: quam impudentiſſimus latro aduerſus
ſicarium tulerat: dicebat illum ad id facinoris perpetrãdum fu-
iſſe corruptum grandi pecunia ⁊ magna remuneratione. ab quo
autem ab quibuſue corruptus fuiſſet: ſubticuerat. Cæterum lõ
ge ſe ſua de ſceleratiſſimo ſicario liberando fefellit opinio. Nam
ego iniuriarum agens prouocatione ſum vſus ex tuæ patriæ
inſtitutis ad prætorem Itaqꝫ ea omnis cauſa ab honofrio latro
ne deuoluta eſt ad Iacobum conſtantium ſiculum ex Meſana
qui vir innocentiſſimus ⁊ grauiſſimus ea tempeſtate prætorem
gerebat Senæ. Hic ſi potuiſſet cauſam ex integro cognoſcere:
non obſcure patuiſſet: ⁊ qui fuiſſet auctor florentiæ vulnerãdi
mei .et a quo idem ſicarius miſſus Senam cẽt ad me interimẽ
dum. Nam florentiæ quoqꝫ patuit de ſicario: patuit de licitato
re conductoreqꝫ ſicarij. Is enim fuit homo impuriſſimus ac ne
quam Hieronymus brochardus immolenſis. Sed qui fuerit
facinoris auctores: qui mercedem quam pepigiſſent: ſicario diſ-
ſoluerit: in obſcuro ſunt: cum tamen monere plures Laurenti-
um medicem vna cum Nicolao ⁊ Carolo frequentare perſæpe
ſolitam omnium ſcelerum officinam infames ædis hieronymi
Brochardi per id temporis: qno ſicarius eſt conductus. Idem
qꝫ Laurentius medices Hieronymum coniectnm ob id ſcelet̃
in vincla carcere liberauit. ⁊ ab omni pœna tutatus eſt in maxi
ma etiam totius ciuitatis offenſione: quæ tota eam iĩuriam pu
blicam ſuamqꝫ ducebat. Sed vis magnitudoqꝫ pecuniæ longe
plus potuit: ac polluit: q̃ꝫ leges: q̃ꝫ æquitas: q̃ꝫ omne iuris pijqꝫ
vel officium: vel ſanctitas. vel decorum. Sed redeam⁹ ad præ-
torem. Is inqꝫ Iacobus conſtantius cum non poſſet ex inſtitu
tis patriæ tuæ eam de integro agitare cauſam: quam præfect⁹
cognorat: ſed augere pœnam dũtarat: quod potuit ſolum eam
Philippo ſicario dextram abſcidit publico iudicio: quæ me Flo
rentiæ vulnerarat in faciem: obtruncaſſetqꝫ hominem quo nece
ſua reliq̃s ſicarijs eẽt exemplo immanitatis ſuæ: niſi ego id fa-
ctum iri ꝓhibuiſſem: vtpote q̃ maluiſſem viuẽ illum vitã inuti
lem atqꝫ dedecoroſam: q̃ꝫ ꝑ expeditã mortẽ liberari animi crucia
tu: vt eñi magni eſt animi paruas ſuaſqꝫ iiurias obliuiſci: ita in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſti ⁊ ſapiẽtis de publico humani generis hoſte dignã aliquã ca-
pere vltionẽ. Cum igit̃ neq; pacate: vt audis: nec item cõmode
agerem Genue: viderẽq; quãto cũ vitę periculo int̃ gladios ve
nenaq; verſarer: nõ eñ deſuere: q̃ etiam domi auſi fuerũt me ve-
neno perdere. Bononiã eo cõſilio me recepi. vt paucos poſt mẽſis
Mediolanũ petam. futur⁹ apud vnicũ noſtrę tẽpeſtatis ſolem
Philippum mariam pͥncipem ſane oĩm: q̃ aut ſunt: aut fuerũt.
aut futuri ſunt munificẽtiſſimũ ⁊ optimũ. Apud hũc eñ nul-
lę mihi inimicoꝝ artes. nullę iſidię oberũt. Tot⁹ ero cum mu
ſis: tot⁹ cum amicis: tot⁹ mecũ. Q̃d aũt me hortaris: ne deſerã
ipſe me: ne cedã malignitati fortunę. Hortaris tu quidẽ ⁊ ami
ce ⁊ recte. Jam pridem animũ meũ noſti. Nõ is certe ſum: qui
me neſciã virum eẽ. Itaq; bono ſis aĩo: ꝑ me licet. Nunq̃ me
ignauię accuſabis: nec item inſolẽtię. Quin horatianũ pceptũ
illud ĩ vniuerſa tuebor vita: omne tulit punctũ: q̃ miſcuit vtile
dulci. Tu vero q̃d ad te attinet: facito me de oĩ re tua ſtatuq; cer
tiorem. Uale Ex Bononia. v. kal'. Aples. M. cccc. xxxix.

Frãciſc⁹ philelfus Joãni tuſcanellę ſal.

DE me q̃d flagitas ſcire. ad pͥmas ſtudij vacationes:
quas vocãt Mediolanũ ſum petitur⁹ eo quidem cõſilio
vt ſiquã mihi nobiliſſim⁹ ille pͥnceps ſpem lr̃is maximã pollice
tur: re ipſa iuenero: apud neminẽ malim. q̃; apud eũ vitã agẽ.
Sin ſec⁹ offendero: ad Uenetos me recipiã. Nã nihil incerti⁹
q̃; Bononię res ſecũdę. Quãto eñ fortuna blãdius videt̃ aſpi
rare: tãto magis aduerſi ventoꝝ flat⁹ metuendi ſunt. Uale Ex
Bononia. Idib⁹ Aprilib⁹. M. cccc. xxxix.

Frãciſc⁹ Philelfus. Alberto Zaucario ſal.

NOn vanum extitiſſe me ſomnij coniectatorem: res ip-
ſa liquido oſtendit Joãnem marium filium fugiſſe ab
me: noſti. Quo autem cum neſcirem: vbi per noctem: quę diẽ
fugę vigeſima quĩta ſubſecuta eſt: eſſem videre viſus eum Pla
cẽcię agere inter milites quoſpiam: poſtridie eius diei inſcenſo
equo cum duobus famulis verſus Placentiam iter capio: quo
cum ad biduũ peruenio: incido non longe a porta vrbis in Flo
riũ quendã Mediolanẽſem cognomẽto Nouatinũ: qui cũ fili⁹
Marius vna eq̃tabat. Florius cũ primũ me vidiſſ;: eq̃ deſcẽdit
Et me hõrifice ſalutato: dixit putare ſe nullã mihi feciſſe iuriã
quod meũ filiũ eripuiſſ; ex ꝑditoꝝ quorũdã militũ manibus eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſane cõſilio: vt eum agēt ad Antonellum Arcimboldum: q̃ mi
hi ob clariſſimum iurecõſultum Nicolaum arcimboldum frēm
ſuum meiqꝫ amãtiſſimum: væhement̄ foret affectꝰ: ob idqꝫ nõ
ſecꝰ filius meꝰ ei carꝰ futurus eēt atqꝫ mihi patri. Egi homini ğ
tiasvt par erat: filioqꝫ recepto Placētiam ſum ĩgreſſus paulo
ſupra meridiem: ea mēte: vt reliquum eiꝰ diei: quoniam forem
ex itinere fatigatus. conſumerem Cauponula quo diuerteram.
Venit ad me veſperi ſalutatum Petrꝰ platea: q̃ ea in vrbe ꝓ in
clito Mediolanēſium duce Philippo Maria ciuitati præeſt.
Qui vbi multa mecum ⁊ familiarit̄ ⁊ perhumane locutꝰ eſt: q̃ſi
uit: q̃ hora vellem in poſterꝝ diem Mediolanum petē: cui cum
reſpõdiſſem nõ eſſe me per id temporis Mediolanum petiturꝝ.
ſed Bononiam potius repetiturꝝ. ⁊ ad ꝑmas dein vacationes
ſtudij iturum Mediolanum: inſtitit illæ multis rationibꝰ ne
prius Bononiam reuerterer: ꝗ̃ iſſem ad Philippum Mariam
ducem ⁊ viſendi ⁊ ſalutãdi gr̃a. ab quo certo futurꝝ ſcirꝫ. vt ⁊ li
benter exciperer. ⁊ honorifice. Quare cum eiꝰ verbis colligerem
oportere me omnino ire ad ꝓncipem. neceſſitatem in volũtatem
verti. Itaqꝫ nudiuſterciꝰ Mediolanum ſecũda hora noctis in-
greſſus ſum itinere facto per agꝝ Ticinēſem. Hodie nõ multo
poſt meridiem adiui ꝓncipem. ab quo tãta cum humanitate. ac
tam honorifice. ſum exceptꝰ. vt me oblitum mei pœne reddide
rit. nõ tamē quod ob eam rem inſolentior factꝰ ſum: ꝗ̃ antehac
cõſueuerim Quin potius cum tãta me honoratione indignum
exiſtimo. facit. vt mecum ipſe cogitem. quidnam facē me opor-
teat. vt quam habet de me opinionem ea ſe nõ fallat oĩno. Cæte
rum ⁊ hæc ⁊ alia plæraqꝫ omnia ꝓpediem vna cõmētabimur.
Vale. Ex Mediolano. vi. Nonas maias. M. cccc. xxxix.

Fracīſcꝰ philelfus Aloyſio Crotto ſal

Quo diutiꝰ hic ſum. eo ſerius ad vos redibo Itaqꝫ rogo
te. vt ab humaniſſimo noſtro ꝓncipe mihi facultatē abe
undi exores. Nam ⁊ hic a me agit̄ nihil. ⁊ familia mea me abſē
te nõ poteſt Bononiæ non agere incõmode. Vale Mediolani
Ex Cauponula ceruiæ. Idibꝰ Maiis. M. cccc. xxxix.

Fracīſcꝰ philelfus Berardo Landriano
Cardinali Comenſi ſal.

Adhortationeꝫ tuam pater modeſtiſſime libent̄ admitto
etſi mihi habēda ratio eſt nõ fidei minus. ꝗ̃ grauitatis Quo fit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vt æque nolim īiuſticiæ accuſari atqꝫ leuitatꝭ Bononiēſi reipu
blicæ ſum obſtrictꝰ annuo docēdi munē. Cui me ſatiſfacē oīno
oportet: ſi volo is eē: qui debeo. Itaqꝫ rogo te: atqꝫ obteſtor: vt
mihi iā tandē abeūdi veniā īpetres: ne dū apud vos ꝯuitatꝭ lau
dem cupio: habear apud Bononiēſis ꝛ īiuſtꝰ. ꝛ leuis. Nō eñ
te fugit fundamentū iuſticiæ fidē eſſe: q̄ ſublata: omne iuſticiæ
munꝰ corruat neceſſe eſt Uale Mediolani ex Cauponula Cer
uiæ. x. kal'. Iunias. M. cccc. xxxix.

Frāciſcꝰ philel. Rhaphaeli fuſcherarie ſal.

QUod diutiꝰ diſtuleri meū ad vos reditū/nulli culpæ
mihi aſcribitote. Nā ego iā pridē hic ſoluiſſem· ſi lib
eēt padi trāſitꝰ Sꝫ cum id ſine lrīs ducalibꝰ nemī liceat. atqꝫ
eas ī hāc diē exorare nequeri. factū eſt. vt ſerior fiat mea hinc
abitio. Quid āt ſit in cā: nō ītelligo. Cottidie mihi a ꝓncipe re
ſpōdet q̄ꝫ primū ſe mihi morē geſturꝝ. Sꝫ huiōi q̄ꝫ primū non
dū vſquā apparuit. Qui apud ꝓncipē ꝛ auctoritate valēt ꝛ grā
me monēt. ne ſim īportunior. Nō eñ temē fieri. Itaqꝫ meipſi
us ſum neſcius. Nō deſiſtā tñ oīs obtundere. q̄ pricipi aſſiſtūt.
donec liberā abitionē impetraro. Intēa vero temporis cōmen
do tibi familiam meam. ſiquidem arbitraris me functurꝝ egre
gie meo erga te officio. Uale. Ex Mediolano ꝓdie kal'. Iuni
as. M. cccc. xxxix.

Frāciſcꝰ philelfus Albertho zancario ſal.

EGo mi Albthe ad triduū hic ſolā ꝛ ꝓpulchre q̄dē ꝛ ꝑ
benigne ab h̄ humaniſſimo ꝓncipe tum donatꝰ. tū ho
noratꝰ Lrās tuis occluſas meæ dilcīſſimæ Chryſolorinæ cōti
nuo reddito Ua. ex mediolano. v. Idꝰ Iunias. M. cccc. xxxix

Franciſcꝰ philelfus Guarnerio Caſtellioni
iurecōſulto ducaliqꝫ ſenatori ſal. plu. dicit

SI Mediolani ꝓdie nō ruri fuiſſes. cū iſtic eēm Bono
niā reditur. pluribꝰ tibi corā reſpōdiſſem. qđ nūc pau
cis feci. Erā eñ iā fere aſcēſurꝰ equū. Petieras eñ ab me tu q̄
tuplicit̄ eſſentiā putarē accipi oportē. Ad qđ tibi cum eēm re
ſpōſurꝰ. accercitꝰ a ꝓncipe. omni meo ſermōe īterpolato. ex ocu
lis tanq̄ꝫ euanuiſti. Accipe igit̄ rem cōpendio. Eſſentiā. quā ꝛ
ουσιαν vſian græci ꝛ latinorꝝ eruditiſſimi ſubſtātiā noiant.
tribꝰ modis accipiēdā exiſtimo. Nā ꝛ materiā. ꝛ formā. et qđ
ex vtraqꝫ ꝯſtat. ſubſtantiā dicimꝰ Horꝝ aūt triū materia q̄dem

quam ὕλην hylen græci dicũt. eſt potẽtia: quæ a græcis vo
cant δυναμις dynamis. forma vero quod εἶδος: idos
græce noiat̃ eſt ꝑfectio: q̃ ab Ariſtotele dicta eſt nouo nomine
ἐντελέχεια entelechia. Qđ aũt ↄſtat ex vtroq; vocam⁹ hoc
quiddã. ⁊ qđ iam ↄpoſitũ eſt. Ego iã iter ĩgredior. Vale. Et
me noſtro ĩclito ꝓncipi aſſidue redde cõmendatiſſimũ. Ex pla
cẽtia ꝓdie Idus Iunias. M. cccc. xxxix

Fracíſc⁹ philelfus Albertho Zancario ſal.

Est a te ſane prudent̃ factũ: qđ mihi ex itinẽ fatigato
lac coagulatũ miſeris. Egebã em̃ iſtiuſmodi refrigera
tiõis genẽ Itaq; nõ min⁹ te laudãdũ exiſtimaui ꝑinde atq; egre
giũ coagulãdi artĩficẽ quẽdã. q̃ꝫ Ariſteus fuerit a ꝓſcis arcadi
b⁹ laudat⁹ Is em̃ cũ in Arcadia late regſſet: q̃ ſibi maiore beni
uolẽtia arcadas deuinciret: ꝑmulta (vt erat ꝓnceps nõ ſomnolẽ-
t⁹ ⁊ obtuſus: ſꝫ acri ſtrenuoq; ĩgenio) ⁊ excogitauit. ⁊ adĩuenit
quæ ad cõmunẽ hoĩm vel vtilitatẽ. vel voluptatẽ accederent.
Quare is oĩm ꝓm⁹ cũ apũ atq; mellis. tũ etiã lactis vſũ ad co-
agula ĩuenit. ⁊ hoĩb⁹ tradidit. quãuis mellis auctorẽ Naſo af
firmet liber̃ patrẽ extitiſſe. Tuũ rus igitur nõ poſſum nõ ama
re. cui⁹ cõſuetudĩe id te video aſſecutũ: vt ad vrbanas lauticias
ruralẽ fœcũditatẽ adiũgas. Nã cum lac ſolũ ex oĩb⁹ Cibis ad
hoĩs naturã ſit ſatis: tum idem coagulatũ delcãt etiã plurimũ.
Quod ãt ſcire vis: q̃d egerim apud excellentiſſimũ principem
Philippũ Mariam. cũ in pñtiã veneris. oĩa narrabo tibi Va
le. Ex Mediolano. xvi. kal̃. Iunias. M. cccc. xxxix.

Fracíſc⁹ philelfus Frederico Cornelio ſal.

Qvem nunciũ de tuo fauſto fœliciq; ↄiugio nũc ꝓmũ
audiui. is me ꝑfecto plurimũ delectauit. Neq; em̃ te latet. q̃ꝫ
ego ꝑſæpe tecũ ſmonẽ multũ habuerim pñs. ⁊ q̃ꝫ frequent̃ etiã
abſens te ſcript᷑ meis tum blãdi⁹. tum ſeuerius ad ↄiugiũ ſum
hortat⁹ Qđ certe faciebã neq̃q̃ꝫ inductu pr̃is tui ĝuiſſimi ⁊ cla
riſſimi viri. vt tibi tu ꝑſuadẽ videbaris. ſꝫ q̃m bene tibi eẽ cupe
rem. Nã cum duo ſunt viuẽdi genera lege cõſtituta. alter̃ cæ
libat⁹. alter̃ matrimonij. q̃ hor̃ neutr̃ adamarit. haud ſatis in
magna v̄ſat̃ laude. Feciſti igit̃ recte. qđ ⁊ paternæ volũtati mo
rem geſſeris. ⁊ tuæ florẽtiſſimæ reipublicæ cõſulueris. q̃ppe q̃
in filijs ꝓcreãdis ſæminario reipublicæ ſatiſfacies. ⁊ ordinẽ il-
lũ ſenatoriũ reddes etiã ampliorẽ Cæter̃ q̃ tibi ꝓcepta ſeruãda

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cenſeā . paucis accipe. Et oīm ꝑmum h̄ vnū tibi aīo inſideat. vo
lo. cætera ſacramēta eē humana lege moreqꝫ ꝯſtituta. at matri
moniū ſolū diuino ore ꝛ īuentū eſſe. ꝛ īpetratū . atqꝫ id quidem
nō in Aegipto ꝑ Vulcanū. nō in attica ꝑ Cecropa. nō Romæ
per Romulū. ſꝫ in horto illo deliciaꝝ. vbi ꝑmis parētibꝰ præce
pit deꝰ oīpotēs. vt creſcerēt. ac multiplicarent̄. terrāqꝫ replerēt
Qd̄ aūt ꝛ deo auctore. ꝛ ī paradiſo. ꝛ in noſtris ꝑmis parētibꝰ
inuētum eſt ſacramētum ꝛ tanqꝫ lege ſancitū. quāta cū animi ī
tegritate ꝛ īnocētia nobis tuendū ſit. vides. ꝑſertim ꝙ triplicia
illa bona matrimoniū præ ſe fert. q̄ maxime expetūtur ī vita. ho
norē. vtilitatē. voluptatē. vt eīm ī ſocietate ciuili nihil eſt adul
terio neqꝫ turpius. neqꝫ pernicioſius. ita ꝯiugij ſanctitate nihil
honeſtiꝰ. nihil. vnde maiora emolumēta bonaqꝫ ꝓueniāt Quot
adulterijs īuoluti vel pr̄imonia cōſumpſerūt. vel patriā ꝑdide-
rūt. vel perierūt ipſi: At ī ꝯiugij fœlicitate oīa ſunt ſecura. oīa
fructifera. oīa plena iucūditatis. Qui amor vel diuturnior. vel
dulcior. q̄ꝫ q̊ viꝝ vxoreq̄ꝫ cōiunxerit. Quæ amicicia verior eē
queat. q̄ꝫ quæ mutua ꝛ corpoꝝ ꝛ aīoꝝ beniuolētia cōiuges deuī
xerit: Tu mihi ex omni hoīm ætate tria. aut q̄ttuor. aut ad ſū-
mū quinqꝫ amicoꝝ paria in mediū referas. q̊ amicicia ſibi no-
men vendicarint. q̄lis extitiſſe græci volūt Theſeum . ꝛ Peri-
thoum. Oreſten ꝛ Pyladen. Achillen ꝛ Patroculum. ꝛ Phy
thiā ꝛ Damona. ꝛ vltios Epaminondan. ꝛ Pelopidan At ho
rū nemo ſe amici cauſa īteremit Quid eīm morte horribiliꝰ At
vir clariſſimꝰ. T. Gracchus tāta ē amoris l' ſanctitate. l' vehe
mētia ꝯiugale munꝰ ꝓſecutꝰ vt vltro ipſe mori ſuſtinuerit: quo
vxor Cornelia ſupſtes foret. Quid eīm memiero Quintū Plā
ciū: q̊ cū ꝑmū audijſſet vxorꝫ obitū pectꝰ ſuū trāſfixit gladio Cū
qꝫ domeſticoꝝ interuētu ne qd̄ ꝑpetrare eſſet aggreſſus . ꝑficere
potuiſſet. paulo poſt qd̄ vulnꝰ fuerat alligatū. ſciſcis faſcijs ſol
uit. ꝛ eo immiti dextra ꝯſtātiqꝫ diuulſo mortē ſibi cōſciuit. Et
M. itē Plancius ob horeſtiliæ q̄ꝫ vxoris obitū. quæ illū ſoci
orū claſſem ſexagita nauiū in Aſiā reducentē ad Tarētū vſqꝫ ꝓ
ſecuta. morbo ē opp̄ſſa. int' eiꝰ oſculādæ vngēdæqꝫ officiū: tātū
potuit cōiugalis amoris charitas. vt diſtricto gladio incūbens
vitā deſeruerit. Nec minoris vires cōiugal' amor oñdit ī Por
tia. M. Catoīs vticenſis filia. q̄ vbi ꝑmū accepit. M. Brutū
viꝝ ſuū apud Philippes victū atqꝫ iteremptū. ardētꝫ carbones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

hauriēs. quoniā ferri ꝑtās omnis ſubtecta eēt. e medio ſeſe vl/
tro ſuſtulit. Ut aūt Cæteras nobiliſſimas foemīas breuitatis
gratia miſſas faciā. q̇s Lacedæmonias illas nō maiorē in mo
dū admiret: ſummiſq̧ laudib⁹ pſeq̇ ſtudeat. q̄ exorato a cuſtodi
bus ī carcerē aditu ad viros ꝯiuias. extremo ſpiritu alloquen/
dos q̇s Lacedæmonij noctu morti deſtinarāt. ꝓinde atq̧ regnū
affectātis. cōmutatis cū ill' veſtib⁹. velatiſq̧ capitib⁹ ꝑ doloris
ſimulationeꝫ. eos abire paſſæ ſunt. ſeſe vltro morti exponētes?
Quid eliſſa Dido. Nōne vt extincto viro fidē pudiciciāq̧ ſua/
ret. ī ardētiſſimū rogū ſe ꝓiecit? Nā Artemiſia regia caꝝ viri
Mauſoli obitū tāta tulit acerbitate. vt nō ꝯtēta illud ædificaſ
ſe monumētū Alicarnaſſi ī ꝑpetnā illi⁹ memoriā. qđ int' ſeptē
orb terræ miracula nobiliſſimū numerat. veꝝ etiā ex ei⁹ calua/
ria facto poculo ſe viri ſepulchꝝ ⁊ habēi ⁊ eē voluit. vtpote q̄ il
li⁹ corp⁹ in puluerē ꝯſum paulatī totū ebiberit ⁊ aſſiduis flæti/
bus doloreq̧ cōfecta. ꝑ tabem e vita diſceſſerit. Sancta eſt ꝑfe
cto pœneq̧ incredibilis matrimonial' beniuolētiæ charitas. q̄z
qui caſte impoluteq̧ ſeruarit. digni habēdi ſunt. de quib⁹ nulla
poſteritas conticeſcat. Nā vtilitas quāta ꝓueniat ex ꝯiugio.
quid attinet ꝓdicare? Ut eīn eſt prudētis pr̄iſfamilias augere
cottidie ſubſtātiā ſuā. quātum honeſtas patit'. ita diligētis atq̧
frugi matriſfamilias mun⁹ eſt eā domi ⁊ digerē ⁊ tueri. Quod
vbi fit. pr̄imoniū indies magis atq̧ mag' amplificat' Et ē ſane
matrimoniū viri mulieriſq̧ ꝯiūctio ſecundū legē ob ꝓcreādos
liberos. Nō eīn ad laſciuiæ illecebras titillātiſq̧ voluptates ī
ſtitutū eſt mr̄imoniū. ſꝫ vt regeneratiōi generatio ꝑparet' ob eā
ſcꝫ rationē matrimoniū nominatū. qđ idcirco mulier debeat vi
ro nubere. vt mater fiat. Debet inquā dec⁹ mr̄imoniale id offi/
ciū præ ſe ferre. vt ⁊ rē domeſticā regat. ⁊ liberos ſuſcipiat Nā
hinc ſubſiſtit hūani generꝭ ꝓpagatio amicabiliſq̧ ſocietas. Et
cōiugij q̇dē bona triplicia eē volūt. fidē. ꝓlē: ſacramētū. Atq̧
fidei q̇dē eſt. ne ꝑter copulā ꝯiugalē aut cū altera concubat' aut
cum alrero. ſed vt æque vir ſua vxore cōtent⁹ ſit atq̧ vxor viro
qđ tum certe fiet. cū pari ſe charitate ꝓſequent'. Ad quā quidē
rem haud ſcio. an vxor lōge q̄z vir debet eē ꝓpenſior. Nā ſi pu
dorē mulier pudiciciāq̧ amiſerit. q̇d reliq̇ habeat in ſe boni. nō
intelligo. Quā me delectat Terciæ Hæmyliæ Africani ſupio
ris vxoris ꝑcipua illa fides ⁊ egregia charitas. q̄. in' viꝝ vſa ꝑhi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bet. Hæc em̄ nõ mõ æquo aĩo ꝓtulit viri adulteriũ ĩ ancillulã.
dum eēt in vita. ſꝫ eã quoqꝫ poſt illi⁹ obitũ libertate donatam
liberto ſuo ĩ matrimoniũ dedit. Quãta vero æq̄nimitate ſplen
didiſſimũ ꝯtinẽtiæ exemplũ Liuia Tiberij atqꝫ Druſi mater er
ga viꝝ Auguſtũ fuerit. ⁊ græcæ. ⁊ latinæ decantant hiſtoriæ.
Volutabaꝛ em̄ Auguſt⁹ per oẽm incõtinentiæ fœditatẽ. Qꝺ
ſi pari fidei ſanctitate ſe ꝯiuges adamarit. nulla huiõi labes ma
trimoniũ polluat. In ꝓle vero aliud ẽ matris. aliud p̄ris offici
um. Debet em̄ liberos mater cũ charitate ſuſcipe. benigne alere
religioſeqꝫ educare. Pater aũt illud meminiſſe duo eẽ hoim̄ gene
ra. alteꝝ doctũ ⁊ vrbanum. alteꝝ indoctũ ⁊ ruſticum. ⁊ h̊ qui-
dem pecudũ eſſe ſimillimũ. illud vero nõ diuinum min⁹. vt ita
dixerim. q̄ꝫ humanũ. Eſt igiꝛ officiũ boni p̄ris filios ijs iſtitueͤ
diſciplis. quæ libero hoie dignæ ſunt: quo nõ indocti ⁊ ruſtici
ſed ⁊ doctiſſimi eruditi elegãteſqꝫ videanꝛ. Velim hac in re mi
Frederice ad teipſum oculos mentẽqꝫ cõuertas. Teqꝫ ac cæte-
ros æq̄lis tuos diligẽti⁹ deſpicias. cõſidereſqꝫ. q̄ntũ inꝛ te ⁊ il-
los intſit. Nonne cũ aliq̇d more tuo loq̄ris ⁊ ꝗuiꝛ ⁊ diſerte. te
oẽs taciti admiranꝛ ac ſeſe ignauiæ ĩertiæqꝫ accuſant. qꝺ nihil
ſciãt. qꝺ q̇d a ſe dici ⁊ q̇ dici oporteat: ignorãt? Itaqꝫ alij parẽ
tes incuſant. q̇ nullã geſſerint curã ſui: alij ſeipos accuſant. qꝺ
tẽpus ꝑ ſecordiã ⁊ deſidiã labi paſſi fuerint? Quo fit: vt ⁊ hono
reris ab æq̄lib⁹ tuis. et a maiorib⁹ natu mirifice lauderis. Tuũ
igiꝛ fuerit. cũ p̄mũ a matre liberos accepis. eos erudire ijs arti
b⁹. q̇b⁹ ⁊ ſapiãt recte. ⁊ bñ ꝓpoliteqꝫ loquanꝛ. Nõ em̄ te præte
rit. quãtam vim habeat copia ornatuſqꝫ dicẽdi. ſi ab ingenio ꝑ
ficiſciꝛ ⁊ compoſito ⁊ bñ morato. Qꝺ aũt ad ſacramẽtum atti
net. ea cõiugib⁹ cura vel maxima eſt adhibenda. ne diuortium
fiat: ne dimiſſus dimiſſaue cauſa ꝓlis alteri cõiungatur. San
ctum inquã ⁊ impollutũ matrimonium eẽ debet. Qꝺ vt in oĩ
vita mutua dilectiõe tueamur. illud eſt p̄ceptum nobis aſſidue
memoria repetendũ. nec maritũ hr̄e poteſtatem ſui corꝑis. nec
itẽ vxorẽ ſui eẽ arbitrij. ſꝫ vtrũqꝫ alteri pari q̄dã charitate ob-
ſtringi ad ꝓcreãdã ꝓlem. cũ neutri liceat ꝯtinẽ ſeſe. vbi alteru
ter nolit: Quo q̇dẽ iure ⁊ h̊ vxorat⁹ ⁊ hæc maritata non recte
modo ſꝫ ⁊ latine ⁊ eleganꝛ dicitꝛ Ita inquã cõiugatos eſſe opor
tet. vt ſui ſimiles gignãt. Et id ſane fit nõ ſolum hoim̄ iſtitu-
tis. ſꝫ naturali etiã quadã lege. Sic em̄ ⁊ arbor arborẽ generat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

et ſeges ſegetē. ꝛ aīal ex ſe animal. Itaqꝫ omni eſt opa diligētia
qꝫ ſtudendū. ne q̇d in ꝑcellētia maritali. nō agat̃ inodo: ſꝫ ne co
gitet̃ quidem: qđ ab eius decoro deoqꝫ abhorreat. ſꝫ omnia ꝛ pu
dice gerant̃ ꝛ pie. Idqꝫ eo magis curandū eſt. qđ in bene cōueni
enti cōiugio ſitum veluti ſæminarium eſt quoddā florētiſſimæ
et pacatiſſimæ reipublicæ. ꝛ eiꝰ quidē reipublicæ. q̄ cenſet̃ opti
ma. Scimꝰ em̄ tria eē genera admīſtrādæ ciuitatis populi. op
timatiū. regis. ſecūdum triplicez ſocietatē rei domeſticæ. Heri
et ſerui. pr̄is ꝛ filij. viri ꝛ vxoris. Et hæc q̇dē ſocietas regiā. q̄
præſtat cæteris. repn̄tat. at pr̄is ꝛ filij eam. q̄ dicit̃ optimatiū.
Nam populi ꝑncipatꝰ æque habet. atqꝫ heri ꝛ ſerui. Et veſter
quidē reipublicæ ſtatꝰ ita ex optimatibꝰ cōſtat. vt a regio diffe
rat nihil. Eū em̄ dignitatꝫ locū dux apud vos tenet. quē apud
lacedæmonios rex ſolebat. Sꝫ hac de re alias. Nec illud mihi
videt̃ ꝑtereūdū. qđ apud lacedæmonios Lycurgi legibꝰ ꝯſtitu
tū legimꝰ. Is em̄ cū eos. q̇ nubere voluiſſent ſpectaculoītereſſe
gymnicis ī ludis ꝓhibuiſſet. addidiſſetqꝫ ꝑterea eam ignominiā
vt honore illo atqꝫ obſeruātia. q̇ a iunioribꝰ præſtabat̃ ī cōſeſſu
ſenioribꝰ. priuarent̃. lege tn̄ cauit. ne vir vna cū vxore in eodem
cubaret lecto. ꝛ id q̇dē. quo plurimū diei cum æq̄libꝰ vna eſſet.
at noctis quieſcēt totas. cū ſponſa vel ad ꝓcreādos liberos ꝛ clā
cōgrederet̃ ꝛ cū pudore. Qđ ea etiā rōne Lycurgus cōſtituit q̄
et corporibꝰ meliꝰ valerēt. vtpote q̇ nimio coitu langueſcūt atqꝫ
ægrotāt. ꝛ amor cōiugalis aſſit ue recentior redderet̃. ꝛ partus
ipſi robuſtiores fierēt. At ipſe tecū rem hāc nō ita ad viuū reſe
co. Sꝫ illud ſane te admonitū velim. nimiū iſtiuſmodi cū vxo
re ꝯgreſſum nō ſolum eē ꝑniciosum ꝛ ad vires ꝛ ad bonā valitu
dinē. verꝫ etiā ad ꝓcreādos mares. Nā q̄ eſt ſæmē calidiꝰ. eo eſt
ad marꝫ filios ꝓcrcādos accōmodatiꝰ. Quare vſu fieri videmꝰ
vt ſenes magis q̄ꝫ iuuenes gignāt mares. In cauſa ꝟoꝰid eē pu
to q ſenes rariꝰ coeūt q̄ꝫ iuuenes. Hinc fit: vt qđ natura in iu
uētute potētiꝰ eſt. id nimio veneris vſu reddat̃ frigidiꝰ ꝛ ob eaꝫ
rem ad mariū ꝓcreationē ibecilliꝰ Sꝫ hæc tu ꝓ tua prudentia
moderabere. Cæterꝫ tibi maiorē in modū ḡtulor. qđ eā duxeris
vxorē. cui nihil deſit ad cōiugij dignitatē. Duxiſti em̄ puellam
tum ꝓbam ꝛ pudicā tum etiā pulchrā ac nobilē ꝛ cum dote nō
vulgari. Quo fit. vt vix ſciam vtri magis gratulādū cenſeam
ſpōſæ ne. an tibi. Nā ꝛ ipſe in tua republica ꝟtutis præſtantia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cedes nemini. ⁊ bonitate formæ nō mediocrit̄ viges. neqꝫ deteri
ore Corneliꝰ es genē q̄ꝫ illa Cūtarena. nec minꝰ q̄ꝫ illa opulēta
Efficiat igit̄ deus optimꝰ maximꝰ. vt ꝓbriū ſit vob̄ matrimo
nium veſtꝝ ac idē ſœcūditate liberoꝝ ⁊ iucundū ⁊ fœlix. Uale
Ex Ticino. Idibꝰ Octobribꝰ. M.cccc.xxxix.

Franciſcꝰ philelfus. Aloyſio Crotto ſal.

AD ſextū Idus Octobres Tucinū huc pueni. vt ex nr̄o
Catone ſacco eloquētiſſimo iurecōſulto accepiſti Itaqꝫ
per tuas lr̄as certior fieri cupio. q̄d facē me oporteat. Nā ego
hinc ꝑus pedē nō mouebo. q̄ꝫ ꝯſiliū tuū audiero Uale. Ex Ti
cino. xvij. kal̄. Nouēbres. M.cccc.xxxix.

Frāciſcꝰ philelfus. Carolo pratenſi ſal.

QUæ tibi ex Bononia ob ſubitā abitionē meā rn̄dē nō
potui. Nā cū inde ſoluerē. redditæ mihi ſunt lr̄æ tuæ
nunc ex Ticino ꝟbis paucis reſpōdi tibi. Petis eñ. qua rōne
ſcurræ ſint apd̄ græcos βωμόλοχοι bomolochi noīati. ⁊
itē q̄ apud nos ſunt. q̄s græci ὀλεχίνους olechinꝰ vocāt
et q̄ loca eēnt. q̄ Athenis κύκλοι Cicli h̄ ē circuli appellabā
tur. Bomolochos ꝓꝑe illos græci dicebāt. q̄ ſub aras in ſacrifi
cijs ſedere ꝯſuerūt. ita noīatos ab ara. q̄ βωμός Bomos vo
cant̄. ⁊ λοχεῖν Lochein. qd̄ inſidiari ſignificat. qm̄ ad aras
inſidiarent̄. vtpote q̄ cū aſſentatiōe efflagitarēt. Quāobrē ⁊ qui
ſacrificijs ſuſcipiūtur. tibicines ⁊ vaticiniū ꝓfitentes bomolchi
vocabant̄. Ex huiuſce aūt rei trāſlatiōe Bomolochi etiā ij dicti
ſunt. q̄ apti ac faciles atqꝫ ijdem humiles. omnia lucri gratia
perferrēt iocā do cauillā doqꝫ. Et hi q̄dē apud nos ſcurræ appel
lant̄. hoīes ſane inepti atqꝫ cōtemnēdi. qualis eſt hoc tp̄e apud
Florentinos Nicolaus Nicolꝰ ⁊ Poggius Bambalio. qui vt
ſumptuoſioribꝰ cœnis iterſint. a nullo ſeſe ſcurrilitatis genē cō
tinēt. Qui vero a græcis Olechinꝰ ē appellatꝰ cruſtis ⁊ ſpinis
tectꝰ. petriſqꝫ aſſuetꝰ hūc noſtri remorā vocāt. aq̄tile aīal admo
dū breue. in q̄ tāta ineſt tn̄ natura vis. vt nauiū ꝑnicius iter fa
cientē eiꝰ carinæ inhærēs adnixuſqꝫ retineat. ac remoret̄. ob eā
qꝫ rem ⁊ a græcis Olechinū. ⁊ a noſtris remorā noīatū Habet̄
qꝫ iſtiuſmodi aīal amatorijs veneficijs infame. liteſqꝫ atqꝫ iudi
cia dr̄ remorari. ꝗuidaꝝ fluxꝰ ſiſtit vtero. ac partꝰ ad puerperiū
cōtinet. Et id tn̄ in cibū addi ꝓhibet̄. vt Plinius refert. Huic
ſpina ē parua. ⁊ oua amara at quinqꝫ numero. at ora in medio

corꝑe atq̄ i terrā ꝟſa. Præteā Olechino pedes eē Ariſtoteles
aſſeuerat: vtpote cui pennæ pedum iſtar locatæ ſint. quāq̄ alij
ſunt. q̄ dicāt eos ſpinis vti ꝓ pedib⁹. ⁊ ita igredi. vt i vrbē vol
uant. Itaq̄ detritis ſæpe aculeis iueniri. Nā qm̄ futuros ma
ris æſt⁹ ſæuiciāq̄ ꝑſagiāt. hos correptis ſe lapillis opꝑire. vt co
pōdere ſtabiliat mobilitas. ⁊ ita ſpinas volutatiōe atterere. At
Mutian⁹ muricem eſſe tradit purpura latiorē. cui roſtꝝ neq̄
aſperꝝ ē neq̄ rotundū. neq̄ i angulos ꝓdit. ſ; ſimplicē conchā
eſſe autumat: q̄ vno latē ſeſe colligat. Trebius ꝓo niger. L. lu-
culli familiar; ſcribit hūc piſcē haud eē pede lōgiorē neq̄ digit;
quiq̄ craſſiorē: cui⁹ ea ſit vis. vt ⁊ nauis ventoꝝ flatib⁹ plenas
ſiſtat. ⁊ i ſale ſi fuerit aſſeruat⁹. aurꝝ quoq̄ q̄ i altiſſimos decide
rit puteos. vbi admot⁹ ſit. extrahat. Cui⁹ etiā Lucan⁹ memit
libro ſexto ſuæ pharſaliæ. inquiēs. Nō pupim retinēs euro tē
dēte rudētes i medijs Olechin⁹ aquis Hui⁹ memit Theophra
ſt⁹ libro quarto de huiōi aīalib⁹. vbi dt echinoꝝ tris eē ſpecies.
ex q̄b⁹ Olechinos ⁊ magnitudīe. ⁊ craſſitudīe cæteros ꝑſtare. ⁊
eſt ſane Olechinus. quem meminimus. dictio q̄driſyllaba. At
echin⁹ dictio triſyllaba. eſt ſuauis eſu. ⁊ paulo minor Olechino
cui⁹ etiam Iuuenal memit. Inquiens Oſtrea callebat ꝑmo de-
prēdere morſu. Et ſemel aſpecti dicebat litt⁹ echini. Præterea
echin⁹ apud græcos ſignificat terreſtre id aīal. cui ē apud nr̄os
hæricio nomen. qd ipſum ab hærēdo deductū eſt. ⁊ æque ſpinis
hirſut⁹ eſt atq̄ maritim⁹ echinus. At circuli quos q̄ris ad po-
ſtremū. Loca erāt Athenis vt Dinarchus cōtra calleſchrū oſtē
dit. vbi aliq̄ vænibāt. Id aūt nomē tractū eſt a circulari circūſi
ſtētia vendēdoꝝ. Quare Menāder i epheſio ait. Itaq̄ ego mi
hi videor ꝑ deos imortal in circulis vidē meipm idutū currere
circū. ac vænire. Habes a me paucis. q̄ petieras Uale Et Leo
nardū nr̄m arretinū eruditiſſimū ⁊ eloq̄ntiſſimū virꝝ noīe meo
ſaluere iube. Ex Ticino kal. Nouēbrib⁹. M. cccc. xxxix

Fracīſc⁹ philelfus. Ioāni feruſino iurecōſulto
et ducali iuſticiæ cōſiliario ſal.

NIſi te ⁊ amem. ⁊ plurimi faciā. ſim apꝑme ingt⁹. vt-
pote q̄ dilucide ꝑſpiciā mea tibi oīa curæ eē. Cōſiliū aūt inditi
noſtri ꝑncipis nō admitto ſolū. ſ; etiā laudo. vt par eſt. ⁊ hoc
væhement Itaq̄ tantiſper hic manebo. donec per eius litteras
intellexero. ad quod ſim tempus ad vos iturus. Nam habitā

eſſe diligentem rationem rei meæ pecuniariæ. vt mihi plurimū
cōducit. ita voluptatis plurimum affert vel ea rōne. qđ ne cogi
tāte me quidem. pnceps nō ſapiēs minꝰ q̄ʒ munificꝰ ac benignꝰ
ita de me cōſuluit. vt nō ſim in exigēda pecunia vſurus alienis
ſuffragijs. ſed cōſtitutis temporibꝰ ex certo loco mihi ſatiſfactū
eat. Quare vt ei meis ꝟbis grās habeas inmortal. te maiorem
in modum rogo Uale. Ex Licino. iij. Idus Nouembres. M
. cccc. xxxix.

Fracīſcꝰ philelfus Ioāni Antonio brixiano ſal.

Veſperi mihi redditæ ſunt lr̄æ tuæ. Itaqʒ cras ad vos
ibo. Nam ante id tempꝰ hic ſoluē non licuit. cum mi
hi in hanc diem nullus ſit equus. Itaqʒ ignoſce breui meæ hu
ic moræ. Uale ex Licino. v. kal. Decembres. M. cccc. xxxix.

Franciſcꝰ philelfus Catoni ſacco iurecōſulto ſal.

Hortare Chryſolorinam meam ne miret. ꝙ hic diutiꝰ
q̄ʒ arbitrabar. expecto. Nam ita eſt opꝰ facto. quo nobi
liſſimo huic pncipi morem geram. ⁊ id quidem in rebꝰ non par
uis aut cōtemnēdis. ſed ⁊ maximis. ⁊ pclaris Itaqʒ vt bono aīo
ſit. domumqʒ bene gerat. eam ꝓ tua prudentia etiam atqʒ etiam
q̄ʒ diligētiſſime adhortare Uale cum pudiciſſima vxore tua.
Ex Mediolano pdie Nonas Decembres. M. cccc. xxxix.

Fracīſcꝰ Philelfus Honofrio Starzæ ſal

Quod fortaſſis apud vos nōdum icrebuerit. ego apud
hūc præſtātiſſimū principē Philippū Mariam ex ill
ethruſcis turbulētiſſimiſqʒ fluctibꝰ tanq̄ʒ in trāquillū atqʒ ſecu
rum reliquæ vitæ portū me recepi. Ubi omnia mihi affatim
ſunt oblata. quæ nō ſolum ad emolumēta. ſʒ ad dignitatem at
tinēt. Utinam mihi licēt tecum omnia libere cōmentari. quæ
et ipſe vellem. ⁊ tua noſſe intereſſet. Sed tempoꝝ eſt habenda
atqʒ hoīm ratio. Nec em̄ me latet. vbi locoꝝ es. ⁊ q̄ʒ tibi cauen
dum ſit. Itaqʒ feram æquo aīo deſiderium meum. Ceteꝝ illud
vnum nō reticebo pncipem hūc meum ⁊ patri tuo clariſſimo vi
rō ⁊ tibi ⁊ vob omnibꝰ optare oīa ꝓ voluntate veſtra. atqʒ nihil
hic magis cupere q̄ʒ in omnibus rebus vobis pegrie ꝓeſſe Tu
ſiquid eſt. qđ a me velis. fac. vt ſciam. ⁊ factū puta. Uale. Ex
Mediolano Nonis Decēbribꝰ. M. cccc. xxxix.

Fracīſcꝰ philelfus. Ioāni Antonio brixiano ſal.

Renūciabis pncipi noſtro. q̄ mihi mādarat. nō minore

diligẽtia: qꝫ fide me ꝓſecutũ eſſe: ſperoqꝫ futuꝝ: vt ad paucos di
es certi aliq̃d afferat. Id^a cũ erit: cõtinuo ad vos ibo. Intẽa tp̃is
nullũ officiũ prætermittã. Uale. Ex Ticino. v. Idibus Decẽ
bres. M. cccc. xxxix

Frãciſc^9 philelfus Ioãni Auriſpæ ſal

TU ſemꝑ aliq̃d petis. Inſeruis ãt raro. Quid hoĩs ſis
ignoro. Petis a me Diona pruſaenſem: quẽ eq̃dẽ dabo
ad te ꝓpediẽ ea lege: vt eũ aliq̃ñ patiaris ad nos redire. Ibit em̃
codex ille ad te mutuo: nõ dono. Quãobrẽ facito: vt ex ꝯmodo
tuo nihil mihi tãdem incõmodes. Tuſcanellã noſtꝝ opto bñ va
lere. Uale. Ex Ticino. Idib^9 Decẽbrib^9. M. cccc. xxxix

Frãciſc^9 philelfus. Iohãneto philoſo
pho ac medico ſalutem

ROgo te maiorẽ in modũ: vt meũ Uirgilij codicẽ ac itẽ
cõmẽtatorẽ Seruiũ cures qꝫ ꝓmũ bononiã ꝑferri. ⁊ Albertho
Zancario cõmuni amico noĩe meo reddi. Id qđ in hãc diẽ non
feciſſe te nõ poſum nõ mirari. Nec em̃ debes oblit^9 eſſe: ⁊ q̇d mi
hi: cũ iſtinc abirem: corã recepis. ⁊ q̇d poſtea ad te ſcripſeri. Fue
rit igiť officij tui: ne diuti^9 lr̃is meis ſolliciteris. Idqꝫ vt facias
abs te nõ peto ſolum. ſꝫ etiã cõtendo. Uale Ex Ticino. xv. kaľ
Ianuarias. M. cccc. xxxix.

Franciſc^9 philelfus Albertho Zancario ſal.

LItteras meas ad Petꝝ Iohãnetũ illuſtrẽ phm̃ ac me-
dicum vt ei reddẽdas Senæ diligenť cures: etiã atqꝫ
etiã a te peto. Facitoqꝫ: vt ꝑ tuas quoqꝫ lr̃as itelligat deſiderari
officiũ ſuũ i reſtituẽdis mihi codicib^9 meis ⁊ Uirgilij ⁊ Seruij
Tu rẽ oẽm tenes: veꝝ qđ peto: eo ſcribo accuratius ⁊ grauius:
qđ vereor ei^9 liberos eẽ in cauſa: q̃ min^9 mei codices ad me ierit
Nã ille ⁊ vir bon^9 aſt. ⁊ amic^9 Mea hic oĩa ⁊ ſecũda ſunt ⁊ læ-
ta. Nã ⁊ huic nobiliſſimo ꝓncipi ſum chariſſim^9 ⁊ cæteris om
nib^9: qu^a auctoritate ⁊ dignitate valẽt: admodũ iucũd^9. Uale
Ex Ticino. xv. kaľ. Ianuarias. M. cccc. xxxix.

Franciſc^9 philelfus. Catoni Sacco iurecõſulto ſal.

INſtituerã hodie redire ad vos. Sꝫ iuſſu ꝓncipis ante diẽ ter
ciũ hic moueri pedem nõ licet. Itaqꝫ monebis vxorẽ Chryſolo-
rinã: ne quid miretur: turbeturue: quod minus ad diẽ ꝯſtitutũ
iſtuc reuerterim. Principi em̃ parendũ eſt. Uale. Ex Medio-
lano ꝓdie kaľ. Ianuarias. M. cccc. xxxix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Petro michaeli equiti
aurato ac Jureecõſulto ſal.

CUm idoneus eẽt oblatus nuncius: cui meas ad te lit-
teras darem: viſus es admonendus: id quod fortaſſis
haud ignoras: te apud hunc humaniſſimũ principem noſtrum
valere auctoritate plurimum. Jtaqꝫ tibi opera danda eſt: vt be-
ne ꝓmerearis. Quod ſi feceris. permagnũ es fructũ conſecutu-
rus. Reliqua tu corã ex hoc iſto nuncio cognoſces. Non enim
oĩa cõmittenda ſunt litteris. Uale. Ex Mediolano ꝑdie kal.
Januarias. M.cccc.xxxix.

¶ Franciſcus Philelfus. Catoni ſacco
iureconſulto ſal.

HEſterno veſperi cum vniuerſi aulici permagnaqꝫ nobi-
litas eſſet in arce principis Cæſarei huius noſtri in coe-
naculo: cui eſt viridi cognomentũ: celebrata eſt annua illa pom-
pa commendandi trunci Uulcano: principe ipſo non præſen-
te modo: ſed ſolemne etiam feſtum in primis agitante: ornante-
qꝫ. Hoc autem mane: qui primus eſt Januarij dies: cum pri-
mum illuxiſſet. omnes in eandem arcem ⁊ in idem coenaculum
conuenimus ⁊ inde perpauci: quorum ipſe numero ſum aſcrip-
tus in coenaculum ſumus accerſiti: quod nobilium appellatur.
Hic tamdiu expectauimus: donec prandiſſet princeps. Pran-
det enim ſemper in aurora: aut etiam aliquanto pri⁹ interdum.
Nam qui pauciſſimi eſt ſomni: ante lucanum tempus nunq̃
eum offendit in lecto. Amota vero menſa: continuo donata eſt
vniuerſa nobilitas auliciqꝫ omnes: quotquot in vtroqꝫ coena-
culo opperiuntur: varijs muneribus pro dignitate cuiuſqꝫ ⁊ g̃-
tia apud principem. Dona ſunt omnia anuli aurei cum gem-
mis aut pyropis. aut adamantibus. Ego pulcherrimo anulo
cum adamante in pyramidem ſurgenti donatus ſum: ⁊ eo qui-
dem non mediocris precij. Hunc: qui precioſior ſit ⁊ melior. in
aureis metallis inueniri voluut Eſſeqꝫ primum omnium reper-
tũ in ijs metallis. quæ ĩ æthiopia ſunt inter Mercurij delubrũ
quem græci. ἑρμῆν hermen vocant. ⁊ Meroen inſulam. qui
maior non ſit cucumeris ſæmine. habereqꝫ tantam in ſeſe vim.
vt iuxta magnetẽ poſitus ferrũ ab eo abſtrahi non patiatur. aut
abſtractũ ad ſeſe rapiat. ac tanq̃ auferat. Sũt ꝑtea adamãtes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

aliis in locis reperti vt in India q̄ æque ſit magnꝰ ac nucleus auellanæ. cui ſimilꝭ eſt. q̄ naſcit̄ in Arabia. ſꝫ aliquanto minor. Reperit̄ etiam adamas in macedonia in Philippico auro olim inuentus. qui cucumeris ſæmini eſt par magnitudīe vt alter ex antedictis adeo paruꝰ eſt. vt milii magnitudinē nō excedat. a q̄ etiam nomē accœpit. quippe q̄ cencros ſit appellatꝰ. Habet alter in Cypro. q̄ colorem aerium repn̄tans in medicamīe plurimum valet. Eſt etiam adamas ꝯgnomīe ſiderites. qd̄ ferrei ſit ſplēdoris. cæteris adamātium generibꝰ ponderoſior. ſꝫ diſſimili natura. vtpote q̄ ꝛ frangat̄ ictibꝰ. ꝛ adamāte alio pforet̄ eo. qui cyprius eſt. Et cum p̄cioſior adamas ꝛ igni ſit ꝛ ferro indomitus adeo. vt adamas appellet̄. cedit tamē hircino ſanguini. hoc em̄ ſi recens calidusq̄ꝫ fuerit. maceratꝰ ꝛ ictibꝰ tandem cedit ꝛ incudibus. Voluntq̄ꝫ in adamāte tātam ineſſe vim. vt et venenis vim auferat. ꝛ lymphationes metusq̄ꝫ vanos abigat. atq̄ꝫ expellat ex hoīꝫ mētibꝰ Sꝫ hæc de adamāte fortaſſe pluribꝰ q̄ꝫ oportuit. Cætera cum venero. int̄ nos commētabimur. Nā ego mihi videor fortunatiſſimꝰ. qd̄ huic me diuino p̄ncipi ſentiam eē. charisſimum. Plura em̄ ſunt. quæ nō recte lr̄is committantur Cras ad vos redibo. Vale. Ex Mediolano. kal̄. Januarias āno a natali chriſtiano. M. cccc. xl.

¶ Frāciſcꝰ philelfus. Bornio ſalæ iurecōſulto ſal.

Deſiderium de me tuū me nō iniuria plurimū delectat. Eſt em̄ plenum amoris præcipui erga me tui. Sꝫ velim. ſcias mutuum eē amorem noſtꝝ planeq̄ꝫ ſingularem. Nō em̄ magis me deſideras. q̄ꝫ deſideraris a Philelfo. Dii malefaciant factionibꝰ veſtris. quibꝰ diuina omnia humanaq̄ꝫ cōfundūtur. Jam iteꝝ ad vos iui. eo ſaue cōſilio. vt a vobis decederem. Sꝫ neſcio. qua vel hoīm peruicacia. vel fatali aſtro ſit factum. vt bis inciderim in atrociſſimas veſtræ reipublicæ pcellas atq̄ꝫ tempeſtates. Muſis int̄ arma nuſquam bene cōſultum eſt. ſed Bononiæ lōge periculoſius. Itaq̄ꝫ habenda nobis fuit ratio ꝛ dignitatis. ꝛ quietis. Ego iuſſu p̄ncipis mei adhoc ago papiæ ad paucos dies Mediolanum petiturꝰ cum vniuerſa familia. Ubi omnia mihi parata ſunt ꝛ ad cōmodum ꝛ ad dignitatem Vale. Ex Ticino. iii. Idꝰ Januarias. M. cccc. xl

¶ Franciſcus Philelfus. Petro Thomaſio philoſopho ac medico ſal.

IAm mihi integrum non eſt: vt tuo vtar conſilio. Sum em̄ huic excellētiſſimo ꝑncipi obſtrictus non ſolum fidei ſanctitate. quam præterire nō licet: ſed maximis etiam benefi-cijs: quibus ſi abuterer: poſſem iure ingratitudini obnoxius fie-ri. At emori malim q̄ȝ vlla vel minima iniuri nota infamiæ. Ita qȝ rogo te per indiſſolubile amiciciæ noſtræ vinculum vt me di-gnitatis meæ rationem habere patiare Nam quopacto me ami-cicia tua dignum iudicares: ſi forem iniuſtus. Quod ſi iuſticiæ fundamentum eſt fides: patere æquo animo: quod ꝓmiſſa atqȝ cōuenta inuiolate ſim ſeruaturus. Mors ipſa dūtaxat nos ab hoc ꝑncipe abſtrahet. Et meum in te amorem nulla neqȝ fortu-na: nec temporꝝ mutabilitas labefactabit. Uale Ex Ticino pri-die kal'. Februarias. M. cccc. xl.

Frācisc᷒ Philelfus. Aloyſio crotto duca-li Secretario ſenatoriqȝ ſal.

OPportune mihi redditæ ſunt exoptatiſſimæ lr̄æ tuæ. Nam hic diutius eē non poteram non moleſte ferre. Non em̄ te latet: quo fuerim cōſilio ex vrbe Sena primum. de-inde ꝛ Bononia a nobiliſſimo ꝑncipe accerſitus. Ueniam autē cum vniuerſa familia omniqȝ ſuppellectili Mediolanum intra quatriduum. Miſi em̄ iſtuc: qui ædis mihi cōduceret. Uale. Ex Ticino. iiij. Idus. Februarias. M. cccc. xl.

Franciſc᷒ philelfus Albertho Zancario ſal.

VT ſcias: quem in locum miſſurus poſthac ſis tuas lit-teras: ego nudiuſtercius conceſſi Mediolanū cum vni-uerſa familia rebuſqȝ meis omnib᷒. Eſtqȝ aduētus meus tum ab hoc præſtātiſſimo ꝑncipe: tum ab vniuerſa republica excep-tus periucūde adeo: vt vnus Philelfus omnibus ſit in honore. Mirabile dictu eſt: q̄ȝ ſum honoratus ab omnibus. Bene cœ-pta ſecundet deus. Quod ſi fiet: nemo me vno neqȝ fortunatior neqȝ beatior.. Uale Ex Mediolano Idibus Februarijs. M. cccc. xl.

Frācisc᷒ philelfus Carolo pratenſi ſal.

SCribis mirari te: q̄d ſtoicis philoſophis in mentem ve-nerit: vt cum in ijs quæ corpi ſunt fortunæqȝ tributa: ſelectionem poſuerint: minus ea neqȝ bona voluerint: neqȝ ma-la appellari. ſed altera commoda: altera incommoda: ꝛ vt ipſi appellāt αΔιάφορα adiaphora: hoc eſt indifferētia: quod et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bene vti illis quis poſſit ⁊ male. Poſſem hac de re tibi rationes nõnullas oſtẽdere; quas tum ob tpis anguſtias: tum ob occupationes meas in pñtia miſſas facio. Sꝫ eam tu vnam mime negaueris. Q̃d ſua natura bonum eſt: eo meliorem hominem reddit, quo magis creſcit ĩ cumulũ: id q̃d de omni ꝟtute tam actiua q̃ꝫ cõtemplatiua licet ĩtelligi. At cõmoda tam corpis q̃ꝫ fortunæ tãto reddũt hoĩes ad maleficiũ promptioris: q̃nto fuerit ampliora. Alios opes ĩgentes ſupbos reddũt: alios incõtinẽtis Ita regni magnitudo ĩ tyrãnida contumeliãqꝫ excedit. Idẽ de corpis virib⁹ atqꝫ pulchritudie. Idẽ de ĳs oĩb⁹ dici pt: q̃ vľ fortunæ. vel corpi tributa ducunť ſplẽdida Velim: mihi aliquem ex his vir bonũ oſtẽdas h̃ tpe. q̃ vel formæ pſtãtia cæteros añcellũt: vel diuitĳs ſũt ⁊ potẽtia alĳs ciuib⁹ ſupiores Pudet me dicẽ q̃d veriſſimũ eſſe ĩ oĩb⁹ fere aĩaduerti. Et dicã tñ. Nõ mõ vir opib⁹ abundãs nõ eſt bon⁹: ſꝫ ⁊ ſupb⁹ ⁊ cõtumelioſus. Pulchri oẽs laſciui ſunt ⁊ muliebres. Vale Ex Mediolano. kaľ. Aprilib⁹. M. cccc. xl.

Franciſc⁹ philelfus Antonio panhormitæ ſal.

IAm ditior fact⁹ es. id q̃d ea coniectura aſſequor: q̃d te ſupbiæ obnoxiũ facias Nã dum nihil reſpõdes hoĩ amiciſſimo tot a me lrĩs ĩuitat⁹: q̇d aliud eẽ rear in cauſa: q̃ꝫ ſupbiã: At ne illud te lateat: velim: in quo pl⁹ eſt fortunæ: ĩ eo min⁹ eſſe ꝟtutis Qua re tibi cauẽdum eſt: ne dum pecunĳs diligẽti⁹ inuigilas: negligẽtiorem te præſtes circa ingenĳ ꝓbitatiſqꝫ præſtãtiam. Vale. Ex Mediolano ꝑdie Idus Maias. M. cccc. xl.

Frãciſc⁹ pihlelfus Leonardo Juſtiniano ſal

ADhortationẽ tuã etſi bonã in ꝑtẽ accipio: eiuſmodi tñ eſt: vt ea h̃ tpe vtẽdum nõ ſit. Nõ es em̃ neſcius decere prudentẽ vir tpis habere rationẽ. Itaqꝫ rogo te: ne q̇d poſt hac eiuſmodi ad me ſcribas: q̃d iure queat repꝑhẽdi. Prætéa cũ oĩb⁹ in reb⁹ tum in ꝑmiſſis ſeruanda eſt ꝯſtãtia. Quid cũ leui hoĩe magis cõtemnendũ: Ingenium tibi meum iam pridẽ cognitũ eſſe oportet: quippe q̇ ⁊ int⁹ me noris nõ min⁹: q̃ꝫ in cute: ſeruata fide: nihil eſt: quod tua cauſa factur⁹ nõ ſim. Vale. Ex Mediolano. kaľ. Maĳs. M. cccc. xl.

Franciſc⁹ philelfus Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

QUod afficiaris mario deſiderio viſendi mei: habeo ſane exploratiſſimum vel ex ea cõiectura: q̃ꝫ de meipo facio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Qui em̄ nō deſiderē te ꝛ viſere. ꝛ cōplecti. ꝛ exoſculari. q̄ cū ve-
tere eaq; ſūma beniuolētia ſum ꝯiūctꝰ: Accedit p̄tēa ꝙtꝰ tua ēt
doctrina ꝛ eloquētia ꝛ merita citro vltroq; collata: q̇bꝰ plane fit
vt noſtra vtrimq; memoria nullo nec locoꝝ nec tp̄m īteruallo
extingui queat. Ceteꝝ quā doq̇dē qd̕ velimꝰ fieri neq̇t id veli-
mꝰ qd̕ queat neceſſe ē. Utēdum igit̄ nobis ē mutuo ſcribēdi of-
ficio: vt qd̕ lingua nō poteſt: arūdinis p̄ſtet viciſſitudo. Jd ꝛ fa-
cilimū eſt vtriq; noſtꝝ ꝛ iucūdum in p̄mis. Et q̄ iniciū dcē huiōi
muneri ꝑto abs te: vt me facias certiorē de rebꝰ oriētalibꝰ ma-
ximeq; de Turcis: ſi q̇d habes noui. Uale. Ex Mediolano. iiij
Nonas Julias. M. cccc. xl.

¶ Frāciſcꝰ Philelfus. Joāni Cornelio ſal

PLacuiſſe tibi meos de exilio libros plurimū letor Nā
ꝓbari abs te ſcripta mea tāto ꝛ tāta ḡuitate ꝛ ſapiā vi-
ro nō poſſum mihi nō magnę laudi ducē. Adhortatio ꝟo tua
qua mecū vteris ad abſoluendū id opis eiuſmodi eē tibi ꝑſuade
quę mihi plurimū addat oneris ad mei animi iſtitutū. Eo eni
maiore cū ſtudio nauabo: qd̕ mea ſponte ſum aggreſſus: q̄ video
me tibi rem factuꝝ gratiſſimā. Quare ni aliqd̕ infeſtū numen
mihi impedimēto fuerit: breui ꝑficiā qd̕ h̄ cepi. Uale ex Me-
diolano ꝑdie nonas Julias. M. cccc. xl.

¶ Franciſcꝰ philelfus Andreocio petrucio ſal

QUod abſentis mei ꝑpetua recordatione imaginē prę
te feras: ſic em̄ ſcrib: nō poſſum eq̇dē nō letari Affers
em̄ argumentū mīme obſcuꝝ egregię cuiuſdā beniuolētię ī me
tuę. At ego q̄ itē aio in te ſum: debes ex te ipſo cōiecturā facere
Et fieri ſane nullo pacto natura p̄t: vt nō eque amet: q̇ꝟo amat
Jtaq; tibi debes īdubitato ꝑſuadere te mihi eē chariſſimū: idq;
cū ob hāc iſtā cauſaz: qd̕ me amas: tum etiā: qd̕ ea ꝟtute viges
vt dignꝰ ſis: q̇ ameris ab oibꝰ Deſiderare āt te p̄ntiā meā h̄ ſane
in te ē. Nā ſi Mediolanū viſere īſtitueris qd̕ eiꝰ rei te: cū iſtic
agerē: aliq̄n factuꝝ affirmabas: ꝛ p̄ns preſentē videb Philel-
fum tuū. ꝛ multa cognoſces: q̄ abſens attingē nunq̄ poſſis Jta-
q; tuū erit: vt cum p̄mū tibi facultas dabit̄: huc venias. Qd̕ ſi
feceris: magnā mihi crede volnptatē ꝯſeq̄re. Uale. Ex Medi-
olano Nonis Julijs. M. cccc. xl.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Joāni Auriſpę ſal.

TOtꝰ es in libroꝝ mercatura: ſed in lectura mallē Qd̕ ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

faceres: lōge melius ⁊ tibi: ⁊ muſis cōſultum eēt. Quid em̄ ꝓ-
deſt libros cottidie nūc emere: nūc vēdere: legere vero nūquam:
Ego quos vendam: habeo libros nullos. Emerem potius: ſi pe-
cunijs abūdarem. Quinetiam in hac pecuniarum difficultate:
ſiquod opus oſtēderis: quod ꝑcio dignum cenſeam: enitar eme-
re: etiam ſi ſeruire me oportet. Declarabis igit̄ ꝑ lrās: qui libri
tibi ⁊ quales ſunt venales. Quod ſi feceris: intelliges me nul-
la premi inopia. Sum em̄ apud eum principem: apud quem
egere poteſt nemo. Uale. Ex Mediolano. viij. Idus Julias.
M.cccc.xl.

Franciſc⁹ philelfus Joāni Tuſcanellæ ſal.

DE Quintiliani declamationib⁹ quid ipſe ſentiam: pau-
cis accipe. Equidem Quintiliani inuentionem vehe-
mēter ꝓbo. Eſt ea em̄ ⁊ acuta ⁊ prudens. Sꝫ orōnis ei⁹ filum
mihi ſane non placet: ſapit em̄ hiſpanitatem: neſcio quam h̄ eſt
barbariem plane quādam. Nullam habet elegātiam: nullū ni-
torem: nullam ſuauitatem. Et quæ non ꝑcipua modo: ſed neccā-
ria ſunt in oratore: neqꝫ mouet dicēdo Quintilian⁹: neqꝫ ſatis
docet: nec delectat. Sꝫ videt̄ ſomnolētus quiſpiam ⁊ incompo-
ſitus. Tenet fortaſſe Quintilianus: quantum ex eius ſcriptis
animaduertere poſſum⁹: non nulla commoda ꝑcepta artis rhe-
toricæ. Multa commemorat. multa colligit. Sed ita ſui diſ-
ſimilis eſt: vt q̄ alios docet: ipſe ignorare videat̄. Uerum conce-
damus illi doctrinam ſi ita libet omnino. Mouendi tamē dele-
ctandiqꝫ vim nullam habet. Quæ quidem duo qui oratori ſub-
traxerit: nō oratorem illum: ſed aratorem demōſtrabit. Uale.
Ex Mediolano. vi. Idus Julias. M.cccc.xl.

Frācиſci Philelfi Epiſtolaꝝ liber Quart⁹

Franciſcus Philelfus Rainaldo Albi-
zio equiti aurato ſal.

QUo nihil tibi ac cæteris optimatib⁹ florenti-
nis neqꝫ optati⁹ poterat in hac tempoꝛ calami-
tate neqꝫ meli⁹ contingere Rainalde Albizi:
mittit hic humaniſſim⁹ princeps me⁹ Philip-
pus Maria vobis auxilio in ethruriam ad re-
cuperādam patriam inclitum ⁊ inuictum im-

ꝑatorem Nicolaum ꝑruſinum cognomēto picininum cum
exercitu firmiſſimo ac reb⁹ omnib⁹ ornatiſſimo. Id autem mea
potiſſimum opera atqꝫ diligētia effectum eē non te latet. Nūc
vero tui eſt officij id curare: vt nihil temē factū p̃ſſit a quoquā
exiſtimari. Hoc aūt vna re facillime ꝯſeq̄ris: ſi ſtudueris: vt q̄
tecum futuri ſunt. Nam de te vno vt es aīo ingēti ꝛ moderato
nihil verēdum ſuſpicor: nihil agāt aut ſupbe aut iracūde: quin
poti⁹ ab omni īiuria: ab omni maleficio ſe cōtineāt. Et quanq̄ꝫ
ſcio te prudent̄ omnia curaturꝫ: q̄d tamē ipſe ſentiam: exponam
paucis. Quoniā præcipuus corpis vigor p̃ ſit⁹ eſt in capite: ab
ipſo p̄mū capite initiū eſt ſumēdum. Hoc em̄ ꝑcuſſo penitus:
membroꝝ quæ reliq̄ ſunt: null⁹ eſt futur⁹ labor. Nam exciſa ra
dice cōtinuo corruit tota arbor. Suſpicor em̄ aliq̄s fore: q̄ pri-
uatæ rei poti⁹ q̄ꝫ publicæ rōnem hn̄tes: velint alij ab alio l' oppi
do vel municipio rem aggredi: ab q̄b⁹ ego vehement̄ diſſentio
Recuperata em̄ florētia: omnia q̄ reipublicæ florētinæ parēt: ſi
ne vlla vi: ſine vllo oīno labore q̄ꝫprimū redibūt ad ſanitatem.
Qđ ſi ſec⁹ initiū fiat: ꝑmulta iterea tp̄is poſſint accedere: q̄ rem
veſtrā oēm ꝯſiliaqꝫ ꝑturbēt. Itaqꝫ oīm p̄mū ꝓpe ipſa vrb mœ-
nia ducēdas copias arbitror q̄ ꝛ amici atqꝫ boni ciues animū re
ſumāt. ꝛ inimici ac ꝑditiſſimi hoſtes patriæ īopinato metu per
culſi audaciā oēm ꝯſiliūqꝫ amittāt. Qđ ſi feceritꝫ: ꝑmagna vn
diqꝫ auxilia ꝯtinuo ad vos ꝯfluēt. Quis em̄ ambigat ꝛ Bono
nīēſes. ꝛ Lucēſes ex hac pte: ex altera vero tum Senēſes: tum
etiā Peruſinos vob auxilio fore. His em̄ oīb⁹ factio Coſmiana
maxio ē odio. Vos āt cum ꝟtute grāqꝫ vr̄a: tum auctoritate et
grā hui⁹ præſtātiſſimi p̄ncipis īcredibili beniuolētia ꝓſeqn̄tur
Nulla ſecordia vtēdū ē: nulla negligētia. Eo em̄ eſt vtēdū: vt
hoc tp̄e de ſumma reꝝ decertādū ſit. Oia ſunt ſecūda vob. ꝛ ini
micis aduerſa. Niſi vob vos defueritis: actū eſt de oīb⁹ illis im
pijs patriæ parricidis. Sentite q̄ſo: vobiſcū oēs. Tollat̄ e me
dio oīs aīoꝝ offenſio: ſiqua ī vllis exulib⁹ int̄ ſeſe p̄uatim eſt reli
qua Cōmunis vob oīb⁹ Coſm⁹ eſt hoſtis. ꝛ idem patriæ nō ſec⁹
ac vob infeſt⁹ ꝛ inimic⁹ Si hūc e medio ſuſtuleritꝫ. ꝛ voſmetip
ſos ꝛ vniuerſam patriā iugo teterrimo liberabitꝫ Vale ex Me
diolano. v. Id⁹ Julias. Anno a Chriſti natali die. M. cccc. xl

Frā. phi. Sal. dicit plu. Senatui ꝛ pplo Florētino.

Etſi vereor viri Florētini aliq̄s fore: q̄ ꝑturbatiōe q̄pīā

potiꝰ impotētiaq; animi: q̄ vlla rōne ducti: cum p̄mū Philelfi
nomē manūue inſpexerit: haſce lrās legēdas diſſuadeāt: malīt
q; ſuæ ipſoꝝ cupiditati: q̄ Florētinæ reipublicæ vel quieti: vl'
cōmodis īſeruire: nolui tamē quæ vobis veſtræq; inclitæ ciui-
tati maiorē in modū ꝯductura exiſtimaſſem: pterire ſilētio. At
qui multo ſecꝰ ij certe ſentirēt: ſi nō tam ſibi q̄ patriæ ſe natos
vellēt: quanq̄ ne ſibi q̄dē nati ſunt: cū patriæ charitati nō cōſu
lūt. Nā ſi vobiſcū vos egregiā illā ⁊ ſingularē meā erga vr̄am
rēpublicā obſeruātiā atq; pietatē repetē diligent' ⁊ q̄ veriſſime
iudicare īſtitueritis: plane eñ inuenietis eum eē Frāciſcū Phi
lelfum q̄ de illuſtri ciuitate vr̄a ſit q̄optime meritꝰ. Nō ſi p̄ns
omni opa. omni īduſtria. oī deniq; mēte cogitatiōeq; ſtudebam
nō p̄uata modo. ſed etiam publica fide ac beniuolētia id moliri:
id agē: id p̄ſtare. vt oēs pſpicue intelligerēt me vnū ex oībus in
primis exiſtimādū: qui Senatui ac populo Florētino nō ſecꝰ
atq; īmortali deo afficēr: nolim: arbitremī me īgeniū cū aere mu
tauiſſe. Et eñ poſteaq; iſtinc deceſſi Senā p̄mū: deinde Bono-
niā. Ticinū poſtea. ⁊ demū Mediolanū: aliud pfecto nihil tan
opere curaui: elaboraiq;: q̄ vt ⁊ ciuis veſtros aliquo ſp officio
pſequerer. ⁊ nomē Florētinū ſummis laudibꝰ apud oēs efferrē
Nec me cuiuſquā iniuriæ aut inimicitiæ a meo p̄ſtino ⁊ obſuā
tiſſimo ī vos aīo retrahē ſane potuerūt. Memineā eñ ijs me
apud vos honoribꝰ ac p̄mijs ſex ānos affectū: quātis ātea vnq̄
neminē Aliaduertera ſæpenumero adeo me ⁊ auctoritate apud
vos oīs ⁊ grā valuiſſe: vt nihil vnq̄ in vrbe vr̄a fruſtra l' petierī
vel deſiderarim. Cū alias ſæpe: tum maxie p id tpis q̄ inuidoꝝ
cōiuratiōe ac pfidia ſum p occultos ſicarios vulnē illo tetro de
honeſtatꝰ: q̄ ⁊ bonis oībꝰ ⁊ vniuerſo populo carus eſſem ⁊ periu
cundꝰ: liquido cognoui. Quis eñ magiſtratꝰ alius ipſe p ſeſe
aliꝰ per ſuos ad me nūcios nō plane oſtēdit: q̄ ægre ⁊ pmoleſte
ferret illam ī me oēm iniuriā? Nōne ipſi octoviri q̄s cuſtodiæ
noiatis: q̄buſq; reip. tutela oīs ac ſalꝰ mādata eſt ⁊ bis ⁊ iteꝝ ie
rūt ad me: quo fierent ex meipſo certiores: quoſnam haberē ſu
ſpectos: q̄ id in me facinoris ppetraſſent? Et cū ipſe ijs de rebus
eloq̄ nihil vellem: quippe q̄ id ſine aliqua publica turbatione in
lucē pferri nullo pacto poſſe cēſerem: nōne publicā ei mercedē
decreto publico ſtatuerūt: q̄ aut patratorē facinoris viuū eneca
tūue dediſſz; aut q̄ fuerāt vel auctores. vel cōſcij detuliſſz. Quin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

etiã plæroſqꝫ admotos quæſtionibꝰ. ⁊ varijs cruciatibꝰ: quo rẽ
indicarẽt: acerbiſſime afflictos obliuiſci nũqꝫ potero. Quid mł
tis? Quæcũqꝫ ĩ me bñficia collata Florẽtiæ ſunt (q̃ ⁊ pluria fu
erunt ⁊ maxia) ea oĩa ⁊ cõmuni. ⁊ vna ⁊ ꝯſentiẽti. ⁊ eadem oĩm
optimatũ populiqꝫ mẽte collata ſunt Iniuriæ ṽo q̃ntũcũqꝫ aut
illatũ: aut optatũ eſt. id paucoꝝ eoꝝũqꝫ ĩproboꝝ ac ꝓditoꝝ inui
diæ ſemꝑ dedi. Sꝫ vnum illud ⁊ cũ iſtic aderã. maximi ſemper
feci. ⁊ abſens ꝑpetua memoria p̃dicationeqꝫ præ me tuli: nihil
vnq̃ꝫ Florẽtiæ a me temptatũ. qꝺ nõ ex ſentẽtia mõ. ſꝫ etiã cu-
mulatiꝰ atqꝫ fœliciꝰ. q̃ꝫ fuiſſem optare auſus. ꝯſecutꝰ nõ fuerĩ.
Itaqꝫ merito vos viri Florẽtini optimoqꝫ iure amo. colo. admi
ror. veneror. Et q̃s referre nõ poſſũ. ĩgẽtis habeo vobꝫ ꝓ ſũmis ⁊
immortalibꝰ veſtris erga me bñficijs ⁊ ſempiternas grãs. Atſi
minꝰ regratitudinẽ animi mei poſſum. nõne ſaltẽ volũtate eaꝫ
declarem vobꝫ? Teſtor autem deum ipſum. q̃cũqꝫ dicturꝰ ſum. eo
me cõſilio. ea fide. eo deſiderio. ea pietate dicturꝝ. vt rebꝰ veſtris.
quas ⁊ p̃cipites ⁊ breui (qꝺ omen diuina benignitas auertat) pe
rituras intueor. ⁊ q̃ꝫ tutiſſime. ⁊ q̃ꝫ optime ꝓſpiciatur. Quare
vos ꝑ ſalutẽ. ꝑ incolumitatẽ reipublicæ veſtræ rogo. ⁊ ſupplici
bꝰ oro ꝑcibꝰ. vt oĩ ꝑturbatiõe vacui. q̃ a me fideliť pieqꝫ dicent̃.
quã diligẽtiſſime attẽdatis. ꝯgſcatis. iudicetiſqꝫ ¶ Qui hoĩm
cetꝰ primum ad ciuitatem vrbẽqꝫ vocarũt nihil videntur mihi
tãtopere curaſſe. q̃ꝫ vt mutua ciuis beniuolẽtia ⁊ charitate ꝯiũ-
gerẽt. atqꝫ deuincirẽt. Sciebãt eñi amoris vi ac ṽtute oĩa non
ſeruari mõ. veꝝ ⁊ augeri. ⁊ illuſtrari Itaqꝫ nõ abſurde Orpheꝰ
ille ĩ argonauticis quicũqꝫ tandẽ is fuerit. quẽ tñ vetuſtiſſimũ
poetaꝝ fuiſſe ꝯſtat. cum loqueret̃ de ſummo deo. eum eẽ amorẽ
voluit. quẽ ideo phaneta noĩauit. qꝺ oĩm primꝰ vbi apparuiſſꝫ
omnia quæ cõdiderat. crearatqꝫ ĩpo dũtaxat amore atqꝫ concor
dia æterne mãſura ꝑduraturaq̃ꝫ oſtẽdiſſet. Quare ⁊ mũdus ipe
quæqꝫ in mũdo ſunt. ſolo amoris vinculo ⁊ ꝯſtãt. ⁊ ꝯſeruant̃.
Nihil eſſe diuturnum poteſt. qꝺ ſimultati. qꝺ odio. qꝺ diſcor-
diæ ſit obnoxiũ. Nõne illi p̃mi impuri angeli quos dæmones
appellauit antiq̃tas. ſatis nobꝫ ac ſuꝑ exemplo ſunt. quãtum æ-
rumnaꝝ ac miſeriæ in maliuolẽtia ⁊ ſeditiõe ſit poſitũ? Sꝫ q̇d
ſuꝑna ⁊ cæleſtia memoramꝰ? Mortales mortalia memierimꝰ
Proĩde ⁊ ĩferiora loq̃mur ⁊ nr̃a. vt Aegyptios. vt Aſſyrios vt
Medos. vt Perſas omittaꝰ. q̇d Hebræoꝝ regnũ. vt vltia hæc

ſcelera impietatēqꝫ cōticuerim. totiēs euertit? Nōne ciuiles diſ
ſenſiōes? Macedonum ꝓo imperium q̇d aliud ꝑdidit. q̄ꝫ inte
ſtinæ inimiciciæ? At lacedæmoniꝫ q̄ꝫdiu Lycurgi legibꝰ parue
rūt. ⁊ p̄ncipatu floruerūt ⁊ glīa. Cum p̄mū ꝯtēptis Lycurgi ⁊
æq̇tatꝭ legibꝰ cœperūt p̄uatæ magꝭ q̄ꝫ publicæ vtilitati ⁊ digni
tati ꝯſulē. ꝑ oēs reip. ꝓcellas atꝫ naufragia libertatē pulcherri
mā ꝯtinuo amiſere Quid Atheniēſiū ciuitate illuſtriꝰ? q̇d p̄cla
riꝰ? q̇d deniqꝫ glorioſiꝰ? q̇d ſplēdidiꝰ? Hæc bonaꝝ oīm ⁊ lauda
tiſſimaꝝ artiū inuētrix ac parēs Hæc belli paciſqꝫ diſciplia do
mi. foriſqꝫ īſignis Hæc ⁊ dignitate. ⁊ opibꝰ in vniuerſum t̄raꝝ
orbē in p̄pollēs atqꝫ admirabil'. vbi ad id magnitudis ac virium
aſcēdiſſet. vt nulla re prorſus ad fœlicitatē egere videret. nōne
mox. poſteaq̄ꝫ partiū ſtudia foue. factiōes cōplecti. peſtiferas æ
mulatiōes ambitiōeſqꝫ ciuiū alere cœpiſſꝫ. repēte ac p̄ceps ī ob
ſcurā ⁊ ſordidā ſuitutē corruit? Nā de Romanis q̇s eſt. q̇ ne
ſciat eos alia nulla cauſa. q̄ꝫ cōtrariꝭs int̄ ſe volūtatibꝰ ⁊ ſtudiꝭs
periꝭſſe funditꝰ Siue em̄ īcipiamꝰ a dn̄atu regio ab ip̄o vſqꝫ Ro
mulo repetētes. ſiue poſt exactos reges ſenatꝰ ac ppl'i p̄ncipatū
cōſiderēmꝰ. ītueri licet: q̄ntis iꝭ ſemꝑ ī tēpeſtatibꝰ ac fluctibꝰ ia
ctarent̄. quātis laboꝝ ⁊ calamitatū p̄merent̄ molibꝰ ob infeſtas
int̄ ſe mētes atqꝫ cōtentiones. Nā vbi aliud velle plebei. aliud
optimates cœperūt. ⁊ aliud ppl's ſentiret. aliud ſenatꝰ cum aliꝭ
plæriqꝫ ſup̄iores firmā florētemqꝫ rem publicā loco mouerūt.
tum ⁊ Marius ⁊ Sylla radicitꝰ ꝓpemodū euerterūt. ⁊ Pom
peiꝰ ⁊ Cæſar. q̄ntū ī fortuna fuit. īteremerūt. Et em̄ qd̄ ea ſua
ta fuerit. īauditæ illi Cæſarꝭ clæmētiæ benignitatiqꝫ dādū eſt:
qui ea moderatiōe ⁊ animi magnitudīe ē vſus victoria. vt ꝑſpi
cuū reddiderit oībꝰ ſe lōge pluris feciſſe ſꝑ patriæ ſalutē atqꝫ di
gnitatē. q̄ꝫ ſuā At vbi ad vniꝰ q̄ſi dei imitationē atqꝫ exēplum
qui oīa gerit ſua illa ſumma ꝓuidētia imēſaqꝫ maieſtate oīa re
git oīa moderat̄. reſp. ad vniꝰ optimi p̄ncipis arbitriū fœliciori
bus q̇buſdā auſpiciꝭs ꝑueniſſe videbat̄. ꝯtinuo rurſus ꝑ ciuilis
tempeſtates fluctuās miſerabile naufragiū paſſa ē. ⁊ ita paſſa.
vt ex illo romani imperiꝭ faſtigio obſtupēdaqꝫ magnitudīe præ
ter nomē. aliud nihil extet. nihil appareat. ⁊ illud q̇dē quātulū
cūqꝫ eſt. qd̄ certe perexiguū eſt. nequaq̄ꝫ apud romanos. aut Ita
los. ſꝫ qd̄ ⁊ ꝓbro. ⁊ dedecori maximo ducēdum ē. apud exteras ⁊
barbaras nationes ob diſcordia maloꝝ ⁊ miſeriarū oīm dux et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cauſa. Quid em̄ ⁊ aliena. ⁊ vetuſtiſſima cōſectemur. Nō abun
de ⁊ domeſticis ⁊ nr̄is exemplis vti poſſum⁹ Quid aūt alti⁹ re-
petam⁹. oportet. Quotiēs viri florētini vr̄a florētiſſima iſta Ci
uitas teterrimū tulit ſeruitutꝫ iugū ob iſtiuſmodi int̄ vos diſcor
diaꝝ ꝓcellas ac turbines Ut em̄ antiq̄ora miſſa faciam⁹ Num
farinatæ huberthi gebellinæq; factiōis. Num alboꝝ ⁊ nigroꝝ.
quos appellarūt. vos cœpit obliuio. Qd̄ ſi min⁹ reliq̄ memine
ritis. Senam petite. Bichernam egrediami. licet. Ingredīēti
b⁹ ſeſe vob̄ Martinella cāpana illa humil' ⁊ abiecta oſtendet ad
dexterā. Et ne int̄ vos mutuis odioꝝ ignib⁹ æſtuetis. q̄ꝫ potue
rit. altis vocib⁹ obſecrabit. atq; obteſtabit̄. Idem ſupiorib⁹ e lo-
cis pendētia atq; captiua vexilla vr̄a. q̄ puluere ac ſordib⁹ iā defi
ciūt. admonebūt. Uex q̇d Senam. q̇d Bichernā ⁊ q̇d peregri-
nas vrbes ac locos petē op⁹ eſt. Habetis in ꝑtorio vr̄o cōſpicuū
monumentū obſcuræ ⁊ truculētiſſimæ ſeruitutis depictā. ducꝫ
Athenaꝝ imaginē. Quid depictā. q̇d imaginē dixi. habetis in
quam fundamēta quæ iecit. robuſta ⁊ munitiſſima ꝑpetuæ ſer
uitutis Quæ ſi ītueri. ⁊ depoſitis aīoꝝ turbulētiſſimis motib⁹
cōſiderare volueritꝫ. ītelligetis ꝓfecto. ⁊ añhac ꝓfuiſſe nunq̄m
florētino pplo. ⁊ hæc tēpeſtate. ni prudētia ⁊ ęquitate vr̄a ī me-
dium q̄ꝫ primū cōſulueritis. q̄ꝫ maxie obfuturas ciuiles diſcor-
dias atq; inimicicias. Quid em̄ ꝑ immortalem deum ꝯtra vos
arma ſumitis. Quid p̄cipites ac furētes in ꝑniciē veſtrā ⁊ exi-
tiū ruitis Num adeo aduerſo. adeo hoſtili. adeo inimico ⁊ ī feſto
numie p̄mimur. vt cum maxie perim⁹. tum ſeruari maxie ſecū-
diſq; reb⁹ vti exiſtimem⁹. An min⁹ quæſo aīaduertitꝫ viri florē
tini, iam res vr̄as ad triarios rediſſe. ⁊ tāto q̇dē in periculo ꝟſa
ri. quāto ex omni nois florētini memoria nunq̄ꝫ antea Uellem
eq̇dem. ea mihi licēt eloqui. q̄ ꝓ mea fide (ſi volo is eē. q̇ debeo)
ne loq̇ quidē poſſum. Facerē ſane. ꝑſpicētis. ⁊ id q̇dē luce clari
us. ad id diſcriminis vos redactos. qd̄ vbi obſtanti⁹ in ſentētia ꝑ
māſeritꝫ. ⁊ duriſſimū ſit. ⁊ extremā vob̄ calamitatē allaturum
Sꝫ quādoquidē ⁊ ipſe loq̇ ꝓhibeor. ⁊ vos ea eſtis īgenij acrimo
nie. eo vſu. p̄ſtātiq; prudētia. vt vel nob̄ reticētib⁹. ſi diligētes
et īduſtrij eē aīaduerſoris ſtatueritꝫ. inpendentē ruinam vob̄ ex
ipſo iſto reꝝ p̄ntiū fragore haud difficile p̄noſcere poſſitis. reli-
quū eſt. vt quæ vel monē vel hortari. vel orare ſine rep̄henſiōe
vos poſſum. paucis expediā. Duo vob̄ faciūda cenſeo viri florē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tini. quo rectiſſime ⁊ pacatiſſime vob̄ veſtræq̨ ciuitati conſultū
ſit. vt ⁊ ciuis veſtros viros optimatis. quos exules agitis. ī vr-
bem recipiatis. ⁊ cum h̄ diuio ꝑncipe Philippo Maria anglo
in grām redeatis. Quæ quidē ita int̄ ſe apta. ita coherentia. ita
cōnexa ſunt. vt alteꝝ recte fieri ſine altero nequeat. Etem̄ quā
diu ornatiſſimū ac ꝑmariū ciuitatis ordinē extorrem agit̄. ſol-
liciti ſp̄ ſitis. neceſſe ē. quippe q̄ non ſitis ignari valē viros opti
matis ⁊ prudentia. ⁊ magnitudie animi. ⁊ auctoritate. ⁊ opib⁹
Itaq̨ facile ītelligūt. q̊b⁹ ſit artib⁹ vtendū ⁊ ad patriā recupan
dā ⁊ rem. ⁊ dignitatē: Nā etſi magnanimoꝝ ē viroꝝ īiuriæ ob
liuiſci. iniuriā tn̄ vel vlciſci. vel ꝓpulſare hūana iura diuinaq̨
ꝑmittūt. Nō em̄ ii viri ingētiſſimis animis ſplēdidiſſimiſq̨ ī
geniis. quos lōgiſſim⁹. vt noſtris. reꝝ variaꝝ ⁊ maximaꝝ vſus
diu ac multū ꝑ omnes fortunæ vices exercuerit. atq̨ īſtruxerit
vel metu ꝑculſi. vel inſcitia. aut īperitia retardati ſe ī ocium ꝯfe
rāt. ⁊ æq̄ aīo īdignitatē patiant̄. ꝑſertim cū plane diluciteq̨ ꝑ-
ſpiciūt tm̄ de ſe pōteris ac beniuolētiæ tū apud alios ꝑncipes et
reges. tum apud Philippum Mariā cōcitatū eē. vt nō tam de
ſe ſibi. q̄z de vob̄ dubitādū ſit. Non em̄ viri optimates vos ode
rūt. ſz miſerent̄ potius. qd̄ ad id difficultatis vr̄as res. q̄s ſuas
etiā ducūt. redactas ītueant̄. vt breui vltimam ꝑniciē paſſuras
metuāt. ni ſaniore ꝯſilio ꝓpediē vtamini Videtis q̄s ſecū vires
quas copias. q̄s exercit⁹ in agꝝ Florētinū duxerit. Quo āt eos
īꝑatore Philipp⁹ hic munierit. nō vos fugit. Eſt em̄ is Ni-
cola⁹ picinin⁹. qui omnis ⁊ imꝑatores ⁊ duces huiuſce tēpeſta-
tis bellicis laudib⁹ mirifice ſuperet. ⁊ cum oī vetuſtate haud īiu
ria cōparari queat. Huiuſmodi certe hoīes admirabilis ac diui
na vt⁹ Philippi Mariæ reddere ꝯſueuit: q̄ ſempiternæ illi⁹ ꝓ-
uidētiæ miſter. ⁊ ꝑinde atq̨ ſecūda natura q̄dā ex īprobis ꝓbos
et ex bonis optimos plane efficiat. Vigebat mediuſſidi⁹ ſuopte
ingenio atq̨ īduſtria Nicola⁹ eximia quadā cū veſtris auſpiciis
militaret ⁊ īcredibili ꝓbitate. Vbi vero hui⁹ diuini ꝑncipis cō-
ſuetudie ⁊ diſciplina eſt vſus. facile declarauit. declaratq̨ ī dies
tantū ſe rei militaris ⁊ diſciplina. ⁊ vſu. ⁊ ſolertia int̄ mortales
excellere. quātum omni laudatiſſimarū oīm vtutum genē atq̨
ſplēdore Philipp⁹ hic ſupra hoīem proxime accedit ad deum At
quib⁹ viri optimates ꝑſidiis ſunt auxiliiſq̨ freti. ea nō ꝯtra pa
triā. ſz ꝓ patria cōpararūt. Eſt em̄ his iſtis innocētib⁹ ⁊ fortiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſimis vr̄is ciuibꝰ. quos ſolo patrio eieciſtis. charitate patria ni
hil carius. nihil antiquiꝰ Qui ſi exiliū ſuū patriæ cōductuꝝ ar-
bitrarent̄. mo dice æq̇ſſimoqꝫ aīo pat͛a carerēt. Sꝫ cū maīfeſto
cernūt ꝑ huiuſcemodi naufragiū ſuū ciuitat̄ florētinæ nō modo
miſerabilē iacturā. ſꝫ etiā extremā ſummerſionē atqꝫ īteritū. vt
et ſe patriæ ⁊ patriā p̄ſtinæ lib͛tati dignitatiqꝫ reſtituāt. oī ope.
oī opa moliunt̄. Cui em̄ obſcuꝝ ſit. q̇bꝰ hoībꝰ vos talis ac tātos
viros in p̄ntia parere oportet. q̇ florētinum populum omni pe
cunia exhauriūt. diminuūt dignitate. ſpoliāt gloria. libertate p̄
uāt. Hæc dolēt viri optimates. hæc ingemiſcūt. hæc quærunt̄
Nullo in vos odio ſunt affecti. nulla ſimultate. Et iiuriā ⁊ cō
tumeliam omnem obliti ſunt. Miſerent̄ veſtræ calamitat̄. et
ob eā q̄ꝫ rem tanq̄ꝫ ſuaꝝ obliti iiuriaꝝ vos diligē iam incipiunt
Nihil verent̄ mag̃. q̄ꝫ ne ꝑuicaciꝰ obdurueritis. q̄ ſola vos cau
ſa p̄t ꝑdere. Nā ſi ſerius vr̄os ciuis in vrbem reuocaueritis. nō
eſtis neſciȷ̄. quātum detrimēti ⁊ Florētinum ſolum ⁊ in primis
municipia ipſa. ⁊ oppida ſuſceptura ſint. Quis em̄ hoc tp̄e mi
litibꝰ legem tradat? Quis coꝝ licētiam coerceat? Nullus dux.
nullꝰ impator. nulla auctoritas vim militarem cohibuerit. Ni
hil ſaniꝰ eſſe puto. nihil vtiliꝰ factu. q̄ꝫ oēs militaris copias q̄ꝫ
primū ex ethruria dimittē Id ꝟo alia re nulla facturi eſtis. q̄ꝫ ſi
ciuibꝰ vos vr̄is h̄ē vobiſipſ ⁊ patriæ. ⁊ deo imortali eueſtigio ⁊
pie recōciliabit̄. decreuerūt em̄ viri optimates nunq̄ꝫ iſtinc fir-
miſſimū ⁊ validiſſimū exercitū amouē niſi q̄uis via recupata pa
tria. Pacate vobiſcū viuē ac trāquille volūt. Quare ne hoꝝ le-
nitatē ꝯtēſiſſe videamī. ꝓuidete. Illud āt ſcitote. ſiquis etiā ca
ſus. nā varia ē fortuna belli. aut ſaniꝰ cōſiliū ex ethruria p̄ntem
vel impatorē. vel exercitū ad iſubres reuocarit. tamē nō multo
poſt vel hūc eundē. vel fortaſſis etiā non minorē impatorem ⁊
exercitum certe lōge robuſtiorē patiemī. Scitote etiā illud nul
lā vobis cū exulibꝰ optimatibꝰ neqꝫ firmā. neqꝫ tutā pacem aut
cōcordiā eſſe poſſe. niſi eadē cū Philippo Maria futura ſit At
hæc vna vob̄ marīe cōducit. neceſſariaqꝫ eſt. Nā ſiqua in vr̄is
animis de receptis optimatibꝰ ſuſpicio reſederit qm̄ iis acerbiꝰ
fortaſſe. q̄ꝫ ius faſqꝫ poſtularat. vos vſos cēſeatis. quāuis nihil
de ijs oīno verēdū ſit. noui hoꝝ lenitatē ac māſuetudinē. ſꝫ ſiq̄
reſederit ſuſpicio. hūc eſtis ſemꝑ eum ſponſorē habituri. cuiꝰ fi
des oī vobis certitudīe certior eſſe exploratiorqꝫ debeat. Quis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

em̄ aut eſt: aut fuit vnq̄ꝫ h̾ vno ṗncipe iuſtioꝛ: verioꝛ: ĩnocētioꝛ
cõſtantioꝛ: ḡuioꝛ. Nam q̄ꝫ eſt excelſo atqꝫ iuicto aĩo: quãta hu
manitate clæmẽtiaqꝫ pollet. q̄ꝫ ſe in oẽs liberalẽ ⁊ munificẽtiſſi
mum p̄ſtat. ne mortui q̇dẽ ignorãt. Et em̄ de religiõe ⁊ diuini
cult⁹ obſeruãtia neminem eẽ int̄ mortal' viuo: q̇ ſit cũ Philip-
po Maria ↄferend⁹ Quo i hũc aĩo Eugeni⁹ ſemꝑ fuerit. q̇bus
hũc iiurijs ꝑſæpe laceſſierit: q̇b⁹ detrimẽtis affecerit. ⁊ vob̄ eſt ꝑ
pulchre cognitum. ⁊ reliq̇s nõ ignotum Quã hic nũc Eugeio
par pari referre poſſet. modo vellet. qui min⁹ ſentit. lapide⁹ eſt.
Qd̾ eo magis factur⁹ credebat. qd̾ baſilieſi ↄſilio omni ſubſidio
et ope ſemper adfuerat. ac fauerat. Uerꝝ id homies nõ cõſiderãt
noſtrꝝ hũc diuinum ṗncipem tãtiſper Baſilieſi cõcilio fauori p̄
ſidioqꝫ fuiſſe. dum animaduertẽt Chriſtianæ reip. ⁊ communi
eccleſiæ emolumẽto atqꝫ amplitudini patres illos ꝓſpicẽ. Nã
cum ṗmum eos ṗuatæ ſimultatis cupiditatiſqꝫ rõnem habere.
intellexit. ob idqꝫ ad ſciſſuram eccleſiaſticam nefariũqꝫ ſciſma
omni conatu. oĩ ſtudio cõſpirare ac veluti cõiurare. mox ab in-
cœpto ſeſe auocauit. ⁊ alios. quoſcũqꝫ potuit. ab eo qd̾ breui fu
turꝝ aſpiciebat. iminẽti facinore i ſaniaqꝫ retraxit. Uidem⁹ tãdẽ
ſeu id iure ſiue iuria factũ ſit. pontificẽ alterꝝ fœlicẽ. quẽ eo cõ
ſilio atqꝫ mẽte rem tãtam admiſiſſe fatent̄ omnes. qd̾ mime fu
turꝝ dubitaſſꝫ. vt ſe gener hic q̄ꝫ cupidiſſime ſequeret̄. Id quod
etiã alios Chriſtiani nois ṗncipes cõtinuo facturos ſentiebat.
Sꝫ Philipp⁹ Maria nulla neceſſitudie. nullis p̄cib⁹. nulla in
gẽtiſſimoꝝ numerꝝ ac præmioꝝ ſpe iduci potuit. vt amãtiſſimo
et bene merẽti ſocero i hãc diem obſequeret̄. Intelligit em̄ ṗmã
ſibi neceſſitudinẽ eſſe cũ deo. nec pl⁹ cuiq̄ꝫ debere q̄ꝫ deo Nec vlla
eẽ aut munera aut p̄mia cũ v̾tute deoqꝫ comparãda. Utinã exi-
mias hui⁹ immortaliſqꝫ v̾tutes ⁊ cognouiſſetꝫ iã pridẽ ṗncipes
Florẽtini. vel iã tandẽ ſtatuatis ↄgnoſcẽ. Nã ſi malueritꝫ hui⁹
diuini viri beneficẽtiam ⁊ icompabilem animi magnitudinem
expiri. q̄ꝫ id p̄ſtare aſſidue. vt vel iuit⁹ ⁊ p̄ter igenium iſtitutũqꝫ
ſuũ bello p̄mere vos cogat̄. experiemi ꝑfecto neqꝫ trãquillius ad
quietem. neqꝫ ad dignitatẽ pulchrius. neqꝫ ad ſtat⁹ reipublicæ
diuturnitatẽ ꝑpetuitatẽqꝫ tuti⁹. neqꝫ ad facultates vtili⁹. neqꝫ
ad corroborãdas vires aut fœlici⁹ aut meli⁹ ꝓuideri v̄ris reb⁹ a
vob̄ potuiſſe. Nõ modo em̄ firma vob̄ int̄ voſipſos ⁊ diuturna
pax atqꝫ concordia ꝑ hui⁹ magnanimi ⁊ iuſtiſſimi viri auctori-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tatem ac fidem futura eſt: ſed etiam nullum extremum bellum: nulli motꝰ impendeāt: qui vlla vos nō dicam calamitate aut detrimēto afficiāt: ſed ne iuadendi quidem Florētini agri poteſtatem habeāt: videtis em̄ quibꝰ finitimis ꝑncipibꝰ ac populis circūdati: ſepti uallati eſtis: iſtos omnis cum Philippo ſentire: vł omnis potiꝰ ſub Philippo eſſe. Ea ſunt cum Philippo Maria alij amicicia: alij ſocietate: alij clientellis iūctis iuncti: vt nihil malint: q̄ȝ quod Philippo gratum iucūdumqȝ fore animaduerterit. Nāqȝ bello etiam maritimo adoriať vos nemo. Quis em̄ ambigat Alphonſum regem omniſqȝ gotthalanos nihil omnium tātopere optare: q̄ȝ vt ſibi ea facultas offerať: ille dies illuceat: quo quas immortalis debēt: ſempiternas huic nobiliſſimo principi grās referāt: Quibus nūc claſſibꝰ: quibus viribus in mari Tyrrheno Alphonſus pollet: nō ſentitis modo: ſȝ coram aſpicitis. Nec vos veteres cum Philippo Maria inimiciciæ ſiquæ fuerint: a tāto bono deterreāt. Sua huic fide nihil eſt antiquius: nihil cōſtantius: nihil ſanctius. Qui quoniam eſt ad decus ⁊ ad gloriam natus: nō minori laudi dādum arbitrať eos ſibi beneficijs ſuis amicos reddere: qui fuerint inimici exiſtimati: quā amicis ipſis benefacere. Ut em̄ Eugenium omittam: cuius in hūc iniurias nemo diligētius q̄ȝ vos nouit. Alphōſum regem certe meminīſtis: cuius etiam potētiſſima claſſe quandoqȝ eſtis aduerſus Philippum vſi. Is cum illuſtri illa atqȝ formidabili ad Caietam ⁊ nauali ⁊ terreſtri pugna cum tot ſuis ⁊ fratribꝰ ⁊ ꝓpinquis: cum tot imꝑatoribꝰ: tot ducibus: tot prīcipibus: tot maximis clariſſimiſqȝ viris: tanto: tam potēti: tam firmo ornatiſſimoqȝ exercitu ⁊ ꝓſtratus: ⁊ victus: ⁊ captus eēt quis veſtꝝ nō credidit ſi veꝝ fateri vultis: illum nō in carcerē: nō in tenebras: nō in vincula cōiectum iri: nō perꝑtuam paſſiuam ſeruitutem: ſed ꝑ extremas potius ærumnas: ꝑ omnem cōtumeliam ⁊ ludibrium vltimo etiam ſupplicio cum ſuis omnibus affectum iri. Et iure id quidem euēturum credebatis. Sūt em̄: qui apud vos nihil aliud curēt: ſtudeāt: moliātur: q̄ȝ per bonoꝝ detractiones atqȝ calumnias id efficere vt ⁊ probi qui ſunt improbi: ⁊ humanitatis: māſuetudis: benignitatiſqȝ cultores: inhumani: crudeles: ſordidi: ⁊ qui ꝓ vobis ⁊ populo Florentino amici ſunt: ⁊ laudum veſtraꝝ ſtudioſi: hi plane inimiciſſimi et infeſtiſſimi videanť. At qua Philippus humanitate Alphō

ſum excepẽrit: q̃ꝫ liberalit᷑ munificeqꝫ tractarit: q̃ꝫ magnifice re
galiterqꝫ dimiſerit: nulla poſteritas cõticeſcet. Cum aliȷs in re
bus pærmultis ac maximis eximiam Philippi inauditamqꝫ vir-
tutem admirari ſoleo: tum in hac vna in p̃mis: ꝙ nulla domi-
nãdi cupiditate a ſplẽdidiſſima illa animi magnitudine vnquã
abduci potuit. vt de ſe quicq̃ꝫ: qđ inuictiſſimo ac ſummo princi
pe indignum foret. exiſtimari poſſꝫ. Reges vicerat Philippus
Maria potẽtiſſimos ⁊ maximos. ꝑmagna certe victoria ⁊ oĩm
ſane. q̃s aut vidimꝰ. aut audiuimꝰ. aut legimꝰ: clariſſima. Sꝫ
multo magis glorioſius eẽ reor: qđ ea victoria vſus eſt. q̈ nõ ſe
minꝰ viciſſe iudicaret: q̃ꝫ hoſtes. Et enĩ iram cohibere: q̃ nihil cõ
ſuli recte poteſt: ⁊ inſolẽtiaꝫ ſuperbiamqꝫ vitare: q̃ꝫ victoria po
tiſſimum ſolet afferre: vnꝰ hic: q̊ omnia ſemꝑ clement᷑ facit. oĩa
mãſuete. omnia iuſte. omnia moderate. omnia deniqꝫ ſapienter.
et ſummi ꝑ̇ncipis munꝰ arbitrat᷑ ⁊ ſuũ. Quo factum eſt: vt nõ
cæteros modo mortalis. ſed qđ lõge pluris faciũdum eſt: ſeip-
ſum æquitatis ⁊ miſericordiæ ac beneficẽtiæ laudibꝰ mirifice ſu
perarit. Quãti vero huiꝰ laudem æſtimari oporteat: vel᷑ ex eo in
tueri licet: qđ Alphonſus ipſe: vt eſt nobiliſſimo gratiſſimoqꝫ
animo: eam ſe putat ex ſua captiuitate gloriam aſſecutuꝫ: q̈ ſibi
nullam afferri poſſe illuſtriorem ĩ vita: nullã clariorẽ ⁊ dicat. ⁊
præ ſe ferat: nõ enĩ videt ſolum ⁊ Sicilia ſeſe: ⁊ Sardinia non
eſſe ſpoliatum q̃s Philippo inſulas ad cæteras difficilioris con
diciões debebat vltro: ſꝫ etiam opibꝰ auctum. ⁊ his ab eodem ſe
honeſtatũ honoribꝰ intellexit: vt lõge latiꝰ ac meliꝰ ſibi fuiſſe co-
gnoſcẽt vinci q̃ꝫ vincẽ. Et qđ liberaliſſimũ Philippi ingenium
obſtupendamqꝫ v̾tutem merito debet ĩ coelum extollẽ: ne portꝰ
quidem lunæ q̃ nũc Veneris cognomẽtum accepit: nobiliſſimũ
oppidũ: aut Ilicẽ caſtellũ munitiſſimũ ſibi ab eo ip̃o Alphonſo
reſtitui paſſus ẽ. O ingẽtiſſimo viroꝝ aĩo. O ignotã diuinãqꝫ
cõſtantiã. Nõ alit: nõ incẽdit Philippꝰ inimicicias: veꝝ ⁊ ſe-
dat. ⁊ extinguit potiꝰ Haud enĩ dominãdi cupiditate ducitur.
Sꝫ haberi ſe ſociũ: ſꝫ amicũ: ſꝫ obſequentẽ: ſꝫ munificũ: ⁊ vin-
cẽ magis q̃ꝫ vinci officiȷs cupit atqꝫ ſtudet ſemꝑ. Nã q̊d eſt opꝰ
aut Alphonſum regẽ: aut aliũ quenq̃ꝫ potiꝰ: q̃ꝫ voſipſos ĩ me
diũ referamꝰ Quotiẽs ſi voluiſſꝫ Philippus: qđ veſtra pace ſit
dictũ: potuiſſet vob̾ rebuſqꝫ veſtris oĩbus ꝓ ſuo iure ⁊ volũtate
vti, Sileo reliq̃. Et Lucenſem mõ: ⁊ Immolẽſem cladem nõ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

eſtis obliti. Quo q̇dē vtroq̃ tp̄e ſi Nicolaꝰ picininus cū victore illo validiſſimoq̃ exercitu in agꝝ. Florētinum vertiſſet iter: actum ſane fuiſſ; de re veſtra. Nullꝰ erat vobis impator: nulli duces nulle copie Ciuili ſimultate ardentiſſimiſq̃ odijs int vos per oēm tumultū ac furorem diſſidebatis. Quare cū Nicolaus ſe rei accingēt: quippe q̇ finē diuturni belli cum maximo ſui ꝓncipis incremēto ⁊ gloria in manu ſe habere ꝑſpicēt: tum ꝯtinuo Philippꝰ a coeptis reuocat: ⁊ vos ad pacē. ad amiciciā. ad ſocietatem ſecum ineundam hortat: monet: rogat etiam Quid hac humanitate benigniꝰ: quid tāta māſuetudine illuſtrius: quid huiꝰ animi magnitudīe celſius. Nōne ſatis ſuperq̃ declarauit. Philippꝰ vobis nō modo patria libertate ꝓuare vos nolle: ſed maximis etiam ac pluribꝰ beneficijs velle amplificare. Conſueuit hic: vt liquido noſtis: nō auferre alijs libertatē: ſ; vt ē vnꝰ oīm: q̇ ſunt: aut fuerunt: futuri ve ſunt: excelſo liberaliſſimoq̃ animo. ⁊ ciuitates alijs ⁊ ꝓuincias cōdonare. Nolite igit viri magnifici aduerſus hūc tam mitem. tam pium. tam benignū. tam magnanimū. tam diuinū ꝓncipem cū veſtro etia; maximo detrimēto atq̃ ꝑnicie armis contendere potiꝰ: q̄; beneficiū experiri. Redite iam tādem cum philippo in grām. Haec vna res vobis nō diuturnam ſolū ſecuramq̃ quietem allatura eſt: ſed ⁊ publicae ⁊ priuatim rebꝰ veſtris incremēti ⁊ dignitat; plurimū Diligebat hic antea Florētinum populum ductꝰ quadā īgenti bonitate ⁊ ſua. Eiꝰ aūt prudētiā ac ꝩtutē corā expꝰtꝰ nōdū erat Sed poſteaq̄; vr̄os ciuis optimatis ꝑ illā iſtā reip. veſtrae ſaeuientē fortunā ꝓpius vidit: didicit: tractauit: īcredibile ē dictu: quāta beniuolētia ⁊ charitate nomē Florētinū cōplexꝰ eſt Qua quidē vna re motꝰ. id ē vt veſtrā florētiſſimā ciuitatē pcipuo q̇dā ⁊ egregio bn̄ficio afficiat: ſtudioſiꝰ curat hoſce p̄ſtātiſſimos ciuis vr̄os in patriā reducē: h̄ eſt voſmetipſos vobis reſtituem Vos aūt ne ꝓlicatius aduerſemi. ⁊ rogo. ⁊ oro. Nullū eſt em̄ pulchrius ſpectaculū ciuitate ꝯcordi ac ſibi bn̄ ꝯſentiēti At audītꝰ certe aliꝰ iucūdior nullus. Quae ciuitas aut prudentiꝰ. aut ſatius ꝯſulit rebꝰ ſuis: q̄; q̄ ſimul ⁊ vniuerſa ꝯſulit. Quae facilꝰ quae aptiꝰ. q̄ ꝑfectiꝰ quicq̄; agit: q̄; quae ſimul cū ciuibꝰ cunctis agit. At q̇ vno eodēq̃ ꝯſilio errat aut nūq̄; aut raro Quibꝰ ſunt res ſecūdae ſuauioēs q̄; ciuibꝰ cūct; idē volētibꝰ Quis res aduerſas leuiꝰ tolerāt; q̄; q̇ ꝯmuni ꝯſtātia tolerāt. ⁊ tanq̄;

aliquod honus ferunt. Uel quibus potius accidunt rarius res
aduerſæ q̄z qui inuicem prouident: inuicem cauent: inuicem ꝓ-
pulſant ingruentem fortunam. Quæ alia ciuitas charior ciui-
bus eſſe poteſt: quæ hoſpitibus honoracior: q̄ amicis vtilior. q̄
formidabilior inimicis: q̄z quæ priuatum nihil ducit in bonis:
quod in publica ſalute: dignitate: emolumento: potentia: tran
quillitate abhorret: A quibus fidelior q̄z a ſuis laudatio proſi-
ciſcit̄: A quib⁹ vituperatio aut verior aut firmior: Conſentien-
tem ⁊ bene cōuenientem populum ⁊ mortales verent̄. ⁊ immor
tales amāt. Seditioſum vero inter ſeq̄z diſſidentem ⁊ de⁹ odit:
et homines contemnūt. Quæ vrbs quantus ager. quanta ho-
minum multitudo populum reddit valētiorem q̄z ciuilis con-
cordia. Quot em̄ ſunt ciues in ciuitate cōcordi: tot oculi opes
illius ⁊ amplitudinem intuent̄: tot aures audiūt tot linguæ ad
monēt: tot deniq̄z mentes: cōſiderāt: intelligūt: curant. Ea na-
uis: quæ gubernatoris ⁊ nautarum cōcordia regitur. ⁊ ipſa ſer
uatur. ⁊ vectores atq̄z honus ſeruat. Quod ſi ipſi inter ſeſe gu
bernator ⁊ nautæ diſſentire. ⁊ cōtraria velle cœperint. vbi ve-
hementior aliqua ventoꝝ vis incubuerit. ⁊ nauis repēte. ⁊ quæ
in naui ſunt. pereant. neceſſe eſt. Et currus item: qui tum peri
to vtatur auriga. tum equis munitus cōſentiētibus ſit. ⁊ in cer
tamine ac ludo ſuperare: ⁊ in prælio ſeruari atq̄z vincere cōſue
uit. Sin hi turbari tumultuariq̄z inuicem aggrediantur. eo pe
riculum diſcrimenq̄z maius eſt. quo ⁊ pertinacior fuerit auriga
et equi robuſtiores. Eodem modo ciuili concordiæ huiuſmodi
omnia conducūt vis pecuniaꝝ. hominum multitudo. honoēs
gloria. vires. In diſcordia vero ⁊ ſeditione ciuium hæc omnia
et detrimentoſa admodum ſunt ⁊ peſtifera. Quid hæc autem
prolixior me a ſibi velit oratio principes florentini. non obſcu-
re debetis animaduertere. Priſtina veſtra illa erga me ⁊ maxi-
ma beneficia. vt hæc pro mei animi gratitudine pia q̄z in vos
fide tam familiariter vos monerem adhortata me ſunt Uos ve
ro et ſi nullo ex parte dubito facturos omnia ſapienter. omnia
moderate. omnia mature. ne tamen vllis fortunæ blandicijs
redatis gubnacula reipublicæ. ⁊ oro. ⁊ obſecro. ⁊ obteſtor pru
dentiam veſtram. Solet em̄ fortuna non nunq̄z verſutius ijs
blandiri. quos ⁊ odit maxime. ⁊ inmanius perditum iri ſtudet
Nulla eſt ſpes certior. nulla fiducia firmior. nulla diuturnior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

q̄ꝫ quæ in deo fixa fundataqꝫ fuerit. Quamobrem ſi ſpem fidu-
ciamqꝫ veſtram ꝓ ſingulari eximiaqꝫ veſtra prudentia atqꝫ gra
uitate in diuina clæmētia ⁊ benignitate collocaueritis: ꝑſpicue
mihi videre videor breui futurum: vt belli formidine ac pericu-
lo ſoluti omni diſcordiaꝝ incēdio: omni odio: omni ſimultate:
omni deniqꝫ cōtentione depoſita: atqꝫ interempta ⁊ publice ⁊ ꝓ
uatim fœlicem atqꝫ fortunatam agatis vitam. Valete viri ex-
cellentiſſimi. Ex Mediolano xvi. kal'. Julias. Anno a Nata
li Chriſtiano. M. cccc. xl.

A ¶ Franciſc⁹ philelfus Coſmo medici ſal. pl. dicit.
Riſtides Athenięſis cognomēto iuſt⁹ cum legat⁹ vna
cum Themiſtocle: q̄ cum ei erāt inimicitiæ: mitteret.
Ubi ad atticæ fines ventum eſt. Vis ait o Themiſtocles: no-
ſtras hic inimicicias relinquamus? Nam ſi videbit: eas rurſus
cum reuerterim⁹: capiemus. Et pie vt ſemper Ariſtides: ⁊ q̄ꝫ
prudentiſſime monuit. Intelligebat eñ vtilitati publicæ nul-
lo ſane pacto per eos cōſuli poſſe: qui priuato int' ſe odio diſſide-
rent: at par eſſe priuatam cauſam publicæ ſemper cedere. Quo
ipſo ductus cōſilio ſextus Liuius ſalinator vir indubitato ⁊ il
luſtris ⁊ magnus nō dubitauit præt' ingenium ⁊ cōſuetudinē
ſuam cum eo redire in grām: a quo grauiſſimam accepiſſꝫ iniu
riam. Nam hunc Neronis teſtimonio in ꝑmis afflictum ⁊ in
exilium actum legimus. Quare cum reipublicæ ſuam cū Ne-
rone collega cōcordiam nō mediocriter cōducturam exiſtimaſ
ſet: facile ſuo vehementiori ingenio ⁊ iræ acerbitati moderatus
eſt. Qua quidem māſuetudine ſingulariqꝫ prudentia effectum
ſcim⁹: vt ꝑ Aſdrubalis interitum ac pœnoꝝ ad Metauꝝ cla-
dem lætiori fortunæ Romanoꝝ permagna fieret acceſſio. Cum
his igit' de reb⁹ mihi tecum agēdum eēt: quæ ⁊ ad publicam ꝑ-
tinēt ⁊ ad tuam vtilitatem: vt vel Salinatoris imitarer inge
nium: vel idem te monerem: q̄ Themiſtoclē Ariſtides operep̄
cium duxi. Quid de nobis homines Coſme arbitrent': te latere
nō debet. Nam te qualem in nos præſtiteris: publica ꝓſcriptio
declarat. Me autem haud æquo animo infinitas in me tuas in
iurias cōtumeliaſqꝫ tuliſſe non obſcure potuiſti perſpicē. Itaqꝫ
inimici vulgo nō abſurde exiſtimamur. Quo vero es etiam in
me animo: melius nemo nouit: q̄ꝫ ipſe tu. At ego ſiquid irarū
cōceperam aduerſus te: ſatis mihi videor id omne vel cuomuiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſe: vel cōcoxiſſe. Nam mediuſfidius te nunq̄ odi Sʒ indigne
me affectum abs te anxie patiebar. Uerꝝ vtcūqꝫ res habet: tum
Florētinæ ciuitati: tum præcipue ribi vtiliſſimū fore arbitror:
vt inuicem vel tantiſper redeam⁹ in grām: dum ea quæ amiciſſi
me ab me pientiſſimeqꝫ dicunt̄: ⁊ audias attentiſſime. ⁊ aīo trā
quillo cōſideres: ac iudices. Quæ ſi ꝑ tua prudētia ⁊ æq̄nimi-
tate feceris: haud quaq̄ vereor futurꝝ: vt ⁊ Philelſum ſis nūq̄
poſthac exoſus. ⁊ ipſe imortalē gloriā ꝯſeq̄ris. ⁊ Florētin⁹ po-
pul⁹ ꝑpetuo bn̄ ſit ꝓpeateqꝫ victur⁹. Quas publicas lrās dedi ꝓ
xime ad Senatū ⁊ populū Florētinū: ſcio te ⁊ vidiſſe: lectitaſſe
qꝫ diligent̄. Quæ publice ſum hortat⁹: eadē te ⁊ hortor: ⁊ mo
neo. Nā ſi ad cōmune oīm cōmodū atqꝫ emolumentū ꝑuatim
ea ſunt cuiq̄ cōductura: tibi ſunt vel q̄maxīe. Quo em̄ locuple
tior fortunatiorqꝫ es: eo tibi mag̃ ſtudendū eſt: vt ꝑmultos ha
beas amicos: ⁊ inimicū neminē. At q̄diu viri optimates patͦ
arcent̄ ſolo: nunq̄ poſſis pacato ſecuroqꝫ eē aīo. Intelligas em̄
neceſſe ē. nō exules mō oīs: ſʒ etiā quotq̄t iuſti ⁊ fortes viri i vr
be retenti ſunt: tibi eē metuēdos. Nā alij moueant̄ incōmodo
reip. alij idignitate cauſæ. Nōnulli ꝓpinq̄tate: neceſſitudīe: a-
micicia cliētelis. Plæriſqꝫ etiā opes tuæ iuiſæ ſint. Quacꝫ vi
quibuſqꝫ artib⁹ moliant̄: vt ꝑ cauſæ honeſtatē te ꝑditū eant: q̇ꝓ
pe q̄ ⁊ iniquū ⁊ īpiū eſſe dictitēt te nō æq̄ iure cū ciuib⁹ viuē: ac
tñ vni⁹ cauſa tantā clariſſimorꝝ ⁊ optiorꝝ ciuiū multitudinē ex
torrē agi. His certe cogitatib⁹: his curis: his ſi verꝝ fateri licʒ:
moleſtijs ⁊ terrorib⁹ ſollicitari te nō ſum neſcius. Nō es em̄ ob
tuſiorib⁹ quibuſdā ſenſib⁹ ſʒ eū ingenij acrimonia itellig̃: q̄ntū
vis: tum rerꝝ vſu ꝑmultaqꝫ peritia nihil ē: qđ min⁹ calleas. Sʒ
vtinā vel naturæ vel fortunæ bono vti malles: q̄ ſup̄ ciuē appe
tē: Id em̄ ⁊ tibi ⁊ patriæ plurimū ꝯducēt. Nā ⁊ ipſe omnib⁹
cariſſim⁹ fores. ⁊ patriæ tm̄ naufragiū nō ītuliſſes. Uerꝝ plæri
qꝫ oēs: q̄ ⁊ animi magnitudīe. ⁊ ingenij vigēt acrimonia: in eo
vt plurimū morbo ſunt. vt pares nō facile admittāt: ſed quacꝫ
rōne præeſſe oīb⁹ ⁊ tanq̄ dominari velint. Hinc ⁊ ꝑuatæ ⁊ pu-
blicæ ſimultates oriunt̄: hinc peſtiferæ factiōes: hīc ſeditiones:
hinc tandē ciuilia bella cū ingēti patriæ calamitate: exitio: inte
ritu manāt. Atqui illud q̄ʒ q̄s negarit oīs: q̄ ſe metui ⁊ odio eē
ſciūt: eos vel inuitos agē multa ꝑ iniq̄tatē: ꝑ iniuſticiā: ꝑ ſæuiciā
Nam qui ſe ſupplicijs dignos norunt: ea ne patiant̄: ꝑ omneʒ

animi furorem: ꝑ omnem immanitatem diritatemqꝫ ꝓuidere.
Hi autē ignorare videnť mihi nullū metū diuturnum eē poſſe.
Nō ſibi añ oculos ponūt Ariſtotimū: nō Phalarim: nō Ne-
ronē. Neqꝫ diu īpunitate lętatꝰ eſt. Nullꝰ eſt firmior ꝓncipa-
tꝰ: nullꝰ ſtabilior: nullꝰ diuturnior: q̄ꝫ qui ꝑ iuſticię ⁊ ęq̇tatis
officia ī ciuiū beniuolētia ⁊ caritate cōquieuerit. Satꝫ magnꝰ ē
ſatis potēs: q̇ honore ſe dignū ⁊ admirādū ꝑſtat. Es tu Coſme
natura lenis: facil': affabilis. Hāc ſi ducē ſeq̇: q̄ꝫ īproboꝝ ꝯſilia
malueris: ⁊ viues bñ. ⁊ morieris meliꝰ. Nā ⁊ pñtes ac viui te
ſummis honoribꝰ ꝓſequenť. ⁊ oīs poſteritas admirabiť Habes
amplam expeditamqꝫ pecuniam: qua tu ſi ad bonos ac pſtātis
viros vel ſernādos vel accerſendos ī vrbem vti: nō aūt ad mul
ctādos exilio ꝓſcribēdoſqꝫ īſtitueris: nemo te fortūatior futurꝰ
eſt: nemo beatior: nemo deniqꝫ īmortali deo hoībuſqꝫ ḡtior: vt eī
multa corpis habitudo ꝓdeſſe ijs admodū ſolet: q̇ nulli ſūt egro
tationi obnoxij: valitudinarijs ꝟo vehemenť obeſſe: ita mea q̇-
dē ſentētia argēti ⁊ auri magnitudo ſi viꝝ bonū: ſi iuſtū: ſi bene
ficū: ſi magnanimū nacta fuerit. ⁊ illi. ⁊ ceteris magno vſui ē
Nō ſi apud eū diuerterit: q̇ bonitatis iuſticięqꝫ expers ⁊ ſordi-
dus ſit ac nulliꝰ roboris: tum illi. tum etiam alijs detrimētoſa ē
planeqꝫ funeſta. Qualis tua tibi vita eē debet Coſme medices
cū oīs fortunas tuas vides ī alea? Nō eñ hi ſolum: q̄s ꝑ ciuilis
cōtentiones tibi eē inimicos reris: tibi ſunt metuēdi: ſꝫ iſti ma
gis q̇bꝰ te chaꝝ vnice ⁊ admirabilē opinaris. Nō eñ te diligūt
ſꝫ nūmos tuos. Nā ſi vlla te charitate ꝯplecterenť: nō te ad ra
pinā bonoꝝ ciuiū: nō ad ꝑniciē: nō ad vaſtitatē: nō ad cędē ex-
hortarenť Intelligūt hoīes callidiſſimi: quādiu optimatiū odio
laboraueris: ī ſua te ptāte neceſſario futuꝝ. Quare ſemꝑ aliq̇d
a te capiūt: aliq̇d' poſcūt: aliq̇d expectāt. Quidquid aūt īprobe:
flagitioſe: facinoroſe: impieqꝫ patrarit. te auctorē totiꝰ ſceleris:
te ꝓncipē: te ſignifeꝝ ꝓfitenť: ac tuis ſe opibꝰ tuenť. Quę vbi
diutius ferre nō poteris (Non eñ tātam ſceleꝝ ac nequiciaꝝ li
cētiā ęquo aīo ꝑferas) libidinē atqꝫ furorē ſuū in te armabunt:
tuas pecunias ſitiēt: tuis ſe nūmis īgurgitari oī arte: oī fraude:
et oībꝰ deniqꝫ īſidijs molienť. Te maloꝝ oīm cām eſſe dicēt. In
caput tuū per oēm vim ⁊ cōtumeliā cōiurabūt. Atqui omnes
inimicicię difficiles ſunt ⁊ ꝑmoleſtę Nullꝰ eſt adeo ībecillꝰ ini
micus: adeo infirmus: qui non ei grauis in temꝑe eē poſſit. q̇ ⁊

poten tiſſimum ſeſe ⁊ firmiſſimum cenſuerit. Nam aut agēdo: aut dicendo: aut excogitādo durius quippiam calamitatem im portet. Odij fructus nunq̄ʒ dulcis eſt: nunq̄ʒ vtilis: quin om-nium potius maxime pernicioſus: maxime amarus. Nullum eſt onus grauius. nullum moleſtius q̄ʒ inimicicias ferre Nam et ſecūdas res turbare. ⁊ aduerſas augere cōſuerūt Excubat ini micus ſemper: inſequit̄ ſemper: inſidiat̄ ſemꝑ: emori mauult. q̄ʒ non vlciſci. Amicicia vero atqʒ cōcordia ⁊ publice. ⁊ priuatim ſemꝑ prodeſt. Nec ea quicq̄ʒ eſſe pulchrius queat. neqʒ ſuauiꝰ. neqʒ melius. neqʒ diuinius. Qui em̄ aptius: expeditius: certiꝰ bona ipſa adipiſcūtur q̄ʒ amici mutuis īuicem vtētes ſubſidijs: Qui mala quæ ſunt: facilius euitāt: q̄ʒ qui amicos ſocios hn̄t: Quibus ærumnæ minus accidūt q̄ʒ ijs. qui amicos habent do loris ærumnarumqʒ ꝑticipes: Quibꝰ eſt ſecūda fortuna ſuaui-or: q̄ʒ his: qui nō ſibi dūtaxat lætant̄: ſed alijs quoqʒ gratulant̄ At ego nunq̄ʒ illum fortunatum appellarim: qui ꝑ bonoꝝ viro rum flætum ac luctum fortunatꝰ ſit. Nec ille mihi fœlix vide-ri queat: cuiꝰ læticia mœrori ſit pluribꝰ At ne lætet̄ quidem in dolore multoꝝ: ſi ſapit. Meminerit em̄ eos omnis: q̇ ſua cauſa mœrēt: aliud nihil: q̄ʒ de ſuo exitio dies noctiſqʒ cogitaē Mor talem autem nullum omnino eē contemnēdum Neminem em̄ eſſe: q̇ aut homini: aut rei: aut ſaltez famæ nocē nequeat. Qua re nemo eſt laceſſendus iniuria. Nullius prorſus hoīs in ſe odium cōcitandū. Prudent̄ em̄ monuit Braſidas: q̇ vbi murē quem in Caricis corripuerat: morſum excepiſſet: ob idqʒ illuz dimiſiſſet, cōuerſus ad circumſtātis ait. Nihil adeo paruū eſt: qḋ ſi audeat a dorientibꝰ repugnare: nō ſe ſaluū reddat. Vides i quam viros optimatis: quos vrbe eieciſti: eo eē animo: vt emo ri malint q̄ʒ patria orbari Itaqʒ nunq̄ʒ ceſſent omnia moliri ad reditum. At ego dicis: in vrbe ſum. Et tu modo relegatꝰ eras ad Venetos. Noli nūc ob iſtas fortunæ blandicias fieri inſolē tior: optimatiſqʒ deſpicē: quin potius illud Archidami lacedæ monij dictum crebra memoria tecū repete. Is em̄ cum poſt che roniæ pugnam a philippo rege aſperiorez accepiſſʒ epiſtolā: ita reſcripſit. Si vmbram tuam metiri volueris: haud nunc eam maiorē inuenies: q̄ʒ eſſet ante victoriam. Quo maiorē victoria elationem affert: eo magis diminuit cōſilium. Recte em̄ idem Archidamus: qui cū a quibuſdā quo tꝑe prælio arcadas ſupe-

raſſʒ: laudibꝰ efferret: meliꝰ. inq̊t. foret. ſi eos prudentia potius
q̄ʒ viribꝰ viciſſemꝰ. Nō tātum inocētiſſimoꝝ ciuiū numeꝝ Coſ
me vrbe expuleris ⁊ ipſe vrbe potiare: nō tam tibi prudētiæ dā
dum eſt: q̄ʒ tuæ vel pecuniæ. vel fortunæ. vel Joānis illiꝰ vitel
leſci potiꝰ hoīs ꝑditiſſimi doleſis abhortationibꝰ nefariiſq̄ʒ inſi-
diis. Nō ſi tua opa hi reuocati ī vrbem fuerit: ac patriæ reſtitu
ti: tūc magnū te ꝓfecto viꝝ. ⁊ ſapientē. ⁊ beneficū appellabo Te
vnū eſſe ꝯfitebor: q̊ omni ꝟtute polleas: q̊ ⁊ diligēdꝰ ſis. ⁊ obſer
uandꝰ ab omnibꝰ Tum plane viceris viros optimatis: cū teip-
ſum viceris. Depone iā tandē Coſme: depone: ſi ſapis vel extin
gue potiꝰ oēm animi tui ardentiorē excādeſcētiā: flāmaſq̄ʒ iracū
diæ. Satis es vltus: ſiquid vlciſcendū exiſtimaras. Noli diu
tiꝰ temptare fortunā: q̄ tum maxime fallē: cū maxīe obſeq̊ ꝯſue-
uit. Jam aliqn̄ ꝓſpice vel tibi: vel poſteritati tuæ. Jnq̊re teip-
ſum ꝓpius. ⁊ acutiꝰ inſpice. Nō eñ alteꝝ Coſmū habituri ſūt
medices. Si malueris patriæ exules ciuis reſtituē: q̄ʒ id ꝑnica
cius expectare: vt patriā ipſi ꝓſtinæ libertati dignitatiq̄ʒ reſtitu
ant: tum eris ſane aduerſante nemīe ī republica ꝓnceps: tū pa-
ter patriæ appellabere. tum oēs te colent: oēs admirabunt. Et
ne dubito equidē: vt es ingenio acerrimo: hæc eadē videri tibi.
Sʒ illud forſitan vereare: ne optimatiū huiōi reſtitutio tibi ca
lamitoſa futura ſit. At vide: q̄ʒ tibi recte ꝯſultū velim. Perma
gna Romuli romanorūq̄ʒ in Sabinos īiuria cōtumeliaq̄ʒ fue-
rat. Jnt eoſdē vero ⁊ pax tādem ⁊ beniuolētia exorta ē maxima
Tibi ac tuis liberi ſunt nō nulli. abundāt ⁊ exules filiis. Quæ
ſuauior neceſſitudo: q̄ firmior: q̄ diuturnior eē pōt ſit. q̄ʒ quæ cō
iugiis ꝯſtat vltro citroq̄ʒ ꝯſtitutis. Præterēa qd̄ ſecūdo loco lrīs
ſuꝑioribꝰ publice ſum hortatꝰ: nulla re alia tum publicꝰ florēti
næ ciuitatis: tum etiā tuus tibi ſtatꝰ ſolidior. durabilior. iucun
dior. melior. fœlicior futurꝰ eſt: q̄ʒ ſi omni cura induſtriaq̄ʒ ſtu
dueris idq̄ʒ q̄ʒprimū: vt huiꝰ diuini ꝓncipis Philippi Mariæ
Angli ⁊ beniuolētia vos ⁊ ſocietate muniatis. Quāta hinc ad
te Coſme vtilitas: quāta dignitas: quātus honos ſit ꝓuenturꝰ
nequaq̄ʒ ignoras. Nō eñ neſcis eum eē Philippū. qui tū aliis
omnibꝰ præclaris ingētibuſq̄ʒ ꝟtutibꝰ nemini oīm cedit: tum ⁊
prudentia. ⁊ gratitudīe ⁊ munificētia cunctis mortalibꝰ antecel
lit. Jtaq̄ʒ ſi tua potiſſimū opa itellexerit rebꝰ ſuis acceſſionē fa-
ctam: eſt te ꝓfecto apud ſe habiturꝰ oīm primū. Jis inq̄ʒ te offi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

eijs ꝑquet: quæ ⁊ tibi. ⁊ populo florētino maximū ſint emolu
mentū ornamētumqꝫ allatura. Solebā equidem Coſme: cum
iſtic eſſem: veſtroꝝ quorūdam hoīm imperitiā demirari nō me-
diocrit᷑: qui ſi quā do: vt fit: in re bellica Philippū acceperāt in
cōmodo quopiam vel leuit᷑ vrgeri: ꝯtinuo geſtiebāt: exultabāt:
præ nimia læticia tanqꝫ apud ſe eē nō poterāt. Cum ipē mecū
dij boni: q̄d inſaniūt florētini? q̄d publicæ ſupplicatiōes: q̄d pu
blici plauſus: quid publici ignes volūt? Cum philippi lætant᷑:
nōne ⁊ ſuo: ⁊ ꝓpe lætant᷑ incōmodo? An Philippꝰ perire poſſit
quin vna pereāt Florētini? Num qui Philippum vicerit. Flo
rētinos incolumis fore patiant᷑? Et ꝑfecto Coſme veſtra ōnis
belligerēdi cū Philippo ratio ꝑſtulta mihi: qd̄ pace vr̄a dixeri:
videri ſolet: quippe q̄ deteriore ꝯditione victores: qꝫ victi futuri
ſitis. Quæ em̄ ad vos ex victoria vtilitas ꝑuētura ē? Nū vrbs
Num ager: num quicqꝫ nūmoꝝ? Nam vt ſileā: ad quātā reꝝ
inopiā atqꝫ egeſtatē ꝑ belli diuturnitatē redigami: an futuꝝ ig-
noratꝭ: vt ꝑ victoriā pulcherrimā rēpublicā pulcherrimā amit
tatꝭ? Victis āt durꝰ nihil timēdū eſt: qꝫ ijs vos muneribꝰ ⁊ ho
noribꝰ cumulatū iri: q̄bꝰ ⁊ duces. ⁊ impatores. ⁊ reges cumula
tos audiſtis. Nōne igit᷑ vob̄ ſanius ꝯſuleretꝭ: ſi īdubitata victo-
ria cū maxio reꝝ vr̄aꝝ īcremēto potiami cū Philippo Maria
qꝫ oīno cū alijs victoribꝰ vinci? Quod ſi rebꝰ vr̄is ꝯtēti ociū qꝫ
negociū malueritis: facile vniuerſæ Italiæ diuturnā pacē vr̄a
cū Philippo ſocietate trāquillāqꝫ quietē parietꝭ. Veꝝ ne vos
delectet tarda deliberatio. Nō em̄ te pterit Coſme medices incre
dibilis ac ꝓpe diuina huius diuini ꝑncipis vel ſapiā: vel animi
magnitudo. Vt em̄ affinitates ꝓpinq̄tateſqꝫ tacueri: qꝫ cæterꝭ
vniuerſis ac maximis potētatibꝰ carus ꝑiucūduſqꝫ ſit: qꝫ apud
oīs valet ⁊ auctoritate ⁊ gr̄a: nō es ignarꝰ. Quamobrē matura
Coſme: dum licet. Accingē huic tā honeſto: tā nccārio: tā vti
li: tan ſancto: tā pio oꝑi. Succurre patriæ. ſuccurre amicis.
ſuccurre ⁊ tibi. ⁊ tuis. Oblatā occaſionē arripe. Noli: quæſo:
expectare: vt iure optio dici queat: nō volūtate Coſmꝰ: nō ani-
mi iudicio: ſꝫ nccitate ⁊ rebꝰ aduerſis nō tam ducit᷑ qꝫ cogitur.
Id aūt vna re facillime vitab᷑: ſi omni ꝑturbatiōe liber te rōni
ſubmiſeris. Vale. Ex Mediolano. iiij. nonas. Julias. Anno
a Natali Chriſtiano. Mcccc. xl.

¶ Franciſcꝰ philelfus Kyriaco Anconicano ſal. dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

QUod ⁊ gr̃tularis mihi: teq; ꝓpediẽ apud nos futuꝝ de
nũcias. dici nõ poſſit. quãta me tuis lr̃is voluptate af-
feceris Utrũq; em̃ ſummæ beniuolẽtiæ argumentũ eſt. Fa cito
igit̃ ſi me amas. ſicuti certe amas. vt te vti q̃ꝓ primũ fruiq; affa
tim poſſimꝰ Interĩ aũt rẽ mihi ꝑgratã facturꝰ es. ſi ad qd̃ tẽpꝰ
naues honerariæ ſint iſtic Bizãtiũ ſoluturæ. ꝑ te certior factꝰ
fuero. q̃ vel tibi. l' nr̃o ſplẽdidiſſimo Scalamõti dem aliq̃ d lrã
rũ ad Mariũ filiũ. Qd̃ ãt placẽ tibi oſtẽdis περὶ σμινδε
ως καὶ σμυρνης. ea ꝑ z ⁊ nõ ꝑ ſ ſcribi. ⁊ idẽ Ptolemæũ
ſenſiſſe ĩ ſuo de orthog̃phia libro. Ego q̃dẽ neq; tibi. neq; Pto-
lemæo ipſi aſſentior. q̃cũq; is tandẽ aut alteruter Alexãdrinꝰ.
aut Aſcalonites. aut Epithetes ꝯgn̄iatꝰ. aut aliꝰ quiſpiã fue
rit. q̃ ſe grãmaticũ ꝓfiteri voluerit. Id em̃ ratio ꝓhibet. q̃ iſtiuſ
modi ꝯſonãtiũ numeꝝ ſimul eẽ nõ patit̃. id qd̃ etiã apud Pri-
ſcianũ in ꝑmo de octo orõnis ꝑtibꝰ intueri licz. Quare q̃ tu epi-
grãmata iſtiuſmodi characteribꝰ ſcripta iueniſti. lr̃is atticis (vt
aiunt) ſcripta eẽ fatendũ ẽ. vel añ arcadas potiꝰ. q̃s καὶ πρὲι
τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης extitiſſe fabulant̃. Mihi
tñ ⁊ epigrãmata tua. ⁊ q̃ ſcripta abs te ſunt. iucũdiſſima fuere.
Vale. ex Mediolano. v. Idus quintiles. M. cccc. xl.

Frã. phi. Andreocio Petrucio ſal.

NImis lautꝰ factꝰ es. q̃ nos iã tædio habeas. Exiſtio te
vrbani iſtiꝰ: quẽ minime bellũ ſacerdotaria vxor belli fili
um vocat. ꝯſuetudĩe vti cœpiſſe. ob idq; noſtratia hæc ꝯtẽnere
Verꝝ caue. te ſolũ ſolꝰ offendat. Noſti hoĩs iſtiꝰ tum vires cum
exul ab octaua Marius bibit. tum etiã mores. At officij tui eẽ
arbitror. mõ tibi ꝑ Urbanũ liceat. aliq̃d obſtrepere lr̃is. q̃ de te
ac tuoꝝ oĩm ſtatu bonaq; valitudĩe certior factꝰ. mecum ipſe ta
citꝰ gaudeã. Tu interim puccinis te credas. nolim. ne rnẽtes in
ſaniẽteſq;. ⁊ ĩ ruinã te trahãt. ⁊ ĩ inſaniã. Dino em̃ ſi credis vi
ctores breui futuri ſumꝰ. id qd̃ ex Landucio nr̃o accipies. Va
le. Ex Mediolano. iij. kal'. Sextiles. M. cccc. xl.

Frãciſcꝰ philelfus. Carolo pratenſi ſal. dicit

FUerũt mihi tuæ lr̃æ ꝑiucũdæ ⁊ Joãnes Andreas iucũ
diſſimus. Δοκεῖ γάρ μοι καὶ μέτριος νεανίσκος
καὶ σοὶ φίλιος ἐν πρώτοις ὑπάρχων. καὶ γάρ.
ἐπαινεῖ σε ἀτεχνῶς καὶ θαυμάζει. Fuit ergo nobis
cum tua tum etiam ſua ipſius cauſa cariſſimus. νέους γάρ
καλὲς εὑρεῖν καὶ μετρίοις οὐ ῥάδιον. Quem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

medicū ad Victorinū meū datur⁹ ſim. nōītelligo. Nā neqꝫ lit‑
teras abs te vllas accepi. nec mihi vll⁹ eſt medic⁹. nec itē futur⁹
ſit opto. οὔτε γὰρ ἰατροῖς οὔτε ἱερεῦσι χρῆ γαι
ἐπιθυμῶ. Quid de libris nr̄is. ꝛ eur ipſe. ꝛ mathematicis
ſcribas: neſcio. Eos velī ac etiā vehemētiſſime rogo te. ꝛ oro.
ꝑpe diē ad me des. Flaccū. ꝛ Cicerone nr̄i eruditiſſimi victori‑
ni dedi Joāni Andreę. Id qđ vt facerē. ſignificaſti lr̄is. Con‑
ſultū vero tuū vel noſtꝝ poti⁹ nondū ſatis cōſului. Quare ne in
cōſultū me abiēs dimittat. breui ꝓuidebo. Platonis aut leges:
aut rēpublicā libent̄ viderī. aut ſaltē τὰ τοῦ σωκράτους
ἀπομνημονευματα κατὰ τὰ ξενοφῶντα. Qđ ais
imo cauillaris τοὺς ξιφήρεις μὲν καλῶς ἔχειν
τὸν φιλέλφον δὲ κακῶς οὐκ ἔστιν οὕτως μη
δαμῶς ἀλλα πονῶ μᾶλλον ὁ φιλέλφος
μὲν εὐδαίμων οἱ δὲ ξιφήρεις ἐκεῖνοι καὶ τῷ
ὄντι αὐτόχειρες καθ᾽ ὑπερβολὴν κακοδαιμο‑
νες. A mario nr̄o q̄ttidie lr̄as expecto. q̄s cū accepero. faciam
te qđ tantoꝑe ſcire deſideras. ꝛ ad qđ tēp⁹ eū expectem⁹ ꝛ de oi re
alia certiorē. Va. ex Mediolano. v. kal̄. octobres. Mcccc. xl

¶ Fracīſc⁹ philelfus. Catoni iurecōſulto ꝛ oratori ſal.

Audio iſtic eſſe p̄ſbyterꝝ quendā Cremonēſem Jacobū
Caſſianū. qui multū ac diu humanitatis artib⁹ operā
dederit. tāetſi vel q̄ eruditiōe. vel q̄d oīno hoīs ſit. ignoro. Illđ
certe nō placet: qđ libros meos ſuę fidei cōmiſſos nec reddide‑
rit mihi. nec ꝟbū fecerit Nā Vicrorin⁹ feltrēſis ei⁹ doctor. vir.
vt noſti. itegerrim⁹ idemqꝫ doctiſſim⁹ ꝛ mihi veterē familiaritate
cōiunctus. lr̄as ad me dedit: q̄b⁹ mirat̄. qđ nihil ad ſe ſcripſeri:
poſteaq̄ꝫ ꝛ libros mathematicos. et Euripidis tragedios iſti
Cremonēſi Jacobo ad me dediſſꝫ Itaqꝫ mi Cato rogo te maiorē
in modū. Jacobū iſtū q̄ꝫprimū cōuenias. ꝛ ab eodē libros meos
expoſcas. recipiaſqꝫ vna cū ſaroli lr̄is ad me. Paucis tenes. q̄d
facto ſit op⁹. Is āt Jacob⁹ philoſophię philoſomat⁹ quiſpiam
ſtudet (vt aiūt) Vale vna cū vxore fœmia pudiciſſima Ex Me
diolano. iiij. kal̄. Octobres. M. cccc. xl.

¶ Frā. phi. Jacobo Caſſiano Cremonēſi p̄ſbytero ſal.

Victorin⁹ feltrēſis doctor tu⁹ ac idē eruditiſſim⁹ vir mi
hiqꝫ amiciſſim⁹ monuit me ſuis lr̄is duos tibi meos de
diſſe ad me codices. q̄ꝝ altero euripidis tragedię. altero mathe‑

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

maticoꝝ libri ꝯtinerent. Quos cū arbitret pluribꝰ iā mēſibꝰ mi
hi redditos eē. mirari ſe ſcribit. q̇d nihil ab me lr̄aꝝ ea de re acce
perit. Itaq̨ te etiā atq̨ etiā hortor. meos mihi libros q̄ꝫprimū
reddēdos cures. Qđ ſi fortaſſe nemīnē habes. cui tuto rē cōmit
tas. habeo iſtic hoīeꝫ familiarē ꝛ viꝝ optimū. Catonē ſaccum.
clariſſimū ꝛ iurecōſultū ꝛ oratorē. ꝛ philoſophū. Huic igit iſti
meos libros reſtitues. quo ꝛ officio tuo. ꝛ Victorino doctori ſa
tiſfacias. mihiq̨ ꝓ tua liberalitate morē geras. Vale. Ex Me
diolano. iiij. kal'. Octobres. M. cccc. xl.

Franciſcꝰ philelfus Kyriaco Anconitano ſal.

A D q̇ntū Idꝰ Quintiles dedi ad te lr̄as. q̇bꝰ ſuauiſſimæ
tuæ ad me epl'æ reſpōderā. Miratꝰ aūt ſum. q̇d poſtea
nihil ad me ſcripſeris. pſertim cū ſcire admodū cuperē vt tū ſig
nificarā. ad qđ tēpꝰ honerariæ naues Bizātiū cēnt traiecturæ.
Num fortaſſe moleſte tuleris. ꝙ q̄ nomia σμινθεὺσ καὶ
σμυρνη οὐ διὰ τοῦ. σ. ἀλλὰ διὰ τοῦ. ζ. προσ
τοῦ. μ. ſcribēda affirmabas. nō ita ſcribēda eē oſtēderi: Inhu
mane pfcō facēs: ſi aſſentatorē Philelfum tuū. q̄ꝫ tibi amicum
malle. Nā qđ ait Therētianꝰ ille Soſia. hꝰ tpe obſequiū ami
cos. vēitas odiū parit hēat id q̇dē locū int adoleſcētes ꝛ ſtultos
Int viros āt ꝛ prudētꝫ nihil ficti. nihil ſimulati. neq̨ dicēdū.
nec ſentiēdū cēſeo. Qđ ſi æquæ prudētia ac eloquētia es pditꝰ
quid ē. qđ minꝰ vel' q̄ꝫ me aliud de te loq̇. aliud ſentire. ꝛ lauda
re aliud. ꝓbare aliud: Id em̄ inani cupiā gl'iæ tibi aſcribēdū fo
ret. Qđ q̇dem crimē q̄ꝫ lōgiſſime abs te abeſſe nō ſum neſcius.
τί γοῦν αἰεὶ σιωπᾶσ. Scribe obſecro q̄ꝫ primū aliq̇d l'
quibꝰ mal' characteribꝰ Nec me fructu dulciſſimæ nr̄æ ꝯſuetu
dīs ꝓuatū velis. Vale. cū meo ſplēdidiſſimo Scalamōte. Ex
Mediolano. iiij. kal'. Octobres. M. cccc. xl.

Frācīſcꝰ philelfus Georgio carrecto iurecōſulto ſanitatē.

N On poſſū te nō ingtitudis accuſare. ꝙ rebꝰ meis tam
diu ꝓ volūtate vſus ꝛ liberalitatꝫ meæ obliuiſcarꝫ. ꝛ of
ficij tui. Facis pfecto ihumane. Ac mihi iā ſtomachū mouē ici
pis Nō em̄ puto aut in legibꝰ inueniſſe te aut i alio q̄piā iure id
vni licē tibi. qđ nemi bono licꝫ Præſta te oro ꝛ bonū tādē ꝛ g̃tū
viꝝ. Vale. Ex Mediolano. iiij. kal'. Octobres. M. cccc. xl.

Frācīſcꝰ philelfus. Frāciſco barbauaræ ſal. di. plu.

Q Jx dici queat mi hūaniſſime Frācīſce. q̄nte me volup

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tate affecerit heſternū a te munuſculū Quod etſi ipſum ex ſeſe me
plurimū delecrauit. eo tñ lōge grati⁹ iucūdiuſqꝫ ſunt. qđ abs te
datum. Intelligo em̄ me nulla mea fruſtratum ſpe: quippe qui
plane ꝑſpiciam te talē ac tātum viꝝ. cui⁹ familiaritatē atqꝫ be:
niuolētiam iampridē vnice deſideraui. ⁊ familiarit̄ mecū agē. ⁊ in
amore mihi affatim reſpondere. Gratulor igit̄ facillimo iſti tuo
humaniſſimoqꝫ īgenio. gratulor modeſtie atqꝫ bonitati. ḡtulor
beneficētie. letor aūt foelicitati mee. qui qđ ſemꝑ optarā. me
vel nullo meo labore nō ſolū aſſecutū iam video. ſꝫ q̄ꝫ cumulatiſ
ſime aſſecutū. Ego v̄o q̇d aliud amicicia nr̄a dignū tibi referre
poſſim. habeo certe nihil. niſi vt te ⁊ rogē. ⁊ orē. tibi qđ facē in/
dubitato potes. etiā atqꝫ etiā ꝑſuades eū eſſe Philelfum ac ſem
per fore. quo poſſis oī in re. vel peculij iure vti. Vale. Medio
lani Ex edib⁹ noſtris. iiij. kal'. Octobres. Mcccc. xl.

Frā. phi. Thome Bononiēſi ſal. di. pl.

NI mihi iter itercepiſſꝫ tertiana febris. cui ipſi de⁹ ſupi/
qꝫ oēs ad quartanā. ita ꝯtinuā q̄ꝫ ac ꝑennē inferant.
vt q̄ꝫ celerrime radicit⁹ eam ꝑdāt. veniſſem eq̇dē ad te q̄ꝫ primū
vt eque tibi corā gratularer. atqꝫ mihi mirifice ſum letat⁹. qđ
ꝓ tua ſingulari v̄tute maximiſqꝫ meritis. ī eo te loco humaniſſi
mus p̄nceps noſter ꝯſtituerit. q̄ ⁊ excelſus ē ⁊ illuſtris in p̄mis
Gratulor igit̄ abſenti abſens. Ac precor īmortalē deū. vt quod
certo ſpero. Illud Biantis dictū. Magiſtrat⁹ viꝝ dimōſtrat:
clare ī te eluceat. h̾ eſt vt nō mee ⁊ amicoꝝ ſolū: ſꝫ oīm expecta
tioni ꝓbitas tua īntegritaſqꝫ rn̄deat. Nemini em̄ dubitādum eſt
te ī dies mag̾ atqꝫ magis apud noſtꝝ p̄ncipē ⁊ auctoritate ⁊ ḡ/
tia cariorē fore. Facies autem ꝓ amicicia officioqꝫ tuo. vt cum
qđ ocij nactus fueris. memineris noſtri. Vale. mediolani Ex e/
dib⁹ noſtris. iiij. Nonas Octobres. M. cccc. xl.

Frācīſc⁹ philelfus. Thome Bononiēſi ſal. dicit

QUod tibi exiſtimauim⁹ nō iniucūdū fore. opima ſpolia
immortali deo q̄ de hoſte infeſtiſſima. febre illa tertiana vouera/
mus. nudiuſterci⁹ detulim⁹. ⁊ nō illa q̇dem in ferculo. vt Ioui
Romul⁹. ſꝫ in bona ſpe bonaqꝫ fiducia Neqꝫ em̄ ferculoꝝ mihi
nec vaſoꝝ copia eſt. Nolim tñ putes adeo me redactū ad inopiā
vt ſiquid ex iſto vr̄o delicato ⁊ lautiſſimo aucupio ad me ꝓ tua
munificētia dederis. nullū habeā ferculū. q̄ id cōmode ſim exce/
ptur⁹ Quod ſi q̄ſieris. q̇b⁹ armis. febris armis furoriqꝫ reſtiterim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nō ꝺeq̃dē ꝺeſculapij aut Apidis. Sꝫ fere par pari retuli. Eã il
la mihi moliebat̃ ſitim. q̃ ꝓpedieẽ ꝯficer̃ Id ego aĩaduertẽs eiuſ
modi ſane inedia hoſpitẽ accipio. vt qꝺ̃ ẽ in attico ꝓuerbio. lon
ge ad coꝛuos trãſire. q̃ꝫ meo hoſpicio vti mallet. Itaqꝫ liberat⁹
oĩno videoꝛ edaciſſima ⁊ moleſtiſſima hoſpite. q̃ꝫ vel cū ꝺegritu
dĩe audio ad amiciſſimos nr̃os optimoſqꝫ viros Marcolinum
barbauarã. ⁊ Dominicū feruſinū ex itinẽ diuertiſſe. Quos velĩ
moneas. nō bonū vultū hilarẽqꝫ faciẽ ĩpudẽti illi petulãtiſſimꝺe
q̃ꝫ bꝺelluꝺe oñdat Sꝫ ab ſeſe poti⁹ q̃ꝫ p̃rimū. q̃ꝫ diligẽtiſſime. q̃ꝫ
foꝛtiſſime abigãt. Et ſi nolint ĩedia. ⁊ veneno vtant̃. ⁊ ſanguĩe
Vale. ⁊ me noſtro diuĩo ꝓ̃ncipi vnice cõmẽda. Ex mediolano
vij. Idus Octobꝛes. M. cccc. xl.

¶ Franciſc⁹ Philelfus. Antonio peſſinꝺe ſal.

CUm erã abſens. erã apud te ſp. Me diligebas. me p̃
dicabas. me colebas. me oĩb⁹ amicicꝺe ⁊ fãiliaritatꝭ officijs ꝓſeq̃
bare Nũc ãt pñs. neqꝫ video te vſquã. nec audio Num qꝺ̃ oĩb⁹
fere ĩ reb⁹ accidit. nr̃i pñtia. tuã de nob̄ opinionẽ minuit: Nam
quid ẽ ꝓ ĩmoꝛtalẽ deū. q̄ ita obmutueris. vt nec audias. nec loq̃
re: Quid de tua taciturnitate ſupicer: neſcio. Nã ſi tuꝺe occupa
tiões te mihi viſendū ꝓhibẽt. at lr̃is ſaltẽ quippiã obſtreperes.
Vale. Ex mediolano. v. Idus Octobꝛes. M. cccc. xl:

¶ Frã. phi. Blaſio Axꝺeretenſi Vicecomiti ſal. di

SOlẽt nõnulli tãdiu amicos colẽ. quoad eoꝝ vel pñtia
vti. vel officio frui queãt. At ego huiõi hoĩes vel aſſen
tatoꝛes poti⁹ nihil charitatꝭ. nihil oĩno hũanitatꝭ pꝛꝺe ſe ferre cẽ
ſeo. Declarãt em̃ ſe nō tam amicos coluiſſe. q̃ꝫ pꝛiuati ꝓpꝛijqꝫ
cõmodi habuiſſe rationẽ. Illoꝝ igit̃ mores ꝑuide atqꝫ ingr̃tos ⁊
plane barbaros deteſtari ꝯſueui ſp. Nihil em̃ amici recoꝛdatiõe
mihi ſuauius eẽ poteſt. Qꝺ̃ cū in alijs ſemꝑ. tum ĩ te vno in ꝓ̃
mis expert⁹ ſum. Nã incredibile dictu eſt. q̃ntū me tenet deſide
riū tui. de te dies ac noctes cogitare nō deſino. Tu abſens mihi
ſemꝑ es pñs. Iocundos noſtros dulciſſimoſqꝫ ſermones crebꝛa
memoꝛia mecū repeto. Hac vna re abſentiꝺe tuꝺe deſideriū lenio
Hac vna re oblectoꝛ. ac lꝺetoꝛ. Qꝺ̃ ſiquid ad me lr̃aꝝ dederis.
exiliã ſane gaudio. exultabo. triũphabo. Quid abs te velĩ: ĩtelli
gis. Vale. Ex mediolano Idib⁹ Octobꝛib⁹. M. cccc. xl.

¶ Franciſcus Philelfus Frãciſco piccolpaſſo
Mediolanẽſium Archiepiſcopo ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Quod ruri te cõtineas. q̄ tpe ꝑpt̄ ſubeunte iam hyemẽ
vrbs maxime colẽda eſt: nõ poſſum nõ mirari. Nã ſoli
tudo iſta q̇d tibi iucunditatis afferre poſſit: nõ intelligo. Nõ ſi
ocium q̄ꝫ negociũ te malle dixeris. at memineris nõ te ad ocium.
ſꝫ ad negociũ. ħ eſt nõ tibi. ſꝫ bonis oib⁹ natũ. Quare cũ ab vni
uerſa ciuitate deſiderarꝭ: tui fuerit l'officiũ. vel benignitatꝭ relicta
iſta ſolitudie ruſtica: te q̄ꝫprimũ vrbanũ fieri. Qđ vt facias. etiã
atqꝫ etiã rogo. Va. ex Medio. ꝑdie Id⁹ Octobres M. cccc. xl

Frãciſc⁹ philelfus. Kyriaco Anconitano ſal.

Ad quartũ kalẽdas Octobres meis ad te lrĩs ſum mi-
rat⁹. qđ nihil iãdiu ſcripſeras Videbat̄ eñi argumentũ
id quoddã eſſe mutati animi erga me tui. Id qđ nõ moleſte fer
re nõ poterã. Nũc aũt cũ tua mihi epl'a ꝛ diſerta. ꝛ ꝑſuauis red
dita ẽ. q̄ vbi ad. iiij. Nonas Sextiles iſtic iter arripuiſſet. vix
tãdẽ ſero ad nos xiiij. kal'. Nouẽbres ꝑuenerit. facile mihi ĩtel-
ligẽ viſus ſũ l'tpm difficultatem. vl' nũcij fortaſſe negligẽtiam
ησχέδόν καὶ ἀπιστίαν eſſe accuſandã Nõ eñi erat oc
cluſa. Quæ q̇dẽ exoptata ꝛ dulcꝭ epl'a tua ſi mihi ad qđ tẽp⁹ de
buerat. reddita fuiſſet. rcẽ ꝯſultũ foret mario nr̄o. q̇ppe q̇. καὶ
ἱμάτια παρ' ἡμῶν. καὶ χρήματα καὶ ἄλλα τινὰ
αὐτῷ ἀναγκαῖα ἔλαβεν ἂν διὰ σοῦ. q̄ ſane adhuc
integ̃ apđ me ſunt Reliquũ ẽ. vt me oportũe ꝯmoneſacias. ꝛ ad
qđ tẽp⁹ nauis altera ſit Cõſtãtinopolin traiectura. ꝛ cui⁹ ductu
Præteа ταῦτα τὰ προειρημένα πράγματα cui da
tur⁹ ħ ad te ſim: quo ꝑferẽda cures πρὸς τὸν ἡμέτερον
παῖδα μάγρον Et de his ſatꝭ Clariſſimi digtatꝭ militarꝭ
viri Rainaldi Albizij ꝯſiliũ nõ poſſũ eq̇dẽ nõ ꝓbare. Rogo. ꝛ
oro imortalẽ deũ. vt eũ icolumẽ reuehat. ac reddat nob. Nã cũ
ei⁹ ætatẽ ãnoſqꝫ ꝯſidero. vereor. ne maris tædiũ ac labor ei⁹ ſene
ctutẽ obruat Veli meo noĩe vxorẽ ei⁹ Alexãdrã adeas. ꝛ iſti oẽ
meũ officiũ pecuniã. opẽ ꝛ pollicearꝭ. ꝛ deferas Unice eñi Rai-
naldo meo affect⁹ ſũ. vt ꝛ ſapiẽtiſſiõ. ꝛ fortiſſiõ. ꝛ optio. ꝛ ami-
ciſſimo viro. Tu ãt cũ mihi poſthac q̇ppiã ſcriptitarꝭ. ne obliui
ſcarꝭ. veli. veterẽ ꝯſuetudinẽ tuã. καὶ γὰρ νῦν οὔτε ἐπι-
γράμματά μοι οὔτε ἄλλο τι νεώτερον ἐπέστει-
λας Vale. Ex Mediolão. xiiij. kal'. Nouẽbres. M. cccc. xl

Franciſc⁹ Philelfus Petro Michaeli
Militaris dignitatis viro ac iurecõſulto ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Qua in me plurima officia ⁊ beniuolētiā ſingularē nul
la vnquam apud me delebit obliuio. Nam ⁊ amabo te
ſemꝑ. ⁊ illuſtres ac præclaras ꝟtutas tuas q̄ſi ꝑpetuus aliquis
buccinator: prædicabo: diuulgaboq; apud omnes. Ingratus ſa
ne ille mihi videri ſolet: q̄ non pleniore quodam ore de abſentis
quā de p̄ntis amici laudib⁹ loquat̄. At qui præſentem laudat.
et ſi recte atq; vero id agit. aſſentatiōis tamē crimini apud plæ
roſq; videt̄ obnoxius. Exiſtimatur em̄ id nō tam ex animi ſentē
tia. q̄3 alicuius vel ſuſcepti. vel ſperati cōmodi gratia cumulati
us facē. q̄3 par ſit. Sȝ ne quod in alijs ꝓbare non ſoleo: in eo ip
ſe in p̄ntia peccauiſſe cenſear: qui te per lr̄ās quaſi corā laudem.
hac de re ſatis ac ſuper. Nam quod ab me tibi debet̄: melius fie
ri: q̄3 dici volo. Scire admodum cupio: quid iſtic apud vos ge
ritur. Non em̄ te latet: q̄3 ſummopere Senenſis reipu. quietē
tranquillitatēq; ꝑcupio. Quare cum aliquoꝝ hoīm ſeditiones
audio ⁊ conatus peſtiferos: doleo equidem æque. ac debeo. In p̄
mis autem de Urbano bellua: hui: bello dicē volui: certior fie
ri volo. Increbuit em̄ apud nos præſtantē iſtum ac pudicū vi
rum ⁊ ciuem optimū mori decreuiſſe. Id ego miratus ſum val
de. Nā quo pacto moriatur: qui nunq̄3 vixerit? Uerȝ ſiquam a
liam mortem oppetere fortaſſis inſtituerit q̄3 impuri ⁊ obcœni
homines ſuiq; ſimillimi conſuerunt: velim ſuas res geſtas me
moratu dignas ad me perſcribat: quo eius nomen immortalita
ti cōmendem. Et vt intelligas ſiquid etiam in hoc dicendi gene
re Philelfus valet: orationem funebrem ad te dedi. quam ſupe
rioribus diebus habuim⁹ in Thodeſchini ſepultura. Hanc aūt
ſi Urbani ſacerdotaria iſta vxor audierit: nō vereor fore: vt cor
nigerum virȝ ſuū nō hortetur modo: ſed etiam agat cōtinuo ad
interitum. Uale. Ex Mediolano. xiiij. kalēdas Nouembres.
M. cccc. xl.

Franciſcus Philelfus Auguſtino
daco ſalutem dicit.

Litteræ q̄s heſterno veſperi a te accepi: inceſſu (vt aiūt)
teſtudineo vſæ ſunt. Nam ꝑfectæ abs te ad. xv. kal'. Sextiles
vix noſtras fores. xiiij. kal'. Nouembres tādem pulſauere Mo
nebis igit̄: ne tam negligent̄ poſthac iter faciant. Uereor tamē
ne tuſcis delectatæ ficis aut etiam æmylianis: ꝓpterea ſerius ad
nos ierint: q̄ accepiſſent bonoꝝ ficoꝝ copiā non eē in ſubribus.

Caſtigabis igit̃: ⁊ ita inſtitues: vt tibi malint: ꝗ̃ gulæ obſequi. Grata fuerũt: quæ ſcripſiſti oĩa. ἐν πρώτοις διότι καὶ τοῖς σοφίσμασιν ἀτεχνῶς οὐ σπουδάζεις καὶ ταῖς ἀρίσταις φιλοσόφων μεθόδοις τε καὶ παιδείαις κομιδῆ σπουδάζεις ἐπαινῶ σου τὴν φόνησιν. Mirat⁹ ſum ſ͞at: ꝗ ꝗ̃s a te noſtras illas epiſtolas expectabã: nõ modo nõ miſeris: ſʒ nec etiã oĩno de ĩjs ꝟbum feceris. Dato igit̃ ſi me amas (qđ certe facis) iſtas ad me ſtatim omnes. Hac re nihil mihi potes hoc tp̃e pſ̃tare gratius. Cauſam ſcripſi ad te prius. Uale cum parẽtib⁹ tuis oĩqʒ familia. Ego atqʒ mei omnes valem⁹ recte. Ex Mediolano. xiij. kalendas. Nouẽbres. M. cccc. xl.

Franciſcus Philelfus Catoni Sacco iurecõſulto ſal. dicit.

Hodie mihi redditæ ſunt litteræ tuæ a Theodoro gaze: viro ſane tum ĩgenio: tum facũdia ſingulari: ac plane digno: quẽ nõ modo diligam⁹: ſʒ etiã amem⁹. Quid velit: intelligo. Rem quãtum erit in nob: ex ſentẽtia ꝯſequet̃. Sʒ tua et ope. ⁊ ope op⁹ eſt. At de his poſtea. Ego libros nr̃os vehemẽter expecto. Facito: ſi me amas: eueſtigio ad nos aduolẽt. Cum Theodori epiſtola nullas tuas accepi lr̃as. Caue: ne te poſthac vel negligẽtiæ. vel moroſitatis accuſatur⁹ ſim. Uale. Ex Mediolano ix. kal̃. Nouembres. M. cccc. xl.

Franciſcus Philelfus. Berardo Landriano Cardinali Comenſi ſal.

Feciſti mihi rem ꝑgratã. qđ Philonẽ meũ imo noſtrũ ex Auriſpa recuperatũ ad me dederis. Qđ autẽ Moſei vitam: quam item Philo ⁊ copioſe ⁊ elegant̃ apud græcos ⁊ græce ſcripſerat: in latinũ ab me tãtopere verti poſtulas. ⁊ audiui libent̃ et obtẽperabo libentiſſime. Itaqʒ factũ puta. qđ iubes. Nulla te tua de meo erga te aĩo fallet opĩo. Iã operi me accĩgo. Uale. ex Mediolano. iiij. kal̃. Nouẽbres. M. cccc. xl.

Franciſc⁹ philelfus Nicolao puteo Cremonẽſi ſal.

At ſerius reſpõdi tuis ad me lr̃is. ⁊ breuius fortaſſe. ꝗ̃ velles: quoꝝ alteꝝ aduerſæ illi valitudini dato. q̃ duos circit̃ mẽſes. vel ꝑ intercapedinẽ laborauim⁹. alteꝝ publicis meis ac ꝑuatis occupatiõib⁹. qb⁹ prope obruor. Legi ãt tuas lr̃as libent̃. qui mutuã int̃ nos adoleſcẽtiæ noſtræ beniuolẽtiã. conſuetudinẽ. diſciplinã complexus es. Qđ aũt mirificis me lau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dibꝰ extuleris. id ſingulari q̄dam ꝛ exuberāti amoris abūdantia
abs te factitatū exiſtio Nā neq̄ʒ vir amiciſſimꝰ ſimulq̄ʒ modeſtiſ
ſimꝰ aſſentaris. nec iſtiuſmodi mihi ē de me opio Reliquū ē: id
tibi ꝑſuadeas. qd̄ ꝛ recte ꝛ vero potes facē. te mihi eē cariſſimū
et eo magis i dies fore. q̄ te aiaduertero nō obliuiſci Philelfum
tuū. Vale. Ex Mediolano. iiij. kal' Nouēbres. . M. cccc. xl.

¶ Frā. phi. Frāciſco Piccolpaſſo Midiolanēſiū archiepo ſal.

DE Phoenice q̄d ſentiā (auē loq̄r) ſupiorib⁹ diebꝰ coram
cōmentatꝰ ſum tecū. deinde iueni nouiſſime apud græ-
cos huiōi auem tꝑibꝰ Claudij Cæſaris veniſſe i Aegyptū poſt
ſexcēteſimū quinq̄geſimūquartū ætatis annū. ꝛ vbi ipſa ſibi py-
ram. vel ambroſiano loquēdi more thecam h̄ eſt loculum ex Ca-
ſia ꝛ myrra ꝯſtituiſſet. diem obijſſe. ac demum ex eo verme. quē
vulgo prædicāt. reuixiſſe. ꝛ cōtinuo reuolaſſe. vnde mō ad æg-
ptios deuolarat. Ad hæc cum ſanctiſſimi ꝛ eloquētiſſimi viri.
Hieronymi nudiuſtercius epiſtolas paſſim lectito. in eam incido
quæ ad ꝑſidiū iſcripta eſt Hāc aūt centeſimā decimā nonam int
epiſtolas numerari puto. vbi cum alia plæraq̄ʒ Hieronymꝰ per-
pulchre ꝯplexꝰ eſt tum de ipſo phoenice lōge plura cōmemorat.
quā Ambroſiꝰ. Ego tn̄ ſniam nondū muto. Verꝫ q̄ voluptati
fore tibi exiſtimaui volui tibi mecū eſſe cōmunia Nā neq̄ʒ i æ-
gypto. neq̄ʒ in Arabia illiuſmodi auē vſquā viſam arbitror. q̄ꝓ
pe q̄ mea ſentētia nulla ſit. Cuperē iam ruris tædiū. aut ſaltem
ſacietas decepiſſet quo ad te ſalutatū ꝛ cōmode. ꝛ frequent' acce-
derē. Nā quo magis te ruri cōtines. eo maiore tui deſiderio cruci-
or. Idq̄ʒ cū multis vel potiꝰ cum bonis oibꝰ. Vale. Ex Medi-
olano. kal'. Nouēbribꝰ. M. cccc. xl.

¶ Frāciſcꝰ phi. Catoni Sacco Iurecōſulto ſal. dicit

SVauiſſimæ tuæ lr̄æ mihi ꝑ quā ſuauiſſimæ fuerunt.
Qd̄ aūt ais apud Senatū noſtri diſertiſſimi Theodo-
ri gazæ mētionē habitā. fabulæ Nunq̄ʒ Philelfus didicit verba
dare nō mō amicis. ſʒ ne inimicis q̄dē Nulla mihi ꝑſus ſpes ē.
vt vir iſte publica pecuia ob id mūeris donet Tām diebꝰ ꝑxis ad
te ſcpſi. Scribis me a Theodoro tris ad meā vnā epl'am lrās ac-
cepiſſe Nō tris dūtaxat. ſʒ mille ꝛ āpliꝰ lrās accepi Nā vnis il-
lis quas lrās ad me dedit. ꝑmulta elemēta ꝑſcripta ſunt Qua-
re nō tris poſthac. ſʒ ternas dicito. ſi ꝛ Priſcianū. ꝛ Tullium.
quā ꝛ Bartholū. ꝛ Baldū ſequi malueris. Ego in qnā cū binas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ad Theodorum noſtrum litteras in hunc diem dederim: vnæ tã
tum ſunt mihi ab eo redditæ. Tu autem de tuis lrĩs multa qui
dem dicis. At Philelfus tibi non credit. Nam neq́ꝫ negocian
do me: neq́ꝫ ocian do ſuperes in ſcriben do vnquam Proinde ſi te
negligẽtiæ aut volnptatis accuſari nolueris: ⁊ amiciſſimi, ⁊ di-
ligentiſſimi homĩs officio fungere. Quod Euripides noſter tu
am bibliothecam egredi nolit: nequaq̃ꝫ miror. Repperit enim
fortaſſe: quibꝰ oblectet᷑. At ſi παιΔεραν ηο ad nos redieri t
illico eijciet᷑ foras. Quod te illi ſocium comitemq́ꝫ polliceare:
gaudeo: modo ſeuerinum quoq́ꝫ cum cenſorino ne negligas Nã
quod aduolet Euripides: nequaq̃ꝫ moneo: quoniam ſi altiꝰ for
taſſe humilia exoſus tolleret᷑: periret igni. Quæ tibi debeo: per
ſoluam. Quare ne me ĩ for ꝯtrahas: velim. Vale. Et me tuæ
pudiciſſimæ vxori cõmendato. Theodoro noſtro ſalutem dici-
to. Ex Mediolano ꝓdie Nonas Nouẽbres.. M.cccc.xl.

¶ Franciſcus Philelfus Jacobo Caſſia
no præſbytero ſalu.

NOn tam mihi moleſtum fuerat: ꝙ ſeriꝰ meos mihi li-
bros reddendos curares. q̃ꝫ in pñtia ⁊ iucũdum eſt in primiſq́ꝫ
ſuauiſſimũ: ꝙ tam modeſte tanq́ꝫ perhumane lrãs ad me dede
ris: quibꝰ te non modo expurgaris: ſꝫ totum ſane meum ⁊ eẽ. ⁊
fore oſtenderis. Quare cum tuam excuſationeꝫ tum multo ma
gis teipſum non inuitus admitto Itaq́ꝫ vel victorini noſtri. vl
tuiipſius cauſa omnia de me tibi potes affatim polliceri. quæ ⁊
vſui tibi. ⁊ honori futura ſunt. Et de his ſatis. Venit iſtuc nu
per vt ſcis. Theodorus gazes vir certe ⁊ diſertꝰ ⁊ eruditꝰ: quẽ
etſi certo ſcio: non amabis ſolũ: ſꝫ cumulatiſſime amabis: tamẽ
mea etiam cauſa: velim: ita ames: vt nulla prorſus fieri queat
ad amorem acceſſio. Hoc erit mihi tam gratum: q̃ꝫ ꝙ omniuꝫ
maxime. Vale. Ex Mediolano pridie Nonas Nouembres.
M.cccc.x.

¶ Franciſcus Philelfus Catoni Sacco
Jureconſulto ſalutem

MIrum eſt: qd̓ vidi ſomniãs. Dici mihi a Minerua ſũ
viſus nocte ſupiore. Cato in te tuus aliq̃d monſtri alit. Nã ꝙ
libros tuos neq́ꝫ dedit ad te abſens: neq́ꝫ reddidit præſens: ne-
q́ꝫ adueniẽs verbum fecit: aliud nihil eſt: niſi ꝙ alteri cuipiam
neſcio cui: maluit iniuſte, quã tibi iuſte gratificari. Vale. Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Mediolano.xvij.kal'.Decēbres.M.cccc.xl.

¶ Franciſcus Philelfus Simoni Arigoni ſal.di.
QUam epicuri de voluptate ſentētia te delectat: tuæ ad
me heſternæ litteræ ⁊ perdices facile declararūt. Nam
alteris animi: alteris corporis voluptatem proſecutus es. Ego
autem etſi vtriſq; non mediocrit' ſum delectat⁹: litteris tamen
lōge magis: quæ nō ſolum in me laudādo ſingularem tuam er
ga me beniuolētiam ⁊ eximiam pictatem præ ſe ferre viſæ ſunt
ſed ingenij tui facundiæq; præſtātiam perpulchre referebant.
Itaq; ⁊ benignitati tuæ ⁊ diſciplinæ æque gratulor: atq; tuo
amore mihi plurimum gaudeo. Teq; etiam atq; etiam hortor:
vt veluti cumulatiſſime facis. ⁊ ꝟtutis ⁊ doctrinæ ſtudijs te to
tum dedas: ac dedices. Euades enim ⁊ in clarum. ⁊ in eruditiſſi
mum virum. Me autem tibi totum adſcribe: vel abſq; munu
ſculis tuis. Uale. Mediolani ex ædib⁹ noſtris.ix.kal'.Decem
bres..M.cccc.xl.

¶ Franciſc⁹ phi. Catoni Sacco iurecōſulto.ſal
ET tuæ mihi lr̄æ ꝑmum: ac deinde libri: quos abs te tā
topere expectabam: redditi ſunt. Utraq; ſane res volu
ptati mihi permagnæ fuit: at illud ꝑ q̄ȝ maximæ: qđ meis illis
ſuperiorib⁹ vnis lr̄is e ſomno te excitaſſe ſum viſus. Nō enim
oportet hominem amiciſſimum in amiciciæ officio dormitare.
Cato mi ſuauiſſime nihil eſt te mihi ſuauius: nihil charius. Fa
cito: ſi me amas (vt certe amas) vnice: nunquam poſt hac
Mediolanum petas: inſcio Philelfo hoſpiteq; ⁊ tui aman
tiſſimo. Miror: ꝙ Theodorus noſter nihil reſpōderit ad meas
lrās: quas vltimum a nobis accepit. Quæ ad peſſinam noſtrū
ſcripſit. ⁊ legi ⁊ ꝓbaui. Nec etſi nihil eſt: qđ minus ſperem: q̄ȝ
ꝙ ipſe cupit: ⁊ ego in ꝑmis opto: curabo tamē ſedulo: ne vlla ex
parte officium meum deſideratur⁹ ſit. Et de hac re ſatis. Nos
iſtic iniuriola quadam vrgemur. Principis lrās ad tuos iſtos
ſatrapas lectitabis: monebiſq;: ne vel oratori: vel ſatyro ſtoma
chum moueāt. Uale cum pudiciſſima coniuge farciminibuſq;
tuis. Ex Mediolano ꝑdie kal'.Decēbres..M.cccc.xl.

¶ Franciſc⁹ philelfus Simoni arigoni ſal.dicit
ET ſuperbia a me nihil alienius. ⁊ gratitudine apud me
nihil antiquius: Quare cum tuis ad me officij plenis
humaniſſimiſq; lr̄is reſpōdeo: nō modo ſuperbiæ crimē effugio:

ſed etiā nomē gratitudīs mihi ꝑpulchre vēdico. Mirifice am
plector amorē tuū. At tua hūanitate facillimiſqꝫ morib⁹ ⁊ mo
deſtia ſingulari delector plurimū. Ingeniū vo tui viuax ꝑſtāſqꝫ
dexteritas maiorē in modū ꝑgrata mihi ⁊ ꝑiucūda ē Video em
te tua illuſtri laude eā mihi laudē allatuꝝ ꝗ pulcherria ſit ⁊ ma
xia Nō em̄ iſtiuſmodi tu⁹ ornat⁹: quo in lr̄is vteris: mediocrē
de te tuaqꝫ facūdia ſpem quādam pollicet̄. Itaqꝫ te etiā atqꝫ eti
am hortor: vt oēm operam diliḡētiāqꝫ tuā eloquētiæ ⁊ huma
nitatis ſtudijs: ſicuti facis: accōmodes. Mag̃ em̄ anim⁹ meus
de te præſagit. Vale. Mediolani Ex ædib⁹ noſtris. vij. Idus
Decēbres. . M. cccc. xl.

Frācisc⁹ philelfus. Matroniano bruſchæ ſal.

QVod me tuis lr̄is nō mediocrit̄ extuleris: feciſti tu ꝗ
dem ꝑhumane ⁊ amice poti⁹: ꝗꝫ vero. Nō em̄ is ſum: ꝗ meipm
nō norim. Sꝫ tu illud veriſſimū eſſe liquido declaraſti: qd̄ vi
dent̄ poetæ fabulari: amorē oculis carē: æque em̄ amic⁹ falli de
amici iudicio: atqꝫ de inimici inimic⁹ plærūqꝫ ſolet. Nam ⁊ hic
odio. ⁊ ille amore nimio affect⁹ veritatē neq̄t intnoſcē Facile tn̄
patior erratū tuū: quippe quē lōge malim amicū mihi: ꝗꝫ ſec⁹.
Vex illud de me tibi pollicearꝭ. Licet: te mihi eē chariſſimū. ⁊
eo fore ī dies cariorem: ꝗ te familiari⁹ vti potero. Munuſculū
aūt tuū etſi nequaꝗꝫ deſiderabā: nō potui tn̄ nō væhemēter pro
bare vel Epicuri ſentētia. Nihil em̄ in eo ad voluptatē defuit.
Et amplū erat. ⁊ ſuauiſſimū. Nolim tn̄ poſthac tā grādi ære
obruas Philelfum tuū. Nā hæc Satrapis ⁊ Regib⁹: nō pau
co viliqꝫ cōtentis ac Philoſophis dono mitti ꝯſueuerunt. Vale.
mediolani ex ædib⁹ noſtris kal'. Ianuariis. M. cccc. xli.

Francisc⁹ philelfus Albertho Zancario ſal.

NOn te præterit: q̄nta mihi cū Rhomæo peplo viro
nobili ⁊ prudētiſſimo iuriſcōſulto ⁊ familiaritas ē. ⁊ i
ueterata beniuolētia. Nūc velim: noīe meo adeas. ⁊ ꝗ ꝑris lr̄is
ad te ſcripſi: ei diligent̄ corā exponas: addaſqꝫ: quantum ꝓ tua
prudētia cōductuꝝ ad rem cēſueris. Vale. Ex Mediolano. iij
Idus Ianuarias. M. cccc. xli.

Franciſcus Philelfus. Albertho Zancario ſal.

QVod pluribus hortaris: libent̄ agerē: ſi licēt. Sꝫ nihil
apud me licꝫ: qd̄ honeſtati aduerſet̄. Pluria ſunt ⁊ ma
xia hui⁹ in me ꝑncipis bn̄ficia. Itaqꝫ nunꝗꝫ patiar me ingtitu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dis accuſari. Prætēa nō eſt ꝯſtātis ꝛ ḡuis viri q̄ttidie mutare ſedes. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. februarias. M. cccc. xli

Franciſc⁹ philelſus Joāni Cornelio ſal:

QUam mirifice deſiderē te viſere atq̃ corā alloq̄ : breui cognoſces Jd āt quur mihi tātope cordi ſit : q̄nq̃ potui ſti iāpridē intelligē : is tn̄ q̄ tibi lrās reddidit : ꝟbis meis expo⸗ net : q̄d velim : quidq̃ facto ſit op⁹. Putaui em̄ nō tibi moleſtū fore : ſi antiquū hoſpitē eadē. q̄ ſoles : hoſpitalitate veniētē exce peris. Uale. Ex Mediolano kal'. februarijs. M. cccc. xli.

Frāciſc⁹ Philelſus. Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

AUdiui q̄ ſcripſiſti oīa. ꝛ Barbari nr̄i ꝯſiliū laudo ꝛ nō min⁹ tuū Jllud tn̄ malim effectū iri : q̄ad ei⁹ fieri poſſit Eſſet em̄ multo res tutior. Jpſi tn̄ videritꝫ : q̄d facto ſit opus. Uale. Ex Mediolano. xij. kal'. martias. M. cccc. xli.

Frāciſc⁹ Philelſus Liberio bonarello eq̄ti aurato ſal.

Si tu q̄dē pietatꝫ laudād⁹ : qđ vel mortui pr̄is memo riā colas Exiſtio em̄ me idcirco abs te amari : qđ ſcias : q̄ꝫ car⁹ fueri pr̄i tuo ḡuiſſimo ꝛ clariſſimo viro Nā ille me : q̄ad vixit : cūctis beniuolētiæ ꝛ benignitatꝫ officijs ꝓſecut⁹ ē Quare cū Joānes Mari⁹ fili⁹ tuā in ſe facilitatē ꝛ liberalitatē expoſu iſſet. mirifice ſum lætat⁹ Uidē em̄ ſum viſus me veluti redijſſe in ſucceſſionē nō tā amiſſæ q̄ꝫ intmiſſæ beniuolētiæ Nā qđ in patre amiſiſſe exiſtimarā : itelligo ī te filio recupaſſe. Jtaq̃ mihi plurimū gratulor : ꝙ tā mirifice abs te diligar Ut āt itelligas : q̄ꝫ tibi in amore reſpōdeā : qđ velis : periculū facito : tot⁹ em̄ ſum tu⁹ Uale. Ex mediolano Jdib⁹ martijs. M. cccc. xli.

Franciſc⁹ phi. frāriſco barbaro ſal.

HUmaniſſimā excuſationē : q̄ in ꝓxia es vſus ep̄la : non inuit⁹ admiſi. Noui em̄ occupatiōes tuas ꝛ ꝓuatas. ꝛ publicas. Sꝫ ſum mirat⁹ : qđ de libris nr̄is ne vnū q̄dē feciſti ꝟbū. Jtaq̃ rogo te : vt ad ea : q̄ mō ſcripſi tibi : diligent̄ rn̄deas. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. Aples. M. cccc. xli

Franciſcus Philelfus Hieronymo bellāti ſal.

VEreor idē accidiſſe tibi : poſteaq̃ petierꝫ Baſileā qđ tri to ꝓuerbio vſurpari ſolet : qđ diſtat ab oculo : diſtat a corde Nā complura hinc abiēs es pollicit⁹. nō modo æs cōflatum nulla ex ꝑte diſſoluiſti. ſꝫ verſuram facis lōge maiore fœnore. Nobis autez nō modo de lucro ī epiſtolario munerē ſatiſfactū abs te nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

eſt: ſed de vino quoqꝫ nō parum diminutum. Quæ tibi abeūti
mādauimꝰ: noſti. Tuum igit̄ fuerit: ne fruſtra officium tuum
poſtulaſſe videamur. Hugolino Parmenſi ornatiſſimo equiti
aurato ac iurecōſulto ſalutem meo nomīe dicas: velim: eundem
qꝫ cōmoneas: vt cautior ſit: ne dum ceteris natiōibꝰ blandiri
capit. ⁊ illis tacito animi iudicio nō pbet̄. ⁊ ab ſuis iure vitupe
ret̄. Nō em̄ videt̄ eiuſdem hoīs cenſorem gererē: qui cenſen-
dus ipſe ſit. Præterea qui ſe præſtat ī ſuos ingratum: qualis in
alienos exiſtimet̄? Quare vt probe viuit: ita ⁊ ſentiat: ⁊ loquat̄
probe. Nō em̄ par eſt paucoꝝ flagitia vniuerſis populis ac pn-
cipibꝰ vitio dare. Sic em̄ ⁊ germanos bibulos. ⁊ frācos ince-
ſtos. ⁊ Hiſpanos prædones. ⁊ Britānos edaces appellabimꝰ:
quoniam eoꝝ pauci quidam aut in potum: aut in prædam ⁊ ſā
guinem maxime: alacris: aut in cibum intemperātis ſe gerunt.
Sic alia a lijs crimina aſcribemꝰ. Uel dicat obſecro quiſpiam
vbinam gētium reperiant̄: qui vel animi: vel ingenij magnitu-
dine atqꝫ præſtātia: qui religiōe: qui ſanctimonia: qui bonaꝝ ar
tium ſplendore: qui omni deniqꝫ ꝟtutum ac laudum genē cum
Italis compari queāt? Et ait Hugolinꝰ meus ⁊ Imperiū Ita
liæ ⁊ pontificatū ereptum: qſi Romanoꝝ ⁊ Italiæ minꝰ ſit vel
imperatores: vel pontifices ⁊ diligē: quos voluerit: ⁊ reijcē: quos
noluerit. Aut ſe Romanoꝝ Impatorem pfiteant̄: quem Ro-
manꝰ populus: quem Italia improbarit. Aut veniat in Italiā
iſte foelix totiꝰ etiā terraꝝ orbis viribꝰ adiutus: ſi noluerint Ita
li: ſi vnꝰ Philippꝰ Maria gener aductum eius phibuerit. Ita
qꝫ iteꝝ atqꝫ iteꝝ ꝟba penſitet Hugolinꝰ. Nec tam loq̄ conſue-
ſcat: qꝫ recte loq̄. Uale. Ex Mediolano. pridie kal. Aprilas.
M.cccc.xli.

Franciſci Philelfi Epiſtolaꝝ Liber Quintus.

Franciſcus Philelfus Catoni Sacco Iureconſulto et Oratori ſalutem plurimam dicit.

Video te eſſe admodum ocioſum: vtpote te q̄ a le-
gum ac iuris ciuil' ſtudio tātiſper venia exora
ta: donec ꝯſtitutæ vacatiões p̄terierit: te oble-
ctādi gr̄a: vt es hō voluptari⁹. his quæſtiōib⁹
obtuleris: q̄ ⁊ iucūdæ ſunt. ⁊ hoīe vrbano mi
me idignæ. At ego nequaq̄ reſpōdebo tibi: vt
Ariſtoteles: aut Plato: ſz vt Philelfus. Si
quid hoc acuti⁹ volueris: tuā iſtā Academiā ꝯſules. Sequr̄ autē
ordinē ꝓpoſitaꝝ a te q̄ſtionū. Et p̄mū tu q̄dē petis: q̄d cauſæ eē
putē: ꝙ hebræi oēs natura fœtēt. Vtrū hebræi oēs (vt tu ais)
fœteāt an id min⁹: nihil cōpertū habeo. Sz q̄d in cauſa eē que
at: vt nō nulli malū odorē. ⁊ plærīq; bonū de ſe p̄beāt: p̄t vtrūq;
in aliis natura ī aliis more accidē. Nā q̄ cibo ſunt aut potu īfe
riores: hi male cōcoquāt necce ē. Ex cōcoctione āt mala: aut mor
bi manāt: alii atq; alii: aut p ſudorē ea reſoluit'. At iſtiuſmodi
ſudor: quē fœtulēta emiſerit cōcoctio. neccārio odorē hz cōcocti
oni ſimillimū. Ex illiuſmodi āt humore: ſiue is intriſec⁹ p cutē
emerſerit: ſeu ī ſupficie ſit mēbroꝝ: triſtis ſane odor exhalatur.
Nec ī hebræis id offenſionis mag' accidit: q̄z in oīb⁹: q̄ viuūt ī
cōtinent': ſiue cibi ac pot⁹ incōtinentia: ſiue etiā alit': ſed fortaſſe
eo magis ī hebræoꝝ genē: id vſu veit: q̄d plærīq; oēs menſarii
ſunt fœneratoriā exercētes. ⁊ ita nullis exercitati laborib⁹. Quo
fit: vt nimio ocio quieteq; marceſcētes tetrū de ſe odorē emittāt
ſit neceſſe. Cōtra aūt q̄ ſobrie temperāterq; vitā agūt: ſeq; Per-
ſaꝝ more aſſidue exercēt: aut equitādo: aut ambulādo: aut aliter
ingenue. Hi certe nō modo nō male olent: ſz bene poti⁹. At ſunt
ſane: q̄ natura delectāt odore ſuo: vt de Alexandro Macedonū
rege legit': cui⁹ etiam veſtimēta: quæ ei⁹ corp⁹ contigiſſent: gra-
tum odorem exhalarāt. Id vero ob aliam nullam fiebat rōnem
q̄z ob maximum calorem corporalis illi⁹ temperamenti. Quare
nō eſt mirandū: ſiquādoq; Alexāder in iram adeo exardeſcēt: vt
eos etiam: q̄s habebat cariſſimos: interimēt. Qd̄ tum maxime
accidebat: cū ad naturæ feruorē vini æſt⁹ in potu accedēt. Nam
ex nō adulterato naturæ calore tū alia bona ⁊ vtilia ꝑmulta: tū
ſuauiſſim⁹ odor gignit'. Quæ q̄dē res vel ea rōne ꝓbari poteſt:
ꝙ et caſiæ. ⁊ cinnama. ⁊ thus. ⁊ cætera huiōi odorifera pigmē
toꝝ genera nō niſi ī Arabia ⁊ calidiſſimis regionib⁹ oriunt'. Qd̄
ſi ii. q̄ ſunt calido corpis temperamēto natura bene olēt. ii neceſ

ſario olent male. q̃ frigido ſunt ꝛ humido: vt de pituiticis licet intueri. Quo ĩ genere populi ſeptemtrionales fere ſunt oẽs qui ad frigiditatẽ ꝛ humorem temperamẽti vbi vitæ quoqꝫ ac vict⁹ incõtinentiã adiũxerint. omni ſunt Nauſea tetriores. Qđ aũt petis ſecũdo loco: q̃ rõne fieri cẽſeam. vt autumnali tpe appetẽtiores veſcendi ſim⁹: q̃ aliꝭ anni tpib⁹: ad id quoqꝫ quid ſentiã nõ ambigam tibi oſtẽdere. Sũt: qui arbitrent̃ id accidere copia atqꝫ varietate illoꝝ fructuũ. qui ꝑ id tpis ex arborib⁹ manãt. vt ſunt mala. pyra. pruna. caſtaneæ. molluſcæ. ficus. vuæ. ſorbula. muſpula. cæteraſqꝫ huiõi ꝓpe inumerabilia pomoꝝ. nucum atqꝫ bacaꝝ genera. Nãqꝫ iſtiuſmodi eſculentoꝝ illecebris guſt⁹ delectat⁹ vt ſtomachum veluti ad ea admittẽda inuitat. ita ad cõcoquẽdum reddit ardentiorem. quib⁹ etiã humectat⁹ venter. qđ ſuſceperit. ꝛ facili⁹ deijcit ꝛ celeri⁹ Unde ſtomach⁹ honere vacuus aſſiduus apperit impleri. Eam vero rationẽ nitunt̃ confirmare ex ægrotãtiũ ꝯſuetudĩe: qui ꝑ huiõi fructuũ eſum recuperãt veſcẽdi appetitum. At huiõi mihi cauſæ autumnalis edacitatis mĩme ꝓbant̃. Pyroꝝ eñ. ꝛ ficum. ꝛ vuarum ſimiliumqꝫ fructuũ eſculẽta ꝛ humectãt ſtomachum. ꝛ frigidiorem efficiũt Id autem vt cõcoctiõi detrimentoſum eſt. ita etiam comedendi appetitũ aufert. Itaqꝫ alia mihi cõmodior occurrit ꝛ ꝓbabilior ratio Autumnũ æſtas anteceſſit. At ꝑ æſtatẽ intim⁹ ille calor noſter ꝛ ꝓprius. q̃ naturalit̃ alimur. diſpergit̃. fitqꝫ ĩbecillior ac rarior Idẽ in autumnũ cogit̃ rurſus receptuſqꝫ penit⁹ intra corpus ꝓpt̃ ei⁹ denſitatẽ atqꝫ refrigerationẽ exteriorẽ: vim ſuam roburqꝫ reaſſumit. Prætereá cũ ꝑ æſtatẽ magis vtimur potu ac cibis itẽ humidiorib⁹ ob caloris magnitudinẽ. natura ĩ autũnali tpe mutatiõis cupida ꝯ̃riũ quærit. Itaqꝫ nos maiore afficit fame. ſiccũqꝫ alimentũ corpis reddit temperamẽto. Quid vero ĩ cauſa rear eſſe vt Cygni in aĩa efflãda ꝛ ſonorius canãt ꝛ dulcius. dicam audacter. qđ ſentio Nam me h̄ loco deterrebit ab animi iudicio Platonis auctoritas. apud quẽ diſputat Socrates Cygnos idcirco in morte ſonãtius canere ac meli⁹ quoniã tum maxime ꝓuideãt imortalitatẽ aĩoꝝ. At ipſe id puto natura fieri. quæ ſtudioſa cõſeruãdæ ſui. vitales oĩs ſpũs ꝑ corp⁹ diſperſos cõtrahit ad cor. tanq̃ꝫ ad arcem vitalis præſidij ac roboris. Sꝫ vbi natura fruſtra diu multũqꝫ luctata. neceſſitati parẽ tãdem cogit̃. ſpũs illi deſerta cordis ſtatiõe. emergẽtes ĩpetu q̃dã

intrinſecꝰ ꝑ anularis illos lõgiſſimi colli ambitꝰ ad os ipſum: ſo
num quẽdam pleniorẽ efficiunt muſici cantꝰ ſimillimũ. Ad po
ſtremũ aũt quæſitũ eſt a te: q̃d remedij afferre queat: quo minꝰ
quis ebetate ſuperet: vt ĩ liberiore cõuiuio: qđ græci συμπο
σιον ſympoſion nominãt. Et ad iſtud q̃ȝ facil' eſt rñſio. Dru
ſus germanicꝰ Tiberij Cæſaris frat: vt erat vir ⁊ liberal' ⁊ ĝtio-
ſus iſtiuſmodi tuo cõuiuij gene delectari ſolitꝰ tradit. Cõuiuis
aũt reliq̃s ebetate correptis: ſolꝰ medicꝰ vino ſuperior ẽ inuentꝰ
cũ is tñ lõge magis q̃ȝ aliꝰ quiſq̧ ſeſe potu obruẽt. Sȝ poſteaq̃ȝ
eſt aĩaduerſum cõſueſſe medicũ anteaq̃ȝ bibere ĩciperet: veſci ſp
quinq̧ aut ſex amaris amygdalis: vbi id face ẽ a Druſo ꝓhibitꝰ
mox poſt paruũ etiã potũ ebrietati cõceſſit. Potes igit etiã tu:
quãdocũq̧ vel germanos. vel burgũdiones tuos: q̇ ⁊ ipſi quoq̧
ex germania olim ꝓfecti: in Gallia cõſederũt: iſtiuſmodi ꝯuiuio
acceperis: ſolꝰ videri ſobriꝰ: ſi volueris ꝑ eiuſmodi amaroꝝ eſum
amygdaloꝝ vino iter ꝓhibere in venas. Quod ſi huiuſce rei quæ
ſieris rõnem: ea mihi videt eſſe: q2 vis amaritudis naturalit de-
ſiccat: atq̧ ꝯſumit humiditates. Itaq̧ ex oĩbꝰ liquoribꝰ amarus
maxime guſtũ offendit (vt ait Plato) vtpote q̇ linguæ venulas
quæ ⁊ molles ſunt: ⁊ rariores ꝯtẽdit: humiditatibꝰ cũ ariditate
reſolutis. Videmꝰ etiam hulcera: amaris medicamẽtis extenua
ri ac purgari. Sȝ hæc Phyſicis relinq̃mꝰ ⁊ medicis Uale. No
nis Aprilibꝰ: M. cccc. xli:

Frã. phi. Danieli vẽturio patticio veneto ſal.

Cum indignũ exiſtimarẽ: vt q̇ pñtia eſſem a te diiũctꝰ
nõ æque ſmone litterario q̃nq̧ ꝯiũgerer: vt beniuolen
tia ⁊ obſeruãtia ſp ſum: hæc vel paucis ad te ſcripſi: ac ne id qui
dẽ: qđ noui quicq̃ȝ acciderit: ſȝ ne fortaſſe negligẽtia quapiã id
accidiſſe opinareris: h̄ eſt: ne ꝓpt nouas q̃tidie amiciciæ aĩcos
vetẽs eoſq̧ beneficos oblitꝰ poſſem a quoq̃ȝ iudicari. Ego te mi
Daniel ⁊ amaui ſp: ⁊ colui: quippe q̇ multiplicis tuas præcla-
raſq̧ ꝟtutes admiratꝰ ſim: ⁊ admirer: ac tuã vel humanitatem:
vel officiũ in meis honoribꝰ atq̧ emolumẽtis ꝓſpectũ vſq̧ habu
erim ⁊ cognitũ. Itaq̧ tibi: veli: ꝑſuadeas ita me tuũ eſſe ac fore
vt aliũ quenq̃ȝ oĩm maxie. Neq̧ fieri vnq̃ȝ poſſe ĩcremẽtis vllis
blãdicijſue fortunæ: vt veteribꝰ amicis nouos aliq̃s ãteponã. Id
tametſi ꝓ tua prudẽtia latere te non debet: volui tamen: vt mea
etiam confeſſione atq̧ teſtimonio liquidius teneres. Uale. Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Mediolano. v. Idus Apriles. M.cccc.xli.

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Petro perleoni ſal.

COmmēdaui te ꝑ lr̃as Joāni argyropulo præſbytero erudito ac diſerto ⁊ amice ⁊ diligent̄. Quātum aūt cōmēdatio de te mea ꝓfuerit: fac. vt certior fiam. Solet em̄ qn̄qꝫ vir iſte nō minꝰ leuitatis moroſitatiſqꝫ præ ſe ferre q̄ꝫ diſciplīæ Sꝫ tu vteris. ſi ſapias. prudētia tua. teqꝫ et hoīs ingenio accōmodabꝭ ⁊ tp̄i. Litteratura tibi ex eo ꝯpanda eſt. non mores. De Mario filio q̄ ſcripſiſti. ex alijs q̄ꝫ didicerā. Fruſtra nitimur ī vita Minerua. Tu hortare adoleſcētem aſſidue. vt facis. non minꝰ ad moꝝ integritatē ⁊ elegātiā tāq̄ꝫ ad lr̃as. Cū iſtic eſſem. diu multūqꝫ ſtudui. quæſiuiqꝫ diligent̄ cōparare aliq̄d mihi ex Apollonij erodianiqꝫ ijs opibꝰ. q̄ ab illꝭ de arte grāmatica copioſe fuerāt ⁊ accurate ſcripta. Nihil vſq̄nā potui odorari. Nā a magiſtris ludi q̄ publice docent̄. plena ſunt nugaꝝ oīa. Itaqꝫ neqꝫ de ꝯſtructione grāmaticæ orōnis. neqꝫ de ſyllabaꝝ quantitate. neqꝫ de accētu quicq̄ꝫ aut ꝑfecti. aut certi ex iſtoꝝ p̄ceptis haberi poteſt. Nā in lingua æolica. quā ⁊ Homerꝰ: ⁊ Callimachꝰ ī ſuis opibꝰ potiſſimū ſunt ſecuti. ignorant̄ iſtic ꝓrſus. Quæ aūt nos de huiuſmodi rōnibꝰ didicimꝰ. ſtudio noſtro diligētiaqꝫ didicimꝰ quāuis minime negarim nos ex Chryſolora ſocero adiumēt a nō nulla accepiſſe. Sꝫ noſtro. vt ita dixeri. marte ad calcē quoad eiꝰ fieri potuit. puenimꝰ. Quare nō mediocrit̄ me iuuaret. in viros illos q̄s modo memineramꝰ. incidēs. q̄ ſitim hāc oēm nō leuarē ſolū. ſꝫ ſedarē oīno. Tu de tuis rebꝰ oībꝰ lr̃as ad me dato aſſidue. Vale. Ex Mediolano Idibꝰ Aprilibꝰ. M.cccc.xli.

¶ Frãciſcꝰ phi. Nicolao cebæ ſal.

QUi grandē pecuniā opinat̄ preſſe plurimū bonis artibꝰ. vtpote quæ oēm amoueāt nccitatē. plurimū fallit̄ mea ſentētia. Nō eī ꝓdeſſe queāt. q̄ quo maiores ſunt. eo hūana ingenia reddūt deteriora. Id aūt ita eſſe tu ꝑſpicuo es exemplo. qui quo tp̄e eſſes paup. etiam int̄ maximas animi occupationes atqꝫ labores corpis. ſemꝑ aliq̄d vel ſcribebas. vel lectitabas. Et quicq̄d ocij ſurripe a negocijs poteras. id omne ad reꝝ cognitionē ⁊ laudatiſſimaꝝ artium ſtudiū ꝯferebas. Itaqꝫ tuo ipſe ingenio præſtātiſſimiſqꝫ moribꝰ delectatꝰ. qua tēpeſtate mercaturæ grã ꝓficiſcebaris ī mediam ac Perſida. tibi tanq̄ꝫ ſuauiſſimū vitæ comitem eū Ciceronis codicē dono dedi. q̄ de quæſti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

onibꝰ tuſculanis inſcriptꝰ eſt. Tu aūt nunq̄ꝫ prætermittebas in
ter moleſtiſſima etiā negocia tua vſq̄ꝫ aliq̄d ad me ſcribere ⁊ te ⁊
amicicia noſtra dignū. Nūc aūt poſteaq̄ꝫ pecunioſioꝛ factꝰ es.
neq̄ꝫ reſpōdes vnq̄ꝫ ab me pſæpe lrīs ꝓuocatꝰ. neq̄ꝫ lectitādis li
bꝛis. vt audio. operā vllā indulges. Sꝫ notꝰ es in lucro. Itaq̄ꝫ
nō poſſum nō odiſſe diuitias tuas. q̄ nō modo mihi te. ſꝫ ipſi eti
am tibi abſtulerunt. Niſi fortaſſis vna cū paupꝑtate ⁊ facilitate
abs te oēm humanitatē abdicauerꝭ. factuſq̄ꝫ ſis ſupꝑbioꝛ. Quid
eñ aliud opiner. cū nihil rn̄deas? Nō ſi aliud ē in cauſa. cui ne
ceſſe ē inſeruire te. fac. vt ſciā. q̄ vel ignoſcam tibi. vel miſerear
tui. Vale. Ex Mediolano. iiij. kalꝰ. Maias. M. cccc. xli.

Frāciſcꝰ philelfꝰs Ioāni Mario filio ſal.

Et ſunt res hūanæ mutabiles oēs ac fragiles ⁊ caducæ
Theodora Chryſoloꝛia mihi dilciſſima vxoꝛ. ⁊ tibi mr
indulgentiſſima ad p̄mū quintū Nonas Maias. q̄ dies erat
Mercurio dicatus hoc ipſo anno. q̄ eſt a Natali Chriſtiano q̄
dragesimꝰ primꝰ ſup̄ milleſimū naturæ deoq̄ꝫ ꝯceſſit. id qđ mi
hi adeo acerbū fuit. vt ī vita nihil potuerit accidē acerbiꝰ. Scio
me tibi flætꝰ ſingultuſq̄ꝫ nūciare. Nā ne ipſe q̄dē potui me a la
chrymis cōtinere. Cæteꝝ quoniā ea lege neceſſitateq̄ꝫ nati ſumꝰ
vt oēs aliqñ moriamur. æq̄ aīo tantū hoc vulnꝰ feramꝰ. neceſſe
eſt. Tu fac ad nos q̄ꝫ p̄mū reditū matures. Nā nihil ē. ꝙ iſtic
diutiꝰ tempꝰ teras. quādoquidē in lraꝝ ſtudio. q̄ꝝ gratia Con
ſtātinopolin es ꝓfectꝰ. nō modo nō ꝓficis. ſꝫ etiā quæ ab nob
abiens didiceras. amiſeris. vſq̄ꝫ adeo ſtudioſum te diligētēq̄ꝫ ꝑ
ſtitiſti. Vale. Ex Mediolano ꝓdie kalꝰ. Iunias. M. cccc. xli.

Frā. phi. Catoni Sacco Iurecōſulto ſal.

Quis te non amet. atq̄ꝫ magnifaciat Cato. quem vidēs
nihil oīno velle ignoꝛare? Sunt nō nulli oꝛdis tui ho
mies. qui Bartholum modo Balduumq̄ꝫ legerit. quos certe mi
nime cōtemno. ſunt eñ ad emungēdas pecunias vel extoꝛquē
das potiꝰ licitatoꝛes mime vulgares. q̄ aliud nihil curēt. neq̄ꝫ
pluris faciāt diem. q̄ꝫ noctem. Si tu. vt es vir ⁊ acutꝰ ⁊ ḡuis
nullis tenebꝛis delectaris. Sꝫ verſaris ſemꝑ in aptiſſima luce ī
genij atq̄ꝫ veritatis: Nihil tibi obſcuꝝ nihil reconditū nihil an
ceps. nihil ambiguū pateris. Quæris ab me duo ex ꝑma quæ
ſtione. M. Tul. Ciceronis. p̄mū quid ſibi vir ille eloquētiſ
ſimꝰ voluerit. apud quem vbi eſſꝫ ꝑpoſitū moꝛtem vixeri malū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cõtinuo ſubdiderir perinde atqꝫ neceſſario cõſequẽs. ſi malum er
go miſer. Ais eñ id videri tibi nõ ſatis docte neqꝫ acute dictũ.
Sunt eñ plæraqꝫ mala in hoie. neqꝫ tñ eius ponderis ſunt: vt
miſer efficiãt. Num illum vir dicem⁹ miſer: inquis: qui ſum
ma ꝟtute præditus ⁊ primarijs corpis atqꝫ fortunæ bonis pol
lens: ſi aut interdũ ex pedib⁹ laboret. aut ĩ maximis diuitijs vel
equũ. vel bouẽ amiſerit? Nam hæc etiã mala ſunt. ſꝫ nõ talia.
quæ tali atqꝫ tãto viro miſeriã importẽt. Petis ſecũdo loco. q̃d
Clepſydra ſignificet. Nam ei⁹ quoqꝫ ꝟbi mentionem fieri eodẽ
in libro Paucis ad iſta tibi reſpõdeo. ⁊ de Clepſydra pmũ. h̄ eñ
verbũ eſt græcũ: qđ a Clepto cõpoſitũ eſt ⁊ hydor. Clepto aũt
furari ſignificat ac velo. deſcẽdit enim Clepto a Calipto. id qđ
ſignificat velo. ⁊ inde apocalypto h̄ eſt reuelo: vnde habet apud
Joãnem apoſtolũ apocalypſis. quo ꝟbo reuelatio ſignificat. Nã
propriũ furacis homis eſt. qui Cleptes dicit. velare ⁊ abſconde
re. quæ clam ⁊ p inſidias ſurripuerit. Clepſydra vero duo ſig-
nificat ⁊ fontem. ⁊ horologium. Eſt eñ fons Athenis in arce il
la Mineruæ quondã. nũc beatæ Mariæ ꝟgini ꝯſecrata Js p
alueũ ſubterraneũ latentẽqꝫ fluẽs ſtadia vigiti. ſurgit tãdẽ in ri
uos ad vicũ phaleriũ Erat pterea vas quoddã vitreũ. qđ æqua
lib⁹ dimenſionib⁹ ſignatas horas oſtẽderet: ad cui⁹ etiã fundum
erat foramen. ꝑ aquã apertũ emitteret. ⁊ ita horæ p aquæ dimi-
nuritiõem q̃t eſſent. videri poterãt. Itaqꝫ nõ abſurde ſiue de fon
te accipias ſiue de horologio. recte Clepſydra noiat. ꝑ aquã aut
velet. aut furet. Cæter in pma Tuſculana eam p horologio in-
telligi oportẽ. haud ẽ ambiguũ. Uocata eſt aũt hora ab ὥρος
horos. quo ꝟbo vrina ſignificat. aĩaduerſum eñ in Aegypto p
hibẽt: quo tpe ſacrificiũ quoddã eſſet faciundũ. hoſtiã immolan
dam quater ac vigeſies æqualib⁹ int ſe ſpacijs minxiſſe. Et ita
hora nomẽ accepit ab horos id eſt vrina. qđ idem etiã huros di
cit. Et illud quoqꝫ ambigendũ nõ eſt dupliciť dici diem ⁊ natu
ra. q̃ noctem vnã cum die dimetiẽs. q̃ttuor atqꝫ vigiti horas
complectit. ⁊ arte. q̇ integr hũc diem ĩ duas diuidens partis ex
duodenis cõſtat horis. qua dimẽſione ⁊ Romani vſi ſunt ⁊ he-
bræi. Ad alteram ꝟo tuã quæſtionẽ qua Ciceronẽ videris ⁊ ob
tuſitatis ⁊ iuſticiæ accuſare illud cenſeo reſpõdendũ. nõ tibi quẽ
nihil ab re quærẽ ſolitũ aĩaduerti. ſꝫ tuis iſtis ſophiſtis q̇ cũ oĩa
noſſe volũt exiſtimari. nihil ſciũt oĩno In omni ⁊ facultate. ⁊ ar

te ⁊ ſcia ꝑncipia quædam veluti fundamēta cōſtitui ſolēt. q̊bꝰ
cōceſſis. quæ inde manāt. facile cōfirmant̄. Academici quoꝝ au
toꝛ fuit Plato. ⁊ paripathetici item. quibꝰ ⁊ nomē. ⁊ initium de
dit Ariſtoteles Platonis diſcipulꝰ. triplicia bona in hoīs vita
eſſe voluerūt. ꝑma animi ⁊ ea ſane cæteris omnibꝰ potioꝛa. ſecū
da coꝛpis. q̄ tāto ſunt q̄ȝ animi deterioꝛa. quāto coꝛpꝰ animo eſt
inferiꝰ. tercia foꝛtunæ. q̄ quo minꝰ in noſtra ptāte. eo cæterꝫ bo-
nis minoꝛis ſunt faciūda. Præteā in ſingul̄ huiōi bonis eas dif
ferētias eſſe volūt. vt alia alijs præſtare arbitrent̄. At ſtoici q̊ꝝ
princeps fuit Antiſthenes Socratis auditoꝛ condiſcipuluſq̄ȝ
Platonis id ſolū ac ſummū cenſuit bonū. q̊d honeſtū eſſꝫ. Quæ
vero vel ad coꝛpꝰ. vel ad foꝛtunam ꝑtineret. neq̄ȝ bona appella
nit exiſtimatiue. nec mala. ſꝫ indifferētia. q̊d ⁊ bene ac ſecūdum
virtutē is vti poſſemꝰ ⁊ male atq̄ȝ viciose. Ob eamq̄ȝ rem tum
cōmoda. tum incōmoda nominātur. Nec paꝝ ⁊ nimis nec plꝰ
⁊ minꝰ. nec exceſſum ⁊ defectū vllū int̄ animi bona ſtoici eſſe vo
lūt. vt cum q̊d dicat̄ bonum. id cōſtet omni bonitatis ⁊ rōne et
numero. ⁊ itē malū. q̊d omni ex ꝑte ⁊ abſolutiſſime malum ſit.
Cum ſolo igit̄ bono ſtoici humanā fœlicitatē definiāt. q̄ȝ rectiſſi
me Cicero ſtoicos ſecutꝰ cum ꝓpoſitū eſſet mortē videri malum
rn̄dit. ſi malū. ergo miſeꝝ. id q̊d ⁊ ad ꝓpoſitionē ⁊ foꝛtaſſis ad
veritatē aptiſſime ſubtiliſſimeq̄ȝ ꝯſequit̄. q̄nq̄ȝ idcirco foꝛtaſſis
ipſe nō ꝓbas ꝙ podagra tibi nō malū mō. ſꝫ ſummū etiā malū
eſſe videat̄. Quod ſi teipſum collegeris. alit̄ ſentias. Uale. Ex
Mediolano. iiij. Nonas Iunias.. M.cccc.xli.

Franciſcꝰ Philelfus. Carolo pratēſi ſal. dicit

De Etna ī Peloponeſum. q̄ȝ inſtituiſti. ꝓfectione accipe
ſniam meā. Fuit olī Peloponeſus ī vniuerſa græcia ⁊
viris. ⁊ opibꝰ pollēs. nūc ꝗs vacua ꝑſus Nā ꝓpt̄ ꝯtinuas bar
baroꝝ icurſiones īcolarūq̄ȝ ignauiā adeo ē bonis exinanita oībus
vt ꝑter vnū Beoꝛgiū gimyſtū viꝝ certe ⁊ doctū. ⁊ grauē. ⁊ diſer
tum. nihil inuenias dignū laude. Principes em̄ illi palæologi.
ipſi quoq̄ȝ inopia preſſi vel ſuis ſunt ridiculo ac prædæ Itaq̄ȝ p̄
ter vnū gemyſtū cætera illic oīa cōmiſeratiōis ſunt plena. Ac-
cedit ꝙ ligua etiā ipſa adeo ē depuata. vt nihil oīno ſapiat ꝓſcæ
illiꝰ ⁊ eloquētiſſimæ græciæ Mores ꝗ̄o barbaria oī barbarioēs
Quare ſi me audias. nō pelonesus tibi ſꝫ Thracia hꝫ ē noua Ro
ma Cōſtātinopolis peteda eſt. Illic em̄ ⁊ viri eruditi ſunt non

nulli. ⁊ culti mores. ⁊ ſermo etiã nitid⁹ Nõ eo tibi magis faciun
dũ cenſeo. qđ neſciã. q̃nta ſit tibi Georgij gemyſti futura copia
ſi peloneſum petieris. Eſt eñ iam admodũ ſenex. quiq; magiſtra
tũ gerit. neſcio quẽ. Ceterũ Conſtãtinopolim petitur⁹ poteris.
ſi videbit̃. ad virũ ex itinẽ tãtiſper diuertẽ. donec pñs ipſe corãq;
diiudices ⁊ regionẽ. ⁊ viros. Uale. Ex mediolano. vi. Id⁹ Iu
nias. M. cccc. xli.

Frãciſc⁹ philelfus. Ioãni Auriſpe ſal.

[N]Emo te vno accipẽdo facilior. Te rurſus nemo diffici
lior dãdo. Tu me liberalitatis plurimũ laudas Et hanc
virtutẽ extollis orõne: ac recte tu q̇dẽ. Ceterũ quã ipſe ṽtutem
tãti facẽ videris. cur eã min⁹ amplecteris? Es tu ſane librorũ of
ficina. Sed ex tua iſta taberna libraria null⁹ vnq̃ ꝓdit codex. ni
ſi cũ queſtu. Quid tãdẽ adeo te libris ĩgurgitas? Quib⁹ vtinã
vt par ẽ. vtereris. Ego petij abs te Strabonẽ geographũ excri
bendi grã: cũ mihi librari⁹ eſſet domi. Reddita mihi ſunt a te ṽ
ba cũ aſſentatiõe ꝑmulta. Ad rẽ aũt nihil. Petis a me nũc Se
xtũ Empericũ ei⁹ excribũdi grã. gero tibi morẽ. Sed ea ↄditiõe
ne mutuũ tibi iure doni aſcribas. Quare fac. vt ad me me⁹ rede
at codex. cũ ſuo apud te officio funct⁹ fuerit. Uale. Ex Medio
lano. iiij. Idus Iunias. M. cccc. xli.

Franciſc⁹ Philelfus. Frãciſco barbaro ſal.

[A]Dhortationẽ tuã nõ iuit⁹ audiui. quippẽ q̇ norim eã ꝓ
ficiſci a beniuolẽtiſſimo ĩ me aĩo Itaq; habeo tibi grãs.
Uerũ illud quoq; aĩo velim. tecũ volutes. nõ eſſe ĩ ei⁹ ptãte. qui
nauiget euxinũ. ire ſepe q̇ velit. ſz qua venti traxerit Uale. Ex
Mediolano ꝓdie kal'. Apriles. M. cccc. xlij.

Frãciſc⁹ phi. Leonardo Iuſtiniano ſal.

[S]I poſſem tuo vti ↄſilio. nihil eñi mallẽ. Sed qđ te nõ
latet. tꝑis habẽda ẽ ratio. Nõ q̇ min⁹ facit. is certe pru
dens eſſe nõ pt. Cetera tecũ is cõmentabit̃. q̇ tibi lr̃as reddidit
Nam quidquid expoſuerit. id ab me totum ꝑfectũ exiſtimato.
Uale. Ex Mediolano ꝓdie kal'. Apriles. M. cccc. xlij.

Frã. phi. Catoni Sacco Iurecõſulto ſal.

[M]Arcũ Mariũ filiũ diẽ ꝓpe apud te fore Nã eũ expecto
cottidie. Debet eñ ſoluiſſe ex Thracia. eſtq; remigatu
r⁹ ꝑ Padũ: Cũ iſtuc appullerit. aut ipſe tu ei ↄſule de equo. aut
me facito q̃primũ certiorẽ. q̇ equũ iubeã aduolare ad vos. Uale

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Ex Mediolano Idibꝰ Maijs. M. cccc. xlij.

Franciscus Philelfus. Albertho Zancario sal.

Nolo: tibi vnqꝫ pſuadeas Alberthe zancari eo me eẽ ingenio: vt ſimul cum loco animum quoqꝫ immutem. Quinimo etiam cum ſum Mediolani: videor vſqꝫ Bononiæ agẽ: adeo me iſtiꝰ florẽtiſſimæ veſtræ vrbis meõria tenet Quid igit̃ de te putas: cuiꝰ ſuauiſſimi facillimiqꝫ mores ſemper habitãt mecum die noctuqꝫ: Quod ſi minꝰ frequent̃ meæ lr̃æ ad te aduolãt: id vel occupationibꝰ meis dato: vel tibi fortaſſe ipſi: q̃ negligẽtior factꝰ es Nam ſi ſæpius ad me ſcriberes: cogerer etiam ipſe vim afferre meis quibuſqꝫ negocijs: ne te fruſtra ſcripſiſſe iure queri apud me poſſes. Itaqꝫ poſthac q̃d tibi faciũdum ſit: tenes. Velim: me certiorem facias de omnibꝰ rebꝰ tuis Nã quanqꝫ varij iſtinc rumores afferunt̃: ego tamẽ ea certiſſima eẽ arbitror: quæcũqꝫ a te accipio. Nõ em̃ ipſe es: qui aliud dicas: aliud ſentias. Proinde ſi de te me velis trãquillo eẽ animo: fac: liquido intelligam: quo in ſtatu verſaris: qꝫ viuis ⁊ tibi: ⁊ tuis Idqꝫ vt facias: te etiam atqꝫ etiam rogo. Nam de rebꝰ tuis nõ poſſum nõ eſſe ſollicitꝰ. Vale. Ex Mediolano. xiij. kal'. Januarias. M. cccc. xlij.

Frãciſcꝰ philelfus. Joãni Tuſcanellæ ſal.

Non eſſe te oblitum ⁊ doctoris ⁊ hoĩs amiciſſimi: gaudeo maiorem in modum: tibiqꝫ habeo grãs: quod hoĩs gratiſſimi officium præ te fers. Quod cupis certior fieri: quo ĩ ſtatu ſint res meæ: verſor equidem apud hũc meum humaniſſimum ꝑncipem atqꝫ optimum ⁊ honorifice ⁊ in maxima animi quiete. Unum mihi modo moleſtum eſt: ꝙ ethruſco potiꝰ delectat̃ ſermone: qꝫ litterario. Itaqꝫ neceſſe eſt ea ſcribam: quæ iubet. Cætera mihi belle ſunt oĩa. Vale. Ex Mediolano. v. kal' Januarias. M. cccc. xliij.

Franciſcꝰ philelfus Guarnerio Caſtellioni Jurecõſulto ducaliqꝫ ſenatori ſal. pl. dicit.

Et leporem. ⁊ capos. ⁊ perdices: quos dono miſiſti mihi cum vidi libent̃: tum iucũdiſſime accepi. Nam ⁊ ingenium delicatioribꝰ fouet̃ obſonijs redditurqꝫ acutiꝰ. ⁊ accipere a te dona tali tãtoqꝫ viro nõ fit ſine laude mea. Recte em̃ Horatius: O et præſidium ⁊ dulce decꝰ meum Quanqꝫ ego: vt ingenue tibi fatear: quod ſentio. Lautioribꝰ iſtiuſmodi eſculẽtis nõ admo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dum vti cõſueui: nõ qđ guſtꝰ mihi ſit ruſticanꝰ aut agreſtes: ſed quoniã victor didiciſſe: q̃ habitiꝰ eſt corpꝰ: eo ĩgeniũ reddi craſ-ſius. Quis ãt neſcit iſtiuſmodi q̃buſq; cibis corpa effici latiora Itaq; ſi me amas: leuioribꝰ munuſculꝪ mecũ age: pponibꝰ: pa-nis: pſicis: malꝪ pyris: vuiſq;: ac ficubꝰ: ne deteriorem efficias. quem meliorem debes. Uale Mediolani ex ędibꝰ noſtris. iij. kalꝪ. Januarias. Mcccc. xliij.

Franciſcus Philelfus. Leodryſio Cribello ſal.

q Quod græca oĩa te delectãt: lꝪ ea aſſeq̃r piectura: qđ me is libris vterꝫ p tuis ex illo videlicꝫ trito puulgatoq; prouerbio τὰ τῶν φίλων κοινά. Sꝫ tu coꝰ plꝰ facis: qđ mea ita du cis tua: vt mihi ĩ ijs nullũ ius reliquũ eſſe velꝪ. Meꝰ Diodorꝰ iã ãnos duos ẽ apud te Nec tot lrĩs repetitũ ire ad me pateris. At iſto mihi vęhementꝪ ẽ opꝰ. Quare fac: eat ad me q̃ꝑmũ: re ditur ad te: cũ voles. Qđ ſi fortaſſis tenetꝪ ĩ fœnore: fac me cer tiorẽ: q̃ pecunias ad te dem: ne pereat. Uale. Ex mediolano. iij. kalꝪ. Januarias. M. cccc. xliij.

Franciſcꝰ philelfus. Carolo pratẽſi ſal.

p Pollucẽ: quẽ petis: libentiſſime ad te darẽ: ſi penes me foret Sꝫ hoſpitatꝪ iampridẽ apud Harpyiã: hꝫ ẽ apud Joãnẽ noſtꝝ auriſpã: q̃ ea ↄditione libros accipit mutuo: vt re ſtituat nunq̃z. Dabo tñ ad eũ lrãs. Curaboq; vel hũanitate lꝪ iur gio: vt Pollux redeat domũ: quem deinde ↄtinuo tibi mittam. Uale. Ex Mediolano. iij. kalꝪ. Januarias. M. cccc. xliij

Frãciſcꝰ philelfus Guiniforto barzizio ſal

e Et ſanctũ eſt pceptũ ⁊ Euãgelicũ: ne alteri faciamꝰ: qđ nob fieri nolumꝰ Jd pſæpe legiſſe te certo ſcio: cs eñ to tꝰ ſilꝪis tui. Quo fit: vt magꝪ mirer nõ idẽ a te obſuari: qđ didi ceris. Scis eñ ab Ariſtotele q̃z vſurpatũ nõ ſatis eẽ ꝟtutẽ ſci re: niſi etiã boni ſimꝰ Quid hæc ſibi velit oratio: nõ te præterit Tuũ igitꝪ fuerit ita moderari tibi: vt nihil quæſiſſe videaris: qđ ipſe ꝗuitꝪ ſim laturꝰ Eſt mihi tecũ a p̃re tuo eruditiſſimo illo op timoq; viro familiaritas: q̃ tibi ſancte atq; ĩuiolate tuenda eſt. Uale. Ex Mediolano. iij. kalꝪ. Januarias. M. cccc. xliij

Frãciſcꝰ phi. Bornio ſalæ Jurecõſulto ſal.

q Quid egeri in cauſa amici tui: ex eodem ipſe debes iã co rã accepiſſe. Nã eſt a me nihil ſane ꝑtermiſſum: qđ ad eiꝰ vel rẽ, vel dignitatẽ ꝑtinẽ ſim arbitratꝰ Et vt mea fert opi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

lōge plus ē apud hūc meū clemētiſſimū pncipē mea opa ꝯſecu
tut⁹: q̄ʒ vel optare fuiſſʒ auſus. Tu ſiquid eſt aliud: qđ ad me
tua cā fieri vel'; id ſi ſcripſerꝭ: nō ſcripſerꝭ fruſtra. Uale. Ex me
diolano. iij. kal'. Januarias .cccc.xliij

Fracíſc⁹ philelfus Antonio metello ſal.

C Ommētationū Florētinaꝝ dedi ad te libros tris Nā
pluris nōdū edidi: ꝛ ne id⁹ q̄dē mea culpa: ſʒ iſtoꝝ po
ti⁹: ab q̄b⁹ pꝛiceps iducit': vt alia mihi in ſcribēda iubeat: q̄ in do
ctos poti⁹: q̄ʒ viros doctos ꝛ g̃uis ſint delectatura. Uale Me
diolani ex edib⁹ noſtris. iij. kal'. Januarias. M.cccc.xliij

Fracíſc⁹ phi. Antonio Rauenſi Theologo ſal. dicit.

Q Uid ego ſentiā de ijs q̄ abs te i Lactātiū firmianū ſcri
pta ſūt: dicā eq̄dē breuit': nec tibi mētiar. Petis eñ vt
audacter tibi aperiā iudiciū meū de ijs: q̄ in Firmianū Lactātiū
ſcripſiſti. Obtēperabo volūtati tue: id qđ etiā ſi min⁹ eſſet abs
te petitū: mīme ſubticuiſſem: Nō ē boni viri reticere veritatē: p̄
ſerti eā: q̄ deprauata ſi fuerit: nocē plurib⁹ p̄t. Uellē eq̄dē pater
optie. ab oī iſtiuſmodi ſcribēdi genē te cōtinuiſſes. neqʒ cū inſa
nieti cādido decēbre deſipe ipſe voluiſſes. Id certe fuiſſʒ ꝛ ordis
et dignitatꝭ tue. Que eñ p imoꝛtalē deū vanatica ratio te cō
monuit. vt pꝛīde atqʒ īfeſto q̄dē atqʒ inimico affiat⁹ ſpū. i virū
illū doctiſſimū atqʒ diſertiſſimū tā inſolent'. tā iniuſte. tā īpie i
uehēris. vt nō res ſolū pene inumerabil'. ꝯſulto male īterpterꝭ
ſʒ nomē etiā viri deprauare ſtuderꝭ. vtpote quē Lactēſiū p la
ctātio nomies. Nā de reb⁹ ipſis q̄d loq̄r. q̄s vel pueris notas.
dum coꝛrūpere laboꝛas. te oīb⁹ eruditis ꝛ g̃uiſſimis viris ridicu
lo pꝛebes. Placet me pfecto ea in mediū pferre. que a te nō in
epte minus. q̄ʒ perperā notata ſunt atqʒ rephenſa. Rogo igitur
te. vt hac in re Aureliū Auguſtinū imiteris. Retractauit ille
vir eque ſapiēs ac ſanct⁹. que ipꝛudent' errauit. Retracta etiā
tu. ſi tibi cōſtas. que ſciēs volēſqʒ male ſcripſiſti Qđ ſi feceris.
nō modeſtie ꝛ verecūdie minus. q̄ʒ ſapiētie laudabere. Uale
Mediolani ex edib⁹ noſtris. iij. kal'. Januarias. M.cccc.xliij

Fracíſc⁹ philelfus Karolo pratēſi ſal. dicit

Q Uid intſit int στρατεία ſtrateia penultia ſyllaba p
ei diphtōgon ſcpta ꝛ cū accētu acuto ꝛ στρατιά ſtratia penul
tia ſyllaba ſcpta ſine diphthōgo ꝛ vltia ſyllaba accētuata. expe
diā breuit'. Q. iā nos expeditionē dicim⁹ in re militari eā greci

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

στρατείαν ſtrateiã nominãt. Nam στρατιά ſtratia ſine
diphthongo in penultima ⁊ cum accentu in fine exercitum ſig-
nificat. χιλίαρχος chilarchos vero ad verbum millenari⁹ ẽ
ſed in Romanis hiſtorijs pro tribuno militum ita ſemper accipi
tur: vt δήμαρχος demarchos pro tribuno plebis. Uale. ex
Mediolano. iiij. kal'. Januarias. M. cccc. xliiij.

Fracíſc⁹ Philelfus. Fracíſco Barbaro ſal.

NOn equidem ignorabam fore: cum Kyriacum anco-
nitanum tibi eſſem commẽdatur⁹: vt dicẽs agi ab me
acta: quippe cui vir ipſe ſine vlla etiam mea commẽdatione cõ-
mendatiſſim⁹ ſit cum virtute ſua: quæ haud eſt vulgaris: tum ea
diligẽtia: qua in ſuſcitãdis mortuis vn⁹ omnium primus vtit.
Quem em̃ vnq̃ huiõi laborem ſuſcepiſſe aut audiuim⁹: aut le-
gim⁹: aut ex vniuerſo prope terrarum orbe quicq̃d in vllis vſquam
lapidib⁹ notatum lr̃is aut græcis aut latinis vnq̃ fuerit: id re-
portarit ad noſtros. Uerum eo is tibi hoc tempore gratior eẽ debet
quod ad te barbarum refert nõ nulla pulcherrima. Epigrãmata:
quæ apud barbaros Aſiæ populos repperit. Ex q̃b⁹ ipſis habẽ
tur plæraq; memoratu digna. Quare hũc hominem ita tibi cõ
mendo: vt intelligas mihi quoq; eſſe cariſſimum. Uale. ex me-
diolano. iiij. kal'. Januarias. M. cccc. xliiij.

Franciſcus Philelfus. Leonardo
Juſtiniano ſal.

KYriacus Anconitanus cum Uenetias peteret. a me
petijt: vt ſe tibi per lr̃as commẽdarem. Id feci eo libentius. q̃
nõ eſſem ignarus hominẽ tibi fore nõ in iucũdum: præſertim q̃
ferat ſecum nõ nulla priſcæ vetuſtatis monumenta. ⁊ eulogia. ⁊
epigrãmata. ⁊ alia plæraq; ſcripta: quæ ex lapidibus vetuſtiſſi
mis in Aſia Græciaq; collegit. Hunc igit virum: ita velim: ⁊
vult⁹ hilaritate. ⁊ ſermonis comitate excipias: vt eos ſoles: q̃s
dignos exiſtimas. ab quib⁹ tuum ſplendidiſſimũ nomen per orbẽ
terræ lõge lateq; prædicet. Nunq̃ em̃ quieſcit Kyriacus: qui
eam ſibi ducit quæſtuoſiſſimam mercaturam: ſi quid ab primis
illis vſq; arcadibus: quos ante ſolem ⁊ lunam extitiſſe fabulant
memoria dignum inuenerit: in Italiamq; aduexerit q̃d ſit op⁹
facto: intelligis. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'. Januarias.
M. cccc. xliiij.

Fracíſc⁹ Philelfus. Joãni Auriſpæ ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Et ipſe bñ habeo. ⁊ te ex litteris tuis bene valere audio
Itaqꝫ vtriqꝫ noſtrū ⁊ gratulãdum iuxta ⁊ lætãdum eſt
Id quod vt q̃ꝫdiutiſſime fieri liceat: vehementer opto. Uale.
Ex Mediolano. iiij. kal': Januarias. Mcccc. xliij.

Franciſc⁹ phi. Johãnocio manetto ſal.

Communis ille familiaris noſter me coram monuit tu
is v̄bis: vt a barbadoris mihi cauerem: quoniam occul
ti neſcio quid cõſilij habent cum ijs homib⁹: qui mihi vel nullo
errato meo infeſti ſunt. Habeo tibi grãm mi Johãnoci: qui nul
la fortunæ incõſtantia deterreris: quo min⁹ mihi ſemꝑ bene cõ-
ſultum cupias. Ceterum eſto bono de me animo Nam ita mu
nitus ſum: vt nullæ hominum inſidiæ mihi poſſint incommo-
dare: quippe qui ⁊ prudentiæ vtor armis: ⁊ apud eum ſum ꝑn-
cipem: qui vel dormientib⁹ nobis: omnia timet: omnia cuſtodi
at: adeo vt nullus omnino ſit loc⁹ inſidijs. Conſilium tamẽ tuũ
nõ modo nõ cõtemno: ſed facio plurimi: amplectorqꝫ libentiſſi
me. Et operam dabo: vt re ipſa intelligas nihil fruſtra ſcripſiſſe
te. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'. Januarias. M. cccc. xliij.

Frãciſc⁹ Philelfus. Jacobo conſtãtino
equiti aurato ſalutem.

Vnas tãdem aliquando lrãs tuas accepiſſe me duco eq̃
dem miraculi loco: putabam em̃ te nullum iam eſſe qđ
tãdiu nihil ꝓ tua priſtina cõſuetudine mecum obſtreperes. Ce
terum ita ſolent plerıqꝫ omnes fortunati: qui lætiſſimis in re
bus nõ amicorū modo: ſed ſuiipſorū obliuiſcũtur. Quod autem
mihi fortunam meam gratularis: id tibi licꝫ facere merito Sũ
equidem apud ſapiẽtiſſimum munificẽtiſſimum hui⁹ tempeſta
tis principem. ⁊ eũdem optimum ſane virum ducem hũc Me-
diolani Philippum Mariam. Petis vt huic te ⁊ notum ⁊ cõ
mendatum faciam. Id mihi facillimum factu eſt. At faciã cer-
te. Uerum mihi declares: velim: quæ tibi ſit mens: qui cogita-
tus tui: quo intelligam: quid tibi agendum ſit. Hæc a me ſunt
non temere ſcripta. Si te mihi penit⁹ recluſeris: potero tibi for
taſſe cõſilium dare nõ inutile. Uale. Ex Mediolano ꝑdie kal'.
Januarias. Mcccc. xliij.

Frãciſc⁹ Philelfus Albertho Zancario ſal:

Deſiderare te lrãs meas æquo animo facileqꝫ patior:
quippe qui exiſtimẽ abs te amari me plurimũ Miror

tũ: quid ſeriꝰ adeo mihi ſcrib. Cauſam reijcias: ſcio: ĩ occupatio-
nes tuas. At dexes me ꝗꝫ arbitrari mĩme eſſe ocioſum Itaqꝫ of-
ficiũ meũ aut tibi nõ ẽ accuſandũ: aut tuũ tibi mĩme ꝓbãdum.
Uale. Ex M:diolano ꝑdie kal'. Januarias. M. cccc. xliij

Franciſcus Philelfus. Bornio ſalæ iurecõſulto ſal.

PEriucũdæ fuerũt mihi lr̃æ tuæ vel ꝑbreues: fuiſſentqꝫ
lõge iucũdiores: ſi atticũ te ꝗꝫ laconicũ maluiſſes. Cæte-
rũ ne ſis me ꝗꝫ breuitate ipſa ſupior. Uale. Ex Mediolano ꝑ-
die kal'. Januarias. M. cccc. xliij.

Frãciſcꝰ philelfus Pallãti Strozæ eq̃ti aurato ſal.

CUm nihil nos int̃ nos ſimꝰ aliud cõmẽtaturi ꝗꝫ de mu-
ſis ꝛ lr̃is: neſcio: q̃d nob verẽdũ ſit: quo minꝰ priſtinã
illã nr̃ãm ꝛ familiaritatez ꝛ beniuolẽtiam mutuis lr̃aꝝ officijs
repetamꝰ. Sane plurimum me delectat: ꝙ te totũ philoſophiæ
ſtudio deditũ audio. Quid eñ magno viro dignꝰ: q̃d illuſtriꝰ:
quid etiã iucũdius: ꝗꝫ aſſidue aĩm alere bonis artibꝰ: Quæ for-
tunæ appellant̃ bona: fluxa oĩa caducaqꝫ ſunt. Solũ animi bo-
nũ q̃d in ꝟtute poſitũ eſt ꝛ in reꝝ incõmutabiliũ totiuſqꝫ naturæ
ꝑſpiciẽtia reddit humanũ genꝰ ꝛ imortale ꝛ beatũ Itaqꝫ nõ poſ-
ſum nõ maiorẽ in modũ laudare iſtitutũ nobiliſſimũ tuæ paca-
tiſſimæ vitæ. Tibiqꝫ vehement̃ gratulor: æq̃nimitatẽ tuã pru-
dentiſſimũqꝫ ꝯſiliũ. q̃d aliq̃n te totũ tibi vẽdicaueris vacuus oĩ
ſtrepitu ꝛ faſtidio ambitionũ ciuiliũ ꝛ humanaꝝ ſollicitudinũ.
Utinã idem mihi licẽt h̃ tp̃e: q̃d tibi vni. Quatenꝰ tamẽ licet
ipſe etiam viuo mihi. Et quidquid ab officio ſurripio mihi ocij
id totum philoſophiæ dedico. M:qꝫ ad ſcribẽdum cõuerti to-
tum: quo nõ præſentibꝰ modo: ſed etiam poſteris natꝰ fuiſſe vi-
dear. Uale. Ex Mediolano kalen. Martijs. Anno a Natali
chriſtiano. M. cccc. xliiij.

Franciſcꝰ philelfus. Jacobo cõſtantio.
equiti aurato ac iurecõſulto ſal.

CUm equidem ſuauiſſimas tuas lr̃as ſuauiſſime oſcula-
tus: vtpote q̃s refertas ad me dediſti cũ tuis ſuauiſſimis ſalibꝰ:
tum exuberãti quadã erga me beniuolẽtia. Q̃d aũt cauillaris
me: quoniã opulẽtior factꝰ ſum: oblitũ eſſe tui: video te ꝗꝫ vrba-
niſſime iocari mecũ Nã quo pacto obliuiſcar tui: quẽ ꝛ Senæ
primo: ꝛ dein Bononiæ: cũ vtraqꝫ ĩ vrbe p̃torẽ vrbanũ gerẽs:
non mõ ſtudioſiſſimũ mei: ſꝫ q̃d tuæ erat hũanitatꝫ obſeruãtiſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mū eſſe aīaduerterim., Qđ aūt aīs me opulētum factū: rideſ tu
ſane ingeniū meum: quē noris a nulla re magꝭ alienum: q̄ʒ a cu
mulādis pecunijs. Nec me latet eē nō nullos: q̄ mihi vicio dent
meū hūc rei pecuniariæ cōtemptū: p̄ſertim q̄ exiſtimēt diuitias
in omne vitæ genꝰ expedire plurimū: cū eſſe eas dicāt ornamēta
pacis ⁊ ſubſidia belli. At ego mihi bellandū nunq̄ʒ cēſui: nec itē
volo: ni fortaſſe cogar rn̄dere laceſſitꝰ. Sʒ huiōi belli genꝰ non
enſe gerit: nec iaculo: ſʒ lingua ⁊ arūdine. Ad id nullis diuitijs
eſt opꝰ. Nam ī pace mihi ea vident pulcherrīa ornamēta: quæ ī
genij ſplēdor. q̄ magnitudo varietaſq̄ʒ doctrinæ: q̄ dicēdi copia
maieſtaſq̄ʒ p̄ſtiterit. Huiōi ego ſtudijs delector plurimū Iacobe
Conſtanti: quoꝝ diuitijs me cuperem: opulentū iure poſſes ap
pellare. Volūtate certe ꝓxime accedo. Ceteꝝ illud tibi auſim
affirmare nihil oīno eē vel ad ꝟtutē. vel ad optimas diſcipliās
cōtrariū magꝭ. q̄ʒ diuitiaꝝ opumq̄ʒ magnitudinē. His em̄ mor
tales ad libidinē: ad inſolētiam. ⁊ ad multa vicioꝝ genera ipel
lunt. Quotūquēq̄ʒ mihi dederis ex oī hoīm memoria q̄ ⁊ ditiſſi
mꝰ idem fuerit: ⁊ vir optimꝰ: Poſſim ego tibi inumerabil ꝓpe
in mediū afferre: q̄s magnitudo pecuniæ ad extrema ſcelera ipu
lerit. Itaq̄ʒ ſiue ſerio loq̄ris: ſeu ioco: ego ita memet inſtitui: vt
nulli pecuniario quæſtui vnquā ſeruiā: ſʒ dominer potiꝰ. Tu:
certo ſcio: de te tibi multo ſecꝰ inſtituiſti: Nā q̄ voluptariꝰ fcūs
es: pecunijs multꝭ carē nō potes: q̄ tuo iſti latiori vētri obſeq̄ris.
At nobis q̄ vilioribꝰ vtimur obſonijs: nulla opꝰ eſt pecuniaꝝ co
pia. Paucis em̄ cōtenti ſumꝰ: pluriſq̄ʒ lactucā ⁊ piꝝ facimus:
q̄ʒ cinama ac zucharꝝ. Nullo delectamur mulſo: ſʒ aut aqua pe
ſæpe mera: aut vino. ⁊ debili. ⁊ dilutiſſimo. id qđ ſi nōdū victꝰ
noſtri memoriā amiſiſti: meminiſſe ꝑpulchre debes. Sʒ hæc int
nos iocati ſimꝰ. Tu: velim: me cōmonefacias: ad qđ tēpꝰ es nea
polin petiturꝰ. Nā ꝯſiliū iſtud tuū nō poſſum nō plurimū ꝓba
re. Es em̄ apud eū regē futurꝰ: qui cū nulla ꝟtute vacat: tum
benignitate ac munificētia cedit nemini. Vale. Ex mediolano
pridie Idus Iunias. M. cccc. xliiij.

Frāciſcꝰ philelfus Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

E
cuſab me negligētiæ qđ eq̄dē ꝑmoleſte ferrē: ſi cuiq̄ʒ
me noſſem idiligētiæ obnoxiū. Nā quis aliꝰ me vno in
amicos diligētior: At nullæ meæ iādiu lr̄æ tibi ſunt redditæ:
q̄ſi aliq̄d tu mihi ꝑdiu ſcripſeris: cui vicē ipſe minꝰ reddiderim:

Noli igit̃ ea torquere ĩ me tela: quæ iure optimo retorqueant̃
in te. Cæterũ iſtiuſmodi deſiderium tuũ nõ difficulter me exple/
turũ polliceor: quaten⁹ per tempoꝝ cõditionem mihi licuerit. Id
tum fiat: ſi omnis ſmo noſter: omnis ſcribẽdi cõſuetudo de mu
tuo futura ſit. ⁊ de ijs reb⁹: quæ nihil habeãt commune cum pu
blicis actionib⁹. Ego: qd̃ ſcire poſtulas: bene valeo: meaq; for/
tuna cõtentus ſum. Pauca appetenti: pauca etiam ſatis ſunt.
Cottidie mutare coelum homĩs eſſe duco ⁊ incõſtantis: ⁊ mo/
roſi: præſertim vbi id ab re fiat. Vale. Ex Mediolano. kalẽ.
Julijs. M. cccc. xliiij.

Franciſcus Philelfus Joãni Auriſpæ ſal.

Noui ex ipſa vſq; Conſtãtinop. li eſſe tibi recõditos nõ
nullos Theophraſti libros: ⁊ eos maxĩe: q̃ περί φυ/
τῶν inſcribũtur. Hos ego mihi excribi cupio. Eſtq; mihi cõ
mode parat⁹ librarius græcus. Itaq; rogo te: vt codicem illum
mittas ad me q̃primum: reditũ item ad te ꝓpediem. Noli:
obſecro: vllam excogitare cauſam aut cõfictam: aut veriſimilẽ:
qua fræt⁹: mihi min⁹ morem geras: ne ipſe item cum meo aliq̃
volueris vti officio: par pari referre cogar. Vale. Ex mediolano
xv. kal'. Auguſtas. M. cccc. xliiij.

Franciſc⁹ philelfus. Sacolo pratenſi ſal.

Non idem eſſe τό ψεῦδοσ λέγειν καί τό ψε
υδεγαι ſextus empericus libro p̃mo de grammatica
apertiſſime docet. Nam ψέυδεγαι hoc eſt mẽtiri tum exi/
ſtimamur: cum id dedita opera facim⁹ in alterius fraudem atq;
detrimẽtum: cui mentimur. At ψεῦδοσ λέγειν hoc eſt
mendacium dicere: etiam ad ei⁹ vtilitatem: cui dicim⁹ mendaci
um: fieri a nobis poteſt: id quod ⁊ parẽtes in filios: ⁊ medici in
ægrotos obſeruare plærũq; conſuerũt. Multa em̃ quãdoq; di
cunt: quæ norunt nõ eſſe vera. ⁊ dicũt tamẽ: vt illis vel admo/
nitione vel exemplo: vel ſpe aliqua ꝓſint. Præterea mentiẽdo nõ
ipſi fallimur: ſed ſtudem⁹ alteꝝ fallere in ei⁹ detrimẽtum. At dũ
mendacium dicim⁹: tum etiam ipſi fallimur: dum nos vera lo
qui arbitramur. Vale. Ex Mediolano Nonis Auguſtis.
M. cccc. xliiij

Frãciſc⁹ philelfus Leodryſio Cribello ſal.

Miror: quid tibi ĩ mẽtem venerit: vt ex Papia lrãs ad
me dederis: quib⁹ petis: habeam ne: quicq; exploratum

ac certũ cuiuſmodi legẽ tuliſſ; Otho imꝑator de ↄſeſſu ordinis
equeſtris ĩ Theatro. ⁊ quæ itẽ fuerit lex Julia. ⁊ quæ ſcatinia.
Quid em̃ te nõ mirer: ꝗ cum habeas iſtic iurecõſultoꝝ Homeꝝ
Catonẽ ſaccũ: nõ ex iſto potiꝰ: q̃ꝫ ex Philelfo q̃ſieris de iſtiuſmo
di legibꝰ. Ceteꝝ vt tibi morẽ gerã: nõ Otho Cæſar imꝑator:
ſed. M. Otho tribunꝰ plebis legẽ tulit: nequis ĩ ordine eq̃ſtri
ſpectaturꝰ ſederet: niſi ſeſtertia q̃dringenta milia ꝑſſideret. Qđ
cui cõtingẽt: quiſquis is tãdem eſſ;: ſiue ingenuus: ſiue libertꝰ:
ei licẽt in g̃du quartodecimo int̃ equites ſpectaculo intereſſe. ad
quadringẽta autem ſubintelligi oportet millia antiq̃ more. Nã
quadringẽtoꝝ ſeſtertioꝝ poſſeſſio in romana republica fuiſſ; in
opia: cũ ſeſtertia centũ complectant̃ libras argẽti trigĩta: cum ſe
ſtertiũ cõtinẽt ex ære ſigto libras duas ac ſemis. Legẽ vero Ju
liã ſanxit. D. Juliꝰ Cæſar: qua cauebat̃: ne licẽt adulteriũ ꝑpe-
trare. Sꝫ deꝑhenſi ꝗ fuiſſent ĩ adulterio: iis ſupplicio dederent̃.
Quod vero loco vltio abs te petit̃. Lex Scatinia a Scatinio
lata eſt cõtra pueroꝝ cõcubitores: ꝗ vocant̃ ἀρσενεκοιται.
arſenecocoetæ. Hos em̃ graui ſupplicio afficiebat. Nos tum pe
dicatores tum pedicones appellamꝰ iſtiuſmodi homĩes flagitio
ſos. ⁊ ĩpuros: ac plane ſceleratos. Vale cum Catone noſtro. Ex
Mediolano. vii. Idus Septẽbres. Mcccc. xliiii.

C Frã. phi. Frãciſco Scalamõti equiti aurato ſal.

ET de horologii ĩuentore. ⁊ vnde nomẽ acceperit: rñdebo
tibi: qđ didici lectitãdo. Habet̃ in ſacris lr̃is: nõ ægy-
ptioꝝ inq̃ꝫ: ſꝫ hebræoꝝ. Nã ægyptii ſacras lr̃as vocabãt: qbꝰ
per q̃dã aĩalia ac ſigna v̾ba ipſa ſignificabãt: vtpote verbigratia
anguillam pingẽtes ⁊ inuidum intelligebãt ⁊ inuidiam: ea rõ-
ne: qđ anguilla cum aliis piſcibꝰ nullam habet cõmunionem: ſꝫ
ab eis ſemꝑ ſeorſum ſe cõtinet. ⁊ ſub leporis figura auditũ: q̃m
lepores ſint acerrimi auditꝰ: habet̃ inq̃ꝫ apud hebræos libro re-
gũ quarto Achã oĩm ꝓmũ horologiũ ĩueniſſe: At his ægyptii
nequaq̃ꝫ aſſentiunt̃: ꝗ vt hoĩm genꝰ ob coeli temperiem ab ſe or-
tum cepiſſe volũt: ita etiã cum alias pulchras art̃ ⁊ diſciplĩas
tum horaꝝ rationẽ repertã eſſe. quippe ꝗ aſſerãt hoſtiã: quæ im
molãda foret: quater ac vicies paribꝰ inter ſeſe diſtantiis meiere
animaduerſam. ⁊ inde vnꝰ integri diei tẽpꝰ in horas quattuor
ac viginti fuiſſe diſtributũ: qđ ⁊ diem ſcꝫ complecteret̃ ⁊ noctẽ
Ceteꝝ a ꝓbatiſſimis tradit̃ auctoribꝰ Hermen triſmegiſtum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cum eſſet olim apud ægyptios ſacrum animal quoddam Se-
rapidi dicãdum cõieciſſe id in diem totum duodecies feciſſe vri
nam pari ſemper interpoſito tempore. ⁊ inde hũc horarum ordi
nem: conſtituiſſe: dimenſum ſcꝫ diem in horas duodecim ac no
ctem eodem modo. Id autem eo videt̃ ꝓbabilius: quod hora ab
ὥρος oros qđ vrinam ſignificat: nomen habet. Sunt præte
rea qui acutius rem velint inuẽtam: dicũt eñ cœli quadraturã
in duodecim partis ꝑ ratione muſica diuidi: ⁊ inde horarũ ma-
naſſe rõnem. Aquam eñ quæ tenuiſſima cauerna deflueret: cũ
per totum diem excepiſſent: hãc maiores noſtri ĩ duodecim par
tis diuiſerũt: ex quibꝰ quidem partibꝰ numerum horis impoſue
runt. De Halcyone autem qđ requiris: ea nata eſt patre Moe
nolo ⁊ matre Canace: nupſitqꝫ Cyeci. Quæ quidem auis vitã
agitat circa littus: ciuſqꝫ pulli auferunt̃ a fluctibꝰ: ⁊ vt ferunt:
dies quattuordecim circa hyemalis verſiones quieſcit: dicta au
tem eſt halcyon: quoniam in mari cõcipiat. Nam ἅλσ hals
ἅλοσ halos ſalum eſt mare ſignificat. et κύειν cyein cõcipe-
re. ⁊ ob hanc rationem aſpiratur in ꝑma ſyllaba. ⁊ ſcribitur p y.
tenue. Vocatur etiam halcyonis. De pane vero paſtorꝝ deo du-
plex apud græcos habetur fabula. Nam aliȷ̈ dicũt eum eſſe na
tum matre Penelope Vlyſſis vxore. ⁊ patribꝰ procis omnibꝰ
ob idqꝫ Pana eſſe nominatum πᾶν pan eñ omne ſignificat.
Aliȷ̈ vero cõtendunt eum natum eſſe ex Penelope ⁊ Mercurio
cõuerſo in hyrcum. Et hæc hactenꝰ. Tu velim me facias certi
orem de omni tuo ſtatu: id quod primis tuis lrĩs te prætermi-
ſiſſe miror. Scis eñ tua mihi omnia curæ eſſe. Quod ſi de me
quæras: mihi perbelle eſt. Nam principi huic meo vniuerſæqꝫ
et aulæ ⁊ ciuitati ſum cariſſimus. Vale. Ex Mediolano. iij.
kal'. Octobres. M. cccc. xliiij

Franciſcꝰ philelfus. Ioãni Olzinæ ſal.

IOãni Zaburgadæ ſcribæ regio dedi ad te dono quattuor opu-
ſcula: quæ iam pridem ex græco in latinum cõuerteram eloqui
um: duo Xenophontis ſocratici: alterꝝ de republica Lacedæmo
niorꝝ: alterum de regis Ageſilai laudibus. ⁊ duo item ex Plu-
tharcho Cheranenſi quorꝝ altero Lycurgi vita: altero vita nu-
me pompiliȷ̈ cõtinetur. Ea vero cum certior factꝰ fuero tibi red
dita eſſe: mittam cõtinuo tibi dono ſecũdum: quem edidimꝰ: de
exilio librum: vbi de infamia diſſeruimꝰ. Nunc eñ tercius nob

liber verſat in manib⁹: qui de pauptate inſcribit. Intēa vero tē
poris q̄ Joānes ipſe Laburgada meo nomie tibi coram expoſu
erit: id vt cures: plurimū cupio: atq; te rogo. Uale. Ex Medio
lano. p̄die kal'. Octobres. M. cccc. xliiij

¶ Frācīſc⁹ Philelfus Carolo pratēſi ſal.

NOlim mireris: ſiquando ſerius reſpōdeo tuis lrīs. Id
enī nō ſit negligētia vlla mea: q̄ mihi nihil eſt inimici⁹
ſ; occupationib⁹ maximis: q̄b⁹ ita obruor interdum: vt vix ſim
penes me. Nunc ad ea: q̄ petis. Artemiſius eſt apud Macedo
nas mēſis maius. Ad hæc hyperides orator nōnunq̄; artemiſi
um vocat dianæ ſimulacrū. Nam Artemis diana eſt. Præte
rea eubœæ p̄montoriū Artemiſiū noīari oſtēdit Demoſthenes
in ea orōne: q̄ p̄ Creſiphōte habita eſt τέχνη βάναυσος
techne banauſos ē quā nos artē ſordidā appellam⁹ σύνεσις
ſyneſis p̄pe calliditas ē αγχινοια anchinoe vero verſutia
Διανοια dianœa intellect⁹ eſt ⁊ ītelligātia: quā Cicero q̄nq̄;
cogitationē interp̄tat: q̄ſi cogitādo ītelligam⁹. Uale. Ex Me
diolano iiij. kal'. Octobres. M. cccc. xliiij.

¶ Franciſc⁹ philelfus ſal. di. plu. Nicolao
Arcimboldo ducali ſenatori ac iurecōſulto

EGo ſingularem ingenij tui acrimoniam ſummāq; pru
dentiam cum ſemper p̄baui: tum maxime ſum hoc tem
pore admirat⁹: cum eo in legatione ad Uenetos vti collega nol
les: quem noras hominem eſſe leuiſſimum. ⁊ tamē vbi princi-
pis voluntatem noſti: te Paulum hæmylium admittere colle-
gam Uarronem haud recuſaſti. Cæteꝝ eo fortunatior Paulo
quod Uarronem ridiculo habitum redderis: egiſti omnia p̄ vo
luntate ⁊ vſu principis. Optādum de te p̄ncipi eſſe video: quod
Agamēnon ſibi ducebat de Neſtore. Si talis: qualem te oēs
eſſe iudicāt: haberet viros decem Frācīſc⁹ Sphortia. ⁊ de Ue-
netis actum eſſet: vt ita loq̄r. ⁊ de omni Italiæ dicione. Laudo
moderationē animi tui. laudo prudentiā. laudo bonitatē. quib⁹
tu fræt⁹ virtutib⁹: tantā es in hāc diē laudem cōſecut⁹: vt i hac
vniuerſa gallica ciſalpina anteriorē in h̄ vitæ genē habeas nemi
nem. Gratulor igit tibi tot vel naturæ īduſtriæ tuæ bona. Mi
hi aūt q̄; pleniſſime lætor: cui tal' amicus cōtigerit: q̄ nemo eſt
nec melior. nec ſapiētior., Uale. Ex Mediolano iiij. kal. Octo
bres. M. cccc. xliiij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcus Philelfus Sceuę corti ducali
ſenatori ac Jurecōſulto ſal.

NJ perſpectum haberem ⁊ exploratum aīm erga me tu-
um. nō tam multos ꝑſæpe tibi cōmendarem Sȝ cum
animaduerterim nunq̄ȝ iſſe fruſtra meas ad te lrās. nō ſum ve-
ritꝰ etiam h̄ tempore tibi cōmendare iſtiꝰ homīs cauſam. qui ti-
bi reddidit meas lrās Qȝ eo facio maiore cum fiducia. ꝙ mihi
videor intelligē virū bonum ⁊ ꝓmodeſtum iniuria trahi ꝑ fora.
vt q̄ pecunia ſit inferior. ab eo opprimať· qui ſolis opibꝰ ſit ſupe
rior. Ceteꝝ noui īnocētiam tuam ⁊ animi magnitudinē. Scio
nō patieris lrās meas fuiſſe vulgaris. Uale. Ex Mediolano.
kal. Octobribꝰ. M. cccc. xliiij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Bornio ſalæ Jurecōſulto ſal.
ACcuſare negligētiæ meæ videris. ꝙ iamdiu ad te nihil
ſcripſerim. q̄ſi tua ſit diligētia ſingularis. qui vix vnas
reddideris lrās poſt meas ad te denas Itaqȝ tibi cauendum eſt.
ne tua in te retorqueanť iacula. q̄bꝰ iure cōfodiaris. Nō ſi fieri
ab me nolis. cura. æquior in me ſis. lrās tamē tuas vel ꝑbreuis
legi ꝑlibenť. ꝙ in ijs lectitādis agnoui veterē tuam vrbanitatē
Uix dici queat. quātum me teneat deſiderium ⁊ videndi ⁊ āple
ctēdi tui. Quod nobis cum locoꝝ interuallū auferat. reddat id
ſaltem lraꝝ viciſſitudo. Uale. Ex Mediolano Nonis Octo-
bribꝰ. M. cccc: xliiij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Albertho Zancario ſal.
ANteuertis tu q̄dē mi Alberthe. vt q̄ negligētiæ accu-
ſandus. mihi obijcias indiligētiam. Numeres. velim.
quot ad me lrās dederis. poſteaq̄ȝ a vob Mediolanū ſolui. Nō
ſi meas ex tuis ſcrinijs erueris. intelliges. vter noſtꝝ magis ſit
accuſatione dignꝰ. Nec eſt mihi moleſtū tamē. ꝙ meaꝝ epl̄aꝝ
tenearis deſiderio. Diligis em̄ me. quem quoniam coram videre
amplectiqȝ nō licet. quæris iſtiuſmodi ſolacij genꝰ ex lris nris.
quaꝝ ſi velis crebritate vti: id facillime cōſequeris. ſi minꝰ ipſe
obmutueris. Quādo em̄ fruſtra ad me ſcribis. quo minꝰ tibi cō
tinuo reſpōdeam: Ceteꝝ vtcūqȝ res habeat. ſcribam ad te ꝑſæpe
vel ad ſacietatem vſqȝ. quotiēs ocium dabiť Uale. Ex Medio
lano Nonis Octobribꝰ. M. cccc. xliiij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Guarnerio caſtellioni
ducali ſenatori ac Jurecōſulto ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Quod ⁊ primo anno. ac item ſupiore mihi pollicitꝰ es
tuæ fuerit humanitatis pſtare deniq. Scis em̄ me ni
hil petyſſe. Nūc autē poſtulo. vt qd̄ vltro te factuꝝ obtuleras.
effectum reddas. Qd̄ ſi præſtiteris. habebo tibi grām nō medi
ocrem Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris. vij. Idus Octobres
M.cccc.xliiij

Frā. phi. ſal. dicit pl. Aloyſio crotto ducali ſecretario.

Quantū tibi debeam, memorit memini. Nō em̄ medio
cris eſt beneficētia in me tua. at amor certe ſingularis.
quem ſi æquauerit beneficium. tātum debere tibi exiſtimabo. vt
referēda gr̄a me inferiorem futuꝝ putem Et ita immortale erit
beneficium tuū. Id autem tum præſtiteris. cum me deceptū fu
iſſe nō patieris. Num ſi animaduerteris me ob imperitiam flo/
rinos. quos vocāt. in cōuentis ꝑ ducatis accipe. pati debes errā
tem labi e via? Scis em̄ vniuerſam pœne Italiam aureos uul/
los ducatos appellare ꝓter Uenetos. Nam reliq̄ nummi aurei
apud cæteros vere oīs ⁊ ꝓncipes. ⁊ reſpublicas florini vocant.
At veſtri iſtiuſmodi florini ſunt ſemiducati. Ego me falli nul/
lo pacto velim. Cura igit apud iuſtiſſimū principē vt dolꝰ ille
malus tollat e medio. Qd̄ ſi ſecꝰ fiat. ꝓpediem ꝯſulā ⁊ rei ⁊ di/
gnitati meæ. Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris Idibꝰ Octo/
bribꝰ. M.cccc.xliiij.

Fr̄ācíſcꝰ philelfus Ioāni frāciſco Gallinæ
ducali ſecretario ſal.

Etſi noui ea te eſſe itegritate ac bonitate naturæ. vt ma
lam oēm maliciam nō ſecꝰ atq teterrimam peſtem ali/
quam abomineris. nolim tamē ea rōne decipiaris. ꝙ aliq̄ velint
prudentes videri. qui nō ſint. Nemo em̄ prudens p̄t eſſe. q̄ idem
nō ſit ⁊ iuſtꝰ ⁊ omni morali ꝟtute præditꝰ Intelliges ex collega
tuo viro ꝙuiſſimo ⁊ optimo Aloyſio crotto qua temptēt aduer
ſus me vti verſutia. hi qui ducalium ꝓuentuū totiuſq ducalis
ærarij curam gerūt. ignorātes illi quidem. vt videt. ſtomachum
meum. qui nihil admittit indignum aut ineptum. Tu igitur.
qui ab vſq Sena ⁊ noſti me. ⁊ dilexiſti. diligiſq egregie. cura.
ne mihi vlla fiat iniuria. Nam ego illam nullo pacto ſum per/
laturꝰ Non te latet. q̄ ego ſum alienꝰ ab omni auariciæ ſuſpici
one. Cæteꝝ cōuenta mihi atq ꝓmiſſa ſine vlla diminutiōe ſer
uari volo, Id ni factū fuerit, me cōuentis oībꝰ ſolutū exiſtimabo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Uale. Mediolani Ex ædib⁹ noſtris Idibus Octobrib⁹. M.
cccc. xliiij.

Franciſcus Philel. Antonio peſſinæ ſal.

Heri dedi binas lrãs: alteras ad Aloyſiũ Crottũ. Alte
ras ad Ioãnẽfrãciſcũ gallinã: q̃s puto legiſſe te. Tuũ
fuerit curare: vt Senat⁹ rei meæ ħ eſt: vt iuſticiæ q̃ȝ primũ ꝓ
ſpiciat: Nõ ni effectũ ꝯgnoro: eodẽ vtar ṽbo: q̃ ad Philippũ.
L. Craſſus. Si ego tibi Philippe ſenator nõ ſum: nec tu mi
hi ꝯſul. Tenes aĩm meũ. Nũ adeo me abiecero: vt admiſſurus
ſim florinellos ꝑ florinis: id ẽ argẽteos ſedecim in ſingl'os flori
nos ꝑ argẽteis duob⁹ ac trigita. At noſtrates: dixeꝛ: ita loquũ
tur At nrãtes nõ ita ſentiũt Ego illos florinos itellexi: atȝ itel
ligo: q̃s vos vr̃o more ducatos noiatis: cũ vniũſa Italia ſolos
ducatos appellãt Uenetos nũmos aureos Et ita etiam itellexi
munificẽtiſſimũ ꝑncipẽ atqȝ ſtatuiſſe certo ſcio: l' iuitis harpyis
iſtis: q̃ mẽtẽ nobiliſſimi ꝑncipis depuare moliunt. Uale. Me
diolani ex ædib⁹ noſtris. xvij. kal'. Nouẽbres. M. cccc. xliiij.

Frãciſc⁹ Philelfus ſal. di. pl. Ioãniantonio
Rembaldo ducali cubiculario.

NOn imerito ſapiẽtiſſim⁹ noſter ꝑnceps te vnũ ex oib⁹
cubicularijs plurimi ſemꝑ ⁊ fecit. ⁊ facit. Nouit eĩ bonitatem
tuã: nouit grauitatẽ: nouit ꝯſtantiã: nouit fidem: atqȝ abſei uã
tiẽ erga ſe. Uideo alios nõ nullos: q̃ loquũtur ad grãm: q̃ ſedu
ci ſeſe vel prece vel præmio nõ difficult' patiunt. Te vero eũ eſſe
fatent omnes: apud quem nil ſit veritate antiqui⁹. Nihil in te
fictum eſt. nihil ſimulatũ. Omnia refers ad iuſticiã ⁊ ad ꝑnci
pis dec⁹. Et tũ maxime officio fungi putas: cũ nil aut agis: aut
loq̃ris: q̄ iure poſſit a quoq̃ȝ accuſari. Quo vitæ morũqȝ iſtitu
to cũ apud ꝑncipem ſummã tibi ꝯparaſti beniuolẽtiam: tum apd
cæteros oĩs laudem imortalẽ. Intellexiſti q̃ dolo mecũ agebat.
Rem oẽm: vt habeat: renũciaſti ꝑncipi: q̃: vt eſt aĩo ſplẽdidiſſi
mo munificẽtiſſimoqȝ: ⁊ iuſticia ſingulari: nõ eſt paſſus ſub fig
mẽto alicui⁹ ſui emolumẽti publicã atqȝ ſuã deladi fidem. Quis
igit te nõ diligat: amet: atqȝ ꝑpetuis laudib⁹ tollat ad cœlum.
Meruiſti tu certe de me q̃ȝ optime. Itaqȝ velim: tibi polliceaꝛ
eũ eſſe Philelſum: q̃ de vno oĩa tibi poſſis ⁊ recipe. ⁊ ſpondere:
quæ præſtare queãt ab aĩo ingenuo atqȝ gratiſſimo. Uale. Et
me pſtãtiſſimo noſtro hũaniſſimoqȝ ꝑncipi accuratiſſime ꝯmẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dato: ac dedito M:diolani ex ædibus noſtris. vi. kal. Nouem
bres. M. cccc. xliiij.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Bornio ſalæ Jurecõſulto ſal.

QUas ab me orõnes petieras: ad te dedi. Seriꝰ vero. q̃
niã ijs carebã. Hoſpitabant eñ apud amicũ iãdiu. Nam neqꝫ
meoꝝ ſcriptoꝝ minus: q̃ꝫ nũmoꝝ ſum liberalis. Quare iniuſte ij
agũt oẽs: q̃ abutũtur benignitate mea. Non eñ oẽs ſunt Bor
nij: quo quidẽ vno gratũ magis vidi aliũ neminem. Uale. Ex
M:diolano. v. kal. Nouẽbres. M. cccc. xliiij.

¶ Frã. phi. Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

MAcrobij codex de ſaturnalibꝰ is modo eſt Mediolanũ
allatꝰ: quẽ ante meã ĩ Thraciã nauigationẽ Uicẽtiæ
cũ agerẽ amiſi. Puto eñ memiſſe te viꝝ illũ clariſſimũ Leonar
dũ Juſtinianũ dediſſe ad me lrãs. q̊bꝰ et a te Plutarchi æthica.
et ab me Macrobij ſaturnalia peteret cõmodato Uterqꝫ codex
datꝰ ad eũ eſt ꝑ ſcribã præfecti p̄ſidij Uicẽtini tabellario cuidã
ducalis dominij: q̃ certe illos nunqꝫ reddidit Leonardo Quin
verſutꝰ ⁊ callidꝰ veterator fabellã excogitauit: inquiẽs: cũ ex eq̃
deſcẽdiſſet apud cauponulã neſcio quã bibẽdi gratia. equũ ſe ĩde
fuga ſurripuiſſe in ꝓximas ſiluas: quẽ poſtea cũ eſſet ꝓſecutus:
vix illum tãdem inueniſſe amiſſis illis codicibꝰ. quos ephippio
alligarat: putare tamẽ eos furto ſurreptos. Nos ſi rem meõria
tenes. multũ de libris laborauimꝰ fruſtra: cũ nihil odorari potu
erimꝰ. ĩ cõmunẽ tandẽ acti ſentẽtiã: qd̄ ſcriba ille: cuiꝰ fidei eos
crediderãmꝰ: fraude nõ vacaret. Quæſiui ex h̊ hoĩe: vnde eum
ſibi codicem cõparaſſet: repõdit emiſſe ex publico librario q̃dã.
quẽ vulgo vos bidellũ appellatis: eſſe eũt eiꝰ tabernã librariam
euntibꝰ ex riuoalto ad foꝝ diui Marci ad dexterã. Tuũ igitur
opꝰ fuerit quærere ex eo librario: q̃ pacto ille codex ad ſe deuene
rit. Ita eñ fiet fortaſſis: vt vterqꝫ ſublatos libros nobis vendi
cemꝰ Id tu ne habeas neglectui: te plurimum rogo. Uale. Ex
M:diolano iij. kal. Nouẽbres. M. cccc. xliiij.

¶ Frãciſcꝰ phi. ſal. dicit pl. Johãnotio manetto

QUam doleo vir amiciſſime: qd̄ nob̄ vti nõ liceat lrãꝝ
viciſſitudie ꝑ nr̃a cõmuni ſn̄ia. At licẽt mihi ſane. vbi
eadẽ tibi licẽtia ſcribẽdi eſſꝫ Non eñ is eſt ꝑ̄nceps meꝰ: q̃ mihi
quicq̃ꝫ p̄ſcripſerit: vtpote q̃ norit meũ ſcribẽdi genꝰ totum eſſe ĩ
genuũ. nihilqꝫ cõtinere. qd̄ rep̄hendi poſſit. Nõ eñ curamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quæ ad bellũ. ſed q̃ ad pacem attinẽt. Totum noſtꝝ ſtudium ẽ cum Muſis ⁊ cum iis artibꝰ atq; diſciplinis: q̃ ſemotæ ab omni armoꝝ ſtrepitu: ad bene ꝑtinẽt beateq; viuendũ. Quin ii mihi deſipere videnť: q̇ ſe imiſcẽt ambitioni ⁊ auariciæ: quibꝰ potiſſimũ viciis publici ꝑncipatꝰ redundãt oẽs. Quæ em̃ requies illis dať: qui aliis malũt: q̃ꝫ ſibi viuere: Ut igiť cætera omittã: quæ vel tyrãnida ſapiũt vel imperiũ: cupio ex te diſcere: q̃ꝫ belle vales. ⁊ q̃ tibi cũ libris reliq̃ ſit familiaritas Nam ego huiõi ſtudiis ſi vnq̃ꝫ antea: tum maxĩe h̔ tꝑe delector. Uale. Ex Mediolano. iii. kal'. Nouẽbres. M. cccc. xliiii.

Franciſcꝰ Philelfus Cyriaco anconitano ſal.

Reddita ſunt mihi q̃ttuor pulcherrima epigrãmata: q̃ nuꝑ ex Peloponeſo in Italiã aduexiſti His ego ſum ita delectatꝰ: vt nõ verear te rogare: ne vnquaz ceſſes ab iſtiuſmodi mercatura: q̃ ⁊ ꝑutilis ẽ. ⁊ doctis oĩbꝰ ꝑiucũda. Qđ aũt ĩtelligẽ ex me ꝑetas: q̇d antiq̇ philoſophi ſenſerit de ꝑtibꝰ animi: reꝑtã paulo altiꝰ Nam aliť eum partiti ſunt. q̇ ab Italica pħia. aliter qui ab Ionica fluxerũt. Duo em̃ eſſe philoſophiæ ꝑncipia te arbitroꝛ nõ latere. alteꝝ Ionicũ. alteꝝ Italicũ. Pythagoꝛas igitur famius Italicæ ꝑnceps philoſophiæ dupliciť aĩm diuiſit. tum altiꝰ. tum ꝓpinquius ac dilucidius. cum ꝑmũ dixiſſet duas eẽ animi ꝑtes. alterã rõnalem. alterã irrationalẽ. deinde etiam alia eſt vſus ſecũdo loco diuiſione. cũ dicẽt aĩm diſtribui ĩ tris ꝑtes. quaꝝ altera in ſe habẽt rõnem: altera vero q̃ ea carẽt. diuidebať ĩ duas ꝑtes. q̃ꝝ vna cõtinẽt θON θυμON thymon. h̔ eſt eo loco animoſitatem. nam θυμοσ thymos plura græce ſignificat. animoſitatẽ aũt ꝑ iracũdia accipiebat. In altera autẽ ꝑte THN ΕΠΙΘΥΜΙΑΝ epithymian. id ẽ cupiditatẽ collocabat. At Democritꝰ atq; Epicurꝰ in ꝑtes duas aĩm ſepararũt. poſuerũt em̃ rationem inhærentem ac fixam in Thoꝛace. q̃ vero ꝑs rõne vacat. eam diſꝑſam eſſe voluerũt ꝑ oẽm coꝛꝑis cõcretionez. quam σύΝΚΡΙΣΙΝ ſyncriſin vocant. Quinetiã ea coꝛꝑa. quæ ſenſu carẽt. Democritꝰ voluit aliq̃lis animi habere ꝑticipationez. Et hi quidem oẽs ex Italica fuere philoſophia. At ſtoici. q̇ auctoꝛe Socrate ionicã ꝓfitenť philoſophiã. cui ꝑncipiũ dedit Thales mileſius. coſtare hoĩs aĩm voluerũt ex octo ꝑtibꝰ In iis em̃ poſuerũt hos ſenſus quinq; viſum. auditũ. odoꝛatũ. guſtum. tactũ ⁊ ſexto loco partẽ vocalem, ſeptimo vero eam, ab q̃ eſt ſemen,

Octauam autem partem eam ſtatuerunt: quæ intellectu ⁊ ra-
tione imperat omnibus hiſce partibus ſeptem. Sꝫ Plato So-
cratis auditor eandem eſt vſus tam primo q̄ꝫ ſecundo loco animi
partitione: qua Pythagoram vſum didicerat. Nam ⁊ in par-
tem habentem rationem humanum animum diſtribuerat ⁊ in
partem: quæ eſſet rationis expers. Rurſuſqꝫ eundem ſeparauit
animum in tris partes: vtpote qui mentem atqꝫ rationem ī ca-
pite collocarit. animoſitatem vero vigoremqꝫ iracundiæ: qui ꝓ-
prie eſt ipſe θυμοσ thymos: quem modo memineram: in cor-
de: ⁊ cupiditatem quoqꝫ ſubter præcordia. Mens igitur ipſa:
quæ prima eſt ea vis atqꝫ poteſtas animi: quā græci Δυνα-
μιν dynamin vocant: in capite tanq̄ꝫ in arce imperat vt regi-
na primæqꝫ dignitatis, eſtqꝫ contemplatiua. Nam ea parte et
vigemus. ⁊ intelligimus. ⁊ ſapimus Sed altera vis animi: cui
Plato ſecundam tribuit dignitatem: vt eſt in pectore conſtitu-
ta: præſtat: vt agamus: q̄ ipſa mens atqꝫ ratio imperarit. Vis
autem illa: quam inferius poſitam oſtendimus: præſtantioribꝰ
illis poteſtatibus obtemperat. Nec illud certe prætereſidum re-
or: exiſtimaſſe Platonem per omnis artus animum meare cor-
puſqꝫ vniuerſum: atqꝫ ſingillatim ꝑ membra omnia tanq̄ꝫ per
inſtrumenta quædam vim ſuam virtutemqꝫ oſtendere. Præte-
rea ad eundem animum referri omnia: quæcūqꝫ occurrūt ſenſi-
bus Quæ autem a ſenſibus referunt: eſſe alia atqꝫ alia. At Ari-
ſtoteles Platōnis diſcipulus: illum eñ annos viginti audierat
ac princeps ſectæ paripateticæ in haſce partis animum ſecuit
Eas eñ eſſe duas dicebat: quarum altera volebat rationem con-
tineri: alteram vero vacare ratione. Rurſus autem quæ habent
in ſeſe rationem: illam quoqꝫ in duas diuidi partis: quarum al-
tera ita contemplemur ea: quæ ſunt: quo ad ipſa principia ſecꝰ
habere non poſſunt: vt parte altera: ea contemplamur: quæ ha-
bere aliter poſſunt: cum ad ea: quæ alia ſunt genere: partes quo-
qꝫ aliæ ſint genere neceſſe eſt. Alterā vero harum partium Ari-
ſtoteles ſcientificam vocat: alterā ratiocinatiuā: cum ratiocina-
ri aliud nihil ſit: q̄ꝫ conſultare. De ijs eñ quæ habere aliter poſ-
ſunt: conſultat nemo. Sedem vero mentis atqꝫ rationis in cor-
dis penetralibus eſſe voluit. Ad hāc autem mentem Ariſtote-
les docet ea referri omnia: quæ ſinguli ſenſus nunciāt: ab eadē-
qꝫ de ijs fieri iudicium: quæ ſentiuntur: atqꝫ exanimari cuiuſmodi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ea ſint: quæ varie occurrūt ſenſib⁹ At ea in pte: q̄ ſua natura rō
nis ē expers: appetitū Ariſtoteles poſuit: q̇ ſi a rōne ſe regi gub
nariq́ꝫ patiaꝛ: multaꝝ eſt ꝟtutū capax: earūq́ꝫ moraliū: nam mo
res hui⁹ partis ſunt q̄litates. Sin a ꝑturbationib⁹ auertaꝛ: di
ſtrahaturq́ꝫ: fit officina vicioꝝ oīm. Et hæc ſunt ſane: q̄ mihi h̄
tpe de animi partib⁹ occurrebāt. Cū pl⁹ ocij dabiꝛ: longior tecū
ero. Vale. Ex Mediolano pridie kalendas Nouembres. M.
cccc. xliiij.

Frācīſc⁹ philelfus. Frācīſco Barbaro ſal.

ADhortatio tua mihi maiorē ī modū ꝓbari debet: vtpo
te q̄ ab optīo aīo manat: meiq́ꝫ amātiſſimo. Veꝝ q̇ ma
re īgreſſus ī vehemētioris fluct⁹ inciderit: nō quo velit: ſꝫ quo
īngruētium vētoꝝ flat⁹ traxerint: nauigare cogiꝛ: vel īuit⁹ Ita
q́ꝫ ex tpe cōſiliū capiaꝛ: neceſſe eſt. Vale. Ex Mediolano ṗdie
kal'. Nouēbres. M. cccc. xliiij.

Frācīſc⁹ phi. Normano albizio ſal.

TU me obtundis lr̄is tuis. Quare mihi iraſci nō debes
ſi min⁹ ſæpe tibi reſpōdeo. Nā ea petis: q̄ præſtari non
pn̄t. Prudenti⁹ tibi cōſulueris: ſi patris viri ḡuiſſimi ſapiētiſſi
miq́ꝫ malueris: q̄ꝫ tuo vti ꝯſilio. Neſcio tibi aſſentari mi Nor
mane. Nō ſum libero īgenio. Nihil ſimulati præ me fero. Dū
tibi mauis q̄ꝫ patri obſeq̄: oīb⁹ es ridiculo. Vale. Ex Mediola
no ṗdie kal'. Nouēbres. M. cccc. xliiij.

Frācīſc⁹ Philelfus Rainaldo albizio equiti
aurato ſalutem.

PUto iāpridē te vel ab vſq́ꝫ Florētia: cū apud vos age
rē: ꝯgnouiſſe haud obſcure eo me eſſe īgenio: vt ꝟbis paſcē didi
cerim neminē/illoſq́ꝫ lōge min⁹ qui mihi iure ſunt diligēdi Ita
q́ꝫ ne inani alaris ſpe: nihil hic eſſe video: qđ faciat in rem tuam
Rem paucis tenes. Aliunde tibi ꝯſulas: oportet. Nec velim:
tibi ꝑſuadeas me tua cauſa laborem vllum aut fugere. aut fugiſ
ſe. Sed ita res habet. Vale. Ex Mediolano ṗdie kal'. Nouē
bres. M. cccc. xliij.

Frācīſc⁹ Philelfus ſalutem dicit plurimā.
Antonio Petrutio equiti aurato.

NI plurimi faciā amorē tuū: ingrat⁹ ſim. Intelligo em̄
ex primis tuis lr̄is (qđ tamē dubitaui nunq̄ꝫ) me tibi eſſe cariſſi
mū; qđ aūt me hortaris; aīm inducā; ac ſi op⁹ eſt; cogam; vt ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vos redeā. Qđ ſi facē decreuero: te opērā datuꝝ pollicerꝫ: vt apđ
vos ſim ꝛ qꝫ cōmodiſſime ꝛ qꝫ honorificētiſſime. Hortaris tu q̄
dem ꝛ amice ꝛ ꝑbenigne Atqꝫ habeo tibi grās. qui liberaliſſimi
amici fungaris munē. Ceteꝝ nō mihi licet vllā accipe ꝯditiōēꝫ
vel maximā. Nam humaniſſimꝰ hic ꝑnceps ita me tractat: vt
nulla mihi relinquat̃ querēdi cauſa. Itaqꝫ rogo te. ne moleſte fe
ras: ſi rationē habeo tum ꝯſtātie: tum dignitatis mee. Uale
Et viꝝ optimum. Hynum bellātem nomie meo ſaluē iube. Ex
Mediolano ꝑdie kal. Nouēbres. M. cccc. xliiij.

¶ Frā. phi. ſal. di. pl. Frācisco Bealamōti equiti aurato
Bi de pretura Mediolanēſi apud hūc nobiliſſimū ꝑn
cipē amice. ꝛ accurate: feciqꝫ: ītelligēt: ꝛ q̇ eſſes. ꝛ q̄nti
faci ūdꝰ Nō difficulter ſe ꝑſuaderi paſſus ē. Delectat̃ em̄ doctis
viris clariſſimiſqꝫ ingeniis Itaqꝫ nob̃ ſpem dedit nō vulgarem
Juſſit em̄ nomē tuū referri ī cōmentarios. Quātum mihi vide
or intelligē. noſter breui futurꝰ es. Interim ea para. meditare.
cogita. q̄ noſtro huic magnanimo ꝑncipi voluptati. tibi vero fu
tura ſint honori. Et vt magis armatꝰ ſis. delectat̃ his princeps
iis hoibꝰ. qui quēadmodū tu. aſtra ſape vident̃. ſi forſan quicq̄ꝫ
ſapiūt aſtroꝝ potius q̄ꝫ raſtroꝝ Uale Ex Mediolano ꝑdie ka.
Nouēbres. M. cccc. xliiij.

¶ Frācisc̄ꝰ phi. Rainaldo albizio equiti aurato ſal.
Quę mihi ſit ſententia de re vr̄a Rainalde albizi. dicā
ſane haud obſcure. Nimiā video in vob̃ oibꝰ viris opti
matibꝰ negligētiam: q̇ tanq̄ꝫ ſperetis ſecūda oia vob̃ dormitāti
bus ꝓ veſtra volūtate optatiſqꝫ euētura. nullo vtimī. nō modo
cōſenſu int̃ vos. ſꝫ ne ꝯſilio q̇dē. Nam quē exiſtimetis rebꝰ ve
ſtris adfuturꝝ. ſi vobiſipſis vos defueritis? Et vigilādū eſt. mi
hi crede. ꝛ parāda oia. quātum in vob̃ ſit. q̄ ad victoriā ſpectāt
Atqꝫ vt vno ꝟbo oia ꝑſtringā. nihil eoꝝ faciundū eſt. q̄ facitis
ponite ante oculos inimicos veſtros. Illoſqꝫ in obeundis nego
ciis imitamini. Id ſi feceritis. breui futuꝝ ſpero. vt ꝛ patriā te
terrima oppreſſam ſeruitute in priſtinā libertatē dignitatēqꝫ vi
dicetꝫ. ꝛ vobiſipſis ꝑq̄ꝫ optime cōſulatꝫ. Qđ ſi ſecꝰ feceritis. ꝛ
illi male. ꝛ vobis oibꝰ miſerrime ꝓſpicietis. Uale. Ex Medio
lano ꝑdie kal. Nouēbres. M. cccc. xliiij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Franciſci Philelfi Epiſtolarum Liber Sextus.

Franciſcus Philelfus Uladiſlao Hungariæ Regi ſalutem plurimam dicit

Ego te rex Uladiſlae cum adire ſcribendo inſtituiſſem: non poteram equidem non ſubuereri: ne a quibuſdam exiſtimarer imprudentior. quippe qui dicturi viderentur non eſſe mei neqꝫ muneris. nec etiam dignitatis ad ea ſummum regem adhortari. quæ vel in p̄mis regalem magnitudinem præ ſe ferunt. Nam qui ad decꝰ et gloriam natus. altus. educatus omnia ſupra hominem ⁊ meditaris. ⁊ moliaris. ⁊ facias. nunq̄ꝫ poſſis. vt opinor. vllis meis vel monitis. vel adhortationibꝰ quaſi equus Lydus in campum ad ſplendidiſſimæ laudis curſum vehementius incitari. Sed ego certe neqꝫ te moneo admirabili prudentia principem nec adhortator accedo. quā doquidem vltro ꝑ diuina benignitate ad ſummi honoris calcem qui humanæ fœlicitatis ⁊ teſtimonium eſt ⁊ præmium. vel eas. vel ꝑuenias potius. Quid enim per immortalem deum aut pulchrius ad humanæ. aut fructuoſius ad diuinæ gloriæ gradum tibi contigere potuiſſet. q̄ꝫ quod ipſa dies ⁊ deus obtulit præclaram de Turcis victoriam gente barbara ⁊ imani? Qui patritis relictis auitiſqꝫ gurguſtijs vbi ſeſe per omnem turpitudinis fœditatem dies nocteſqꝫ polluerent. horrentibus illis Caucaſi vaſtiſqꝫ rupibus tamdiu ac multum in vniuerſum prope terraꝝ orbem ſunt aduerſus Chriſti nomē per omne ludibrium ⁊ contumeliam debacchati. Quas enim ciuitates. quos populos. quas deniqꝫ remotiſſimas nationes quiſquam afferat. quæ turcoꝝ immanitatem oſcœnaqꝫ flagitia per omne ſcelerum omnium genus minus vel tulerint. vel pertulerint? Obdormierat neſcio quopacto excelſum illud ⁊ inuictū robur virtuſqꝫ Chriſtiana. Ac tantꝰ terror vniuerſas mētes inuaſerat. vt etiam ſine prælio vinceremur. ⁊ quidquid erubeſcendi hoſtis libidini aut furori collibuiſſet. non pati ſolum. ſed perpeti quoqꝫ poſſe videremur. Oh temporum calamitas

miſerabiliſqꝫ fortuna. Ad tãtum miſeriarꝫ deuẽtum erat: vt ig
nobile illud atqꝫ agreſte Turcorꝫ vulgꝰ ex humillimis paſtoribꝰ
ac famellicis ꝛ fugitiuis ſcytharꝫ ſeruis lõge lateqꝫ in populos
Chriſtianos ꝛ reges imperitarẽt: ĩ dieſqꝫ magis atqꝫ magis ita
ſuũ ꝓpagarẽt imperium: vt iam vix ſexagita millia paſſuũ ab-
eſſent ab Italia. Itaqꝫ nõ abſur de fortaſſe audaciſſimꝰ iſte ꝛ petu
lãtiſſimꝰ amoratꝰ iactare vino obrutꝰ intˀ capaciſſima illa pocu-
la cõſueuit ſe templo ſanctiſſimo diui Petri ꝓpediem ꝓ ſtabulo
ganeoqꝫ vſurꝫ. Cõſiderabat eñ latro callidꝰ ac peſtifer Chriſtia-
nos ꝑncipes: q̊ ꝛ autoritate valerẽt ꝛ viribꝰ: mutuis intˀ ſe odijs
atqꝫ diſcordijs laborare: cõtendere: digladiari: alios vero præter
quæſtũ curare nihil: nõ nullos ignauia corripi: negligẽtia plu-
res detẽtos intercipi. Intˀ quas ille noſtras calamitates iactabũ
dus atqꝫ exultãs nõ deſperabat breui futurꝫ: qđ ſecum ipſe ꝑ om
ne facinꝰ ac nequiciam animo volutaſſꝫ. Sed noluit certe dñs
deſerẽ tãdem ſuũ gregem efferatis rapacium luporꝫ morſibꝰ tam
miſere laniãdum. Audiuit fidelium fletꝰ. Ut clemẽs: miſeri
cors: benignꝰ: nõ ſolum ærumnas leuare: ſꝫ extremã oĩno præ
ſtare opem auxiliumqꝫ afferre dignatꝰ eſt. Quare ſuos in te ocu
los cõiecit. Tua eſt ꝑclara in dole delectatꝰ. Dilexit ꝓbitatẽ vi-
teqꝫ ſanctimoniã. Te vnum delegit ex omnibꝰ Chriſtianis ꝑn
cipibꝰ: qui ſuũ populum ꝓſtratum erigẽs: ſuſtinẽs: tuereris: q̊
impuriſſimos hoſtes ſuos trepidos tãdem palãtiſqꝫ auertẽs: fu
gares: ꝓſternẽs: comprimeres: iterimẽs: q̊ in oẽm poſteritatem
per immortalem nomis ſplẽdorem te omnibꝰ gentibꝰ admiran-
dum redderes. Quæ quidem ipſa rex præſtãtiſſime cum mecuꝫ
ipſe cogitarem: viderẽmqꝫ maximis tuis laudatiſſimiſqꝫ conati
bus tam tempeſtiue atqꝫ ſalutifere Chriſtum optimũ maximũ
proſpexiſſe: nõ potui equidem ꝓ me erga te fide ſingulariqꝫ obſer
uãtia nõ gratulari vel tuæ vel Chriſtianæ fœlicitati: quæ tuo
ductu tuiſqꝫ ſecũdiſſimis auſpicijs ea futura ſit: cui nõ modo ac
cidere aduerſi nihil queat: ſed cuncta potiꝰ affatim bona curricu
lo cõtingãt. Mihi vero plurilætor: quem ſupernꝰ rexꝫ omniũ ĩ
perator ꝛ conditor tuorꝫ parẽtum regalibꝰ illis ac ſanctiſſimis
nuptijs idcirco voluit intereſſe: quo te inde natum ad cõmunẽ
chriſtianæ reipublicæ libertatẽ ac decꝰ aut coram intueri aut ſal
tem ꝛ crebro. ꝛ vno. ꝛ eodẽ oĩm ſermone tuas res clariſſime ge
ſtas audire atqꝫ gaudere aliquãdo licẽt. Nouit eñ vel Julianꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

iſte ĩnocẽs ac ſanctꝰ vir viuẽtis huiꝰ Chriſti Apoſtolꝰ: ſic enim
iure appellare licet ſummũ pontificẽ Eugeniũ: qua tempeſtate
orator ſum miſſus ab Jmpatore Cõſtãtinopolitano Joãne Pa
læologo ad Romanoꝝ Jmpatorẽ Sigiſmũdum veniſſe etiam
me iuitatum ad nuptias. Et qđ ĩcredibile mea cũ voluptate in
mentẽ redit: id vidi ꝑ ſomnũ ꝑma illa nuptiaꝝ nocte: qđ nunc
vigilãs loq̄r. Vidẽ em̃ videbar dormiẽs pulcherrimũ quoddã
aſtꝝ ſole etiã ipſo lõge maiꝰ atqꝫ illuſtriꝰ: qđ celitꝰ delapſum in
regiæ iſtiꝰ veſtræ eminẽtiore culmĩe cõſediſſet: vnde circũquaqꝫ
emiſſis ſplẽdidioribꝰ radijs vbi altiꝰ ſeſe luce mirabili ſuſtuliſſꝫ
incredibili celeritate in Macedonicũ ꝑmo: deinde in Myſium
Olympũ vniuerſamqꝫ Aſiã ꝑuadere feſtinaret: ac tãtum vndi
qꝫ fulgorẽ effundẽt: vt æque ſolẽ: atqꝫ ille lunã ſua pñtia obſcu
raret. Aliaqꝫ ꝑmulta vidẽ ſum viſus: q̃ curioſiore narratiõe ꝓ-
ſequi nõ licet. Sed qđ ad rem attinet: reuelaſti ꝓfecto mihi tu
rex florẽtiſſime ingẽtibꝰ tuis cœptis ſplẽdidiſſimiſqꝫ ꝟtutibus
meã oẽm tã lõginq̃ ſomnij veritatẽ. docuiſtiqꝫ haud fruſtra ſõ-
nia vel imitti. vel emitti. Nã ſeu diuĩo iuſſu q̇dã reuelent̃ extri
ſecꝰ dormiẽtibꝰ nobꝫ: quæ aliqñ futura ſunt: ſiue ea ſit hũana aĩ
natura atqꝫ vis: vt tum maxie vigeat. ſapiat: ĩtelligat ⁊ cũ ſenſi-
bꝰ corpis ſomno ſuiẽtibꝰ ac pœne vinctis. ſe ipſe veluti ſolutus
in libertatẽ vẽdicat. ⁊ tanq̃ꝫ p rariorẽ corpis nebulã illa quæqꝫ
cernẽ iam ĩcipit: q̃ ꝑſpicua olim ⁊ luce oĩ lucidiora ei futura ſiẗ
Quæ quidẽ res ſi cui fortaſſe dubia ſit: mihi ſane eſſe nullo mõ
poſſit: cui re ipſa ſomniũ omne iã aperit. Tu em̃ rex Vladiſlae
nuptialis illius aſtri imaginẽ repñtas Tu veluti cœlitꝰ miſſus
es: q̇ ⁊ Jſtro iam ꝑ diuia cõmiſeratiõe. ⁊ vniuerſa Thracia hel-
leſpõtoqꝫ ſupato q̃ꝫprimũ ſis ꝑ illuſtrẽ ꝑditiſſimoꝝ hoſtium cla
dem atqꝫ interniciũ i Myſiam illã Turcorũqꝫ emporiũ purſã
peruẽturꝰ Tu nõ diu poſt: vt ſpero: ægyptijs Syriſqꝫ oppſſis:
patefacies cũctis Chriſti fidelibꝰ ſanctã ciuitatẽ. Tu q̃ſi nouus
aliq̇s Alexãder ad Gangẽ vſqꝫ vel ad illos potiꝰ vſqꝫ Gangari
das q̇s Alexãdro metui fuiſſe legimꝰ: cũ tua ſempit̃na gl'ia pe-
netrabꝭ Nã q̇d ego te Alexãdro cõparem: q̇ omni ꝟtute illo ſis
et melior ⁊ ingẽtior: Quanq̃ꝫ em̃ Alexãder cum ꝑmũ arma cœ
pit mouere nõ in hoſtes ⁊ barbaros: ſꝫ in amicos ⁊ græcos: eã
dẽ ætatẽ agẽt: q̃ nũc tu es: ãnos ei vigiti natꝰ erat: illũ tñ vicia
ꝑmulta comitabant̃; te vero ꝟtutes plures. Erat Alexãder ebri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

us Uladiſlaus ſobri⁹. Impudic⁹ ille. Tu ꝑudiciſſim⁹ ac plane
temperās. Agebat eñ Alexād͛er oīa temē Tu cōſulto oīa ⁊ pru
dent̄. Utebat̄ ille ad res gerendas audacia duce ⁊ iracūdia. Tu
fortitudīe ⁊ clæmētia. Præbebat ille ſeſe vel ī amicos īiuſtum
Tu neq̄ ī tuos nec ī alienos quicq̄ vel agis vel meditaris ſine
iuſticia Ille ingratitudini ſæpenumero ſe fecit obnoxiū Tu vn⁹
oīm es ḡtiſſim⁹ Nō ſi Alexād͛er īfinitis flagicijs atq̄ celerib⁹ in
quinat⁹ totam ꝓpe Aſiā ne multo q̇dē cū milite ſubiugauit: q̇d
de tot tuis tātiſq̄ ꝟtutib⁹ ſperādum fuerit: q̇ nulli vel libidini:
vel animi īpotētiæ ſeruias: ſiſq̄ īnocētiſſim⁹: ꝓſertim cū ad flo
rentē firmiſſimūq̄ exercitū Chriſtū habeas tecū ꝓpugnatorem
atq̄ vexillifeꝝ Et q̇b⁹ cum tibi pugnādum ē. Num aduerſus
gallos: aut Britānos: an aduerſus ꝑpotētes atq̄ iuictos. Ita-
liæ populos. Sane aduerſus Turcos. aduerſus paſtores ⁊ fu-
gitiuos: q̇ nullo iuſto Marte oīa ꝑ latrocinia furtaq̄ moliūtur
Nihilo tñ min⁹ barbara iſta atq̄ abiecta natio cōtemnēda om
nino nō eſt: ſ; curanda oīa diligent̄. Nam vt ait poeta. Et ne
glecta ſolēt incēdia ſumē vires. Id qđ cum ī alijs q̄ȝ plurimis
veꝝ eſſe aīaduertim⁹ tum in re turcoꝝ in ꝑmis. Cū eīn diutius
iſti cōtemnūt̄: ꝓ nihiloq̄ habent̄. Boſphoꝝ vrbem ad helleſpō
tum ip̄ſ. etiā Iuſtiniani Imꝑatoris clād͛eſtinis latrocinijs du-
ce latronū Bochamo ceperūt: diripuerūtq̄. Et cū mox fugati
ſeſe intra caucaſi cautes recepiſſent: rurſus Heraclio imperante
emerſerūt ī Perſida: vnde Mahometū ꝑditoꝝ oīm ꝑditiſſimū
atq̄ nequiſſimū: cui⁹ nūc ipiā ſectā ob nequiciaꝝ illecebras ma
xime oīm amplexant̄ latrocinātem illū eiſdē latrones artib⁹ tur
pit̄ amplexerūt. Indeq̄ factū eſt: vt ſenſum atq̄ paulatī ꝓgre-
diētes: dum neminē ꝑinde atq̄ cōtempti repugnantē offendūt
in ītimis hadriaci ſinus regionib⁹ cōſederit: late oīa lōgeq̄ tur-
bātes. Prædātes: populātes: vſq̄ adeo chriſtianoꝝ ꝑncipū ꝟt⁹
obdormierat: elāguerat cōtabuerat. Itaq̄ diuīa q̇dam ꝓuiden-
tia factū reor: vt in tātis humanaꝝ mētiū tenebris ipſe in lucē
veneris ad ſalutē ⁊ lucē Chriſtianoꝝ. Quare ꝑge: vt facꝭ: Ula
diſlae rex fortiſſime. Utere tāto ⁊ tam grādi bono: qđ tibi coelū
oñdit ⁊ ſydera Permulta iā de Turcꝭ ī hāc diē ſplēdidiſſimaq̄
trophea ſtatuiſti Iā tō metuit te barbaria atq̄ ↄtremiſcit. q̇cq̇d
habebāt aut roboris aut ſpei impuriſſimi hoſtes oēs noīs Chri
ſtiani: id omne ī latrocinijs īſidijſq̄ turcoꝝ collocarāt Hoꝝ āt

tot millibꝰ per tot tamqꝫ diuerſa prælia abs te nuꝑ interemptis quid reliquū ſeu virium ſiue fiduciæ ſit aut turcis: aut cæteris infidelibꝰ: quem latere poſſit: eē certe arbitror neminem. Mirꝝ ꝑfecto eſt: quātam de tua animi magnitudine inauditaqꝫ ꝯſtātia apud Chriſtianos omnis ⁊ ſpem. ⁊ fiduciam cōcitaueris Iā de trophæis: quæ vocāt: nullꝰ ſermo: nulla mētio eſt. Extremū illum optatūqꝫ triūphum quottidie omnes expectāt: ꝑ quem liceat cunctis impune ac ſecure nō ægyptum ⁊ palæſtinam ſolū: verꝝ etiam viſere locos omnis: ac gētes: ad quas olim vox euangelica ꝑuenerit. Itaqꝫ vniuerſi populi regeſqꝫ Chriſtiani ꝓ tua incolumitate atqꝫ victoria deum orant. ⁊ vnꝰ omnium maxime chriſtianiſſimꝰ princeps meꝰ Philippꝰ Maria anglus: q̊ te dignitatis ⁊ amplitudīs gradu nō ſecus ꝓfecto q̄ꝫ patrem ⁊ colit et veneratꝛ: ſꝫ amoris charitatiſqꝫ affectu æque atqꝫ filium carꝝ habet ⁊ periucūdum. Qua hūc voluptate affici exiſtimes: quotiēs audit ſuis de te optatis reſpōdere fortunam? Ita mediuſfidiꝰ delectatꝛ ac geſtit rebꝰ tuis omnibus proſpere geſtis: vt nihil apud eum lætiꝰ increbeſcē poſſe putem. Te regum ſydus appellat. Te Chriſtianæ reipublicæ ꝓpugnaculū nomīat. Te Chriſti vocat ⁊ vltorem ⁊ lumē. Quot quottidie ꝓ te p̄ces ad deum habet? Quā aſſiduis ſupplicationibꝰ illiſqꝫ pientiſſimis pro te vno huiꝰ principis iuſſu templa omnia celebrantꝛ. Quamobrem cum ⁊ deo te rex Uladiſlae intelligis hominibuſqꝫ cariſſimū: cum in te vno chriſtianorꝝ omniū ſalutem cōſtitutam eē animaduertis: tuū fuerit: vt quarꝝ rerꝝ labores ac diſcrimina maxima cum tua ingēti laude ſuſcepiſti: earꝝ pulcherrimā palmam expectatū qꝫ triumphū ne relinquas. Quin age adiutore atqꝫ duce Chriſto Ieſu inuade impiam illā teterrimāqꝫ barbariā. Tibiqꝫ ꝑſuade nō minorem tibi operā dādam eē: vt ratio tua pugnādi ōnis cum diuina volūtate cōueniat: q̄ꝫ vt exercitꝰ omnis tuꝰ ⁊ ordiē obſeruet ⁊ modum. Nā cæleſtem opē fruſtra fieri videmꝰ. quē humana actio aſpernetꝛ. Itaqꝫ nō modo vt vincas. tibi cōſiderādum eſt. ſꝫ quomodo vincas. cum is euentꝰ maxime ſit in laude quem optima conſultatio anteceſſerit. Uale Rex inuictiſſime. Ex Mediolano Nonis Nouēbribꝰ. M. cccc. xliiij.

Franciſcꝰ Philelfus Petro candido leuco decembri ſanitatem.

Inter maxima īnumerabiliaqꝫ mala: q̄ triſtis. īuidia præ

ſe fert: id eſſe boni aĩaduertor: quod nemini magis nocet: q̄ꝫ ſibi.
Itaqꝫ tua te torqueri ĩſania nõ moleſte fero. Uale. ⁊ aliqñ reſi
piſce. Ex Mediolano. v. Id⁹ februarias. M. cccc. xlv.

¶ Frãciſc⁹ philelfus· Antonio Rauẽnſi Theologo ſal.

QUo ſignificato accipi ꝯueniat quot⁹ quiſqꝫ: etſi nõ du
bito noſſe te: tñ quoniam id a me req̃ris: paucis accipe.
Idẽ ſignificare puto quot⁹ quiſqꝫ ĩ ſingulari nũero: qđ nomen
numerale q̊t. Ut q̊tuſquiſqꝫ ẽ: q̊ alit̃ ſentiat: ꝓ eo qđ dicim⁹:
quot ſunt: q̊ alit̃ ſentiũt. Nã q̊ dicunt q̊tuſq̊ſqꝫ idẽ ſignificare:
quot aliq̊s: væhement̃ errãt: id qđ ex Cicerone oĩqꝫ vetuſtate
licet ĩtelligi. Uale Medliolani ex ædib⁹ noſtris Idib⁹ Nouẽ-
brib⁹. M. cccc. xlv.

¶ Fran. phi. Aloyſio crotto Ducali Secretario ſal.

PLacuiſſe plurimũ hũaniſſimo nr̃o ꝑncipi epl'am illam
ad regẽ Hungariæ Uladiſlaũ væhement̃ gaudeo. Qđ
aũt ei⁹ noĩe me hortaris: ad Philippũ ducẽ Burgũdiæ vt ſcri
bam: q̄ꝫprimũ effectũ dabo. Uale. Mediolani ex ædib⁹ noſtris
xv. kal'. Ianuarias. M. cccc. xlv.

¶ Frãciſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Catoni ſacco iurecõſulto.

NUnq̄ꝫ te das ocio Cato ſacce. Ac facis tu q̊dẽ ⁊ prudẽ
ter ⁊ bñ. Quid eñ eſt mag' alienũ ab hoĩs natura vita
ocioſa ⁊ ierti: cũ illud nob' debeat eſſe ꝓpriũ natura: vt ſempˀ vl'
agam⁹ aliq̊d: vel circa veritatꝭ ꝑſpicientiã verſemur: Sꝫ iã ad
ea: quæ petis: venio. Quærꝭ eñ quæ ratio Platonẽ adduxerit
vt animi ſedẽ locarit ĩ capite: cũ eã ei⁹ auditor Ariſtoteles ĩ cor
dis penetralib⁹ eſſe voluerit: Demõſtrant mundũ mathematici
eſſe orbicularẽ: quæ q̊dẽ figura ꝑſtat cæteris figuris oĩbus: cũ
hæc ſola ſuis ꝑtib⁹ ſimilat̃. Cũqꝫ mũdus circũferat̃: eius quoqꝫ
partes circũferunt̃. Qua rõne duct⁹ Plato vim mẽtis atqꝫ rõ-
nis ĩ capite eſſe voluit. Is eñ ad toti⁹ mũdi exemplũ aĩm diſtri
buit trifariã. Nã vt mũdi ſummitatẽ ac etiã ꝑncipẽ: qui ⁊ gub
nat. ⁊ regit. ⁊ moderat̃ omnia: cæleſti inſigniuit domicilio: ita
ſummã hoĩs ꝑtẽ: quæ caput eſt: mẽti rõniqꝫ tribuit. Deinceps
poſt coelũ ꝑinde atqꝫ ĩ media regiõe angelos demoneſqꝫ ſubiecit
qui ꝓ cæleſtis regis ĩperio ⁊ agãt. ⁊ exequant̃ imperata omnia.
At hoĩes in terra poſuit: q̊ pareãt. ⁊ imperata obeãt. Ad quaꝝ
reꝝ imaginẽ tum quiddã in nob': qđ agẽdis ſtudeat: collocauit
in medio: tum pubeten⁹ atqꝫ infra terciũ illud poſuit gen⁹: qđ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

regiꝫ: atqꝫ admiſtraꝫ. Quæ quidē vltima hæc duo appetitꝰ ſūt ſpecies: quas tñ rōni ipſi Plato docet naturaliꝫ obedire. Et ita mēs i capite ꝑſideret: quā ꝑmā vim animi dignitatēqꝫ eē vult et eā ꝯtēplatinā: q̄ itelligimꝰ ac ſapimꝰ Quæ ꝟo ſecūdæ ē digni⸗tatꝭ: eā vim ea ꝯſtituit i pectore: vt ꝑ eā agamꝰ: quæ iuſſa ſunt Sꝫ quæ vis tercia iferiꝰ eſt poſita: ea ſuꝑioribꝰ paret dignitatibꝰ Animū prætēa putat Plato ꝑ omnis meare artꝰ. ⁊ corpus vniuerſum: ꝑ mēbraqꝫ ſingillati tanq̄ꝫ inſtrumēta vim ſuā trāſfundere. Quæ āt ſenſibꝰ occurrāt: vt ſunt alia atqꝫ alia: ea i ſen⸗tiēdo referri ad aīm oīa Ut igiꝫ paucis omnia ꝯplectar. Plato vim mētis atqꝫ rōnis: q̄ſi ꝑncipem locauit in cerebro. Lōgius eñi abeſt ea ꝑs corꝑis a colluuione ac ſordibus. Iracūdiæ vero animoſitatiſqꝫ væhemētiā: q̄ θυμοσ thymos vocaꝫ a græ⸗cis: in corde: at cupiditatē ſubter ꝑcordia ſtatuit. Cuiꝰ quidē et ordīs ⁊ ſapiētiæ Uirgiliꝰ familiaris noſter minime ignarus: pulcherrime cecinit in ꝑmo æneidos libro inquiēs. Celſa ſedet æolus arce ſceptra tenēs. mollitqꝫ aīos ⁊ tēperat iras At q̄re noīatū deum exiſtimē. ⁊ q̄ ſit eiꝰ ſecundū priſcos illos ꝑhos deſinitio rurſus paucis accipe. Stoici q̄ ſunt ğuiſſimi intꝫ omnis ꝑhos et acutiſſimi iudicati: diuinā ſubſtātiam ita deſiniūt. Diuia ſubſtātia eſt ſpiritꝰ intelligibiꝉ igneꝰ: qui forma carēs: tum in ea q̄ velit: mutaꝫ: tum rebꝰ omnibꝰ ſimul aſſimilaꝫ. Ut autem deus appellareꝫ: huiōi cauſam inuenio. Cum ſydera ſuſpicerēt hoīes: quæ ⁊ curſu vterenꝫ ꝑpetuo: at currē dicitur græce θέειν thein eſſeqꝫ eadem in cauſa: vt ij cōtemplarenꝫ: id q̄d dicꝫ θεωρειν. theorin: idcirco cū aſtra cætera: tum maxime ⁊ solē ⁊ lunā deos noīauerūt: quanq̄ꝫ ſunt nō nulli: q̄ deū dictū arbitrenꝫ Δέοσ. deos: quo noīe timor ſignificatur: quod deus ſcꝫ timēdus: metuendusqꝫ ſit: ijs videlicet: qui vt ſunt animo deprauato: diuinam ſubſtātiam neqꝫ verentur: neqꝫ veneranꝫ: quippe quā eſſe nullā putēt. Ex quoꝝ numero te nō eſſe exiſtimādum: q̄ſtiones tuæ dilucidū præbēt argumentū. Uale. Ex Mediolano Idibꝰ Februarijs. M.cccc.xlv.

Frāciſcꝰ philelfus salutē di. plurimā
Franciſco barbaro

QUem ego hac tēpeſtate putē ex græcꝭ hoībꝰ græcos cæteros doctrina eloquētiaqꝫ ꝑſtare: q̄ris a me rē ꝑfacile indicatu. Honos alit artis. Cicero noſter inq̄t. oēſqꝫ incēdimur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ad ſtudia gloria. Quem inquã honorẽ nũc put:s apud græcos
propoſitũ bonis artib⁹ atq; diſciplinis ĩ tãta græciæ toti⁹ iopia?
Legi ad hippodromũ Cõſtãtinopolis in marmoreis q̇buſdã la
pidib⁹ ſub pulcherrimo illo obeliſco vſus quoſdã ad ptem ante
riorẽ obeliſci latinos: ad poſteriorẽ aũt græcos. ⁊ vtroſq; heroi
cos. ⁊ itẽ vtroſq; admodũ ineptos: q̇ quantũ ex ijs pt intelligi:
impſſi atq; inſculpti in lapidibus illis fuerãt Theodoſio ſenio
re iperante: cui Arcadius atq; Honori⁹ filij in regnũ ſucceſſere.
Qd ſi in ſecũdiſſimis reb⁹ illi⁹ oriẽtalis imperij litteræ ⁊ bonæ
artes negligebant: q̇d nũc exiſtimandũ ſit in tanta græcoꝝ cala
mitate ⁊ ſeruitute? Cæteꝝ vt ad q̃ſita reſpõdeã: vn⁹ Theodor⁹
gazes mea ſentẽtia cæterꝭ græcis oib⁹ ⁊ lrĩs pſtat. ⁊ eloquẽtia:
nõ hac inquã libaniana garrulitate: ſ; eloquẽtia illa priſca: qua
et Demoſthenẽ. ⁊ Aeſchinẽ. ⁊ Lyſiam: cæteroſq; illos nobiliſ
ſimos oratores vſos legim⁹ Eſt pterea vir g̃uis ⁊ bonus: ac pla
ne dign⁹: quẽ diligas. Vale. Ex Mediolano pdie kal'. Mar
tias. M. cccc. xlvi.

Franciſc⁹ philelfus Bauariæ pho ac medico ſal.

Debes, nõ eſſe oblit⁹: q; me ſemp Boetij opa delectarit
cũ in oi facultate atq; diſciplina: tum ea maxie: q̃ ſcpſit
in dialecticis: in quib⁹ ipſis mihi viſus ẽ excelluiſſe plurimum.
Quæ igit noua tãt⁹ vir de Syllogiſmis categoricis hypothe
ticiſq; pcepta adinuenit. ea mihi excribi cupio Itaq; a te peto. cõ
tẽdoq;. vt eoꝝ libroꝝ copiã facias mea cauſa eruditiſſimo atq;
diſertiſſimo iurecõſulto Bornio ſalæ. Is em̃ librariũ aliquẽ pa
rabit. q̇ huiõi puinciã ſit obitur⁹ Vale. Ex Medi. iij. Nonas
Marcias. M. cccc. xlvi.

Fracĩſc⁹ philelfus. Thomæ Senecæ ſal.

Quod pudorẽ tuũ accuſes. nequaq; eſt op⁹ Nã tametſi
tuæ me lr̃æ plurimũ delectãt. delectarũtq; ſemp. q̇ppe
quæ ab hoie erudito ⁊ ipſo q̇dem mei amãtiſſimo pficiſcant. tñ
cũ ſiles etiã. mihi es cariſſim⁹ Scio em̃ te mecũ nõ libent ſilere
neq; ſponte. ſ; ob eã fortaſſe rem. qđ vel loc⁹ aliq̇s. vel fortuna
quæpiã ſcribere phibuerit. Fuerũt autem nũc mihi eo tuæ lr̃æ
ſuauiores. quo ſunt deſideratæ diuti⁹. Quod vero cupis pno
ſtræ amiciciæ munere imortalitatis lnomini per nos ↄmẽdari.
id quanq; in te eſt. cui⁹ eruditio ẽ illuſtris: faciã tñ. qđ petis nõ
inuitus. S; tu velim interea loci de morte dum nõ imprudent

cogitas. te viuū eſſe memīeris Facitoq̧. ne tuas ꝑus ſarcinulas colligas. q̄ꝫ te videro. nā videbo te iucūdiſſime. Uale. Ex Me-diolano Nonis Martijs. M. cccc. xlvi.

¶ Frācisc⁹ Philelfus Franciſco ochæ ſal.

Bartholomæus catias nouarienſis iuriſcōſult⁹ me nuꝑ cōſuluit. quē idoneū ipſe cēſerē. q̄ nouarieſem adoleſcē tiā bonis ꝛ lrīs. ꝛ morib⁹ inſtituēt. Itaq̧ tu mihi ꝯtinuo veiſti in mentē. Audiuit vir ille de te libent. petijtq̧. q̄ꝫ primū curarē certior a te fieri. Uelles ne Nouariæ ludū apire. Uolūt eñ ij ciues eiuſmodi viꝝ. q̄ ꝛ grāmaticā ſimul ꝛ rhetoricā doceat pu blice. Tu igit ſi rem ꝓbas. oſtēde mihi ꝓpediē. quātum nūmo-rū tibi ꝯſtitui velis ꝑ huiōi annuo munē. Uale. Ex Mediola no ꝓdie kal. Maias. Mcccc. xlvi.

¶ Francisc⁹ philelfus Petro perleoni ſal.

Tuā illā orationē Ioāni caimo iāpridē dedi ad te. q̄ de quid ego ſentiā. ſentio eñ optīe. ex ijs q̄ antea tibi ſcripſi. debes intellexiſſe. Cupio cultellos turcos. nō q̄ a turcoꝝ officina i Ita liā nauigarit. ſꝫ q̄s opifices genuēſes turcos imitati fabricarit. falcatos illos atq̧ ſubcuruos. Noſti. q̄s dicā: q̄lis ſcꝫ iſtic emi cū adeſſem. Mihi res tua cordi ē. id qđ breui. vt ſpero. liq̄do co gnoſces. Uale. Ex Mediolano Idib⁹ Maijs. M. cccc. xlvi.

¶ Frā. phi. Petro thomaſio pħo ac medico ſal.

Nequid reꝝ meaꝝ lateat te hoīem amiciſſimū ꝛ viꝝ op timū prima nocte hora ſeptīa morte mihi ſublat⁹ eſt di lectiſſim⁹ mihi fili⁹ Olymp⁹ flauius. q̄ mihi nat⁹ ex vxore ſecun da Urſina hoſnaga matrona pudiciſſima. adeoq̧ formoſa. vt horæoſyna dici poſſꝫ. nōdum mēſem nonū īplerat. Itaq̧ natu ræ ībecillitati ꝯſentiēs nō poſſū. nō eſſe ī luctu. ꝑſerti qđ ex oīb⁹ liberꝭ meis erat is pulcherrim⁹. ꝛ præ ſe ferebat imaginē īdolis cuiuſdā egregiæ Uale. Ex Me. vij. ka. Iunias. M. cccc. xlvi

¶ Frācisc⁹ philelfus Pallāti Strozæ eq̄ti aurato ſal.

Vix dici queat. q̄ꝫ me delectarit primæ tuæ lrāe Nullū eñ officiū omiſiſti neq̧ boni viri neq̧ amici hoīs. Mo nuiſti ꝛ prudent. ꝛ bñ. Seq̄r eq̄dē ꝯſiliū tuū Moderaborq̧ mi hi. etſi nō abſurde iā bilis excādeſcebat. Is eñ ſum. q̄ iniuriā fer re poſſim. cōtumeliā vero nullo pacto poſſim. nec etiam velim Nā iniuriā ferre prudētis hoīs moderatiq̧ duco ꝯtumeliā ve-ro ꝛ ſtulti ꝛ fatui. Faciā igit. qđ hortaris. Tibiq̧ velī ꝑſuadeas

neminē oīm amicoꝝ eſſe hac tēpeſtate te vno mihi cariorē Uale
Ex Mediolano. v. Idus Januarias. M. cccc. xlvij.

¶ Frācisc⁹ philelfus ſal. di. pl. Bernardo Juſtiniano.

Cupio oīno vos viſere ad reſurrectionē dn̄icam. quo ⁊
tuo reliquorūqꝫ amicoꝝ mutuo ɔſpectu frui colloq̇oqꝫ
liceat. ⁊ certa honeſtatis lege q̄ mihi iſtic negocia ſunt. ɔponan
tur Quare ſi me amas. da operā. vt tuta mihi ad vos pateat ac
ceſſio. ne publicæ pncipū ſimultates. ſiquæ tandē eæ ſint inter
veſtrā noſtrāqꝫ rēpublicā. puato obſint officio. Prætēa vt ſcis
nō min⁹ ſum Uenet⁹. q̄ꝫ Mediolanenſis. Utraqꝫ em̄ ciuitate
donat⁹ ſū. Uale. Ex Medio. ka. februarijs. M. cccc. xlvij.

¶ Frācisc⁹ philelfus ſal. plu. di. Scæuæ corti
equiti aurato ac iureconſulto

Tabellariū ad te ī germaniā pficiſcentē nō ſum paſſus
ire vacuū meis lrīs. Ex q̄ꝝ delectatiōe poterꝫ facile cōie
ctare. q̄nta me puaueris voluptate. q̄d eidē tabellario Medio/
lanū mō repetēti nullā ad me epiſtolā dederis. Et feciſti pfecto
(pace tua dixeri(ihumane ⁊ illiberalit̄. q̄d cū ad alios ſcriberes:
hoīs amiciſſimi ſis oblit⁹. Sꝫ quo maior ē beniuolētia noſtra;
eo fortaſſis exiſtimaſti magis licē tibi vti mecū ſilentio p lrās.
præſertim ī iſtis germaniæ niuib⁹. q̄ꝝ frigore digiti q̄nqꝫ ſtupe
ant. ac rigeſcāt. Itaqꝫ ignoſco excuſatiōi tuæ. mō iſta poſt hac
vti nol'. Quare fac. vt erratū cumulatiſſime reſarcias. operāqꝫ
des. vt aliq̄d noui reportes ī Italiā tecū. q̄d muſaꝝ nr̄aqꝫ int'ſit
Nō em̄ fieri p̄t. quin ep̄s æneas vir doctrīa. ⁊ eloquētia ſingl'a
ri egregiū aliq̄d īuenerit ī tot ac tā plenis ⁊ puluerulētis biblio
thecis germaniæ. Uale. Ex Mediolano pdie Id⁹ februarias
M. cccc. xlvij

¶ Frācisc⁹ philelfus Guiniforto Barzizio iurecōſulto ſal.

Quod ad pncipē Marchionē ſcripſeri. nō te latet Quid
aūt ea in re decreuerit. noſſe cupio. Rogo igit' te. vt q̄m
nō mediocrit' nr̄a intēſt. q̄ ſit iſti⁹ mens pncipis. qꝫ primū intel
ligē. cures p virili pte. efficiaſqꝫ. ne diuti⁹ nobis expectādū ſit.
Erit h̄ mihi pgratū. Uale. Ex Mediolano Idib⁹ februarijs
M. cccc. xlvij.

¶ Frācisc⁹ philelfus Antonio Trebano ſal.

Antonius florentin⁹ fictor ⁊ excuſor egregi⁹ æque tēpe
ſtate nr̄a atqꝫ praxitelen apud pſcos memorāt copanue

aut phidian aliquē. ⁊ te diligit plurimū. ⁊ mihi ē cariſſim⁹ Ita
q̄ʒ a me ꝑtēdit. vt te ī familiaritatē beniuolētiāq̄ʒ accipere. q̄ꝑꝑe
qui mei ſtudioſiſſim⁹ ſis. Cupe em̄ ſe nō ſec⁹ ſuos amicos oīs fieri
meos atq̄ʒ ipſe eſt. Quare vt ⁊ hoī amiciſſimo ⁊ humanitatꝭ of-
ficio ſatiſfacerem. idcirco haſce lr̄as ad te dedi. vt tibi ꝑpetuo te-
ſtes eſſent ſingularis dilectionis erga te meæ Uale. Ex Medi
olano iiij. kal'. Martias. M. cccc. xlvij

¶ Frācīſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Petro Tho
maſio Philoſopho ac medico

Expectabā quottidie tuas lr̄as. q̄b⁹ de ijs oīb⁹ fierem cu
mulatiſſime certior. q̄ mea intereſſe cēſeres. Tn̄ cū interi
iſte nūcius ad te iret. nō eū ſum paſſus meis lr̄is vacuū ꝓficiſci.
Te āt vt vel hac ī re meo exēplo vti vel'. etiā atq̄ʒ etiā rogo Ua
le. Ex Mediolano. iiij. kal'. Martias. M. cccc. xlvij

¶ Frā. phi. ſal. di. pl. Frācīſco barbaro

Que tuā huanitatē laudo. atq̄ʒ tabellarioꝝ accuſo l' ne
gligētiam vel ꝑfidiā in reddēdis lr̄is meis. Intelligo
cām. q̄re nihil reſpōderis. cū q̄d eſſes reſpōſur⁹. ignorares. Reli
quū eſt. vt q̄d tuis lr̄is q̄ʒamiciſſime polliceris ac recipis. ⁊ dili
gent' ꝑficias ⁊ q̄ʒprimū. hoc erit mihi tā gratū. vt īmortalib⁹ be
neficijs me tibi obſtrictum fore ꝓfitear. Uale Ex Mediolano
iiij. kal'. Martias. M. cccc. xlvij.

¶ Frācīſc⁹ philelfus Bernardo Juſtiniano ſal.

Uanq̄ʒ minime futuꝝ dubitabā. quin abs te mihi lr̄æ ꝓ
pediē redderent. tn̄ cum exiſtimaſſem nequaq̄ʒ tibi fore
ingratū. ſi public⁹ tabellari⁹ aliq̄d item lr̄aꝝ meaꝝ ad te deferret
ſcripſi rurſus. eadem ſcilicet. quæ antea. Itaq̄ʒ velim cures. vt
ad reſurrectionem dominicam pateat mihi tut⁹ ad vos acceſſus.
Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'. Martias. M. cccc. xlvij

¶ Frācīſc⁹ philelfus Bormio ſalæ Jurecōſulto ſal.

Em mihi feceris admodū gratā: ſi a doctiſſimo philo-
ſopho ac medico Baueria Boetij ꝯmētarios ī porphy
riū ⁊ ite in Ariſtotel' prædicamēta atq̄ʒ in eū libꝝ. cui titul⁹ eſt
περι ερμηνειασ peri hermenias. tātiſper mutuabere. dū ex
cribant. id q̄d fiet q̄ʒprimū. Nō em̄ mutuū peto fœneratoꝝ mo
re. vt meū fiat tuū l' tuū meū. ſʒ vt cōmodet eos nob ꝯmētarios
Intra mēſem em̄ redibūt Bononiā ad te. q̄ Bauariæ nr̄o reſti
tuas Uale Ex Mediolano. iiij. kal'. Martias. M. cccc. xlvij

¶ Frãciſc⁹ philelfus Albertho Zancario ſal.

LItteras tuis hiſce occluſas cõmuni amico ⁊ eruditiſſiõ
iurecõſulto Bornio ſalæ reddito ꝑq̃ʒ celerrĩe. eũq; hor
tare. vt ſepoſit; paulo cõniuceis ac muſic; . hoi amiciſſimo iſerui-
at. Uale. Ex Mediolano ꝓdie kal'. Martias. M. cccc. xlvij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Nicolao Quinto Eccleſiæ
Romanæ Pontifici Maximo

NEſciã. quid optati⁹ in vita mihi pr̃ beatiſſime Nicolae
Quĩte. põtifex maxĩe. q̃d iucũdius ɔtingẽ potuiſſʒ. q̃ʒ
ꝙ diuia benignitate te ſacroſanctæ Romanæ ecciæ præfectũ di
dicerim. Iãtandẽ em̃ cũ publicæ. tũ priuati eruditis omnibus
optimiſq; viris tuo fauſto atq; fœlici ductu pulcherrĩe cõſultũ
et ad rem. ⁊ ad dignitatẽ aĩaduerto Nã q̃ ſola ꝟtute. ingenijq;
præſtãtia. atq; doctrina incõparabili: ⁊ eloquẽtia ſingl'ari ad ſũ
mitatẽ põtificat⁹ maieſtatẽ ſublat⁹ es. ꝓbitat; diſciplinæq; fau-
torẽ fore te. q̃ dubitet. eſſe puto nemĩnẽ Itaq; vt de reliq̃s cõtice
ſcã. nõ poſſum mihi nõ væhemẽtiſſime lætari atq; gaudẽ. cum
meõria mecũ repeto ſupiora illa tpa. iã em̃ anni ꝑpe viginti pte
riere. q̃b⁹ ab ineunte iuuẽta vſq;. cũ Bononiæ primũ docuiſſem
tua familiaritate. qui eãdem ætatem agẽs. ſuauiſſime vſus ſum
Nõ fieri em̃ poteſt. quin vna cũ ætate ingẽs ac mirifica tua illa
creuerit erga me caritas. quã doquidem quoq; me gr̃a diligebas.
ea nulla ex ꝑte diminuta ſint. Nã mea erga te fides ⁊ icredibil'
obſeruãtia acceſſionẽ i dies mag; magiſq; ſuſcepit. ⁊ ita ſuſcepit
vt nihil ad cumulũ præt' ſolũ deſideriũ poſſit accedẽ. Et em̃ qui
pro virib⁹ colit. nihil ampli⁹ in eam rem queat. q̃ʒ ſupra vires.
aut deſiderare aut optare. Quare hoc vnũ eſt. qd' in tãta mea ac
tã mirifica animi voluptate. quã ex hac iſta tua ad ſummũ põ-
tificatũ creatõe ɔcipio. me q̃dãmodo offendit qd' maiore aut pi
etate aut veneratiõe te ꝑſeq̃ nequeo. Quid em̃ vel audeã ſup̃ ho
minẽ. vel ſperẽ. Fruſtra vero quicq̃ʒ optare demẽtis ẽ In te igi
tur amãdo colẽdoq;. nõ tã acceſſio a nob̃ ẽ. q̃ʒ ſtabilitas cupiẽda
Hãc aũt ſempiternã fore. tuæ ſanctitatis merita ni ꝑſtiterint.
nullũ certe meũ præſtare poſſit ſtudiũ. Nã cũ ꝑmagna ſit facta
et omni ex ꝑte incõparabilis i dignitate diſparitas adeo. vt ſimi
litudo nulla poſſit adduci. eadẽ nunq̃ʒ ſit amicicia. ni tu. q̃ chri
ſtũ igeris i terris. chriſti q; humanati ſecut⁹ exẽplũ. ex iſto tuo
excelſo atq; diuino ſolio in noſtrã humilitatẽ tuũ cordis itutũ ꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſupiorē illā ac tuā animi māſuetudinē ita dimiſeris: vt ſeruata
etiā illa mathematica (vt aiūt) int̃ pl⁹ minuſqꝫ ꝑ merētes ꝓpor
cione quadā me nō min⁹ diligas: q̃ꝫ a me ipſe diligeris. Hoc em̄
ſi feceris: nō ſolū qđ fucata gētilium: ſꝫ ꝙ vera ⁊ indubitata æ
terni dei ſapiētia ꝑcipit. ⁊ ſimilem amiciciā noſtrā. ⁊ eādem om
nino: q̄ fuerit: ad vltimā vitæ calcem cōſeruabis. Et ne maxis
occupationib⁹ tuis vel intēpeſtiuior accedā vel īportunior: iā de
his ſatꝫ. Nam reliq̄ ſi ſanctiſſim⁹ ille ſpūs diui Nicolai: cardi
lis Bononiēſis tibi quondā patris dum erat ī viuis: nūc vero
ſanctimoniæ tuæ fili⁹: cui noſti me cariſſimū extitiſſe: altiorib⁹
melioribuſqꝫ intēt⁹ obſequijs: īgerere memoriæ tuæ diſtulerit:
ea q̄ mea int̃ fuerint: oīa tibi pat̃ ampliſſim⁹ mediolanēſis cardi
nalis Heneric⁹ verbis meis corā exponet. Bn̄ in Chriſto valeat
ſanctitas tua: cui me etiā atqꝫ etiā ꝯmendo: ac dedo. Ex Medi
olano vigilia reſurrectiōis dominicæ. Anno a Natali chriſtia
no. M. cccc. xlvij.

Frāciſc⁹ philelfus Joāni Tuſcanellæ apl̄ico ſecretario ſal.

GRatulor fortunæ tuæ mi Tuſcanella iuxta atqꝫ ꝟtuti
qđ locū nact⁹ es ornatiſſimū apud Nicolaū Quītū pō
tificē maximū. Qđ āt me iuitas ī Romanā curiā: tuūqꝫ oē pol
licerꝫ ſtudiū: libent̃ audio adhortatiōes tuas: mō intelligā: ex te
ipſo ne loq̄ris: qđ ad me ſcrib: an iuſſus a Pōtifice Si me hac
de re fecerꝫ certiorē: nō obſcure aīaduertā. qd me facē oporteat.
Uale Ex Mediolano Jdibus Julijs. M. cccc. xlvij.

Franciſcus Philelfus Catoni ſacco Jurecōſulto ſal.

QUid tibi in mentē venerit. nō poſſum augurari. qđ ex
meipſo cupis ītelligē. q̄t ānos ſim nat⁹ Num fortaſſis
vllā mihi paranerꝫ vxorē. q̄ q̄ꝫ ſum corꝑe firmo robuſtoqꝫ. velit
intelligē: Nā ferꝫ eſt. qđ amāt. vt ē apud Juuenalē. At mihi
vxor eſt. tā etſi eā ægrotās ægrotationē. quā. qđ vehementer
doleo. nunq̄ꝫ ſit euaſura. Patit̃ em̄ tabem eiuſmodi. vt hui⁹ vi
ta diuturna eſſe nō poſſit. Uxorē tn̄ terciā ducē mihi nō eſt in
aīo. Utcūqꝫ tn̄ habet poſtulatio iſta tua. obſequar volūtati tuæ
Nat⁹ equidem ipſe ſum anno a Natali chriſtiano nonageſimo
octauo ſupra annū trecēteſimū ad milleſimū. die quīto ac vige
ſimo Julij. ⁊ id q̄dē mane circit̃ ortū ſolis. Quo die lrās haſce
ad te ſcripſi. me⁹ natal' agebat̃. Jtaqꝫ iniciū dedi q̄nq̄geſimo ſexta
tis āno. valitudīe vſqꝫ ꝓſpera. ⁊ acerrimis ſenſib⁹ ꝑ diuia beni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

gnitate. ac firmiſſimo toto corpe. Uale mi dulciſſime Cato Ex
Medliolano octauo kalēdas Auguſtas. M.cccc.xlvij.

Frāciſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Joāni ferru-
ſino Jureconſulto.

QUod me dolore poene cōficit. ac macerat. acerbiſſimū
tibi hæ lr̄æ ꝛ luctuoſiſſimū afferūt nunciū. Proxima em̄ nocte
quæ idib⁹ auguſtis ſucceſſit. hora ſecūda ſplēdidiſſimū illud pn
cipum decus atqꝫ lumē Philipp⁹ Maria anglus Mediolanē-
ſiū dux. cū ventris pfluuio aliqt dies diſſolueret. naturæ deoqꝫ
cōceſſit. Tota ciuitas eſt in flætib⁹. ſenioqꝫ cōficit. Neqꝫ qd cō
ſilij capiat. ſatis nouit. Tumultuaria ſunt omnia. Nā neqꝫ au
ditū fuerat adhuc tātum pncipē ægrotatione detineri vlla. cum
repēte clamor ſublat⁹ eſt eū vita exceſſiſſe. In hac tn̄ rer oīm p-
turbatiōe vident oēs publicā libertatem appetē. Quid ſecutur
ſit. augurari neſcio. Uehemētiſſimæ mihi vident pcellæ tem
peſtateſqꝫ impēdere. pſertim qd hoſtes potētiſſimi ſint ī ipſis fe
re portis. ꝛ hic ī tam repētino īfortunio paratū ſit nihil. Ni de
us ipſe puiderit. maxime fluct⁹ naufragiaqꝫ ſequent. Uale. Ex
Mediolano. xviij. kal. Septēbres. M.cccc.xlvij

Frāciſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Joāni Auriſpæ.

NOn iīuria mihi rebuſqꝫ meis metuis amiciſſime auri-
ſpa. Nā hic oia ſunt turbulēta. Poſt obitū illi⁹ nobiliſ
ſimi pncipis Philippi Mariæ. q vn⁹ iure meritoqꝫ potuit cū
omni hoim memoria de gloria certare. mira hic facta ē mutatio
in animis hui⁹ populi. Præt paucos ex ordie nobiliū. ita ſunt
oēs ad laxā quādā ꝛ diſſolutā libertatē incēſi atqꝫ inflamati. vt
nihil magꝭ oderint. qꝫ vni⁹ Philippi illi⁹ nomē Ego libētiſſime
Romā cōcederē. ſi daret abeūdi facultas. Uale. Ex Mediola-
no kal. Septēbrib⁹. M.cccc.xlvij.

Franciſcus Philelfus Albertho Zancario ſal.

BReui ad te ibo Romā petitur⁹: niſi ab ijs fuero īpedi-
t⁹. q nouæ huic pſunt reipublicæ. Quas lrās tuis alligatas ac
cepis. cura qꝫ diligētiſſime redditū iri Nā id te facē mea plimū
inteſt Uale. Ex Mediola. iij. Id⁹ Septēbres. M.cccc.xlvij

Fran. phi. Petro Thomaſio pho ac medico ſal.

QUos duos hippocratis libros ī latinū ꝯuerti eloquiū
alterū de flatib⁹. alterū de paſſionib⁹ corpis dedi ad te. vt
pxis lrīs petieras. Hos cū legeris p tuo arbitratu. cura. vt ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

me redeāt. Scio em̄ nō facies: vt mei q̊dā amici antehac apud
vos ꝯſuerūt: q̊ quos libꝛos mutuo potiꝰ: vt videt: q̄ꝫ cōmodato
et ad ꝯſtitutū tempꝰ accepiſſent: ita verterūt ī vſum ſuū: vt apō
dñm ius nullū relictū videat. Sꝫ hæc tecū iocatꝰ ſim Noui em̄
bonitatē ⁊ ītegritatē animi tui. Uale. Ex Mediolano Jdibus
Octobꝛibꝰ. M.cccc.xlvij.

Franciſcꝰ philelfus. Joāni lamolæ ſal.

Recte facis mi lamola: qđ nullū tibi relinq̊s dubiū. De
muſis qđ q̄ris: tibi paucis rn̄di: vtpote qui eēm mīme
ocioſus: Sūt: q̊ muſas denomīatas putent ꝑinde atqꝫ ομου
ουσας homu vſas ꝑſunt em̄ oꝛōni: vna em̄ vtētes ꝯuenietia
quā αρμονιαν hermonian vocāt. ⁊ ſimul canūt. ⁊ ſimul tri-
pudijs exercent: nec vnq̄ꝫ īuicē ſeꝑant. Nā tāet ſi eaꝝ q̄qꝫ ſuam
vim hꝫ: vt alia in Aſtronomia: alia ī geometria: ⁊ alia in alijs
diſciplis: ī vnaquaqꝫ tñ eaꝝ muſas oīs iuenias Jn Aſtronomia
em̄ atqꝫ geometria facile reꝑias ⁊ carminū ⁊ hiſtoriæ pulchri-
tudinē atqꝫ dignitatē. Et eodem mō ⁊ ī cæteris artibꝰ ⁊ ſciētijs
At alij muſas nomē duxiſſe arbitrant a μωσαι: qđ vt noſtri
quærē ſignificat: quærēdo em̄ diſciplinas adipiſcimur. Ob q̄ꝫ
ipſam rem eas priſci noīm inuētores muſas appellauere: qđ ar-
tis ſint doctrinæqꝫ præbitrices. Qđ autē Joue illas dicāt me-
moriaqꝫ natas: nil dicūt abſurde: cum oporteat viꝝ eruditū ac
doctum intelligētia memoriaqꝫ vigere. Sꝫ vis ītellectiua a Jo-
ue eſt: vt reminiſcēdi a memoria. Uale. Ex Mediolano ꝓdie
Nonas Nouēbꝛes. M.cccc.xlvij.

Frāciſcꝰ Philelfus Matthiolo peruſino
philoſopho ac medico ſalutem

Tu me negligētiæ videris accuſare: cū nulla vnq̄ꝫ dili-
gētia vti ꝯſueueris: niſi circa rē foꝛtaſſe pecuniariā: cū
aliquē ægrotū ſanādū accepis: cui cū ꝓmiſeris: recepis: ſpopō-
deriſqꝫ futuꝝ: vt ītra octiduū oī aduerſa valitudie liberet: in mē-
ſis traducis duos ⁊ ampliꝰ ꝯbis hoīem lactās: pecunijſqꝫ emul-
gēs Sꝫ hæc tecū iocatꝰ ſim: cū tu ſerio facis oīa q̄ referant ad
quæſtū. Ueꝝ hæc medicis vob legitima ſunt: vt vel celerit̄ ho-
minē perimatis: vel ægrotatiōe diuturna cōficiatis. Ratio vr̄a
oīs refert ad lucꝝ. Et accuſas me negligētiæ: q̊ vnꝰ oīm ſis ne-
gligētiſſimꝰ. Uale. Ex Mediolano. xv. kal. Januarias. M.
cccc.xlvij.

Franciſc⁹ Philelfus Iacobino bicheto ſal.

Non ego tua cauſa Lactãtiũ aliũde mutuat⁹: quẽ itra quindecí dies ꝑmiſiſti reditu ꝛ ad dñm. Tu eũ codicẽ penes te habes iã ꝓpe annũ. Faciſqꝫ mihi nõ mediocrẽ iniuriã: cũ tua cauſa ludere videor virꝛ optimũ mihiqꝫ amiciſſimũ. Prudenti⁹ tibi cõſulueris: ſi Lactantiũ dederis ad me q̃ꝫprimũ: vt eũ tãdem remittã ad dñm. Vale. Mediolani Ex ędib⁹ noſtris. kal'. Ianuariis.. M. cccc. xlvii

Frã. phi. ſal. di. pl. Antonio Petrucio eq̃ti aurato

Quam nouiſſimis lrĩs tuis mihi ꝯditionẽ ꝓpoſuiſti: q̃ redirẽ ad vos: ſi id mihi facẽ eſſet iã integꝛ: eã libenter acciperẽ. Sꝫ cũ ob alias multas rõnes ea mihi vti nõ licet. tũ præcipuæ ob nouũ hui⁹ reipublicæ ſtatũ: quo tp̃e nemo eſt ſui iuris. Breui tñ futurꝛ puto: vt tibi ex mea ſentẽtia reſpõdeam. Vale Ex Mediolano. ꝑdie Id⁹ Ianuarias. M. cccc. xlviii

Frãciſc⁹ philelfus Galeacio Cremẽſi ſal.

Aliunde mi Galeaci tibi cõſule. Nã hoc tp̃e quid aliud tibi cõſulã: nihil habeo. Vale. Ex Mediolano Idibus Ianuariis. M. cccc. xlviii.

Franciſcus Philel. Catoni ſacco Iurecõſulto ſal.

Neſcio ſane: q̊d tibi ſim reſpõſur⁹ ad ea: q̃ multa ſcripſiſti nõ amice min⁹: q̃ꝫ iucũde ꝛ ꝓ tua ꝯſuetudie. Sed vides in q̃ tp̃a inciderim⁹ Itaqꝫ ignoſce tum breuitati lr̃arꝛ tum etiã q̊d nõ liceat aperti⁹ loqui. Sed mittã aliquẽ ex meis ad te ex quo mẽtem oẽm meã ꝯgnoſces. Vale. Ex Mediolano Idibus Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Frãciſc⁹ phi. ſal. di. pl. Beſarioni cardinali nicœno.

Eam Homeri Iliada: quã vir eruditiſſim⁹ Theodor⁹ gazes excripſit mihi ꝛ eã q̊dẽ mag̃ cũ impẽſa atqꝫ ſumptu: facio tãti: vt ne Crœſi q̊dẽ ingẽtib⁹ illis admirabilibuſqꝫ theſauris cuiq̃ꝫ ſim ceſſur⁹. Te aũt pr̃ reuerẽdiſſime maiorem in modũ miror. q̊ me cũ ab vſqꝫ Cõſtãtinopoli noris vel ĩ publico diſceẽdi ludo. vbi poſt obitũ mei ſoceri Chryſoloræ fuim⁹ apud Chryſococẽ cõdiſcipl'i. mores arbitrerꝭ cũ ætate mutaſſe Vt q̊ vn⁹ oĩm liberaliſſi⁹ ẽẽ cẽſerar. benĩgtatẽ illã cũ auaricia cõmutarĩ. Donare didici ſæpe ꝑmulta. at vẽdẽ nihil vnq̃ꝫ. p̄ſertim libros. q̊b⁹ ſane p̄cioſi⁹ nihil duco. At hũc homeri codicẽ tã carũ habeo tã iucundũ, vt vix quicq̃ꝫ ĩ vita magꝭ Itaqꝫ ignoſce hac ĩ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

re mihi. Siquid aliud tibi poſſim gratiſicari. iuſſeris nihil fru
ſtra. Uale Ex Mediolano. x. kal'. Februarias. Mcccc. xlviij

Franciſcꝰ Philelfus Albertho Zacario ſal.

Quæ hic gerantur. neqꝫ auſim. neqꝫ debeo ſcribere tibi.
Scis em̄ nō decere incolā in aliena republica eſſe curio
ſum. Omnis mea ꝯſuetudo ħ tpe eſt cum libris. Itaqꝫ ſemotꝰ
a popularibꝰ fluctibꝰ. ne peream naufragio. inſtitui tādiu in hu
iuſmodi portu me cōtinere. donec alicūde ſecūdꝰ aliquis ventꝰ
aſpiret. Utinā mihi licēt ad vos ire. Qđ quoniā facē ꝓhibeor
modice ferā neceſſitatē. Uale. Ex Mediolano kal'. Februarijs
M. cccc. xlviij.

Frācíſcꝰ philelfus Petro ꝑleoni ſal.

Nugaris tu q̇dē. cū negligētiā mihi obijcis q̄ſi tibi mo
res mei ſint icogniti Nā quē vnū vidiſti vnquā q̄ꝫ me
diligētiorē: At q̇d velis. ad te ſcribā in tāto rex oīm turbine:
Itaqꝫ ſine me tempor habere rationē. Tibiqꝫ ꝑſuade tuā rem
oēm nō ſecꝰ. atqꝫ ipſiꝰ meā mihi cordi eſſe. Uale. Ex Medio
lano. viij. kal'. Martias. M. cccc. xlviij.

Frātiſcꝰ philelfus ſal. dicit pl. Frāciſco patricio.

Qua ipſe i re tuo velim vti officio. Galeacius Cremen
ſis iſte: q̇ meas tibi lrās reddidit: diligent̄ corā exponet
Tuus āt mihi animꝰ exploratiſſimꝰ ē Amas em̄ obſeruaſqꝫ me
egregie. Nec potes oblitꝰ eſſe. q̄ꝫ ego te ſemꝑ dilexeri. Nā tua
tum doctrina. tum dicēdi elegātia teſtimoniū facit. Qđ cū ita
ſit. reliquū eſt. vt re ipſa intelligam. q̄ꝫ etiam hoc tempore tibi
ſum cordi. Uale. Ex Mediolano pridie kalen. Apriles. M.
cccc. xlviij.

Frāciſcꝰ philelfus Auguſtino dato ſal.

Accipies ex Galeacio iſto Cremenſi. q̇ meas ꝑtulit ad
te lrās. q̄ velim abs te curatum iri Nō em̄ ignoras. q̄n
tum diſcipuli ꝑceptoribꝰ debēt. q̄s nō ſecꝰ ac parētes colere vene
rariqꝫ oporteat. Qđ quoniā mīme ignoras. tecum lōgior eē no
lui. Uale. Ex Mediolano ꝑdie kal' Aples. M. cccc. xlviij

Franciſcꝰ philelfus ſalutē dicit plurimam
Angelo actiolo equiti aurato

Quæ petēti tibi. Philippo Maria duce adhuc viuo.
receperā de Coſmo medice. ea ſeruaui oīa Quæ vero tu
mihi neqꝫ petēti. neqꝫ cogitāti es pollicitꝰ. nuſquā apparēt At

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nouit Coſmus ⁊ egregie quidem mecum actum eſſe nullo iure. Quod ſi extrema affectus iniuria: omnia tibi condonaui: quid facturus ſit Coſmus: apud quem vnum tu poſſe videris omnia Aut igit̄ pmiſſa perfice: aut tibi debeo nihil. Uale. Ex Mediolano. kal. Aprilibus. M. cccc. xlviij.

¶ Franciſcus philelfus Guarnerio Ueronenſi ſalutem.

STrabonem geographum: quem ab me petis commodato: darem ad te q̃primum: ſi penes me foret. Sed eū ab vſqꝫ Conſtantinopoli cum alijs meis permultis libris miſi ad Leonardum Juſtinianum virum clariſſimum ⁊ tibi aeque amiciſſimum: atqꝫ ipſi mihi: ea ſcilicet lege: vt mihi: cum primum in Italiam reuertiſſem: bona fide reſtitueriт. Nunc illo vita functo: libri omnes ſunt apud eius filium Bernardum: virum optimum patriqꝫ ſimillimū. Tu rem tenes. Uale. Ex Mediolano iij. Nonas Auguſtas. M. cccc. xlviij

¶ Franciſcus Philelfus Johanni Auriſpae ſalutem

TE vno mi Auriſpa nemo eſt in accipiendo liberalior: in dando autem nemo rurſus auarior. Quare ne prodigus iure poſſim a quoquam iudicari: quod a me petis ad te non ibit. Uale. Ex Mediolano. x. kalendas. Septembres. M. cccc. xlviij.

¶ Frāciſc⁹ Philelfus Beſſarioni Cardinali Nicoeno ſa.

ETſi mihi videbar ſatis ad ea tibi antea reſpondiſſe ad decimum kal. Februarias: quae de Homeri Iliade ad me ſcripſeras pater ampliſſime: tamen quia litteras meas forſitan non accoepiſti: repetam eadem paucis. Idem mihi de libris accidit: quod homini auaro de pecunijs ſolet. Is enim aut dat nunq̃: aut ibi dat: vnde plus accepturum ſe ſperat. Ego nullo precio eiuſmodi codicem ſim daturus: quo aeque delector atqꝫ dilectiſſimis meis liberis. Commutaturus autem quo pacto: cum nullum exiſtimem hodie in vlla diſciplina codicem reperiri: qui poſſit cum eo comparari Itaqꝫ rogo te: atqꝫ mirum in modum et oro. ⁊ obſecro: ne me priues voluptate mea: quam tantam habeo in huiuſmodi Iliade conſtitutam: vt in ea mihi ſummum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

fere bonum collocariin. In cæteris autem rebꝰ omnibꝰ me vtere pro tuo arbitratu. Uale. Ex Mediolano Idibus Octobribus M.cccc.xlviij.

¶ Franciſcus philelfus Angelo actiolo equiti aurato ſal.

GAudeo equidem mirꝝ in modum Petrꝝ Medicē Coſmi filium ita meas partis amplecti tueriqꝫ: vt ſcribis. Nouit em̄ Petrꝰ ab ſe vſqꝫ adoleſcēte ⁊ ingenium meum ⁊ mores: ꝑterea dilectionem erga ſe plane ſingularem. Quid igit̄ faciturꝰ ſit patet ſi diligentiꝰ conſiderare inſtituerit prudentiſſimū iudicium optimi filij. Qui ꝑturbationes animi appellauē morbos: ꝗ̄ꝫ rectiſſime eas nominauiſſe arbitror. Sunt enim ꝓfecto morbi: quibꝰ correpti q̄ fuerint: ſui iuris eſſe nō poſſunt: præſertim ſi i eos inciderint medicos: qui non curādi. ſed exaſperandi periciam didicere. Nō te præterit Coſimum quibuſdam vti familiaribꝰ: qui mihi ſemper: cum Florētiæ agerem: fuerūt infeſti: idqꝫ nulla mea culpa: ſed tua dūtaxat aduerſus me inuidentia. Quādiu Coſimus iſtiuſmodi hominibꝰ auris præſtiterit: recte de me iudicare nunq̄ꝫ poterit. Itaqꝫ admonēdus mihi videt̄ ne cui credat magis: ꝗ̄ꝫ ſibi: hoc eſt rationi ⁊ veritati. Id ſi fecerit: nullꝰ perturbationi locꝰ relinquet̄. Reliq̄ tu ꝓ tua ſingulari prudentia bonitateqꝫ moderabere. Uale. Ex Mediolano .iij. Nonas Nouembres. M.cccc.xlviij

¶ Franciſcꝰ philelfus. Petro Medici Coſimi filio ſalutem

ANgelus actiolus: ornatiſſimꝰ eques auratꝰ: qui te vero amat: fecit me ſuis lrīs certiorē: id qđ erat mihi clarius omni luce: te mei eſſe ſtudioſiſſimū: nihilqꝫ vſquā prætermittē: quod vſui mihi atqꝫ honori futurꝝ putes. Quæ quidem ipſe legēs mirifice ſum lætatꝰ: cum intelligerem te omnibꝰ palam facē plus reſidere in te officij: ꝗ̄ꝫ illorꝝ inſimulationis: qui recte ſapere nunq̄ꝫ: neqꝫ didicere: neqꝫ voluere. Satis enim a tua vſqꝫ adoleſcētia noſti me. Deus ijs malefaciat: quorꝝ fraudibus atqꝫ inſidijs factum eſt: vt q̄ animo ſemꝑ fuerimꝰ coniūctiſſimi tāto locorꝝ diiūgamur interuallo. Nam ego te mi Petre cariſſime eadem ſum vſqꝫ beniuolētia vel abſens ꝓſecutꝰ: qua cū iſtic eſſem: cōſueui. Scis em̄ me nō mentiri: cum me docētem ado-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

leſcētul⁹ audires: quātum ipſe tibi ⁊ ſuadendo. ⁊ monēdo. ⁊ do-
cēdo: adhortādo ꝓdeſſe ſtuderem: nullumq; vnq̄ locum feciſſe
reliquū: vbi meum vllum deſiderare poſſes officium. Equidem
puto nihil magis obfuiſſe mihi: q̄ præcipuū meū erga te ſtudiū
cum aīaduerterēt ꝑditiſſimi q̄dā hoīes fore aliq̄n: vt cū adultio
rem ætatē dignitatēq; euaſiſſes. ⁊ auctoritate. ⁊ gratia valerem
apud te oīm maxime. Quare rez̄ cauſa eas ī me flāmas odij ex-
citarūt: q̄s ni tua prudentia bonitateq; extinxeris: in dies magꝭ
atq; magis exæſtuabūt. Cui tātæ indignitati vt moderator cu
ratorq; occurras: te etiā atq; etiā rogo. Uale. Ex Mediolano
iij. Nonas Nouēbres. M.cccc.xlviij.

Franciſcus Philelfus Antonio panhormitæ ſal

Cum idone⁹ eſſet oblat⁹ nunci⁹: cui tuto lrās ad te darē
volui certior fieres de reb⁹ meis: q̄s ꝑ nr̄a ſumma atq;
mutua beniuolētia: ſcio nō ſec⁹ te ducē ac tuas. Quāti me facēt
carūq; haberet diuin⁹ ille dux Philipp⁹ Maria: noſti ꝑegregie
Quo extincto: qd̄ ſine lachrymis meminiſſe nequeo: apud hos ci
uis ſubito ē exortū incredibile quoddā publicæ libertatꝭ ſtudiū:
cui⁹ initia pulcherrīa extiterūt. Nā quādiu ꝯſenſione ſunt vſi:
res geſſerūt ⁊ præclaras ⁊ maximas. Sz vbi relicta rōne publi
cæ vtilitatis ⁊ gloriæ ad ambitionē ⁊ auariciā aīm ꝯuerterūt
permagnæ ſunt int̄ eos diſcordiæ ſubſecutæ. Hinc em̄ gabelli-
næ: illinc gelphæ emerſerūt factiōes: q̄int̄ ſeſe mutuis odijs æ-
ſtuātes: in ardentiſſimas flāmas breui exurgāt: neceſſe ē. Uidē
videor horrēda ꝓpediē emanatura incēdia: q̄ diuina atq; huma
na oīa cōcremabūt. Itaq; vellem me hinc tempeſtiue ſurripere.
At quo me recipiam: nōdum ſatis ītelligo. ita mihi videt̄ vni-
uerſa ꝓpe Italia eodem h̄ igni cōflagrare Quare te rogo: me ad
iuues ꝯſilio tuo: q̄d mihi faciundū magis cōducat. Eſt em̄ mi-
hi familia nō parua: eaq; delicata: quam hic relinq̄re nec poſſū:
nec volo. Quo aūt honeſte ſim cōmodeq; actur⁹: non ſatꝭ habeo
exploratum. Uale. Ex Mediolano. Idibus Nouembribus.
M.cccc.xlviij.

Frācisc⁹ Philelfus Gregorio arrigio iurecōſulto ſalu.

Nihil ad ea tibi poſſum: q̄ a me q̄ris: rn̄dē. Prætea q̄d
a me tibi quærēdū eſt: Num es oblit⁹: qd̄ apud Cice
ronē familiarē noſtrū ꝑſæpe in officijs lectitaſti: nō licē incolæ

in aliena republica eſſe curioſo? Nam quanq̄ ex peregrino ita ci
uitate a diuino illo duce Philippo Maria donatus ſum: vt ad
omne ciuitatis ⁊ munus. ⁊ beneficium horum mihi nemo ſit p̄
ferendus: quoꝝ primi maiores illi Mediolanum cōdiderūt: ta
men mihi ratio eſt habenda: quod ciuis ſim nomine inquilinus
et nō hic ex maioribus meis natus. Inſuper ſatis debet apud te
et rumoribus. ⁊ nuncijs increbreſcere: quomodo poſt primam
Carauaginam victoriam hæc habeāt negocia. Ego vbiq; gen-
tium mallem hoc tempore: q̄ hic eſſe: adeo futuras tempeſtates
ne dixerim naufragium: perhorreſco Et hoc vnum attigiſſe me
pœnitet. Sed mortuo ſim locut⁹. Uale. Ex Mediolano Idi
bus Nouēbribus. M. cccc. xlviij

Fräciſcus. phi. ſal. di. plurimā Georgio
lampugnano Jurecōſulto.

NIſi te plurimum amem: cui norim iampridem me eē ca
riſſimum: ⁊ dicendus ſum: ⁊ habendus ingratus. Facit igitur p̄
cipuus meus erga te amor: vt quæ mihi in mētem veniunt: nō
ignores. Uideo te grauiſſimū ſubire diſcrimen: quod tanto ſub
ijciaris reipublicæ honeri. Nam tametſi patriæ deeſſe nō debes
cum extremo etiam vitæ periculo: ampluſtre tamē moderate eſt
gubernādum: neq; aduerſis ventoꝝ flatibus nitēdum contra.
Quod qui minus cōſiderat vehemētioribus ſurgētibus flucti
bus: ſeſe naufragio obijcit. Utinam te nunq̄ negocijs hiſce pu-
blicis dedidiſſes: quæ plena ſunt procellaꝝ. Sed quoniam non ē
eiuſdem tuto emergere: qui ſe vltro fluctibus immerſerit: quod
vnum facere tibi licet: moderare curſum nauigationis tuæ: quo
cenſearis ab omnibus portum malle: q̄ pelagus petere Noli fa
ctioſus: noli ſeditioſus vocari ciuis. Id tibi facile continget: ſi
nullam in partem iudicatus propenſior fueris. Stude commu
ni omnium paci. Diſcordias: quātum in te fuerit: prohibe. Facti
onum ſeditionumq; principes ſuam ipſi peſtem ſibi atq; pernici
em moliunt. Pone tibi āte oculos ſpurium melium. pone Sa
turninum. pone Gracchos. pone etiam ex græcis tum Themi
ſtoclen et Alcibiaden: tum alios permultos: qui dum ſupra ci-
uilem moderationem appetiuiſſent: miſerabilem exitum habue-
runt. Illud tibi velim grauiſſimū ſapiētiſſimumq; dictū mēte
animoq; inhæreat: nequid nimis. ⁊ item illud: temp⁹ cognoſce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Hæc ſi curaueris: errabis profecto nunquā. Tibiqꝫ ac tuis omnibus proderis plurimum ⁊ priuatim: ⁊ publice. Hæc vt paucis te monerem: noſtra ſingularis beniuolentia eſt me adhortata: quæ vt tu in bonam partem accipias. Rogo. Uale Mediolani ex ædibus noſtris. Idibus Nouembribꝰ. M. cccc. xlviij.

Franciſcꝰ philelfus Cyriaco Anconitano ſal.

Quod me donas ſæpenumero perpulchris quibuſdam epigrammatis: habeo tibi gratias. Idqꝫ vt etiam quā ſæpiſſime facias: rogo te. Quod autem eulogium in Homeri ſepulchro inſculptum ad me miſiſti: ſubdiſqꝫ id ſatis eſſe argumēto Homerum non Smyrnæum extitiſſe: ſed chium: neqꝫ probo ſententiam tuam: nec omnino reprobo. Præſertim cum et Acuſilaus libro tercio ⁊ hellanicꝰ in aglantide homeridas: quæ familia apud chios erat illuſtris: ab Homero poeta nomē duxiſſe tradiderint. Quorum opinioni aduerſatur libro ſecūdo Seleucus: inquiens errauiſſe crateta: qui putarit homeridas homeri fuiſſe poſteros. Nam illos hoc nomen accepiſſe ab homeris: hoc eſt obſidibus: quoniam chiliæ quondam mulieres cum deſipiſſent in bacchanalibus: manum cum viris conſeruere. Cunqꝫ poſtea reconciliatis animis ομηροισ homerus: id eſt obſides inuicem ſponſos ſponſaſqꝫ dediſſent: qui ex ijs poſteri nati ſunt: eos homericas vocauere. Quod ſi ea legeris: quæ tum ab Herodoto a Plutarcho: tum ab alijs non nullis de illius poetæ præſtantiſſimi vita litteris ſunt mandata: neqꝫ de eius patria: nec item de ætate: hoc eſt quo aut tempore natus: aut mortuus: aut vbi ſepultus fuerit: quicqꝫ certi inuenies. Tantum autem fuit et tam illuſtre ac præclarum Homeri nomen: vt permultæ etiam nobiliſſimæqꝫ vrbes eum ſuum fuiſſe ciuem contenderint: ac ſepulchrum eius oſtendant. Itaqꝫ non abſurde id poſſit de illo dici: quod Socrates de ſe reſpondere ſit ſolitus. Ut ſiquis q̄rat: cuias Homerꝰ extitiſſꝫ rn̄deat eū extitiſſe mūdanū: ſꝫ diuinū potiꝰ virū: q̄ꝫ hūanū. Uale. Ex Mediolano. xi. kal'. Decēbres. M. cccc. xlviij.

Franciſcus philelfus Aenico daualo equiti aurato ſalutem.

Quo in ſtatu ſint res meæ poſt obitum illius noſtri diuini principis Philippi Mariæ: potes tu mi ænice non con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

fectura modo animaduertere: ſed oculis poene ipſis coramq; in tueri. Non enim obſcuri aut varij eſſe queant: qui ad vos quottidie ⁊ rumores ⁊ nuncij hinc perferuntur: adeo ſunt omnia tumultuaria atq; turbulenta. Nec longe abeſſe poteſt: quantum mihi augurari licet: quin hi ciues: vt mutuis feruent: æſtuantq; odijs: inter ſeſe per omnem cruoris immanitatem digladientur: ni deus ipſe auxilium tulerit. Sed contineo ipſe me Haud enim ſcio: q̄ hæc recte commiſerim litteris. Adiuua me prudētiſſimo tuo amiciſſimoq; conſilio: ſiquid potes. Uale. Ex Mediolano. decimaquinta kalendas Januarias. Milleſimo. quadringēteſimo. quadrageſimooctauo

¶ Franciſc⁹ philelfus. Nicolao cebæ ſalutem dicit.

Quanquam reuertiſſes ne Genuam ignorabam: an adhuc te maſſiliæ contineres: nolui tamen qui pecunijs non ſim ſolitus: in dandis litteris exiſtimari parcior. Omnium primum intelligere ex te cupio. ⁊ quam belle vales. ⁊ quo in ſtatu ſint res tuæ. Nam iamdiu nihil de te audiebatur. De meis autem rebus quid ad te ſcribere audeam in his temporum procellis: cum tibi ſatis cognitum eſſe debeat: quæ hic gerantur? Quare cætera relinquamus gubernanda fortunæ: cuius temeritatem qui ſequūtur: fortunatiſſimi hac die cenſentur Nos ad mercaturam litterariam reuertamur. Antonio Caſſarino viro ſiculo: qui proximis annis Genuæ perijt: codex fuiſſe dicitur: qui omnes Platonis libros contineret. Hunc mihi comparari cupio. At argento: dixeris: opus eſt. Sed nec eum mihi a te petebam dono datum iri. Nam tametſi pecunioſus neq; ſum: neq; me futurū ſpero: habeo tamen amicos quoſdam: quos mihi opera mea tributarios reddidi. Horum mihi æraria ſemper patent: etſi difficulter ijs vtor. At in iſtiuſmodi mihi comparando codice vti non vere or: illis etiam minime inuitis. Rem igitur mihi facias pergratam: ſi per te q̄ primum didicero. ⁊ cuiuſmodi ſit codex iſte. et quod eius precium facito: hac in re: ſi me amas: te ſtrenuum mercatorem extitiſſe iure poſſim affirmare Uale. Ex Mediolano. kalendis Januariis. Anno a Natali chriſtiano. M. cccc. xlix.

¶ Franciſcus philelfus Petro Perleoni ſal.

CODicem illũ Antonij ſiculi illius caſarini: quo Platonis libros ⁊ ſcripta omnia cõtineri accepi: habere vehemẽter cupio. Qua quidem de re litteras etiam dedi ad Nicolaum cedam virum ſane grauem ac mihi abvſq̃ Conſtantinopoli perfamiliarem: quem puto mea cauſa curaturum omnia: modo in hãc diem iſtuc redierit. Caeterum velim ipſe quoq̧ curam omnem adhibeas atq̧ diligẽtiam: vt is codex iuſto precio noſter fiat Fac igitur propediem ad me ſcribas indicem librorũ omnium ac item precium: ⁊ quidquid ſciru opus eſſe arbitrabere.. Uale. Ex Mediolano kalendis. Januarijs. Milleſimo cccc. xlix

¶ Franciſcus philelfus Antonio Bernaregio philoſopho ac medico ſal.

ES tu profecto mi Antoni cum ĩ caeteris philoſophiae partibus: tum in mathematecis diſciplinis ⁊ erudit⁹: et doctus. Quid igitur de ſolis magnitudine ſentias: audire ex te cupio. Uideo enim non idem inter omnes conſtare: qui de ei⁹ magnitudine ſunt locuti: cum alij minorem: alij multo maiorẽ ſunt opinati. At dixeris fortaſſe eos propterea non cõuenire invicem: quoniam hi humilius: illi altius ſolem locauerũt Quaſi eadem ratione altitudo ſolis capiunda ſit: qua Thales Mileſius pyramidum altitudinem ex earum vmbra dimenſus dicitur. At hominum viſus nõ eandem vim habet in omnibus cũ alij eo vtũtur acriore: alij hebetiore. Cum etiam ſunt: qui ꝑtẽdant ſolem ⁊ lunam non maioris eſſe q̃ꝫ appareant: ⁊ alij quoq̧ dicant ſolem: quem ſuſpicimus: non eſſe ſolis ipſius corpus: ſꝫ veluti ſimulacrum ſimulacri ſolaris. Praeterea nec aut humilior aut ſublimior ſol appareat ex Atho Olympoue: quam ex infima valle aliqua. Inſuper cum tanta in ſuo curſo celeritate ſol vtitur: vt nullo conſiſtat loco: cuius viſus ſit tanta ꝑnicitas: vt eum dimetiatur. Ut breuiter: quod volo: concludam: nullã mihi rationem afferunt Aſtrologi tui iſti: qua quieſcere poſſit animus de ſolis reliquorumq̧ aſtrorum magnitudine. Quare ſicut habes tu certius fac vt ſciam. Uale. Ex aedibus noſtris Mediolani. kal'. Jannarijs. M. cccc. xlix

¶ Franciſcus Philelfus Philippo Mediolanẽſi philoſopho ac medico ſalutẽ

DUm Italia tota in armis eſt. q̃prudentiſſime ac vero
familiaris noſter Uirgilius cecinit. Grauidam bellis
armiſqꝫ frementem. ipſi ad manſuetiora nos ſtudia referamus.
Memini cũ nuper cũ viuo diuino illo principe noſtro Philip-
po Maria. eſſes Mediolani. vidiſſe apud te vetuſtiſſimũ quen-
dam codicem. qui mediocrum plurium ſcripta complecteretur.
Ut Cornelij celſi. ⁊ vtriuſqꝫ Horani. ⁊ Apuleij. ⁊ Democriti
et quarundam etiam mulierum. Rogo igitur te maiorẽ in mo-
dum. vt aut illum codicem ad me mittas. tantiſper apud me fu-
turum. donec excribatur. quod factuꝫ iri curabo q̃primum aut
iſtic ipſe mihi cures excribendum. Nam quod mea cauſa impen-
deris. id omne pecuniarum breui ad te ibit. Medicos vero iſtos
lectitare volo. non vt eorum mihi præceptis vtendum cupiam
qui ſum. vt noſti. corpore bene compoſito. ⁊ valitudine proſpe-
ra. ſed doctrinæ dũtaxat gratia. Uale. Ex Mediolano pridie
Nonas Ianuarias. M. cccc. xlix.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Lapo piſano Iure
cõſulto ſalutem.

QUi tibi reddidit meas litteras. eſt mihi iam multos
annos perfamiliaris. Cuius fide ac beniuolẽtia erga me
habeo exploratius nihil. Itaqꝫ non ſum veritus huic vni com-
mittere ea omnia. quæ abs te cuperem curatum iri. Quæcun-
qꝫ igitur verbis meis tibi coram exponet. ea. volo. non ſecus ac-
cipias. q̃ ſi ex ore præſentis mei emiſſa audires. Nec enim pu-
to alio te nunc eſſe animo. quam tum eras. cum in arno de lu-
nari meatu atqꝫ natura tam facete commentabaris. Nã quan-
quam audio te ad rem nummariam factum paulo auidiuſculũ:
q̃ ſoleres. etſi profuſus fuiſti nunquam. tamen quia operam a
te exigo. non pecuniam. nihil eſt. quod dubitem de tua benigni
gnitate. ni forſitan iuriſperitorum more. operam quoqꝫ venalẽ
proponis. Effice: quod volo. ac vale. Ex Mediolano. Idibus
Ianuarijs. M. cccc. xlix.

¶ Franciſcus philelfus ſalutem dicit
plnrimam. Petro Thomaſio philoſo
pho ac medico.

FRanciſcus barbarus vir clariſſimus ⁊ vt ſcis. latine at
qꝫ græce eruditiſſimus habet meos nõ nullos græcos codices.

quibus non poetæ ſolum ⁊ oratores hiſtoriciqꝫ. ſed philoſophi
quoqꝫ atqꝫ theologij cōtinentur. Et habet eos quidem ab illo vſ
qꝫ tempore. quo ipſe agebā Conſtātinopoli. Nam cum inſtitu
iſſem breui repetere Italiā. libros illos ea ratione miſi ad virū
amiciſſimū atqꝫ Optimum. quo mihi ad reditum ſalui forent.
Quid ſit in cauſa. nō intelligo. Nō modo repetēti mihi libros
nō reſtituit. ſed ne reſpōdet quidem Vereor. ne litteris ad ſe me
is forſitan ob tempoꝝ malignitatem interceptis. reſpōdendi fa
cultas ſublata fuerit. Te igitur rogo. atqꝫ obteſtor. vt barbarū
meum virum humaniſſimum adeas meo nomine eumqꝫ horte
ris. meos omnis codices ire ad me curet. vel ea ratiōe. vt ſibi li
ceat. quem maluerit ex ijs codicibus. accipere dono. id me non
modo nō ferente grauiter. ſed loco etiam ſingularis beneficij du
cēte. Et vt hāc rem dilucidiorem teneas. habes iſtic Phœbum
capellam iuuenē certe modeſtuꝫ ac bonum. Is viuo adhuc Phi
lippo Maria duce. ſcriba ſenatꝰ veſtri cum barbaꝝ ad eum pn
cipem oratorē pro more patrio ſecutus eſſet. præſens coramqꝫ
audiuit ⁊ me libros meos illos repetētem. ⁊ reſpōdentem barba
rum. cū primum Venetias reuertiſſet. ſe mihi ſatiſfactuꝝ. Ita
qꝫ minimo ſane cū labore cū mihi morē geſſeris homini tui ſtu
dioſiſſimo. tum iuſticiæ fungeris officio. Vale. Ex Mediola
no. iij. Nonas Apriles. M. cccc. xlix

¶ Franciſcus philelfus · Phœbo capel
læ ſalutem.

PEtrus Thomaſiꝰ vir ſcientia virtuteqꝫ ſingularis qꝺ
dam eſt quæſiturus ex te. Sine vllis etiam adhortati
onibus meis. quæ vera ſunt. minime reticeſceres. Veꝝ etiam
mea cauſa vt ea. quæ perſpicue noſti. referas. te plurimum rogo
Nihil abs te peto. quod alienum ab officio cenſeas. Quid autē
magis officioſum. qꝫ quod veꝝ eſt. loqui. Vale Ex Mediola
no. iij. Nonas Apriles. M. cccc. xlix.

¶ Frāciſcꝰ philelfus ſalutem dicit plurimā
Nicolao fregoſo

NI mihi bonitas humaniſſimi tui ingenij modeſtiſſimi
qꝫ m·ores ab ineūte prope adoleſcētia cū me præceptore
florētiæ vtereris. cogniti admodū forēt. nō auderem fortaſſe tā
ta cū fiducia id a te poſtulare quod mihi gratiſſimū ſis facturus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tibiqꝫ honorificũ. Solent em̄ nõnulli: qui ſe lætiori in fortuna
vident cõſtitutos: reddi inſolẽtiores. At nõ debeo eſſe neſcius ni
hil tibi poſſe accidere huiuſmodi: qui nulla fortunæ traharis te-
meritate: ſed ratione ſemper cõſilioqꝫ ducaris: non tu ſane igna
rus virtuti debere omnia: quæ ſi vera fuerit: nõ fucata: fortuna
omni pro famula vtitur. Sed ne videar difficilius quicq̃ꝫ abs
te petiturus: rem accipe breuiter. Petrus perleo ariminẽſis fuit
ipſe quoqꝫ nõ nullos ãnos Florẽtiæ primo deín etiã Senæ au
ditor meus. Vir bonus eſt: idemqꝫ perdoctus ac facũdus: mihi
qꝫ cariſſimus: qui Genuæ oratoriã docet: vt ſcis Iſtic quod pu
blicũ eſt præmiũ cõſtitutum: perq̃ꝫ difficillime diſſoluitur. Ab
ſurdũ eſt profecto quenq̃ꝫ poſſe bene docere ⁊ ſimul pugnare cũ
egeſtate. Oportet em̄ ingenium hominis eruditi: ſi velit ſuo fũ
gi officio: vacuũ eſſe mercenaria omni cura Tuæ igitur vel prũ
dentiæ fuerit: qui litteratiſſimus ⁊ habearis. ⁊ ſcis: vel beniuo-
lentiæ erga me: quem noſti ⁊ tui ⁊ Fregoſoꝝ omnium laudis
ſtudioſiſſimũ eſſe: operam dare: ne cogatur Petrus perleo no-
ſter ob inobſeruatam publicã fidem iſtinc diſcedere: ac proficiſci
Venetias: quo eũ noui frequẽter accerſi honeſtiſſima cõditione
Tu rem tenes. Dabis operam: ſi me amabis: ne fruſtra videar
ad te ſcripſiſſe. Clariſſimũ ducẽ Ianum cũ vniuerſis Fregoſis
et ſaluere. ⁊ magnos eſſe indieſqꝫ magis fore vehemẽter opto.
Vale. Ex Mediolano. xv. kal' Iulias. M. cccc. xlix.

Franciſc⁹ philelfus ſalutẽ dicit plurimã
Bornio ſalæ Iurecõſulto.

Erat Natalis meus cũ hæc ſcriberem tibi ad Octauũ
kalẽdas Auguſtas. Agebãqꝫ ætatis annũ vnũ ⁊ quin
quageſimũ: qui natus eſſem ãno a Natali Chriſtiano Milleſi
mo trecẽteſimo nonageſimo octauo. Quod idcirco volui ne te
lateret: quo ad omnia quæ ſcripſeras: reſpõderem. Habes æta-
tẽ meã: quã ſi noſſe voluiſti: vt mihi vxorẽ aliquã forſitan da-
res: nihil eſt: quod labores. Nõ em̄ hæc ſunt tempora: quibus
de re vxoria vlla ineũda ſit ratio: cũ nec mihi ſit integꝝ hinc dece
dere. ⁊ ſtic nõ ego ſolũ: ſed vniuerſa ciuitas ĩ extrema reꝝ omniũ
difficultate ſit poſita: in primiſqꝫ rei frumẽtariæ: cuius indigẽ
tia tãta eſt: vt permulti inedia iam perierint: pereantqꝫ quotti
die. Et feles ⁊ canes ⁊ imunda omnia eſu cõſumpta ſunt. At-

Et mirabilis tam̄ eſt ciuitatis huius cōſtantia: vt emori dn̄es
malint: quam dominum quenquam admittere. Quid ergo fa-
cturi ſint Mediolanenſes? Nil habeo: quod tibi reſpondeam a-
liud: quia quid non facturi. Ni deus ipſe prouiderit: videre videor
breui fore: vt prodigioſa audias permulta Ego de me quid actu-
rus ſim. neſcio. Neceſſe fuerit. vt ex tempore alia atq; alia con-
ſilia capiam. quæ cuiuſmodi ſint futura. augurari nequeo. Va-
le. Ex Mediolano. viij. kal'. Auguſtas. M. cccc. xlix

Franciſcus philelfus Johanni
Auriſpæ ſalutem.

EGo mi Auriſpa in ſyrtibus nanigo. vnde ſine maximo
periculo erumpere non licet. et inter nauigādum ne flu-
ctibus obruar. ac peream naufragio. plurimum eſt metuēdum
Siquid habes. adiuua me conſilio tuo. Nam quid agam. in-
certus ſum. Vbiq; gentium hoc tempore quam Mediolani eē mal-
lem. Vbi neq; ſine maximo periculo eſſe poſſum propter ciuilis
ſeditiones. nec etiam hinc abire ab his permittitur. in quorum
poteſtate ſunt omnia. Adde difficultates rei meæ familiaris.
Quare mihi omnia ſunt aduerſa. Nihil omnino conſilij mihi
relictum eſt. Tu qui nauigas in portu. ſi quod mihi adiumen-
tum afferre potes. ne differ. Vale. Ex Mediolano. vi. kalen.
Auguſtas. M. cccc. xlix.

Franciſcus Philelfus ſalutē dicit plu.
Blondo Flauio.

QVæ a me ſcire vis de illo diuino principe Philippo
Maria. non eſt narrandi locus. Sed vnum. velim. ti-
bi certo perſuadeas neq; eſſe neq; fuiſſe vnquam virum alterū.
vno. G. Julio excepto. quo nihil hominum natura produxit ꝑ-
fectius. qui vlla virtutis laude cum Philippo Maria illo con-
ferri poſſet. Vellem. mihi liceret omnis illius laudes ſingilla-
tim in medium referre. Sed quoniam hæc ſunt tempora mihi
tacendum exiſtimaui. Quam cuperem. vna eſſe poſſemus Va-
le. Ex Mediolano ſexto kalendas Auguſtas. Anno a Nata-
li chriſtiano: M. cccc. xlix.

Frācīſc⁹ philelfus ſalutē dicit plurimā.
Georgio Plato Jurecōſulto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ADmonitionem tuam ⁊ probo. ⁊ plurimi facio. vtpote
quam norim manare a beniuolentiſſimo in me animo.
Cæterum velim illud tibi eſſe exploratiſſimum: ita me mihi vi
tam inſtituiſſe: cum antea ſemper: tum præcipue hac die: vt ni
hil obijci queat meis moribus; cuius redditurus nō ſim quam
rectiſſimam rationem. Nec ſum ita curioſus in veſtra republi-
ca: vt a quoquam poſſim iure accuſari. Ego totus verſor cum
libris. Neqꝫ domi contineo: non modo: ne loquar quicquam
quod mihi ſit incommodum allaturum: ſed ne audiam quidem
Itaqꝫ admonēdus non eſt: qui ⁊ ſecum habitat: nec aliunde pen
det: qꝫ ex ſeſe: ni fortaſſis mihi metuis a candido decembre: ho-
mine natura maledico ⁊ inimiciſſimo bonis viris ⁊ eruditis om
nibus Is ſi quid inſidiarum tetenderit: da operam: vt coram ac
ceſar. Id ſi feceris: facile omnes diluciideqꝫ intelligent neſari-
os dolos ac fraudes teterrimi nebulonis Tibi autem gratias ha
beo immortalis: quod nihil prætermittas: quod mea intereſſe
arbitreris. Vale ex ædibus noſtris Mediolani. vi. kal'. Augu
ſtas. M. cccc. xlix.

Franciſcus philelfus. Nicolao Varoni
philoſopho ac medico ſalutem

DElectatum eſſe te duobus ijs libris Hippocratis: alte
ro de flatibus. altero de morbis. ſiue id malis. de paſſio-
nib⁹ corporis. hoc eſt περι παθῶν peri pathon. quos ex græ
co in latinum cōuertimus. plurimum lætor Nam laudari abs
te doctiſſimo philoſopho ac medico prudentiſſimo lucubratiōes
meas non mediocri mihi aſcribo laudi. Quod autem me horta-
ris ad cæteros Hippacratis libros interpretandos. obſequerer
tibi profecto perlibenter. ſi id mihi facere liceret. Sed vſqꝫadeo
ſum animo occupato. ne perturbato dixerim in hac temporum
procella. vt vix ſim apud me. Quod ſi deus quiſpiam ſecūdins
flauerit. nullo erit ad eam rem opus adhortatore. Vltro enim
accingar. quo noſtris hominibus proſim. Interea temporis ſi-
ne me habere eorum rationem. quibus propius vrgeor. Vale.
Ex Mediolano quinto kalendas Auguſtas. Anno a Natali
chriſtiano. M. cccc. xlix

Franciſcus Philelfus ſalutem dicit pluri
mam. Leonello æſtenſi Marchioni.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

SI tibi coram narrare poſſem præſtãtiſſime pꝛīceps Le
onelle: quãtum me tibi debere putem: quod nullis me-
ritis de te meis vltro me inuitaris ad tuæ celſitudinis hoſpiciũ
atqꝫ familiaritatem: intelligeres ꝑfecto: q̃ꝫ ſit apud me egregia
virt⁹ tua: quanqꝫ admirabilis pœneqꝫ diuina Non em̃ expecta
ſti: vt te litteris anteuerterem: ac rogarem: vt me intra regalis
tuos parietes exciperes: dignumqꝫ redderes beniuolentia tua.
Sed id diu mihi atqꝫ multum aggredi cogitãti ſpõte occurri-
ſti. teqꝫ ipſum liberaliter perbenigneqꝫ obtuliſti. ac nullum præ
termiſiſti officium humaniſſimi ſapientiſſimiqꝫ principis. Et
quod a Platone ſcriptum legimus: non obſcure cõfirmaſti: bea
tas illas fore reſpublicas: quæ aut a ſapientibus: aut a ſapiẽtiæ
ſtudioſis adminiſtrarent. Nec em̃ ignoramus inter regem ⁊ ty
rannum illud intereſſe: quod hic omnia refert ad vtilitatem ſuã
contempto diuino omni atqꝫ humano iure. At rex ſec⁹ omnia:
qui iuſticiam atqꝫ pietatem ante oculos ſemper ferens: ſibi om-
nia vult cum ciuitate eſſe communia: ſuum atqꝫ proprium ni-
hil ducens: quod a publica vtilitate dignitateqꝫ ſeparet. Dign⁹
es tu profecto: qui quãdiutiſſime ſis in vita. ⁊ non minus vni-
uerſæ Italiæ: q̃ꝫ tuo iſti pacatiſſimo atqꝫ fœliciſſimo potẽtatui
domineris. Totus es ad laudem ⁊ gloriam natus: cuius vniuer
ſa vita plena eſt honeſtatis: plena ſapientiæ. Faciat deus omni-
potens: vt mihi aliquãdo liceat vti atqꝫ frui: quod mihi benefi
cium q̃ꝫ beneficentiſſime alacerrimeqꝫ proponis. Nunc enim ea
ſunt tempora: vt aliud nihil queam non modo deliberare: ſed ne
reſpõdere quidem. Uale. Ex Mediolano. v. kal'. Auguſtas.
M. cccc. xlix.

Franciſc⁹ philelfus. Nicolao Uaroni
philoſopho ac medico ſalutem

QUæ mihi ſcripſerit nobiliſſimus princeps tuus: imo
noſter: quidqꝫ ipſe ꝓ tempore reſpõderim tecum ipſe cõ
ſiderabis. Nam ego in præſentia mei iuris non ſum. Itaqꝫ om
nia ſunt accommodanda tempori. Tu: velim: interea modereris
et componas omnia ꝓ ſingulari tua prudentia. Meum animũ
habes in manu. Nec loqui apertius quicq̃ꝫ licet. Cum licuerit:
id quod non longe abeſſe potuerit. aperiam tibi mẽtem meam.
Es enim vn⁹: cui creditur⁹ ſim omnia. Uale. Ex Mediolano

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

v. kal'. Auguſtas. M. cccc. xlix.

¶ Franciſcus Philelfus Alberto zancario ſal.

QUid tibi reſpõdeam: haud ſcio Nec auſim efferre: ſiq̃d etiã ſciam. In ſcylleo æſtu nauigam⁹ Niſi de⁹ aliq̃s oportune reflauerit: vltimũ naufragiũ patiemur Uale. Ex Mediolano. v. kal. Auguſtas M. cccc. xlix.

¶ Frã. phi. Boznio ſalæ Jurecõſulto ſal.

FUiſti tu in me ſemꝑ ⁊ liberal' ⁊ comis/nullũq̃ꝫ vnquã liberalitatꝭ officiũ ⁊ comitatis ꝑtermiſiſti. Eundẽ quoq̃ꝫ in hunc iſtũ te fore exiſtimo. cui meas ad te lrãs dedi. Eſt em̃ et hõ ꝑpulchre doctus ac diſert⁹. ⁊ vir ꝓdit⁹ elegãtiſſimis moribus. Quapropt' officij tui fuerit id ꝑſtare: ne quam ſpem ab me hꝫ de te receptam: eam nõ falſam extitiſſe intelligat. Uale. Ex Mediolano. v. kal'. Auguſtas. M. cccc. xlix

¶ Frãciſc⁹ philelfus Joãni Auriſpæ ſal.

QUid ſuꝑbiæ me accuſas: qδ tibi reſpõdeaꝫ nihil: q̃ſi ea ſint tp̃a: vt cuiq̃ꝫ liceat loq̃: qδ ſentit: Itaq̃ꝫ malo abs te ſuꝑbiæ accuſari: q̃ꝫ ſtulticiæ. Nõ ſum em̃ vſq̃ꝫadeo obtuſiori b⁹ ſenſib⁹: vt q̃d me aut deceat aut dedeceat: nõ intelligã. Te igitur rogo: æquo aĩo feras ſilentiũ meum Nã cũ licuerit: te obtũdã ꝓlixitate orõnis Uale. Ex Mediolano ꝓdie kal'. Auguſtas M. cccc. xlix.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Angelo actiolo eq̃ti aurato ſal

NIhil eoꝝ in hãc diẽ video abs te cõfectũ: q̃ mihi tũ corã antea. tum poſtea ꝑ lrãs tam liberalit' recepiſti. Ac nõ poſſum ſane nõ admodũ mirari: qδ ne reſpõdes tu q̃dem: ni forcaſſe velis me tuũ interꝑtari ſilẽtiũ: qδ nihil mihi receperis: ne q̃ꝫ hic præſens: nec poſtea ſcribẽs: ſed qδ verba nõ tam feceris: q̃ꝫ dederis. Id ſi ita eſt: vtar illo Therẽtiano: par pari referto. Uale. Ex Mediolano. iij. Nonas Auguſtas. M. cccc. xlix.

¶ Franciſc⁹ philelfus ſal. di. pl. Petro Medici Coſmi ſilio.

PRæcipuũ tuũ in me amorem ⁊ expert⁹ ſæpe ſum pñs et audiui abſens. Faciſq̃ꝫ: ac feciſti ſemꝑ ꝓ officio gratiſſimi diſcipuli ⁊ viri optimi. Nã de tua erga me volũtate cũ ab alijs ꝑmultis: tum ex angelo actiolo: ſplẽdidiſſimo eq̃te aurato et veſtræ familiæ ſtudioſiſſimo egregie accepi. Reliquũ eſt: vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Achillis: quod fabulantꝛ: iaculo vtamini in ſecūdo ictu: Quod
ſi factum cognoꝛo: haud patiar vlla me beneficij iuriſqꝫ magni
tudine ſuperatum iri. Uale. Ex Mediolano. iij. Nonas Au
guſtas. M.cccc.xlix.

Franciſcus philelfus Lampugnino birago ſal.

LAudo bonitatem ingenij tui: qui ætate iamdudum in-
grauefcēs: des operam grææ litteraturæ iſtis diſſimil-
limus: qui litteratiſſimi haberi volunt: græcis litteris ignora-
tis omnino. At ſua ſe plurimum opinione fallūt. Nemo enim
mea ſentētia latiuus ſit optimus: vbi græca pꝛoꝛſus eruditiōe
careat. Prudenter igitur tibi cōſuluiſti. Quare quidquid a me
poſtulas. id totum in tua eſſe poteſtate poſitum exiſtimato Nā
et libꝛis tibi ⁊ doctrina nunq̄ ſum defuturus. Uale. Ex ædibꝰ
noſtris Mediolani Nonis Auguſtis. M.cccc.xlix.

Franciſcus philelfus ſalutē dicit plurimā
Aloyſio Crotto.

HYeronymi quas petieras Auguſtiniqꝫ: epiſtolas ad te
dedi commodato. Quare vbi eas ꝑ tua voluntate lecti
taueris: cura: ad me redeant. Quod autē quæris. quid de vtro
qꝫ ſentiam. ⁊ quo ad doctrinam. ⁊ quo ad eloquentiam. breuitꝛ
accipe. Omnium pꝛimum de rebus diuinis non eſt meum iu-
dicare. ſed eccleſiaſticæ dignitatis auctoꝛitatiſqꝫ. Cæterū puto
vtrūqꝫ vero pulcherrimeqꝫ diuinarum rerum omnium ſcientiā
tenuiſſe. Sed quo ad reliquas omnis partes philoſophiæ Au
guſtinus viſus eſt longe tum acutioꝛ ⁊ peritioꝛ: tum etiam ſub
tilioꝛ. Dialecticus Auguſtinus fuit egregius ⁊ idem phyſicus
atqꝫ mathematicus. Huic Hyeronymus plurimum pꝛæſtitit
dicendi elegantia potius q̄ doctrina id quod ex vtriuſqꝫ oꝛatio
ne licet intueri. Græcam litteraturam Hieronymus perpul-
chꝛe calluit. Auguſtinus minus perfecte. Ille hebꝛaice quoqꝫ
habetur eruditus. ⁊ Auguſtinus illius linguæ ignarus omni-
no. Uita hoꝛridus Hyeronymꝰ. Auguſtinus autem mitis q̄d
ſi ex ijs duobus vnus effici potuiſſet. nihil natura abſolutiꝰ edi
diſſet. Uale. Ex ædibus noſtris Mediolani. M.cccc.xlix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Franciſci Philelſi Epiſtolarum Liber Septimus:

Franciſcus Philelſus Senatui ⁊ populo Florentino ſalutem plurimam dicit.

Cum inclitæ veſtræ et excellentiſſimæ rei-
publicæ principes Florentini egregiam illā
ac ſingularem beneficentiam: quā cum iſtic
adeſſem: a vobis pulcherrime ſum ornatus
non minus ſuaui q̄ꝫ aſſidua recordatiōe me
cum repeto: nihil eſt: quod malle me debere
intelligam: q̄ꝫ ⁊ omnibus in rebus ⁊ apud
omnes mortales id pro virili parte præſtare: vt gratitudinem
animi mei certo aliquo argumento recognoſcatis. Quare cum
alias ſemꝑ tum maxime hoc tempore quid pro veſtri nominis
amplitudine ſummoq́ꝫ ſplēdore mihi ſtudendum cenſerim: vbi
breui oratione oſtendero: facile iudicabitis beneficioꝝ in me ve-
ſtroꝝ memoriam nulla neq́ꝫ temporꝝ longitudine nec fortunæ
varietate apud animum meum interiiſſe. Quibus enim in reb⁹
cumulatiores ſim vobis gratias relaturus: q̄ꝫ ſi ad ſplendidiſſi-
mum laudis munus dum vos ad decus ⁊ gloriam natos cohor-
tari perrexero: præcipuam in me quandam ſi non prudentiam:
fidem tamen ⁊ pietatem intueamini. Memini quibus ſex ānis
pulcherrime apud vos agerem: nulli⁹ rei magis populum Flo-
rentinum: q̄ꝫ dignitatis rationem habere ſolitum. Quare cum
vel de pace: vel de bello agerēt: tum conſilia omnia: tum decreta
ad dignitatem ſemꝑ referebāt. Qui ꝓfecto bene moratæ reipu-
blicæ mos iure mihi laudandus videri debet. Nihil em̄ nec vti-
le in vita: nec iucundum cenſendum eſt: quod honeſtate vacet.
Omnia quæ aut corporis: aut fortunæ ducūt cōmoda. ⁊ fra-
gilia ſunt planeq́ꝫ inania. vbi minus ad decus relata fuerint. Ita
q̄ꝫ vt omnis ꝩtus fructifera eſt ⁊ voluptatis plena. ita nihil ī bo-
nis aut expetendis ponendum eſt: quod a vera laude decedat.
Quo fit. vt ſi vos laudis quod eximiæ ꝩtuti debetur. ſtudioſi ī
primis vniuerſæ Italiæ paci tranquillitatiq́ꝫ conſuletis. ⁊ pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cõſuetudine veſtra facturi ſitis ⁊ ornatiſſimi im̄ mortalitatis
nomẽ aſſecuturi. ¶ Quo tempore vobis eſt renũciatum de obi
tu Philippi Mariæ angli qui fuit vnꝰ omnium ꝑfecto q̄diu
vixit: noſtræ ætatis ꝑncipum atq; regum fortiſſimꝰ atq; ſapiẽ-
tiſſimꝰ quidam vir. Haud dubito: quin animum omnem a reꝝ
bellicaꝝ ſtudijs ad pacis ocium cõuerteritis. Nam ⁊ veſtro in-
genio mites eſtis atq; perhumani. ⁊ veſtræ Florẽtiſſimæ reipu
blicæ nõ belli: ſed pacis artes cõducere cõſuerũt. Nec eñ vnq̄
bella ſuſcipitis bellãdi cupiditate: ſed vt pacate poſſitis cum di
gnitate viuẽ: nec etiam cum primum illi optimo ꝑncipi bellū
intuliſtis: alia vos ratio vlla mouit q̄ huiõi honeſtæ pacis cõſi
lium. Cum eñ quo illiꝰ conatus tenderẽt neſciretis. ⁊ Immola
atq; Forumliuium ⁊ flaminiis capitæ vrbes haud iĩuria voƀ ſu
ſpicionem eiꝰ animi nõ mediocrem afferrẽt: quãdo ille tamẽ ni
hil alienum appetẽt: ſz partim eccleſiæ romane quam Bracius
ingẽti animo vir munitiſſimo firmiſſimoq; exercitu uitebat op
primẽ: partim rebꝰ ſuis cõſulere cupiẽs: quippe q̇ verẽtur homo
prudentiſſimꝰ bracij icremẽta in perniciem ſuam ⁊ exitium ema
natura: quam ipſam ſuſpicionem ꝑnceps callidiſſimꝰ Nicolaꝰ
æſtenſis admodum cõfirmarat: his rationibꝰ motus Philippꝰ
in Flaminiã miſerat vires ſuas: tum vltro vos: vt eſtis vni om
nium cautiſſimi nulla ne mĩma quidez iĩuria laceſſiti: animis ob
uiam ire aggreſſi eiꝰ conſilijs: quæ rebꝰ veſtris detrimẽtoſa fore
exiſtimabatis: diuturni. maximi. calamitoſiſſimi belli fuiſtis au
ctores. Qua quidem in re nõ modo accuſandi nõ eſtis: ſz tolerã
di potiꝰ Nam cum q̇d ille animo verſaret: vos latẽt: videretiſ-
q; vrbes finitimas in illiꝰ poteſtatem actas: nec eſſetis obliti: q̄
ancipiti ⁊ periculoſiſſimo bello cum eiꝰ patre Johãne Galeacio
clariſſimo ⁊ potẽtiſſimo ꝑncipe dimicauiſſetis: prudẽtiæ veſtræ
munꝰ eſſe duxiſtis prius occurrẽ eiuſmodi conatibꝰ: q̄ pati: vt
magis in dies magiſq; inaleſceret. Quãto autem in diſcrimine
vtrinq; verſata deinde res fuerit: vniuerſa nõ modo nouit: ſz eti
am ſenſit Italia. At vbi maximꝰ ⁊ optimꝰ ille dux naturæ vel
intempeſtiue cõceſſit: ac viri Mediolanẽſes vt ſunt excelſo atq;
inuicto animo: in libertatem ſe vindicarñt: cõtinuo declaraſtis
et id quidem certiſſimis argumẽtis nihil eẽ vobis ⁊ veſtra ⁊ Ita
liæ pace neq; optatiꝰ nec iucũdius. Nullo eñ pacto fieri poteſt
vt ſiquam præpotẽtem Italiæ aut vrbem; aut regionem belli

fulmen inuaſerit: quieto ipſi animo eſſe poſſitis. Itaqꝫ pacis et
trāquillitatis bono. quod ſplendidiſſima hæc potētiſſimaqꝫ reſ
publica maxime omnium affectabat: omni opera ⁊ īduſtria ſtu/
duiſtis. ⁊ ita ſtuduiſtis: vt quantum in vobis fuit: nullæ diu/
turni ardentiſſimiqꝫ belli ſcintillæ relinquerentur. Cumqꝫ diui
no etiam conſilio quodam fieri videretur: vt qui honeſtam pa/
cem minus admitterent: duriſſimis euentis pugnæ perſæpe af
fligerentur: iam eo loci deducta res erat: vt non minus q̄ꝫ Me/
diolanēſes cæteri quoqꝫ pacem expeterent. Quod cum ſedulo fi
eret: ac iam propediem tempeſtas omnis procellaqꝫ belloꝝ tur/
binem omnem amiſſura vimqꝫ putaretur: ecce repente infœlici
neſcio quo ſydere inopinati quidam turbulentiſſimiqꝫ fluctus
inſurrexere. Franciſcus enim Sphortia magno ⁊ elato animo
vir atqꝫ rerum bellicarum gloria cūctis noſtræ tempeſtatis du
cibus longiſſime antecellens a Mediolanenſibus quorum copi
is exercitibuſqꝫ præerat: ſeſe abduxit: ⁊ ita fato neſcio quo abali
enauit animum: vt quæ in hoſtes conſueuerat: in homines ami
ciſſimos ⁊ optime de ſe meritos infeſta arma conuerterit. Nec
me ſane dubitatio vlla tenet tantum illum. ⁊ tanta laude virum
non tam libidine dominandi (quæ non nullos ſæpe tranſuerſos
agit) q̄ꝫ hominum quorundam minime ſibi amicorum inductu
a priſtino inſtituto in huiuſmodi ſuſpicionem incidiſſe. Putat
enim Mediolanenſes cum Venetis aduerſus ſe machinatos ī
ſidias. Sic igitur ſuauiſſimū Italicæ pacis ocium tamdiu mul
tūqꝫ deſideratum. quo tempore poſtliminium feciſſe credebatur:
deteriore cōdicione tanquam ſedibus ſuis extruſum duriſſimis
bellorum cathænis premitur Huic autem tantæ ⁊ tam acerbæ
rerum difficultati quibus mihi remedijs occurri poſſe videatur
paucis dicam. Quid Franciſcus Sphortia aduerſus hāc præ
ualidam ampliſſimamqꝫ rempublicam aut ſperare poſſit. aut de
ſperare: nemo eo melius nouit. Quid rurſus Mediolanēſes de
illius conatibus aut metuendum ſit. aut audendum: neſcij cer/
te non ſunt Ad hæc ea vtroſqꝫ prudentia eē puto: vt neqꝫ velit:
quod nequeant conſequi: nec quod queāt: nolint. Sed animis
perturbatis recte iudicare nunq̄ꝫ licet. Nam vel cupiditate. vel
ægritudine ita diſtrahūtur interdum: vt ſui compotes eſſe non
poſſint Quinetiam tantæ quādoqꝫ pertinaciæ ſeſe mortales ob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

noxios faciunt: vt ſcientes videnteſq; præcipites ruere: quam
ad ſanitatem redire malint. Pluſq; alet quandoq; amicorum
apta ⁊ ipſi permotioni accommodata prudenſq; ſuaſio: quã for-
tiores vllæ firmioreſq; rationes: quæ ſe intempeſtiuas obtule-
rint. Itaq; vnos omnium vos iudicaui principes Florentini:
qui tantam hanc: ⁊ tam illuſtrem: præclaramq; prouinciam ꝑ
veſtra in vtrumq; ⁊ Mediolanenſem populum et Franciſcum
Sphortiam ſingulari beniuolentia ſuſciperetis. Ea enim eſt ſa
pientia: eo rerum humanarum vſu: ea peritia: vt nihil omnino
non modo ad ſuadendum: ſed ne ad perſuadendum quidem vos
queat præterire: quod mortales reliqui omnes norint. Quare
et hortando. ⁊ monendo: ac etiam ſi vſui fuerit: accuſando: oran
doue facile apud homines amiciſſimos: omnia quæ voletis: cõ
ſequemini. Nam cum vtriq; ſint exiſtimaturi vos vt amice et
prudenter: ita etiam fideliter atq; pro officio rebus ſuis conſule
re: facile ſint in veſtram ſententiam ituri Quod etſi vobis facil
limum factu futurum eſt: tamen ſi difficillimum quoq; laborio
ſiſſimumq; foret: veſtri muneris ac laudis ducere debetis: quid
qnid honeſtum ſit: a vobis curari oportere. Nam cum ad vir-
tutem nati omnes ſimus: nihil poſſumus ſine repræhenſione
omittere: quod decus aliquod præ ſe ferat. Quid autem pul-
chrius: quid laudabilius: quid immortalitate dignius: quam
inimicicias tollere? quam benefacere? quam iniuriam propulſa
re? Noune ſatis viri boni laceſſuntur iniuria: cum infertur cui-
quam iniuria vel ignoto? Homo enim hominis cauſa natus eſt
Nec ille humanus ducendus eſt: qui humanitatis officium ne
glexerit. Quod ſi gratiam inter homines vobis amiciſſimos re
conciliabitis: quantã etiam vniuerſæ Italiæ gratiam ſitis. nõ
obſcure ex præſentibus incõmodis cõiectare vobis licet. Quot
enim circumquaq; ſtrenui ⁊ pecunioſiſſimi viri. qui ſubſtãtias
ſuas aut in mercatura: aut iu vectigalibus haberent occupatas
ob hanc bellorum calamitatem decoxerunt? Nec Id in Italia
ſolum: ſed per omnem fere Europam? Nam cum propter bello
rnm aut periculum. aut metum. ⁊ non nũquam etiam detrimẽ
tum reſponderi cõuentis nequeat: neceſſario fides apud mercato
res. apud mẽſarios. apud publicanos concidit. id quod non ſo
lum calamitatem multis: ſed ignominiam quoq; affert latinis
oib⁹ Siquis eñ vir latini nois: q̇ vel ĩ Gallis. l'in Germanis

Vel in Gotthalanis mercaturiam menſariãue exercet: vel aliud
quicq̃ quod ad rem pecuniariam pertineat: apud exteras natio
nes agit: coactꝰ turbationum Italicaꝝ difficultate: fidem ad cõ
ſtitutum tempꝰ quibꝰ debeat: præſtare nequiuerit: vniꝰ aut pau
coꝝ culpa vniuerſo latinoꝝ nomini aſcribitꝛ. Neqꝫ em̄ pauci ſũt
homĩes Itali qui ad Britãnos ꝛ Dades vſqꝫ ꝛ per vniuerſum
prope terraꝝ orbem diuerſis in negocijs pecunias tum ſuas: tũ
alienas habent implicatas: quas vbi explicare ꝓpter haſce cala
mitates facultas nõ erit: decoquãt: neceſſe eſt. Quæ certe res nõ
decoctoribꝰ modo: ſꝫ locupletiſſimis quoqꝫ ꝛ illuſtribꝰ Italiæ ci
uitatibꝰ non mediocre detrimẽtum atqꝫ decꝰ allatura eſt. Nec
em̄ vniꝰ vrbis ciuis magna vlla rei pecuniariæ iactura affici poſ
ſunt quo minꝰ reliquæ etiam clariſſimæ Italiæ ciuitates eodẽ
premantꝛ incommodo: cum intꝛ ſeſe inuicem ꝛ cõtrahũt ꝛ mercã
tur. Huic autem tali tãtoqꝫ detrimento atqꝫ turpiſſimæ famæ
notæ aliud remedij nihil afferri poſſe ĩtelligo: q̃ſi dederitiſ operã
vt viri vobis amiciſſimi mutua intꝛ ſe odia armaqꝫ deponãt: ma
lintqꝫ æquo ꝛ bono q̃ cupiditatis facibꝰ parere. Quis em̄ aude
at in Italia vllas belloꝝ flãmas excitare: vbi ꝑmariæ ãpliſſimæ
q̃ vrbes ꝛ vnꝰ Frãciſcꝰ Sphortia tantꝰ ꝛ tãta ꝓbitate ꝑnceps
inuicem cõſenſerit: Nam neqꝫ fugẽ vos p̄t. quanto in periculo
tota nutet Italia. Videtis: quæ gẽtes in ea ꝯſederint ob inteſti
na intꝛ nos odia: quæ tanq̃ ex aliq̃ ſpecula noſtras diſcordias ob
ſeruãtes nihil aliud expectãt: moliuntꝛ: agũt: q̃ vbi laſſos ꝛ pe-
cunijs exhauſtos animaduerterit. inopinatos nos opprimant.
Quapropt̃ vt veteri veſtro ĩſtituto. q̃ dignitatē ꝛ gloriam ma
xime omnium adamatis. vt communi vtilitati. vt totiꝰ Italiæ
ocio ac trãquillitati ꝓſpiciatis: hãc talem ꝛ tãtam rem principes
florẽtini diuino ductu auſpicijſqꝫ ſuſcipite. Legatos veſtros in
gẽti ꝟtute ꝛ prudẽtia viros tum ad Mediolananẽſes: tum ad
Frãciſcum Sphortiã mittite. q̃ vtroſqꝫ ita ſuis aptiſqꝫ rõnibꝰ
nõ ſolum hortẽtur ac rogẽt. veꝝ etiam ſi opꝰ fuerit ꝓ iure mu-
tuæ beniuolẽtiæ vel moneãt. vel incuſent: vt q̃primum omni
animoꝝ relicta cõtentione in mutuã priſtinãqꝫ grãm redeãt: ne
cum ꝑtinaciꝰ inuicem dimicãt. ꝛ ipſi perditũ eant. ꝛ Italiæ vni
uerſæ naufragium parẽt. Nam quãtum vos quoqꝫ religionis
chriſtianæ ratio ad hoc tam illuſtre tamqꝫ ſalubre cõſilium exci
tare ꝛ inflãmare debeat. quid attinet dicẽ? Videtis em̄ iam ad-

uentare ſacratiſſimos anni Jubilæi dies: queꝫ ab ipſa vſqꝫ tum
abrahæ tum Moyſi tēpeſtate figura diuina quadā mēteqꝫ con
ſtitutū Chriſtꝰ optimꝰ maximꝰ redemptor noſter cū ex hac vita ī
cœlum aſcēderet: indulgētiaꝝ largitate diſpenſandū reliq̇t mini
ſtris ſuis ī pmiſqꝫ Romanæ eccleſiæ ſūmo pontifici. Qua ex
re ſi nulla etiā vtilitas eſſꝫ emanatura: omni tñ cura atqꝫ labore
ſtudendū foret: ne tāte religiōis venerationi cōmuniqꝫ lætitiæ ī
iuria vlla fiēt. Quāta ṽo cū ad Italos ōis tum vł maxīe ad vni
uerſos ciuis vr̄os ſint ex huiōi celebritate puētura emolumēta:
debetis ex ſupioribꝰ temporibꝰ meminiſſe. Itaqꝫ veſtri officij ꝛ ſa
pientiæ cē puto id: q̄ntū in vob̄ fuerit pſtare: ne tot illi ꝛ tā locu
pletes atqꝫ opulēti ppuli trāſalpini ab Italiæ acceſſu ob hunc
belloꝝ turbinē phibeant. Ualete. Ex Mediolano Idibꝰ Au
guſtis. M. cccc. xlix.

¶ Frāſcꝰ Philelfus Petro Thomaſio pho ac medico ſa.

Neqꝫ h̄ eſſe licet ſine piculo: nec alio ire pmittit. Itaqꝫ
lupū teneo auribꝰ. Cōſiliū tñ tuū non mō laudo: ſꝫ etiā
pbo. Sed q̇d agā: qñ hæc ſunt tpa. Deꝰ bene ṽtat. Uale. Ex
Mediolano kal. Septēbribꝰ. M. cccc. xlix.

¶ Frāciſcus philelfus Joannocio Manetto ſal.

Te ſemp omnibꝰ in rebꝰ expertꝰ ſum amiciſſimū. Si q̄
vnqꝫ in re tua mihi opa opꝰ fuit: nūc eſt maxime. Bale
acius chremēſis tibi coram exponet: q̇d abs te velim. Quē no
lis fruſtra ad te miſſum: tā peto abs te væhement: vt væhemē
tiꝰ petere nihil poſſim. Uale. Ex Mediolano. pdie Idus No
uēbres. M. cccc. xlix.

¶ Franciſcus philelfus Bernardo Juſtiniano ſal.

Qui tibi reddidit meas lrās: tāta mecū beniuolētia iū
ctus ē: vt maiore nemo cē poſſit. Quidq̇d is tibi noīe
meo dixerit: id ita exiſtimato: ac ſi a meipſo corā audires. Uale
Ex Mediolāo Idibꝰ Septēbribꝰ. M. cccc. xlix

¶ Frāciſcꝰ philelfus Nicolao Uaroni ſal.

Haec negocia q̇bꝰ fluctibꝰ agitent: ſcio te nō latē. Quid
aūt mihi boni puatim ſperādum ſit in tāta reꝝ oim ca
lamitate: ꝛ ipſe intelligo: ꝛ tu potes aīaduertē. Itaqꝫ ſiquid ha
bes ꝯſilij: id vt doceas: rogo. Nā mihi vix vllū relictū eſt: pſer
tim cū hinc abeūdi facultas nō detur. Uale. Ex Mediolano.
xij. kal. Octobres. M. cccc. xlix.

¶ Franciſcus philelfus Ioãni auriſpæ ſal.

Vix narrari queat: quãtis ĩ malis tota hæc ciuitas fluctuat. Nec reliquũ eſt: qđ expectet̃ ꝑter vltimũ naufragiũ: id qđ lõge abeſſe nõ poteſt. Bacchat̃ in oĩa mucro. Nec humanis: nec diuis parcit̃ rebꝰ Scripſiſſem tibi pluribꝰ. ſꝫ neſcio q̃ꝫ hæc recte ſunt lr̃is cõmiſſa. Tu ſiq̃d mihi ꝯſilij potes afferre excogita. Nã mihi nullũ eſt relictum in tãta ĩpunitatꝫ licentia. Vale. Ex Mediolano idibꝰ octobribꝰ. M.cccc.xlix.

¶ Franciſcus Philelpꝰ. Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

Quod rem meã oẽm Venetoꝝ legato Leonardo Venerio clariſſimo viro ꝯmendaueris: gaudeo: tibiqꝫ ago. grãs Valet eñ is apud hoſce ciues ⁊ autoritate. ⁊ grã plurimũ Quanq̃ꝫ futuꝝ puto: vt mihi ꝓdeſſe nõ admodũ poſſit ita ſunt oĩa iã debilitata ⁊ ꝑdita Paſſim atqꝫ cateruati moriant̃ inedia Mihi vero ſiq̃d etiã pecuniolæ alicũde abradi poſſet: tñ nõ eſt: vnde ſatis panis parari queat. Qui mihi ob ĩuidiã nocẽ moliũtur: me ſphortianũ eſſe inſimulãt. Quare ĩ diſtributiõe panis q̃ vicatim emẽdus ſingulis dat̃: negat̃ plærũqꝫ mihi tanq̃ꝫ hoſtis ſtudioſo. Itaqꝫ neqꝫ hic eẽ ſine vitæ periculo vlla poſſum arte. et abeũdi ptãs oĩs ſublata eſt. Neſcio: quãtum mihi ꝓdeſſe poterit Leonardꝰ in tãta malignitate temꝑoꝝ. Meliuſcule tamẽ mihi ſperandum video: ꝙ huic viro cariſſimꝰ factꝰ ſum: quanq̃ꝫ etiã ipſe: vt mea fert opĩo: nõ hic ẽ ſine periculo: ita ſunt oĩa tẽpeſtatũ ꝓcellarũqꝫ pleniſſima. Vale. Ex Mediolano kal'. Decẽbribꝰ. M.cccc.xlix.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Antonio metello ſal.

Vtinã mihi licẽt te vidẽ: tecũqꝫ loq̃ coram Aut eñ me tu ĩ tuã: aut ego te ĩ ſentẽtiã meã agerẽ. Illud ãt hortari te ac monẽ non dubitabo cũ oĩ in re tum etiã nõ minꝰ in loquẽdo moderationẽ ſeruãdam eẽ. Verbũ alatũ fingit Homerꝰ quoniã ⁊ emittat̃ celerit̃: ⁊ nõ facile reuocari emiſſũ queat Prudens es. Quid hæc ſibi velit oratio: nõ ignoras. Hic ĩ dies oĩa hñt miſerabiliꝰ Quod petis curabo diligẽtiſſime Vale Ex Mediolano ꝓdie Idus Decẽbres. M.cccc.xlix.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Blaſio axeretẽſi Mediolanẽſium prætori ſal.

Venirem ad te q̃ttidie: niſi me id facẽ ꝓhibeaẽ gladio

met⁹: quib⁹ aſſidue video vrbē vniuerſam coruſcari. Nam in ar
moꝝ fragore: vt ſcis: ꝟba legū exaudiri nō ſolēt itaqꝫ patē obſe
cro: me tātiſper habere ſalutꝫ meæ rationē: donec alicūde lætior
dies illuxerit. Uale. Mediolani ex ædib⁹ noſtris kal'. Janua
rijs. M. cccc. l.

Frāciſc⁹ philelfus Frāciſco barbaro ſal

Conſiliū tuū facio certe plurimi: tum ꝙ ē prudētiſſimū
tum ꝙ beniuolētiſſimū tuū erga me animū præ ſe fert
Quid aūt agendū mihi ſtatuerim: ex iſto coram accipies: q̄ tibi
reddidit meas lrās. Tu interim cura oīa diligent'. Nā quantū
erit in me oīno obſeqr volūtati tuæ Uale. Ex Mediolano iij.
Idus Januarias. M. cccc. l.

Frāciſc⁹ phi. Joāni Amidæo iurecōſulto ſal.

Tuus ille familiaris q̄ttidie me obtūdit. Rogo te: des
oprā: ne mecū vaticinet'. Nā vt ait ille apud poetam.
dauus ſum: nō œdip⁹. Habeat ſibi ſapiam ſuā. Nā h̄ tpe nihil
eſt oīm min⁹: qd̄ velim: q̄ꝫ vaticinari. De⁹ nouit: qd̄ futuꝝ ſit.
Illud mihi vaticiniū eſt certiſſimū. Petꝝ Candidū ſemꝑ inuigi
lare: vt mihi incōmodet: cui⁹ inſidioſa malignitate: ne incautus
opprimar: tuū fuerit ꝓuidere. Noſti em̄ ingeniū: noſti flagitiū
facinoroſiſſimi hoīs Uale Mediolani ex ædib⁹ noſtris ꝑdie no
nas Februarias. M. cccc. l.

Franciſcus philelſus Blaſio Axeretenſi Me
diolanēſium prætori ſal.

Verſari video arma vndiqꝫ. Quid tāt⁹ tumult⁹ ſibi ve
lit: nōdū ſatꝫ itelligo. Tu ſiq̄d habes: qd̄ me ſcire opor
teat: fac vt q̄ꝫprimū intelligā. Nā animus ꝑſagit: neſcio quid.
De⁹ bene ꝟtat. Ego me iterea domi cōtineo. Uale. Ex ædibus
noſtris Mediolani. v. kal'. Martias. M. cccc. l.

Franciſcus philelſus Nicolao cebæ ſal.

Nulla nr̄a ratio: nulli humani conat⁹: nullæ terræ vi
res cœleſti queunt aduerſari iperio: ſiue id fatū: ſiue ne
ceſſitatē: ſeu aliud quicq̄ꝫ: qd̄ ſupra nos ſit: appellari oporteat.
Nr̄a ſane iferiora hæc oīa vana ſunt nulliuſqꝫ momēti: vbi mi
n⁹ diuīo admiculo auxilioqꝫ nitant'. Cū ꝑmū diuin⁹ ille ꝑnceps
Philipp⁹ Maria angl⁹ vitā deſeruiſſet: cœperūt Mediolanē
ſes hi ciues cōtempto ꝑ oēm cōtumeliam ac ludibrium princi
pis vnius imperio: adamare amplectiqꝫ libertatem. Cuius ſta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tuēdæ inicia ſecūda ſane fortunatiſſimaqꝫ fuere. Nā hoꝝ opta-
tis Venetos aduerſantꝫ tribꝰ deinceps cladibꝰ affecē. Placētia p̄
mo: q̄ ſe vltro illis tradiderat: vi capta ac direpta: dein claſſe eo-
rū maxima ⁊ oībꝰ rebꝰ ornata apud Caſalē ꝯgnomēto maiorē
ſuperata ⁊ capta magnaqꝫ ex ꝑte in Pado ⁊ tormētis ⁊ igni ꝑ-
dita: ad poſtremū eodem āno maximis eoꝝ copijs ⁊ firmiſſimis
ad Carauagium fuſis fugatiſqꝫ in tāta ⁊ militū ⁊ ducum: ac p̄n
cipū captiuitate: ⁊ præda: vt de ipſo etiā Venetoꝝ imperio actū
videret: ni Mediolanēſes ipſi deſipe voluiſſent. Cū a Frāciſco
em̄ Sphortia quē vnū ſuis exercitibꝰ præfecerāt. ſibi metuiſſēt
ne is ꝓpt̄ Blancā Mariā Philippi filiā regnū ſoceri tanqꝫ hæ
reditario vxoris iure foret poſt tātam victoriā occupaturꝰ: cœ-
pere de pace clam tractare cū Venetis ꝑ Henericū quendā pani
carolā. q̄ patria Mediolanēſis mercaturā Venetijs exercebat.
Veneti vt viri ſunt prudētiſſimi. tametſi q̄ ꝓponerent. non de
tractabāt. tm̄ cōſultata re diligētiꝰ. cū Frāciſco Sphortia ma-
luerūt. q̄ꝫ cū Mediolanēſi repu. agēda ꝯtrahē. Nā etiā is cer-
tior factꝰ cum de huiōi occultis ꝯſilijs. tum de aīo Mediolanē
ſium erga ſeſe. cōuenit cū Venetis honeſtis quibuſdā cōdicioni
bꝰ. vt tādiu ſibi auxilio eēnt ⁊ milite ⁊ re pecuniaria. quoad eiꝰ
vrbis ditione potiret̄. Id em̄ Veneti ſuo iperio tutiꝰ fore duxē
q̄ꝫ pati vrbem potētiſſimā eādemqꝫ iſolentē in ꝓxima regiōe ex
creſcē altiꝰ. præſertim cū intelligerēt vnū Franciſcū Sphortiā
Mediolanēſibꝰ omnibꝰ incredibili eſſe odio. Quibꝰ rebꝰ ita ꝯſti
tutis ac firmatis. miſſus ē a Frāciſco Benedictꝰ Nurſinꝰ. qui
nō modo erat egregiꝰ medicꝰ. veꝝ etiā vir prudens ac diſertus.
Is cum p̄mo multa de Mediolanēſibꝰ nomie ſui p̄ncipis in cō
cione publica queſtꝰ eſt. tādem ī eam ſentētiam perorauit. vt oſt̄
deret ⁊ lege ⁊ æquo ⁊ bono vrbis huiꝰ imperiū: oēmqꝫ eam dicio
nem quam Philippꝰ poſſederit. ad vxorem Blanca Mariam
ad ipſum ꝫ Frāciſcū. quē Philippꝰ adoptauiſſet. ꝑtinē. ⁊ ita ea
quæqꝫ repetē. Cui cū nihil ꝓ poſtulatis reſpōſum eēt. ad Fran-
ciſcū redijt re infecta. ⁊ ita magnū periculoſumqꝫ bellū a Vene
tis in Mediolanēſes cōuerſum ē. Quod inde difficultates ma
laqꝫ emerſerint. ꝓlixum eſt difficillimumqꝫ narratu. Oēs ⁊ vr
bes. ⁊ oppida. ⁊ municipia. ⁊ caſtella breui ad Frāciſcum defece
rūt. Ager Mediolanēſis fere omnis ferro igniqꝫ vaſtatꝰ. Præ
ter vrbis ſuburbia tenebat̄ nihil. Ad poſtremum exhauſta æra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ria omnia. Rei frumētariæ in vrbe nihil. Extrinſec⁹ importari
nihil poterat ꝑpt̄ hoſtium copias. q̄ ad ipſas vſq; portas omnē
aditū ꝓhibebāt. Nobilitas omnis ab vrbe aberat. alij alio cōfu
giētes. Poteſtas omnis ad plebem redacta eſt. Siqui fuerant
aīo ſeniore: q̄ fuerūt admodum pauci. ij obtrūcati oēs. Cum eo
difficultatū redacta res foret. vt paſſim fame ꝯfecti ciues inter
ambulādū caderēt. quā doquidē neq; feles. neq; canes. neq; vlla
immūda aīalia eſui reliq̄ iam eēnt. ob idq; diuti⁹ deditio ad Frā
ciſcum differri nō poſſz. Ueneti cum Mediolanēſib⁹ ſocietate
inita ⁊ auxiliaris copias ex agro Mediolanenſi trās adduā ire
iubent. ⁊ omni pecuniaꝝ ope Frāciſcū deſtituūt. pauloq; poſt ꝑ
Paſchalē Malipperiū eidem nūciāt. vt ab oī vi atq; iiuria in
Medialanēſes abſtineat. id ſi facē recuſaret. bello indicto ꝓ bo
no æq̄q;. ⁊ ꝓ cōmuni Italiæ pace ac tranquillitate. Quā aīoꝝ
mutationē cū Frāciſc⁹ ægre ⁊ ꝑmoleſte ferret. ꝑmultaq; fruſtra
quæreret. ac ꝓficēt nihil. ad ſuſtinēdū Uenetoꝝ bellū iuxta. at
q; ad inferendū Mediolanenſib⁹ accingit̄. Cæteꝝ cū rem negli
gēti⁹ Ueneti gerūt. vtpote q̄ ſperarēt fortaſſe Mediolanēſem
populū extrema coactū inedia eis vrbem dedituꝝ. i eam eſt tan
dem aliq̄n ventū neceſſitatē. vt nocturno tumultu facto in tur
bulēta ſeditiōe nulloq; hoīm ꝯſilio. Frāciſc⁹ Sportia. q̄ apud
vicū mercatū ſe cū octo cohortib⁹ in ſummis reꝝ oīm difficulta
tib⁹ cōtinebat. ſponte in vrbē a populo ipſo accerſeret̄. Ex quib⁹
quidem reb⁹ manifeſto colligi p̄t inferiora noſtra hæc oīa nullo
noſtro ꝯſilio. ſed occultiore vi quadā adminiſtrari. Hæc āt geſta
ſunt noctu. quito kal̄. martias. cui⁹ primo die Frāciſc⁹ Sphor
tia in vrbem except⁹ eſt. Uale vbi vbi es. nā vbi eſſes ignoraba
m⁹. Ex Mediolano. iiij. kal̄. Martias. M. cccc. l.

¶ Frāciſc⁹ philelſus Bernardo Iuſtiniano ſal.

L Eouard⁹ Iuſtinian⁹ vir clariſſim⁹ pater tu⁹ nō p̄ntem
ſolū. ſ; futurā etiā gloaiā eāq; imortalē aīo meditat⁹:
te in quo ipſe victur⁹ eſſet. ⁊ pecunia muniuit. ⁊ diſciplina. qua
rū altera p̄ntib⁹ vitæ neceſſitatib⁹ pro dignitate ſubuenires. q̄n
tū vel tua. vel amicoꝝ. vel reip. intereſſet. altera mortu⁹ quoq;
viuere poſſes in viuis. Rem pecuniariā tibi maximæ curæ eſſe ⁊
certa. ⁊ vna oīm voce mihi aſſidue nūciatur. Atq; iſtud quidē
prudentiæ eſt. Qđ autem ſapiētiæ mun⁹ ducunt. id q̄q; tenes
egregie. quottidie tamē nequaq̄; colis. Quid enim aliud debeo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

coniectare: cũ totiẽs meis lr̃is inuitatus nihil reſpõdeas. Quare ſi vel paternæ ⁊ inſtitutiõis ⁊ gloriæ: vel tuiipſi⁹ nõ es oblitus ſcribe aliq̃d: vt quem in cute viderim: int⁹ quoq: in dies magis magiſq; pſpiciã. Uale. Ex Mediolano pdie kalẽ. Januarias M.cccc.l.

Quo auctor ſcribat[*]

¶ Frã. phi. ſal. di. pl. ſcribis ducalib⁹.

QUod ſcire ex me petiſ: q̃ auctor ſcribi debeat: breui accipite. Cũ aliȷ̃ nõ nulli lr̃atiſſimi viri: tum Priſcian⁹ grãmatic⁹ locupletiſſim⁹ teſtis ẽ eundẽ eſſe apud nos auctorẽ: q̃ græce dicat ἀυθέντης authentes Hinc arbitrati ſunt aliq̃ iuniores ĩ hoc noie. c. lr̃am añ. t. in eadẽ ſyllaba vtrãq; mutam non addi oportẽ: cũ neq; apud græcos ἀυθέντης authẽtes eã recipiat At ego idẽ ſignificare auctor qđ ἀυθέντες: facile cõcedo: ſed ab augeo id nomẽ deductũ puto. Sicq; quoniã a ſupino auctu formet per. ct. eſſe ſcribendũ. ⁊ ita a priſcis videm⁹ obſeruatum Nã ſi ab ἀυθέντες deſcẽdẽt. c. lr̃am auctor nõ recipet: ⁊. t. aſpiraret. Ualete. Ex Mediolano kal'. Juniȷ̃s. M.cccc.l.

¶ Frãciſc⁹ phi. ſal. di. plu. Ambroſio iurecõſulto.

QUoniã iampdẽ obduruit me⁹ anim⁹ ad eas ærumnas oĩs: q̃s affert incõſtantia mutabilitaſq; fortunæ. idcirco æquiorẽ in illos me pbeo: q̃ nulla ĩiuria laceſſiri ſe mihi præſtãt ĩportunos atq; ĩfeſtos. Nã ſi ĩiurias ſingulas pſeq̃ velim: mihi poti⁹ nocebo: q̃ȝ aliȷ̃s. Non oẽs amici ſunt: q̃ vident. Qui cõmoda emolumẽtaq; ſectant: tãdiu ſunt amici: quoad vtilitatis ratio corã floret. Si decedat vtilitas. q̃ amicicia manere pt Idem poſſit de iȷ̃s iure dici. q̃ voluptatẽ ſibi pˀpoſuerũt. Tãdiu em̃ ſe amicos inculpant. donec pfruant optatis. Nõ ſiquid triſtius accidat. nuſquã ſunt. Nõ igit me pturbãt. quæ de homĩs leuitate ſignificaſti. eſt em̃ ſimilis ſui. At ego ſequar meum vitæ inſtitutũ. Equidem benefaciã ſemp Iniurias ſi pˀpulſare nõ potero. aut cõtemnã. aut pferam. Uale. Ex mediolano kalen. Juniȷ̃s. M.cccc.l.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Mario filio ſal.

SI vim maieſtatẽq; v̾tutis velim⁹ cõſiderare: neminem inuenias: q̃ eã aſſidue ſecut⁹ noctesq; dieſq;. cõſecutus vnq̃ȝ fuerit. De hoib⁹ in q̃ȝ loq̃r. non de deo nr̃o Chriſto Jeſu. q̃ et homo fuit ⁊ de⁹ Itaq; vt homo is ⁊ doluit. ⁊ metuit ⁊ lætatus eſt. ⁊ cupiuit. quanq̃ȝ oia mediocrit. Sȝ talis pturbationũ

[*] handwritten marginal note

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mediocritas nō cadit in deum. q̄ nullo tāgitur motu animi. Ita
qꝫ nō absurde priſci illi philoſophi eruditiſſimiqꝫ viri quotquot
vel apud latinos. vel apud græcos ꝟtutis laudibꝰ claruerūt. ne
minem habuerunt: quē ꝟtutis noīe voluerit appellare. Quære
Platonē. Quære Ariſtotelen. Sume e noſtris. M. Varro
nē. M. Ciceronē. L. Annæū Senecā. Ubi a ꝟtute quenq̄ꝫ
noīatū inuenias? Uideo q̄ſdā iuniores ⁊ apud nr̄os viꝝ ꝟtuoſū
et apud græcos ἄνδρα ἐνάρετον andra enareton q̄ modeſtiꝰ vir bonꝰ diceret atqꝫ ἀνὴρ ἀγαθός. īepto noīe appellare
At ne in ꝓſca q̄dē ⁊ doctiore eccleſia tale vſquā nomē reperias
Quod ſi poetas oratores. hiſtoricos ꝓſcos lectites perſæpe boni
viri. At ꝟtuoſi nomē tibi nuſquā occurrat. Et ille q̄dē bonꝰ di
ctꝰ eſt mea ſentētia. q̄ ad ꝟtutē adipiſcēdā ⁊ diu laboret ⁊ mul
tū. ἀπὸ τοῦ πόνου apo tu ponu. ſ. nomē ſibi vendicans.
Quioī āt labore q̄ vtat̄. idcirco vocatū exiſtimo viꝝ bonū ꝙ ī eo
non ꝟtꝰ. ſed q̄ſi aliq̄d ꝟtutis ſimulacꝝ eluceat. Nullo em̄ hūa
no labore. nullo ſtudio fieri p̄t. vt meram ꝟtutem quiſquā aſſe
quat̄. Sꝫ ſatis ſuperqꝫ ſit. ſi q̄s induſtria ⁊ diligētia ſua q̄ꝫ per
maxīe ad ꝟtutem acceſſerit ⁊ quoniā petis. q̄bꝰ em̄ ꝟtutibꝰ præ
ditum eē oportet. q̄ ſit vir bonꝰ ⁊ habendꝰ ⁊ appellandꝰ. q̄d ſen
tiam. paucis accipe. Duas eē reor animi ꝑtes, quarum altera.
quam habemꝰ cum deo cōmunem. ⁊ ratiocinamur ⁊ ītelligimꝰ;
altera ꝟo: quæ ꝯmunis eſt nob̄ cum pecudibꝰ. appetimꝰ. atqꝫ
afficimur. Itaqꝫ alia ē moralis ꝟtꝰ: nam mores ſunt q̄litates ꝑ
tis illiꝰ appetitiuæ. alia rōnal̄. ītellectual̄ alia. Rōne inq̄rimꝰ:
quid nos aut ſeq̄ oporteat. aut fugē. Nec ſine ratiocinatiōe cal
lidi ac prudētes eē vllo mō poſſumꝰ. quæ ꝟtus in actiōe poſita
circa ea ꝯſulāda ꝟſat̄. quæ nobis vtilitatem afferāt. Intellectu
autem ad ſciētiæ cognitionem ꝑuenimꝰ. ⁊ q̄d eſt ſapiētiæ ꝓpri
um: diuinam eſſentiam naturamqꝫ cōtemplamur. At moralē
ꝟtutē eam dicimꝰ. cuiꝰ forma eſt rō. Materia ꝟo animi ꝑtur
batio. quam etiam tum paſſionem. tum affectionem vocāt ⁊ eā
dem quādoqꝫ morbum. Et quanq̄ꝫ nemo eſt vir bonꝰ iudicādꝰ.
niſi idem ſit. q̄ntum humanum fert ingenium. totiꝰ ꝟtutis lau
de cumulatus. quis em̄ ꝟtute morali floreat niſi idem gubernet̄
prudentiæ ductu. ad quam morales oēs ꝟtutes referunt̄. ⁊ pru
dēs eſſe nemo queat. niſi ſapiēs fuerit. nam oīs recta actio a cō
templatiōe manat, facit tamē cōſuetudo, vt eū maxime virum

bonū exiſtimemꝰ: qui iuſtiſſimꝰ ſit. Sʒ quoniā hāc rem oēm ī
cōmētationibꝰ florētinis cū de exilio loq̄remur: diligent̄ pſecuti
ſumꝰ: nihil eſt: qđ in pn̄tia ſimꝰ prolixiores. Uerꝫ te fili Mari
monē: hortariq̄ʒ nō deſiſtā: ita nomē v̄tutis adames: vt eā nul/
lā eſſe putes: quæ omnibꝰ vel cogitationibꝰ: vel dictis: vel acti
onibꝰ ſuis deum nō ſolum inteſſe: ſʒ præeſſe nolit. Nā tum ſu/
mus iuſtiſſimi ⁊ optimi: cum dei opa maxime imitamur. Uale
Ex Mediolano kal̄. octobribꝰ. M. cccc. l.

Franciſcꝰ philel. Johāni amerino iuriſcōſulto ſal
Quod ſcrib: dem operā: vt libros Ariſtotel̄ tibi ꝯparē:
aut q̇ de republica: aut q̇ de re familiari nob̄ p̄cepta tra/
dūt: faciam ⁊ ꝓpediē: ⁊ diligent̄: mō librariū nactꝰ ſim: cuius ī
his excribendis opa vti poſſim: id qđ ſpero nob̄ mīme defuturꝫ.
Laudo aūt præſtātiam ingenij tui ſingularēq̄ʒ v̄tutē: q̇ quanq̄ʒ
es occupatiſſimꝰ: nolis tn̄ pati earꝫ te rerꝫ expertem dici: quæ ad
bene beateq̄ʒ viuēdum p̄cipue cōducūt. Nā ſi ſeſe moderari ⁊ in
ſtituē pulchꝛꝫ eſt. qđ moralis diſciplina facit: q̄nto ſit pulchꝛiꝰ
et p̄clarius idem pſtare poſſe tū de domo: tum de ciuitate vniuer
ſa: cuiꝰ fœlicitas oīm fœlicitatē cōplexa eſt: Accedit ad rem: q̄
harꝫ diſciplinarꝫ cognitio eo ē tibi magis neceſſaria: quo legū et
iuris ciuilis ſapiētia magis pſtas. Nā q̇s audeat ſe iurecōſultū
ꝓfiteri his ignoratis. fontibꝰ: vnde leges oēs iuraq̄ʒ manarūt:
Faciā igit̄ quod iubes ⁊ amice: ⁊ recte. Uale. Ex Mediolano.
kal̄. Octobribꝰ. M. cccc. l.

Frāciſcꝰ Philelfus Nicolao Cebæ ſal. di. pl.
Etſi nondū audiebā te Genuā reuertiſſe: poſteaq̄ʒ ob ae
ris intēperiem tādiu carē patria īſtitueras: quoad vis
peſtilētiæ plane deferbuiſſet: tamē cū accepiſſem ciuitatē habere
meliꝰ. ⁊ iā ꝓpe pleroſq̄ʒ oīs nobiliſſimos ciuis ī vrbem rediſſe:
idcirco ad te ſcripſi: vt tuis lrīs ſuauiſſimis de teipſo certioꝛ fie:
rē: ⁊ vbi eſſes: ⁊ q̄ʒ bene valēs. Jtaq̄ʒ mihi rē facies iucūdiſſimā
ſi me q̄ʒprimū leuabis omni ſollicitudīe. Diſertiſſimū Perleo/
nē noſtrꝫ ſaluere cupio cū vxore ⁊ libris: cultellorūq̄ʒ memiſſe.
Uidet̄ mihi auarioꝛ factus: q̄ʒ ſolebat. Uale. Ex Mediolano.
iiij. nonas octobres. M. cccc. l.

Frāciſcꝰ philelfus Petro Thomaſio philo/
ſopho ac medico ſal.
Et lrās accepi ⁊ cōuiuium. Quod iam tibi cœlo gloriā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quęras.nō terra.⁊ pbo ⁊ laudo. Nam quemadmodum terrę gloria. quę a cęleſti nō ꝓficiſcit. tota inanis eſt. quātacūqꝫ tā-dem ea ſit.ac plane nulla.ita ꝑfecto quę i cęlo eſt. radios ſuos quaſi ſol quiſpiam diſꝑgit i omnem terram. Scripſiſti ꝑfecto Chriſtiane. ⁊ vt vero philoſophꝰ Nam ꝗ ſe phm auſit ꝓfiteri. qui Chriſti ignarꝰ fucatę cuiuſdam honeſtatis vmbram ſtultꝰ ac fatuꝰ perſequat. Nihil ipſe ꝗda honeſtum eē puto. niſi quod apud deum ꝓbatum ſit. Hoc vero ꝗ ſequit. veram nimirꝫ eū glo riam aſſeq̄ credendū eſt. Et facis tu quidem recte atqꝫ ſapienter. Nō em̄ ignoras peregrinari nos ſemꝑ ac ſeruire. qꝫdiu viuimꝰ Itaqꝫ dies nocteſqꝫ oporte illiꝰ patrię meminiſſe. ad quam cum lōgo poſtliminio redierimꝰ. futuri ſimꝰ tum liberi. tum glorioſi ciues. gloria nō fucata. ſꝫ ſimplici. veraqꝫ. Uale. Ex Mediola no. iiij. Nonas Octobres. M. cccc. l.

Franciſcus Philelfus Petro perleo-ni ſalutem.

Animaduerti ex tuis ad me lrīs tibi fortunā. quam vo cāt. aduerſari. At tu ſi me audis. animo forti magno-qꝫ ſis. Et prudētia vtaris ⁊ patiētia. Spereſqꝫ fore. vt ꝑſtāti ingētiqꝫ vtuti nihil tā dem neqꝫ ad dignitatē. nec ad emolumē tum deeſſe poſſit. Itaqꝫ vt ad Battum ait Corydon apud The ocritum.

θαρσῆν χρή φίλε βάττε τάχ᾽αύριον ἔστετάμε ινον.
ἐλπίδεσ ἐν.ζωοῖσιν.ἀνέλπσοι δέ θανόντεσ
χωζευσ ἄλλοκα μεν πέλει αἴθριοσ ἄλλοκα δύει.

Quos quidem tris verſus ita licet interpretari.
Fidere batte decet. melius cras forſan habebit.
Sperandum eſt viuis. non eſt ſpes vlla ſepultis.
Nunc pluit. ⁊ clarus nunc iupiter ęthere ſurgit.

Quare cōfide etiam tu ꝓpediem tibi melius fore. Quamdiu vi uimꝰ. nos bona ſpe duci cōuenit. Nam poſt imbrem ſerenitas ſequi ſolet. Curabo. quod petis. quanqꝫ res noſtrę ſunt hac tē-peſtate ob vim diuturni belli anguſtiores. Uale. Ex Medio-lano. iij. Nonas. Octobres. M. cccc. l.

Franciſcus philelfus Franciſco barbaro ſalutem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Vellem: eam mihi fortunam deus optimus maximus
tribuiſſet. vt ⁊ mihi poſſem ⁊ amicis ſemper gratificari
Non enim libros meos abs te peterem. Sed quoniam illis ca
rere nõ poſſum: rogo: vt reſtituere iã incipias. Uale. Ex Me
diolano. qnarto Nonas Octobres. Anno a Natali chriſtião.
M. cccc. l.

Fracīſcus philelfus ſalutē dicit pluri
mã. Antonio Canobio

NOn iīuria ſemper ego te dilexi mi Antoni: quē vnum
animaduerterim ab omni deſidia ⁊ inerti ocio alienum.
Itaqȝ omne quod tibi temporis a tuo magiſtratu vacuũ relin-
quitur: id aut legēdo. aut audiēdo. aut quærēdo aliquid dignũ
memoria cõſumis. Scribis candidũ decembrē cõtendere tecum
ſolitũ nihil vſquã ſcripſiſſe Ariſtotelē de animi immortalitate.
Idqȝ mirari te: ꝙ talis ille tãtuſqȝ philoſophus in tãto errore
verſatus fuerit. Quæ ipſe ī tuis litteris legēs: nõ potui nõ ſur
ridere: ꝙ nebulo iſte Candidus nitatur impietatē ſuã ſubdolo
ac falſo cõfirmare teſtimonio. Nam ⁊ imortalē Ariſtoteles eē
animũ probat ⁊ diuinũ. Audi primũ: quæ maximus ille ſapiē
tiſſimuſqȝ philoſophus reliquit ſcripta huiuſmodi verbis in li-
bro ſecũdo de animalium generatione: inquiēs. Omnes ani
mi neceſſario ſunt virtute prius: q̃ȝ actu. Neceſſe etiam eſt aut
oēs nõ eē priꝰ ⁊ fieri. aut oēs ãtea exiſtē. vł alios eē ãtea alios nõ
eſſe. Ac fieri aut in materia. ⁊ nõ ingredi in maris ſæmine. aut
in materia venire a ſæmine. Uel ī materia venire a ſæmine qui
dem. ſed in mare. vel extrinſecus fieri, omnes. vel nullum vel ali
os fieri: alios non fieri. Quod fieri igitur nequaq̃ȝ poſſit. vt ani
mi omnes prius exiſtēt. patet ex huiuſmodi ratiõibus. Quorũ
cũqȝ eñ principiorũ corporalis ſcilicet eſt operatio. hæc antea ex
iſtere ſine corpore minime poſſunt. vt icedere ſine pedibus. Quo
fit: vt animi extrīſecus īgredi nequeant. Neqȝ fieri enim poteſt
vt ipſi per ſeſe. qui ſeparari nõ poſſũt: īgrediãtur: nec item ī cor
poreo ſæmie. Eſt eñ ſæmē ſuperfluitas immutati alimēti. Re
linquitur ergo mētem ſolam extrīſecus aduenıētem īgredi. ⁊ eã
dem ſolam eſſe diuinam. Nihil eñ cum eius agilitate habet cõ
mune operatio corporalis Omnis igitur vis animi videtur ali
us corporis eſſe particeps. ⁊ eius quidem diuinioris; quam illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſunt corpora. quæ vocātur clemēta. Ex quibus quidem Ariſto
telis ratiōibus ſatis intelilgi poteſt animi vim. atqꝫ naturam.
et cœleſtem eē ⁊ diuinam. ac propterea immortalem. Audi eū
dem rurſus in ijs libris. quos de animo ⁊ acute. ⁊ ſubtiliter. ⁊ co
pioſe reliquit ſcriptos. Ita enim ait.

¶ De mēte autem ⁊ vi cōtemplatiua nōdum eſt perſpicuum.
ſed videtur eē aliud genus animi. Et hoc ſolum poteſt ſeparari
quemadmodū id. quod eſt perpetuū: ab eo: quod corrumpi po
teſt. Docet inquā Ariſtoteles illud animi genus. per quod con
templamur atqꝫ intelligimus. cui menti eſt nomē. ſeparari poſ
ſe ab altero illo genere. quod dicimus ſenſitiuū. eſſeqꝫ immorta
le atqꝫ ſempiternum. at partem alteram ſenſitiuam ⁊ corrupti
bilē interituiqꝫ ſubiectam. Hinc Homerus diſciplinariū oīm
perinde atqꝫ abūdantiſſimus quidam fons. ⁊ Herculem. ⁊ The
ſea tum locat ī cœlo. tum apud īferos. Ita eñ malo. q̄ꝫ in īfer
no loqui. Infernus eñ ſubſtātiue apud latinæ linguæ doctiſſi
mos nuſquā inuenias. At in ſacris libris hoc eſt verbum pro
eo vſurpatū. quem αΔΗΝ haden græci nominant. Senſitiuā
igitur animi partem. quæ nobis cū pecudibus eſt cōmunis: diſ
ſolui humiqꝫ remanere ſapientiſſimus ille poetarom princeps
oſtēdit. at alteram illā partē. qua proxime ad deū accedimus. ꝑ
ſeſe cōſiſtere. altiuſqꝫ ſublatam euolare ī cœlū. vbi ſempiternū
æuū bene beateqꝫ trāſigit. At Cādidus iſte tuus. cuius animꝰ
ob flagitiorꝫ magnitudinē æternis tenebris ē addictꝰ Hæc nō
credit. ob idqꝫ Ariſtotelis auctoritate. quē nunquā legit. tueri
autumat ſtulticiā ſuā. Sed quid miremur ita opinari Cādidū
cū ne vllā quidē credat eē diuinitatē. Num ſi crederet deū eſſe.
viueret ita: vt viuit? Quare ſi ſapias. oēm eius cōſuetudinē aſ
pernabere. Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris. iij. Nonas octo
bres. M. cccc. l.

¶ Frāſcus Philelfus Alberto Zanca
rio ſalutem dicit.

NIhil eſt. quod hoc tp̄e aliud tibi reſpōdeā. Nā hic pri
ceps me cœpit perhūaniter tractare. ſpemqꝫ iā attulit
fore. vt ſit ī me perbenignus. Quod ſi fecerit. cœlū mutare nul
lo pacto veli. Itaqꝫ ex tēpore cōſiliū eſt capiēdū. Tu quæ mihi
ſit mēs. itelligis. Proīde quātū ad rē attinet meam. moderabe
ris iſtic omnia pro tua ſingulari prudentia. Cupio autem ex te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

certioꝛ fieri, quo in ſtatu ſint res tuæ. Nō tam de teipſo quæro cuiꝰ mores noui omnibus eſſe cariſſimos. ſz de tuis. Uale Ex Mediolano. iiij. Nonas Octobres. M.cccc.l.

¶ Franciſcus philelfus Aenico Daualo equiti aurato ſal.

QUod binis antea lrīs ad te ſcripſi. cētum ſatyraꝝ opꝰ eſt ab me nuꝑ elucubratum. quod in decadas decem diſtribuimꝰ æquali numero ſatyraꝝ. quas idcirco hecatoſtichas nominauimꝰ. ꝙ ſingulæ ſatyræ ſingulis cētenis verſibꝰ cōſtēt Dederam ad te primam ſatyram ſuꝑioribꝰ litteris. Ultimam quoqꝫ in præſentia ideo volui abs te legi. vt liquido cognoſceres opꝰ hoc omne nomini Alphonſi regis eſſe ab me cōſecratū. Reliquū eſt. vt a te cereioꝛ fiam. quod ſit tuū hac de re cōſiliū Mittam ne huiōi codicem ad regem. an ipſe afferam coram redditu rꝰ: Quod cōſulueris. faciam. idqꝫ q̄ꝫprimū. Prætēa cuperem maiorē in modū mihi ꝯgnitionē offerri reꝝ ab Alphonſo geſtarum. Nā ſiquādo ociū detur. aliq̄d foꝛtaſſis aggrediar. Tu velim nō vno exēplo ad me lrās des. Fit em̄ plærūqꝫ tabellarioꝛū vel negligētia. vel ꝑfidia. vt fruſtra miſſæ videātur. Intercipiūtur etiā nō nunq̄ꝫ. Quoꝝ neq̄d accidat. exēplis pluribꝰ mecum age. Uale. Ex Mediolano. . iiij. Nonas Octobres. Milleſimo. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus. Jacobo Caſſiano præſbytero ſalu.

TAmdiu inani ſpe ductꝰ abs te ſum. vt mihi ipſe ſuccenſeam. Cōmodarā Uictorino feltrēſi eruditiſſimo ⁊ optimo viro proclū in Platonē cū Timæo locro ⁊ Ariſtotel' dialectica cum egregiis cōmentariis Alexādriqꝫ ⁊ Themiſtii. Cuius proclus vtaꝫ aut hoſpicio. aut carcē: ſum plane ignarꝰ. niſi etiā ipſe foꝛtaſſis fuerit a te cōiectꝰ in vincla ⁊ in ꝑpetuas tenebras. Dialectica vero apud te eſſe. tua iampridem ad me epl'a teſtis eſt. At ea in ſex vſqꝫ mēſes cōmodato petieras. cū iam āni quattuoꝛ ꝑterierint. Nec codicē mittis. nec quicq̄ꝫ ad eas lrās reſpōdes. quas dedi ad te hac de re creberrimas Itaqꝫ nō mirari nō poſſum. Occurritqꝫ mihi memoꝛiæ te idem olim de Euripidis tragœdiis ⁊ mathematicis libꝛis. quos idem Uictorinꝰ per te mihi reddēdos iuſſerat. egiſſe. Itaqꝫ nō poſſum nō moueri. Nā quātum videre videoꝛ. tibi ſum ludo. Facies autem pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

officio tuo: q̇ ⁊ ſacerdos ſis ⁊ Victorini diſcipulꝰ. ⁊ mei ſtudio
ſus: ſi ⁊ mea ad me dialectica dederis. ⁊ aliq̃d de ꝑclo docueris.
Volo em̄ oīno meos apud me eſſe libros: ne inanis ſp̄ demiꝰ
exiſtimer. Mediolano ꝑdie Nonas Octobres. M. cccc. l.

¶ Frāciſcꝰ philelſus Aenico Dąualo
equiti aurato ſalutem.

QUod crebriꝰ ad te ſcribo: facit amor ẽga te meꝰ. Cupio
em̄ q̃ttidie tecū eſſe. ⁊ ꝯmētari tecū. Preterea non ſatis
ſcio: q̄ꝫ tuto lr̄e ad te mee cōmiſſe ſint. Nam q̇ nūcij offerunt
nō eunt ad te. ſꝫ petūt aut Romā: aut Florētiam. Cuiuſmodi
vero ij ſint futuri: q̇ ex illꝰ locis Neapolin ꝯcedāt: augurari ne-
queo. Quo fit: vt eadē exēplis pluribꝰ ad te ſcribā. Accipe igit
et carmē vnū: qd̓ de tuis laudibꝰ veluti luſimꝰ. ⁊ vltimā ſatyrā
e centū: quas Regis Alphonſi nōi dicauimꝰ. Qd̓ aūt ꝯſiliū de
deris de aduētu iſtuc meo: aut de mittēdo ſatyrarꝫ codice: vt an
tea tibi ſignificaui: libēter amplectar. Vale. Ex Mediolano.
Nonis Octobribus. M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus. Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

NIhil erat: qd̓ ad te ſcriberē: ⁊ iā tuas lr̄as expectabam
que me facerēt de rebus oībꝰ certiorē: q̄s mea itereſſe du
xiſſes. Cupio: meos illos libellos huic tabellario ad me des. ⁊ cū
his tuū claudiū Ptolomeū de harmonia: h̓ erit mihi vehemen
ter gratū. Quas ad me dediſti arūdines: libent̓ accepi. Atqꝫ ha
beo tibi grās: q̇ mihi eam eſſe nolueris: q̃ minus quottidie ad te
ſcriberem. Nuncio τῶ γραμματοφορω grāmatopho-
ro pecunias nullas ſoluito: neqꝫ ꝑ libris: neqꝫ ꝑ lr̄is. Ipſe em̄ ſa
tiſfacturꝰ ſum ſemꝑ. Et ita cū cōmonefeci. Vale. Ex Medio
lano. Nonis Octobribꝰ. M. cccc. l.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Bernardo Juſti-
niano ſalutem.

QUo magis q̃ttidie tuas expecto lr̄as: eo me magꝭ mea
fallit ſpes. Miror qꝫ plurimū: q̇d ſit ī cauſa: vt tabella
riꝰ vacuꝰ ſemꝑ redeat lr̄is tuis: cū ab alijs amicis frequētes red-
dat. Itaqꝫ ꝑ noſtra vetere beniuolētia abs te peto: vt h̓ me deſi
derio tādem leues. Qd̓ ſi feceris: habebo tibi nō mediocres grās
Preterea mea illa opuſcula: que tum pater tuꝰ vir ille ꝯ̄uiſſimꝰ
tqꝫ optimꝰ: tum etiam ipſe tu viſenda accepiſtis: iſti nūcio ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

me des velim: qui meam tibi epiſtolam reddidit. Nam cum ea rum rex nullum omnino mihi exemplum ſit: videor familiari- bus quibuſdam nõ æque in ſe nũc literalis: atq; antea cõſueue- ram. Uale. Ex Mediolano pridie Idus Octobres. Milleſi mo. cccc. l.

Frãciſc⁹ philelfus Blaſio Axeretẽſi
equiti aurato ſalutem.

POſteaq̃ in tuum te caſtellum recepiſti: videris ſane tu orum familiarium omnino oblitus. Ego autem etſi ti bi gratulor: q̄ ita beatus ſis: monẽdum tamen exiſtimo: ne q̃d ſupra hominem te poſſe arbitreris. Nam quanq̃ tibi cupio om nia nõ eſſe ſolum ſed magis etiam atq; etiam in dies fore ⁊ ſecũ da: ⁊ pſpera: debes tamen non eſſe neſcius: quãta eſſe plærumq; ſolet inconſtantia mutabilitaſq; fortunæ: quã dicunt. Nec itẽ ignoras in omnem vitæ viciſſitudinem amicos eſſe iucundos. Ego autem lætiorem tibi fortunam in dies offerri: vehement opto. Uale. Et plantas ficulneas ad me dato. Malo eñ in p̃- ſentia concipiẽti ſolo: quam parturienti poſtea cõmendare Ex Mediolano p̃die Idus Octobres. M. cccc. l.

Frãciſc⁹ philelfus Nicodemo tranche
dino ſalutem.

ABeris ne an minus egeris: quod Franciſcus Sphor- tia princeps noſter tibi abeunti mandauit: ſcire vehe- menter cupio. Itaq; rem mihi feceris gratiſſimam: ſi p̃pediem de re omni quam mea intereſſe credideris: ex te certior factus fuero: quod vt facias: in maiorem modum te rogo Litteras q̃s tibi ad regem Alphonſum dedi: vt q̃z diligentiſſime reddi cures ſummopere abs te peto. Uale. Ex Mediolano Idib⁹ Octobri bus. M. cccc. l.

Frãciſc⁹ philelfus Johanni Mario
filio ſalutem.

AUdio te functum Maſſiliæ magiſtratu ⁊ eo quidem nõ mediocri tua cum laude: id quod me plurimum de- lectat. Tua eñ laus omnis noſtra eſt. Reliquũ eſt: ne tempus vacuũ labi patiaris: quod eo magis facere debes: quo melius ti- bi ⁊ vxori familiæq; conſulas Quare da operam: ne iſtic fruſtra tibi tempus teratur. Si Renatus rex te ecr nm habet: vt ſolet pro humanitate ⁊ munificentia ingenij ſui: eum cunctis in reb⁹

ſequaris: iubeo. Quod ſi ſecus fortuna tulerit: te in Italiam re
cipe. ⁊ ibi malis eſſe vbi aliquo numero ſis: vt inquit Cicero:
q̃ȝ iſtic: vbi ſolus ſapere videare. Expecto mathematicum illud
opus: de quo ſcripſiſti ad me antea. Et ſiquid græcoꝝ librorum
offenderis. Cura: vt valeas: teqȝ ab imminēti peſtilentiæ morbo
quoad poſſis: incolumem reddas. Vale. Ex Mediolano. vi.
kal'. Nauēbres. M.cccc.l.

Frācíſc⁹ Philelfus Blaſio Axeretēſi
equiti aurato ſal.

Quid tādiu ruri tenearis: ignoro: præſertim cum neqȝ
ficus ruri neqȝ vua: nec pomoꝝ quicq̃ȝ offendit. Sȝ ca
ſtaneæ te fortaſſe delectāt: quæ quoniam ſpiritus ſunt pleniſſi-
mæ: ne lateri tibi noceant: caue. Nam ſi ijs vtaris familiarius
ventris crepitum nunq̃ȝ vites. Ego plantas ficulneas in dies ex
pecto. Vale. Ex Mediolano. quarto kalendas. Nouembres.
M.cccc.l.

Franciſcus philelfus. Thomæ fræ-
goſo ſalutē plurimā dicit

Non poſſum profecto non mirari: ꝙ non modo petenti
mihi tam ſæpe Mediolanenſi a noſtra cōuiuia quæ ti
bi legēda commodaram: non tandem reddideris: ſed ne reſpōde-
ris quidem creberrimis epiſtolis meis. Nam ⁊ ocium tibi non
nunq̃ȝ datum intelligo: quo etiam ſi vacaſſes: officio te fungi o-
portuit. ⁊ librarijs minime cares: qui tum mihi tuo nomine re-
ſpōderent ꝑ epiſtolas: tum cōuiuia ipſa ſi te forte delectaſſent: fa
cile tranſcriberent. Qđ ſi librarij quoqȝ ⁊ notarij defuiſſent: at
nummis abundabas abundaſqȝ. Quare ſuiſſet vel liberalitatis
vel officij tui non tamdiu ſilentium egiſſe: præſertim cum ſaty
ro: qui nihil ſolet humanis in rebus intactum relinquere: quod
vel vicio: vel laudi dandum cenſeat. Accedit ad rem beniuolē
tia erga te mea: quam eſſe maximam noſti. Quapropter etiam
atqȝ etiam te rogo: vt me tuum perpetuo fore patiare. Nā ſi ne-
qȝ mea mihi cōuiuia reſtituis: neqȝ reſpōdes. quicq̃ȝ obſeruanti-
am erga te meam non ſolum negligis: ſed etiam cōtemnis. Va
le. Ex Mediolano ꝓdie kal'. Nouēbres. M.cccc.l.

Franciſcus philelfus Nicolao frægoſo
Genuenſium præfecto ſal.

Quantam mihi iucunditatem afferat tua omnis digni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tas: ſcio te nō latere. Nam amorem erga te meum haud nūc ꝑ
mum intelligis. Quid em̄ te nō ſemper amarim. quem ab ineū
te ætate ſemper magnum ac præſtātem virum fore cognoſſem:
Nulla certe ex parte me de te mea fefellit opinio. Magna ſunt
fundamēta ṽtutis: quibꝰ qui ſolide nitiꝛ: mirabili incremento
cum die auctus ſurgit in gloriam. Jeciſti tu quidem mi Nico
lae pulcherrima laudis fundamēta adhuc puer: quibꝰ perpetuo
quodam: vt ita dixerim: ꝓbitatis pariete ſic in hanc vſqꝫ ætatē
reſpōdiſti: vt cunctis in rebus ꝓ tua prudentia fortunam obſe
quentem habueris. Nam fortuna ſiqua tandem ea ſit: nunq̃ꝫ in
ertibus. nunq̃ꝫ inauis fauet. ſed induſtrios ⁊ ſtrenuos hoīes
planeqꝫ prudentes ad res maximas ſemper vel comitatur vel ſe
quitur. Tu igitur virtutis gradibꝰ per egregia deinceps facino
ra ad genuēſem præfecturam nō difficile es euectus. Hanc ve
lim ita exiſtimes te adeptum: vt nullo fortunæ obſequio potuiſ
ſe intelligas. niſi ṽtutis ductu ac præſidio vſus es. Quod cum
ita ſit: reliquū eſt vt quibus artibus hāc es dignitatem aſſecutꝰ
eiſdem quoqꝫ ſuſtineas atqꝫ tueare. Nō em̄ ſolum ornatu ⁊ ora
tione atqꝫ honore: vt docet Ariſtoteles cæteris eum præſtare
oportet: qui illuſtri ſit loco excelſoqꝫ cōſtitutus: ſed multo etiā
magis totius vitæ morumqꝫ grauitate ⁊ cōſtantia. Nam quā
ti faciūda ſit veſtitus elegātia ⁊ magnificētia: oſtendit Solon:
quem in eo genere gallum Croeſo prætuliſſe accepimus. Quæ
ſit in dicēdo ſeruāda dignitas. quæ maieſtas: nō paryſatis mo
do Artaxerxis mater: ſed norūt etiam hiſtriones ⁊ vniuerſa the
atralis turba: qua nihil humilius nihil abiectius. Tyrāni præ
terea nō minus q̃ꝫ regis honorātur. Eo em̄ aſſentatores cōflu
unt: vbi plurimum tum ineptæ fortunæ: tum leuitatis ⁊ ſtul
ticiæ abundare aduerterint. Nec eos pudet modo quid comme
di ſe adepturos putēt. præſtare omne famulatus obſequiū. Ut
autem huiuſmodi hominum colluuio arcēda a nobis eſt. ita do
ctiſſimoꝝ grauiſſimorūqꝫ viroꝝ cōſuetudine aſſidue vtendum.
quo eoꝝ prudentia vel inſtituti. vel cōfirmati meliores in dies
ſimus. Et quod Theophraſtꝰ Alexandꝝ monuiſſe traditur. li
bri q̃ꝫplurimi comparādi ſunt quo ſcriptis hoꝝ admoniti quæ
amici principibꝰ dicere verētur. quid ſequēdum aut nō ſequen
dum ſit, teneamꝰ. Sic em̄ cum alia multa. tum etiam qui or

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

natꝰ. q̃ orõ. q̃ honos nob̃ ↄueniat: nõ ignorabimꝰ Sic ad Por
ſenã q̃ occidendũ acceſſit: eũ offendiſſet huiõi nugis cæteros an
tecellẽ: fortaſſe nõ re infecta rediĳſſet ad ſuos. Nec Darĳ mater
Hephæſtionẽ ꝓ Alexãdro adoraſſʒ: ſi aut exteriore corpis cul
tu aut ꝟboꝝ faſtu: aut honorationis inſolẽtia maiorem Hephæ
ſtione vidiſſet Alexandrum Laudaꝛ a ſapientibꝰ nõ Ageſilaus
rex modo: ſʒ vniuerſi lacedæmonĳ: qđ ꝛ amictu admodũ vili. ꝛ
ſermone breui ac ſimplici ꝛ veluti quadã vitæ victuſqʒ atqʒ mo
rum æq̃litate vterenꝛ Itaqʒ ingẽti illo vulnẽ a. M. Attilio re
gulo pculſi Carthaginẽſes: nõ Croeſum. nõ Sardanapalum.
nõ Xerxem aliquẽ: ſʒ lacedæmoniũ Xanthippum ſuis afflictis
rebꝰ præficiẽtes e victis victores euaſerũt. Sola quidem ꝟtꝰ eſt
quæ nullis huiõi ornatꝰ inſignibꝰ ꝛ inſignis eſt ꝛ ornatu omni
ornatior: quæ nullis decorata ꝟbis ſeſe ipſa decorãdam oſtẽdit:
quæ ſi a nemine etiam honoreꝛ: cunctis eſt honorabilis. Virtu
tem ergo ipſa mi Nicolae ſi tuo ſemp comitatu ↄtuberniõqʒ di
gnaberis: ſi hãc tibi ſociã ſi ſodalem aſſumes: ſi cunctis hãc tu
is actionibꝰ non mõ intẽſſe: ſed p̄eſſe voles: nulli te vnq̃ʒ errato
facies obnoxiũ: Verꝝ ita velim ꝟtutem abs te coli: vt eã nullam
eſſe ducas: quæ deo vacet. Nã quæcũqʒ a priſcis illis vel ſapiẽ
tibꝰ; vel ſapiẽtiæ ſtudioſis ꝟtutum nomibꝰ appellanꝛ: nequaq̃ʒ
ꝟtutes ſunt: ſʒ veluti adumbrata q̃dã ſimulacra ꝟtutũ. Nã ve
ra ꝛ incomutabilis ꝟtus ſapiã eſt: quæ nihil fictũ: nihil ſimula
tum admittit: ſed ad veritatem cælestium reꝝ tota deumqʒ re
ferꝛ. Omnis aũt ſciẽtia hæc inferior. ꝛ ſciẽtiæ ptes: q̃s actiuas
et morales ꝟtutes dicimꝰ: ita ꝟtutem ſapiũt: ſi ſapiẽtiæ ſe con
iunxerint. Nam ſcientia omnis huiuſmodi quæ ſapientiam.
habet coniunctam fixa eſt: quæ vero non habʒ ſapientiã ꝛ man
ca eſt ꝛ debilis nullorumqʒ neruoꝝ. Quem em̃ prudentem dixe
ro. quem iuſtum. quem liberalez. quem forti ꝛ magno aĩo virũ
quem deniqʒ modeſtum. frugi. temperantem. qui principem at
qʒ reginam ꝟtutum omniũ quam ſapiẽtiam dicimꝰ: ignorarit:
Nihil igiꝛ tibi agẽdum arbitror: quod nõ tecum antea diu ſis
multũqʒ meditatꝰ. Nulli autem cogitatꝰ tui veritate ꝛ deo va
care debẽt. Hoc p̄ſente atqʒ arbitro ꝛ ↄſiderãda tibi. ꝛ dicẽda. ꝛ
agẽda ſunt omnia. In cunctis autem ꝛ ꝟbis ꝛ rebꝰ fides ſeruan
da eſt. Huic em̃ vni q̃ iuſticia minꝰ nitiꝛ: iuſticia eẽ nullo pacto
poteſt. Homo vero iuſticia vacuus ſimil' eſt immaniũ bælluaꝝ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Nulla re alia Ariſtides ꝛ dict⁹ eſt ꝛ exiſtimat⁹ vir optim⁹: niſi
ꝙ iuſtiſſim⁹ haberet. Eādē ſibi cū de ſe opionē. M. Cato apud
Romāos ꝯparāſʒ: īgentē eſt laudē aſſecut⁹ Et quoniā vt monet
Bias ꝯſueuit: magiſtrat⁹ viꝝ demōſtrat: dāda tibi ē opa: vt nō
min⁹ ipſe dign⁹ magiſtratu exiſtimeriſ: ꝙꝫ te mgrat⁹ Sūt em̄ nō
nulli: q̄ nulla ꝟtute fraeti cū in aliquē dignitatiſ gradū aſcēderit
ſupbiūt illico. ꝛ ita cūctos īſolētiſſime dedignant: vt ſeipōs dedi
gnari videant. Quare vt facilitatē: ī ꝑmis āplectare: te nō ſolū
hortor. ſʒ etiā rogo Nā q̄ ſe difficilē adeūtib⁹ praebēt: plaerūqꝫ ī
nomē moroſitatiſ incurrūt. Et reſpōdendū eſt oīb⁹ ꝛ bn̄ reſpōden
dū: ne aut cōtumelioſi: aut ſupbi iudicemur. Quā ſi nō mō ne
gligētia ꝛ deſidia in magiſtratib⁹ ꝛ p̄ſidib⁹: ſed ocium etiā fugiē
dum: ſatis eo monemur exēplo: quo anus illa paupcula ī Phi
lippum regem nō inſulſe canillata eſt. Nam cum eſſet huic cō
trouerſia apud regē quā is ſaepe multūqꝫ rogat⁹: vt andiret at
qꝫ iudicaret: rn̄dit ſe ocioſum nō eſſe: tūc anus exclamauit: inq̄
ens. Noli te igit regem eſſe. Quod quidem dictū Philipp⁹ vt
erat vir prudentiſſim⁹ admirat⁹: nō illam ſolum: ſʒ alios qꝫ con
tinuo audiuit. ꝛ ſollicitudine liberauit. Quare tum labori idul
gēdum: tum grauitati ſtudendū eſt: quae tūc maxime ſernetur:
ſi lenitate ſeueritas cōdiatur. Nam cum lenitas nimia lentitu
dinis nomē ſubit: tum imoderata ſeueritas ī ſaeuiciā labit Nec
admodū exhilaratā faciem ꝓbo: nec ita ſupra modū triſtem: ſed
talem ſane: quae veluti mixtam laellij ꝛ ſcipionis quā tradunt:
faciem repſentet. Uocem neqꝫ comicā neqꝫ tragicā velim: ſed q̄
inter cōtentionem ac ſermonem media quaedam ſit. Inceſſum
etiā ipſum ad mediocritatē referri cupio: ne aut viatoꝝ: aut pō
pam agentiū ſimiles ſimus. Ea conſtantiae ratio eſt habēda: vt
idē ſemp velle: nō ſemp facē: aut dicere cōtendamus. Id autē
maxime tuebimur: ſi reꝝ hominū. locoꝝ. ac tempoꝝ diſcrimen
habuerimus: ſi callidi. diligentes. prudenteſqꝫ fuerimus. Cum
aliae multae illuſtreſqꝫ ꝟtutes requiri in principib⁹ ꝛ magiſtra
tib⁹ ſolent: tum innocētia ꝛ abſtinētia nō vulgares habentur.
Quid em̄ turpius. ꝙꝫ vaenalē habere rempublicā: Quid foedi⁹
ꝙꝫ q̄ iuſticia deꝫet. ꝛ mercede fiat. ꝛ p̄mio: Alij corrupto argē
to vim afferāt legib⁹. Alij aut ducti ꝓmiſſis rei cōeupitae: aut
tetra libidie occaecati ſe iniuriaꝝ licitatores faciūt: q̄s ꝓpulſato
res vltoreſqꝫ oportuit. Et q̄ nō man⁹ ꝛ oculos ſolū: vt Pericles

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

moebat Sophoclem: abſtinētis habere debeāt: ſed mentē etiā
et cognitionē oēm: hi ꝑ oēm auariciæ ⁊ incōtinētiæ labē ac dede
cus volutant̄. Ut antē cauendū eſt: ne metu fracti qđ rectū eſt
deſeramꝰ: ita quoqꝫ nos cōuenit turbulētiſſimos iracūdiæ indi
gnatiōis motus cohibere. Iratus em̄ nūqꝫ recte iudicet. Quā
quidem ſentētiam ſecutꝰ Ariſtides villicum qui deliquerat: pu-
nire iratꝰ noluit. Et Alexander Macedo enim per iram amicos
interemiſſet: ita doluit: vt vix ab ſe manꝰ abſtinuerit. Non igit̄
abſurde Aiacem poetæ ferūt pre iracūdiæ vehemētia in iſani
am actū. Quāobrem nō ego illum fortem dicendū: putem: qui
agēdis in rebus comite ira vtitur: ſed audacē potiꝰ ac plane iſa-
nū. Nam furētes ⁊ inſani homīes agūt quādeqꝫ multa nō ra-
tione ⁊ cōſilio: ſed quadam caſus temeritate: quæ ſpecie quapiā
fortitudinis laudātur a ſtultis. a prudentibus cū grauiſſimiſqꝫ
viris nō modo nō laudātur: ſed vicio eis dantur. Cū ad pœnā
accedimꝰ: ita iuſticiæ faueamus: vt miſericordiā exoſi minime
cenſeamur. Atqꝫ opa danda eſt: vt quātum in nobis ſit: nulla
detur cauſa puniēdi. Accidit cū quādeqꝫ idqꝫ in vrbibꝰ factio-
nū plenis: vt magiſtratuū ac ꝑncipū vel ſuaſione: vel cōfidentia
multi multa ⁊ ipſi perpetrēt per iniuriā. ⁊ alijs perpetrādi cām
afferant. Delinquētes autem ita ſunt plectēdi: vt nulla id odij
acerbitate: ſed lege: ſed æquo ⁊ bono fieri videat̄. Curandūqꝫ eſt
maxime: ne ſeditiones fiāt in ciuitate: ne ſimultates inimiciciæ
qꝫ alant̄: quæ tum potiſſimū ſolent accidere: cū nō æquo iure cū
ciuibus vtitur: cū nō eadem bonis aut ꝓmia: aut commoda red-
duntur. Improbis vero pœnæ aut detrimēta. Quæ quidem
errata in factionibꝰ vigent maxime. Nam hoīes factioſi quo ſe
potētiores efficiāt: cōcordiam tollūt: pacē quietēqꝫ perturbāt.
et rez̄ publicaz̄ ſtatū funditus euertunt. Hæc aūt horūqꝫ ſimi
lia nūqꝫ recte ſeruemus: niſi nobiſcū ipſi ante cōueniamꝰ. Pa
reat igit̄ in nobis rationi appetitꝰ. libido volūtati cedat. Pertur
bationū oīm vehemētiores motus ſi tollere oīno nō poſſumꝰ.
ſedare ſaltem mitigareqꝫ ſtudeamꝰ. Nam quo pacto alios mo
deret̄: qui ſeipm̄ nequit. Num qđ in alijs vituperamꝰ: laudemꝰ
in nobis? Qui alios puniamꝰ: ſi nobis ignoſcimꝰ? An ignoraꝰ
eā eſſe ſubiectoz̄ priuatorūqꝫ naturam. vt magiſtratuū ⁊ princi
pum facta imitētur? Si alios iuſtos ⁊ bonos volumꝰ. ne mali
ipſi iniuſtiqꝫ videamur: nitēdū eſt. Ciuitatū fœlicitas a bonitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

principium perficit. Ubi iuſticiæ loc⁹ datur: ibi diſcordiæ loc⁹
eſſe non pt. Eſt em̄ diſcordia toti⁹ ſeditionis ꝛ belli ſeruitutiſq;
fundamētum. Cōcordiæ igit: qua vna reſpublicæ ꝛ ſeruātur ꝛ
creſcūt: tum maxime cōſulam⁹: cum p̄ceptis iuſticiæ inſtitutiſ
q; paruerim⁹ Iuſti autem ſim⁹: ſi pietatem q̄ religioſiſſime deū
colim⁹ præſentem ſemꝑ coramq; habuerim⁹ Omnis em̄ huma
na iuſticia niſi a diuina manarit: q̄ pietas eſt: eam eſſe iniuſticiā
ſummam reor. Quis illum ambigat: q̊ deum nō vereat: homi
nes etiam cōtemnere. Quos aut cōtemnim⁹: quib⁹ eos vel iniu
rijs. vel cōtumelijs afficere dubitem⁹: præſertim oblata impu
nitate. At vir bon⁹ atq; idem ſapiēs ſi null⁹ etiam neq; deus nec
homo ſit metuend⁹: flagitium tamē ꝛ improbitatem abhomina
bit: nec q̊d reliqui aut diſſimulēt: aut ignorent. ſed q̊d ipſe de ſe
ſentiat. cogitabit. Hæc tibi quanq̄ ꝓ tua prudentia nō ignota
eſſe cenſebam. volui tamē ꝓ meo erga te ſtudio intelligēs eadē
mihi quoq; vixeri. quæ ipſe ꝑ oēm vitam obſeruare didiciſſes.
quo veteris doctoris tui iudicio cōfirmat⁹ ꝟtutem atq; ſapien
tiam cunctis reb⁹ mortalib⁹ anteponas. Sic em̄ non tam a p̄fe
cturæ ornatus magiſtratu: q̄ꝫ præfecturam ornaſſe iudicaberis
Uale. Ex Mediolano. Nonis Nouēbrib⁹. M. cccc. l.

¶ Frāſc⁹ Philelfus Ciccho Calabro duca
li ſecretario ſalutem

Dixiſti cum hinc eſſes abitur⁹ Laudem: ad triduū fore.
vt quas iuſſerat p̊nceps. pecuniæ mihi indubitato red
derent. Quatriduū iam aduenit. ꝛ de pecunijs ꝟbum nullū Ita
q; te rogo. ne iuſſa p̊ncipis fruſtra tuæ fidei mādata videant. q̄ꝫ
diligētiſſime cures. Uale. Ex Mediolano Idus Nouēbres.
M. cccc. l.

¶ Frācisc⁹ philelfus. Iohāni calabro ſal.

Quanti facias meum i te amorem. nō ſum neſcius Ita
q; te rogo plurimum. vt q̊d mihi ꝟbis p̊ncipis ſignifi
caſti. factum iri q̄ꝫ primum cures. Id erit mihi tam gratum q̄ꝫ
quod gratiſſimum. Uale. Ex Mediolano. viij. Idus Nouē
bres. M. cccc. l.

¶ ¶ Franciſcus Philelfus. Petro Tho
maſio pħo ac medico ſal.

Deſideraui iā diu lrās tuas. rurſuſq; deſidero Itaq; ſi me
amas. id quod eſt mihi clari⁹ luce. noli cōmittere. vt te vel negli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

gētiæ nomine. vel obliuionis crimine accuſem. Uale Ex Medi
olano. viij. Idus Nouēbres. M. cccc. l.

Fräciſc⁹ philelfus Fräciſco barbaro ſal

PErſæpe litteras ad te dedi. quib⁹ quod erat vel officij.
vel humanitas tuæ non petieram modo. ſꝫ ſummis te
precibus obſecraram. Quod autem nihil reſpōderis. aſcribo oc
cupationibus tuis. quibus vt exiſtimo. impedit⁹ tum priuatis
tum publicis in rebus nec nobis potueris. necꝫ αυτῆ τῆ. ἀθη
νᾶ ſatiſfacere. Accedit ad rem ὁ τοῦ συγγαμβρου
φόνοσ. quo te nō mediocriter angi puto. Sed tu velim. om
nia ꝑ tua ſapiētia moderreris. operamqꝫ des. quo ad ei⁹ præſtari
a te poteſt vt omnes intelligāt nulli eſſe Uenetijs ſeditioni ⁊ ci
uili diſcordiæ locum. Nec eñ te latet Agathonis dictum ſolo
vno priuari deum infecta facere. quæ facta ſint. Malum præte
rea malo accumulare nō eſt prudentiæ. Itaqꝫ ⁊ magnum te vi
rum ⁊ prudentem. ⁊ moderatum vt præſentib⁹ poſteriſqꝫ oſten
das. operæprecium arbitror. Uale. Ex Mediolano. vij. Id⁹
Nouēbres. M. cccc. l.

Fräciſc⁹ philelfus Bernardo Juſtiniano ſal.

QUoniam tot⁹ Pythagoreus factus es. nihil peto. vt
reſpōdeas. quanqꝫ loquēdi Pythagoras: non ſcribendi
ſilentium iuſſit Tuos filios vt ⁊ tui ⁊ aui ſimilis effici patiaris
rogo. petoqꝫ vt meos mihi libellos reddi cures. Uale. Ex me
diolano. vij. Idus nouēbres. M. cccc. l.

Fräciſcus philelfus Petro perleoni ſal.

ABinis lrīs tuis quas prime ad me dederas. poſterioēs
accepi. pores autem miſſas audiui. ſed nuſquam vidi.
De re tua nihil habeo. quod ad te ſcribam. Nam ea ignaris eti
am nobis temptata fuerat apud principem ꝑ tuū arminenſem
ſcribam. cui quod cuperes. lrīs declararas. Reſpōdit princeps.
vt eſt mihi renūciatum. ſatis ſibi vnum Philelfum eſſe. nec pa
ti aut rem aut tempus impenſam aliam. pſertim non neceſſari
am. Idem etiam ſenatus reſpōdit. Quare cum inutilem futurā
cenſuerim meam omnem ſuaſionem. ſilentium agere inſtitui.
Neqꝫ omiſi tamen. quin cum Nicolao Arcimboldo ſenatore
grauiſſimo ⁊ ſapientiſſimo iuriſconſulto rem ipſam commēta
rer. qui idem quoqꝫ ipſe reſpondit. quo de cæteros audieram Do
leo hanc temporum condicionem nobis oblatam. Tu velim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

prudēter conſulas rei tuę. κλεάρχον ὡσ δὶ Δεσ ἀρχει βονωυίασ γραψου περι σου προσ ἀυτον. Uale Ex Mediolano. vij. idus nouēbres. M.cccc.l.

Frāciſcꝰ philelfus Johāni euāgeliſtę fratri heremitano ſalu.

NEc īferre cuiq̄ȝ ſum iniuriā vnq̄ȝ ſolitꝰ. nec ferre cōtumeliā. Jtaq̄ȝ monēdus viſus es: vt cœptis abſtineas: ne ⁊ inanis conatus tuas tacito cogitatiōis cōuicio tādem accuſes. ⁊ mihi argumētum afferas iure vlciſcēdi. Quod ſi priſtinam amiciciā noſtrā volutare animo volueris: nihil fruſtra tēptabis Preterea nō te debet cepiſſe obliuio. ⁊ quę locutꝰ. ⁊ quę molitus fueris in pncipem noſtꝝ prime tyrānidis tempeſtate. Hęc ſi efferātur in lucem: te puto: pœniteat totiꝰ conatus tui. Nec lōge fuerit arceſſendi teſtes. Nā ⁊ vicinia tua oīs ⁊ tui ordinis ſocij ⁊ ſodales itē cōmanduconeſq̄ȝ tui ꝯſtātiſſima teſtionia aduerſus te ferāt. Paucis te admonui. Tu ne mihi ſtomachū moueas. caue. Uale. Mediolani ex edibꝰ nobus nouēbres. M.cccc.l.

Frāciſcꝰ philelfus Memmoſcopo Croſſetano ſalu.

DEderamus ad te anno ſuperiore duo illa ꝑma lyrici noſtri opis carmia. q̄d modo ſumꝰ aggreſſi. Ea quoniā tibi. vt audiui. reddita nō ſunt. idcirco rurſus mittēda ſtatui. vt intelligēs nullo neq̄ȝ iocoꝝ interuallo. nec tēpoꝝ lōgitudie ceſſe uiſſe amorē erga te meū. Uale. Et ſiquid iſtic meū eſſe noris. facito intelligā id tibi eſſe cariſſimū. Ex Mediolano. vi. idus nouēbres. M.cccc.l.

Frāciſcꝰ philelfus. Dominico Mauro ſalutem dicit.

VIr q̄dā grauis ac probꝰ qui nup a vob̄ reuertiſſet Mediolanū. mihi neq̄ȝ petēti. neq̄ȝ cogitati renūciauit te Jme dignos diſſemiare ſermones. Jd aūt ego de te mīme ſum miratꝰ. qui ita loq̄ris. vt es ⁊ natus. ⁊ altus. ⁊ educatꝰ. Reliquū eſt. vt nō minus honeſte de te iure audias. q̄ȝ pro moribus tuis de Philelfo tuo locutus es. Uale. Ex Mediolano. x. kalen. Decēbres. M.cccc.l.

Franciſcus Philelfus. Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

REddita mihi ſunt vna cũ litteris tuis opuſcula: q̃ miſi
ſti. Et habeo tibi gratias. Reliquũ eſt. vt cũ terci⁹ liber
de exilio tibi redditus fuerit. eũ ad me des q̃ꝫprimũ. Uelim eti
am. q̃ꝫ diligẽtiſſime odoreris. quid de ſecũdo eiuſdẽ opis libro;
q̃d de Mediolanẽſib⁹ cõuiuijs. q̃d de ijs Hippocratis tui libris
quos in latinũ vertimus. actũ ſit. Nã hæc oia ad Leonardum
Juſtinianũ viꝝ patriciũ ⁊ de me optime meritum legẽdi gratia
dederamus. Quare vt ⁊ hæc ſingula ⁊ Coſmianã orationez ab
illius ſummi viri nobiliſſimo filio Bernardo petas atqꝫ mittas
ad me. te valde rogo. Audio iſtic. D. M. petulantiſſime de me
loqui. Et ne id quidem miror. Raro fit eñi vt impurus adoleſ
ſcẽs in improbũ ⁊ flagitioſum viꝝ nõ corruat. Jſtum tamẽ mo
neri cupio. Philelſo bilem ne moueat. ne quæ falſo alteri obijſ
cit. vero in ſeſe ac liquido cum agnorit. ſtulticiæ ſuæ pœniteat
Nã canis hic quod Diogenes dicere cauillariqꝫ cõſueuit. betis
nõ veſcitur. Nouit autẽ ipſe. ⁊ qualis eſt. ⁊ qualib⁹ nat⁹. Ego
nullius opis diuiña benignitate ĩ pñtia ĩdigeo Nã oia mihi apđ
hũc liberaliſſimũ pncipem ſecũda ſunt planeqꝫ fœlicia. quæ ſi le
uiſſim⁹ iſte nebulo cõſiderare voluerit. ſeſe ĩſaniæ arguet. Quas
idcirco ad te ſcripſi. vt hoiem moneas. ne cũ detrahit bõis viris
ſuiqꝫ diſſimilib⁹. ſibi ipſe tandẽ iraſcat. Uale. Ex Mediolano
x. kalẽ. Decẽbres. M.cccc.l.

¶ Franciſcus philelfus. Baptiſtæ Schaccæ
barocio ſalutem.

ITa velim officio tuo vti. vt id mihi cõmodo ſit. nõ icõ
modo. Quare ne mihi lõgi⁹ vba des. huic nũcio ⁊ epl'aꝝ codicẽ.
et Ariſtotelis particulã ad me dato. Uale Mediolani ex ædi
b⁹ noſtris. x. kal'. Decẽbres. M.cccc.l.

¶ Franciſcus philelfus Baldo martyrello ſal

QUod iã pridẽ de Gaſpare librario ſuſpicabar. ductus
vel q̃dã φυσεωνομιας recondita rõne. id pſpi
cue tandẽ erupit ĩ lucẽ. Quã mihi rationẽ fingit hõ ĩpudẽtiſſi
mus. quã lacernã blactit. Num ego lacerna vtor. aut viſus vn
quã ſum. Num petij. Num pmiſi. Num meo noĩe cuiq̃z de
dit. Nõ ẽ apud me chirographũ ei⁹. quo rõ nr̃a ois ꝯtinet Sꝫ
miror pfecto te q̃ noris incõſtantiã ⁊ leuitatẽ hois mendaciſſi
mi in Aeneidos codice. ⁊ mihi tamen impedimento ſis. quaſ
ſi is non ſaciati. dum mea mihi non reſtituit. ſed patiatur in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

luriam. Prudenti⁹ egeris: ſi hoīs impudentiā acriter caſti gere
ris. Uale. Balbum noſtꝝ ſaluū eſſe cupio Ex Mediolano. vij
kal'. Decembres. M. cccc. l

¶ Franciſc⁹ philelfus. Facino forobronun
cianenſi ſalutem.

QUod mihi abiēs ꝟbū nō feceris: feciſti tu quidē inhu
mane: id q̄ð nō tam morib⁹ tuis q̇ ſunt humaniſſimi:
dandū velim: q̄ꝫ liberalitati calabri noſtri Licchi: q̇ dum vi nū
moꝝ te obruit: facit oblitum amiciciæ noſtræ. Quare pꝫto abs
te. eum vt roges meo nomīe: ne te nummoſiorem efficiat: quo ī
amicos ſis diligētior: addaſqꝫ ſe mihi gratiſſimā rem facturꝝ: ſi
negocium meum cōfecerit apud principem. idqꝫ ⁊ q̄ꝫprimū ⁊ ex
ſentētia noſtra. Quam ipſam rem vt etiā tu q̄ꝫ diligētiſſime cu
res: maiorē in modū a te cōtendo. Uale. Ex Mediolano. vij.
kal'. Decēbres. M. cccc. l.

¶ Frācīſc⁹ Philelfus. Liccho calabro du
cali ſecretario ſalutem.

REm meam vt apud principem cures: tāto ſtudio te ro
go: vt maiore vix aliud quicq̄ꝫ poſſim. Nō ea mihi cō
dicio eſt: vt morā pati liceat: id quod tibi eſſe perſpicuū nō ſum
neſcius. Noui præterea occupationes tuas Quo fit: vt vel im
portuniorem me præbeam. Cedit em̄ neceſſitati pudor. Itaqꝫ
velim: omnia ꝓ tua prudentia modereris. Uale. Ex Mediola
no. vij. kal'. Decēbres. M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus. Blondo Fla
uio ſal. plu. dicit.

PErcunctanti quottidie ſæpiſſime de te mihi tādem ē re
nunciatū te Ferrariā cōceſſiſſe: habereqꝫ perbelle. Quæ
res me quāta volnptate affecerit: conſiderari abs te malo q̄ꝫ di
ci a me: q̇ eo te amore complexus ſum: vt alium magis neminē
Quod autem in hanc diem nihil ad me ſcripſeris nō mediocrit
ſum mirat⁹ Non em̄ es neſcius: q̄ꝫ mihi iucūdæ eſſe debeāt tuæ
ſecūdæ res omnes. quas æque mihi atqꝫ tibi ſecūdas ſemper iu
dicari. Itqꝫ tuæ liberalitatis mun⁹ erit: ſi me feceris q̄ꝫprimū
certiorem de omni ſtatu tuo: quem in dies ab immortali deo ma
gis magiſqꝫ fortunari non ſolum cupio: ſed etiā opto. Uale. et
clariſſimo philoſopho Nicolao Uario: ⁊ eloquentiſſimo viro
Guarino Ueronenſi ſalutem meo nomīe plurimam dicito.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Ex Mediolano. ſeptimo kalendas Decembres. Milleſimo.
cccc.l.

Franciſcus philelfus. Johanni Auriſpæ.
ſalutē plurimā dicit

Cretenſis quidem auceps q̄ nomine tui principis acci-
pitres ad Cæſarem hunc noſtrum nuper dono tulerat.
fecit me certiorem te modo e Romana curia Ferrariam reuer-
tiſſe. Itaq̄ꝫ mei ſum officij arbitratus. vt te viſerem meis litte-
ris ⁊ de omni meo ſtatu doctiorē facerem. Omnium primum
quod tibi eſſe non ingratum exiſtimo. ⁊ valeo ipſe quidem. ⁊ hu-
ic humaniſſimo principi ſum cariſſimus. Nummorum autem
tantundem mihi nūc eſt. quātum antea ſemper. hoc eſt æque ac
nihil πολυσοφιασ η πολυπλουτίασ magis dele-
ctor hoſpicio. Et hæc de me. Cupio nuncies verbis meis no-
ſtro amiciſſimo Blundo Flauio me poſtea q̄ꝫ a nobis abijt quæ-
dam ſcripſiſſe. quæ Gaſpari ſuo vel noſtro potius nō inutilia
fore ſit putaturus Hæc mittam ad eum. cum me docuerit. quē
tādem in portū omnino ſe receperit. Itaq̄ꝫ velim etiam ex te ſci-
re. ⁊ quid agat ⁊ quo in ſtatu res ſuas collocarit. ſit ne in Ro-
manā curiā profecturus. an iſtic futurus diutius. Idē q̄q̄ꝫ vt
de teipſo intelligā. facito. quo ſciā. quo in loco te ſint noſtræ lit-
teræ offenſuræ Præterea ſiquid noui es nactus. quod maxime
muſaꝝ interſit. cura. vt norim. vel potius. vt id mihi cōmune
ſit tecū. Uale. Ex Mediolano. vi. kalēdas. Decembres. M.
cccc.l.

Frācīſcꝰ philelfus Ciccho calabro ducali
ſecretario ſal

Me tuæ phumanæ amiciſſimæq̄ꝫ lr̄æ nō modo recrea-
rūt. ſꝫ etiā mirifice refecerūt Nec dubito q̄ ſcripſiſti ex
animi ſentētia eſſe a te ſcripta. mō quē admodū ipſe benigne cu-
pis: itē etiā reliq̄ iuſſa pͥncipis exequātur. Uale. Ex Mediola-
no. vi. kal'. Decēbres. M. cccc.l.

Franciſcus philelfus Ciccho calabro
ducali ſecretario ſal.

De re pecuniaria q̄d mihi ſperādū ſit: nō ſatis ītelligo.
Cōueni vtrūq̄ꝫ Antoniū ⁊ Boſſiū. ⁊ Lōgū. quoꝝ alt
pecuniam dicit nōdū eſſe allatam At Longus addit nihil etiā
de ea mihi ſperandam eſſe. Nam illam omnem dexeri at.ꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

decretam eſſe auũculo tuo Angelo Simonetæ. Itaq; te rogo: des operam: ne diutius res trahat. Uale. Ex Mediolano. vi. kal'. Decembres. M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus Johanni calabro ſalutem.

Reddidi tuas lrãs Antonio longo: quib⁹ is lectis mihi reſpõdit diligẽtiſſime ad ſeſe de me ſcriptũ: ac ſe cupere mihi admodum gratiſicari: ſ; nequaq̃z poſſe. Nã ſibi eiuſmodi pecunias eſſe nullas. Itaq; aliunde cõſuli oportere: quoniam quidquid nummoꝝ ex papienſi illa ratiõe in hãc vrbem afferet id omne cõſtitutum eſſe Angelo Simonetæ auũculo tuo. Tibi autem mi Joãnes habeo grãs: qui quãtum in te fuit: voluntati meæ ſatiſfeciſti cumulatiſſime. Uale. Ex Mediolano. vi. kal'. Decẽbres. M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus Petro Thomaſio philoſopho ac medico ſal.

Noſti eam eſſe ſapiẽtum viroꝝ ſententiam nihil accidere pernicioſius ſenectuti q̃z animi relaxationem. Ea eñ ingenij vis quam iuuẽtæ feruor excitabat: iam ſipiritali ſanguinis fomẽto veluti tepeſcẽte paulatim hebet: vbi diligẽtia ⁊ ꝑpetuo quodã ſtudio minus acuatur. Itaq; nõ abſurde monẽt. qui præcipiũt eſſe in huiuſmodi ætate labores corpis minuẽdos ad augẽdos autem animi. Quanq̃z haud ſcio: q̃z ocioſa vita cõducat corpi. Uidemus certe apud Homerum Neſtorem ⁊ animi et corpis virib⁹ æque delectari. Ego autẽ puto ĩ omni ætate mediocritatẽ eſſe ſeruãdam: ⁊ ita agẽdum: vt nihil nimis: nihil parum. Intentionẽ remiſſione cenſeo condiendã. At relaxari qui velit: languidæ cuiuſda; pecudis ſimillimũ iudico. Quorſum hæc? Iampridem nihil ad me ſcribis vel q̃z plurimis lrĩs ꝓuocatus. Nihil eſſe in cauſa aliud opinor q̃z ſenniũ. Quare te rogo: vt et tui ⁊ muſaꝝ iam incipias remiſci. Mihiq; aliq̃d reſpõde. ne vel ſenectutẽ in te accuſem vel obliuionẽ. vel negligẽtiam. Uale. Ex Mediolano. vi. kal'. Decembres. M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelſus Aeneæ ſiluio epiſcopo ſenenſi ſalutem

Accepi te Senæ declaratum epiſcopum: quod ⁊ tibi. ⁊ ſenenſibus vehementer gratulor. Utriſq; eñ recte cõſultum puto. Nam ⁊ tu viues in patria. viues cum tuis. viues

tranquille. viues cum dignitate. ⁊ Senenſes eum pontificem
ſunt accepti. qui ſit integerrimus. innocentiſſimus. doctiſſimꝰ.
Reliquum eſt. vt quando quidem liberale tandem ocium nactus
es. ea bona. quæ tibi natura quā affluentiſſime largita eſt. ⁊ ob-
ſerues. ⁊ colas. Tales ingenio. eruditione. eloquentia. hæc tibi
ſunt omnia excitanda. Curandumqꝫ. vt non tibi ſolum ſed bo-
nis omnibus. non modo viuis. atqꝫ præſentibus. ſed vniuerſæ
quoqꝫ poſteritati natus videare. Vidi ego non nullos coſtrenimꝰ
qui in paupertate frugi ⁊ induſtrij extiterunt. At iidem vbi re-
bus lætioribus vti cœpiſſent. cum dignitate ⁊ opibus deſidiam
etiam admiſerunt ⁊ negligentiam. Quod etſi de te minime ve-
rendum arbitror. facit tamen incredibilis amor erga te meus.
vt vel currentem adhortari audeam. Si cum eſſes ⁊ epiſco-
pus tergeſtinus ⁊ Regis Romanorum ſecretarius ac idem ſæ
piſſime pro illo principe orator tum ad pontificem maximum.
tum ad Florentiſſimas orbis terrarum reſpublicas ac domios.
ſemper aliquid egregium lectitabas. dicebas. ſcribebas. quid te
nunc agere oportet tantum leuatum laborum mole. Noli obſe
cro pati. vt vel punctum aliquod temporis tibi vacuum laba
tur. Non parum prodeſſe poteris ⁊ tuis ⁊ alienis. ſi tuos gͥuiſ
ſimos cogitatus acutiſſimaqꝫ inuenta litterarum monimentis
commendabis Pone tibi ante oculos pontificem noſtrum Am
broſium. aurelium Auguſtinum Johannem Chryſoſtimum.
Utrumqꝫ Gregorium: qui cum ipſi quoqꝫ eſſent epiſcopi ⁊ in
finitis fere occupationibus obruti: quot tamen ⁊ quanta quā-
qꝫ ſalutifera volumina locubrarunt: Quid enim aut magnum
Baſilium. aut Euſebium. Hieronymum abbates meminero
quorum pæne infinitis elegantiſſimiſqꝫ libris ⁊ Italia pollet:
et Græcia. Chryſtianiqꝫ omnes mirifice iuuant. Sed longior
ſum: q̄ꝫ debeo. præſertim tecum pontifice prudentiſſimo. Va
le. Ex Mediolano. ſexto kalendas Decembres. Milleſimo.
cccc. l.

¶ Sequitur liber Octauus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Francisci Phılelfi Epiſtolarum.
Liber Octauus:

Franciſcus Philelfus Renato Regi ſa
lutem plurimam dicit:

IOhannes Marius filius cum nuper Me
diolanum mei viſendi gratia rediȷſſet: cum
aduentu ſuo cupienti ⁊ exoptanti mihi vo-
luptatem maximam attulit: tum eo iucun-
dior fuit. quod ſe tibi cariſſimum eſſe decla-
rauit. ⁊ id quidem permultis erga ſe tuis ac
pulcherrimis beneficiȷs. Quid em̄ adoleſcē
ti ad virtutem vel nato vel contendenti fortunatius poſſit con-
tingere q̄ꝫ eius principis vti ꝯſuetudine: apud quem verſari nō
minꝰ ſit hōrificū quā fructuoſū. Ut em̄ nulla vtilitas ī bōis cen
ſenda eſt: q̄ honeſtate careat: ſic in actiua atqꝫ ciuili vita honeſtū
id amplectendum in primis arbitror: quod emolumenti ratio-
nem nō aſpernet. Nam illud honeſtum: quod priſci philoſophi
gloriam ſibi dūtaxat ꝓponentes: coluerūt. etſi erat ampliſſimū:
tamen quia nullam habebat vim vtilitatis admixtam: a ciuili
viuēdi cultu. ⁊ ab omni reipublicæ adminiſtratione reiectum ē
Quare cum video eſſe filio apud te meo ⁊ honeſtati ſimul ⁊ vti
litati locum: nō poſſum mediuſ fidius nō lætari cum eius tum
etiam tua cauſa: cuius laudi vehemēt faueo. Ego tibi rex Re
nate nō mediocriter ſum affectus: quippe quem audiam ȷs vir
tutibus præditum: quæ maximæ ſunt in Rege humanitate.
munificētia ⁊ ſtudio diſciplinæ. Nam quanqꝫ ſemina quædā
virtutis ſunt nobis natura inſita: ea tamē doctrina mirifice co
aleſcūt ⁊ ſpecioſiſſime efflorēſcūt. Itaqꝫ laudant a viris ſapiētiſ
ſimis Cyrus. Alexāder. Cæſar. quod eſſent doctiſſime eruditi.
Quod ſi natura quadam omnes incendimur ad ſciendi cogni-
tionem: quāto id magis nitere debet in regibus: qui veluti quæ
dam optimæ naturæ deiqꝫ ſimulacra habetur in terris: At hu-
manitas cum delectat in omnibus tum in principibus ⁊ Regi
bus maxime: qui quo excellētiores ſunt int homines: eo magis
debent humanitate cæteros antecellere Itaqꝫ humanitatem tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

am: manſuetudinem facilitatem cum audio ab omnib⁹ prædica
ri: dign⁹ mihi vn⁹ exiſtimaris: quem nulla hominum facūdia:
nulla ſapiētum virorꝝ ingenia: nulla monumēta litterarꝝ cōtice
ſcant. Liberalitatem autem. ⁊ munificētiam tuam etſi iampri
dem ⁊ vna: ⁊ viua. ⁊ eadem omnium voce atqꝫ laudatione audie
ram celebrari: eam tamē cum ſum expert⁹ in filio: te huiuſmodi
eſſe ſtatuo: cui⁹ vitam ⁊ incolumitatem debeāt ſapientes omnes
et eloquētiſſimi viri tum vitam ſibi: tum etiam incolumitatem
opinari. Et facis tu quidem recte: ꝗ te benignum ⁊ beneficum
ſemper velis. Uix eſt eñ alie ꝩtus vlla: quæ munificētiæ præ
ſtet in conciliādis hominum ſtudijs atqꝫ beneuolētia. Præteā
quid aliud habēt boni faſtigia principatuū ac regnorꝝ: quo illorꝝ
præſides cæteris hominib⁹ videant beatiores: niſi vt his dādi ⁊
benefaciēdi ꝓbatis viris facilior ſit facultas: Quāti igiť dandi
atqꝫ donandi munere diligētior fueris: tum eo te magis ꝓncipa
tu dignum oſtēdis: tum cæteros omnis aut rapis in amorem
tui: aut ad te amādum facis ardentiores. His ergo tam præcla
ris regalibuſqꝫ ꝩtutib⁹ cum te ornatum eē intelligo Rex Rena
te: æquiore patior animo abſentiam dilectiſſimi filij: præſertim
cum animaduerto filij vtilitatem cum tua ⁊ vtilitate ⁊ volupta
te cōiunctam eſſe Non eñ is tibi parꝝ ꝓdeſſe queat ad græcæ di
ſciplinæ præceptionem: qua te iure delectari audio ac lætor Re
liquū eſt: vt itelligas me totum eſſe in filio. Quare quiquid in
hūc humanitatis tuæ benignitatiſqꝫ cōtuleris: id omne in me
ipſum abs te collatum iudicabis. Uale Rex optime. Ex Me
diolano. vi. kalendas. Decembres A natali Chriſtiano anno.
M. cccc. l.

Frāciſc⁹ phi. Thomæ fregoſo Sagonæ
præfecto ſalu.

Cum Joānes Marius fili⁹ ad te iret. nō ei potui nihil
litterarꝝ dare: quib⁹ intelligēs te mihi factuꝝ rem gra
tiſſimam: ſi meo etiam nomine ⁊ libent̄ ⁊ perhumanæ vt bonos
et eruditos ſoles: eum exceperis. Nolim tamē huiuſmodi beni
gnitatis officium venale mihi ꝓpoſuiſſe videaris. Quare cōui
uia illa mea niſi ex vetere occupatione oīno aſcripſeris iuri tuo:
ſi min⁹ reddidiſti meo nomine Joāni feruſino clariſſimo iuriſcō
ſulto. aut Nicolao cebæ: ꝗꝫprimū vt reddas; rogo. Uale. Ex
Mediolano. vi. kal'. Decēbres. M. cccc. l

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcus philelfus. Baptiſtæ Schacæ
barocio ſalutem.

QUod rebus meis vtaris familiariter: nequaq̃z tibi vi-
cio do. Nã vt græci dicunt. τά τῶν φίλων. κοι
νά. Sed quod ita vtaris vt mihi incommodes: minime laudo
Tu mea omnia carmina ita habes apud te: vt eoꝝ mihi nulluz
eſſe reliquum exemplum velle videaris. Itaq̃z quod ſum carmi
num opus aggreſſus: fruſtra aggreſſus videar: ſi ita mihi te fa-
miliarem præſtiteris: vt non tua tibi ſolum: ſed mea etiam eſſe
tua volueris. Quod ne turpiter vſu veniat: facito: mea omnia
carmina ad me q̃primum redeant. Reliquiſti enim eoꝝ apud
me nihil. Uale Mediolani ex ædibus noſtris. vi. kal'. Decem
bres. M. cccc. l.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Mæmo Bazæ epiſco
po craſſetano ſalutem

GAbriele mirabili: qui tibi has lrãs reddidit. vtor iam
multos annos familiariſſime ⁊ ſumma eſt mihi cum eo
amicicia. Is nomine ducis Sphortiæ it legatus ad Alphon-
ſum Regem legatione libera: Quare cum iſtac eſſet iter factu-
rus: nõ potui ei nihil dare ad te litterarum vt ⁊ te Gabriel ⁊ tu
Gabrielem noſſes. Uale Ex Mediolano. iij. kal'. Decẽbres.
M. cccc. l.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Baptiſtæ Schacæ
barocio ſalutem.

QUantum videor intelligere: mauis te Dauum habe-
ri q̃z Oedipoda: qui tamen vterq̃z dici poſſis. Carmia
inquam mea mihi q̃primum reddito. Quod ſi meæ litterarũ
notæ fortaſſe te delectant: tuis etiam ego contentus ſim. Qđ ſi
neq̃z mea ad me dederis: nec alia ratione ſatiſfeceris officio tuo:
iure mihi vel caſtigandus: vel apertius monendus videare. Ua
le Mediolani ex ædibus noſtris pridie kalendas Decembres.
M. cccc. l.

¶ Frãciſcꝰ Philelfus Galeoto frumen-
to ſalutem.

REdditæ mihi ſunt ſuauiſſimæ litteræ tuæ: quas liben
ter accepi: diligentiſſimeq̃z perlegi. Franciſco Aleardo
nobili ⁊ diſertiſſimo adoleſcenti habeo gratias immortalis: qđ
eum amet: cui ſe nouit eſſe cariſſimum. Et Ueronam ⁊ vniuer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſam Veronenſem nobilitatem maximi facio. delectorqꝫ eius cō
ſuetudine plurimum. Sunt eñi natura Veronēſes tui omnes
perhumani atqꝫ liberales. & ad bonarum artium ſtudia ita accō
modati: vt nulli hominum generi cedant. Itaqꝫ tibi mi Baleo
te: quem videam mei amantiſſimū: nō verebor perſpicuam red-
dere ſentētiā animi mei: quāuis mihi añ hāc diem nunq̄ꝫ ſis co
gnit⁹. Facito: intelligam ſummā totius rei: quo certi quod offe
ratur. Ubi intellexero: poſſim nō obſcure volūtati tuæ gratifi-
cari: quā & eſſe: & fore eādem mihi ꝓtinaciſſime decreui. Nolim
me tamē prudētiæ minus q̄ꝫ ſapiētiæ laudatum iri. Vale. Ex
Mediolano. ꝓdie kal'. Decēbres. M.cccc.l.

Franciſcus philelfus Andreæ alaman
no ſalutem dicit.

QUo te magis in dies ꝑſpicio: eo mihi humanitas tua
ingeniiqꝫ fœcunditas dilucidior fit & clarior. Me tuæ
proximæ litteræ mirū in modū delectarūt: quippe quæ nō min⁹
amoris plenæ ſummi erga me tui: q̄ꝫ diſertiſſimæ viſæ ſunt Il
lud autem mihi moleſtum fuit: qđ hæ ꝑuenerint ad me: quo tē
poris momēto vir integerrim⁹ religioſiſſimuſqꝫ ſacerdos frater
Marianus is q̇ tibi reddidit hāc epiſtolā: erat cōtinuo deceſſu-
rus ad vos. Itaqꝫ nō potui qđ voluiſſem: ad ea reſpōdere. quæ
tum de ꝟtute: tum de fortuna locut⁹ es. Sꝫ reſpōdebo poſtea cū
quid ocij nactus fuero. & ſi hoc mihi vix vnq̄ꝫ datur oīno. Inte
rim te moneo: atqꝫ hortor: vt nihil exiſtimes humanis in rebus
vni ꝟtuti anteponēdū. Hæc eñi ſola viget. ſapit. eſtqꝫ īmortal'
Reliqua oīa & vana ſunt. & fragilia planeqꝫ caduca. Quod ſi te
cū diligēter aīo volutabis: tibi ſalmacis datura ſit ſpolia non tu
illi. Ariſtotelen de re domeſtica vehemēter expecto Arretinus
Joānes is qui tuas mihi lrās reddidit: renūciabit nomine tuo:
ΤΟΝ ἀρρΗΤΙΝΟΝ ΚάρΟΛΟΝ eſſe amātiſſimū mei: id qđ ſum
ma cū voluptate audiui. Vale. Ex Mediolano. iiij. nonas De
cembres. M.cccc..l.

Franciſcus philelfus Andreæ alaman-
no ſalutem dicit

QUod nudiuſſeptim⁹ reſpōdere oīno tibi nō potui idqꝫ
ob nūcij velociorem abitionem: reſpōdebo in præſentia
minime auare. Idqꝫ ſi minus fortaſſe ex ſententia tua: at amice
tamen: et vt arbitror: vero. Primum autem de me dicam:

quod abs te vltimo loco quæſitum eſt. Cupis em̄ ſcire: ꝗd agā
quæ ſit vitæ inſtitutio. ⁊ in quam philoſophoꝝ ſectam deuene-
rim. Si ad vnum hoc reſpōdero: quod de philoſophia ſcripſiſti.
et inſtitutum meum ⁊ actionem vitæ facile cognoſcas. Cū mul
tæ ſint philoſophoꝝ ſectæ: quippe quas aliȷ̃ nouem: aliȷ̃ decē exi
ſtimarūt. et. M. Uarro omnium latinoꝝ doctiſſimꝰ ⁊ Græco
rum inferior nemine quinqꝫ ⁊ quadraginta numero eſt cōplexꝰ
ego illam maxime diſciplinam ſequor. ⁊ ſecutꝰ ſum ſemper: quā
ab Antiſthene ꝓfectam amplificauit Zeno: perfecit Chryſippꝰ
Illud dūtaxat in bonis duco: quod honeſtum ſit Honeſtum au
tem ipſum ſua ipſius vi atqꝫ dignitate: nō populari gloria defi-
nio. Ut autem ſentio: ita etiam ⁊ loquor. ⁊ viuo Præter homi
nes impuros ac flagitioſos odi in vita neminem. Eos autē om
nis qui præ ſe ferrēt vlla ſimulacra ꝟtutis: diligere obſeruareqꝫ
cōſueui. Huiꝰ autem vitæ inſtitutum cum ad alia plæraqꝫ dig
laude: tum ad ſatyras ſcribēdas me compulit quo per vitupera-
tionem improboꝝ hominum. ⁊ laudationez innocētum præſtā
tiſſimorumqꝫ viroꝝ cunctos ad ꝟtutem capeſſendam adhorta:
rer: a flagitioqꝫ auerterem. Quæ autē corꝑi ſunt: aut fortunæ:
quā fabulātur: tributa commoda tātum vel colēda: vel admit-
tēda cenſeo: quo ad eoꝝ vſus ꝟtuti expediat. Nam neqꝫ ꝟtutez
incultam ⁊ ſqualidam: neqꝫ nitidam nimis ⁊ elegātem probo.
Qua ductus ſentētia: quæ mihi natura largita eſt corꝑis ad ꝓ
bitatem adiumēta: ſi qua tādem largita ſit: ea quātum in me fu
erit: ita tutatus ſum: vt nihil eoꝝ deſiderem: quæ aut ad digni-
tatem membroꝝ. aut ad ſenſuū integritatem attinēt. Quæ ve
ro extra corpꝰ poſita ꝟtutis ſunt adminicula: nō tam ſequi ſtu-
dioſe. ꝙ veluti hoſpitalit̄ admittere didici. Quo fit: vt qui mi-
nima fortuna cōtentus ſim: ea neqꝫ abundem: nec etiaz prorſus
caream. Quin ea quo magis ab me veluti negligit̄: eo ſe magis
præſtat obſequētem: ⁊ ita ſequit̄: vt interdum etiam fugiēti pu
dorem iniȷ̃ciat. Nam omnis actio vitæ meæ inſtituto reſpōdet
Grandes in me opes: ingēteſqꝫ pecuniæ florētiſſimaꝝ Italiæ ci
uitatum ⁊ muniſicentiſſimorum principū muneribus ſunt col
latæ At mihi quottidie eſt tātundem ac ſi nihil vnq̄ꝫ collatum
fuerit. Et cum nihil ſit ⁊ nihil tamē deeſt. Ita meum agitur di-
uina quadam benignitate: vt qui ꝓpe nihil habeam: videar om
nia quodāmodo poſſidere; Satis me locupletem ſemꝑ opulen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tūqꝫ ſore duxi: ſi cōſilia ⁊ cogitatiões oīs ad v̾tutē deūqꝫ referrē
Quid enī deeſſe cuiqꝫ pt: q̇ v̾tute comite vtat̄ ad deū? Nulla ſa
ne videt̄ mihi neqꝫ ceſēda v̾t⁹ neqꝫ noīanda: q̄ ad deū tāqꝫ ad ſū
mū icōmutabileqꝫ bonū nō referat̄. Hāc ego peti⁹ q̄ꝫ q̄ri: dā ſtoi
coꝝ: q̇ humanā gloriā popularis illi⁹ ⁊ fucatæ honeſtatis noīe
venabant̄: ſentētiam ſequēs: nō qđ ſtultis hoīb⁹: ſed qđ ſapiēti
bus: ſed qđ ſapiētib⁹ deoqꝫ ꝓbatum iri putē: ita bonū iudico: vt
aliud nihil ponā in bonis. Nec inanē gloriā hui⁹ mūdi: ſed verā
illā ac cæleſtē mihi ꝓpono gloriā. Quare q̇d de me ſtulti vel ſē
tiāt: vel loquant̄: nō tā negligo: q̄ꝫ cōtemno. Neqꝫ honorē fa-
cio pluris q̄ꝫ ignominiā: ſi ab iprobis ꝯferat̄. Nulli⁹ inſani mi
nas nec īſidias ꝑtimeſco. Me ī oīs ipuros ⁊ ꝑditos æque acer
rimū hoſtē præbeo Bonos aūt: ⁊ honeſtatis ſtudioſos: atqꝫ tui
ſimiles vnice diligo. ⁊ admiror. Et hæc q̇dē de me. Jam hinc
tādem eatur ī meſſem tuā. Ego ex tuis lrīs: q̄s in hāc diē binas
ad me dediſti. totum te videre penituſqꝫ inſpicē viſus ſum. Tuo
ſum igenio nō mediocrit̄ delectat⁹. Nā ⁊ fœcūdiſſima ꝓbitatis
ſæmina. ⁊ eloquētiæ vim nō mediocrē in te natura ineſſe aīad-
uerti. Sꝫ adoleſcētiæ feruor ita ī te exæſtuat: vt ꝑturbationuꝫ
ignib⁹ neſcio quo pacto minorē te præſtes. Id aūt vicio tibi da
re nō auſim. Nō enī me latet rōnis vſum diē ſolere afferre atqꝫ
firmare. Neqꝫ prudētes naſcimur: nec ſapiētes. Alteꝝ doctri-
na gignit: alteꝝ lōgiſſimi vſus tꝑis ⁊ multaꝝ variarūqꝫ rerum
præbet experiētia. Quādiu augeſcūt ſenſus: augeſcūt etiā appe
tit⁹: qui vehemētiore quod impetu agitati: rationi: quam ſe-
qui ducē debēt: reſiſtāt: atqꝫ aduerſent̄. Quo fit: vt qđ factu op
timum ſequēdumqꝫ dictat ratio: id appetit⁹ deprauatio perinde
atqꝫ malū aſpernet̄: ac nolit. hinc oīs incōtinētiæ manat furor:
qui nos p̄cipites ſciētis videntiſqꝫ agat in miſerrimā ruinā exi-
tij. Quid inquā de te ſentiam: q̇d velim: itelligis. Video tibi ꝓ
priā admodū ac benignā adeſſe naturā. Innata habes plæraqꝫ
oīa ad v̾tutem adiumēta. Dexteritate ingenij vales plurimum
Sꝫ hæc ipſa vel innata item aliq̄ vis ꝑturbationū: vel deꝑuata
quædā ꝯſuetudo: neſcio qnonā pacto: quātum videor q̇dē ex tu
is lrīs ꝯſeq̇: nō paꝝ impedit. Fateris qđ honeſtū ſit: id eſſe ita.
bonū: vt aliud ꝓpe nihil exiſtimandum in bonis ducas. Deinde
ſubdis te ita viuē: vt ea ſola admireris: quæ plæriqꝫ mortales
cum ſe illa maxime tenere arbitrant̄. ꝓcipue in bonis admittūt:

ac numerāt: q̄ ſcz vel corporis voluptate vel emolumēto bonū₃ definiētes: quaſi ꝟtutis nomen ⁊ inane ſit: ⁊ caducum. ⁊ aliud nihil humano generi allaturum preť laborem atq₃ egritudi-nem. Hec em̄ ſententia e tuis ꝟbis quib⁹ in epiſtola vſus es: fa-cile colligiť. Eoq₃ tādem omnis tua: quaſi ad optimum quen-dam rerum omniū finem tendit oratio: vt tibi voluptatē in ꝑ-mis ꝓpoſuiſſe videaris. Hāc ego ab humana foelicitate nequaq̄₃ oīno reijcio: ſ₃ ita in ea cēſeo ineſſe: vt foelicitatē veluti cōdiat: nō efficiat. Nam de foelicitate nō idem ſenſerūt oēs. Sed hāc alij natura effici putauerūt: vt ⁊ magni ⁊ ꝑui natura efficimur atq₃ alio alij colore. Alij diſciplina id cotingere poſſe argumen-tanť: eſſe em̄ ſciētiam quandā foelicitatis. Nā ſcire foelicitatem idem opinanť atq₃ foelicem eſſe: vt ſcire eloquētiā oratorem eſſe oſtendūt. Alij exercitationi cuipiā foelicitatem dediderūt. Per-multa em̄ ſunt. que neq₃ natura in nobis inſunt: neq₃ doctrina comparātur: ſed exercitatione quadam cōſuetudineq₃ aſſeq̄mur. Nec me latet quoſdā exiſtimaſſe foelices homines reddi diuino quodā afflatu: q̄lis dictos legi⁹ ⁊ νυμφοληπθουσ et θε-οληπθουσ eos. q̇ ab deo eſſent nymphaq₃ correpti. Ex q̄x nūero fuiſſe tradūt Tireſiam. Amphiaraum. Calchanta. Ly-curgum. Numam Pompiliū. omniſq₃ ſibyllas. Pleriq₃ etiā et fuerūt ⁊ ſunt: q̇ vim oēm foelicitatis fortune definiant. Nec differre quicq̄₃ inť ſe volūt fortunatū atq₃ foelicē hoīe₃. Naturā valere plurimū ad foelicitatē nō ſum neſcius: quā doquidē etiā ad ꝟtutē: q̄ ſine foelix eē nemo p̄t. vim habet nō mediocrē. S₃ vt omnino boni nō naſcimur: ita etiam nec foelices. Perpulchꝛ eſt ꝟtutem diſcere: ſed lōge pulchrius lōgeq₃ p̄ſtanti⁹ rear vti ꝟ-tute. Non em̄ q̇ eam didicerit: cōtinuo ſit vir bon⁹: niſi vſus q̇-dā aſſiduus exercitatioq₃ acceſſerit. Nec ocioſam ꝟtutem probē nec dormitātem foelicitatē: ſed vigilātem potius ⁊ aliq̇d ſemꝑ magnum preclarūq₃ agētem. Nam quopacto illum foelicē ar-bitremur: qui neq₃ intelligat: nec agat quicq̄₃ humano dignum ingenio? Diuinum autem ſpiritum qui ſuſcipiūt (ſiqui tandem eum ſuſcipiāt) nō illos ſua: ſed diuīa foelicitate diuinos iudico. Secūda fortuna que diciť: qui foelicitatem cēſent cōtineri: ſi idē fortunā dicūt: q̄d numeris ſuis omnib⁹ cumulatā ꝑfectāq₃ prudentiā. Hi ꝟtutem maxime laudāt. At ī his īfirmis fragili-buſq₃ reb⁹ que omni mutabilitati tempoꝝ ſunt ſubiecte: ſum-

mam fortunam ponere: nihil eſt: quod accedat ad ſtulticiam ꝓ
pius. Momẽtaneas autem res huiõi planeq; caducas ita oſtẽ
dis ꝓbari tibi: vt aliud nihil iucũdius putes. Et erras tu q̇dem
plurimũ: ſi ita ſentis. vt loq̃ris. Qui de ſoelicitate ſunt exq̇ſiti⁹
diligẽtiuſq; locuti: eã trib⁹ in reb⁹ poſitam crediderũt. Nam alij
prudentiam ſummum bonum eſſe dixerunt eandem ij quidem
prudentiã appellãtes: quã ſapiẽtiam: quæ tota i veri iueſtigati
onecognitioneq; cõſiſtit. Alij ꝟtute actiua cõſtare ſoelicitatem:
alij voluptate putauerũt. Primum illud ſoelicitatis gen⁹ totũ
eſt animi: q̇ dum veritatẽ cõtemplatur ⁊ deum: reliqua omnia
pro nihilo ducẽs ſeipſo cõtentus eſt: nullius rei indigẽs plane-
q; beat⁹. Qui actionis morũq; ꝟtutẽ adamarũt: ſe homines eſſe
meminerũt. Itaq; nõ animi ſolum: ſed corporis quoq; habẽdã
eſſe rationẽ ſuadent. Voluptatẽ duplicem eſſe ſcimus: alteram
animi: alterã corporis. Cyrenaicus Ariſtippus voluptate cor
poris ſummũ bonũ cõſtare exiſtimauit: q̃ ipſa in re vtrãq; volu
ptatem ſecutus eſt epicurus: qui quãuis improbet a multis: vi
deo tñ ab illo eã voluptatem maxime oĩm laudari: q̃ ſit animi q̃
ſapiẽtiam virtutẽq; conſequatur. Et quæ alia ſoelicitas noſtra
nobis Chriſtianis futura eſt: cum deũ coram præſentẽq; videre
cõtemplariq; licebit: nonne immenſum quoddam ⁊ infinitum
gaudium: Id autem omne gaudium nõne vel iucũdius fiat vl'
cumulatius: cum animo corpus fuerit reſtitutum: cũ homines
omni ex parte puri defæcatiq; reuiuiſcẽt. Nec eñ aſpernat deus
honeſtas corꝑis voluptates: q̇ cũ guſtaſſet: noluit bibere. Qui
corꝑis ſuiq; oblit⁹ ſolã animi voluptatẽ ſequit: is habet cõmu-
ne quiddã cũ Pythagora ⁊ Socrate: quoꝝ alteꝝ in ꝯtẽplatio
ne ſuꝑioris: alteꝝ i actione inferioris vitæ maxima cũ volupta
te verſatum accepimus: q̃q; quomodo corporis obliuiſci queat
nõ intelligo. qui vel ſeipſum noſſe: vel aliquid recte agere inſti
tuerit. Qui vero ita expetẽdam putat corꝑis voluptatẽ: vt ni-
hil habeat cũ ꝟtute cõiunctũ: nihil cũ ſapiẽtia: is mihi nõ mul-
tum a languida quapiã ⁊ inerti pecude videt differre. Sed qui
ita ſeſe parat: vt ⁊ animi per q̃ diligẽtiſſime perſequat. et corpo
ris item rectam voluptatem nõ aſpernet. Hũc eo maiore laude
dignum puto: quo illuſtrius eſt totum curare hoiem q̃ alteram
hois partem: ſiquidem neq; ſolus anim⁹ homo eſt: nec corp⁹ ſo-
lum: ſed quod certo conſtet ⁊ aio ⁊ corpore. Quo quidem meo

prolixiore ſermone ſatis ſuperq3 mi Andrea videris admonit⁹
quid ego in epiſtola tua deſiderarim. Vidi abs te diſertiſſime
vim naturamq3 honeſtatis laudari cui⁹ etiam te ſtudioſum facil
lime declaraſti. deinde in illam commodoꝝ voluptatiſq3 rationē
neſcio quam: ita delapſus es: vt ꝟtutem omnem quaſi cōtemnē
dam deſpiciēdam ⁊ nihili omnino faciēdam aſſereres. Quæ q̄n
quam te ſimulatione quadam poti⁹ ſcripſiſſe reor. quo me ad re
ſpōdendum veluti ꝓuocares: volui tamē ſenex ⁊ Philelfus. vt
tu adoleſcens ⁊ alamannus ex me quoq3 intelligeres: quæ tibi
nō eſſe ignota crediderim: omnium primum eſſe a te ſtudendum
ſic artib⁹ animi: vt nullius omnino partis aut ignarus ſis: aut
negligēs: deinde corporis eam habendam curā: quæ animi natu
ræ dignitatiq3 reſpōdeat. Quod ſi feceris: ſicuti certe facies: nō
difficile futuꝝ exiſtimo: vt totius homīs tuaq3 voluptate q̄ſua
uiſſime perfruaris. Vale. Ex Mediolano. vi. Id⁹ Decēbres.
M. cccc. l.

Franciſcus philelfus. Sphortiæ
ſecundo ſalutem.

PEto abs te in maiorem modum: vt quod ⁊ mihi corā
recepiſti ⁊ ex proximis meis litteris audire potuiſti. id
apud patrem tuū præſtantiſſimum ⁊ munificentiſſimum prin
cipem q̄primum ⁊ q̄optime conficias. Hac mihi re neq3 grati
us quicquā neq3 magis neceſſarium præſtare potes. Vale. Ex
Mediolano ꝓdie id⁹ Decēbres. M. cccc. l.

Franciſcus philelfus. Sphortiæ
ſecundo ſalutem

PEtij abs te proximis litteris ſecūdum: quod etiaꝫ nūc
tercium ⁊ peto ⁊ te quoq3 ſi pateris rogo: vt rem meaꝫ
apud principem noſtrum munificentiſſimū patrem tuū vbi mi
nus cōfeceris: ita cōficias: vt mihi abiens corā recepiſti. In hūc
diem neq3 tu reſpōdiſti quicquam: nec ex alio ſum certior fact⁹
quid egeris aut nō egeris. Itaq3 aut reſpōde quamprimum: aut
equū mitte: quo vehar ad vos. Nam ſi ad vos venero: facile fu
turum ſuſpicor: ne vacuus Mediolanū repetā: præſertim cum
iā inſtet natalis Chriſtianus: qui pꝛīcipes ſolet ad beneficentiā
exhortari. Vale. Ex Mediolano. xv. kalendas Januarias.
M. cccc. l.

¶ Franciſcus philelfus. ſalutē dicit plu
rimā. Facino forobronunciano
Video te nimis lautū factū: qui nihil reſpōdeas ne ami
cis quidem Deus malefaciat iſtis nūmis: quibus ita ſu
perbus redderis: vt nos ſcilicet minores cōtemnas præ te. Nō
ſi ſcires/tibi rem eſſe cū ſatyro: nō modo nō taceres: ſed eſſes lo/
quacitate ipſa loquacior. Si mihi equs eſſet: aduolarez ad vos
quāprimū: vt quod vos amici negligitis: ego præſens vel effi/
cerē. vel cōficerē. Vale Ex Medio. xv. kalendas Januarias.
M. cccc. l.

¶ Frācilcꝰ philelfus. ſalu. di. plu. Nico/
demo tranchedino
Quod ꝛ pinceps noſter Franciſcus Sphortia tibi a/xeū
ti iuſſerat. ꝛ ipſe ꝟbis pluribus abs te petiȷ: ſi minus in
hanc diē cōficere potuiſti: vt conficias tādem: cupio. Hac enim
vna re neqꝫ gratius mihi quicquam præſtare queas nec etiam
iucūdius. Atqui beneficiū illud quis nō libēter conferat. quod
is in quem cōferamus: maximi ſit facturus. ꝛ eo tamē vſurus
nō ſit? Sic em̄ tum ſumꝰ liberales: tum ex huiſmodi noſtra libe
ralitate neqꝫ moleſtiæ neqꝫ incōmodi quicquā accipimꝰ Tenes
quid velim. Vale. Ex Mediolano. xv. kalendas. Januarias.
M. cccc. l.

¶ Frāciſcꝰ philelfus. Facino forobronū
ciano ſalutem
Si commode fieri abs te poteſt. huc hodie venias: peto.
Sum em̄ tecum quædā cōmentaturus. Quare velim
ne differas. Neqꝫ cōmittas: vt te potius excuſandū cunctatio/
nis qꝫ laudādum properationis oſtēdas. Vale Mediolani ex
ædibus noſtris. kal. Januariȷs. anno a natali Chriſtiano. M
cccc. li.

¶ Franciſcus Philelfus ſal. di. plurimā.
Johāni Mario filio.
Poſteaqꝫ a nobis abiȷſti: de te nihil accepimus Itaqꝫ nō
poſſumus nō vereri: nequid tibi quod nolimus. accide
rit. Nā hoſpes ille ad quem diuerteras nocte: cuiꝰ proximo die
hinc profectus es. Mediolanum modo veniēs renūciauit te cū
es apud ſe hoſpitatus: viſum eſſe e ſtomacho laborare. ꝛ de cau/
ponie queſtū: apud quē prādiſſes. Quare velim. me facias de te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tuiſq; conſilijs ꝙ ꝑrimū certiorē. Nā ſi vales: quid iſtic tēpus inaniter teras neſcio. Sin minus vales: dāda eſt opera: ne tua negligētia ſis peiore cōditione. Uale. Ex Mediolano. v. Idus Januarias. M. cccc. li.

Fracíſcus philelfus Andreæ alamanno ſalutē dicit

QUm nihil in hāc diē te vidro meis ad te litteris reſpōdiſſe: facile adducor: vt credam te ΤΗΝ ΗΔΟΝΗΝ ΕΝ πρωτοισ ἀσπαζεθαι: quā ipſe quāti faciūdā putē: potuiſti ex proxima lōgiore illa epiſtola nō difficile noſſe. Ignoſco autem tibi: quippe qui modo vxorem duxeris: cui obſequi te ΤΟΝ νεογαμον: nō omnino abſurdū eſt: modo mediocriter omnia. Uale. Ex Mediolano. iiij. Idus Januarias. Milleſimo cccc. li.

Franciſcus philelfus. Laurentio Lyni filio ſalutem.

NOn poſſum officiū tuū nō accuſare: quod tādiu ſilentiū egeris. Nec em̄ mei oblitus eſſe debes: quē mirifice diligere cōſueſti. Nec etiā Pythagoreus factus es tā repente: ꝙ elocutionis ſtudio maxīe oīm inſeruire didiceris. Nec te ſuperbū factum eē puto: qui humanitate ⁊ māſuetudine nemi cedas Itaq; niſi te iure accuſatum malis: facito propediem intelligā: quid in cauſa fuerit: vt tanto ſilētio te dediteris Uale. Ex Mediolano Idib⁹ Januarijs. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus. Auguſtino dato ſalutem dicit.

NUlla ratione adduci poſſum: quin credam te mei eſſe amātiſſimū: a quo ſis pulcherrime inſtitutus. Sꝫ nō poſſum nō mirari. quod nihil litteris obſtrepas. qui quottidie cum apud vos agerem. me pulcherrimis tuis ſuauiſſimiſq; epiſtolis veluti laceſſeres. Nunc vero totus es mutus. qui quo es factus lingua ſolutiore. eo te loquaciorem eſſe oportuit. Uale. Ex Mediolano. idib⁹ Januarijs. M. cccc. li.

Franciſcus Philelfus ſalutē dicit plurimā. Frāciſco patricio

QUam de te Philelfus ſit bene meritus. eloquentiæ et eruditionis nomē. quod es per oēm Italiā non mediocre neq; obſcurꝫ adeptus. facile declarat. Quo fit: vt nō neſcius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dſſe dexeas. q̄ȝ te gratū eſſe oportet. Qđ em̄ maiꝰ in quēq̄ȝ bn̄ficiū cōferri pt q̄ȝ diſciplinæ ⁊ eloquētiæ: quibꝰ rebus nō modo cæteris omnibꝰ animātibꝰ. ſed ipſis quoq̄ȝ præſtamꝰ hominibꝰ qui nihil ſupra hoīem ſapiūt. Deſidero igit̄ officiū tuū his in rebus. quibꝰ a nobis vel inſtitutꝰ es vel cōfirmatꝰ. ni tacendi fortaſſe q̄ȝ loquēdi artē ꝓfiteri malis. Uale. Ex Mediolano Idibus Januariis. M.cccc.li.

Frāciſcꝰ philelfus. ſal. dicit plurimā Johanni Simonetæ

NUnquam me de te mea fefellit opinio. qui nō minus me diligas. q̄ȝ ab me amari te intellexeris. Amor autē erga te meꝰ quātꝰ ſit. nō re minus q̄ȝ opinione cognoſces. Emori malim q̄ȝ iure ingratus iudicari. Beneficio affecti qui ſeſe ingratitudinis accuſari noluerūt. aliī aur̄ ⁊ argentum. aliī margaritas ⁊ gemmas. aliī aliud fortunæ bonum quod dicit̄. retribuere cōſuerunt. Ego autem beneficos didici quātum ⁊ humanum ⁊ meum præſtare poteſt ingenium. ex hominibꝰ deos reddere ⁊ ea immortalitate donare: quam laudis gloriæq̄ȝ æternitas afferre ſolet. Quid de me tibi ſperandum ſit. liquido potes animaduertere. Tuum autem munus eſt. vt quod ꝓpediem fore ſignificaſti. id ita fiat. vt nō in illud vetus ac Uirgiliī prouerbium incurriſſe videatur. Tarde venere ſubulci. Nihil eſt enim neceſſitate potentius Uale. Ex Mediolano. x. kal̄. februarias M.cccc.li.

Franciſcꝰ philelfus. Mario filio ſal.

CUm preſbyter iſte florētinus qui has tibi lr̄as reddidit. eſſet Finariū reditur. petiit ſiquid eſſet. qđ ſcribere ad te vellē. id fidei ſuæ diligētiæq̄ȝ credere. Itaq̄ȝ ex eo audies mentē meā de rebꝰ tuis eādem ſcilicet. quā ex primis lr̄is. quas redditas tibi arbitror. accipere potuiſti. Franciſcꝰ ille Alexādrinus eruditiſſimꝰ medicus improbat vehement̄ cunctationem tuā non ſolū iſtic. ſȝ etiam Maſſiliæ. Hortaturq̄ȝ. vt Renatū Regem: qui te plurimū diligit. aſſidue ſequaris. ſic em̄ ⁊ dignitatem ſimul ⁊ rem te non mediocriter aſſecutur̄. Qđ vt facias nō ſolum ꝓbo. ſȝ etiam iubeo. Mariā nurum ⁊ neptem Johannam bene valere opto. Uale. Ex Mediolano. viī. kalendas februarias. M.cccc.li.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcus philelfus. Sphortiæ ſe-
cũdo ſalutẽ dicit plurimã

AUdio Matthiã tuũ vel noſtꝝ poti⁹ ex patria reuerti
ſe. Quod cũ ⁊ eius ⁊ tua etiam cauſa. qui hoĩem vehe
mẽter diligis: tum itã mea nõ poſſum nõ plurimũ lætari. ꝗppe
qui nequaq̄ dubitem iſtũ ſecũ attuliſſe Strabonẽ. quẽ diſertiſ-
ſimus Blondus Flauius egoq̄ tã ſæpe ac multũ nõ petiuim⁹
ab eo ſolũ: ſed ſummo ſtudio petiuimus. orauimus. obſecraui-
mus. Nec em̄ adduci poſſum. vt credã Strabonẽ eſſe Triuij
cõiectum in ſempiternas tenebras. Nam noui humanitatem
liberalitatemq̄ Matthiæ. Itaq̄ rogo te. iſti nũcies verbis me
is iucũdum eſſe mihi reditum ſuũ ad te. Uerum multo fore iu
cundiorẽ. ſi Strabonem ad Philelfum ſuum q̄primũ dederit.
De re pecuniaria heri ſcripſi ad principem. Antonius hic lon-
gus longam mihi ſpem dat. quam ego quod ad noſtrũ Gaſpa
rem eruditiſſimũ medicũ ſcripſi. precio emere nullo pacto inſti
tui. Uale ſpes mea. Ex Mediolano pridie kal'. februarias.
M. cccc. li.

¶ Frãciſcus philelfus ſalu. plu. di. Lan
celoto Cardinali leucoſiæ

CUm te libertati tuæ ac priſtinæ dignitati reſtitutũ ac
cepiſſem. vix dici queat. quãta ſum lætieia gaudioq̄ af
fect⁹ Nõ em̄ potuerã nõ dolẽ te talẽ tantũq̄ põtificẽ ꝯiectũ in
carcerẽ. q̇ bonoꝝ oĩm ĩnocẽtiũq̄ viroꝝ ⁊ ꝑfugiũ eſſes ⁊ portus.
Itaq̄ tibi ãpliſſimo patri maiorẽ ĩ modũ ḡtulor. mihi ãt lætor
plurimũ. qd̕ dolorẽ quẽ ex indigna tua captiuitate acerbiſſimũ
cõceperã. audita nuꝑ iſtiuſmodi liberatio tua in maximã mihi
voluptatẽ ꝯuerterit Ua. Ex Medo. kal' februariis M. cccc. li.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Blaſio axeretẽſi equi-
ti aurato ſaluttm

IAm ver eſt in limine. Itaq̄ a te peto. vt quas hyeme
plãtas illas ficulneas ad me dare veluti peritior agricola nolu
iſti. nũc tandẽ dare incipias. Niſi fortaſſe qd̕ nolim. moleſte fe
ras res vllas bonas fore tibi cõmunes cũ alijs Nã ſi plurib⁹ ro
gari te cupias. nõ poſſum nõ vereri. ne vel iuidiæ. l' obtrectatio
nis ſis accuſand⁹. q̄s q̇dẽ ꝑturbatiões ĩdignas arbitror magni
tudie animi tui. Cupio itẽ plãtas prunoꝝ damaſcenoꝝ Uale.
Ex mediolano. iiij. nonas februarias. M. cccc. li.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frācīſcꝰ philelfus Karolo regi frācoꝝ
ſalutē plurimā dicit

CUm tuas ego res bellicas diu mecū rex Karole mul
tūq̄z cogitaui: vnꝰ profecto viſus es quē vniuerſa chri
ſtiana reſpublica tātis ac tam diuturnis fluctibꝰ agitata cōcupi
tæ exoptatæq̄z quietis atq̄z trāquillitatꝭ auctorem ſit tādem ha
bitura. Nam ſi veꝝ ſine cuiuſquā inuidia fateri licet: poſteaq̄z i
pia ⁊ immanis illa ſceleratiſſima mahometi ſecta inualuit. nul
lum eſt vſquā hoīm genus. cui plus debeat chriſtiana religio q̄z
inuictæ francoꝝ nobiliſſimæq̄z ꝟtuti. Cū reliq̄ eīm fere oēs ⁊ re
ges ⁊ populi chriſtiani ignauo quodā animi torpore tanq̄z elan
guiſſent ſoli frāci inuēti ſunt. qui ingēti animo ⁊ excelſo omnez
barbaroꝝ ⁊ infideliū impetum nō modo ſubſtinuerit ſed repreſ
ſerint. quid inquā, repſſerint. imo fuderint. fugarit. oppſſerint.
Nam italiæ vires q̄z q̄z ⁊ validæ ſunt ⁊ maxime. tamē quia ne
ſcio quo infœlici fato inteſtinis ſeditionibꝰ inimiciciȷſq̄z laborarē
didicē. neq̄z potuerūt oīno nec item pſīt oſtēdere. quātuz vi pru
dentiæ ⁊ animi robore vigēt. florēt. atq̄z antecellūt Soli frāci.
Soli frācoꝝ ꝓncipes ac reges in omni chriſtianoꝝ numero an
ſi ſunt chriſtianæ vtilitati ſemꝑ ⁊ dignitati cōſulere. Itaq̄z ma
iorem in modū dolēdum erat. tātum inualuiſſe vim demonum
vt quæ vna gens eſſz in nomīe chriſtiano. quæ ad pietatē ⁊ glo
riā nata videret. ea tādiu domeſticis cladibꝰ exerceret. Sz ſinit
interdū deus eos vrgeri aduerſis rebꝰ. quos habet cariores. idq̄z
vt arbitror. nō tam quo experiat fidem ⁊ cōſtantiā hominū. q̄z
multo prius norit. q̄z futura ſit. ſed quo ijs detur veluti ꝓmerē
di materia cumulatior. ⁊ illuſtrior. Quare cum Thobias. cum
Iob. cum rex tolerātiſſimꝰ ille Dauid tātas ac tam itolerabilis
erumnas perpeſſi ſunt. quo ſe aduerſus deum geſſere ſubmiſſio
ris. eo magis illos ⁊ ope ſua. ⁊ ſuis ſecūdis rebꝰ deus dignatus
eſt. Sic eīm deus tum maxime ꝓdeſt. cum maxime videt afflig ē
tum ꝑ huiōi calamitates atq̄z cruciatꝰ reſipiſcēdi cæteris exem
plum afferri ſolet. Dolendū ꝓfecto erat bonis omnibꝰ Rex Ka
role. quod chriſtianiſſimū genus hoīm te regere pientiſſimo tā
diu. tam grauit. tāta maloꝝ mole premeret. At ego cū meipm
colligo. ⁊ mēte diligētius rem voluto. facile videor intelligē id
omne diuino quodā ꝯſilio factum eſſe. Oſtēdere deus voluit. vt
opinor. nullam eē humanā potētiam. quæ ꝓprijs cōſilijs atq̄z

adminiculis aut perpetua eſſe poſſit: aut diuturna: ſi diuino præ
ſidio careat. Quamobrem idcirco paululum veluti a francis ſe
cedere viſus eſt. quo ⁊ per fideliſſimi populi flagella infidelibꝰ cũ
ctis minitaret̃ interitum ⁊ cum te francis venerabiliorem: tum
vniuerſis tuis ſuiſqꝫ hoſtibus formidabiliorẽ efficeret. Tua cer
te pietate: ſed diuina quadã ope ⁊ auxilio factum eſt: vt eos om
nis: qui perinde atqꝫ ſtulti ⁊ amentes a te defecerant: ad ſanitatẽ
tua cum gloria videas rediiſſe. Deo ipſo duce. imperatore. vexil
lifero nõ modo patritum atqꝫ auitum regnum cum immmorta
litatis nomine recuperaſti: ſed longe id admodum amplificaſti
ſtabiliſti. ornaſti. Nam ſi magna res eſt ferociſſimos angloꝝ
impetꝰ ſuſtinere. quãto maior cenſeri debet anglos ſuperare. ꝓ
ſternere. interimere. Has autem talis tãtaſqꝫ victorias in rebꝰ
præſertim deſperatiſ ⁊ perditis exiſtimare debes neqꝫ tuis. nec vl
lis humanis opibus te adeptum: ſed diuina potius quadam mẽ
te. q̃ chriſtianæ ſuæqꝫ reipublicæ diuturna ægrotatione morbo
qꝫ cõfectæ tuo fœliciſſimo ductu. tuis ſecũdiſſimis auſpiciis iã
tãdem ſuccurrere mederiqꝫ cõſtituit. Quare te rex Karole etiã
atqꝫ etiam rogo. ⁊ oro. vt quanq̃ꝫ neqꝫ mei. neqꝫ cuiuſquã cõſi
lii. nullius admonitionis. nullius cohortationis indigeas paca
tis iam ⁊ compoſitis rebus tuis mẽtem atqꝫ animum tuũ oẽm
ita excites atqꝫ armes in peſtiferos ⁊ impios hoſtes Chriſti: vt
tanto tamqꝫ ſempiterno beneficio ornatus non gratitudinis mi
nus lauderis: q̃ꝫ cæteraꝝ virtutum omnium conſueſti. ¶ Duo
ſunt infidelium genera quæ populum chriſtianum maximis de
trimentis ærumniſqꝫ affecerũt: quottidieqꝫ afficiunt turci ⁊ ſar
rhaceni. quoꝝ alteri parua ſeruoꝝ manu ægypto. Syria: iudea
tribus opulẽtiſſimis prouinciis ꝑ noſtram negligẽtiam occupa
tis Cyprum. Rhodũ ac reliquas finitimas inſulas in dies ma
gis magiſqꝫ populantur. Turci vero nulla ſua. ſed chriſtianoꝝ
pecunia cõducto peregrino milite ⁊ eo quidem nõ admodũ mul
to id ſunt bellãdi aſſiduitate aſſecuti. vt qui fugitiui ſcytharum
ſerui ex horrenribꝰ illis cautibus vaſti Caucaſi in perſida ſeſe ac
mediam mẽdici ⁊ famelici recepiſſent: nũc nemĩe: vt ita dixerĩ:
repugnãte intra ſinum hadriaticum nõ ita lõge ab italia cõſede
rint. quin ſi velint. ad paucas horas eo ſint traiecturi. Hos au
tem qui ſunt quaſi quædã ſarrhacenoꝝ propugnacula etſi iam
pridem chriſtiana virtꝰ nõ difficile ſuperare ſubiugareqꝫ potue-

rat. tamē cum vel imparatꝰ in eos vel imprudentiꝰ itur. fit vt et prudentes illi ⁊ parati exiſtimētur. Hac vna re factū eſt. vt ⁊ rex Sigiſmundus annos natꝰ quattuoꝛ ⁊ viginti incautius hoſtem nō omnino incallidū aggreſſus fugæ turpiſſimæ terga dederit. ⁊ Uladiſlaus rex admodum adoleſcēs cum annis ſuperioribus ſuū maluiſſꝫ q̄ꝫ Joānis vaiuodæ peritiſſimi ducis qui iam bis ⁊ iterꝝ turcos ingēti clade perculerat. cōſilium ſequi. cū non mediocri chriſtiani exercitus detrimēto interierit. ⁊ āno proximo idem Joānes vaiuoda qui ātea ſæpenumero trophæa de turcis pulcherrima ſtatuiſſet. cum eoſdem hoſtes adoꝛtus foꝛtiſſime: iam plane vertiſſet in fugam: coactꝰ fuerit per ſuoꝝ militū inconſtātiam Getarumqꝫ perfidiam nō ſine magno chriſtianorum vulnere ab eo bello diſcedere. Ita fit: vt vel imperatoꝛū inſcitia. vel timiditate militum. vel diſſoluciore quodā hoſtium cōtemptu. quos vinci iampridem ⁊ venire ſub haſta aut mactari opoꝛtuiſſet. victoꝛes ipſi inſolēteſqꝫ videātur. Eoqꝫ ab iis audaciæ itum eſt. vt cæteris fere omnibus chriſtianis pro nihilo habitis ſolos ſibi metuendos ducant ⁊ francos ⁊ italos. quos alteros ſæpe mari. alteros vero quādoqꝫ terra non ſine ſua maxima pernicie pugnātis experti ſint. Sed quoniam nō ignoꝛant vires italicas hoc tempoꝛe vt antea ſæpe mutuis inter ſe odiis ac bellis digladiari. ſoli ipſi frāci ſunt reliqui. quos foꝛmidēt. quippe q̄s audiāt poſt tā multas p̄claraſqꝫ victoꝛias. q̄s de anglis germaniſqꝫ ſunt adepti. quē æque int̄ chriſtianos timeāt. hoſtē habere neminē. Un̄ cū ſciāt v̄tutē francoꝝ ocioſam natura eſſe nō poſſe. ⁊ eoſdē præterea iuſtas habere cauſas vlciſcēdi. ſummū inde in ſeſe malum breui putāt emanaturū p̄ſertim eodē vno te rege foꝛtunatiſſimo ⁊ belli duce foꝛtiſſimo. ⁊ prudentiſſimo caſtroꝝ imperatoꝛe. ⁊ viro plane optimo ⁊ hominibꝰ ſimul deoqꝫ cariſſimo. ¶ Quæ cum ita ſint. reliqua tria eſſe aīaduerto: quæ oſtēdā. primū quod adeo id bellū neceſſariū eſt. vt nullo pacto prætermitti queat. alterum vero. quod ea res factu eſt admodū facilis. ſi ratione ⁊ cōſilio gubernetur. Extremū autē erit. vt probem. q̄ꝫ ingentem vtilitatem hoc idem bellū ſua ſit victoꝛia tibi chriſtianiſqꝫ allaturū. Quid enim in hominum vita magis neceſſariū cenſeri debet. q̄ꝫ aut id maxime omniū ſequi. quod honeſtum ſit. aut id ōni ope atqꝫ opera aſpernari. qđ afferat ſecum vllam turpitudinis fœditatem? Non enī ad cibū ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

potum. non ad prurientem corpis voluptatem. quæ ipſa nobis
cum pecudibꝰ ſunt cõmunia. ſꝫ ad decꝰ dignitatemq̃ꝫ nati ſumꝰ
Idcirco nobis mens data eſt immortalis ac diuina. vt immor
talitati ſeruiētes dei ſimus q̄ꝫ ſimillime. Et quo pacto propius
ad deum accedimus q̄ꝫ ꝑ beneficētiam ⁊ iuſticiam. Tūc Deum
maxime imitamur cum aliĳs benefaciamꝰ. cum iuſti ſumꝰ Qui
bus rebꝰ eo eſt magis a nobis ſtudendū. q̄d nō ſolum gloriā hu
ius mūdi. quæ quātacūq̃ꝫ eſt. tota eſt breuis planeq̃ꝫ inanis. ſꝫ
multo magis cæleſtem illā atq̃ꝫ ſempiternam aſſequimur Nec
ille mihi iuſtus videri ſolet. qui noceat nemini. id quod etiā cū
plæriſq̃ꝫ aliĳs animantibus eſt nobis cōmune. ſed qui vel ꝓſit.
cum poteſt. vel ꝓpulſet iniuriā. Nō em̄ ſolis nobis natura nos
genuit. ſꝫ his omnibꝰ. quos intelligētiæ vis rationiſq̃ꝫ ꝟtus im
mortali quadā forma inſigniuit. Atqui vt is abhorret a digni
tate naturæ qui iniuſtus ſit. qui nihil opis. nihil adiumēti confe
rat in humanū genꝰ. ita hic admodū præ ſe fert naturæ bonita
tem. qui ad cōmunez hominū ſalutem atq̃ꝫ ornamētum ſeſe na
tum meminerit. Qd̄ ſi honeſtū eſt ob cōmunis hominum vti
litates nullos labores: nulla pericula fugere. quāto honeſtius ⁊
p̄clariꝰ duci ꝯueit id facē nō ꝓpt̄ hoīes ſolū ſꝫ ꝓpt̄ deū. ꝓpt̄ ſal
uatorē nr̄m. ꝓpt̄ Chriſtū optimū: maximū: Qui nullo a nob
officio ꝓuocatꝰ vltro ſe noſtra cauſa morti dedidit. Dū ſarrha
ceni. dum turci chriſtianis nocēt ꝑ oēm iniuriæ cōtumeliā: cui
demū nocēt: Nō immortali deo: Nō humani generis ſaluato
ri: Nō chriſto ipſi domino ⁊ redemptori noſtro: Et quibus in
iurĳs. quibus cōtumelĳs nocet nefaria illa īmaniſq̃ꝫ barbaria:
quibꝰ certe nihil crudelius. nihil dirius. nihil ſpurciꝰ. nihil abo
minabilius vel dici vel excogitari poſſit. Homibꝰ ⁊ chriſtianis
et ſacerdotibus nō procalonibus ⁊ lyxis duntaxat. ſꝫ pro iumē
tis etiam vtūtur. His vehūt. his arant. his fodiūt. his abiectiſ
ſima exercēt omnia erubeſcēdaq̃ꝫ miſteria. Quod ſiqui ſe homi
nes ⁊ chriſtianos remiſcentes minꝰ æquo animo indignitatez
tulerint. cōtinuo torquētur ꝑ extremos corpis cruciatꝰ. deco
riant. verubꝰ ſuffigūtur. ſecantur. rota inſuūtur ꝑ acerbiſſimas
membrorꝫ oīm fractiones. Oh miſerā Oh infœlicē ꝯdicionez
chriſtianæ religionis: Hæc chriſtiani ꝑncipes audiūt: hæc ſci
unt: hæc ſentiūt: hæc miti animo fieri patiūtur: Nā quid ego
dicā de ſpurciſſima ⁊ teterrima execrabilis intemperātiæ fœdi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tate: quã ſiquis animo generoſioꝛ perpeti noluerit: aut defodit̃:
aut exciditur. Non his omnib⁹ iniurijs ac probris Chriſt⁹ affi
citur: quã doquidem ob eius nomẽ chriſtianis inferunt: Num
decet chriſtianiſſimum regem pati nomen chriſtianum tam te-
tro. tam hoꝛribili. tam deteſtabili dedecoꝛe ſcelerari: Num Lu-
douicus ille Rex ſanctiſſimus qui pꝛimus regū omnium chri
ſtianiſſimus dictus eſt: pateretur ſi viueret: tam turpem contu
meliæ notam inuri chriſtianæ dignitati: qui pꝛimum vt ſtaret
cõuentis: vt iuſiurandum ſeruaret: vt illud quod honeſtum di
cimus tueretur: exhauſit theſauros ſuos omnis. ⁊ quam anno
ſuperioꝛe ceperat cum ingenti pͦda. Damiatam hoc eñ nomine
canopum appellant; reſtituit ſarrhacenis: deinde comparato rur
ſus ex vniuerſa gallia italiaqꝫ ⁊ ſicilia exercitu ob eãdem vim ho
neſtatis in africam traiecit eo cõſilio: ea mente: vt non modo ac
ceptam in ægypto calamitatem vlciſceretur: ſed omnem impu-
riſſimi mahometi ſuperſtitionem tolleret e terra viuentium: id
quod facile effeciſſet: niſi peſtilẽtiæ vi coꝛrept⁹ apud tyneta quã
obſederat: vna cum filio Lodouico Albaniqꝫ cardinali ac infini
to pœne chriſtianoꝝ numero ex hac luce migraſſet. Hac etiã ra
tione Karolus ille gentilis tuus ⁊ rebus geſtis ⁊ cognomento
magnus imitatus Karolũ martellum auum: qui ſarrhacenos
ad trecenta millia ⁊ amplius interemerat: vbi poſt captiuitatē
deſiderij vltimi longobardoꝝ regis italicas res omnis compoſu
iſſet. ⁊ ab Leone ſummo pontifice id quod antea ꝯſtituerat Ha
drianus inſignibus imperij romani eſſ ʒ oꝛnatus: cum primum
in vlterioꝛem galliam reuertiſſet: non tam contentus præſenti
laude ꝙ maioꝛem quãdam ⁊ clarioꝛem animo meditatus robu-
ſtis firmiſſimiſqꝫ copijs Hiſpaniam petit. Ea eñ per id tempo
ris ſceleratis perditi mahometi ſectatoꝛib⁹ ſeruiebat. Tota erat
in tetro ſarrhacenoꝝ ⁊ flagicioſiſſimo dominatu Diuturnum fu
it periculoſiſſimumqꝫ bellum. Multæ pugnæ. multæ vtrinqꝫ
clades. euentus varij. Sed tãdem effectum eſt diuina benignita
te: vt pꝛudentia ⁊ perſeuerantia imperatoꝛis exercituſqꝫ virtute
ĳdem impij hoſtes Chriſti æque fuerit extrema calamitate pͦſſi:
vt eiuſdem perfidiæ ſocij ad aſperum montem afri ab eodē Ka
rolo deleti ſunt. Nonne eadem fuit honeſtatis cauſa Ludouico
pio huius Karoli magni filio: dum tãto cũ laboꝛe atqꝫ periculo
liberauit vꝛbem Romam duriſſimo ſarrhacenoꝝ iugo: ꝗ ſultani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ægyptioꝝ ductu per nefariam quorundam Romanoꝝ coniura
tionem in italiam fuerant accerſiti: Nam quod aliud deſideriū
fuiſſe credimus francis illis reliquiſqꝫ gallis: qui duce Gotthi
fredo vbi in aſiam perueniſſent: ſarrhacenos apud damaſcum
pugna ſuperarunt: apud antiochiam perſas. ⁊ turcos contriue-
runt. Meſopotaniam omnem recuperarunt: ac rurſus ſarrha-
cenis in ſyria ad internitionē vſqꝫ profligatis marrhaqꝫ ac bar
cha populoſſimis munitiſſimiſqꝫ vrbibꝰ expugn̄tis ſcām ciuitatē
vniuerſamqꝫ paleſtinā quod Henerico tercio imperante fecerat
item Bohamundus: erubeſcēda infidelium ſeruitute liberarūt:
poſſederuntqꝫ mirabili cum chriſtiani nominis incremento an-
nos octo ⁊ octoginta ad Saladini vſqꝫ tempeſtatem: qui non
tam aut ſua aut turcorum quorum Amyras poſtea factus eſt:
vel prudentia: vel ṽtute q̄ꝫ noſtrorum īſcitia atqꝫ ignauia Gui-
donem ⁊ ipſum francum hieroſolymorum regem iniquo præ-
lio cepit. ⁊ reliquis chriſtianis ad interitum actis Remandum
quoqꝫ optimum ⁊ fortiſſimum virum ac rerum bellicarum pe-
ritiſſimum viuum ad ſe perductum ira excandeſcens gladio cō
foſſum occidit: ⁊ ita quod ſine lachrymis meminiſſe nō poſſum
terram ſanctā: Chriſtiqꝫ domicilium ſpurciſſimi mahometi ga
neo dicauit. ⁊ fuit is vnus Saladinus: qui tantam peſtem: tā-
tam perniciem: tantum deniqꝫ exitium ac pœne interitum chri
ſtianæ reipublicæ intulit. Et ille quidem Saladinus fuit: qui
et turcus ⁊ ottomanus hac tanta ⁊ chriſtianis tam infœlici vi
ctoria elatus tantum ſibi nomen ⁊ dignitatem peperit: vt ⁊ vnꝰ
omnium primus ex ottomana familia incredibili turcorum om
nium conſenſu rex: quem illi Amyram vocant: creatus fuerit.
et ita in animos illorum barbarorum influxerit: vt alium ſui ge
neris Amyram q̄ꝫ ottomanum quempiam: in hanc diem pati
antur neminem. Ex ea vero tempeſtate vbi ſanctam ciuitatem
omnemqꝫ iudæam chriſtiani tanta clade amiſiſſent. ⁊ Alexius
comnenus imperator conſtantinopolitanus latrocinandi tur-
cis vberem iuſtamqꝫ materiam præſtitiſſet: idemqꝫ reliqui dein
ceps eiuſmodi nō nulli imperatores ſtuduiſſent: ita per noſtroꝝ
ſecordiā ⁊ inertiā res turcoꝝ mirabili incremēto auctæ ampli-
ficatæqꝫ ſunt: vt non tam de recuperādis hieroſolymis ſperan-
dū eſſe videatur q̄ꝫ formidādum de amittēda Roma. Videmꝰ
vniuerſam fere aſiam a Phœnicibꝰ ⁊ Medis ad Helleſpōtum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vſqꝫ turcoꝝ tyrãnidi parere. In Europã vero vbi iã anno circi
ter cẽteſimc helleſpõto ſuperato accerſiti ſunt a Theodoro cãta
cuzeno aduerſus generũ ſuũ quẽ ⁊ ſocer ⁊ tutor ꝯſtãtinopolita-
no iperio antea fraudaſſet. Ioãnem palæologũ ad modũ adoleſ-
ſcentẽ: dum ſimulãt fallaciſſimi latrones auxiliũ ſe laturos illi
deliro ſeni. Callipolin ⁊ Cheroneſum ꝑmo deide totã ꝓpe thra-
ciã occupant. Myſos. Macedonas. Theſſalos oĩs. Boetios:
vniuerſam græciã: ætolos Epyrotas. Illyricos: ad itimã vſqꝫ
dalmatiã oĩa ꝑmũt teterrima ſuitute. Inſulæ poene oẽs q̃ a ſi-
nu hadriatico ad mare ponticũ iacẽt: vaſtatæ iã planæ ⁊ deſola
tæ ſunt. ⁊ nõ mõ nõ quieſcũt: aut vlla ex ꝑte remittunt efferа-
tæ belluæ: ſꝫ q̃ttidie magꝭ atqꝫ magꝭ vt ſunt ⁊ p̃dæ ⁊ cædis aui
di nũc Getas q̇ trãs Iſtꝝ icolũt: nũc i accolas germanos ⁊ hun
garos ipetũ faciũt. Idqꝫ aſſecuti iã ſunt aſſiduitate latrocinãdi
vt reliq̃s fere oĩb⁹ poſt terga ſuperatꝭ chriſtianis: hic italiæ. illic
germaniæ regno tuo finitime terrori eſſe iã incipiãt. Dum em̃
noſtri aut illos ꝯtẽnũt: aut negligũt: i hãc rex calamitatẽ ac de
dec⁹ nõ tã incidim⁹: q̃ꝫ deuenim⁹ Itaqꝫ ſatꝭ ꝑſpicue itelligi puto
q̃ꝫ honeſtum ſit aduerſus eos bellum ſuſcipere: quib⁹ ſeruire nõ
minus turpe ⁊ foedum ſit: q̃ꝫ ærumnoſum ⁊ miſerum. Quare
ſi id eſt maxime natura neceſſarium quod ſit honeſtum: non ob
ſcure tibi perſuaſum arbitror Rex Karole eſſe tui ⁊ officiꝫ ⁊ mu
neris qui chriſtianiſſimus inter pricipes chriſtianos ⁊ dicaris:
et ſis: quiqꝫ ⁊ iuſticia debeas omnibus ⁊ benefaciendi ſtudio lon
giſſime præſtare: huic tantæ chriſtianæ religionis ignominiæ
ac probro q̃ꝫ primũ conſulere. Vidĕmus a viris ſapientib⁹ quoſ
dam laudatos: qui propter inanem quandam huius mũdi glo-
riam nõ tam quod honeſtum eſſet: q̃ꝫ quod honeſtum videretur
in vita ſecuti ſint. Qua ratione ducti ⁊. L. Junius Brutus. ⁊
M. manlius torqueatus filios cedi virgis obtruncariqꝫ iuſſe-
rũt. Et id quidem illi præſentes intuenteſqꝫ. Phileni vero. et
codrus. Curtius: ac deciꝫ ſeſe pro patria deuouerunt. Multiqꝫ
aliꝫ permulta feciſſe tradũtur illi⁹ honeſtatis ſtudio: quã popu-
laris fama glorioſam facit. Nã qui verã gloriã ſectati ſint: nõ
ex illa gẽtilitate: ſed aut ex vetere aut ex nouo teſtamẽto ſpecta-
ri cõuenit: quales Habraã. Loth. Moſen fuiſſe legimus: q̃x il
le vt eſſet apud deum glorioſus: ne filium quidẽ immolare dubi
tauit. At Moſes vt i ſuos beneficẽtia vteret̃: cõtempta omni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mundana gloria: cum maiori vtilioriqꝫ populo præfici poſſet:
ſupplici præce a deo petijt: vt ſeipſum potiuſquam iudæum po
pulum interimeret: vel ingratum. Loth vero vt ſodomorũ per
fidiam ab ijs auertẽt. quos hoſpicio ſuſcepiſſet: ne filias quidez
virgines illoꝝ libidini immanitatiqꝫ offerre atqꝫ dedere veritus
eſt: cum aliter eam iniuriæ cõtumeliam propulſare non poſſet.
Tu antẽ rex Karole patieris vniuerſum: vt ita dixerim: dei po
pulum obcoenæ atqꝫ ſpurciſſimæ turcoꝝ ⁊ ſarrhacenoꝝ intem
perãtiæ tam turpiter tam flagitioſe ſeruire? Nõ tibi potius op
tandũ eſt: ſi ſit opus: vel ingẽti probitate ⁊ laude Ludouicũ fili
um vel te etiã ipſum morti tradere pro ſalute populi chriſtiani
tãdiu multũqꝫ flagellati atqꝫ cõtriti? Imitatus ſcilicet nõ apo-
ſtolos ſoluz reliquoſqꝫ martyres: ſed Chriſtũ ipſum Jeſum: qui
cum ⁊ deus eſſet ⁊ ſummi dei filius: pro ſalute humani generis
mortem ſuã hoim morti prætulit. An ſumus ignari ſaluũ fie-
ri poſſe neminẽ: niſi qui crucez ferat: quã ipſe tulerit? Quid
quod ea eſt huius belli facilitas: vt nõ tam de noſtra dubitandũ
q̃ꝫ de infidelium præda ⁊ nece ſperãdum certo ſit? Nã hoc erat il-
lud: quod ab me ſecũdo loco dicẽdum propoſueram. Quibꝰ in
bello vincitur: ea numero tria eſſe puto. imperatoris p̃ſtantiam
militũ multitudinẽ ac robur. ⁊ pecuniariæ rei cõmodum. Sũt
eñ nũmi perinde atqꝫ nerui quidã rerum bellicaꝝ. Quæ quidẽ
omnia ⁊ nobis adfutura: ſi talis ac tãta res ductu tuo imperio-
qꝫ geratur. ⁊ illis defutura nõ eſt obſcuꝝ. Nã vt de vi nummo-
rum cõticeſcã: quibus te atqꝫ regnũ tuũ mirabiliter affluere om
nes ſciũt: is tibi exercitus eſt: qui ⁊ magnus. ⁊ firmus. ⁊ q̃ꝫdiu-
tiſſime aſſidua militia ſumma cũ laude exercitatꝰ aduerſus ma
ximas eaſdẽqꝫ oim maxime formidabiles angloꝝ vires: ne vni-
uerſum quidem hominũ genus pertimeſcat. Magnæ laudi da
tũ eſt. G. Julio Cæſari: quod britannos difficili bello ſuperaſ-
ſet: qui ⁊ Liberũ. ⁊ Herculem peritiſſimos duos ⁊ clariſſimos
duos potentiſſimoſqꝫ duces vertiſſent aliquãdo in fugam. ⁊ ab
nemine ipſi vnq̃ꝫ eſſent ſuperati. At eoſdẽ ab anglis non modo
ſuperatos ⁊ victos. ſed patrio ſolo exterminatos oſtẽdit Gallia
Quãto antẽ angli ſint frãcis tuis inferiores: frequẽtes perma
gnæqꝫ de ijs habitæ in hãc diem a te victoriæ declararũt. Im-
peratoris præſtãtiam duabus rebus cõſtare puto: prudentia et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

virtute: quibꝰ ipſis ⁊ auctoritas omnis ⁊ euentꝰ proſperi partiū
tur. Nam ratio ⁊ cōſilium cum omnibꝰ in rebus plurimum va
let: tum in bello gerēdo maxime. Qui enī rei militaris ⁊ impe-
rij ſit ignarꝰ: recte agere nihil poteſt neqꝫ pugnādo neqꝫ impe-
rādo. Nam ſiue quorundam perfidia factum fuerit: ſiue nutu
quodam dei: qui quos amat arguit ⁊ caſtigat: quo ſeſe cognoſcē
tes eruditiores fiāt: ab vſqꝫ puero in hāc ætatem iam ingraue-
ſcētem ita belli ſemper verſatꝰ es: vt nullum te omnino neqꝫ mi
litis nec imperatoris munꝰ. vſus nullus. ratio nulla latere que
at. Uirtute autem tāta es: quāta rex vnqꝫ aliꝰ neqꝫ fuit nec eſſe
poſſit. Quem enī te vno iuſtiorem: quem beneficētiorē aut vi-
dimꝰ: aut audiuimꝰ: aut legimꝰ: de humanitate. de modeſtia. de
facilitate tua quid attinet dicē: qui cum cæteris omnibꝰ nomis
chriſtiani pricipibꝰ. ⁊ regibꝰ dignitate. viribus. ⁊ gloria antecel
lis: te infimis etiam omnibꝰ parem geras: quoſcūqꝫ illuſtri ali
quo pbitatis ſimulacro præditos eſſe perſpicias. Quibꝰ quidē
artibꝰ per fœliciſſimos rex exitꝰ: quos prudentiæ ꝟtutis inter-
uētu deꝰ ipſe præſtare cōſueuit: tātam es auctoritatē adeptus:
vt ⁊ deo tuiſqꝫ cariſſimis ⁊ cunctis mortalibꝰ nō venerabilis mi
nus: qꝫ formidabilis videare. Quoniam igitꝰ ea omnia tecū ha-
bes: quibꝰ facilis victoria paritꝰ: quid eſt: quod te ab huiuſmodi
bello remorari debeat: Nam hæc infidelibꝰ ſecus ſunt oia. Dicā
primū de ſarrhacenis. de turcis poſtea: ſi de mahometo ipſo toti
ius illoꝝ ſupſtitionis ⁊ impietatis pricipe pauca antea pcucur-
rero. Fuit enī mahometus cyrenaico genere natꝰ anno a Nata-
li chriſtiano ſexcēteſimo vigeſimo ſexto. nulla parētum claritu
dine cognitꝰ. nullis opibꝰ. ſolus prorſus ⁊ nullaꝝ viriū. nullorū
qꝫ neruoꝝ. Hic admodū puer captꝰ a ſarrhacenis qui inſignes
habētur int arabas latrocinijs: vænijt Abdimonepli mercato-
ri: q ſe Iſma helitico genere ortū dicēt. Is quoniā careret filijs:
cœpit pmo mahometū tractare liberalius: qua quidem re factū
eſt: vt Abdimoneplis filiꝰ diceretꝰ mahometꝰ Eratqꝫ homo ille
ſimulator. diſſimulatorqꝫ. verſutꝰ. rapax. ⁊ impurꝰ. ⁊ omni fla
gitio in pmis obnoxius: q mox vbi adoleſſet: mercatoris illiꝰ pe
cunioſi famulꝰ camelos agebat cum mercibꝰ per ægyptū Syriā
et Palæſtinā. perqꝫ alios peregrinos locos. Quibꝰ itineribꝰ ite
rū atqꝫ iteꝝ repetitis. vſus ſæpenumero tum iudæoꝝ: tū chriſtia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

norum cōſuetudine nō tam diſcere q̄ꝫ deprauare ſtuduit ⁊ vet⁹ ⁊
nouum ſacraꝝ ſcripturaꝝ teſtamētum. Nam acumen īgenij in
animo facinoroſo peiorē in partem oīa ſemꝑ interp̄tat̄. Cū hu-
iuſmodi miniſterio mercatori domino fidem falleret: reddituſqꝫ
eſſet cōtinuis furtis ⁊ ſuſpect⁹ ⁊ inuiſus omnib⁹: ex obſcuro ſer
uo fact⁹ inſignis latro. Erat eīm ⁊ aſpectu ſer⁹. ⁊ voce terribilis
et gladiatorio quodam robore corporis metuēd⁹ breui temporꝭ
curriculo ⁊ nummos ſibi ⁊ ei⁹ ſceleris ꝑticipes ſocios q̄ꝫplurios
comꝑauit. Et ita apud gētes barbaras in admirationem cū ve-
niſſet: generis Iſmahelitici viduam eamqꝫ locupletem Bardige
nam duxit vxorem: quæ cum illi⁹ ægrotationem ægre ferret vt
pote ſæpenumero corruētis morbo comitiali: quem in ipſum ni
mia vinoſitate ac reliqua vitæ atqꝫ vict⁹ intemperātia inciderat
mox homo veterator ⁊ perdit⁹: vt ea ſe purgaret infamia: ſimu
labat id ꝓpterea ſibi accidere: quoniam ſplēdorem angeli Gabri
elis: quem mentiebat̄ ad ſe miſſum ab deo nuncium commētan
di gratia vētitare: ferre nō poſſet: nec neceſſe morbū comitialem
ſed quam extaſin vocāt. Hui⁹ autem vxoris opib⁹ elatus homo
furcifer ad immaniora facinora cōuertit animū. Itaqꝫ ⁊ ſuo de-
prauato īgenio ad omnem audaciam prompt⁹ ⁊ Sergij Mat
thæine dolo flagitioſiſſimi monachi cōfirmatus in tātam breui
apud arabas omnes exiſtimationeꝫ venit. modo ſe iudæum: mo
do chriſtianum ſimulat: cum nihil omnino ſani ſaperet: vt ma-
ximus dei nūcius maximuſqꝫ ꝓpheta vulgo haberet̄. Cum eīm
columbam quam ſpiritum ſanctum latro callidiſſim⁹ eſſe qui ſe
cum loqueret̄: iactitabat: aſſuefeciſſet in aure ſua paſci: ac taurū
quendam ex occulto ei⁹ audita altiore voce ad ſe feſtinare ⁊ algo
ranum cornib⁹ alligatum. ſic eīm legi quam ſectatorib⁹ ſuis tra-
didit: nomen erat. cæteraſqꝫ: quas ipſe ante cum Sergio cōpo
ſuerat: fallaciſſimas ſcripturas ſibi veluti deferre. ⁊ ī ſuas man⁹
a quib⁹ ſolis pabulum capere didiciſſet: tan q̄ꝫ deponē: facile per
ſuaſit hominib⁹ ventri ⁊ ſomno deditis ſuos oīs peſtiferos in ſa-
noſqꝫ cogitat⁹. Quib⁹ inſidijs factū eſt: vt iam auderet. nō latro
cinij ſolum: ſed aperto marte aduerſus Romanoꝝ imperiū arma
capere. Nā cum ex ei⁹ ſectatorib⁹ nō mediocris numer⁹ in roma
nis legionib⁹ militaret: quo tempere Heraclius imꝑator ſtipen-
dia partiret̄ muneraqꝫ in milites; ſarrhacenis etiam ipſis ſtipen

dium petentibꝰ reſponſum eſt a quæſtoribus eam diſtributionē
nō eſſe canibus cōſtitutam. Nam ſarrhaceni ipſi quaſi carrha-
ceni apud arabas quoqꝫ habiti erāt infames. Itaqꝫ irritati eo re
ſpōſo ſarrhaceni cum illico in arabiam ad mahometū rediȷſſent.
et illum ⁊ reliquos ſarrhacenos nō difficulter ad defectionē bel
lumqꝫ cōcitarunt. Qui facto ſtatim in ſyriam impetu nō tam
ſuis viribus q̄ꝫ noſtroꝝ fræti negligētia Damaſcum petūt inſe
ſtis ſignis. Qua quidem vrbe terrore potiꝰ q̄ꝫ vi ſuperatis in cā
po damaſcenis intra mœniaqꝫ compulſis. cōfeſtim potiti ſunt
eamqꝫ diripuerūt. Et qđ nihil arbitror monſtruoſius accidiſſe
humano generi: ea in vrbe primum templum mahometo mag-
nificum dicatum eſt. diuiniqꝫ honores inſtituti publice. coactiſ-
qꝫ damaſceni impudicum illiꝰ cultum ⁊ nefariā legem accipere.
Et quoniā nō ego Mahometi referre flagitia quæqꝫ ſceleraqꝫ i-
ſtitui: ſed ex ijs quæ ſunt ꝓpemodum infinita. quædam pauca
veluti delibare: redditꝰ hac ille victoria ſucceſſibuſqꝫ ferocior: vi
dens nihil a romanorū imꝑatore in vltionem illatæ cōtumeliæ
parari aduerſus ſeſe: ita dormitātibꝰ chriſtianis bellum mouet
aduerſus finitimos perſas: a quibꝰ ſibi maxime metuebat. Reg-
bat ꝑ id temporis in perſis Choſrohes. qui etiā ipſe. vt inſanie
bat animo: diuinos ſibi honores præſtari voluerat. Is condu-
ctis turcis qui tributarij ⁊ tanq̄ꝫ ſerui ſchytaꝝ itra caucaſi clau
ſtra aſperrimaſqꝫ cautes incolebāt: ſarrhacenis occurrit. Cōcur
rit᷑ vndiqꝫ. Initur pugna ingēti ⁊ apparatu ⁊ animo. Vulne-
rant᷑ vtriqꝫ multi. capiunt᷑. occidūtur. Superatꝰ tandem ingen
ti clade mahometus in fugam vertit᷑: deformi vulnē excepto in
faciem. A turcis inq̄ꝫ his ſuperatus eſt vulneratuſqꝫ mahome-
tus. a quoꝝ nunc poſteritate maxime colitur: q̄ꝫq̄ꝫ non tam ſuꝑ
ſtitione ducūtur turci q̄ꝫ illecebris ⁊ diſſolutiore viuēdi licentia
Nā verſutꝰ ille ⁊ callidus veterator: quo faciliꝰ imperitos popu
los atqꝫ rudis ad ſe traducēt: omne libidinis ⁊ voluptatis genꝰ
ſua lege ꝑmiſit. Vini autem vſū idcirco ꝓhibuit: quo faciliꝰ ce-
laret ſuſpicionē illiꝰ morbi: qui ſe vino obrutum iāpridem corri
puiſſet. Nā vinū intēperātius ſumptū ⁊ gignit ⁊ fouet morbū
comitialem intimo quodam ſuo væhemētiſſimoqꝫ ſpiritu. Iis
enim meatibus obturatis: quibus fit reſpiratio: vel mors conti
nuo: vel morbus comitialis conſequatur: neceſſe eſt. Nō igitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

religione turci: quam nullam tenent: nõ ſupſtitione: quã nullã
pluris: q̃ʒ religionẽ faciũt: quippe quib⁹ nulla neqʒ dei neqʒ ani
mi cura ſit: nullus met⁹. nullus cogitatus: ſed diſſolutiſſima q̃
dãm viuẽdi licẽtia: qui mahometi vires in perſide ꝓſtrauiſſent
et in mahometi faciez inhoneſtũ vulnus inflixiſſent: ei⁹ ſe tandẽ
ſectæ nefariæ ſocios addixerũt. Ipſe autem mahometus pluri
bus bellis geſtis. alijs ſecũdis. aduerſis alijs. poſteaq̃ʒ ãnos i ſu
is vel erroꝛib⁹ vel ſcelerib⁹ vixiſſet quadꝛagita: veneno perijt in
arabia ꝑ Bardigenæ vxoꝛis cognatos ⁊ ſuũ quendã cõſobꝛinũ:
quo tempoꝛe ab eoꝝ inſidijs redijſſet: qui cũ mercatoꝝ camelis
e ſyꝛia iter faciebãt. Sarrhacenos autem turci etſi ſemꝑ exoſi i
ſectatiqʒ ſunt: tamẽ vt mahometicæ ſuperſtitioni ſe aſciſcerẽt:
hoc fuit in cauſa. Iã vniuerſa Africa parebat ſarrhacenis ⁊ ma
gna ex ꝑte aſia: cũ turci nõ multo ſupꝛa milleſimũ annũ a Na-
tali chꝛiſtiano cœperũt apto Marte vehemẽti⁹ eos vrgẽ. Nã
vbi eos diuti⁹ in Aſia eminere indigñrent: regem creãt nomine
Sabochũ: qui de occupãda aſia cõtinuo cogitãs: quo id facili⁹
aſſequeret: ſe mahometi cultoꝛem ſimulat. idqʒ non tam dei. q̃ʒ
hoĩm metu: quos ſibi cupiebat cõciliare. Itaqʒ ꝯteſtatus eſt illi
Callipho quẽ illi veluti pontificẽ maximũ venerant: ſe de cõſti
tuta mahometi religione nihil omnino mutatuꝝ. cæterũ nolle
erubeſcẽdum ſarrhacenoꝝ nomen in aſia excellere. Quare bꝛeui
cuncti illi ſarrhaceni qui arabes ſunt. a turcis eijciũtur ex aſia re
dacti ij ſane ad ꝓſtina latrocinia: quib⁹ in hãc etiam diem maxie
omnium ſtudent diſſipati atqʒ diſperſi nõ ꝑ locos ſolum aſperri
mos ægypto. Syꝛiæ. ⁊ palæſtinæ finitimos: ſʒ ꝑ oẽm africæ
ſolitudinem. Pulſis ꝓfugatiſqʒ ſarrhacenis res turcoꝝ ꝑ Uiro
griſſam q̃ poſt Sabochi obitũ regnũ excepit. nõ mediocre cepe-
rũt incrementũ. Is eñ cum reliquũ Aſiæ quodcũqʒ ſarrhaceĩs
ſeruierat. ſubegit: tum ꝑ multas ꝑclaras vꝛbes quæ romano pa
rebãt ĩperio. vi expugnauit cepitqʒ in bythynia. Succedit Ui
rogriſſæ Archotus ꝓpinquus. q̃ pꝛimus ſubiugarat ĩ meſopo-
tamia vꝛbẽ ampliſſimã Rhohain. deinde Seleucia ⁊ Laodicea
captis vꝛbib⁹ ⁊ reliq̃ ꝓuincia ĩ deditionem accepta. regni ſedem
Mendi ꝯſtituit. ac regiũ induit diadema. eſtqʒ ſultan⁹ ſalutat⁹
Et ne videar oẽm hiſtoꝛiã recẽſere. ꝯfeſtim admodũ fit vel tur-
coꝝ diligẽtia vel negligẽtia chꝛiſtianoꝝ ꝑncipum. vt græcis ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vniuerſa Aſia ciectis. illi ad helleſpontū vſqꝫ oĩa ſubiugarit. nec
multo poſt ĩ europam traiecerint a chriſtiaĩs accerſiti aduerſus
chriſtianos Nam quod modo dicebam cum Theodorus canta
cuzenus ægre ⁊ iniquo animo ferret eo ſe ſpoliatum quod im-
perium circumſcriptor occuparat. Turcos in Thraciam intu
lit aduerſus Romanorum imperatorem Johannem palæolo-
gum ſeniorem illum. generum ſuum ⁊ auum huius cõſtantini
imperatoris Manuelis filij. Quæ vna res q̃ꝫ calamitoſa. q̃ꝫqꝫ
funeſta ⁊ fuit ⁊ eſt chriſtianæ religioni. nõ obſcure docēt tot tã
tæqꝫ ꝓuinciæ. quæ turcis in europa ærumnoſiſſime ſeruiunt.
Et vt ſummatim accipias rex Karole. quæ qualeſqꝫ ſunt Tur
coꝝ vires. vix ad ſexaginta hominū millia exercit⁹ omnis aſcen
dit peditib⁹ equitibuſqꝫ cõflatus. Uiginti millia comparãtur
ex aſia Ad quadraginta millia ex ijs ꝓuincijs quas in europa te
nēt occupatas. Et ne hi quidem milites turci ſunt omnes. ſed
ingens chriſtianoꝝ numer⁹ quibus turc⁹ ſuperbiſſime dominãt
vel inuit⁹ in expeditionem agitur. Et erãt ſane ſexaginta hoĩm
millia. cum nuꝑ anno vigeſimo tercio agebam in thracia apud
iohãnem imperatorem Manuelis item filium. Nunc autē q̃n
to minor eoꝝ ſit numerus. facilis ſit cõiectura. ſi ea clades conſi
deretur. qua ⁊ bis ⁊ iteꝝ primis ãnis ad internitionem vſqꝫ ab
vno Johãne Uaiuoda redacti ſunt tot robuſti firmiſſimiqꝫ ex-
ercitus. Nam quod audiamus ducenta ⁊ trecenta millia homi-
num complere turcoꝝ exercitus. ſint ſane nõ trecēta millia. ſed
quotquot Xerxes fert duxiſſe aduerſus græciam quinquies eti
am decies centena hoĩm millia. dūmodo ſint omnes ruſtici ⁊ pa
ſtores. nullis tecti. nullis muniti armis. quib⁹ aut offendãt.
aut ſe tueãtur. Iampridem turcoꝝ vires exhauſtæ penit⁹ exina
nitæqꝫ ſunt. quo tempore Maſſageta ille Tomyris cognomē
to Tamberlanus Baiſeten cyricis patrē ⁊ hui⁹ mahometi ꝓa-
uum amoratho nati cum quadringētis hominū millib⁹. vicit.
cepit. interemit. Itaqꝫ turcoꝝ vires ita extenuatæ ſunt. ita fra
ctæ. vt nullo pacto ambigendum ſit de victoria. quæ eo certior
eſt futura. quo ad debilitatem exercit⁹ accedit imꝑatoris ĩfirmi
tas. Uideo laudatum a ſapientib⁹ illum athenienſem Chabriã:
qui dictitare ſit ſolit⁹ multo eſſe formidabiliorē ceruoꝝ exercitū
ductu leonis q̃ꝫ leonum ceruo duce. Qđ ſi exercitus tuus rex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Karole tum his complet' hoībꝰ: q̊ ⁊ corpis robore ⁊ animi ma-
gnitudīe leones oēs atqꝫ īſupabiles dici poſſint: tum vno te du
ce impatoreqꝫ vtunt': qui cunctos mortalis fortitudīe ⁊ ſapīa ī
ferioris oſtēdas: num dubites integer atqꝫ ingens cum turcoꝝ
reliquijs cōgredi: qui ⁊ ipſi quaſi cerui. timidi. fugaceſqꝫ ſunt:
et meticuloſiſſimo duci parent eidemqꝫ ſtultiſſimo puero. Erat
certe huiꝰ mahometi pater Amorathus q̊ modo aīam efflauit.
et ꝟſutus ⁊ callidus rerūqꝫ bellicaꝝ ſciētiſſimꝰ. Cuius viriꝰ peri
tia ⁊ cōſilio factum eſt: vt fugatis etiam ad barnam ꝓfligatiſqꝫ
turcis fere omnibus e victo victor ꝑ effrænatā Uladiſlai adole
ſcētis audaciam imprudentiāqꝫ euaſerit. ⁊ anno item ꝓximo ad
quintumdecimum kal'. nouembres per Getaꝝ ad ſe defectionē
vehemēti clade in triballis hungaros ⁊ bohemos a quibꝰ acerri
me vrgerent': affecerit. Omnis turcoꝝ ſpes quæ in vno Amora
tho poſita erat ⁊ cōſtituta: nūc in eiꝰ filio mahumeto nutat ac lā
guet. Is ēm annos natꝰ vix dum viginti arma nunq̄ꝫ tractauit
Nec ſani quicq̄ꝫ aut didicit: aut audiuit. Totꝰ eſt in potu. totꝰ
in venere Reliqui vero aut centuriones aut tribuni militū: qui
bellādi gloria ducerent' inſignes: in illis pluribꝰ illuſtribuſqꝫ vi
ctorijs quas de turcis Johānes vaiuoda adeptꝰ eſt: omnes prope
modum periere. Quæ cū ita ſint: q̊d eſt ꝑ immortalē deum: q̊d
te rex Karole a tāta ⁊ tam certa vincēdi ſpe retardare debeat: tā
ta p̄ſertim oblata vel occaſione vel opportunitate. Nō ēm tēpꝰ
ipſum dūtaxat poſt tot ⁊ tā illuſtris tāqꝫ honeſtiſſimas victori
as tuas pacatis iā ⁊ compoſitis rebꝰ Galliæ te excitare atqꝫ īflā
mare debet ad hoc bellum ſuſcipiēdum non facile minus q̄ꝫ ne-
ceſſarium in tāta imbecillitate turcicaꝝ rerum. ſed ⁊ quam deus
ipſe attulit locoꝝ ad turcos inuadendos cōmoditas. Demetriꝰ
palæologus Manuelis etiam ipſe impatoris filiꝰ peloponeſiū
regno nuper eſt potitus excelſo animo ⁊ ſumma virtute p̊nceps
Is vt eſt vir chriſtianiſſimus ⁊ iniurijs etiam maximis affectꝰ
a turcis nihil omnium magis cupit: magis optat q̄ꝫ turcoꝝ in
teritum. Eſt autem peloponeſus regio adeo rebus oībꝰ munita:
vt nihil eē queat munitiꝰ. Circūdat' vndiqꝫ hic Jonio inde ægeo
pelago cū aſperrimis ⁊ tutiſſimis promontorijs. Iſthmo ſecer-
nit' a continēte reliquo: quē murus ꝑpetuꝰ atqꝫ inexpugnabilis
ab altero ad alteꝝ mare ſepit. Habet intus ⁊ fecūdiſſimos col-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

les ꝛ campos vberrimos rebuſq; omnibꝰ refertiſſimos: quas ho
minū victꝰ cultuſq; deſideret. Uniꝰ diei nauigatio te cū vniuerſo
chriſtianoꝝ exercitu ſecūdis ventoꝝ flatibꝰ ex promontorio tarē
tino in peloponeſum deuehat. Inde in turcos æque facillimꝰ ti
bi atq; tutiſſimus pateat impetꝰ. Nec patiaꝛ Demetrius ſe tā
tæ laudis atq; gloriæ expertem fore: ſed ipē quoq; in expeditio
nē ꝛ pugnā prodeat cū ſagiptarijs decē millibꝰ ꝛ equitibꝰ ad qua
dragita millia. Quod ſi e brundiſio velis ſoluē. B. ſcilicȝ Cæ
ſarē imitatꝰ in agꝝ dyrachinum: illico tibi obuiam fiat Harri
anites vir bellicoſiſſimus ꝛ turcis inimiciſſimus: qui vniuerſis
albanis dominaꝛ Nam q̄ȝq̄ȝ italiæ ꝑncipes mutuis intꝰ ſe odijs
diſſideāt: nemo tamē futurꝰ ſit. qui tibi in tāto ꝛ tam pio tāq; ſa
lutifero facinore audeat aduerſari ꝑ̄ſertim Nicolao quinto Ro
manoꝝ pontifice maximo: cuius ſapiētiam. grauitatē. innocen
tiā. ſanctimoniā. quaſi numen aliquod vniuerſa colit italia Ac
fiet forte fortuna: vt ſpero: vt ipſi etiam italiæ ꝑncipes depoſitꝭ
ſimultatibꝰ ꝛ diſcordijs mutuis te veniētem nō inuiti comiten
tur in ope tā ſancto: tam præclaro. Qd̄ ſi vnꝰ ſolum Frāciſcus
Sphortia Mediolanēſium dux te comitari iſtituerit. id qd̄ in
dubitato faciet: ſi pacari italiā ſenſerit: nō modo turci ꝛ ſarrha-
ceni q̇ dicunꝛ: ſȝ vniuerſi hoſtes chriſtiani noīs ad ſanitatē rede
ant. Uidemꝰ em̄ hunc Frāciſcum Sphortiā tui ꝓfecto nomīs
ac generis amātiſſimum neſcio quo natum ſydere quibꝰ educa-
tum inſtitutis: qua dei benignitate fretum vſq; adeo anteire lau
dibꝰ rei militaris vniuerſum vero hominum genus. vt nihil ſit
tā magnū. tā difficile. tam inexpugnabile: quod nō ꝛ aggredi ꝛ
ſuperare audeat ſibiq; ſubmittere. Itaq; ꝓſtratis ac victis oībꝰ
italiæ exercitibꝰ. nulliꝰ ope. nullius auxilio huiuſmodi ꝑncipa-
tus mirabili ſua diuinaq; ꝟtute potiꝰ eſt: quo nullꝰ in italia eſt
præſtātior. nullꝰ firmior. nullꝰ formidabilior. Sin autē itinē
ralis i turcos q̄ȝ nauigatiōe vti: iſtud tibi ꝑ finitimā germani
am ꝛ pānoniā eſt futuꝝ. Facile te ſequanꝛ ꝛ germani ipſi nō inui
ti ꝛ hungari Iohānesq; ipſe vaiuoda libētiſſime maioribꝰ etiā
copijs q̄ȝ ſit opꝰ. Sequanꝛ triballi duce Georgio fortiſſimo et
prudētiſſimo pricipe. Sequanꝛ ij Getæ oēs: qui ad Iſtrum ꝛ
Euxinum incolūt. eo pertinatiꝰ fidem ſeruaturi. quo ſuperiore
anno cum defeciſſent ad turcos. ingenti numero ab illis ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

interempti: q̄ꝫq̄ꝫ nullꝰ tibi auxilijs opꝰ eſt nullo comitatu. So
li certe franci ſatis ſint ſuperqꝫ futuri: quoꝝ ferociam atqꝫ impe
tum ne dicam nō ſuſtinere turci: ſed ne cōtra aſpicē quidem per
ferēt. Nam ſuperatis ꝛ victis turcis de ſarrhacenis nullum eſt
negocium Nam qui vero ſunt ſarrhaceni: eos iampridem ab ip
ſis turcis rege Sabocho ex omni Aſiæ imperio in ſolitudines
eiectos oſtēdimus ad priſtinaqꝫ latrocinia redactos: nullisꝰ cer-
tis ducibꝰ circūquaqꝫ paſſimqꝫ vagātes. nullo principatu. null
legibꝰ. Qui autem hac tempeſtate ſarrhaceni nominātur: qui-
bus ægyptꝰ paret: ꝛ ſyria ꝛ palæſtina: hi omnes ſimul cum ſul
tano ſerui ſunt vænales trās mare eo aduecti ad ſummū vigin
ti millia Nec ex vna quapiā empti natione. Sꝫ alij ſunt Sau
romatæ: alij ſarmatæ. alij gotthi. alij alani. Nonnulli græci.
plæriqꝫ illyrici. ꝛ alij ex alia gēte ac lingua: qui ꝑmo vi coacti a
patria religione rituqꝫ deſicere deinde illecebraꝝ veneficio delini-
ti mahometiſtæ nō tam redditi ſunt q̄ꝫ ſimulati Huiuſmodi ve
ro ſerui tria illa opulētiſſima regna ita iugo intollerabili ſubege
rūt: vt alij nemini q̄ꝫ ipſis aut arma ferre: aut equū inſcēdere li-
ceat: neqꝫ aliud liberale quicq̄ꝫ q̄ꝫ vel agriculturā ꝛ paſtoralē vl
mercaturā. vel tabernariā exercē. Quin etiam præter calones
aliud calciamēti genꝰ induere ægyptijs ꝛ ſyris ꝛ ijs qui iudæā
incolūt. nullum omnino licet. Itaqꝫ omnes illi populi ita mol
les effœminatiqꝫ ſunt: vt virile quicq̄ꝫ neqꝫ ſapiāt neqꝫ velint.
Tantula vero ſeruoꝝ manus qui maioꝛe ex ꝑte chriſtiani extite
rint: quid ſit aduerſus te vel conatura vel auſura: nō intelligo:
præſertim cum ſenſerit ſubiugatos turcos: q̊ ſunt veluti ꝓpug
cula atqꝫ munitiones mahometiſtaꝝ omnium. Aduerſus illos
vero cum trāſitum: tum etiam cōmeatū paret ac ꝓbeat nō Ale
xius quiſpiā ſed Cōſtantinus impatoꝛ: q̇ etiam ipſe vt eſt pioꝰ ꝛ
excelſo aīo: cum omnibꝰ: vt ita loquar: reliquijs illiꝰ oꝛiētalis ī-
perij: quæ cōfectis turcoꝝ viribꝰ validiſſime ſunt futuræ: nō ſo
lum in expeditionē te comitabiꝛ: ſed libent̄ ꝛ magnifice comita
bitur. Nomē autem cōſtātinopolitani imperij in vniuerſa aſia
et ſanctum habeꝛ ꝛ venerabile. Quapꝛopter cum perſpicue poſ
ſis aduertere rex Karole ad belli huius neceſſitatem eiuſmodi
conficiendi facilitatem accedere: vt nihil ſit de ſumma victo-
riæ ambigendum te foꝛtiſſimi ꝛ omnibus rebus oꝛnatiſſimi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

exercitus ſapētiſſimo atqꝫ optimo imperatoꝛe: vtere obſecro tā-
ta hac rex occaſione quam tempus tibi atqꝫ deus attulit: nec pa-
tere vt hominum culpa fractæ atqꝫ interemptæ hoſtium infide-
lium vires reuiuiſcant. recreentur. inſtaurentur. ¶ Quod ſi ho-
neſtatis ratio. qua nihil eſſe opoꝛtet apud animū generoſius ma-
gnificūqꝫ antiquius nō omnino eam vim habet. vt ſua nos ſpe-
cie ad res maximas pulcherrimaſqꝫ alliciat. præſtet id ſaltē vis
et magnitudo vtilitatis. quam ex hac tāta ⁊ tam perfacili victo-
ria nobis noſtriſqꝫ poſteris comparabimus. Nam cum ipſe rex
Karole maximū ⁊ floꝛentiſſimum adipiſceris imperium. tum
hi omnes qui te ſequētur. ingētes ampliſſimaſqꝫ opes cōſequē-
tur. Videmus nullas eſſe reconditas adeo. longiſſime poſitas.
atqꝫ inuias regiones. quas per ſumma terræ mariſqꝫ pericula
moꝛtales ipſi comparandi auri gratia non petere cōſueuerint.
et quottidie petant. Nam ſi res geſtas Perſey Herculis Libe-
ri ex antiquitatis monimētis repetere velimus. nō magis eos
gloꝛia ductos qꝫ vtilitatis magnitudine excitatos lōginqua aſ-
perimaqꝫ bella quæſiſſe īueniam⁹. Quæ quidem vna ratio græ-
cos etiā illos potiuſquā vllus Helenæ raptus quē fabulantur.
armauit aduerſus Aſiam. Et Galli itē ipſi cū ſuperatis alpib⁹
ad padū cōſederūt. ⁊ hoꝝ poſteri cū inuaſerūt cluſinū agꝝ ac ſe-
mel ⁊ iteꝝ aduerſus Romanos mouerūt arma. re nulla magis
qꝫ emolumētis impulſi ſunt. Sic Aeneas in italiā venit. An-
tenoꝛ in Venetiā. Quot aut legimus aut audiuimus. qui co-
pias egerit aduerſus ſcythas: Nā cū ſint oīm gentiū pauperri-
mi. libere ſinūtur vagari in cāpis. nullis vꝛbibus. nullis mœni-
bus. nullis muniti ædibus aut tectis. At aduerſus auꝝ ⁊ argē-
tū. aduerſus opes ampliſſimas facile animi hominū accerſunt.
Quod ſi quottidie Galli. Hiſpani. Germani. Itali. per oēm
cōtemptū atqꝫ cōtumeliam verſātur mercatoꝛes ⁊ tanquā mer-
cenarij quidā ſerui adipiſcēdæ vtilitatis gratia inter opulētiſſi-
mas turcoꝝ ſarrhacenoꝛūqꝫ regiones. quanto maioꝛ futura ſit.
quāto cumulatioꝛ gloꝛioſioꝛqꝫ vtilitas ſi id facere licuerit te vi-
ctoꝛe ⁊ domino: Ut enī maxima cōticeſcā ⁊ feraciſſima regna.
quæ in Europa turci p̄mūt teterrima ſeruitute. vt de tā latis
tam varijs. tā amœnis. tā abūdantiſſimis rex oīm regionibus
quæ coguntur in Aſia parere turcis. nihil pꝛoꝛſus loquar. tria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

illa dũtaxat ſeruoꝝ regna ægyptus. Syria Palæſtina de õĩs
generis diuitijs cum vniuerſo genere hominum cõtendere non
dubitent. Nã ægyptus vt Philo iudæus grauiſſimus teſtis ẽ:
ſola ex orbe terraꝝ hyemem non patitur. Sed tribus anni di-
ſtributa temperataqꝫ temporibꝰ vere æſtate. autumno neqꝫ ni-
uem nouit nec moleſtam imbrium tempeſtatem. Per ſaluberri
mi Nili viciſſitudinem ſuis temporibus humefactata atqꝫ de-
mollita vltro fert omnia: quibus hominum vita vel alitur: vel
ornatur. Syria vero quanti ſit faciunda: promiſſio diuina te-
ſtata eſt. Nam promiſſionis terram quam deus omnipotẽs po
pulo ſuo cõſtituit. Judæam eſſe ſcimus. Hæc autem Syriæ ẽ
pars. Quod cũ ſua natura hæc tria regna cæteris omnibus or-
bis terræ regionibus anteeũt bonitate ſoli: accedit etiã chriſtia-
noꝝ hominum frequẽtatio: qui quidquid aut argẽti: aut auri:
aut margaritæ ⁊ gemmæ apud reliquas gẽtes ⁊ populos repe-
riũt: eo importãt: quo aliquid inde illaꝝ reꝝ exportẽt: quaꝝ illi
ſunt diuites ⁊ nos pauperes. Quãta igitur ⁊ ad te ⁊ ad chriſtia
nos omnis emolumenta ſint ꝓuentura ex hac tua tam pulchra
tam facilis de turcis ſarrhaceniſqꝫ victoria: tum dilucidius co-
gnoſces cũ tot illoꝝ ⁊ tã opulẽtiſſimoꝝ regnoꝝ magnificẽtiam
atqꝫ amplitudinẽ animo tacitus metiere ¶ Nec eſt tibi præte
rea ſubuerẽdum. neqꝫ aduerſus te tumultus in frãcia aut ĩ re-
liqua tua gallia per anglos inſurgat. cũ exercitũ aduerſus infi-
deles eduxeris. Nã neqꝫ ipſi angli vllo modo patiãtur vt ſunt
hoĩes religioni dediti: ſe tam piæ: tã ſanctæ. tam glorioſæ expe
ditionis expertes duci. Sed poſitis ⁊ proſtratis cunctis ſimul
tatibus propter Chriſtũ alacres te ſequent: imitati ſcilicet ma
iores ſuos: qui ſemper frãcorum regibus ⁊ ſocios ſeſe ⁊ comites
aſciuerũt: quotiẽs aduerſus infideles bellatũ: eſt Quin eo te ma
gis angli admirabũtur: venerabũturqꝫ: quo animaduertent te
quaſi e bellicoſiſſimo quoquodã Romulo religioſiſſimũ Numã
redditũ. Ad hæc habes Lodouicũ filium cunctis animi virtu
tibus gloriæqꝫ ſplẽdoribus q̃ſimillimũ tui: quem ſiue regni p̄
ſidio: ſiue ducẽdo exercitui præfeceris. ⁊ tuæ ⁊ chriſtianoꝝ vni
uerſæ reipublicæ nõ ſapiẽter ſolum: ſed etiam fœliciſſime proui
debis. ¶ Age igitur Chriſto duce ac propugnatore rex Karole
huic bello tam neceſſario. tam honeſto. tam glorioſo. pro tua vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

pietate vel beneficentia mentem omnem animumqꝫ intende.
Noli pro tua iuſticia eos inultos pati: quos vel tueri debeas:
vel ornare. Quod ſi nulla difficultas nullus labor deterrere te
debet ab hoc pulcherrimo honorificentiſſimoqꝫ facinore: Uide
quæſo quid tibi faciendum ſit tanta ex hoc bello propoſita non
facili ſolū: ſed ſperata certaqꝫ victoria: præſertim quod ad mū-
danā ꝛ ad cœleſtem gloriā plurimorum quoqꝫ ampliſſimorum
ꝗ regnorū ꝛ ingētes opes in te ſint ꝛ clariſſima imperia pervē
tura Bellum tibi omne futurū eſt cū agreſtibus incultiſqꝫ homi
nibus cum latronibus: cum fugitiuis: cum venalibus abiectiſ
ſimiſqꝫ ſeruis: qui dū neglectui cōtemptuiqꝫ habentur: tanquā
imbelles lāguidæqꝫ pecudes: nō mediocris tenebras noſtra cul
pa chriſtianæ luci infuderunt. Hinc ꝛ Sigiſmundus rex auda
cia potius ꝗ prudentia vſus comite per ingentem francæ nobi
litatis ſtragam inauditumqꝫ ludibrium eſt a Baiſeta illo turpi
ter ſuperatus. ꝛ rex Uladiſlaus i profligata victoria per Amo
rathum periit. Hinc Janus rex cypriorum capta vaſtataqꝫ pa
tria in cathænas ad ægyptiorum ſultanum tractus eſt. Hinc
Africa vniuerſa ꝛ magna ex parte Aſia ſeruit īpuriſſimis flagi
tioſiſſimiſqꝫ barbaris. En ſentimus iam italiæ germaniæqꝫ ve
ſtibula teneri a turcis. pulſari fore. cōcuti. irrumpi. Nec excita
mur. nec vrgemur. nec īpellimur. vt nobis ſaltē ipſis poſteriſqꝫ
noſtris cōſulamus? Quis nos tātus vel ſopor vel ſtupor īuaſit
vt quaſi mētis atqꝫ ſenſus īopes vidētes ſciētesqꝫ perire. ꝗ ī tā
facili tā illuſtri tā ampla cōducibiliqꝫ victoria ꝛ noſtrā vlciſci.
et ſummi dei īiuriā malimus? Surge iā tādem Rex Karole.
Teipſum excita. hortare. cōpara. Ut reliquis chriſtianis prīci
pibus ac regibus dignitate præſtas: ita tibi ōni ope atqꝫ opera
ſtudendū eſt. vt abſolutiſſima ꝟtute his oībus ꝛ vera glorio ſis
ſuperior. Uiciſti anglos. Recuperaſti patriā Et pulchꝛ id cer
te fuit ꝛ laudabile. Juſticiæ em̄ munus ī teipſum tuoſqꝫ cōtuli
ſti Uerū chriſtianus aduerſus chriſtianos arma ſumpſiſti. Sꝫ
quāto pulchrius erit ꝛ glorioſius. ſi idē feceris in turcos ꝛ ſar
rhacenos. a quibus nō tua ſolū. ſed Chriſti patria ſpoliatus ſis
Quæ verꝰ tibi patria eſt? Nōne Troia. quæ olī Teucria dice-
bat? Ex hac em̄ franco ꝛ Teucro ꝓfecti ſunt in Pannoniā pri
mum. deinde ꝑ ſuos poſteros in germaniā. demū in Balliam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſtam tranſalpinam fortiſſimi illi quidem et præſtantiſſimi au-
ctores tui nominis ⁊ generis. At hoc tempore pro Teucria et
Troia Turtiam videmus appellari. Nam ij omnes qui teucri
troianiq; dici conſuerunt: ab infami ⁊ efferata turcorum imma
nitate oppreſſi ſunt. Jidem turci hieroſolyma: vniuerſamq; iu
deā tot patriarchaꝝ ⁊ pphetaꝝ patriā: itemeratæ Mariæ ꝟgi
nis ſaluatoriſq; domicilium chriſtianis ac francis eripuerunt. ⁊
cum infinito poene francorum numero Guidonem regem cru-
deliſſime trucidarunt. Heu nos miſeros atq; īfœlices. Si tot
verberibus. tot exemplis admoniti reſipiſcere in viamq; redire
neglerimus: quæ nobis ſpes reliqua ſit futura: ſi beneficijs etiā
prouocati diuinam miſericordiam benignitatemq; contemna-
mus: Eſt igitur vel ſapientiæ vel officij tui rex Karole: vt vel
vltionis in turcos ⁊ ſarrhacenos vel gratitudinis erga deum ra
tione ductus: enſem quem quamdiu ac multum in chriſtianas
acies non iniuria diſtrinxiſti: eum in ſceleratiſſimos Chriſti ho
ſtes ſic acuas ⁊ cruentes pro tua pitate: vt non diuus Ludowi
cus ille modo ac cæteri franci pācipes qui multi defuncti ſunt
hac luce: immortalis tibi apud immortalem deum gratias ſint
acturi: ſed deus etiam ipſe: qui extremis ſupplicijs inſectatur in
gratos: id quod in Saulem: in iudæos qui Apidis vitulum
adorarant. ⁊ in alios permultos oſtendit: tua gratitudine dele-
ctatus ⁊ viuum ⁊ mortuum ſempiterna gloria te amplificet.
Hæc autem non idcirco Frāciſcus philelfus liberius ad te ſcri
pſit: quod regali tuæ incomparabiliq; virtuti quicquam diffi-
deret: ſed vt ſuam erga te fidem obſeruantiamq; oſtenderet. Va
le. Ex Mediolano. decimotercio kalendas Martias. Milleſi
mo quadringenteſimo quinquageſimoprimo.

Sequitur liber Nonus.

Francisci Philelfi Epiſtolarum. Liber Nonus.

Franciſcus Philelfus Sphoꝛtiæ ſecundo ſalutem:

b

HOꝛtatur me Sphoꝛtia ſecunde ſingularis tua benignaqꝫ modeſtia: vt de his ad te ſcribere nō verear: quæ vel vtilia tibi vel saltē nō iniucūda foꝛe iudico. Idqꝫ eo libētius factum accedo: quod tū tuæ meæqꝫ ætati: tū mutuæ noſtræ beniuolētiæ cōſentaneū eſſe duxi. Permultis te muneribꝰ eiſdēqꝫ pclaris tum natura īſigniuit: tum auxit foꝛtuna: quā vocāt. Quæ ſi diligēti ſtudio ac veluti arte quadā ad cumulū vſqꝫ pduxeris nullꝰ inops laudis ſis futurꝰ. Quo patre natus es: nō ignoꝛas Huiꝰ maxias incōparabiliſqꝫ v̄tutes niſi fueris egregie imitatus: quāto is patre Sphoꝛtia īperatoꝛe foꝛtiſſimo ob rez geſtarū atqꝫ regni gloꝛiā habet̃ illuſtrioꝛ: tāto ipſe Frāciſco Sphoꝛtia patre tuo pꝛīcipe optimo ac maxīo in laude minꝰ excellēti q̄dam: obſcurioꝛ fuiſſe exiſtimabere. Nihil em̄ obtēdas: quod incuſes. Nā ſi Africani ſuperioꝛis filiꝰ patritis laudibꝰ nō rn̄dit: nō ei ſed valitudini culpa datur. At Sextꝰ Pompeij magni & Marcus Ciceronis filiꝰ: alijqꝫ nō nulli viris nati præſtātiſſimis int̃ degeneres ideo numerātur: qđ ſua ipſoꝝ culpa tales eē voluerūt. Quod em̄ benignitatis genꝰ. vt ad te redeā natura tibi nō eſt affatim elargita: Foꝛmæ præſtātia polles plurimum: qua ipſa dignitatē mētis atqꝫ ingenij repſentari par eſt: ſiquidē materia foꝛmæ quā dicūt: nō hæc illi pꝛioꝛ accōmodat̃ natura Et ea es ītegritate ſenſuū: quam rariſſimā licet īueniri. Velocitas celeritati cōgruit. leuitas atqꝫ agilitas facilitati dexteritatiqꝫ. Eodemqꝫ modo alacritas acrimoniæ. facūdia ītellectui Hæc autē oīa: quæ coꝛpoꝛis cōmoda appellāt ſtoici: talia ſunt: qual̃ eſt is: qui vtit̃. Nā ſi mens humana ſequit̃ eam mētem: ad cuius eſt nō genita: ſꝫ creata imaginē: ita naturā: quā diuina mēs peperit: ſequet̃ ars hoīm atqꝫ imitabit̃: vt erroꝛe nullo queat intercipi. Nō em̄ natura: ſed malo erramꝰ moꝛe Nā cum moꝛes ſint qualitates eiꝰ animi partis: quæ rōne caret: tum agimur de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nuꝝ malis moꝛib⁹: cum ꝑturbationib⁹ obſecuti rõnis ductũ aſper
nãtes erram⁹. Quid em̃ aliud erroꝛ eſt q̃ꝫ falſi alicui⁹ pro vero
approbatio: ſi quidem rationem ſequẽtib⁹ ⁊ recta ⁊ expedita om
nia ad veritatem patẽt. Sed quoꝛſum hæc: Ut intelligas nõ
mediocri tibi vicio datum iri: ſi in tanta vel naturæ: vel fortu
næ fœlicitate nõ id efficies tua etiã induſtria: vt dign⁹ habearis
qui ſphoꝛtianã gloꝛiam nõ ſolum æques: ſed etiã ſi fieri poteſt:
patrẽ imitat⁹ attauum illũ q̃ꝫ pulcherrime ſuperes. Nõ vt facẽ
poſſis eã tibi via incedendũ eſt: qua Alciden fabulant̃ eum: qui
poſtea Junonis inuidia fact⁹ glorioſioꝛ Hercules ẽ cognomina
t⁹. Js em̃ iſtã nat⁹ ætatẽ qua nũc tu es: vbi ſeſe in ſolitudinem
ſui foꝛtaſſis colligẽdi ⁊ meditãdi gratia recepiſſet: duas ſibi ma
tronas offerri coꝛã viſus ẽ videre: quaꝝ altera: vt ad vltimũ co
gnouit: eſſet ΗΔΟΝΗ hedone: quã noſtri voluptatẽ vocant al
tera vero αρετη arete: quo nomĩe virt⁹ ſignificat̃. Cũqꝫ Alci
den illa blandi⁹ primũ adiret: ſtimularetqꝫ oib⁹ lenociniorꝫ illece
bris: ſe vt ſequeret̃: ſuo em̃ ductu oĩa ei dulcia ſuauiſſimaqꝫ futu
ra: q̃d em̃ imbecillitati adoleſcẽtiæ ipſa titillãti voluptate iucũ
di⁹: Et ꝟt⁹ cõtra eũdem a voluptate tanq̃ꝫ a flagitio auocãs: vt
ſuis ĩhærẽt veſtigijs ꝯuit ſimul ſaluberrimeqꝫ docẽt: neqꝫ vllis
aut laboꝛib⁹ aut periculis parcẽt: ſꝫ decoꝛi ac laudis grã non mõ
nullas ĩtolerabilis ærũnas: ſꝫ ne moꝛtẽ q̃dẽ ipſam detrectaret:
Hic em̃ foꝛe: vt ex hoĩe ⁊ moꝛtali immoꝛtalis atqꝫ de⁹ fieret: ea
ſingillatim Alcides q̃ꝫ plurimaqꝫ alia volutãs animo ⁊ oĩa ſecũ
q̃ꝫ diligẽtiſſime cõmẽtat⁹: animi ſequi ꝟtutẽ: q̃ corporis volupta
tẽ maluit. Quo quidem ꝯſilio factũ eſt: vt ⁊ viuus oibus carus
iucũduſqꝫ fuerit. ⁊ moꝛtu⁹ diuinos honoꝛes ab vniuerſa gẽtili
tate meruerit. Ac nullũ ꝑfecto: vt mea fert opinio: venenũ eſt:
qđ in adoleſcẽtia cũ voluptatis veneno ſit ꝯparandũ. Hæc em̃
tum frãgit coꝛp⁹ ac debilitat: tum animũ ſui iuris eſſe nõ ſinit:
quippe quẽ ad ſe pellicit ꝑ oẽm turpitudinis fœditatẽ. Nec ſa
ne aduerſum eã voluptatem mihi habet̃ oꝛatio: quæ int̃ animi
bona poſt prudentiã ⁊ ꝟtutẽ tercia numerat̃ ab Ariſtotele: qua
de quotidie dicẽ cõſueuim⁹. Magna me voluptate litteræ tuæ
affecerũt. Et tuaꝝ ꝟtutum gloꝛia incredibilẽ mihi voluptatez
attulit Sꝫ in eã loquimur voluptatẽ: qua ſenſus titillãs leuit̃
mouet̃. ⁊ ꝑ omne incõtinẽtiæ gen⁹ petulãtiſſime efferueſcit Hu
iuſmodi igit̃ voluptas mi Sphoꝛtia nõ ſec⁹ tibi fugiẽda eſt: q̃ꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

teterrima quædā letiferaq; peſtis. Impedit eñ imo tollit peni-
tus omnem recte viuēdi rationem: qua ſublata: nihil neq; boni
agere nobis licet: nec ſani quicq; intelligē. Nihil eſt ꝑfecto in ꝓ
bato adoleſcēte ⁊ Sphortia laudabili9 pudicicia ⁊ cōtinētia: q̄
omnis offœminatos animi cogitat9 lati9 vagari nō ſinit: pertur
bationeſq; pruriētis aut amouet omnino aut compeſcit. Quid
eñ incōtinēti adoleſcētia fœdius: quid etiaʒ pernicioſius: Nū
q̄ʒ is adſit reb9 agendis præſens: qui pn̄ti vacat tēperātia Hæc
eñ vna eſt ꝟtus: quæ exiſtimationē ipſam ⁊ tuetur ⁊ ſeruat Ita
q; nemo queat recte cōſultare nec diligētius quippiam mēte ꝑ
ſpicere: qui voluptati ſe dediderit Quare cibo ⁊ potu modice vti
cōuenit. Inſana autem venere abſtinēdum eſt pertinacit̄. Nec
ita ſomno cōſentiēdum: vt endymionis quem dicūt: ſimiles vi
deamur. Quod vero deinceps admodum eſt cauēdum: videm9
adoleſcētiam natura loquaciorem ⁊ tanq̄; impudentē: id qđ Ly
curg9 animaduertēs ſtatuit apud Lacedæmonios: vt adoleſcē
tes in publico cōſeſſu niſi rogati nunq̄ʒ loquerent̄: qđ ipſum eti
am quo minus inepte facerēt: eos ſenioꝝ cōſuetudīe aſſidue vti
voluit. Quid eñ ineptius q̄ʒ vel impudētia vel futilitas: Hāc
vero in ea ætate quæ lōgo vſu peritiaq; cōcalluit: nō facile inue
nias: qualem ⁊ Homer9 Neſtoris ⁊ Ilionei Maro extitiſſe mo
nēt. At in adoleſcētia quam nō min9 ab ἀΔολεχία adole-
ſchia quæ nugatio eſt: ductam exiſtimo: q̄ʒ ab adoleſco: quod ea
in ætate cum ſanguine ſimul ꝑturbationes quoq; effrænatius
adoleſcāt: cum alia omnia immoderata in illa ſunt: tum vel in ꝓ
mis quædā loquēdi luxuries atq; impet9: quem qui reꝓmere ca
ſtigareq; didicerit: nō mediocrem ſpem laudis præ ſe fert. De-
cet eñ plurimū facere ꝓ officio ſpectatum adoleſcētem ⁊ mini-
mū de ſe loqui. ⁊ ea quidem loqui: quæ documētum præſtēt in-
timæ cuiuſdā innatæq; ꝓbitatis. Nā mētis habitum ſermōis
cult9 ſolet indicare. Idcirco Pythagoras ſamius ſilētiū indixit
auditorib9 alijs breuius ꝓ ingenij captu. alijs diuturni9: vt q̇ſq;
tum loqueret̄: cū ſapere didiciſſet. Et Ageſilans rex cū q̇s aliū
vel laudaret. vł vituparet: nō dicētis min9 q̄ʒ laudati. aut vitu
perati vitā ac mores ex ipſa orōne deꝓhendi affirmabat. Ad ex
cādeſcētiam quoq; iſtiuſmodi ætas eſt ꝓcliuior: quā eo te magiſ
cauē oportet: quo patre eiuſmodi nat9 es: qui māſuetudīe ⁊ clæ
mentia omne gen9 hominum anteit. Et quanq̄ʒ in omni ætate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

laudat humanitas: eo tamē in adoleſcētia magis: quo id annoꝝ
inſolētiores ſumus. Quā facilitas ab omnibꝰ diligat: moroſita
tis odium facile declarat Quis enī exoſus nō ſit ac veluti execre
tur homīes aditu ⁊ cōſuetudīe vitæ difficiles: quiqꝫ nunq̄ꝫ ſint
certis nunq̄ꝫ eiſdem moribꝰ? Nam de benignitate quid loquar?
qua qui caruerit adoleſcēs: eo caret oīno munere: quod eſt eius
ætatis ꝓprium. Nec huiuſmodi comitatis genꝰ in dāda pecu-
nia ſolum donādoqꝫ poſitum reor: ſed multo etiam magis in p̄
ſtāda liberaliter opa. Argēti enī ⁊ auri munificētia nō magis ē
viri boni q̄ꝫ diuitis. Sed inocētibꝰ viris pijſqꝫ adeſſe eoſdemqꝫ
ingenij ope opaqꝫ tueri ⁊ ꝯſulendo. ⁊ loquēdo. ⁊ dep̄cando hiſqꝫ
omnibꝰ adminiculis: quæ vel natura· vel fortuna: vel noſtra no
bis īduſtria diligētiaqꝫ pepererit. ⁊ bn̄fici viri eſt ⁊ plane ſapiē-
tis. Quid prætēa habēt aliud vel prīcipibꝰ nati vel ipſi princi-
pes ac reges: quo priuatos hoīes antecellāt? Nempe id vnum
dūtaxat: quod ijs munerādi facultas adeſt vberior. Itaqꝫ Dio-
nyſium ſeniorē doluiſſe tradūt: quod ab ſe dona Corinthioꝝ le
gati nollēt accipe. tanq̄ꝫ ꝑ illos ſibi nō licēt eo vti bono: quo re
ges vno cæteris viuent fœliciores. Quare cum is aliquādo ad
filium eſſet igreſſus vidiſſetqꝫ apud illū vim aureoꝝ maximā ar
gēteorūqꝫ vaſoꝝ: proh īclamauit pater fili ī te rex certe nō eſt: q̄
ex tāta vaſoꝝ copia quæ a nobis accepiſti: amicū tibi cōparaue-
ris neminē. Quid multis? Et beniuolētiā nobis apud alios be
neficijs cōparamꝰ ⁊ laudem nō vulgarē. Laude vero duci adole
ſcētem nō poſſum nō ꝓbare. Nā qui laudem amat: v̄tutē quo-
qꝫ amet: eamqꝫ ſequat: neceſſe eſt. Id vero eo facilꝰ ſit facturꝰ:
quo ſtudioſior fuerit diſciplinæ. Nemo enī quod ignorat: ama
re poſſit. His autē diſciplinis tibi opa dāda eſt. quibꝰ ſapere di
ſcas nihil abiectū. nihil humile. nihil nō admirādū. Itaqꝫ oībꝰ
in rebꝰ te ingēti atqꝫ iuicto aīo īgenio vero ſplēdidiſſimo ⁊ acer
rimo cupio ita præſtes. vt nihil agas. nihil loquaris. nihil deni
qꝫ cogites. quod ſit aut vulgare aut excelſum minus. Quod vt
cōmodius cōſequaris. eoꝝ te velim ꝯſuetudīe delectari: q̄ te me
liorē poſſint vel reddere. vel oſtēdere. Nō enī affert paruā quā-
dā laudationis vituperationiſue cōiecturā improboꝝ aut ꝓboꝝ
hoīm familiaritas. Siqua nob̄ corpis cōmoda natura ſunt op
tima. nō ijs abſurde. ſed ꝓ dignitate ſemꝑ vtēdum eſt. Cū Ale
xander Macedo ⁊ lenitate ⁊ curſu valēt plurimū. hortatꝰ a pr̄e

Philippo in olympiã vt currẽt: ne quaq̃ꝫ obtemperauit: inqui-
ens. Facerem eq̃dem mi pater qđ iubes perlibent: ſi mihi cũ regi
bus currẽdum foret. Et quoniam in ludi mẽtionem incidim⁹
eadem adoleſcentib⁹ ſit ludendi: quæ iocãdi ratio. Remittẽdi in
terdum ſunt animi a reb⁹ ſerijs ⁊ laborib⁹: quo paululum velu-
ti recreati alacriores redeãt: vnde diuerterãt. Nec ſcurrarꝫ more
iocari nos cõuenit: nec item ludere: vt aleatores ſolẽt. Sꝫ quẽ-
admodum ſermo noſter ſparſim ac raro eſt ingenuis ſalib⁹ con-
diend⁹: ita rerꝫ gerendarꝫ tedium ac molem tempeſtiuis liberali
um ludorꝫ atq̃ꝫ apta viciſſitudĩe leuari decet. Et hi quidem ludi
vident mihi maxime ꝓbãdi: in quib⁹ vis dexteritaſq̃ꝫ ingenij cor
poris agilitati viribuſq̃ꝫ reſpõdeat Huiuſmodi vero ludos palæ
ſtra præbet: gymnaſium. ſtudium. diſcus. pila. iaculum. arc⁹.
ſcorpio. venatio. troianũ agmen. ⁊ omnis deniq̃ꝫ meditatio mi
litaris. Sꝫ null⁹ mihi crede neq̃ꝫ ioc⁹ neq̃ꝫ lud⁹ aut pulchrior ẽ
aut laudabilior q̃ꝫ diſciplina exercitatioq̃ꝫ ꝟtutis: cui ſi te totum
penituſq̃ꝫ dederiſ. ⁊ tibi honori maximo. ⁊ nobis omnib⁹ quos
tua ſpes alit: incredibili iucũditati futur⁹ ſis Id autem hac vna
re faciliime poteris ⁊ expeditiſſime conſequi: ſi præſtãtiſſimũ ⁊
fortunatiſſimũ patrem tuũ principem noſtrꝫ cum dicendo: tum
agendo quaſi Ideam quandam intueri per omnem vitam effin
gereq̃ꝫ volueris: quod vt facere cõtendas: te nõ ſolũ hortor: ſed
etiam atq̃ꝫ etiã rogo ⁊ oro. Vale. Ex Mediolano. xij. kal'. mar
tias. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Johãni Auriſpæ ſal.

Pollucem meũ videre cupio. Nã ei⁹ mihi p̄ntia vehe-
mẽter ẽ op⁹. Quare ne iſtũ patiaris apud te diuti⁹ ho-
ſpitari: maiorẽ in modũ abs te peto. Vale Ex Mediolano. xij
kal'. martias. M. cccc. li.

Frãciſc⁹ philelfus Laurẽtio Vallæ ſal.

Audio te reliq̃ſſe Alphõſum Regẽ ⁊ eſſe Romæ. Nec
dubito te nihil ꝓ tua prudẽtia feciſſe temere. Miror
autẽ cũ ab Alphõſo honorifice ⁊ vt accepi: cõmode tractareris:
quid Romæ q̃ꝫ Neapoli h̄ tp̄e vitã agẽ malueris: p̄ſertim cum
nõ ſis neſcius quos fluct⁹ nauigatur⁹ ſis. Nõ eñi ocioſum te eẽ
patiant: q̇ viros bonos eruditoſq̃ꝫ inſeq̇ vel abſentis cõſueuerũt
Tibi aũt vt oĩa ſecũda ſint: plurimũ opto Vale. Ex Mediola
no. xij. kal'. martias. M. cccc. li.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcus philelfus Petro Thoma
ſio philoſopho medicoqꝫ ſal.

Litteras tuas vltimas quas ſcribis dediſſe ad Nicolaū
barbum Ferrariæ proconſulem: vt eas inde ad me da-
ret: nunqꝫ vidi. Miroꝛqꝫ q̇d in cauſa fuerit: qꝺ eē mihi ita vt
antea tuæ alteræ: quas eidem viro cōmēdaras; redditæ nō ſint
Quare ſi videbiť: rurſus quæ ſcripſeras: ꝑprimo tabellario com
mittito: vt qꝺ maxime cupiebā: iudicium tuū nō ignoꝛē. Pro
ſpiciat Deus paci Italicæ ac muſis: id qꝺ tāto ſtudio atqꝫ vo-
tis opto: vt auidius nihil poſſim Ex ijs libꝛis de exilio quos ad
vos dederam: ab me duo deſiderant; alter de īfamia: alter de pau
pertate: qui ſeu apud te ſint: ſiue apud meū Bernardū Iuſtinia
num: velim eos ꝑ ſingulari tua erga me beniuolētia diligenť in
quiras. inuētoſqꝫ ad me mittas. Deſunt etiā Mediolanēſia il-
la cōuiuia. ⁊ coſmiana oꝛatio. ⁊ duo hippocratis libꝛi: quæ qui
dem oīa ſi minꝰ in hāc diem habuiſti: repetas velim ab eodē Ber
nardo vt ad me ꝑpediem ꝑferēda q̄ꝫ diligētiſſime cures. Qꝺ ſi
qui etiā apud vos fuerint: quos noſtra iuuēt: ob idqꝫ ijs diutiꝰ
vti velint: fac vt libet: modo domini nō oīno obliuiſcanť. Vnū
tibi bona fide polliceoꝛ. cum iſta pꝛimū ad me reuerterint: noua
alia ad te dabo: quæ vt exiſtimo: iuuētutem veſtrā nō mediocri
ter delectabūt. Præterēa alia mihi in re tua opa opus eſt. Docet
Patauij medicinā Matthæus peruſinꝰ vir egregie doctꝰ idem
qꝫ diſertꝰ. Is habet iam ānos cōpluris duos illos hippocratis
libꝛos: quos iāpꝛidē vt noſti: in latinū verti. Hos vt noīe meo
repetas ⁊ ad me des: te plurimū rogo. Vale medicoꝝ ⁊ amicoꝝ
decus. Ex Mediolano. xi. kaľ. martias. M. cccc. li

¶ Frācīſcꝰ phi. Frāciſco barbaro ſal.

Iam pudet me repetē toties libꝛos illos: quos cum Con
ſtātinopoli agerē: ad te dedi. Video ēm ad id te nihil om
nino in hāc diē reſpōdere. Nec ſatis ītelligo ſentētiā animi tui.
Non ēm idcirco tacē te exiſtimo: qꝺ meos mihi libꝛos nolis re
ſtituere. Noui ēm ⁊ grauitatem ⁊ cōſtantiā tuam. noui fidem.
noui integritatē. Ad hæc ea es altitudīe animi: ea quam græci
μεγαλοπρέπειαν dicūt: noſtri vero magnificētiaꝫ recte
nominēt: vt nō modo quæ aliena ſunt: nolis īuito domino: ſed
etiā tua q̄ꝫ munificētiſſime in aliū ꝯferas: præſertim eū: quē tui
eſſe obſeruātiſſimū nō ignoꝛes. Itaqꝫ te mi humaniſſime barba

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

re rogo etiam atq̃ etiã: vt meos mihi libros q̇ iam ãnos trigĩn ta hoſpitati apud te ſunt: cõtubernalis efficias ⁊ id hac quidẽ le ge: vt quem codicẽ ex omnib⁹ magis adamaris: eũ tibi ꝑpetuũ eſſe: atq̃ tuũ velim. Vale. Ex Mediolano. xi. kal'. Martias. M. cccc. li.

Frãciſc⁹ phi. Sphortiæ ſecũdo ſalu.

PEtyſti a me ꝑ lrãs: vt te facerẽ certiorẽ: q̃ mea ſẽtẽtia ſit de hui⁹ noſtræ tẽpeſtatis lingua: quã alij ethruſcam alij vulgarẽ vocãt. nõ null' ſermoĩs materni aut illitterati noĩe appellãt: vt tibi obſeq̃r. ⁊ id q̇dẽ ſine vlla vel pertinacia vel ꝯtẽ tiõe: quanq̃ ad rẽ hãc nõ inuit⁹ ſolũ accedo. ſꝫ etiã cũ pudore ꝓpt̃ viꝝ diſertiſſimũ mihiq̃ amiciſſimũ Leonardũ arretinũ: q̇ in epi ſtola q̇dã ad Blondũ Flauiũ viſus eſt lõge ſec⁹ ſentire atq̃ ipſe ſentiã. Sꝫ quoniã ipſi etiã amiciciæ veritas ẽ ãteponẽda igno ſcat Philelfo Leonard⁹ mortu⁹: q̇ viu⁹ quoq̃ ignouiſſet: vbi q̃ ab me dicerent̃: ꝓbabiliora iudicaſſꝫ q̃ ſuiipſi⁹ dicta. Ut igitur ad rẽ veniã: quoniã Italiã audim⁹ deſcribi finib⁹ latiorib⁹: q̇bus nõ latini ſolũ: veꝝ etiã græci. Ligures. galli. ⁊ aliæ atq̃ gẽtes lingua moribuſq̃ diuerſæ cõtinerent̃: oẽm meum ſermonem de Romanis intelligi volo: ac de ijs: qui Romana lingua vterent̃ priſcis illis tꝑib⁹: quibus Plautus Terẽciuſq̃ poetæ. quibus Gracchi ⁊ Cato. quib⁹. L. Craſſus et. M. Antoni⁹. q̇b⁹. G. Juli⁹ Cæſar. et. M. Tulli⁹ Cicero floruerũt. Nulla ĩquã alia orõne vniuerſum Romanũ populũ vſum arbitror q̃ ipſa illa: quã ſolet hic idẽ Cicero forẽſem popularẽq̃ appellare. Qua eñ philoſophi orõne ſunt vſi: ea ab hac oratoria plæriſq̃ in locis ꝓ reꝝ materia plurimũ differt. Nã ꝓpter noua planeq̃ inuſitata philoſophoꝝ iũcta ĩuſitatis itẽ ⁊ nouis ṽbis op⁹ fuit: quod ei⁹ rei cũ apud latios tum multo magis apud græcos videm⁹ facti tatũ Neq̃ ατομοσ atomos viſquã apud Demoſthenem aut Lyſian reperiat̃ neq̃ ΕΝΤΕΛΕΧΕΙΑ entelechia. At hæc apud peripateticos; illa apud Democritios ⁊ epicureos oĩb⁹ eſt in ore Calliditatẽ ꝑ ṽtute itellectuali poſuit Cicero: quã græci vocãt ΣΥΝΕΣΙΝ ſyneſin: q̇niã meli⁹ nõ habebat: cũ popularꝭ ac foren ſis loquẽdi mos aliť fortaſſis iterp̃tabat̃: adeo vt int̃ ṽtutes vr banas vituperet̃ calliditas: at bellicis in reb⁹ laudet̃. Ad hæc po etæ quoq̃: nõ loquor de comicis ac tragicis: qui toti erãt popu lares; alia q̇dã locuti lĩgua multis ĩ locis exiſtimati ſunt. Itaq̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

hos dicebat. M. Antonius orator ab ſe nequaq̄ʒ attigi: quippe quos videbat abhorrere a cōmuni ⁊ quottidiano loquēdi vſu. Hīc autē vſus erat eiuſmodi: quo æque indocti illitteratiq̄ʒ vtebant͛ atq̄ʒ lr̄āti ⁊ docti. Nō͛ vt certo credā: cū alia plæraq̄ʒ argumenta pn̄t: adduci: tum illud ī primis Nouimꝰ hebræos ⁊ græcos audimꝰ item ægyptios. arabas. aſſyrios. perſas ⁊ eodē modo reliquas oīs nationes. quibꝰ propria eſt ſuaq̄ʒ grāmatica: cū alio ſmone vti litterali ⁊ alio vulgari. Litteralis limatior ē ſortaſſis et ꝓprius magis q̄ʒ maternus. nō aliꝰ tamē oīnoq̄ʒ diuerſus: q̄ ad dictionū variationē. decliationē. enūciationē. deſinētiā. Vn̄ Hieronymꝰ Rufino vitio dat: qd̄ parētes quo noīe pater ſignificat͛ ⁊ mater: nō hos qui iāpridē diē obierāt: ſed reliquos ſanguine cōiunctos ꝟbo vt ipſe cauillat͛: militari hoc eſt latino pla neq̄ʒ vulgari appellarit. Et græci quoq̄ʒ ἀγαθὸν ἄνδρα. agathon andra qd̄ bonū virꝫ ſignificat apud doctos: ꝓ viro ſtulto vulgi ꝯſuetudīe accipiūt. Nec Romani cū decreuerūt legeq̄ʒ ſanxerūt nemī oīm gētium apud ſe audiri ꝑ interpretē: hoc ē vt peregrini etiaꝫ oēs quibꝰ cauſa apud ſe eſſet: latine loquerent͛. id ipſum vnq̄ʒ egiſſent: ſi aliꝰ ſermo latinus eſſet aliꝰ vulgaris Hic autem arbitror emanaſſe: vt ⁊ Germani. ⁊ Daciæ. ⁊ ſarmatiæ: ꝗ omnes populi chriſtiani: qui ſeptētrionales occidentaleſq̄ʒ ad oceanum vſq̄ʒ iacent: nō docti modo ⁊ litterati: ſed plane illr̄āti doctrinæq̄ʒ omnis expertes ingenue loqui latine ꝑ īueterata cōſuetudīe quadā diſcāt: ob eam vt arbitror rationē. vt cum venerint in Italiā ac Romā. romano ſermone audiant͛ eo: qui ſerdonibꝰ etiam apud priſcos ⁊ piſtoribus ꝯmunis erat. Uerꝫ hi omnes deprauate loquōtur multa atq̄ʒ inepte quidē. Et ne id certe mirꝫ. Nā arte nondū adhibita ⁊ his præceptis: quæ a diligēti doctrina ꝓficiſcunt͛. nō admodū multū præſtamꝰ infantibus imperitiſq̄ʒ mulierculis. Et id ſane nō ſolum hac ætate vſu venit. ſed apud priſcos etiā illos accidiſſe audimꝰ. Quo factū eſt. vt latinitatis vitiū quaſi probro datum ſit a Cicerone viro eloquētiſſimo ipſi. M. Antonio. aduerſus quē legūtur Antonianæ orōnes. Ad hæc fruſtra apud Quirites ⁊ in exercitu habitæ eēnt. quæ adhuc extāt priſcoꝝ orōnes. ſi minꝰ eæ ab auditoribꝰ cunctis potuiſſent ītelligi Nec ſatis ſcio. quā potuiſſent voluptatē Plauti quas legimꝰ. ⁊ Terētij comœdiæ afferre ppl͛o vbi ſunt pueri ⁊ mulierculæ; ſi minꝰ cognoſſent. quæ audiſſent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Nã quod dicat᷑ cõueniſſe populũ in doctũ vt ſpectaret. nõ vt au
diret. auditaqꝫ ĩtelligẽt. ſtultũ eſt: Nõne ipſe etiã Cicero memi
nit verſu vna ſyllaba aut lõgiore aut breuiore recitato. exibilat᷑.
explodit᷑: Num id accidere ĩ theatro potuiſſet, niſi quæ recitarẽ
tur. canerẽturqꝫ comœdiæ fuiſſent a populi cõſeſſu ⁊ auditæ ⁊
cogni. æ: Latino inquã ſermone. qui ⁊ vulgaris erat. ⁊ omnibꝰ
notus. eæ comoediæ oẽs erãt ſcriptæ. ⁊ nõ comoediæ modo. ve
rũ etiã tragœdie quottidiana loquẽdi ꝯſuetudie lraꝝ monimẽ-
tis mãdabant᷑. Id vero ita eẽ declarat Cicero libro p̄mo quæſti
onũ tuſculanaꝝ hiſce ꝟbis. In terrã eñ cadentibꝰ corpibꝰ Jiſqꝫ
humo tectis. e quo dictũ humari. ſub terra cenſebãt reliquã vi-
tã agi mortuoꝝ. Quã eoꝝ opinionẽ cõſecuti magni errores ſũt
quos auxerũt poetæ. Frequẽs eñ cõſeſſus theatri. in quo ſunt
mulierculæ. mouet᷑ audiẽs tã grãde carmẽ. Adſum atqꝫ adue-
nio acheronte vix via alta atqꝫ ardua ſpelũca ſaxis ſtructa aſpe-
ris pendẽtibꝰ maximis. vbi rigida cõſtat craſſa caligo inferꝝ Tã
tũqꝫ valuit error. qui mihi quidẽ iã ſublatꝰ videt᷑. vt corpa cre-
mata cũ ſcirẽt. tamẽ ea fieri apud ĩferos fingerẽt. quæ ſine cor-
poribꝰ neqꝫ fieri poſſent neqꝫ ĩtelligi Si mulierculæ igit᷑ in the
atri ꝯſeſſu audiẽtes eos tragoediæ verſus mouebant᷑ animo: ve
ra eẽ arbitrãtes q̃ de vita functis audiebãt: ĩtelligebãt ſane quæ
recitabant᷑. quæ ſi aliena fuiſſent a ꝯmuni ac vulgari ligua quo
pacto ĩtelligẽ potuiſſent: At ea nõ grãmatice. ſed latine refere-
bant᷑. Nã litteratura plæriſqꝫ ĩ locis obſcurior eſt. at latinitas
omnibꝰ nota. Quod ni haberet ita. fruſtra monuiſſet Quintili
anus ante oĩa acrem habendã eſſe curã parentibus. ne vitioſus
ſit ſermo nutricibꝰ. ſed recte loquant᷑. cum puer eaꝝ ꝟba conet᷑
effingere. quas primũ audierit. Nõ eñ debere infantẽ illi aſſue
ſcere ſermoni. qui dediſcẽdus ſit. Nã neqꝫ debemus eẽ neſcij lõ-
ge difficilius eſſe a iam edocto in aliũ ſermonẽ traducere. qꝫ do
cere nouũ. Itaqꝫ idẽ monet oportere etiã patres eẽ loquẽdi eru
ditiſſimos. ⁊ illud idẽ de matribꝰ ſentiẽdum. Itaqꝫ recte Chry
ſippus optabat. qui nutrices eligi quãtum res pateret᷑. optias
iubebat. Idqꝫ nõ ſolũ. quo ad moꝝ. ſed etiã quo ad ſermonis ra
tionẽ. cũ pueros diceret eoꝝ eſſe tenaciſſimos. quæ rudibus an-
nis perceperit. Quod autẽ de nutricibꝰ ac parẽtibus Quintili
anus dixerat. idem quoqꝫ de pædagogis præcipit. quos liguæ
latinæ peritiſſimos eẽ vult. Nã ſi nutrices quæ bene loquant᷑.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

minus aliquãdo cõtigerint: ſaltem ſit vnꝰ pædagogꝰ aſſiduus: q̃
latinitatis eruditꝰ. ſi qua fuerint a nutricibꝰ aut vitioſe aut inep
tius præſente alumno dicta: cõtinuo ea corrigat. nec illi inſidere
ſinat. Ut hac em̄ tempeſtate noſtra accidere quottidie videmꝰ:
vt rariſſime nobis nutrices offerant: quæ vulgari hoc ſermone
italico vtant admodũ exculto. ita apud Romanos illos vſu ve-
nire poterat. vt in tãta barbaroꝝ multitudine. qui ex vniuerſo
terraꝝ orbe varijs fortunæ caſibꝰ in vrbem influxerãt. Latinita
temqꝫ vitiarãt. nõ facile eæ nutrices cõtingerẽt. quæ merã incor
ruptãqꝫ callerẽt latinã locutionẽ. Ac miror ſane arretinũ Leo-
nardum noſtꝝ: cui videat fieri nullo pacto potuiſſe. vt ea lingua
vterent vulgo oẽs: qua ſcripſiſſe legimꝰ ⁊ oratores. ⁊ poetas. ad
ducitqꝫ ſupellex exemplo. Inquiẽs mulierculæ igit illæ ac nu-
trices tuæ. ſi de ſupellectili recte dicẽdum erit. ſupellex dicerẽt:
rurſus vero ſi declinãdum erit ita. vt poſſeſſionẽ gubernationẽ-
qꝫ ſignificet. ſupellectilis dicẽt. Et ſi poſcat intẽtio. ſupellectili
ſupellectilẽ variabũt. Eædemqꝫ cum pluralit dicẽdum erit. ſu-
pellectilia variato genere. pnũciabũt ⁊ ſupellectiliũ ⁊ ſupellecti
libꝰ. Si Leonardꝰ aut. M. Uarronem diligẽtius lectitaſſet.
aut maternã. aut vernaculã græcoꝝ linguã tenuiſſet. nunq̃ in
id incidiſſet erroris. Græci em̄ quibꝰ lingua deprauata nõ ſit. ⁊
quos ipſi tum ſeq̄mur. tum imitamur. ita loquũtur vulgo hac
etiã tempeſtate. vt Ariſtophanes comicꝰ. vt Euripides tragicꝰ
vt oratores omnes. vt hiſtoriographi. vt philoſophi etiã ipſi ⁊
Plato ⁊ Ariſtoteles. Litterati autem hoies ⁊ doctius ⁊ emen-
datius. Id autẽ patet ex hiſce Platonis Ariſtoteliſqꝫ libris. quos
ætas prima. aut paulo ſuperior ex græco in latinũ cõuertit. qui
certe ob eã rationẽ plæriſqꝫ in locis obſcuriſſimi ineptiſſimiqꝫ
ſunt. quoniã ij ſint illos iterp̄tati: qui linguam vulgarẽ tenebãt
eã. quæ ⁊ plebeia erat ⁊ deprauata. atqꝫ corrupta ob peregrinoꝝ
mercatorũqꝫ multitudinẽ. qui quottidie Cõſtãtinopolin cõflu
ebãt. in vrbemqꝫ recepti incolæ græciſqꝫ admixti locutionẽ op-
timã infuſcarũt. inquinarũtqꝫ. Nã viri aulici veterẽ ſermonis
dignitatẽ atqꝫ elegãtiam retinebãt. in p̄miſqꝫ ipſæ nobiles mu
lieres. quibꝰ cum nullum eſſet oĩno cum viris peregrinis cõmer
cium. merus ille ac purus priſcoꝝ græcoꝝ ſermo ſeruabat inta-
ctus. Uex quid dixi cum peregrinis cõmercium. merus ille ac
purus priſcoꝝ græcoꝝ ſermo ſeruabat intactus Uex quid dixi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cum peregrinis. cum ne cū ipſis quidē cōciuibꝰ vllus dabat̃ hu
iuſmodi mulieribꝰ colloquēdi locꝰ. cum domo nunq̃ȝ niſi noctu
egrederent̃. atqꝫ id quidē ⁊ raro. ⁊ equites. ac velata facie. dedu
ctæqꝫ a domeſticis ac ſuis. dum aut templum ꝑ religionis cele
britatem aliquam interdum aut ſanguine cōiunctiſſimos viſen
di gratia peterēt. Quod autem de Marco Varrone memine
ram. ait ille ſexto libro de lingua latina nouicios etiā ſeruos em
ptos in magna familia cito omnia cōſeruoꝝ noīa recto caſu acce
pto ꝑ reliquos obliquos declinare: Si ſerui id cito didiciſſent.
quid de ijs eſt credēdum. qui ſimul cum lacte latinā biberāt lin
guam: Et qđ ait Leonardꝰ noſter euāgelia miſſarūqꝫ ſolemnia
intelligi hoc tempore etiam ab ijs qui ſunt illitterati. equidem
pernego. ⁊ illud etiam addiderim non ſatis latine aut litterate
Leonardum Poggiumqꝫ nominaſſe miſſarū ſolemnia. quem a
græcis λιτουργίαι liturgiæ. hoc ē ſupplices oꝑationes aut
orōnes operatiuæ. a noſtris vero celebratiōes corporis Chriſti no
minant̃. Sȝ hac de re nūc ſatis multa. modo ītelligas latinam
linguā vulgarē fuiſſe. nō litteralē. Vale. Ex Mediolano. xv.
kal. martias. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus ſal. di. pl. Nicolao cebæ

Libenter audio te viꝝ doctū ac diſertū mandare litteraꝝ
monimētis res. vt ipſe appellas. turcobyzātias. Sūt
eñ memoratu dignæ. Qđ autē mei noīs oblitꝰ nō ſis. amice tu
quidē facis ⁊ liberalit̃. Nō poſſum equidem nō lætari maiorē
in modum. cum in dies magis magiſqꝫ intelligo noſtræ beniuo
lentiæ amoriſqꝫ vim eſſe int̃ nos mutuā. Quaſi em̄ diuinaris.
quāta memoria te cōplectar ī ſcriptis meis. referre par pari vo
luiſti. Quid autē de me ſcripſeris. ignoro. Nā ego de te nō vero
minus. q̃ȝ amice ⁊ loqui ⁊ ſcribere cōſueui Et quoniā cupiebā.
atqꝫ percupio. oībꝰ ſcriptis noſtris teſtatū eſſe apud oēs noſtrā
amiciciā. nō ſolū apud præſentes: verumetiā apud poſteros. id
circo abs te petieram. quaſcūqꝫ antea ad te dediſſem ep̄las alijs
alijſqꝫ tꝑibꝰ. eas ire ad me curares. quo redigerent̃ in codicē Io
hannes Marius filiꝰ cupit ad nos redire. vt vides. id qđ mihi
eo eſt iucūdius. quo ſpero ipſa die admonitū. obedictiorem nob
futuꝝ. præſertim cū viderit eo me eſſe ingenio. vt paterni iuris
nihil ſim remiſſurus. ⁊ id quidē ad liberoꝝ vtilitatem. Velim
me facias q̄ primū certiorem. ſiqua nauis ſit hoc tꝑe Neapolin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

traiectura. Nã inſtituimꝰ petere Alphõſum regẽ: cuiꝰ ſum lrĩs
q̃ liberaliſſime iuitatꝰ. Quare cũ eiꝰ noĩ noſtras cẽtũ Hecatoſti-
chas dedicari: nã hoc nomĩe ⁊ cẽtenis ꝟſibꝰ in ſatyras ſingulas:
eas appellare volui: ad illũ ꝓpediẽ ſum iturꝰ: quo ipſe pn̄s atq;
corã huiõi ſatyraꝝ codicẽ ei dono tradã. Nec erit p̄tea iiucundũ
mihi Neapolin viſere. Nã ex vniuerſa Italia ea ſolũ vrbs: quã
vidimꝰ a Marone noſtro nõ ignobilit̃ laudatã: reliq̃ eſt: viſen-
da mihi. Itaq; nauigatiõe q̃ itinere vti mallẽ. Eſt enĩ in pri-
mis æſtatis ardoribꝰ nõ modo cõmodior minus q̃ breuior. Ad
hæc ſi q̃d habes de turcis poſt Amorathi obitũ: ſcire cupio. Nã
qui mõ redeũt ex Germania a Frederico Auguſto: aiũt expediti
onẽ parare Turcũ aduerſus hungaros. Vale. Ex Mediolano
xv. kal. martias. M.cccc.li.

Frãciſcꝰ phi. Guiniforo barzizio ſal.

Hieronymꝰ bindotꝰ factꝰ eſt gener meꝰ. Huic cupio eſſe
q̃ optime me ⁊ ad cõmodũ ⁊ ad dignitatẽ. Itaq; ad p̄n
cipẽ Marchionẽ ſcripſi: eũq; rogaui: vt Caſalis p̄turã meo bñ-
ficio i hũc ꝯferat. Quare a te peto: vt hãc rẽ q̃ diligẽtiſſime ⁊ q̃
amiciſſime capeſſas: efficiaſq;: q̃ntũ in te fuerit: vt deſiderio hu
ic meo q̃ celerrĩe ſatiſfiat. Qđ autẽ ſcripſi de Caſal. prætura. tu
ſi q̃d meliꝰ ſentis: ad id incũbe. Hoc erit mihi tã gratũ: q̃ quod
gratiſſimũ oĩm. Rogo etiã te maiorẽ in modũ: vt ꝓpediẽ mihi
et ipſe rñdeas. ⁊ reſpõdendũ cures a p̄ncipe de vniuerſo negocio.
Vale. Ex Mediolano. M.cccc.li.

Frãciſcꝰ phi. Ciccho Simonetæ ducali ſecretario ſal.

In dies magis atq; magis mihi declaras ſingularẽ beniuolẽtiã
tuã: quã etſi iampridẽ noui certiſſimis documẽtis: tamẽ nõ eſt
moleſtũ: qđ eam mihi quottidie aſſiduis bñficiis tuis añ oculos
ponas. Itaq; habeo tibi atq; ago grãs immortalis. quas ſi alio
merito minus poſſum: fide tamẽ ⁊ pietate cumulatiſſimas refe
ro. Tibi igit̃ ita ſtatue me vnum eſſe: qui ita ſim tuus: vt mag͛
eſſe nemo poſſit. Reliquũ eſt: vt qđ de me humaniſſime cœpiſti
p̄ficias apud p̄ncipẽ. Nõdũ enĩ ſcio: qui mihi vita traducenda
ſit: niſi liquido cognoro: q̃ mihi ſint ãnui prouẽtꝰ cõſtituti. Nã
hoc pacto pecunias poſcere mihi etiã permoleſtum eſt. Præte-
rea nõ te fugit annũ iã præterire: poſteaq̃ optimꝰ princeps no-
ſter quod mirum in modũ optabamus: huius vrbis potitus eſt.
Quid quãtũq; habuerĩ: noſti. Nulli hic mihi fundi ſunt: nullæ

pꝛiuatæ pecuniæ. Tantū habē ſemꝑ ꝯſueui. quāti pꝛīcipū vel li
beralitas vel pꝛudētia me fecerit. Familia mihi ampla ē ⁊ quo
niā foꝛtaſſe. qđ vulgo faciūt. auariciā nunq̄z didici. nūmoꝝ io
pia ſingularis. Quæ pꝛædia mihi mediolanēſis reſp. ꝑmiȷ loco
dederat ī aureū duomillia. ea ob mutatū ciuitatis ſtatū redierūt
ad ꝓſtinos dños. Ad hæc aurei mihi ſexcēti ⁊ ampli⁹ ex ære pu
blico debebātur. Nos ait diuus Ambroſi⁹. qui publicæ mēſæ
pꝛæerat. nunq̄z ſe ſolutuꝝ. niſi cogak a pꝛīcipe. Itaq̄z ipſe etiam
decoxit. Rem tenes. Uale. Ex Mediolano. xiiij. kal. martias
M. cccc. li.

Frāciſc⁹ philelfus Petro perleoni ſal.

Quod vel abſentia tua ab vꝛbe genua tibi ē accuſanda l
tabellariȷ negligētia ex illaꝝ exēplo lrāꝝ q̄s ſeptio idus
nouēbꝛes ad te dedi. poteris ītelligē. Uidebo. qđ miſiſti. ⁊ ami
ce ⁊ diligenk. Faciāq̄z. qđ petis. Uale. Ex Mediolano. xiiij.
kal. martias. M. cccc. li.

Frāciſc⁹ phi. ſal. di. pl. Angelo reatino iurecōſulto

Quod de meo negocio cū Ciccho Simoneta ꝟba feceris
eſt mihi ḡtiſſimū: ſʒ eo ḡtius futuꝝ. ſi bꝛeui ⁊ vt decet.
qđ ꝓhumanit Cicchus. ē pollicit⁹. cōficē ipſe ꝑrexerit. Nullo
eīm mō recte cōſultū eſt reb⁹ meis tādiu temp⁹ terē. Annus en
pꝛæterit. poſteaq̄z optim⁹ pꝛinceps noſter hui⁹ floꝛētiſſimæ rei
publicæ eſt potit⁹. qui quanq̄z munificētiſſim⁹ in me eſt. ego tñ
adhuc de ſtatu meo īcertus ſum. Et res mea domeſtica eſt adeo
attenuata diuturnitate belloꝝ ⁊ vict⁹ caritudīe. vt ad tenuitatē
accedere nihil queat. Nec pꝛīcipis gloꝛiæ. nec laudi meæ cōdu
cit eſſe Philelfum aio ægro. qđ tādiu ſit neceſſe ē. quoad egere
deſierit. Nā egeſtatē nimiā muſæ abominātur. q̄ lætæ eſſe non
pñt. Uale. Ex Mediolano. xiiij. kal. martias. M. cccc. li.

Frāciſc⁹ philelfus Gaſpari piſaurēſi pħo
medicoq̄z ducali ſal.

Etſi certo ſcio te mei ⁊ honoꝛis ⁊ emolumēti ſtudioſiſſi
mū eſſe. nolui tñ exiſtimares qm̄ nihil ad te ſcriberē. me
idcirco ī pñtia cōticuiſſe: qđ aureis illis nuper acceptis ſatis rei
meæ conſultū ſit. Ego em̄ vt ita dixerim. accepi nihil. Nā qui
mihi numerati ſunt nūmi. iȷs ego qđ æs alienū ꝯflarā. nō tam
diſſolui q̄z leuaui. Quid em̄ ſitiēti tātalo gutta roꝛis? Expecto
ſingulis hoꝛis ītelligē: quid de re mea ſtatutū firmatūq̄z ſit. Nā

hoc pacto dintiꝰ degere ſtultū ita iudico: vt nihil dici poſſit ſtul-
ciꝰ. Video me humaniſſimo noſtro pꝛīcipi ⁊ carū eſſe ⁊ ꝑiucundū
ἀλλὰ τῶ πεινῶντι οὐδεν ἡδυ. Itaqꝫ fac ītelligā ꝑ
pedie: quid mihi faciundū cenſeas. Vale. Ex Mediolano. xij.
kal. martias. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus Andreę alamāno sal.

Putabā Karolū arretinū rediſſe mecū ī grām. Ita em̄
Iohānes arretinꝰ eiꝰ neceſſariꝰ tuis ꝟbis mihi renūcia-
rat. At Matthias triuianꝰ q̇ ab oppido patrio ad nos rediens
iſtac iter fecit: vir ⁊ amicꝰ ⁊ ꝓbꝰ alit ſentit de hoie: q̄ntū ex ijs po
tuit ītelligē: q̄ ſecum Karolū locutū dicit. Putabā ętatē alios
mores attuliſſe. Sꝫ q̄ntū vidē videoꝛ: idem in nos ē: q̇ ſꝑ fuit.
Agat: vt libet. Ego is ſum. q̇ ⁊ pacis ⁊ belli artes egregie cal-
leo. q̄ꝫuis pace philoſophꝰ magis delecter q̄ꝫ oratoꝛ bello. Sed
quoniā dixit Karolꝰ. vt idē mihi Matthias rettulit. ſe īueniſ
ſe ī nr̄is ſcriptis q̄dā. q̄ ipſe nō ꝓbet. ſi de ijs loquit̄. quę in eum
ſcripſimꝰ. recte quidē nō ꝓbat. Quis em̄ ꝓbet. quę in ſuū dede
cꝰ ſcripta ſint. etiā ſi ea merito optimoqꝫ iure ī ſe ſcripta aīaduer
tit: Qđ ſi circa lr̄ās ⁊ diſciplinā erratū putat. vellē id oſtēderet
quo vel me vel ſeipm̄ doctiorē efficēt. Nam qđ rogatꝰ a Mat
thia vt qđ inſimulabat. referret in mediū. reſpōderit Karolꝰ ſe
nō meminiſſe. nō potui id audiēs nō ridere. pręſertim cū ſeſe me
morię ī pꝛimis laudari velit. Hęc idcirco ad te ſcripſi. vt Ka
roli erga nos volūtatē nō ignorares. Neqꝫ tu igit̄ nec aliꝰ quiſ-
quā poſſit iure Philelfum accuſare. ſi nō infert. ſꝫ ꝓpulſat iniu
riā. Nicodemū autē nō poſſum nō mirari. q̇ vt audio. nihil eoꝝ
egerit. quę pꝛinceps iuſſerat. Vale. Ex Mediolano. xij. kal.
martias. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ phi. Nicodemo trāchedino ſal.

Nemi q̄ nuꝑ cu Mediolanū reuertiſſes. mecū de ijs lo
cutꝰ es. quę noſter optimꝰ pꝛinceps tibi in Ethꝛuriā
abeūti iuſſerat. Scio item ea de re lr̄ās rurſus a pꝛīcipe ad te da
tas. At Matthias triuianꝰ familiaris noſter ac bonꝰ plane vir
cum iſtac iter facēt repetiturꝰ Mediolanū: locutꝰ eſt cum eo vi
ro. quicum oīs res agit̄. Is nihil abs te ait audiſſe hac de re nec
pꝛīcipis nomīe nec aliter proꝛſus. Itaqꝫ nō poſſum nō mirari.
Scio tibi rem eſſe cum ſatyꝛo. Vale. E Mediolano. xij. kal.
M. cccc. li.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcus philelfus ſal. pl. dicit. Ciccho
Simonetæ ducali ſecretario

EGo te plurimū rogo at oro vt rem meã iã tandē expedi
as. Nihil eñ prudēti viro ſtultiꝰ duci puto q̄z ſibi ac re
bꝰ ſuis neſcire ꝯſulē. Nec eñ mihi ſꝑ pendēdum eſt. Ita eſſe vt
ſum. neq̨ ꝑncipi cōducit. nec mihi. Uale. Ex Mediolano. xij.
kal'. martias. M. cccc. li.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Jacobo camerinati ſal.

ILlis. M. Tullij Ciceronis oꝛōnibꝰ quas a me cōmo
dato accepiſti. vti iã cupio. Itaq̨ eas velim. ꝓpediē ad
me des. Nã iãdiu tuo hoſpicio vſæ ſunt. Quare facito domū. re
petãt. Uereoꝛ eñ ne dñm ſint oblitæ. Qđ ſi tardarit, extrude.
Uale. Ex Mediolano. xij. kal'. martias. M. cccc. li.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Blondo Flauio apoſto
lico ſecretario ſal.

GAudeo qđ ſcribis te meas ãteuertiſſe lrãs. etſi tuæ q̄n
tū videoꝛ itelligē. vtunꝫ adhuc iceſſu teſtudineo. Nōdū
enim aduētarūt. Quare vide ne fides i fido illo nūcio deſiterãda
ſit. Qđ aūt de ſtatu meo certioꝛ fieri vis. hic me ꝑnceps ſingula
ri beniuolētia ē cōplexꝰ. cumulatq̨ quottidie maioꝛibꝰ bñficijs
Hieronymꝰ gener reliquaq̨ familia nr̄a bñ habet. De Strabo
ne nihil eſt quod laboꝛemꝰ. Amicꝰ eñ ille eū habere ſe ꝑnegat.
Iſtic eſt apud Auriſpã eiuſmodi Strabo geographus ꝛ vt au
dini: apud Guarinū. Si quē habere potes cōmodato mitte ad
me. ꝛ ad triduū vſq̨ faciã. qđ cupis. Te nr̄o ꝑncipi q̄z diligētiſ
ſime ꝯmēdaui. q̇ tum iucūdiſſime de te audiuit. tum rñdit ꝑhu
maniter ꝛ ꝑbenigne. Uellē qđ ſcribis. vno eſſemꝰ atq̨ eodē lo
co. quo alter altero frui aſſidue poſſemꝰ. Nã cum ſtudioꝝ ꝛ mo
rum ſimilitudo tum cōſilioꝝ cōmunicatio ꝛ cōuictꝰ aſſiduuſq̨
vſus amiciciã maxime nō tuetur ſolū. ſ; auget ꝛ ſuauioꝛē efficit
Quod te tãtiſper ad agriculturã cōtuleris. dum ver adoleſcere
incipiat. laudo. modo pyri iſtæ quas miſeris. ꝛ cōſitiones vitiū
huberrimū fructū aliquē breui ſint allaturæ. Cū Italiã tuã oī
ex parte exoꝛnaris: fac: videã. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'.
martias. M. cccc. li.

¶ Frãciſcꝰ phi. ſal. pl. dicit Sphoꝛtiæ ſecūdo

POllicitꝰ es nō mō non petēti mihi. ſ; ne cogitãti q̇dē
te douot daturum neſcio quid. Itaq̨ nolim te falli opiniōe tua.

vt intelligas nihil eſſe mihi redditum tuo noīe nec itē alteriꝰ cu
iuſquā in hanc diem. Quare facito: ne vel obliuionis accuſeris
vel negligētiæ. Nā vtrūq₃ crimē tua ꝑclara indole eſt īdignū.
Uale. Ex Mediolano. v. idus martias. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Laurentio By
ni filio ſalutem.

SUauis ⁊ perhumanas lrās ad me tuas icredibili cū vo
luptate ꝑlegi. Erāt em̄ cū ornatiſſimæ: tum plenæ ſū
mi amoris erga me tui. Quod autē florētiſſimæ tuæ reipu. no
mine me īuitas: ac veluti reuocas in patriā: vix dici queat: q̄n
tam ex iſta ingēti benignitate veſtra læticiā gaudiūq₃ ſuſceperi.
Quid em̄ mihi vel iucūdius cōtingere vel optatius potuiſſ₃ q̄₃
facultatē offerri ad vos redeūdi: ꝑſertim cum dignitate ⁊ cōmo
do. Sūt ſane nō nullæ reſp. in Italia: quibꝰ pro ſuis de me am
pliſſimis meritis debeo plurimū: ſed quā magis vel amē vel ob
ſeruem q̄₃ inclitam Senēſium remp. nulla eſt. Nam vt hono
res omittam atq₃ emolumēta: quibꝰ me cū iſtic aderā: pulcherri
me affeciſtis: video vos ſenēſes ea grauitate. ⁊ prudentia cæteris
hoībꝰ antecellē: quā ⁊ laudare oēs ⁊ admirari debeāt. Quo fit:
vt multo ante quæ futura ſint: proſpiciētes ⁊ ꝯſulētes ī rem q̄₃
optime: pacatiſſime ſemꝑ honorificētiſſimeq₃ viuatis. Sitiſq₃
nō tam moleſti: q̄₃ venerabiles omnibꝰ. Idq₃ aſſidue præſtatis
vt ⁊ boni vos amēt. ⁊ mali etiam ipſi nō minꝰ vereātur q̄₃ metu
ant Ut em̄ vetera omittam: quāta modo cum ſapiētia q̄₃q₃ mo
derate e medio ſuſtuliſtis Plumbini periculum: Nam cum po
tētiſſimi fere omnes Italiæ pricipatꝰ illiꝰ pulcherrimi munitiſ
ſimiq₃ oppidi cupidine arderent: ſoli vos eſtis inuēti: qui ⁊ illi
quod iam ſeruiebat: priſtinam libertatem peperiſtis. ⁊ vobis ꝑ
petuū otium cōfirmaſtis. Nō em̄ ſine veſtro nō mediocri incō
modo perire Plumbinum potuiſſet. Hoc autem apud vos facit
ciuilis cōcordia: quā vt ꝑpetuo nō tueamini ſolum: ſed in dies
magis atq₃ magis amplificetis: vos vniuerſos ciuis ſapientiſſi
mos rogo atq₃ oro Nemo profecto vobis obeſſe poſſit: ſi vna ſꝑ
vobiſcum ſentiatis. Quod vero eodem publico humaniſſimoq₃
cōſenſu me ad vos tanq₃ in patriā meam mihiq₃ cariſſimā accer
ſatis: maiorem ī modū ⁊ lætor ⁊ gaudeo. Ut autem ipſe tu dul
ciſſime Laurēti itelligas. nō ingrato hoī officium ꝓſtari. Xeno
phon filiꝰ mihi dilectiſſimꝰ te adibit: qui meo noīe ⁊ loquet̄ oīa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

et cōponet. Nam vt ipſe mea eſt caro: ita ſecū defert mentē oēm et aīm meum. Tu me præſtātiſſimis reip. principib⁹ vnice cō/ mēda: atq3 amicos oīs ſaluere iube. Uale. Ex Mediolano. pri die kal. apriles. M. cccc. li.

¶ Frāciſcus philelfus Franciſco patri/ cio ſalutem dicit

E

X lrīs Xenophōtis filij liquido cognoui: qđ minime du/ bitabā. ſingularē erga me tuā beniuolētiam. Lætor au tē vehement' qđ vet⁹ illa de te mea me nequaq3 feſellit opīo. Ita q3 vt itelligas me vi amoris nō vinci abs te: decreui omnino ad vos redire: modo æqua id cōditione fieri a me poſſit. Tuū igit̃ mun⁹ fuerit: vt qđ cœpiſti ſpōte: id etiam mea cauſa pficias Xe nophon reliq̃ tecum cōmentabit̃. Ego patrē tuū grauiſſimū et optimū viꝝ bene valere opto. Uale. Ex Mediolano. pridie ka lendas apriles. M. cccc. li.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Antonio Michaeli. equiti aurato ſalutē

G

Audeo equidem plurimum qđ nō ſolum in rei pecuni ariæ: ſ3 in amicoꝝ etiam hereditatē ſuccedere inſtituerĩ patri tuo clariſſimo ꝛ ſapiētiſſimo viro: qui cū mihi tāta famili aritas beniuolētiaq3 fuit: vt maioꝛ cuiq3 eſſe poſſet cū nemine. Nā filius Xenophon lrīs mihi ſignificauit: quāto ſtudio ac fi de operā das: vt me corā ꝑpetuo vti atq3 frui poſſis: imitatuſq3 humaniſſimū patris īgeniū æque me diligis: atq3 ille cōſueuit. Itaq3 grās tibi habeo maxias. Ut autē intelligas me tibi ī amo re nulla ex pte cedere. Xenophon filius q̄3 ego decreuerim ire in ſentētiam tuā: tibi corā exponet. Uale. Ex Mediolano. pridie kal. apriles. M. cccc. li.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Bernardo Juſtiniano ſal.

Q

Uotiēs accipio tuas lrās: totiēs Leonardū meum pa trē tuū vel poti⁹ noſtꝝ clariſſimū ꝛ pſtāti ſapiētia virū videoꝛ corā aſpicē: eundēq3 mutuo ꝛ audire ꝛ alloq̃. Quæ q̄dē res cum ſummā mihi afferat voluptatē: facile debes ītelligē: q̄3 mihi moleſtū ſit: cum etiā bis ꝛ iteꝝ īuitat⁹ interdū nihil rñdes. Ad reſurrectionē chriſtianam id qđ hortaris: te viſere īſtitui: modo id mihi facē liceat ꝑ principē. Quare qđ facto fuerit op⁹ coram vna cōmentabimur. Uale. Ex Mediolano. ꝑdie kal. ap̄ les. M. cccc. li.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Fráciſcus philel. Aenico daualo eq̄ti aurato ſal.

DElectarūt me ꝑfecto lr̄æ tuæ in maiorē modū. Erāt
enī nō ſolū ſcriptæ diſertiſſime ſꝫ certiſſimæ teſtes amo
ris illi⁹ mirifici erga me tui: quē iā tot ānos dilucidi⁹ luce ꝑſpe
xi. Itaqꝫ habeo tibi grās imortal': qd̄ nō modo ipſe me ſingl'a-
ri beniuolentia cōplecteris: ſꝫ oī ope atqꝫ opa niteris: efficiſqꝫ: vt
iſti quoqꝫ ſplēdidiſſimo regū lumī ac ſyderi Alphonſo regi mu-
nē tuo ſim cariſſim⁹. Nā qd̄ tam ꝑhumanit' tāqꝫ ꝑbenigne me
inuitet: ad ſe vt eā: nō obſcure oſtēdit q̄m de me ſibi opionē fece
ris. Ad cauēdū eſt mi Aenice: ne tātū mea cauſa hon⁹ ſuſcipias
vt id ſuſtinē tueriqꝫ nō poſſis Facit enī ꝑſæpe amor: vt q̄ in ami
cis vel mīma ſunt ſimulacra ꝟtutis: vel maxima videant'. Qua
re moderate omnia de amico ⁊ ꝓdicāda ſunt ⁊ ſentiēda. Nā neqꝫ
temere nec inepte amorē cæcū finxit antiq̄tas. Fallit enī hoim
iudicia: quippe qui quod ineſſe in amico optat: id quaſi inſit: tū
palam prædicare: tum audacter recipere cuiqꝫ nō veret'. Sꝫ vt
cūqꝫ de me res habet: ne ignores te hoī nō ingrato beneficium ꝑ
ſtitiſſe: ſi mihi ꝑ meum humaniſſimū principē licuerit: corā tibi
oſtēdam breui nihil eē apud me antiquius beniuolētia tua. Tu
me interim diuo Alphōſo cōmendato. Vale. Ex Mediolano
v. kal'. iunias. M.cccc.li.

¶ Fráciſc⁹ philelfus Petro Thomaſio ꝑho medicoqꝫ ſalu.

IAm menſes ꝓpe duo ꝑteriere: poſtea q̄ꝫ nullæ mihi tuæ
lr̄æ ſunt redditæ. Itaqꝫ ſum miratus ⁊ tuū ⁊ Bernardi
Iuſtiniani ſilētium. Si mihi quicq̄ꝫ factur⁹ qd̄ gaudeā maxie:
cura: vt ꝓpediē lrās tuas q̄ꝫlōgiſſimas lectitē. Vale. Ex Me
diolano. v. kal'. iunias. M.cccc.li.

¶ Franciſcus philelfus Xenophōti filio ſal.

QVod Senēſes reditū ad ſe meū vehement' cupiunt:
gaudeo. Dim ꝑmū tibi vidēdū ē: quāti faciāt meū re-
ditu: vt itelligas me nulla ꝯditiōe Senā repetituꝝ: niſi duplo
mai⁹ mihi ſalariū eo ꝯſtituerit: qd̄ antea præſtitiſſent. Vale. ex
Mediolano. iiij. kal'. iunias. M.cccc.li.

¶ Fráciſc⁹ philelfus Aenico daualo eq̄ti aurato ſal

QVantā mihi voluptatem attulerit tua illa ꝑgrauis di
ſertiſſimaqꝫ epl'a: quam nudiuſquart⁹ a te accepi. etſi de
hes aliis lris meis itellexiſſe: tn̄ qꝛ fit iterdū: vt lr̄æ nō reddan'
idcirco eādē rurſum ab me ſignificatū iri exiſtiani. Quanti ego

ſp fecerim beniuolentiā tuā: iā totos ānos duodeci ꝯgſti. Itaqꝫ
amabā te atqꝫ colebā plurimū ſolo egregiæ ꝟtutis tuæ iteruētu
Aliud bn̄ficij itercellerat nihil. Nūc aūt cū video: q̄nta me beni
gnitate ꝓſeq̄ris. potes facile cōiectare: q̄ntꝰ cumulꝰ acceſſerit ad
obſeruātiam erga te meā. Nihil eſt ꝑfecto: qd̉ magis cupiā q̄ꝫ
id p̄ſtare: vt q̄ꝫ dilucidiſſime ꝑſpicias me vnū eſſe ſemꝑ eqꝫ futu
rum. quo de vno ea tibi poſſis oīa polliceri: q̄ de ḡtiſſimo ⁊ obſer
uātiſſimo hoīe expectari ꝯueniat. Aduentū aūt meū ad Alphō
ſum regē maturabo ſimul atqꝫ librariꝰ ſatyrarꝝ codicem quē coe
pit exripſerit. Tu me interim ⁊ regi cōmenda ⁊ tibi Uale. Ex
Mediolano. iij. kal'. iunias M. cccc. li

Frāciſcꝰ philelfus Nicolao Cebæ ſal.

LAudo diligētiā tuā: q̄ fugitiua nr̄a illa cōuiuia reuoca
ris ad dn̄m Reliquū eſt: vt ea domū repetē ꝓpediem cu
res. Uerꝝ id tuto ac ſedulo. Johānes Marius filiꝰ inſtituit ad
nos redire. Itaqꝫ rogo te maiorē i modū: q̄ id cōmode filiꝰ facē
poſſit: cures meo noīe apud vrbis p̄fectū ḡuiſſimū ⁊ humaniſſi
mū virꝝ Nicolaū fregoſum mei vt noſti iuſtis de cauſis amātiſ
ſimū: vt publicæ fidei lr̄æ ad illū denť: q̄bꝰ ei cū vxore ⁊ filijs ac
rebꝰ ⁊ cū ſocijs ſex q̄ꝫ tutiſſime facē iter liceat ꝑ Genuēſiū locos:
ſeu Sagona iter ſit habiturꝰ ſiue q̄cūqꝫ decreuerit. Nolim em̄
q̄m̄ ꝟſatꝰ ē i eorꝝ oppidis: q̄s vr̄a reſp. ducit i hoſtibꝰ: quicq̄ꝫ ei
manare i de poſſꝫ incōmodi. Litteræ aūt mittēdæ ſunt oꝑa tua
milleſimū q̄ꝫ ocīſſime: qd̉ vt facias: te etiā atqꝫ etiā rogo. Uale
Ex Mediolano. vi. idꝰ iunias. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus. Aenico daualo eq̄ti aurato ſal

OCepit Mediolani adeo peſtilētia icrudeſcē: vt nō poſ
ſim mihi nō metuere. Itaqꝫ nihil ē: qd̉ omittā ad parā
dū iter ad te. mō librariꝰ nō me fallat: ad ſecūdū vſqꝫ mēſem aut
paulo āpliꝰ te videbo Ua. Ex Medio. iij. idꝰ iunias M. cccc. li

Frāciſcus philelfus Andreæ alamāno ſal.

HEſternis lr̄is tuis q̄s mihi reddidit fratˀ tuꝰ: q̄ Medi
olani quæſtorē gerit: eo ſum magꝭ delectatꝰ: quo minꝰ
iā expectatæ ſe mihi q̄ꝫ ſuauiſſime obtulerūt. Nam cū tādiu di
ſtuliſſes officiū tuū: putabā tibi iuſto aliq̄ ipedimēto nō licē: qd̉
velles Itaqꝫ in eā plane ſentētiā erā adductꝰ: vt crederē te nihil
oīno reſpōſurꝝ. Uerꝝ tu elephantorꝝ more eo cōceptū partum di
utius ferro animo voluiſti: quo cum extuliſſes in lucē: foret is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

diuturnior. Fuit epl'a tua nō diſerta ſolū: ſꝫ erudita ⁊ docta Nā
quod nuſquā totū de philoſophoꝝ diſciplinis apud vnū aliquē
inuenias. nō græcū: nō latinū: nō gentilē. nō chriſtianū philo-
ſophū: id nō tibi modo. ſed oib⁹ quoqꝫ mediocrit' eruditis notiſ-
ſimū prædices. ⁊ id quidē contra Socratis inſtitutū: qui ſcire
ſe nihil diceret: facile declaras vel magnitudinē: vel fiduciā foe-
cūdiſſimi īgenij tui: quæ etiā quæ maxima ſunt de ꝟtute ac foe-
licitate: minima iudices. Defenſio vero tua etſi eſt acuta ⁊ per ſub
tilis: vna mihi rōne ꝓbatur magis: ꝙ te antea nō ſerio: ſed ioco
ad me ſcripſiſſe ꝓfiteris. Miror autē: ſi ioco locut⁹ es: quid me
ſerio tibi reſpōdiſſe arbitreris. Quare velim ita ꝟba mea interp̄
teris: vt mihi tua cupis interp̄tanda. Nam vt inquit ille. Da
uus ſum. nō œdip⁹. Vale. ⁊ œconomica mitte. Ex Mediola
no. iii. idus. iunias. M. cccc. li.

Frācīſc⁹ philelfus. Mariano. ſacerdoti. ſal.

Quid ī cauſa fuerit: vt poſteaqꝫ hinc abijſti nihil de his
reſpōderis: quæ tuæ fixi ꝓ amicia noſtra mādarā: non
prius ītelligā: qꝫ ipſe tu me feceris tuis lrīs certiorē. Quare ſi
me nūc quoqꝫ diligis: vt antea cōſueuiſti: a te peto: ne me lōgi⁹
teneas deſiderio tuaꝝ lraꝝ. Vale. Ex Mediolano pridie. idus
iunias. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Antonio pan-
hormitæ. ſalutem

Si qua ī re Xenophonti filio fuerit op⁹ tua opa: ſcio te ni
hil eoꝝ prætermiſſuꝝ oim: quæ mea ītereſſe cognoris.
Quis em̄ eſt cui qꝫ tibi carior eē debeā: Nā ego te nō ſecus dili
go amoqꝫ ex aīo ac fratrē. id qd̄ tibi niſi ex omni pte eſt cognitū
quid eē cognitum poſſit: non intelligo. Vale cum pudiciſſima
vxore tua pulcherrimaqꝫ filiola. Ex mediolano pridie idus iu-
nias. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Aenico Daualo
equiti aurato ſalutem.

Xenophon fili⁹ ad te venit: ex quo mentē meam oēm ī-
telliges. Quare quicq̄d tibi noie meo expoſuerit: ita ac
cipere: ac ſi me corā loquentē audires. Verba em̄ filij pr̄is ſunt
oia. Itaqꝫ me totū in Xenophōte apud te eē exiſtimato. Te aūt
rogo: vt idem ī me ſis: qui fuiſti ſemꝑ h̄ eſt ⁊ facilis ⁊ human⁹.
et quātum ad regē attinet: perbenign⁹. Reliqua ex ipſo Xeno-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nophonte cognoſces Uale. Ex Mediolano pridie idus iunias
M.cccc.li.

Frāciſcus phlelifus ſal. di. plu. Frāciſco barbaro

QUæreti mihi lrās ad te dare: q̃s lecturꝰ libent̃ fores: nullū ſane ꝯſentaneū muſis occurrebat argumētū Nā quid aliud Philelſus dignꝰ ſcribat ad barbaꝝ q̃ꝫ de hūanitatis ſtudijs: Ad hæc ſcꝫ apud nos ſordēt. De rebꝰ vero bellicis: q̃s video q̃ttidie ipendē ardentioris: nō ē mei munerꝭ quicq̃ꝫ obſtrepere. Qđ aūt acceperi te ex pedibꝰ laborare: nō poteſt mihi ꝓ noſtra ſumma beniuolētia: nō eſſe ꝑmoleſtū. Es em̄ idignꝰ: qui q̊c q̃ꝫ patiaris: qđ nolis: ꝑſertim cū ſis vita ꝯtinētiſſima: ni fortaſſis iſte ſit morbꝰ ab vſqꝫ maioribꝰ tuis hæreditariꝰ Nā podagra vt Hippocratis ſentētia ē: fit ex eo ſanguie: quē bilis ac pituita corrupuerit. ⁊ id q̊dē in venis ḡcillimis: q̊bꝰ corpꝰ: vt ꝑnecesſarijs: carē nullo pacto p̄t. At ipſe tu nulli es bili obnoxiꝰ: q̊ vnꝰ oīm ſis moderatiſſimis moribꝰ: ſed ne pituitæ q̊dē: q̊ nulla ſis nec ingenij nec corpis craſſitudie. Quare cū iſtiuſmodi offenſio a parētibꝰ in te inſit: fer æquo aīo hæreditatē. Uale. Ex Mediolano. ꝓdie idus iunias. M.cccc.li.

Franciſcus philelfus Petro Thomaſio philoſopho medicoqꝫ ſal.

E Binis lrīs tuis alteras accepi: q̃s idibꝰ aplibꝰ ad me dediſti. Nā priores: q̃s memiſti: ex Uarone nōdū redditæ mihi ſunt. Uix aūt dici queat: quāta in his legēdis voluptate perfuſus ſum. Uidere em̄ te corā atqꝫ tecū loq̄ mihi ſum viſus. Nā quanq̃ꝫ me ſciebā me ex aīo tuo mime excidiſſe: nō poteraꝫ tamē nō ſubdubitare: neq̊d tibi qđ nollem: accidiſſꝫ. Nūc vero et hac me ſuſpiciōe opportune liberaſti. ⁊ q̊d in cauſa fuerit ſilētij tui: oñdiſti. Nā qđ ego ad Alphōſum regē nō ieri: vt ſcripſerā. ꝓncipis ihibitio effecit. Cuiꝰ iuſſis me parē neceſſe ē vel inuitū: quanq̃ꝫ nihil ē: qđ nolim: qđ hūc velle ſentio. Abfui auteꝫ Mediolano. Cremonæ ꝑmū: deide Ticini tādiu agēs: quoad Mediolani peſtilētia deſeruerit. Peto aūt abs te: vt poſteaq̃ꝫ ſuperiores litteræ tuæ ad me non ꝑuenerūt: iteꝝ me: ſi tibi viſum fuerit: cur autē minꝰ videat̃. Nihil em̄ fruſtra ad me ſcribē vnq̃ꝫ ſoles: iteꝝ me inq̃ꝫ: de ijs oībꝰ certiorē facias: q̊ antea ex tua ⁊ Bernardi iuſtiniani ſentētia ſignificas te ſcripſiſſe. Egores italicas ꝟſu heroico ſum aggreſſus ꝑſertim eas: quæ Sphortianæ

laudis interſūt Itaq̄ʒ poeſeos huiꝰ inſcriptio eſt ſphortias: In
libros vigītiq̄ttuor vniuerſa materia diſtributa ē. Ita em̄ mihi
ſcribēdū occurrit: ni dies ſentētiā mutarit. Primū libꝝ abſolui
mꝰ Nūc ſecūdū elucubramꝰ Quærā ex te aliq̄ ad veritatꝫ argu-
mentū: ſi tibi id facē licuerit. Nolim em̄ errore duci: qđ faciat:
oportet: q̄ rumoribꝰ credit. Audio barbaꝝ ī podagrā īcidiſſe: id
qđ doleo vehement̄. At p̄terit fortaſſis ad redeūdū cū muſis ī
grām. Uale. Ex Mediolano. p̄die idꝰ iunias. M.cccc.li.

Fracīſcꝰ philelfus. Carolo pratēſi ſal.

Q Uanq̄ʒ h̄ tp̄e mihi ocij nihil erat: ne tm̄ mea taciturni-
tas tibi moleſta eſſ3: rn̄di ad ea paucis: q̄ petieras Cercopes duo
fuere: q̄ꝝ noīa Aeſchines Sardianꝰ in iābis ſcp̄ſiſſe tradit̄ Nā
alt̄ Andulꝰ dictus ē: alt̄ Atlantꝰ. Hos āt deceptores mēdaciſ-
q̄ꝫ extitiſſe apud Leſchinen athenīēſem ī legatiōe patet: q̄s etiā
Anaxagoras venā doꝝ ſimioꝝ grā ī eas īſulas traieciſſe narrat:
quæ a ſimioꝝ noīe q̄ πιθηκοι pitheci appellant̄: vocatæ ſunt
pithecinæ. κέρκωψ cercops p̄terea ⁊ iocoſum ſignificat. ⁊ eſt
coꝝ ſimioꝝ ſpecies: q̄bꝰ caudæ ſunt lōgiores. Qđ āūt p̄eiſ idē ne
ſignificet οιοσ. ει et οιοσ τε ει certe nequaq̄ʒ idē Nā qđ ſcri-
bit̄ ſine τε οιοσ ει: vis a volo ſignificat. Sed ſi ſcribat̄ cū τε
οιοσ τε ει ſignificat potes: id qđ ex vſu legēdi nō obſcurē aīad-
uertes. De āno āūt p̄ſcænio apud Plautū: textꝰ ille corruptꝰ ē.
Nannio em̄ ſcribi oportet. Fuit āt Nanniū illuſtris mētrix: q̄ʒ
et hyperides ꝯ̄ Patrocleū. ⁊ Appollodorꝰ in ijs. q̄ ſcripſit de me-
retricibꝰ: αιγα æga h̄ ē caprā: vt ſcis: noīatā ſcribūt: ea ſcʒ rōne
qđ tabernariū quēdā Tallū noīe: id qđ ꝟgultū ſignificat: exede-
ret. Uir gultis em̄ capræ plurimū delectant̄. Antiphanes vero
iunior in ijs: quæ de mētricibꝰ reliq̄t ſcripta. Nanniū dicit vo-
catā eſſe cognomīe p̄ſcæniū: quoniā extrīſecꝰ formoſiſſima vide-
ret̄ inſtar p̄ſcænioꝝ theatraliū. Recte igit̄ Plautꝰ vituperatori-
bꝰ occurrēs oſtēdit ſe primū non eē: q̄ tragœdiā admiſcuerit co-
mœdiæ: cū in Nānio p̄ſcænio idē antea fuerit factitatū ab alio
poeta: quiſq̄s tādem ille fuerit: vt patet ex ipſis ꝟbis: q̄ tāgunt̄
in textu. Qui vero ille fuiſſet: certi habeo nihil. Uaticinari āūt
nolim. Uale. Ex Mediolano. p̄die idꝰ iunias. M.cccc.li.

Fracīſcꝰ phi. ſal. di. plu. Nicolao arcim-
boldo ducali ſenatori ac iurecōſulto.

N I tibi viro itegerrimo, ⁊ eruditiſſimo hoī, ⁊ cū reꝝ me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

arũ oĩm: tum meipſiꝰ in ꝑmis ſtudioſo gratificer oĩa: q̃ p̃ſtari a
me queãt: ſim plane ingratꝰ. Faciã igit᷑: qd̓ tantoꝑe efflagitas.
et id q̇d ē nõ libent᷑ minꝰ: q̃ꝫ diligent᷑. Cæteꝝ noſti occupationes
meas: q̇bꝰ ſi volũtatem meã ꝯparaueris haud me cunctationis
accuſabis. Studebo tñ: ãnitarq; manibꝰ ac pedibꝰ (vt aiunt) vt
diligẽtia oẽm ſuperet neceſſitatẽ. Uale. Mediolani ex ædibus
noſtris idibꝰ iuniȷs. M.cccc.li.

¶ Franciſcus philelfus. Donato Actiolo ſal.

ACcepi eſſe apud vos quoſdã priſcos de arte grãmatica
libros: q̇ꝝ velim noĩa ad me ſcribas. Nã quibꝰ hoc tp̄e
in publicis ludis græci vtunt᷑ libris: pleni ſunt ineptiaꝝ: ac pla
ne tales: vt ad dediſcẽdũ ſint: q̃ꝫ ad diſcẽdũ lõge magis accõmo
dati. Tu fac: qd̓ peto. ac vale. Ex Me. idibꝰ iuniȷs M.cccc.li

¶ Frãciſcꝰ philelfus Catoni Sacco eq̇ti
aurato ac iurecõſulto ſal.

AIunt te mi Cato factũ auariuſculũ: qd̓ plurimũ miror
Nã cui parcis pecunias tuas: q̇ liberos ne gignẽs: vxo
rẽ mathuſalẽ tibi matrimoĩo iũxiſti? Fratrine? At ille ē lõge te
ſtultior: q̇ a tuo ꝯſpectu nõ ſecꝰ fugit: q̃ꝫ ſi baſiliſcũ itueret᷑. Nũ
te podagra idcirco in auariciã agit: qd̓ metuas fore: ne ſi leges
docẽ ⁊ ius ciuile cogaris deſerẽ: ad pauꝑtatẽ priſtinã redigare: q̃
ſi tibi nõ ꝓptéa iunxeris locupletẽ anũ vxorẽ: qd̓ nũmos liberiſ
prætuleris. Uiue igit᷑ vt cõſueſti: liberalit᷑: neq; tibi pauperies
metui ſit. Nullꝰ em̃ vehemẽtior dolor vacat febre. quæ vna te
breui: ni ſapias: omni exuet cura. Uale. Ex Mediolano idibꝰ
iuniȷs. M.cccc.li.

¶ Frãciſcus philelfus Andreæ alamãno ſal.

DEmetriꝰ ſcuropulꝰ iſtic iter facturꝰ in vrbẽ Romã: pe
tiȷt a me: vt ſe tibi ꝑ lrãs ꝯmendarẽ. Qd̓ mihi tã faci
le eſt: q̃ꝫ qd̓ facillimũ. Nõ intelligas eũ eſſe Demetriũ qui cũ g̃
uitate ac vero nihil habuerit cõmune vnq̃ꝫ. Ex librario nõ iepto
quãtum ad formam litteraꝝ attinet: vult videri philoſophꝰ: id
qd̓ ex ornatu capitis lõgioreq; pallio tibi facile fuerit iudicare.
Nã neq; vitæ iſtitutis neq; doctrina vlla philoſophi quicq̃ꝫ ſa
pit. Ueꝝ lingua ē ⁊ celeri ⁊ expedita ⁊ ſuaui: vt græcoꝝ nemini
cedat. Uoce quoq; ⁊ clara ⁊ ſonora. Rem oẽm tenes. Ita tibi
hoĩem cõmendo: vt illi adſis: ⁊ tecũ habites. Uale. Ex medio
lano idibꝰ iuniȷs. M.cccc.li.

¶ Frãciſcus philelphus ſalutem dicit pl. Benedicto nurſino philoſopho ac medico ducali

NOn eſſe poſſum ſine ꝑmagñ ſollicitudīe animi ac moleſtia ob hũc peſtilẽtiæ morbum: q̃ vniuerſa correpta ciuitas ĩ aſſiduis inumerabilibuſq̨ funerib⁹ ⁊ dies ꝯſumit ⁊ noctis. Neq̨ ſatꝫ ſcio: q̊d ꝯſilij capiã. Nã ſine liberꝫ vniuerſaq̨ familia hinc decedere ⁊ ĩhumanũ ſit ⁊ dedecoroſum oĩno. Diuti⁹ vero verſari int̃ tot ac tãtos ineuitabiliũ ſagittaꝝ ictus eſt hoĩs non minus diſſoluti: q̃ʒ inſipientis planeq̨ inſani. Præteꝛea ⁊ quo ſim profectur⁹. ⁊ quo pacto: q̊ ⁊ pecunijs careã. ⁊ ab oĩ fortaſſis vrbe metu contagionis excludar? Peto igit̃ a te mi Benedicte: vt tuis me prudentiſſimis ꝯſilijs adiuues. Uale. Ex Mediolano idib⁹ iunijs. M.cccc.li.

¶ Franciſcus philelpus Angelo reatino iurecõſulto ſal.

ET ꝑnceps abeſt Mediolano. ⁊ peſtifer h̃ morb⁹ incrudeſcit ĩ dies magis atq̨ magꝭ. Nec mihi integꝛ eſt: maneã ne: an abeã: ita ſum ⁊ aĩo ꝑturbato. ⁊ ꝯſilij egens: in tãta ꝑſertim reꝝ meaꝝ oĩm difficultate ⁊ ĩopia. Accedit itẽ ad malũ: q̊d edicto ꝑncipis cautũ audio: neq̊s Mediolano decedens in loca alia admittat̃ ei⁹ dicioni ſubiecta. Rogo te ĩ maiorẽ modum: mihi faciũda vt q̃ꝫprimũ ꝯſulas. Uale. Ex Mediolano idib⁹ iunijs. M.cccc.li.

¶ Frãciſc⁹ philelfus ſal. pl. di. Ciccho Simonetæ

DEus ijs vel mortuis ſit irat⁹: q̊ primi auro ⁊ argẽto p̃ciũ ſtatuerũt: vt q̊ caret alterutro. ĩutil'. vt ita dixerim. habeat̃. Qđ nũc mihi video accidiſſe. Quanto verſor in ꝑiculo atq̨ diſcrimĩe int̃ hæc peſtilẽtiæ iacula tute vel reticẽte me aĩaduertis. Si mihi adeſſent pecuniæ. ꝑmultos haberẽ fautores et ſalutis ⁊ dignitatꝫ meæ. Sꝫ quoniã illis careo. præt̃ te vnũ virum optimũ ⁊ hoĩm mihiamiciſſimũ cæteri oẽs. alij negligũt. alij cõtemnũt. Nec tamẽ tibi ꝑſuadeas. volo me frangi aĩo. aut aliud quicq̃ʒ humib⁹ de me ſapere. Quin eoꝝ poti⁹ miſereor. q̊ ĩ hoĩs figura vitã pecudis repñtãt.Ueli tñ ꝓ nr̃a aĩcicia. mihi cõſulas. q̃ ſit tua de reb⁹ meis ſnĩa. Nã nec diuti⁹ mihi agẽ licꝫ Mediolani ꝓpt̃ ĩualeſcẽtẽ ĩdies magꝭ atq̨ ĩcrudeſcẽtem peſtilẽtiæ vim ⁊ efferatam rabiem. nec alio ſecedere ĩdigẽti pecuniaꝝ. Litteræ eñ ducales nihil oĩno mihi profuerũt apud hos ædiles h̊ eſt ꝓuentuũ ducaliũ magiſtros, quos vocãt. Ni metuerẽ fore.

vt offendā ꝑncipis volūtatē. abirē extra hāc Galliā ciſalpinam tutioꝛis ī locos. Uale. Et ꝑricipē hoꝛtare vt meminerit mei. Ex Mediolano idib⁹ iunijs. M. cccc. li.

Frāciſc⁹ philelfus Iacobo bracello ꝛ Botthardo ſalu.

Xenophon fili⁹. qui haſce lrās vob reddidit. coꝛā expo net. q̄ mihi ī re vr̄a opa op⁹ ſit. Nō aūt ſum ignar⁹ gra tiſſimum vobis eē me vr̄a opa vti velle. ꝓſertim in re litteraria. Nā Johānes Mari⁹ fili⁹ cupit ire ad me. qđ vt cōmodi⁹ poſſit et tuti⁹ facere. idcirco publicæ fidei lrās petit. quoniā in eoꝝ op pidis eſt ꝟſat⁹ iam mēſes duos. quos veſtra reſp. ducit ī hoſtib⁹ Reliqua ex ipſo Xenophonte cognoſcetis. Ualete. Ex Medio lano. idib⁹ iunijs. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Nicolao Cæbe ſal. pl. di.

Reſpōdi nudiuſterti⁹ tuis lrīs. Itaqꝫ in pn̄tia breuitate ſum vſus. ꝓſertim qđ Xenophon fili⁹ iſtuc iret. q̄ tecuꝫ meo noīe ꝟba factur⁹ eſſet. Uenit em. vt Johānem Mariū fra trē comitetur Mediolanū. huic velim. mea illa cōuiuia ad me des. Uale. Ex Mediolano idib⁹ iunijs. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus. Petro perleoni ſal. di. plu.

Multo audiuiſſe te inſtituiſſe Johānem Mariū filiū ad nos reditū facē. Quare petijt ꝑ lrās. vt Xenophonta Genuā qua iter factur⁹ eſt. q̄ꝫ primū mitterē. q̄ ſe comitet̄ medi olanū. Reliq̄ Xenophon ipſe fili⁹ meis ꝟbis tibi coꝛā narrabit. Ego Arrhianū vehement̄ cupio. Uale Ex Mediolano idib⁹ iuniis. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Petro thomaſio philoſopho ac medico ſalutem dicit plu.

Qum cæteris ī reb⁹ me tuæ primæ lr̄æ plurimū delecta rūt. tum eo me nō mediocrit̄ ꝑturbarūt. qđ publicæ fidei litte ras ſignificabas iā ſupꝛa ſecūdum mēſem miſſas ad me a Ber nardo Juſtiniano viro patricio ꝛ mihi amiciſſimo. Fatebor tibi ingenue. q̄ ante fuit opīo mea Inſtituerā. vt ſcis. ad reſurrectio nē chriſtianā ire ad vos Itaqꝫ me pararā. q̄ttidie lrās vr̄as aui diſſime expectās. Sꝫ vbi aduenit cōſtituta dies. nec ego ex te. nec ex alio quoq̄ꝫ amicoꝝ video quicq̄ꝫ ep̄laꝝ. cœpi mecū vehe mēter ſtomachari atqꝫ iraſci mihimet. qui oīno fruſtra amarē. Itaqꝫ decreuerā nihil poſthac āpli⁹ ad vos ſcribē. Sicqꝫ diſtuli cōpluſculū tempoꝛis. vt noſti. deinde cū refrixiſſet excādeſcētia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

et amicitiæ vis rurſus cōcaluiſſ3. nō potui me ↄtinere. quin ali
quid tecū obſtreperem Nūc re quā ſcribis. diligenter ↄſiderata
quid iudicaturus ſim. neſcio Unū autem cupio. vt me facias q̄ꝫ
primū certiorem: quinā ille fuerit: cui Bernard⁹ lrās ad me de-
dit Reliquū eſt. vt aliæ parentur publicæ fidei litteræ. quib⁹ tē
pus duoꝝ menſiū ſit præfixū. atqꝫ incipiat ad. xvij. kal. ſeptem
bres. Ad id em̄ tēporis inſtitui ꝓculdubio vos viſere. id qđ me
tuto facturā volo. At nolim. mihi obeſſe poſſit. qđ iādiu in his
ſū. quib⁹ cū tā dura bella geſſiſtis. Sū autē iturus ad Alphō-
ſū regem. Quare diuertā ex eo ad vos itinere Uale Ex Medio
lano. x. kal. iulias Mcccc. li.

Frācīſcus philel. Aenico daualo ſal. pl. di.

SUm certior fcūs a Gabriele mirabili. q̇ modo iſtic me-
diolanū orator redijt dediſſe te ſibi alias ad me lrās cir
citer kal. februarias. q̄s ego vidi nuſq̄ꝫ Nec aliæ oīo vllæ ex te
mihi redditæ ſunt litteræ. præt̄ eas. quas ex puteolis ad xvij.
kal. maias ad me dediſti. Itaqꝫ nihil tibi mirādum eſt. ſi nullū
a me reſpōſum accepiſti. Nam quid ſcripſeras. ſcire nō potui.
Ad ꝓrimas autem reſpōdi. Nūc autem habeo noui nihil. Sa
tyraꝝ codex aſſidue excribit̄. Si prius nequiuero. ad auguſtum
ſaltem iter oīno ad vos capiam. Ante id tp̄is nullo pacto licet
Uale. Ex Mediolano. x. kal. iulias. M. cccc. li.

Frācīſcus philelfus Bartholomeo par-
menſi equiti aurato ſal.

TAm mihi beniuolētiam ad Aprilē. oſtēdiſti: vt videar
mihi de te poſſe oīa polliceri. Quare cū pꝛiceps noſter
pecunias mihi in pn̄tia i dādas decreuiſſet. Xenophōta filiū ad
te miſi. quē vt q̄ꝫpꝛimū expediri cures. te etiā atqꝫ etiam rogo.
Erit h̄ mihi tā gratū q̄ꝫ quod oīm maxime. Noui modeſtiā ꝛ
humanitatē tuā. Scio moleſte te latuꝝ. ſi plurib⁹ verbis abs
te petā: qđ tua ſpōte factur⁹ ſis Uale. Ex Mediolano. iiij. ka.
iulias. . M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Catoni Sacco iuriſ
cōſulto ꝛ equiti aurato ſal.

XEnophon fili⁹ corā tibi exponet. q̇d fieri abs te velim
Tu aūt facies. ſcio. qđ ſp̄ cōſueſti. ꝛ amice ꝛ recte. Ego
ad auguſtum ſum ad Alphonſum regem iter facturus ab eodē
ſcꝫ inuitat⁹. Reliq̄ ex ip̄ō Xenophōte cognoſces. Uale. Ex me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

diolano. iiij. Kal'. iulias. M. cccc. li.

¶ Fräciſc⁹ philelfus Aenico dauało eq̄ti aurato ſal

[q] Q Uod mõ. x. kal'. iulias ad te ſcripſi. hic ad vos iter caꝑiã ad primũ ſextilẽ. Intẽa ꝓo tpis ſatyraꝝ codex quẽ regi dono daturus ſum. luculentiſſime exaratur. Tu velim operã des. vt regiæ familiaritatꝭ litteræ q̃ꝝ comitatu int' ꝓficiſcẽdũ vtar. q̃ꝫprimũ eant ad me. Audio iſtic eſſe Uenetoꝝ oratorẽ cuius tu hac in re opa vti poteris ea ſcꝫ. vt iſtiuſmodi litteras ad egregiũ medicũ Petꝝ Thomaſium qui' Uenetijs agit. ⁊ mihi eſt familiariſſimus q̃ꝫdiligentiſſime perferendas curet. Is enim eſt a me iam cõmonefactus. vt eas litteras cum primum acceſſerit. mittat ad me. Tu me iterea diuo Alphõſo tibiq̃ꝫ ꝯmẽda Uale. Ex Mediolano. ꝑdie. kal'. iulias. M. cccc. li.

¶ Fräciſcus philelfus Ciccho Simonetæ ſal. di.

T Ernis lr̃is meis eẽ debes certior fact⁹ me neq̃ꝫ Papiæ. neq̃ꝫ Mediolani rẽ pecuniariã quã decreuit ꝑnceps. ꝯſequi potuiſſe. Nã ⁊ papiẽſes ⁊ mediolanẽſes ingrat⁹ nullas ſibi pecunias eẽ reſponderũt. Id autem quanto mihi incõmodo ſit. vel me reticẽte ꝯgnoſcis Itaq̃ꝫ tuæ erit hũanitatꝭ ita ad hos mediolanẽſes ſcribẽ. vt itelligãt ſe ſua falli oportẽ opione. qui volunt ſe plus poſſe q̃ꝫ principẽ Uale Ex Mediolano pridie ka. iulias. M. cccc. li.

¶ Fräciſc⁹ philelfus Petro Thomaſio medico ſal.

[i] I Am quartũ ad te ſcripſerã. poſteaq̃ꝫ nullæ mihi redditæ ſunt lr̃æ tuæ. Poſtea vero nihil accidit. qd̓ tua int'eſſe arbitrarer ꝑter icredibile deſiderũ meum viſendi tui. quod in dies magis magiſq̃ꝫ augeſcit. Hoc aũt me leuare tui ẽ officij. Uale Ex mediolano. xv. kal. auguſtas. M. cccc. li.

¶ Fräciſc⁹ philelfus. Aenico dauało eq̄ti aurato ſal

a Ppropinq̄t iã auguſt⁹. qd̓ ad tẽp⁹ me ad vos venturũ antea ſcripſerã. Satyraꝝ codex feſtinat ad calcẽ. Ego lrãs regias. q̃b⁹ de antea ad te ſcripſi. vehement' expecto. Uale Ex Mediolano xv kal. auguſtas. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Petro perleoni ſal.

[q] Q Uæſiui diligent'. vt tibi quẽ cupis laborꝭ ſociũ aliquẽ inuenirẽ. Nemo hic eſt in ꝓñtia. q̃ iſtiuſmodi ꝓuinciã velit. Nec tñ dubito fore. vt cum meli⁹ res hic habuerint. non ſe aliquis offerat. quem ad te mittã Interim cura. vt valeas cũ

ſpōſa. ⁊ ad me Arrhianū hiſtoricū q̄ꝫprimū des. Ad hæc velim
dicas Nicolao cebæ homi amiciſſimo ꝟbis meis: vt curet: ſi me
amat: mea ad me cōuiuia ꝑpedie dare. Cupio em̄ illa mecū fer-
re in h̄ meo ad Alphōſum regē itinē. Si aliꝰ fidus nunciꝰ non
occurrerit: ſaltē tabellariꝰ mercatoꝝ deeſſe nō poſſit: cui quidq̄d
nūmoꝝ ꝑmiſerit: ipſe libent̄ diſſoluā. Uale. Ex Mediolano.
v. kalē. Auguſtas. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus Petro Thomaſio medico ſal.

NOn poſſum nō ſubdubitaē factū eē: vt tot q̄s ad te de
di lrās: īterceptæ ſint: quā doq̄dē iā ſextū ſcripſerim po
ſteaq̄ꝫ nulla mihi oīno vel ꝑbreuis epl'a tua reddita ē. Deꝰ inter
ceptoribꝰ malefaciat: q̄ me priuant iucūdiſſimo fructu ſermonis
tui: q̄ mihi omni melle ē ſuauior. Itaqꝫ velim cures: vt oī rōne
atqꝫ arte fallētis fallas: ac me expleas deſiderio lrāꝝ tuaꝝ. Uale
Ex Mediolano.. vij. idꝰ auguſtas.. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelphus Petro Thomaſio medico ſal

AD ſeptimū idꝰ Auguſtas cū iā meas lrās obſignaſſem
binæ mihi tuæ redditæ ſunt: q̄bꝰ diligētiſſime plectis
reſpōdi etiā tūc tibi: q̄ntū opꝰ fuit. Nūc aūt abs te peto: atqꝫ cō-
tendo: ac ſi pateris etiā atqꝫ etiā te rogo: vt oī cura ⁊ diligentia
operā des: vt q̄ mea ſcis itereſſe: q̄ꝫprimū ꝯficias. h̄ mihi nec ḡti
us facē potes: nec neceſſariū magꝭ. Uale. Ex Mediolano. xviij
kalendas ſeptēbres. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus Johāni Mario filio ſal.

NE fruſtra ad nos eas. h̄ die Mediolanū egredimur pe
tituri Cremonā Ubi tādiu futuri ſumꝰ: quoad hæc pe
ſtilētialis morbi ꝓcella cōquieuerit. Uale. Ex Mediolano. v.
idus ſeptēbres. M. cccc. li.

Frāciſcꝰ philelfus Johāni Mario filio ſal. pl. di

CUm heſterno veſpi Cremonā veniſſemꝰ: eſſemuſqꝫ ex
cepti mīme īhumanit̄: hodie ex vrbe eiecti ſumꝰ In cau
ſa h̄ fuit. Eratꝰ mihi ſerua mercēnaria ex familia nō ignobili ali
prāda: noīe Antonia ⁊ ea q̄dā puella nō īuerecūda. Hāc reliq-
ramꝰ in cymba vna cum Maria nutrice tua: vt tātiſper res no-
ſtras aſſeruarēt: dū ædes cōduceremꝰ Nā cum Xenophonte ſo
roribuſqꝫ tuis ac genero apud honeſtū cauponē interim diuerte
ramꝰ. Dum poſt paratas ædes hodie cymbā repeto quo ⁊ res ⁊
mulierculas agerem ad ædes: offendo Antoniā ſubita ꝑſtilētiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vi coꝛreptam animã exſtaſſe poſitamqꝫ i ripa: ibidemqꝫ maximũ
hominum cõcurſum ac tumultum. Nõ potui mihi nõ metue/
re in tãta hominũ barbaria: ſed multo magis filiabꝰ: quas vna
cum genero in vꝛbe dimiſeram. Quid multis? Mihi in vꝛbem
regrediẽdi poteſtas ademptã eſt: relquis item noſtris ex vꝛbe cõ
tinuo eiectis. Ruri nũc ſumꝰ: quod in ſuburbio iacet: qua itur
Mantuam. Uale. Ex Cremona pridie idus ſeptembꝛes. M.
cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Leodryſio
Cribello ſalutem dicit

SI grato in me animo eẽ volueris: vt ⁊ eẽ debẽs. ⁊ ipẽ te
futuꝝ puto: curabis omnia: quæ iſtinc decedens tuæ fi
dei mãdaui ⁊ amice ⁊ diligent᷑: in ꝓmiſqꝫ: ne quid mihi detrimẽ
ti domi fiat. Nã te haud latet: quãtus nũc fuꝝ numerꝰ propter
abſentiã ciuiũ Mediolani vbiqꝫ noctu atqꝫ die inſidiet᷑: vt nul
læ ædes ſatis aut clauſæ iſtis aut munitæ ſint. Quare tuæ fue
rit curæ ac beniuolẽtiæ erga me: operã dare: ne q̃d nobis ſurripi
atur abſentibꝰ. Uale. Ex Suburbano rure Cremonenſi idibꝰ.
Septembꝛibꝰ. M. cccc. li.

Frãciſcus philelfus ſal. di. plu. Matthæo pi
ſaurenſi ædili curruli.

QUod ſcire cupis: q̃ꝫ me humane ⁊ liberaliter Cremo/
nẽſes exceperint: accipies paucis. Me adueniẽtem vni
uerſa ciuitas ⁊ vidit. ⁊ honoꝛauit egregie. Sed vbi accidit: vt
mercẽnaria quædam mea ſerua peſtilentiali moꝛbo coꝛrepta: vi
tam ſubito deſeruerit: tumultꝰ ingens in vꝛbe aduerſus me exoꝛ
tus eſt. quem plebeia ĩſania cõcitauerat. Nam qui viri nobiles
atqꝫ boni eam vꝛbem inhabitãt. nihil huiõi nõ modo nõ fecerũt
ſed ne temptauerũt quidem. Sum cõtinuo cum vniuerſa fami
lia vꝛbe excluſus. ⁊ nõ ſine magno quidem vitæ periculo Uaga
bar in campo auxiliꝫ omnis atqꝫ opis expers Nec quid cõſiliꝫ ca
perem. ſatis mihi erat in promptu. vſqꝫadeo eram animo ꝑtur/
bato in tam repentino inſaniẽtium hominũ motu Tandem vbi
paululum plebeius ille furoꝛ ſedatꝰ eſt. præſtãtes quidam pau/
ci atqꝫ boni ciues ꝑmoleſtẽ me adierũt. meqꝫ hoꝛtati ſũt. vt mo
dice ferrem atqꝫ æquo aĩo plebeiam illã ſtulticiã: quæ lõge ma
gis. q̃ꝫ mihi bonis omnibꝰ ciuibus ꝑmoleſta extitiſſet. breui aũt
foꝛe vt illꝺ omne erratũ haud ignobili diligẽtia ſarciret᷑. Neqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

duxerũt in proximum quoddam ſuburbium: vbi rus eſt ac vil-
la cuiuſdã ciuis perſechetæ Unde eiecto villico. mihi villa vna
cum rure tradita eſt tantiſper incolenda. donec publica diligen-
tia aliter meæ et rei et dignitati prouiſum fuerit. Cæterꝫ ĩ pñſen-
tia in cõmodius agere nihil poſſem. Nã oĩa mihi deſũt præter
culices puliceſqꝫ et muſcas. Uale. Ex Cremonẽſi rure ſuburba-
no. xvij kalendas Octobres. M. cccc. li.

Franciſcus philelfus Sceuæ corti eq̃ti
aurato ac iurecõſulto ſalutẽ dicit.

Cum iſtac iter facerẽ Cremonã petiturus. me vehemẽ-
ter hortatus es. vt Placenciæ ꝙ̃ Cremonæ donec Mediolani
peſtilẽtia ceſſaſſet. agere mallẽ. Nec eni vereri te aiebas multo
cõmodius me ac melius apud Placentinos futurꝫ. ꝙ̃ apud cre-
monẽſes. Quare cũ videã Cremonã eodẽ ꝗqꝫ acerbiſſiõ morbo
laborare. ꝗ Mediolanũ. ſciãqꝫ ꝙ̃ tibi homĩ amiciſſimo et carus
ſum et ꝓiucũd9. nõ iuitus cõdicionẽ accipiã. mõ ꝑ te fiã certior
ne ſpem ꝑ̃cio ſim ẽpturus. Itaqꝫ fac. ꝓpediẽ intelligã. quid me
facere oporteat. Uale. Ex rure ſuburbano. xvi. kalen. octobres
M. cccc. li.

Fr̃aciſcus philelfus Jacobo camerinati ſal.

Et tuã erga me volũtatẽ nõ laudare non poſſũ. et iſtorꝫ
negligentiã nõ deteſtari non debeo. qui nihil eorũ oĩa
agant quæ tu iis agenda iuſſiſti. Nõ enim ij ſumus: qui more
ſcytharum ſolo vtamur ꝓ lecto: præſertim tam diu. ⁊ ſine vl-
la noſtra culpa. Accedit ad hãc difficultatem alia longe incom-
modior: quod ne caupones quidem vlli nos dignos putãt. qui-
bus vllo nummorꝫ interuẽtu ea dent venu: quib9 ſine vitam du-
cere nequeam9. Aiunt eñi Guilielmum neſcio quem: hominẽ:
quãtum videre videor circũforaneum ac plane barbarꝫ ſibi iuſſiſ-
ſe nõ modo nequid nobis vel mercede vlla exhibeãt: ſed nec etiã
verbum nobiſcum faciãt. Iſtum autem perditiſſimum Guiliel-
mum eiuſmodi magiſtratui præfectum dicũt: cui talis poteſtas
decreto publico data ſit. Itaqꝫ te rogo. vt vel cõſulas rebus no-
ſtris: quemadmodum nudiuſterci9 mihi coram recepiſti: vel q̃d
admodnm malim. mihi aliunde poteſtas fiat. Uereor eñi ne q̃
Mediolano peſtilẽtiam fugim9: eam Cremonæ repererim9 in
tanta rerꝫ oĩm difficultate ac tædio. Uale. Ex rure ſuburbano
xi. kal'. Octobres. M. cccc. li

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſc⁹ philelfus Chriſtoforo Mar
liano ſalutem dicit

HOdie cum tibi p̄mum facultas oblata fuerit: fac ſi me
amas: vt te videã. Sũt em̃ q̄dã mihi tecũ cõmentãda.
Preteẽa vacu⁹ ne oĩno venias: atramẽti aliquãtulũ tecum affer.
Nã atramẽtariũ meũ ęque ſitit: atq; nos oẽs. Xenophon fili⁹
petit abs te aliquãtulum vernicis. Vale. Ex ſuburbano rure. x.
kal. octobres. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Jacobo camerinati ſal

CUpio quędã cõmentari tecũ. Itaq; rem mihi ꝑgratã
factur⁹ es: ſi cum q̇d ocij hodie nactus fueris: huc te cõ
feres. quãequidẽ nos ad te ire barbaria iſta nõ ſinit. Arca illa
noſtra cũ libris eſt etiã nũc ſub Joue. Vale. Ex rure ſuburbano
x. kal. octobres. M. cccc. li.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Johãni iordani iu-
riſconſulto ſalu.

PReterierũt anni iam triginta ⁊ ampli⁹. poſteaq̄ꝫ nec
verboꝝ a me nec litteraꝝ aliq̄d accepiſti. nec ego itẽ abs
te. Idq; nõ alterutrius volũtas aut negligẽtia vlla fecit. ſed lõ
giſſima locoꝝ interualla. Nam cum tu adhuc patauij operam
dares iuri ciuili. ego a Venetis ſoluẽs in Thraciam nauigaui.
quo gręca ſapiẽtia fact⁹ doctior maiori vel vſui vel ornamento
latinę linguę futur⁹ eſſem. Qua vna re factũ eſt. vt mutua ſcri
bendi viciſſitudĩe priuati iãdiu fuerim⁹. Nam poſt annũ ſepti
mum vbi in Italiam reuertiſſem. etſi eram⁹ propinquiores. ta
men cum temporꝫ quoq; difficultas nobis fuiſſet impedimẽto.
vterq; ſiluim⁹. Nunc vero cũ ꝓpiores facti eſſem⁹. tempuſq; ip
ſum nos mutuo ad ſcribendũ hortaret. anteuertere q̄ꝫ anteuerti
malui: quo intelligẽs nullo amoris officio me poſſe abs te ſupa
ri. Scire autem cupio. q̄ꝫ belle valeas. ⁊ quãta me beniuolẽtia
proſequare. Nã ego te nõ diligo ſolum. ſed ita amo. vt nihil ad
cumulum addi queat. Valeo autem pulchre. Apud Cremonẽ
ſes vero ideo me recepi. quoniã Mediolani qua ipſa in vrbe do
micilium mihi ꝑpetuũ cõſtitui. peſtilẽtia ĩ dies magis atq; ma
gis inualeſcit incrudeſcitq;. Reliquũ eſt. vt quãdiu in ꝓpinquio
futuri ſum⁹. q̄ꝫ creberrimis inẽ nos lr̃is quotidie aliquid com
mentemur. Vale. Ex rure Cremonẽſi ſuburbano. x. kal. octo
bres. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Jacobo Camerinati ſalutem dicit

EXiſtimo tibi ab ingenuo adoleſcēte Chriſtoforo marliano ea omnia ṽbis meis renūciata. quæ a me mane corā accepit Nihil autem aut temere aut minus cōſulto locutꝰ ſum. Ruſticoꝛ em̄ vt noſti iam diem ſextumdecimū nō ſolum incōmode. ſꝫ in maxima rez oīm penuria Quid mihi poſtridie ſit agēdum. aut vnde neceſſarijs rebꝰ ſubueniēdum non intelligo Quare nō amicis ſolum. ſꝫ mihi etiā ipſi iā moleſtiſſimꝰ fieri incipio. Itaqꝫ ſummope te rogo. vt quæ tibi Chriſtoforus nomine meo expoſuit. hoc ipſo die oīno cōficias. quo quid facturꝰ ſim itelligā. Hodie mihi philoſophica coena futura eſt eaqꝫ diogenica. Poſtridie vero ne cum arida quidem Cerere mēſam mihi futuram video. Uale. Ex rure ſuburbano Cremonæ. v. kal'. Octobꝛes. M.cccc.li.

¶ Frāciſcꝰ philelſus Manſueto attendulo abbati ſalutem

REnūciauit mihi heſterno veſperi vir optimus amātiſſimuſqꝫ tui Jacobꝰ camerinas īſtituiſſe te mihi dono datū ire meretrici ſextarios decem. Quæ quidem res vix dici queat. quātam mihi voluptatē attulerit ⁊ id quidem nō tam ipō dono. qd̄ ſane pulcherrimū eſt. q̄ꝫ bonitate ac liberalitate īgenij tui qui nullo vnq̄ꝫ ab me ꝓuocatꝰ officio volueris me tibi tā oppoꝛtuno tam benigno munere deuincire. Itaqꝫ habeo tibi immoꝛtales grās. Tu autem tibi velim. ꝑſuadeas eū me eē futurūqꝫ ī dies. qui in te amādo ceſſurꝰ ſim nemini Triticū autē ipſum tum mihi præbendū curabis. cū in vꝛbem venero. Nā ruri quo pacto ſim vſurus. nō ſatis itelligo, quanq̄ꝫ ne in vꝛbe quidem foꝛtaſſis eo mihi opꝰ erit. Uerꝫ hac de re breui faciā certioꝛē. Uale Ex Cremonēſi ſuburbano rure. iiij. kalendas Octobꝛes. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus Nicodemo Tranchedino ſalutem

QUæ tibi in ethꝛuriā abeūti ꝑ beniuolētiā noſtra mandarā. nequaq̄ꝫ debes eſſe oblitꝰ Miratꝰ autem ſum. q̄d nihil poſtea reſpōderis niſi tua foꝛtaſſis in vꝛbem Romā feſtinatioꝛ ꝑfectio tibi fuerit impedimēto. quo id floꝛētiæ cauſa mea gerere cōmode nō potueris: quod tuis ī cōmentarijs annotaſti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Hoc ſi ita eſt factum: velim in reditu ne prætermittas. Erit id
mihi væhemētiſſime gratū. Et ne tuas lrās fruſtra ad me des:
ego hoc tpe ago Cremonæ acturuſqꝫ ſum fortaſſe: donec pſtilē
tia Mediolani deſierit deſæuire. Jacobū triulcū diſertiſſimū iu
riſcōſultū valere plurimū opto in pmiſqꝫ Auriſpā meū virꝫ op
timū ⁊ hoīem doctiſſimū. Uale. Ex rure Cremonēſi ſuburba-
no pdie kal' octobres. M. cccc. li.

Frāciſc⁹ philelfus Bartholomeo Melio ſal

Quoniam certo ſcio te vel ratiōe vel tempore ea animi
ægritudine quam nō mediocē ex obitu dilectiſſime ſo
roris tuæ ⁊ nobiliſſimi viri cōceperas: magna ex pte liberatum:
non ſum verit⁹ vti officio tuo. Decreuerūt tui iſti publici magi-
ſtrat⁹ uudiuſterci⁹ mihi iam licere vrbem īgredi atqꝫ p arbitrio
meo incolere. Jtaqꝫ mihi ædes parādæ ſunt. Hac in re tua mi-
hi opera op⁹ eſt. Cupio mihi domū conduci in temp⁹ ſemeſtre ⁊
amplā ⁊ cōmodam. Peto igit abs te: vt hāc puinciā tuoꝝ ali-
cui deferas idqꝫ q̄ꝫprimū Nō eñ te latet quāto cū incōmodo ru
ri ſum. Nunq̄ꝫ equidem didici ruſticari: qui vel philoſophari l'
aliq̄d liberali⁹ agere ſemp cōſueuerim Hoc erit mihi tā gratum
q̄ꝫ quod gratiſſimū. Uale. Ex Cremonēſi rure ſuburbano. kal'
octobrib⁹ M. cccc. li.

Frāciſc⁹ philelfus Michaeli rochæ gram-
matico ſalutem.

Diligētiam tuā nō ſolū pbo: ſed etiā laudo. Facis eñ ⁊
amice ⁊ liberalit. Domū mihi ꝯduci cupio tum amplā
tum etiā pulchrā. Quo ī loco ſita ſit nō multi facio: modo loc⁹
ſit honeſt⁹ ac muſis: vt ita dicā accōmodat⁹ Qđ ſciē cupis Næ
græca dictio eſt. ⁊ diphthōgum recipit. æ: quæ apud græcos p
ai. ſcribit. ⁊ niſi diuidat eodem ſono enūciatur: quo apud latios
æ. diphthongus: quā dicim⁹. Nā ſi diphthong⁹ apud græcos
eſſe deſierit: eodem mō pfert: quo apud nos. ai. diuiſa. Uñ Uir
gili⁹ græcos imitat⁹ ait. Aulai ī medio pendebāt pocula bacchi
pro aulæ Næ igit per æ diphthōgum ſcpta ſignificat certe. ita
et væhement: vel etiā nimis ſecūdum quoſdā. Hac autē dictio
ne ita vtunt latini poetæ præſertim comici vt dica. ſymbolum
ſtrageti ⁊ aliis ꝟbis plurib⁹ Et vt veniā ad rem tuam: mihi cō
uenientiſſime dici videtur apud Terentiū. ne. p væhement aut
nimis; quanq̄ꝫ nimietas a væhemētia non admodū differt. Cū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

enim inquit. Faciunt nõ ĩtelligendo . vt nihil ĩtelligant: q̃ſi qđ qui magis q̃ȝ op⁹ ſit: aliquid vel inquirũt: vel ſpeculant̃: eoꝝ numero ſunt habendi: qui nihil intelligũt. Tu ſi ſec⁹ putas: vtere iudicio tuo . Ego em̃ neminẽ mihi deũ facẽ ꝯſtitui. Ita etiã tibi ſi ſapias : faciundũ exiſtimo. Uale Ex rure ſuburbano Cremonæ kal'. octobrib⁹. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Auguſtino Marinenſi ſalutem dicit.

INſtitui cõſilium tuũ ſequi. Nam qđ me cõmonueris fore nr̃o principi nõ ingratũ: ſi relictis Cremonẽſib⁹ Papiam q̃ȝprimũ cum vniuerſa familia cõceſſero: puto nil temere te locutũ. Itaqȝ in craſtinũ diem hinc ſoluã: qđ eo facio libenti⁹ : nequa ꝑ me accedat vel vtilitas: vel voluptas ad tuos iſtos barbaros: quos deus optim⁹ maximus radicit⁹ perdat: idqȝ ꝓpediem. Domũ aũt quã pararũt ſibi habeãt vna cũ peſtilẽtia atqȝ ignorãtia . Uale. Ex rure ſuburbano Cremonæ q̃rto nonas octobres M. cccc. li

¶ Franciſcus philelfus Leodryſio Cribello ſalutem dicit

AD ſextũ id⁹ octobres veni Ticinũ vbi cõtinu⁹ ſum futur⁹: donec Mediolani clemẽtius coelũ ſpirauerit. Audio quas domi ad cuſtodiã reliquerã mulierculas. ⁊ matrẽ ⁊ filiã e viuis exceſſiſſe . Nec de reb⁹ meis domeſticis poſteaq̃ȝ deceſſi Mediolano: in hãc diẽ audiui quicq̃ȝ. Nec poſſum nõ dubitare: neq̇d litigij ꝑ affines meos aduerſus me ſit temptatũ. Itaqȝ te rogo vt oĩa q̃ mea intẽeſſe iudicaueris: q̃ȝdiligẽtiſſime odoreris . ⁊ ad me cõfeſtim ſcribas Uale. Ex Ticino ꝑdie id⁹ octobres M. cccc. li

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Bartholomeo corrigiæ eq̃ti aurato ſalutem

HAud mea de te me certe fefellit opĩo. Nã iãpridẽ eũ te fore ſũ arbitrat⁹: cui ꝑ tuis erga me bñſicijs eẽm plurimũ debitur⁹. Et id certe cũ ſupiorib⁹ mẽſib⁹ re ipſa expert⁹ ſum: tum ita hoc tp̃e pſpicẽ videor: vt ea: quæ cernunt̃ oculis. Non em̃ ignoro benignũ ⁊ amiciſſimũ tuũ erga me aĩm. Nã liberalitatem oſtẽdit: vt me iam ꝯferã oĩa accepiſſe: quæ tu dare ſi ita poſſes: vt velles. ⁊ magno ipſe leuarer incõmodo. ⁊ tu nõ mediocrem gloriam cõſequere. Debes em̃ liquido aĩaduertẽ: q̃ȝ mihi moleſtum eſt tãdiu apud cauponem degere cum tali præſertim et tã graui familia eaqȝ delicata. Doleo autem maiorẽ in modũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

non mea ſolum: ſed multo etiam magis principis noſtri cauſa. Quid em̄ dicatur cum ab ipſis hoſtibus: tum ab vniuerſa Italia: cū increbuerit apud omnes eam eē vnius Frāciſci Sphortiæ aut conſuetudinem: aut fortunam: vt vel nequeat vel nolit egregijs viris opitulari ⁊ ea ſuppeditare: quibus ſine vitam tueri nemo poſſit. Itaqꝫ rogo te: vt quod ſpōte facis: vel mea etiaꝫ vel principis noſtri cauſa non facias ſolū ſed efficias: hoc eſt: vt publica priuata ve pecunia hūc eximas hac loci obſcuritate: qui vel lucē tenebris vel ſolē luci nō minus ſolet q̄ꝫ poteſt afferre. Id autē eo facili⁹ ſis factur⁹: quo ſcis nihil ad te detrimēti præt' breuiſſimi tp̄is incōmodum peruenturū. Nam multo pl⁹ mihi debetur ex ærario. q̄ꝫ in p̄ntia ab me petatur. Ego vero is ſum q̇ beneficijs ſuperari nō æquo animo ſim ferre ſolitus. Nā ſi aliud nihil. noīs ſaltem immortalitatem ijs qui bene meriti de me fuerint: referre ſemper cōſueui. Quid velim: paucis tenes. Uale. Papiæ Ex ædibus noſtris. xvij. kalendas Nouembres. M. cccc. li.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Benedicto Nurſino philoſopho ac medico ſalutem dicit.

DEbuiſti heſterno veſperi ex cōterraneo ⁊ affini tuo ītelligē: qua in re mihi opus eſt opera tua. Et quoniam q̄ꝫ abs te amer: iampridem noui: reliquū eſt: vt abs te petā: ne fruſtra te admonitū patiaris. Nā quāuis omne tuū mihi officium gratum ſit ſemꝑ: hac tamē tempeſtate eo erit gratius: quo magis eſt neceſſariū. Præterea quædā mihi ſunt cōmētanda tecū: q̄ principis noſtri væhementer interſunt. Si huc minus ante ꝓfectionē tuā es venturus ad principē: velim me facias certiorē: an licet in p̄ntia Ticinū incolētib⁹ ad vos ire. Audio em̄ huiuſmodi ⁊ ciuib⁹ ⁊ incolis ꝓpter peſtilētiæ ſuſpicionē ad vos iter eē interclusum. Quod ſi ſecus mihi fore ſignificaris: maturabo ad te quamprimum. Uale Ex Papia. quīto kalēdas Nouēbres M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus. Leodryſio Cribello ſalutem plurimā dicit.

FEciſti: vt te decet: qui deſiderio meo cumulatiſſime ſatiſfeceris. Nō em̄ poterā non ſubuereri: nequid litigij motum eēt ab ijs: qui inſidijs magis q̄ꝫ iuri fiſi me abſentē noſſent. Id aūt vt metuerem Rainaldi Uaridei: quem rerum mearum abiens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

procuratorē cōſtituerā: ſilentiū faciebat. Reliquū eſt: vt ſi me amas quotiēs ex tuis quiſpiā petit Mediolanū: id qđ exiſtimo quottidie ꝓpter ꝓpinquitatē tibi vſu venire: eūdem cures acce-dere ad ędes meas. ⁊ ex ꝓxima vicinia q̄ȝ diligētiſſime ſciſcitari: noui ne quicq̄ȝ acciderit. Quidquid autē acceperis: id facito vt quamprimum ſciam. Vale. Ex Papia nonis Nouembribus. M.cccc.li.

Frācifc⁹ philelfus Sceuę Corti iuriſcon-ſulto ⁊ equiti aurato ſalu.

AMbroſi⁹ gentilis derthonenſis neceſſari⁹ tuus: vt ipſe ait: multis mihi ī reb⁹ moleſt⁹ eſt. Hunc igit̃ velim moneas: ne ſit aduerſus me īportunior. Nā mihi iā bilem mouet. Vale. Ex Ticino. v. idus Nouēbres. M.cccc.li.

Frācifc⁹ philelfus Sceuę Corti iuriſcō-ſulto ⁊ equiti aurato ſal.

NOlim mireris: qđ nullas ad te lrās dederī: poſteaq̄ȝ ve-ni Papiam. Fui em̄ in hanc diē: q̄ȝ par eſſet: occupati-or ⁊ priuatim ⁊ publice. Et quanq̄ȝ nihil etiā nūc ſum nactus ocij: volui tamē intelligēs: quo in ſtatu ſunt res meę. Ego: vt ſcis: idcirco Mediolanum liqui: quo me peſtilētiali ſtragi illi ſurriperem incolumitatiq̄ȝ ſeruarem. Itaq̄ȝ apud Cremonēſes me recepi. Sȝ cum apud illos nullum eſſe neq̄ȝ muſis neq̄ȝ probitati locum re ipſa cognoſſem: vidiſſemq̄ȝ nobilitati nihil oīno ſed abiectę ſortis homīb⁹ omnia ꝓ libidīe licere: intra quartū ⁊ vigeſimū diem ex quo eo loci cōceſſeram: inde ſolui ad Ticinen-ſes. Cūq̄ȝ Ticinum petitur⁹ inter remigādum remulco diuertiſ-ſem in portū iſtum placentinū: ſum abs te humaniſſime ſimul honorificētiſſimeq̄ȝ ⁊ except⁹ ⁊ munerat⁹. Quę res eo mihi iu-cundior fuit: quo mora illa Cremonēſis moleſtior fuerat. Tici-nū autem vbi adueni: omni ſollicitudīe ſum reliqua liberatus: prętereā. cui⁹ cauſa me a Mediolanēſib⁹ auocaram. Nam cū cętera hic me cōmoda plurimū delectāt. Vrbis amœnitas. cō-ſuetudo ciuium. ⁊ quę ad vrbanā vitā attinēt omnia. tum ipſa diſciplinaꝝ ⁊ bonaꝝ artium ſtudia. quib⁹ omnib⁹ Cremona eſt plane vacua. Sed vnum eſt. quod me animo trāquillo eſſe non ſinit. Peſtilētia em̄ Ticinēſes laborāt etiam hi nō mediocriter Quare q̄ Mediolani diuti⁹ cauē nō audebā. Ticini idē metuā neceſſe ē. Neq̄ȝ q̄d cōſilij capiam. ſcio. Nā quottidie nauigare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ac mutare ſolū ꝯſtātis homīs nequaq̄ꝫ ducit. Preterea huiōi ho
mies nō equo animo ab iis excipiunt: qui benigni⁹ celū incolē
tes bone valitudis rationē habēt. Itaqꝫ hic agē institui: donec
ſolo Mediolanēſi ſeſe numē clementius pſtiterit. Tenes rē me
am oēm. Tu fac: vt valeas. ⁊ me ama. Ex Papia. v. idus No
uembres. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus Nicolao Uaro
ni ſalutem dicit.

PUto iā antea redditas tibi lrās: q̄s q̄rto kal. Nouē-
bres ad te dederam. Itaqꝫ eo nūc breuior eſſe volui: quo
niam tuam aliquam epiſtolam expectare incipiebam. Quod au
tem me in pſentia ad ſcribēdum impulit: aliud nihil fuit q̄ꝫ deſi
derium Plinij ꝯſequēdi: eius inq̄ꝫ: qui de naturali hiſtoria eſt ī
ſcript⁹. Hunc eni̅ audio florētiſſimo tuo pncipi eſſe emādatiſſi
mum Auriſpe Guaryniqꝫ eruditiſſimoꝝ hominum diligentia
Itaqꝫ eum mihi excribi cupio ⁊ id quidem iſtic apud vos: ſiquis
nō indoct⁹ librarius īueniri queat Ad hec abs te cupio fieri cer
tior: an vlla ſint tibi vel Themiſtij vel Alexādri aphrodiſij cō-
mētaria ī Ariſtotel' libros: q̄s aut ī actiua: aut ī ſpeculatiua phi
loſophia ſumm⁹ ille vir doctiſſime ſimul elegātiſſimeqꝫ ſcripſit.
Hoc erit itē mihi vehement' gratū. Libent' eni̅ ſapiētiā cū elo-
quētia ꝯiūgo Uale. Ex Ticino. xv. kal'. Decēbres. M. cccc. li

¶ Franciſcus philelfus Petro thoma
ſio philoſopho ac medico ſalutem dicit

QUot ego ad ſextilē lrās ex Mediolano ad te dederim:
nō es ignar⁹: vt exiſtimo. At ego ſiq̇d rn̄deris: idcirco
ſum neſcius: q̄d vite a peſtilētiali īternicio ſeruādę cauſa: inde
paulo poſt ſolui Cremonā quito idus ſeptēbres. Ex Cremonē
ſi aūt ſolo rurſus pncipis iuſſu ad Ticinēſes me recepi ſeptimo
idus octobres. Un̄ eadē rōne in hāc diē citi⁹ ad te nō ſcripſi: q̄d
nulli uñcij neqꝫ hic neqꝫ Cremone itē offerent: q̇ meas tibi lit-
teras eēnt redditurī. Et nūc quoqꝫ etſi nō ſatis ſcio: q̄ꝫ tuto lit-
tere mee cōmittant: nolo tamen putes me ſentētiam mutaſſe.
Iſſem eni̅ ad vos: ni me pecunie defeciſſent. Itaqꝫ velim ad ea:
que ſcripſerā: q̄ꝫprimū rn̄deas. Uale. Ex Papia. xv. kal'. De
cembres. M. cccc. li.

¶ Franciſc⁹ philelfus Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

QUod nudiuſquartus alijs litteris tibi ſignificaui. Ti
cinũ conceſſi Nullus enim oportunior locus potuit of
ferri Mediolanenſis peſtilentiæ ſtragem effigere cupienti Nã
nec licebat abire longius. Te igitur væhementer rogo. vt ad ea
mihi reſpondeas. quæ ſæpius in vniuerſum ſextilem ex meis lit
teris accipere debuiſti. Id erit mihi gratiſſimũ Uale. Ex Pa
pia. xij. kal: Decembres M. cccc. li

Franciſcus philelfus. Licchо calabro
ducali ſecretario ſal. dicit.

GRaue mihi ⁊ permoleſtum eſt ea premi neceſſi tate. vt
principem noſtrũ liquere omnino cogar. Quid enim fruſtra tã
inutiliter diutius tempus terã. Uideo me noſtro principi eſſe
cariſſimum non tã meis meritis q̃ꝫ benignitate ſua Quid enim
mereri aliud ſtudeam q̃ꝫ pro dilectiõe fidem pietatemqꝫ referre
Ad Apollinis citharam muſæ canunt. Qualis ſonꝰ talis etiã
cãtus Nihil mihi eoꝝ omnium obſeruatur. quæ vel gratiſſimꝰ
vel munificentiſſimus princeps iuſſit Itaqꝫ iã hinc icipio rebꝰ
meis conſulere. Niſi breui conſtituta pecunia reſponderit. me
aliorum principum æri obſtringã. apud quos pꝰ ãni curriculũ
cum primum ver aduenerit. me recipiam Sic enim veluti ſpe
ꝓmiſſioneqꝫ deluſus neqꝫ ꝓncipis gloriæ ſtudeo neqꝫ meæ. Nã
æger animus ſtudioſus in rebus immortalitẽqꝫ molientibus re
cte agere nihil queat Trãquillum eſſe ingenium lætumqꝫ opoꝛ
tet ſiq̃d aut egregij aut magni ex ſeſe velit educere. Breui quid
facto ſit opus potes intelligere. Uale. Ex. Papia. v. kalendas
Decembres M. cccc. li.

Frãciſcꝰ philelfus. Nicolao Uaroni ſal.

ETſi ad quintumdecimum kal. decembres ſcripſi ad te
quãtum pro tempore opus fuerat tamen quia ſum neſcius. acce
peris ne an minꝰ acceperis litteras meas volui rurſus eadem te
cum agere Plinium de naturali hiſtoria vehemẽter cupio. Au
dio. hunc eſſe apud vos diligenter emendatũ Si iſtiuſmodi ex
empli facultas mihi futura ſit idqꝫ ferrariæ curabo q̃ꝫprimũ ex
ſcribi. Nec enim dubito ſtudioſum iſtic librarium inueniri qui
huiõi ſit munere functurꝰ Itaqꝫ tui vel officij ł hũanitatꝫ fuerit
vt me facias ꝓpediem certiorem. quid hac de re poſſim ſperare
Uale. Ex Papia idibus decembribꝰ. M. cccc. li.

Frã. philel. Sceuæ Corti iureconſulto. et eq̃ti aurato ſal

PRocurator tuꝰ eoꝝ quæ abiēs iuſſeras: egit oīno nihil
Quottidie nouā ſpem affert: quottidie ꝟba dat. Qui ꝗ
niam quam de te fidem mihi coram ſancteqꝫ recepit: fallē ſæpiꝰ
nō dubitat: te amice moneo: vt vel a gerēdis negocijs eoꝝ auo-
ces: vel vt grauitate tua non indignū præſtet. q̄ꝫ primum cures
Uale. Ex Ticino. xiij. kal'. ianuarias M. cccc. li.

¶ Frāciſcus philelfus Nicolao Uaroni
ſalutem dicit plurimā

QUas ad quintum idꝰ octobres ſuauiſſimas ad me lit
teras dederas. quartodecimo kalē. ianuarias mihi redditæ ſunt
Papiæ. Nō enī me Cermonæ offendere potuerūt. Nam id lo
ci multo ante idcirco reliqueram: quoniam nullum eſſet apud
Cremonēſes muſis hoſpicium. ⁊ ſum præterea commonefactꝰ
me rem facturum meo principi gratam: ſi Papiæ tantiſper age
re mallem: dum Mediolani peſtilentia fureret. Atqꝫ fuit tua
mihi epiſtola perincūda: quippe quæ eum te oſtēderet: quē ſem
per amiciſſimum eēm expertus. Itaqꝫ nō poſſum non lætari:
quod te intelligam amori meo nulla ex parte cedere. Nec enim
moleſte laturꝰ ſim: quod te amādo ſuperatum iri nullo pacto pa
tiaris. Uir plane philoſophus es: qui tanti ꝟtutem officiumqꝫ
facias: vt ea re nolis a viro etiam amiciſſimo ſuperari. At ipſe
quoqꝫ mi Nicolae omnem ſim aduerſus te pugnam certamen
ue initurus muneris pulcherrimi huiꝰ gratia. Eo enī te magis
amo q̄ꝫ amer abs te quo magis meritis tuis amādus es. Quod
autem polliceris operam tuam: ſicui vel ornamēto vel vſui flo
rentiſſimꝰ. Sed quoniam ipſe perpulchre noſti: quid mihi con
ductuꝝ ſit vel ad dignitatem vel ad rem: nihil eſt: quod te ma-
gis admonēdum putem. Uale. et cōmuni principi me commē
da. Ex Ticino. xiij. kal'. ianuarias. M. cccc. li.

¶ Franciſcꝰ philelfus Johāni Palæologo
Marchioni montiſferrati ſal.

HD priſtinam meam erga te obſeruantiam tantum nūc
cumulum addidiſti voluntaria tua atqꝫ alacri benigni-
tate: vt in te obſeruando nemini iſtorum omnium ſim ceſſurus
quos magis intimos et domeſticos habes in primiſqꝫ cario
ris. Nam tametſi quidquid benefice in quempiam confer-
tur: plurimi fieri oportet: illud tamen longe pluris mea ſen
tentia. quod nullo vacat officio. et omnis. vt ita dixerim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

numeros complectitur. Dediſti tu quidem homini obſeruātiſſimo tui nomīs ⁊ gloriæ. ⁊ id quidem tempeſtiue ⁊ libent̄ ⁊ large præſtitiſtiq; : ne hic diutius inutiliter tempus tererem. Ac nihil prorſum eſt abs te prætermiſſum: quod meis vel emolumētis vel honorib⁹ conductur opinareris. Itaq; tibi grās ago q̄m poſſum maximas. Teq; rogo oroq; : vt nullam rem eē putes neq; paruam neq; magnam: quam non ſim tua cauſa ſtrenue: diligenter: fideliſſimeq; ⁊ conſtātiſſime obiturus Uale. Ex Ticino vi. kal᷑. ianuarias. M. cccc. li.

¶ Frācíſc⁹ philelfus Blaſio axereto equiti aurato ſalutem

QUæ nobis ſūt: ea vt noſti: nobilitata iampridem ⁊ ab oīb⁹ decātata lege amiciciæ: cōmunia eē oportet. Quo fit: vt pati noluerim hunc iſtum a quo meas lrās accepiſti: amicum eē mihi ſoli: quin eēt etiam tibi. Idq; ipſe quoq; vehemēter optat. Et eſt ꝑfecto tāta humanitate tāta ꝟtute vir: vt non modo reÿciend⁹ non ſit: ſed admittēdus poti⁹ ⁊ libenter ſane atq; honorifice admittēdus. Reliqua em̄ ex ei⁹ præſentia cōſuetudineq; cognoſces. Uale. Ex Papia. vi. kalendas ianuarias. M. cccc. li.

¶ Franciſcus philelfus Iacobo camerinati ſal

QUotiens mecum repeto Cremonēſem illam ruſticitatem: totiens riſu magis atq; magis moueor. Nam qua ſtulta ratione Cremonēſes ducebantur: vt quem tanto videbantur opere deſiderare. eum ruri veluti relegarent. Nonne tibi relegatus videbar. cum illinc abire nō liceret: At metu peſtilentiæ id egerunt: ne qui Mediolano veneram iſtiuſmodi morbi gen⁹ mecum afferrem. At longe magis Cremonæ q̄ꝫ Mediolani peſtilentiali morbo laborabatur. Præterea quid deliquerat mea ſuppellex illa ⁊ arca cum libris ac pecunia. quam in padi ripa furibus ac latronibu⁹ expoſitā eſſe voluerūt: cū nemi baiulo ꝑtātem darēt ea in re ſubſeruiēdi mihi. Itaq; abeāt in rē malā Cremonēſes tui. ⁊ tu itē cū iſtis. ſi dignos putas. q̇b⁹ ignoſcā. Uale. Ex Papia. vi. kal᷑. ianuarias. M cccc. li.

¶ Frācíſc⁹ philelfus Nicodemo Tranchedino ſal.

UIdeo te tādiu memiſſe Philelfi tui. dum pn̄s es. ⁊ corā quē diligis: intueris. At ſi plane q̇d amiciciæ mun⁹ poſtulet tenēs: etiā cū abes. me tecū eſſe ⁊ ꝑnoctare ⁊ colloqui cenſeres:

Id qđ minꝰ apud te fieri eo magis miroꝛ: qđ ego te ſꝑ vidē vide-
oꝛ ꝛ cōplecti ꝛ oſculari. ſimulqꝫ rogare. q̄d tādem actū ſit de rati
uncula illa noſtra pecuniaria. ꝛ an mihi foꝛtaſſe fumū vēditeris
Ita em̄ videt. quā doquidē qđ exoꝛaſſe te mea cauſa Alexandrū
nō ſeuex illū. ſꝫ floꝛētinū ficoſum iſtum affirmabas. nulli oīno
vſui mihi eſſe cognoſcā. Qđ ſi Verconij turrini factū meminiſ
ſes. aut nihil temere affirmaſſes. aut fumo Verconij te obnoxi
um eſſe iudicares Verꝫ hæc iocati ſimꝰ Tu ſi me amas: cura: ne
mihi diutiꝰ ab amico nugatoꝛe ꝟba dent: quæ nō tam inutiliter
emere. q̄ꝫ pulcherrime vēdere cōſueuimꝰ. Uale. Ex Papia pri
die kal'. ianuarias. M. cccc. li.

Frācīſcꝰ philelfus Nicodemo Trāchedino ſal.

Etſi arbitroꝛ ex Colūbano te factū iri certioꝛē. q̄ꝫ mihi
moleſtū ſimul incōmodūqꝫ fuerit. qđ meæ illæ pecuni
olæ tardiꝰ ad me ierint. te tñ ea de re cōmonēdum putaui. vt in
telligas etiā meis lrīs nihil te potuiſſe hoc tꝑe mihi gratiꝰ facē
q̄ꝫ qđ admodū tēpeſtiue ꝛ iucūdiſſima ſimul epl'a ꝛ diſſolutione
alieni æris adfueris. Itaqꝫ habeo tibi grās: ꝙ nō ſis paſſus diu
tius mihi incōmodari vel cū aliquo laboꝛe tuo. Ficoſum autem
illū dij deæqꝫ oēs ꝑdāt. qui auariciæ ſuæ ſoꝛdiditatiſqꝫ malue-
rit. q̄ꝫ vel amiciciæ vel officij memiſſe. Uale. Ex Mediolano
pridie kal. ianuarias. M. cccc. li.

Frācīſcꝰ philelfus Jacobo Bichetho ſal.

Quum cōſiliū ſum ſecutꝰ. Adiui. q̄s iuſſiſti Perhuma
nit' oēs peramiceqꝫ reſpōderunt. Sꝫ eo ī te vno maioꝛ
ſpes mihi ꝯſtitututa eſt. qđ es ꝛ bonꝰ ꝛ mecū vetere beniuolētia
cōiunctus. Itaqꝫ tuū fuerit qđ munꝰ ꝑbenigne aggreſſus es. id
recte ꝛ ex ſentētia tua meaqꝫ abſoluas Uale. Mediolani ex ædi
bus noſtris ꝑdie kal'. ianuarias. M. cccc. li.

Frācīſcꝰ philelfus Materniano braſchæ ſal.

Quod hoꝛtatꝰ es: fecimꝰ. Puto oīa nobis ſecūda foꝛe.
ſi rem capeſſere volueris ea diligentia. q̄ ſꝑ cōſueſti. Id
qđ vt facias. te plurimū rogo. Uale Mediolani ex ædibus no
ſtris ꝑdie kal'. ianuarias. M. cccc. li.

Sequitur liber Decimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Franciſci Philelfi Epiſtolarum liber Decimus

Franciſcus Philelfus Blaſio axereto ſalutem plurimam dicit.

HEri Laudem veni rei p̄uatæ gr̄a atqꝫ meæ
ād principem: quā puto me ex ſentētia mea
confecturū. Oſtendi hic genuenſes non nul
los: ex quibus cum de te quæſiſſem: omnes
optata mihi renūciarūt: quippe qui dicerēt
bene valere te atqꝫ frui ocio. Quod audiens
ſum pro noſtra beniuolētia vehemētiſſime lætatus. Nam tuā
omnem iucunditatem mihi iucundiſſimam eſſe iudico: ac volo.
Cupio autem fieri abs te certior: qui ſit fructus ocij tui. Nam
frui ocio vt deſidioſi atqꝫ inertes ſolent: qui ſomno ⁊ ventri ſeſe
dediderūt: non multum differre puto a pecudum vita: quæ nihi
lo delectātur niſi ijs: quib⁹ ſenſus leuiter ſuauiterqꝫ mouet: At
ego te ab eiuſmodi fructu ocij alienum arbitror. Nō enī te latet
ea eē ꝓpōa homīs munera: vt vel agat aliquid ſemper dignum
natura ſua aut intelligat: quorū alterū eſt animi totum ob idqꝫ di
uinum maxime: alterū vero corporis cōſilio tamen atqꝫ imperio
animi obtemperātis. Utrūqꝫ te pulcherrime poſſe facē nō igno
ro. Nam ⁊ doct⁹ es ⁊ prudens. Per doctrinæ præſtātiam in eo
rum cognitionem venim⁹: quibus dei reddimur ſimillimi. Pru
dentia vero quid in reb⁹ humanis expetendum vitādumqꝫ ſit: ꝗ̄
cōmoda ſequi quæ aſpernari oporteat incommoda: facile oſten-
dit. Satis ex his debes intelligē: quid abs te velim. Legis ne
aliquid: an ruſticaris: Uale Ex Laude. kalendis ianuarijs.
M. cccc. lij.

Frācíſc⁹ philelfus. Nicolao fregoſo
Genuenſiū præfecto ſalu:

EXiſtimo ꝓpediem fore: vt filius mihi dilectiſſimus Jo
hānes Marius Mediolanum reditur⁹ faciat iſtac iter
quem etſi certo ſcio abs te omnia mea cauſa exoraturū: tamē vo
lui intelligēs nihil te mihi gratius facere poſſe: ꝗ̄ ſi dederis ope-
ram; vt ⁊ tuto ⁊ ꝗ̄ facillime ⁊ ꝗ̄ primum ad nos eat. Uale Ex

Mediolano. idibus ianuarijs. M. cccc. lij.

¶ Frãciſcus philelfus. Nicolao Uaroni ſalutem plurimã dicit

Iam diu nihil de te audio. Itaqꝫ nõ poſſum nõ timere: nequid tibi: qđ nolim: acciderit. Quare ſi me amas: leua me hac omni ſollicitudine. Hoc mihi vix facẽ gratius hoc tpe quicqꝫ potes. Uale. Ex Mediolano. xv. kal'. februarias. Mcccc. lij.

¶ Franciſcus philelfus Petro perleoni ſal. di. plu.

Lauretium noſtꝝ velim cauſa mea diligas: eiqꝫ quibuſcũqꝫ reb⁹ poteris: faueas. nõ ṽbo ſolum: ſed multo etiã magis opa. Hoc erit mihi admodum gratũ. Uale. Ex Mediolano. xi. kal'. februarias. M. cccc. lij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Johãni Auriſpæ ſal

Neque mihi amic⁹ eſt: q̇ tibi meas reddidit lrãs: atqꝫ tibi: q̇ eas ſcripſit. Itaqꝫ hũc etiã mea cauſa in amiciciaꝫ volo admittas. ⁊ q̈b⁹ erit op⁹: ſtudijs oib⁹ pſequaris Uale Ex Mediolano. xi. kal'. ianuarias. M. cccc. lij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Baldaſſari riſino ſal.

Accurſius Piſanus cognomẽto bon⁹ cum eſſet ab me rogatus: vt duodecim illas Plauti comœdias: quæ primis annis ſunt in Italiam aduectæ e Germania: mihi excriberet: earũqꝫ exẽplar a te peteret: reſpõdit partim perhumanit' partim diffidenter: quippe qui diceret ſe mihi perlibẽter gratificaturum: ſed te nemini eiuſdem exemplum credituꝝ. Itaqꝫ facito: ſi me amas: vt quod de te bon⁹ accurſius dubitarit: mẽdacium dixiſſe videat'. Sic em̃ etiam intelligem⁹: q̃ꝫ ipſe de ſeſe ver⁹ eẽ velit. Uale cum tuberibus tuis. Ex Mediolano. xi. kal'. februarias. M. cccc. lij

¶ Franciſcus philelfus. Matthiæ triuiano ſal.

Si me amas: ſicuti certe facis: velim: q̃ꝫprimum adeas Cicchum noſtꝝ: eumqꝫ roges meo nomĩe: vt lrãs talis det ad hos ducales rei pecuniariæ magiſtros: q̃lis maxime oportet. Nam hi vt ſunt homines ſtrenui: nummos ſemꝑ cudunt: excudũt autem nunq̃ꝫ. Malũbriana vero grauitas ne tãdiu ſis grauis: cupio. Nam comitem Lodowicum ſcio eſſe mei ꝑmemorem: ſed puellaris ludicri multo magis: cui ꝑfecto ſi pedib⁹ caueret: lõge minorem operã impenderet. Uale. Ex Mediolano. xi. kal'. februarias. Mcccc. lij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Frãciſcꝰ philelfus Lodowico gonzagæ
prĩcipi Mantuano ſal. plu. di.

PRoximis diebꝰ litteras ad te dedi: quibꝰ intelligẽ haud
obſcure potuiſti: quam mihi rem gratam eandemqꝫ ad
modum neceſſariam facturꝰ eſſes: ſi q̃ꝫprimum ad id quod ꝑtie
ram: te humanũ vt ſoles ſemper: benignumqꝫ præſtitiſſes. Nũc
autem quod ſcriberem: noui nihil acciderat: niſi vt te rogarem:
orarem: obſecrarem: id ꝓ animi tui magnitudine efficẽs: ne me
cunctando ambiguum ex certo redderes. Nam etſi tua erga me
dilectione mihi certius eẽ vix quicq̃ꝫ poteſt: vereor tamẽ: ne qñ
qꝫ dilectio cum difficultate certamẽ ineat. Sꝫ quo bonum diffi
ciliꝰ eſt: eo carius ⁊ laudabiliꝰ duci ſolet. Itaqꝫ ſic difficultatem
iſtam: ſiqua tãdem nõ tuo: ſꝫ fortunæ vitio apud te eſt: beneficẽ
tia atqꝫ iduſtria ſuperabis: nihil apud me glorioſius nihilqꝫ ma
gis obſeruãdum colẽdum prædicãdum te munificẽtiſſimo pñ
cipe futurum eſt. Uale. Ex Mediolano. xi. kal. februarias.
M. cccc. li.

Frãciſcus philelfus Lodowico caſellæ ſal.

NArrauit mihi Marius filiꝰ: quãta ſe modo humani
tate Ferrariæ exceperis: vtqꝫ nihil prætermiſeris: quod
ſibi cõductuꝝ exiſtimaſſes. Habeo tibi grãs: quod omni in re be
niuolẽtiſſimum tuum erga me animum aſſidue declares. Uellẽ
aliquam mihi occaſionem offerri: qua tua cum dignitate ⁊ com
modo meum in te amorem liquido cognoſceres. Intelligẽs pro
fecto neminem eſſe: cui carior ſis q̃ꝫ mihi. Quam quidem rem
quoniam tibi perſpicuam eſſe arbitror: reliquũ eſt: vt me diligẽ
amareqꝫ perſeueres. Id autem cumulatiſſime te præſtitiſſe indi
cabo: cum operam dederis: ne fruſtra ad tuũ præſtãtiſſimum et
ingẽti animo prĩcipem ſcripſiſſe videar. Uale. Ex Mediolano
xi. kal. februarias. M. cccc. lij.

Frãciſcꝰ philelfus Lodowico Gonzagæ
Marchioni Mantuano ſal. pl. di.

QUod perhumanit vt ſemꝑ omnia ſoles facturꝝ te rece
peras: id perbenigne ad cõſtitutum tempꝰ ac munificẽ
tiſſime effeciſti. Quæ res vix dici queat: quãtam mihi volupta
tem attulerit: cum intelligo in dies magis magiſqꝫ te diſſimilli
mum eẽ multorꝝ principum: qui pollicitis liberaliſſimos ſe præ
ſtãtes ſunt diſſoluẽdo aut auari aut difficiles. At omne liberali

tatis munus laudari tum maxime debet cum vel ſponte fit vel
libent'. Nulla eñ virtus eſt. cuius actio fuerit cum animi ægri
tudine. Id quod etſi virtutib' omnib' eſt commune. nulli tamē
magis eſt ꝓprium q̃ʒ liberalitati ac beneficētiæ. Hac autē lau
dem ad gloriæ tuæ cumulum accedere nō poſſum eq̄dem ꝑ mea
erga te obſeruātia nō magnoꝑe lætari. Vellem aliqua mihi fa
cultas eſſet. qua intelligere ꝑſpicue poſſes. quātus eſt amor i te
meus: quanta fides. quāta pietas. Sʒ ne ſim lōgior. q̃ʒ te velle
pro magnitudīe animi tui animaduerto. habes me tibi totū vel
peculiari quodam iure ac plane tuo. Quid eñ tua cauſa nō au
deam. cui me video eſſe cariſſimū. Vale. Ex Mediolano. xi. ka
februarias. M. cccc. lij.

Frāciſc' philelfus. Nicodemo Tranche dino ſal.

Omnia ſunt deſiderāti tardiora. ob idq; vel ſollicitudi
nis plena. Itaq; potes itelligē. q̃ʒ mihi rem gratā factur' ſis.
ſi ad ea omnia mihi q̃ʒprimū reſpōderis. quæ me īteſſe cogno
ris. in ꝑmiſq; an liceat iſtac ꝑ fidem publicā irer facere ad Alpō
ſum regem. Id q̄d ab ornatiſſimo equite aurato Angelo actio
lo vt meo noīe petas. volo. Is eni mihi hinc abiens pollicit' eſt
nihil ſe omiſſuꝝ. quo mihi gratificaret. Vale Ex Mediolano.
. xi. kalendas februarias. M. cccc. li.

Frāciſcus philelfus Nicodemo Tran
chedino ſaluecem dicit.

Scriptis iam ꝛ obſignatis ſuperioribus litteris reddita
mihi eſt epiſtola tua. quæ cauſam ſerius reſpōdendi nō
minus honeſtam q̃ʒ neceſſariam fuiſſe expoſuit. Quod optimo
erga me animo eſſe affirmes Coſinum medicem virum illuſtrē
vehementer gaudeo. Cui, vt in amore officioq; reſpondeam da
bo operam diligenter Quod iſtac iter facere profecturus ad re
gem tuto poſſim. etſi ita futurum ſpero iuſticie fiſus. nolim ta
men fabis caput committere. ne fortaſſe per imprudentiam ni
græ verterentur in albas. Quare ſi publicæ fidei litteras ire ad
me videro. vtar amicoꝝ tuoq; potiſſimū ꝯſilio. Sin ſec' fueris
iter capiā ꝑ flaminios. Carnioriolum ſuauiſſimi andreæ noſtri
alamāni in dies expecto. Faciat deus. vt capræ iā inceſſu. q̃ʒ te
ſtudinis vti malit. Vale. Ex Mediolano. x. kal'. februarias.
M. cccc. lij.

Frāciſc' philelfus Angelo actiolo eq̄ti aurato ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

AT quid ego, cum hic eſſes abiturus: abs te petierim, ⁊ ꝙꝫmihi perlibẽter ipſe coram receperis te facturum q̄d petieram: tum ego memoriter memini, tum ipſe oblitus eſſe nõ debes. Nam qui vnus omniũ officioſiſſimus eẽ in amicos ſoles qui fieri queat, vt mei non memineris, quem ſciã tibi eẽ cariſſimũ. Quã quidem meã de te opinionẽ vt re præſenti confirmes tui eſt vel officij, vel humanitatis. Mihi certe rem feceris adeo gratã, vt aliud hoc tempore gratius nihil poſſis. Uale. Ex mediolano, x. kalendas februarias. M.cccc.lij.

Frãciſc⁹ philelfus. Nicolao Uaroni ſal.

MIror moleſte tuliſſe te, quod ĩ litterarũ mearũ inſcriptionibus ab me, ſis et philoſophus ⁊ medicus appellatus. At ego cum te ſcirem iampridem artiũ, vt vulgo vocant et medicinæ Patauij donatũ inſignibus, id quod honori maximo ducitur, te tuis titulis decoratum volui. Quare autẽ nolis honorari, non intelligo, ni fortaſſis medicoꝝ mathula tibi odio eſt. Quaſi minus in maxima ſemper laude apud omnis naciões fuerit medicina, cuius inuentio in Apolline refertur, eſtꝗ diſciplinaꝝ omniũ prima. Erras tu profecto, quod ita ſentias. Eſſe ꝗ tibi videris inimicus, qui tibi tanꝗ ignominiæ ducas, quod honori fuiſſe Achilli Homerus in Iliade optim⁹ eſt teſtis cum ille ex aeris intemperie atꝗ vi ſolari de peſtilẽtia iudicium tulit. Uerum contẽdere tecũ nolim. Nam neꝗ philoſophiæ te poſt hac neꝗ medicinæ laudabo, qui vtraꝗ diſciplina excellis plurimũ. Interim velim mihi ignoſcas, q̄d te plus amarim: q̄ꝫ ipſe abs te amaris. Uale. Ex Mediolano, x. kalẽdas, februarias. M.cccc.lij.

Franciſcus philelfus Xenofonti filio ſal.

FAcito: q̄ꝫq̃rimũ adeas meo noĩe Cardinalẽ Nicænum Beſſarionẽ atꝗ ab eo petas, mihi vt cõmodet ĩ menſem vnum Sextũ Empiricũ ex peripatetica diſciplina philoſophũ ⁊ acutũ et eruditũ. Nã is etiã mihi eſt: ſʒ plurib⁹ in locis: vt ita loquar feneſtrat⁹. Itaꝗ, ex ei⁹ codice, ſi melioꝛ fuerit: cupio meũ emẽdare. Sin fortaſſe deterioꝛ ſuus: emẽdatioꝛ redibit ad dñm. Nã ſi ſuũ codicẽ peregrinari foꝛtaſſe noluerit, meũ iſtuc: ſi ita maluerit: ꝓpediẽ mittã: mõ ipſe huiõi emendãdi ꝓuinciã cupiã delegauerit. Uale. Ex Mediolano, x. kal. februarias. M.cccc.lij.

Frã. philel. Galeacio epiſcopo mantuano ſal.

CUm lr̄is Xenophōtis filij factꝰ certioꝛ q̄ humanæ ⁊ ꝑ
benignæ tuæ ad me epiſtolæ reſpōderā: ea nūq̄ꝫ ad te ꝑ
ueniſſe. Itaqꝫ paucis q̄ſi repetam. q̄ pluribus ſcripſerā. Habeo
tibi gratias imoꝛtalis: qđ me priꝰ amaris. q̄ꝫ vel cognoris: vel
videris. Qđ autē Xenophōta filiū in tuā caritatem admiſeris:
vix dici queat: quāto me cenſeā beneficio abs te affectū: quippe
qui filiū non dubitem in viꝝ optimum breui euaſurum. ſi tuis
ſe moꝛibꝰ ſanctimoniaqꝫ imbuerit. Reliquā vero benignitatem
tuā quā mihi tam alacri animo polliceris: libent̄ audio: ample
ctoꝛqꝫ libētiſſime. Quid autē ſim tibi relaturꝰ pro talibus tuis
erga me meritis. aliud maius habeo nihil niſi me vnū fore. quē
peculiari quodā iure tuū ſempꝛ poſſis exiſtimare Uale. Ex Me
diolano. x. kal'. ſextiles. M. cccc. lij.

¶ Franciſcꝰ philelfus Xenophōti filio ſal.

QUod Turci Conſtātinopolin pꝛemūt obſidione: fero
ꝑmoleſte. Reliq̄ vero quæ ſcꝑſiſti: me omnia delectarūt
in ꝑmiſqꝫ qđ pꝛæſuli tuo carꝰ iucūduſqꝫ ſis. Incūbe mi fili. et
te ad iſtius inocentiſſimi et ſapientiſſimi viri continentiſſimos
modeſtiſſimoſqꝫ moꝛes effinge atqꝫ cōpone. Hac vna re nec mi
hi facē gratius quicq̄ꝫ potes nec tibi laudabiliꝰ Uale ex medis
lano. x. kal'. ſextiles. M. cccc. lij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus. Bernardo Juſtiniano
Leonardi filio ſalutem

PEtrꝰ Thomaſiꝰ doctiſſimꝰ phs ⁊ eloquētiſſimꝰ medicꝰ
cōmonuit me ſuis litteris ſcripſiſſe te mihi iampꝛidem
dediſſeqꝫ tuā ad me epiſtolā per id temporis viro patritio Ni
colao Barbo ad Nicolaum Uaronem: vt is illas cōtinuo ⁊ cō
mode ad me daret. Ego autem neqꝫ tuas neqꝫ Thomaſij litte
ras in hāc diem accepi. Quare vel Uaroni litteræ ad me datæ
non ſunt: vel eæ foꝛtaſſis ob iter interceptæ. Itaqꝫ rogo te. vt
humanitatem paternam moꝛeſqꝫ imitatꝰ nolis in ſcribendo eſſe
difficils. curaqꝫ ſi me amas. vt omnia ad me diligenter ſcribas
quoꝝ me deſiderio teneri iamdiu intellexiſti. Uale. Ex Medio
lano. iiij. kal'. ſextiles. M. cccc. lij.

¶ Franciſcus philelfus Xenophōti filio ſalu.

AD decimū kalēdas ſextiles ſimul cū meis lr̄is ad pōtifi
cem mantuanum ſcripſi etiam tibi: quātum ꝑ id tp̄is
tua intereſſe noſtraqꝫ uidebatꝛ Nunc autē qđ volo paucis accipe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Dioꝺoꝛi ſiculi q̊ vniuerſam hiſtoꝛiam nõ græcam ⁊ latinã ſolũ
ſed etiam barbaram græce ſcripſit: mihi ſunt ab initio ſui operis
libri qnqꝫ. Audio in Italia his plures eẽ: quos Chriſtohpoꝛus
garatton⁹ choꝛonẽſis epiſcop⁹ qui a Turcis moꝺo occiſus ẽ: aꝺ
uexit ex græcia. Uolo rem diligẽtiſſime oꝺoꝛeris: an ĳ Romæ
reperiant. qꝺ ſi ita ſit: fac me q̄ꝫpꝛimũ certioꝛem an iſtic libꝛari⁹
græc⁹ ſit vllus: qui id operis excribendum aſſumẽt. Tu interim
operã dabis: ne te muſæ ꝺeſtituãt: quod facile cõſequeris: ſi lit-
terariæ malueris q̄ꝫ pecuniariæ rei habere rationem. Uale. Ex
Mediolano pꝺie kal. ſextiles. M. cccc. lĳ

Franciſcus philelfus Xenophõti filio ſalu.

Quod pꝺie kalẽdas Auguſtas cum ad te lrãs ꝺedi: ſcri
bere ſum oblit⁹: eſt mihi nuper renũciatum qꝺ carmen
ad Baptiſtã Alberthum anno ſupioꝛe ex Cremona ſcripſerã:
id ei redditũ nõ fuiſſe. Qꝺ verꝫ ne an falſum ſit: neſcio. Tu qui
Romæ nũc agis: poteris intelligẽ: qꝺ in re ſit. Ego carmẽ ipm
ꝺedi ad te: vt ſi minn⁹ ſit redditum: q̄ꝫpꝛimũ iſti reꝺꝺenꝺũ cures.
Ad hæc me velim facias certioꝛẽ: qꝺ ꝺe Dioꝺoꝛo ſiculo iuſſerã
pꝛæterea: ſiquid ꝺe re conſtantinopolitana eſt auditũ: quidqꝫ iſtic
patriarches aut egerit aut actur⁹ apud pontificẽ maximũ ſperat.
Tu ne tibi ꝺeſis: q̄ꝫ diligẽtiſſime pꝛouiꝺeto: h̊ eſt. ne muſarꝫ hoſpi-
cio aſperneris. Uale. Ex Mediolano. v. id⁹ ſextiles. M. cccc. lĳ

Frãciſc⁹ philelfus Baptiſtæ Albertho ſal.

Dederã ad te anno ſupioꝛe Kal. octobꝛib⁹ ex Cremona
carmen nõ tam voluptatis capiũꝺæ q̄ꝫ veluti renouan
ꝺæ veteris amiciciæ gratia. Sꝫ id cũ tibi non eſſe reꝺꝺitũ acce
piſſem: idcirco iterꝫ ꝺandũ iudicaui: vt ⁊ tibi anim⁹ meus fieret
exploꝛatioꝛ. ⁊ ipe ne fruſtra quicq̄ꝫ vel lucubꝛaſſe vel luſiſſe poſ
ſem exiſtimari. Nã æque verſu: vt noſti: atqꝫ pꝛoſa ꝺelectari con
ſueui. Nec alienũ cenſeo ab officio meo: vt quoſcũqꝫ honeſt⁹ mi
hi amoꝛ cõiunxerit: eoſdẽ honeſt⁹ quoqꝫ memoꝛiæ laboꝛ moni-
mẽtis litterarꝫ mecũ ppetuo cõſeruet. Quare cũ abſoluto iã x̄ſi
bus ꝺecẽmillib⁹ ſatyꝛarꝫ opere: me ad lyꝛicos modulos rettuliſſẽ
in pmis etiã tu q̊ ab omni ſatyꝛa tanq̄ꝫ abhoꝛrueras: occurriſti:
quem int̄ familiariſſimorꝫ ꝯmemoꝛationem nulla obliuio abole
uerit. Itaqꝫ id carminis iterꝫ ad te ꝺedi. Tu velim tuum ꝺes ad
me Momum: quem audio: ſi adhuc eum abſolueris. Uale. Ex
Mediolano. v. idus auguſtas. M. cccc. lĳ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcus philelfus. Nicolao Uaroni ſalutem plurimã dicit

PEtrꝰ Thomaſius p̄clarꝰ in philoſophia vir atqꝫ idē di ſertiſſimꝰ medicꝰ: mihi nuper ſcripſit mirari ſe: qđ nihil vnq̄ꝫ ad ea reſpōderim: quæ ãno ſuperiore ⁊ ipſe ⁊ vir patriciꝰ Bernardꝰ Iuſtinianꝰ Leonardi filiꝰ ab me lr̄is petijſſent. Huic ego cū re ſpōdiſſem nullas per id tp̄is neqꝫ ſuas nec Bernardi lr̄as mihi redditas: monuit rurſum eas abs te reperterem: q̇ppe cui vir no bilis Nicolaꝰ barbus illas tibi ad me dediſſet. Quare ſi ita ē: rē mihi facies admodū gratã: ſi oſtēderis: q̇d ea de re actū ſit. Va le. Ex Mediolano. kal'. ſeptēbribꝰ M. cccc. lij.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Frãciſco Scalamonti equiti aurato ſalutem.

VErerer ꝓfecto: ne tu me vel obliuionis vel negligētiæ accuſares: qđ iam tot ãnos nullas ad te lr̄as dederim. Sꝫ eo te puto in me eē æquiorē: qđ iãpridem cognoris eo me eē ingenio: vt neqꝫ hoīem amiciſſimū obliuiſci queã: nec vllam ꝓpemodum v̄tutem offerri patiar: q̄ magis delecter q̄ꝫ diligētia et officio. Dedi ad te lr̄as bis ⁊ iteruꝫ. poſteaq̄ꝫ tu nihil reſpōde ras. Dediqꝫ ad te libros de exilio: q̇ vbi poſt nō paꝝ tp̄is ad me reuertiſſent: renūciarūt nequaq̄m te offendiſſe: quippe q̇ abeſſes Anconæ in Dalmatiã. Miratꝰ autē ſum: vbi redijſti Anconã nihil oīno ſcripſiſſe mihi. Itaqꝫ tibi cauēdum eſt: ne aut negli gētiæ accuſeris aut obliuionis. Ceteꝝ dãda eſt opa. vt qđ tem pus intercepit: reficiat diligētia: h̄ eſt: vt q̄ꝫ ſæpiſſime ad me ſcri bas: id qđ me tecū obſeruatuꝝ bona fide polliceor: Vale. Ex me diolano. Nonis ſeptēbribꝰ M. cccc. lij.

¶ Frãciſcus philelfus Nicolao Varoni ſal.

NUdiuſquintꝰ alteras ad te lr̄as dedi: quibꝰ oſtēderam me nup factū a Petro Thomaſio ex Venetijs certiorē anno ſupiore cū me Cremonã recepiſſem. ⁊ ſuo ⁊ Bernardi Iu ſtiniani noīe tibi ab Nicolao barbo lr̄as ad me datas: q̄s equidē ipſe nunq̄ꝫ accepi. Itaqꝫ rogo te: vt me q̄ꝫprimū cōmonefacias: ſiquid hac de re certi habes. h̄ erit mihi vehement̄ gratum. Ad hæc ſcire ex te cupio: qua via Pliniū de naturali hiſtoria mihi cōparare queã. Audio eīn hunc eē apud vos doctiſſimi Auriſ pæ Guaryniqꝫ diligētia recte emēdatū. Neqꝫ librarioꝝ penuri am iſtic eē puto: vbi omnium bonoꝝ quibꝰ ciuilis hoīm fœlicitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cōſtare exiſtimaꝝ: exundat affluētia. Uale. Ex Mediolano. no
nis ſeptēbribꝰ. M. cccc. lij.

Franciſcus philelfus. Petro perleoni ſalu.

FAmiliares Ciceronis epl'as q̄s petebas: venal' inueni
mꝰ. Eas ſi habere cupis: ducatos decē mittas: oportet
Id em̄ p̄cij oīno ſe velle dicit librariꝰ Melchior. Nec aliꝰ huiōi
codex apud aliū quenq̃ꝫ venalis repiꝛ Codex ꝟo hic epl'aꝝ ⁊ pul
cher ē ⁊ nouꝰ ⁊ ſatis emēdate ſcriptꝰ Rem paucis tenes. Tu qd̄
fieri vel': ſignificato litteris. ΤΗΝ Δ᾽ ἐ ΒΟΥΛΗΝ ΩΣ ΠΑΝΥ ΓΕ
ἀσπάζομαι. ΠΡΟΣ ΔΈ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΓΈΓΡΑΦΑ. Ua
le. Ex Mediolano. vi. idꝰ ſeptēbres. M. cccc. lij.

Franciſcus philelfus Johāni Mario filio ſal.

UBigentiū te cōtineas: neſcio: iſtic ne caſale an altarij.
Petrꝰ perleo familiaris noſter fecit me nuꝑ ſuis lrīs cer
tiorē breui futuꝝ: vt Ariminū repetat: id qd̄ ante ſignificaui ti
bi: q̄re ſi tu velis locū eiꝰ premiūq̃ꝫ ſubire apud genuēſes in eru
ditiōe publica: ſe facile datuꝝ operā effecturūq̃ꝫ: vt tibi ex ſentē
tia res ſuccedat. Ad hæc qd̄ te arbitror nō latē Hieronymꝰ bin
dotus leuir tuꝰ eſt mō florētiæ cōiectus ī carcerē. Niſi iſtic ab
illuſtri marchione cuiꝰ noīe aragonū regē. Orator petebat: eius
liberationi cōſultū fuerit: eſt q̄ꝫ diutiſſime futurꝰ in ea fortuna.
Nos oēs valemꝰ recte. Et te ⁊ Mariā ⁊ filios valere plurimū
opto. Ex mediolano. v. kal'. octobres. M. cccc. lij.

Frāciſcꝰ philelfus Andreæ alamāno
priori populi florētini ſal.

GRatulor tuæ p̄nti expectatæq̃ꝫ dignitati. Nunq̃ꝫ em̄
ſum veritꝰ te ante diē: vt ita dixeri: ad iſtū honoris gradū ꝑuen
tuꝝ. Nam vt ita crederē: tua ꝟtꝰ ſingularisq̃ꝫ prudentia mihi ꝑ
ſuaſerat Nō em̄ cum ijs ſentio: q̊ prudentiā iuuētuti ſubtrahūt
quaſi peculiari quodā iure ea ſenectuti ſit dāda. Sꝫ neq̃ꝫ indo
ctus ſenex habendꝰ ſit prudens: neq̃ꝫ doctꝰ adoleſcēs imprudens
Nā multo plura rerū humanaꝝ exempla atq̃ꝫ documēta tradē
nobis queat lectio diligēs ⁊ multiplex eruditio q̄ꝫ lōgiſſima eti
am homis vniꝰ annoſitas. Quare cū ⁊ īgenio te acerrimo eē ꝑ
ſpicēm ⁊ diligētia ſingulari: tāta preterēa doctrina: quāta æqua
lium tuoꝝ neminē: facile intelligebā ꝓpediem fore: vt in altiſſi
mū dignitatis gradū tua te reſpu. tollēt. Quod igiꝛ prudentia
auctoritateq̃ꝫ apud tuos florētiſſimos ciues æque vales atq̃ꝫ elo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quētia ⁊ diſciplina: nō poſſum tibi nō admodū gratulari. Deꝰ
fortunet tuos cogitatꝰ: efficiatqꝫ: vt ingētibꝰ tuis ꝑclaribuſqꝫ ꝟ
tutibꝰ hominū exiſtimatio gratitudoqꝫ reſpōdeat. Ego autem ne
meæ litteræ oīno vacuæ ad te irēt: has duobꝰ ſum munuſculis
comitatꝰ: quoꝝ ſi te ꝓmis floribꝰ delectatum videro: mox queqꝫ
maturi fructꝰ conſecuturi ſunt. Uale. Ex Mediolano. v. kal'.
octobres. M. cccc. lij.

Franciſcꝰ philelfus Nicolao Uaroni ſal.

Guiniforto bergomēſi diſertiſſimo iuriſcōſulto lrās ad
te dedi nonis ſeptēbribꝰ: q̇bꝰ nō obſcure debes itellexiſſe
quibꝰ in rebꝰ tua mihi ⁊ opa ⁊ ope eſt vehement' opꝰ. Quare ma
iorē in modū abs te peto cōtendoqꝫ ſiquid es vnqꝫ mihi gratifi
caturꝰ: qđ oīm maximi ſim facturꝰ: effice: ne videar fruſtra tuū
officium poſtulaſſe. Uale. Ex Mediolano pridie kalen. octo-
bres. M. cccc. lij

Franciſcus philelfus Jacobo camerinati ſal.

Legi lrās tuas ꝑ amicicia nr̄a: vt debui: libētiſſime. Et
quo i me munere vſus es: nō potui nō lætari: vt q̇ beni
uolētiſſimū aīm erga me tuū oībꝰ in rebꝰ ꝑſpicuū facias. Quod
autē ad ep'las meas attinet: quātū videre videor: te viuū adhuc
potauit lethe: quē apud iferos fabulant'. Nunq̇d oblitꝰ es: cum
te vltimū vidi dixiſſe mihi circiter kal. ianuarias laude Chriſto
phoꝝ Marlianū probū adoleſcētem ⁊ pauculū illud ſerici pan
ni ⁊ ep'las meas quēadmodū ipſe ꝑ epiſtolā iuſſerā: tibi tradidiſ
ſe. Pollicituſqꝫ es ꝓpediem fore: vt mediolanū petēs. ⁊ ea om-
nia ad me ferres. At veniſti tu quidem Mediolanū nō multis
poſt diebꝰ. Neqꝫ prius audiui veniſſe te: qꝫ abijſſe cognoui. Nec
multo poſt Mediolanū redijt Chriſtophorꝰ idē Marlianꝰ: q̇
de me nō mediocrit' apud me queſtus eſt. qđ tanqꝫ fidei ſuæ diſ-
fidens aliū ſibi ad res meas tuēdas prætuliſſem: quin etiā me-
tuere ſe: ne vnqꝫ meas illas mihi ep'las redditurꝰ eſſes. Huic ego
qui mihi ⁊ fide ⁊ obſeruantia erga me iāpridē ꝑſpectꝰ eſſet: tum
repōdi qđ opꝰ fuit ad me purgandū: tum etiam adieci nullo mō
poſſe fieri: vt q̇ eſſes liberaliſſimꝰ: auariciæ obnoxius videri vel-
les. Nūc igit' video te tui oblitū quippe qui dedicē videare: quæ
et ipſe dixeri. ⁊ ego vera fuiſſe certe ſcio. Itaqꝫ ſi me amas: ſi vis
tuū apud me bn̄ficiū nunqꝫ intermorituꝝ: da operā: vt colligas
cogitatꝰ tuos: ac memoriam ad te reuoces: q̄ralqꝫ diligent': quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

in ſcrinio epiſtolæ meæ latitēt: casqꝫ q̄ꝫ primū ad me des. Qḋ ſi
feceris: nō modo mihi ſatiſfacies: ſed plæriſqꝫ reꝝ meaꝝ ſtudio
ſis morem geres: qui me quottidie obtundunt: quod minꝰ eoꝝ
volūtati inſeruiā. cupiūt eñi eas excribere. Nec mihi aliud vllū
exemplum eſt. Accedit ad rem: qḋ grandiuſculā illā epiſtolam
ad Karolū regem Francoꝝ: qḋ eiꝰ rei tu ex me iampridem audiſti
nōdum miſi trās alpes. Itaqꝫ lucubratiūculam illam quācūqꝫ
meā habitā eē fruſta non poſſum nō ꝑmoleſte ferre. Fac ergo ne
beneficiū tuū fuiſſe maleficiū videat᷑. Vale. Ex Mediolano ka
lēdis octobribꝰ. M. cccc. lij.

¶ Franciſcus philel. Andreæ alamanno
priori populi florentini ſal.

R Aphael niger viraginis huius ſplēdidiſſimæ Mariæ
blancæ amūculꝰ vt eſt acerrimo vir ingenio ⁊ prudentia
ſingulari. nouū quoddā ⁊ ſalutiferꝫ opꝰ excogitauit: quo præſtā
tiſſimꝰ princeps noſter cum ad ſuam ſociorumqꝫ tutelam ⁊ ĩcre
mentū: tum ĩ hoſtium perniciem atqꝫ exitium vti queat. Sub
ducta eñi q̄ꝫ diligētiſſima ratione facile perſpicueqꝫ inuenit tri-
remium claſſem etiā peringentem rebuſqꝫ omnibꝰ ornatiſſimā
et expeditiꝰ ⁊ lōge minore impēſa parari exædificariqꝫ poſſe apḋ
principem noſtꝝ q̄ꝫ vſquam apud alios in Italia. Quam qui-
dem rem ad vos vt audio: idem Raphael nuꝑ ſcripſit. Itaqꝫ nō
ſum veritus te hortari: id in ſenatum vt referas: cunctiſqꝫ ꝓſua
deas tuis ⁊ collegis ⁊ ciuibꝰ: quāta ſit ad veſtrā remp. vtilitas
peruētura: ſi opa dabit᷑. vt hac hyeme dum ceſſat᷑ ab acie. ad fa-
bricādam ꝓfligādamqꝫ huiuſmodi claſſem communi huiꝰ prin
cipis ſociorumqꝫ omnium ⁊ cōſenſu ⁊ apparatu omnis cura om
nis diligētia impēdatur. Vix ꝑfecto res cœpta fuerit: tātus il-
lico terror hoſtilem faſtum inuadet: vt nemini cuiq̄ꝫ neqꝫ ſpes
nec fiducia relinquat᷑ niſi in huiꝰ principis ſociorūqꝫ clæmentia
Tu quod facto ſit opꝰ: intelligis. Ego autem deum oro: vt res
veſtras in dies magis magiſqꝫ fortunet. Vale. Ex Mediolano
pridie nonas octobres.. M. cccc. lij.

¶ Frāciſcus philelfus. Xenophonti filio ſal.

P Oſt eas lrās. quas menſe iunio dediſti ad me. cum pri
mū a Philippicis balneis Romā rediſſes. alias abs te
nullas accepi. cū plæræqꝫ interim meæ ad te ierit. Ita nō poſ-
ſum non mirari. Verituſqꝫ ſum: nequid tibi, qḋ nolim, ex iſta

æſtiui aeris intemperie acciderit. Nō enī adeo eſt iter interclūſū
vt nemo oīno iſtinc ad nos veniat. Quare fac: ſi potes: vt me
q̃primū leues hac animi ſollicitudīe: ad eaq; ſingillatim r̄ſpōde
as: quæq; nō vnis lr̄is tibi ſcripſeram. Et quoniam ſignifica-
ſti nō nullos eē Romæ: qui cuperēt hoꝝ aliq̄d legē: quæ ab me
in pn̄tia ſcribunt: duoꝝ opeꝝ veluti frontiſpicia tum Sphor-
dos: tum de vita ⁊ rebꝰ geſtis Frācisci Sphortiæ: cū hiſce lr̄is
ad te dedi. Tu fac: vt quidquid ocij nactꝰ fueris: cōſumas i lr̄is
atq; diſciplīa. Nos hic omnes valemꝰ recte Veniſſem Romā:
ſi facultas a pncipe facta eēt. Vale. Ex Mediolano. vij. idus
octobres.. M. cccc. lij.

Frāciſcus philel. Bartholomeo Meltio ſal.

Mihi pať tuꝰ vir optimꝰ ⁊ mei amātiſſimꝰ hoc die renū
ciauit: cū iam lr̄as ad Xenophōta filiū obſignarā: te ſi
bi ſcripſiſſe Mātuanum pōtificem abeſſe ab vrbe ⁊ cū ex eo Xe-
nophōta quoq;. q̄re q̄s meas fidei tuæ lr̄as cōmiſerā: eas te red
dere nequiuiſſe: eſſeq; apud te. Feciſti tu quidē recte: ꝙ bona fide
lr̄as apud te veluti diſpoſitas: tueri malueris: q̃z vēto cōmēda-
re. Itaq; eū his tuis alias quoq; ad filiū ab me datas: tādiu eē
apud te volo: quoad ille Romā reuerterit. Qui ſi diutiꝰ diſtule
rit reditū ſuū ⁊ pores ⁊ poſteriores lr̄as ſoluas: volo: ⁊ q̄ arcana
ſunt: ea ne efferas: ī reliq̄s vero vicē filij geras. Vale. Ex medi
lano. vij. idus octobres. M. cccc. lij.

Frāciſcus philelfus Iacobo camerinati ſal.

Etſi tuū munuſculū mihi fuerat pgratū: quippe q̄d ab
amiciſſimo erga me aīo factū intelligebā: multo tn̄ ⁊ ḡ
tiꝰ fuit ⁊ optatiꝰ: q̄d ſecūdis lr̄is tuis me feciſti certiorē epl̄as q̄
bus nō æquo aīo carebā: inſperato tibi repertas eē. Nā eaꝝ amiſ
ſio eo erat mihi moleſtior: quoniam nullo altero abundabam
exemplo. Tantas igiť habeo tibi grās: vt maiores habere h̄ tpe
nullas queā. Teq; etiā atq; etiā rogo: vt iſtas ad me fido alicui
nūcio q̃primū des. Q̄d ſi aliꝰ nemo prius oblatꝰ fuerit: eas aut
Antonio trecho viro humaniſſimo: ab quo ad Mattheū piſau
renſem mei amātiſſimū mittanť: aut viro inclito Rainaldo ful
ginati cōfeſtim vt tradas: velim. Vale. ⁊ ſiq̄ in re mea tibi opa
opꝰ eſt: me vtere arbitratu tuo. Ex Mediolano. vij. idus octo-
bres. M. cccc. lij.

Frāciſcꝰ philel. Sceuæ corti iuriſcōſulto ⁊ eq̄ti aurato ſal

AMbroſiꝰ gētilis derthonēſis iuriſcōſultꝰ ſuo q̇dē iudi-
cio admodū prudēs: meo aūt non ĩprudēs oĩno heſter-
no die me offendit ĩ aula ducalis curiæ incedēs frōte vt plærū-
qꝫ ſolet: reſupina. Inflatuſqꝫ opĩone ſui appellat me ĩſoletiꝰ vo-
ce altiore o Philelfe ĩquiēs: q̇d minꝰ fungerꝭ officio boni viri:
quid iſtud inq̄: Sum eñ veritꝰ neq̇d fortaſſe ꝑꝑerā ꝑ ĩprudē-
tiā ꝑpetraſſem. Tum pygmæꝰ erectꝰ in digitos elataqꝫ ceruice
ſubdidit multo petulātiꝰ. At es tu q̇dē fraudulētꝰ: q̇ Scæuæ
corti nōdum aureos quinqꝫ diſſolueris: q̇ ex q̄ttuordecim reliq̄
ſunt: q̄s ei debes ex penſione domꝰ: quā Papiæ āno ꝓximo ꝯdu-
xiſti: cū Mediolano metu peſtilētiæ abeſſes. Hæc ego audiens
cœpi primū ſtomachari paululū: vt vix me cōtinuerī: quin ſtul-
tum nebulonēqꝫ appellarī. Sed mox cōtinui me: ſubieciqꝫ ſubri-
dens. Vellē equidē Ambroſi: vt nō minꝰ grauitati ſtuduiſſes:
q̄ȝ iuri ciuili: qḋ ſi feciſſes moreſtiꝰ loquereris. Tum cœpit ille
magꝭ magiſqꝫ excādeſcē. ⁊ tanq̄ȝ inſaniēs erga me inq̇t leuē eſſe
dicēs ⁊ eādem vocem etiā etiāqꝫ ingeminans cū clamore mouit
nō mediocrem riſum aſtātibꝰ. Accurrerāt eñ non nulli: vt fit.
Quid multis: Indolui eiꝰ vices: qui dū fugēt leuitatis: vt ipſe
dicebat: nomē: ab oībꝰ eſt leuiſſimꝰ iudicatꝰ. Nūc aūt ad rem ꝓ-
pius accedo Ego mi Scæua cōduxi domū tuā Licini lōge etiā
ære grādiore q̄ȝ quiſquā annis ꝓximis cōſueſſet: qḋ vt facerem
idem Ambroſiꝰ fuit in cauſa. Is eñ vt ĩdoctis quibuſdā gratiſſi-
caret: qui meum illuc aduentū inſcitiæ ſuæ detrimētoſum exiſti-
mātes ita induxerāt Ambroſium: vt nihil omittēt eoꝝ oīm: q̄
mihi moleſtiſſima fore iudicaſſet. Et quoniā prætoris erat aſſe-
cla: oīm primū operā dedit: vt peſtilētialis cōtagionis obtentu
me vrbe extruderet: cum iā triduū ante publico ciuitatꝭ ꝯſenſu ĩ
vrbē receptꝰ eſſem. Id cum p̄tore inhibēte aſſequi nequiuiſſꝫ: vi-
deretqꝫ doctiſſimoꝝ hoīm optimorūqꝫ viroꝝ eam eſſe ſententiā:
vt mea illic quātulacūqꝫ mora dignitatē ciuitati foret ⁊ p̄uatim
et publice allatura: nihil amplꝰ aduerſus palā ꝟt p̄us: ſed clam
oīa atqꝫ ꝑ inſidias machinabat̄. alias atqꝫ alias ineptias cōmini-
ſcēs. ĩ idqꝫ maxīe nitebat̄: nequa mihi facultas foret domꝰ cōdu-
cēdæ: id qḋ tāto ſe faciliꝰ effecturꝝ opinabat̄: qḋ eſſet præt̄ anni
tempꝰ. Tūc ego poſteaq̄ȝ ſenſiſſem ædes tuas etiā vacare: de his
audiui fratrē tuū humaniſſimū viꝝ Baiū: qui q̄niā ſciſſet: q̄nta
mihi amicicia tecū eſſꝫ: intelligētqꝫ niſi ego ædes cōducerē: fore:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vt vacuæ oīno futuræ annū totū relinquerent: nō iuit⁹ cōditio-
nē accipiebat: p̄ſertim cum nulla ab me ꝯſueti p̄recij diminutio
fieret. Tum Ambroſi⁹ inclamitat Baiū nō bene cōſulere frater
nis ꝯmodis: nullā eīn domū Philelſo cōduci poſſe niſi hāc vnā
ꝑinde locandū eſſe quāto poſſꝫ pluri. Idq̄ꝫ non faciebat illa vul
ꝑecula: vt rei tuæ mi Scæua ꝓſpicer̄: ſꝫ vt mihi qꝺ cœperat: ī
cōmodaret. Itaq̄ꝫ dimidio pl⁹ dedi ꝑ mercede annua: q̄ꝫ dari an
tea cōſueſſet ſuꝑiorib⁹ ꝓximis ānis Nam in reꝑatiōe horti dū-
taxat aureos erogaui quinq̄ꝫ ⁊ id q̇dē p̄ter aureos q̄ttuordecim
quib⁹ deſiniri penſionē voluit Hæc aūt narrata ꝓlixi⁹ ab me ſūt
vt noſſes ꝑuicaciā ⁊ malignitatē hoīs Nā qꝺ Ambroſio ipſe
perhumanit̄ reſpōdi: quanq̄ꝫ dom⁹ adhuc mihi obnoxia eſt hunc
oēm mēſem quā ego reliq̇ liberā iam totos mēſes q̄ttuor. cupio
tamē vel hoc tpe meo amiciſſimo Scæuæ ſatiſfactū iri: cum ꝓ
mū aliq̇d mihi ex publico ære qꝺ debet̄: ſolutū fuerit. Tum ille
inſolētiore q̄dā faſtu nil aliud inq̇t mihi r̄ndes: Quid aliud in-
q̄ꝫ poſſim? Neq̄ꝫ iterꝝ ille doloſum eē dixit. Et ipſe rurſus ad-
ieci ſi iuri ciuili ḡuitatē addidiſſet: emēdati⁹ loq̄ret̄. Rem tenes
oēm mi Scæua Mihiq̄ꝫ pecuniæ nullæ ſūt. Pricipis ærariū
ita ē exhauſtū ob voraciſſimā hāc militū carybdim vt neq̄ꝫ mihi
neq̄ꝫ alij cuiq̄ꝫ viro togato ſatiſſiat Ego tibi debeo. ꝑnceps mihi
Nō magꝭ ego apud te ſū ī crimie: q̄ꝫ apud me ꝑnceps. Si me-
ret̄ ille veniā: meret̄ etiā Philelfus tu⁹. Nec tn̄ fore deſpero. vt
mihi ꝑpediē diſſoluat̄: qꝺ merui. Qꝺ ni factū fuerit: ꝓficiſcar ī
caſtra. Nec illinc ꝑus ſim abitur⁹: q̄ꝫ mihi ꝑnceps ſatiſfecerit.
Qꝺ ſi min⁹ aſſeq̇ potero: nō ſolū tibi ipe nō ſatiſfaciā: ſꝫ etiā erit
op⁹ vt ꝑuato ærario me adiuues. Nā vetere ꝓuerbio vt ſcis: q̄
amicoꝝ ſunt: cōmunia eſſe oportet. Tu intēa tpis tuis grauiſſi
mis lrīs Ambroſiū derthonēſem caſtigato. Uale. Ex Medio
lano. v. id⁹ octobres. M. cccc. lij.

Franciſc⁹ philel. Jenico daualo eq̄ti aurato ſal.

DEus malefaciat huic ꝑcellæ calamitatiq̄ꝫ belloꝝ: q̇b⁹
meū ad te iter ītercludit̄: nec vti licet ꝓfectiōe libera. Uix dici
queat mi Dauale. q̄ꝫ moleſte tuleri: ac ferā iā annis q̄ttuor cun
ctationē meā eundi ad vos: cū multaꝝ rerū: tum ſatyraꝝ cauſa
quippe q̇ vehement̄ dolcā tot in eo ope lucubratiōes mihi fru-
ſtra ſuſceptas. Sꝫ vtcūq̄ꝫ res hꝫ: eūdē ē tādē. id qꝺ ad martiū
eſt reiectum. Satyrarumꝫ codex qui decadas decem denis ſatyris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſingillatim diſtributas aduerſus decēmillia cōplectitꝛ: ē pulcher rim⁹ cum litteraꝝ notis: tum minijs ⁊ operculꝛ: q̇ ſi min⁹ intus ſaltē in cute te nō poterit nō delectare: quanq̄ꝫ puto nō mēte mi nus q̄ꝫ oratione lætabere. Uale Ex Mediolano. iiij. idus. octo bres. M. cccc. lij.

Franciſc⁹ philelſus Nicolao arcimboldo ſal.

Quarto id⁹ nouēbres ad Caluiſianū veni i caſtra ſphor tiana: vbi ſum ꝑhumanitꝛ ⁊ honorifice except⁹ a ꝓncipe Nec dubito me oīa ex ſentētia nr̄a ꝯfectuꝝ. Id factū cū fuerit: te reddā q̄ꝫprimū certiorē. Uale. Ex caſtris ducalib⁹ apud cal uiſianū ꝓdie id⁹ nouēbres. M. cccc. lij.

Franciſc⁹ philelſus Mattheo piſaurēſi ſalu.

Cum oīa a munificētiſſimo ꝓncipe nr̄o aſſecut⁹: q̄ volui Qđ eo ē mihi iucūdi⁹: quo me video maxia ex ꝑte libe ratū faſtidioſi iſti⁹ lōgi moroſitate atq̄ꝫ ineptitudie. Tibi āt plu rimū debere fateor: qđ mihi ⁊ re ſæpe ⁊ ꝟbo ſemꝑ ſatiſfeciſti Re liquū eſt: vt ſiqua pecuniola meæ familiæ ante meū reditū op⁹ fuerit: iſti ne deſis. Et quicquid dederis: adde ratiūculæ noſtræ. Uale. Ex Bammara nonis decēbrib⁹. Mcccc. lij.

Franciſcus philelfus Nicolao arcimboldo ſal.

Omnia mihi tribuit humaniſſim⁹ princeps noſter: q̄ vo lui. Nūc Ferrariā idcirco paululū diuertē īſtitui: q̄ il lic eē accepi Antoniū quēdā veronēſem: q̇ icliti Karoli Bāza gæ filiū cū ij iſtic eēnt: erudiebat. Is cū Karolo vna abiēs ſecū abſtulit codicē quēdam meū: q̇ vitæ illæ mag̃ ex ꝑte ꝯtinent. q̄ a Plutarcho mirabili diligentia ſcriptæ ſunt. Eo igitꝛ nauigo: vt huiōi codicē recuperē. Ad Natalē Chriſtianū oīno apđ vos ſum futur⁹ Uale. Ex Cremona. iij. id⁹ decēbres.. M. cccc. lij.

Franciſcus philelfus Xenofonti filio ſal.

Accepi binas lr̄as tuas eodē die cū ꝓmū ex caſtris duca lib⁹ Mediolanū ad. vij. kalꝛ. ianuarias reuertiſſem Pa rū tu alteras ad me dederas. x. kalꝛ. decēbres. alteras vero. vi. id⁹ Intellexi: q̄ ſcripſiſti oīa. Et quātū videre videor: peregrinatiōis iſti tuæ ſatietas iā te cepit. Qđ ſi an̄ abitionē tuā Ciceroni i of ficijs audire voluiſſes: aut nō abijſſes. ꝑſertim clam patre: aut tā ſubito domū nō repetēs: cū nōdū in deliberādo neq̄ꝫ tꝑis nec etiā diligētiæ ſatis adhibere potueris. Nihil tibi erat in cauſa: quāobrem in Romanā curiā te reciperes, quippe qui domi ha

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

deres. vnde ꝛ melioꝛ quottidie ꝛ doctioꝛ fieres. Quod ſi prudẽtiſ-
potiꝰ q̃ ſapiẽtiæ ſtudio ducebaris. h̄ eſt. pecunia magis q̃ virtu-
te atq; diſciplina. licebat tibi apud munificẽtiſſimũ noſtrũ p̃nci-
pẽ pecunioſiſſimo breui effici vbi malles negocio q̃ ocio te offer-
re. At fuerũt. q̄ te idurerit Itaq; ignoſcẽdũ eſt adoleſcẽtiæ tuæ
Poſthac cõſules tibi fortaſſe meliꝰ. In p̃ntia. vt ſcribis. cupis
iniciari Si religiõis amoꝛ id monet. nõ improbo. mõ etiã atq;
etiã cogites. q̃d tibi ſtatuendũ ſit. q̃d ſequendũ. quã incedendũ
viam. Nã ſi putas te in eccleſia foꝛe clarũ ſine ijs artibꝰ. q̃ apud
ſacerdotes habent in p̃cio. vehement erras Nã cum alia p̃mul-
ta diſcẽda ſunt. tum ius põtificiũ in p̃mis. omniſq; diuĩe rõnis
cognitio tenẽda. quæ theologia dicit Sin idcirco iſtiuſmodi de-
ſideriũ te coꝛripuit. vt ſine laboꝛe vitã iucũdam ducas. q̃ tuum
ſim inſtitutum p̃batur. potes facile ex meis moꝛibꝰ cõiectare.
Quare ſi me audis. primũ oĩm teipm collige. tecũ habita. Me-
ditare iterũ atq; iterũ. quã vitã viuẽ decreueris: Seu te ſæcularẽ
quã vocãt. elegeris. ſiue eccleſiaſticã. vtrã malueris. p̃bo. modo
ſit cũ laude. Quod ſi oĩno ad nos foꝛtaſſe redire inſtitueris tibi æ-
des paternæ nunq̃ occludent. Uale. Ex Mediolano nonis ia-
nuarijs. Mcccc. liij.

Frãciſcus philelfus Xenophõti filio ſal.

SCripſiſti primis lrĩs aliquos iſtic eẽ. q̃ cupiãt ſcire. q̃re
Sphoꝛtiada per. ph. ꝛ nõ p. f. lrãm notarim Ad hæc
qua rõne plærũq; in p̃ma ſyllaba p æ diphthõgum ſcripſerim.
Accipe qd petis vtrũq; breuit. Sphoꝛtias nõ ſolũ p p. cũ aſpi-
ratiõe h. ꝛ nõ p f. a me ſcribit. qd recta ſcriptura f. poſt ſ. apud
latinos eſſe nõ patit: ſed etiã quia nomẽ Sphoꝛtia deductũ vo-
lumꝰ a græco. qd eſt σπορθα ſpoꝛtha id ẽ fames vñ ꝛ σπο-
τια ηκαλουμενη εορτη ꝛ apud nos ſpoꝛtula. Huiꝰ autẽ rei
cauſam quoniã Platonẽ ſecutꝰ in eo libro q̃ de rectitudĩe nõim
eſt inſcriptꝰ. in libris de vita ꝛ rebus geſtis Frãciſci Sphoꝛtiæ
ſum redditurꝰ. h̄ tp̃e omitto. Plærũq; vero idcirco p æ diph-
thongat. quoniã deſcẽdit ἀπό του πληρεσ: qd plenũ fre-
quẽſq; ſignificat cõuerſa e. lõga in diphthongon æ. vt in ſæna
rhæda. læthes ĩ alijſq; p̃multis dictionibꝰ videmus obſeruari.
Uale. Ex Mediolano p̃die idꝰ ianuarias. Mcccc. liij

Frãciſcꝰ philelfus Jacobo camerinati ſal.

NOlim tibi p̃ſuadeas tuas ab me negligi. qd minꝰ q̃ p̃-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mū tibi ſignificarim. q̄d mihi Ciecchus Angeluſq; reſpōderint. Vi qđ petis. diligent curāt. putāt oīno ꝑpēdiē ex ſentētia tibi cōſultū iri. Cōfeciſſentq; qđ tua cauſa cœperāt: niſi occupatio-nes ꝓncipis quæ ſunt fere immēſæ ob plures præclaras legationes quæ vno pœne tempore cōuenerūt. aditum his tātiſꝑ interclusiſſent. dum his liberet̄ hax præſentia ac ſollicitudīe. Differri tamen res tua diu non poteſt. A me nullum erga te officium aut ſtudium neglige͂t. Tu iterim eſto bono animo. Nō cīn quātū intelligo: tua te fallet ſpes Vale. Ex Mediolano. x. ka. februarias. M. cccc. liij.

Franciſcus philelfus. Renato regi ſal.

Ternas lrās ad te dedi āno ſupiore ijs de reb⁹: q̄ tua maxime īterefāt. Jtaq; nō poterā nō mirari: qđ nihil rñdēs: p̄ſertim cū te humaniſſimū facillimūq; eē iāpridē vno oīm eq̄ ɔſenſu ſermoneq; audierā. Sz Johānes coſſa vir clariſſim⁹ idēq; ḡuiſſim⁹ qui mō ꝛ tu⁹ ꝛ chriſtianiſſimi Frācoꝝ regis legatus in Jtaliam venit. Liberauit me oī dubitatiōe: q̄ppe qui corā affirmarit nullas tibi oīno redditas eſſe lrās meas. De⁹ male faciat hoīm vel negligētiæ vel ꝑfidiæ. q̄ ꝛ me honeſtiſſimo officio. ꝛ te nō mediocri. vt opinor. vel vtilitate. vel voluptate fraudarint. Quib⁹ lrās ad te dedi. Frāci fuerūt oēs. quoꝝ vni Malurticæ cognomētum eſt. homi bellicis artib⁹ ſtudenti. ꝛ tui. vt aiebat. obſeruātiſſimo. Sz quoniam quæ ſcripſeram nō accepiſti: ea in p̄ntia tibi coram exponet idē Johānes coſſa. cui⁹ fides et diligētia tibi ſole clarior eſſe deb;. Vale. Ex Mediolano. vi kal. februarias. M. cccc. liij.

Franciſcus philelfus Guilielmo Vrſino Frāciæ cancellario ſalutem.

Cum vir clariſſim⁹ Johānes coſſa regius legat⁹ a florētinis reditur⁹ in Franciā Mediolano iter facēt. a me petijt tuo noīe libros de exilio q̄s ſupiorib⁹ annis elucubrarā. Hos ego ad te ideo in p̄ntia dare nō potui. quoniā nō eſſet tātum tp̄is datū vt exſcribi poſſent. Jtaq; nō potui nō ferre ꝑmoleſte. q᷑ tibi tāto et tāta dignitate viro min⁹ ſtatim gratificari quiuerim. præſertim ea in re. quæ mihi nō min⁹ iucūda eſſet q̄z futura honorifica. Nā ꝛ te iāpridē cū ob florētiſſimi tui generis ſplendorē. tū ob illuſtrē eruditionem tuam ſingularemq; ſapiētiam mirifica beniuolētia obſeruo. ꝛ ignar⁹ certe nō ſum. quātum ſit meo nos

mini ac laudi tua auctoritas īcremētū allatura: vbi ſcripta m
tuo ꝯgruiſſimo teſtionio cōfirmaris. Nec em̄ debeo dubitare mea
tibi voluptati fore. q̄ ⁊ humaniſſimꝰ ſis liberaliſſimaqꝫ natura.
et a me tātope diligarꝫ vt nihil ad amoris cumulum poſſit acce
dē. Dabo aūt operā. vt ꝓpediē morē gerā volūtati tuæ. Nā tū
libros de exilio q̄s petꝫ. tū alia plæraqꝫ ex his. q̄ a meo īgeio ſtu
dioqꝫ manarūt. curabo excribi ea plane. q̄cūqꝫ futura tibi iucūdi
ora exiſtiabo. Ua. Ex Medio. vi. ka. februarias. M. cccc. liiij

Fräciſcus philelfus Jacobo bicheto ſalu.

Niſi te iāpridē plurimū diligerē. ſtomacharer fortaſſe:
cū vixā codicem meum eſſe apud te tādiu vel inuitum.
Nam qđ dixeris puero meo eum tibi nō eſſe. haud intelligo. q̄
ſit animi tui ſentētia. Nō em̄ puto id dicē te. qđ meum codicē
nequaq̄ꝫ habueris. Nam ⁊ habuiſti. ⁊ eū aliijs cōmodaſti. Qđ
ſi illum fortaſſis amiſeris. tibi amiſſum volo. nō mihi. quanq̄ꝫ
opinor amiſſum tibi eū nō eſſe. Itaqꝫ rogo te. vt huic meo puero
meū illū codicē ad me des. ne me cogas aliūde remediū poſcere.
Ua. Mediolani ex ædibꝰ meis. iij. nōs februarias M. cccc. liiij

Fräciſcꝰ philelfus Jacobo bicheto ſal.

Quantū vidē videor: ita negocioſus es: vt nihil tibi ocij
reliquat ad inq̄rendū int̄ infinitā librorꝝ tuorꝝ copiā co
dicem illum meū. quo duæ orōnes lyſiæ a nobis traductæ. alte
ra funebris de laudibꝰ atheniēſium. altera iudicial' cōtra Erato
ſthenen adulterum. ⁊ Ariſtotelis Rhetorica ad Alexandrꝝ re
gē noſtra itē traductio ꝯtinent. Nō em̄ adduci poſſum. vt cre
dā aut te alieni mutui oblitū. aut qđ officij tui fideiqꝫ ſit. nolle
præſtare. Nā codicē illū tibi cōmodaui tpe illiꝰ optimi Philip
pi ducis. quē ea tu lege petiiſti. vt excribi curares nō vt nunq̄m
reſtituēs. At qui repetiui abs te illū ꝑ id tpis interdū. cum dice
res nōdum excriptū eſſe. cum ego tamen audirem ſecꝰ eſſe. Tuā
cunctationem idcirco ferebam patient̄. quoniā putarē q̄ eſſent
excripta. ea fortaſſe nōdum eſſe abs te ſatis emēdata. At nunc
quia præteriere iam āni cōplures nihil alienū ab amiciciæ iure
me facturꝝ exiſtimaui. aut exiſtimo. ſi te fecero certiorē me oīno
inſtituiſſe. mea mihi q̄ꝫprimū vendicare. Uale. Ex ædibus no
ſtris Mediolani. iij. nonas februarias. M. cccc. liiij.

Fräciſcꝰ philel. Guilielmo Urſino Fran
ciæ cancellario ſal. plu. dicit

DEterã alteras ad te lrãs ſexto kalẽdas februarias: q̃ ip
ſo die Johãnes coſſa vir oĩ laude ornat⁹ hinc in Franciã
profectur⁹ putabat. Sz cum poſtea retardat⁹ a meo pͥncipe di-
es aliq̃t pręt ſpem Mediolani agẽt: reuertit ad me codex q̃daz
me⁹: qui ãnos nõ nullos peregre abfuerat. Hui⁹ ego reditũ vel
tua cauſa ꝓhumanit̃ ⁊ libent̃ excepi: quanq̃ȝ tã diuturnę ei⁹ ab-
ſentię nõ mediocrit̃ ſuccenſuerã: quippe qui me iuito abſuiſſet.
Uerꝫ ea lege is reuerſus apud me in grãm rediȷ̃t. vt cõfeſtim al
pes trãſcẽderet ⁊ te viſur⁹ ⁊ Frãciam: atq̃ȝ iſtã quidem vt hoſpes
te vero vt ꝑpetuũ dominum Jtaq̃ȝ dono a me accipe tria nõ vul
garia aut cõtemnẽda opa. Lyſię ooatoris duo: h̃ eſt orationes
duas. alterã funebrẽ de laudib⁹ Atheniẽſium. iudicialem alterã
aduerſus Eratoſthenen adulterꝫ. Tercium autẽ op⁹ eſt Rheto-
rica Ariſtotelis philoſophi eloquẽtiſſimi ad Alexandrꝫ regem.
Hęc eñ omnia e gręco in latinũ traduxi: cũ eẽm ꝓpemodũ ado
leſcẽs philoſophiã Florẽtię oratoriãq̃ȝ docẽs: quę quanq̃ȝ exi-
ſtimo ꝓ ſe tibi fore iucũdiſſima: ſpero tamẽ ꝓpediẽ alia quędã
ad te dare: quę lõge ſis maiore cum voluptate lectitatur⁹. Ua
le. Et me Chriſtianiſſimo regi Karolo q̃ȝ diligẽtiſſime cõmẽda
Ex Mediolano. xiiij. kal'. martias. M. cccc. liij.

Fracĩſc⁹ philelfus Albertho zancario ſalu.

Nihil mihi iucũdi⁹ tuis lrĩs hoc tp̃e potuiſſz cõtingere.
Nã ⁊ de tua tuorũq̃ȝ oĩm bona valitudĩe certior factus
ſum: id qđ vehement̃ optabã. ⁊ Enochũ noſtrꝫ in iuuenẽ frugi
probumq̃ȝ euaſiſſe ex te patre intellexi. Quanq̃ȝ eñ ab ipſa vſq̃ȝ
puericia bonã de ſe ſpem pollicebat̃ Enochus: nõ poterã tamen
nõ ſubuereri ob iniq̃tatem temporꝫ ſec⁹ accidere poſſe q̃ȝ vellem⁹
Jtaq̃ȝ imortali deo imortalis habeo grãs: qđ te patre ꝯguiſſimo
optimoq̃ȝ viro dignũ ſe pręſtiterit. Qđ autem cupit bonis ar-
tib⁹ etiã a nobis inſtitui: rem nũciat nõ ingratã. Et vt breui rẽ
deã: ad Aprilẽ te videbo: ac tuo meoq̃ȝ deſiderio cumulatiſſime ſa
tiſfaciã. Pręterẽa quoniã de his q̃ in pñtia ab me ſcribunt̃: abs te
mẽtio facta ẽ dedi ad te particulã quãdã ex ſecũdo Sphortia-
dos noſtrę libro ⁊ p̃fationẽ hiſtorię Sphortianę. Uale. Ex
Mediolano. x. kal'. martias. M. cccc. liij.

Fracĩſc⁹ philelfus Johãni Marchioni mõtiſferrati ſalu.

IOhãnes coſſa iſtinc modo rediẽs mihi tuis ꝟbis renũcia
uit te libros meos de exilio dediſſe iamp̃ridẽ ad me. At ego illos

nuſquã vidi. Itaqꝫ tuũ fuerit memiſſe. cui dederis. quanq̃ꝫ vide
re videor eam eē hoīm fidem vel maximam hoc tempore. vt in
reddendis libris nulla ſeruet fides. quare qđ de regno ſcribit Eu
ripides. de libris dici nõ inſulſe queat. Nam ſiquidem ius deſe-
ras. libri decet cauſa relinquas reb⁹ in aliis pius. Uale. Ex me
diolano. viii. kal'. martias. M. cccc. liii.

¶ Frãciſcus philelfus Xenophõti filio ſal.

ADoleſcẽs quidam mediolanẽſis æqualis tuus aut pluſ
culo maior reuerſus primis dieb⁹ ex vrbe Roma Me
diolanũ mihi renũciauit veniſſe te ſecum vna vſqꝫ Peruſiam ad
nos ſcꝫ reditur. deinde quoniam metuiſſes iter facẽ ꝑ agrum flo
rentinum . diuertiſſe ad Tholẽtinates meos. vt iſtinc cum pri-
mũ per cœli clæmẽtiam licẽt. ꝑ flaminiã domũ repetẽs. Nõ im-
probo ꝯſiliũ tuũ ἀλλὰ προσέχε ἐλθων την ιμμό-
λαν ꝛ id q̇dẽ cũ ꝑpt ſicariũ illũ: cui man⁹ noſtra cauſa publi-
co iudicio a Senẽſib⁹ trũcata ẽ. tum ꝑpt ιερώνυμον βρο
κχάρδον ꝑpetrati quõdã i nos apud florẽtinos facinorꝭ
et licitatorẽ ꝛ ſociũ. Offendes Piſauri viꝝ gniſſimũ Iohãnem
fagnanũ nobis amiciſſimũ ꝛ Arimini Petꝝ perleonẽ ſtudioſiſ
ſimũ mei. Ab iis poteris edoceri: q̃ tibi iter habẽdũ ſit. q̇ vites
και φόρον λίβιον ſentit em̃ cũ Uenetis ꝛ qđ mõ dicebã.
την ιμμόλαν. Nã Ueneti etiã idcirco tibi cauẽdi ſunt. q̇
niã iis cũ hoc noſtro principe bellũ eſt. Si tibi Bononia iter fa
ciẽdũ fuerit. vtere Alberthi zancarii Enochi filii cõſilio. Is em̃
me. vt noſti. plurimũ colit. ꝛ vir ẽ plane optim⁹ Qđ ſi Ferraria
fuerꝭ pfectur⁹. pete Nicolaũ Uaronẽ clariſſimũ ꝛ eruditiſſimũ
viꝝ et mecum ſumma beniuolentia coniuctũ. a quo intelliges.
qua tibi eundũ ſit. Uitãdum em̃ tibi eſt iter ꝑ agꝝ Parmẽſem
Infeſtatur em̃ a corigianis militib⁹ Et de his hacten⁹. Propt
feſtinatiorẽ abicionem Petri Ioannis camerinatis præſtãtis ꝛ
fortiſſimi. ad Nicolaum cariſſimũ mihi fratrem ſcribere nihil
potui. quod eo ſequi⁹ ferat. velim. quod ad proximum maium
me videbit. Nã vix tandem heſterno veſperi mihi permiſit pn-
ceps liberam profectionem ad Alphonſum regem cũ fideiuſſio-
ne tamen intra quartum menſem redeundi. Uale. Et noſtros
omnis nomine meo ſaluere iube. Mediolano. vii. kal. martias
Mcccc. liii.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Enico daualo eq̃ti aurato ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Quid in cauſa fuerit. vt tādiu diſtulerim aduentū meū
accipies ex iohanne Antonio gotthalano viro nobili ac
tui nomis amātiſſimo. Spero tamē fore: vt ante veris exitū te
videā. Tu me intēa tpis ama: vt ſoles: ⁊ Alphōſo regi qꝫ dilig̅e
tiſſime commenda. Uale. Ex Mediolano. vi. kalen. martias.
M. cccc. liij.

Frācīſcꝰ philel. Petro perleoni ſalu.

Quod ī patriā te recepis: gaudeo plurimū. Uiues em̄
ſine iuidia. viues cū tuis. viues apud ꝑncipē Sigiſmū
dū: cuiꝰ v̄tꝰ ⁊ mag̃ ē ⁊ illuſtris in ꝑmis Itaqꝫ tibi nō poſſū nō g̃
tulari. Tuū āt fuerit ita teipm ꝯponē: vt qſi ἐκ τῶν εὐξείνε
κυματων. in portū te recepis: qđ reliquū ē vitæ. viuas ī li
berali ocio quieteqꝫ fructifera. Effice inquā: vt ex tot tuis tātiſ
qꝫ laborıbꝰ: q̃s terra mariqꝫ ꝑtuliſti egregiꝰ fructꝰ aliq̃s emanet
ad poſteros. Uale. Ac tuos oīs vel nr̄os potiꝰ noīe meo ſalute
pluria impartias: velim. Xenophon noſter ꝓxīe diē iſtac iter ad
nos eſt facturꝰ. Ex Mediolano. v. kalē martias. M. cccc. liij

Frācīſcꝰ philel. Poggio ⁊ Laurētio Uallæ ſalu.

Uos vel ipſa rōne vel admonitiōe mea ꝯiūctos velim
īndiguū exiſtimaui: vt lrīs meis diiūgeremi. Quid em̄
per immortalē deum ex amicis vos reddidit inimicos Error ne
forſitan vos decepit: qđ vel inducti vel vltro in leuitatis vt au
dacter ⁊ amice vobiſcū loquar: ſtulticiæqꝫ certamē tam temere
irruatis? Solemꝰ em̄ non nunq̃ꝫ rationē deſerētes ſponte ſequi
animi ꝑturbationes. Ideꝫ facimꝰ ſæpenumero decepti ſuaſiōi
bꝰ alioꝝ. q̇ vel nos clam exoſi vel ſe vlciſci cupiētes inſaniæ ſti
mulos iniecerūt: q̇bꝰ vehemētiſſime cōcitati diuīa oīa hūanaqꝫ
iura ꝯfundimꝰ: nō tam dignitati noſtræ ꝯſulentes q̃ꝫ alienæ ꝓ
cōtumeliā ac nequiciā oēm inſidiātes. Nec ſane dubitem vtrū
qꝫ veſtꝝ ꝓbabilis aliq̃s rōnes adductꝝ. quibꝰ iure a vobis fieri
videat̄. quod iniuria facitis: At ego nullis iſtiuſmodi ratiōibꝰ
aſſentiendū cenſeo. cū neqꝫ priſtinæ amiciciæ. neqꝫ ætatis v̄æ:
neqꝫ ipſiꝰ decori rationē habeatis. At ſum iniuria laceſſitꝰ Et q̄
nā iniuria tāta eſt. vt delirare vos cogat? Satis em̄ delirat. qui
mētit̄. Ea ē certe ꝑturbati animi natura. ea vis. is impetꝰ ac fu
ror. vt ſibi moderari nullo pacto queat. quippe q̇ in re etiā vera
ſi minꝰ mentit̄ oīno. aut vanꝰ ſit tamē. aut mēdaciū dicat. cum
vel gratia voluptatis. vel rei ipſiꝰ nimietate mēdacē ſe ꝑſtet Nā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

qui rōnis lumīe ſit orbatꝰ. q̄zdiu eo caret. nec intueri quicq̄z ꝑ/
ſpicere nec recte iudicare poteſt. Quo fit. vt tanq̄z ꝑ obſcuriſſi/
mas tenebras incedēs. vn̄ egrediat. qua ꝑgat. quo ꝑuēturꝰ ſit.
neſciat. Saniꝰ certe fuerat p̄mis illis ve nōdū iualeſcētibꝰ per
motionū ſcintillis āte reſiſtē. q̄z trāſirēt in flamas. qđ poſteaq̄z
factū nō eſt. ſꝫ accēſo iam igni ea fomēta materieq̄z adiecimꝰ vt
animis cōflagrātibꝰ fieri nulla poſſit acceſſio. vtamur ſaltē eo re
medio. qđ omnibꝰ in ijs rebꝰ natura ſolet afferre. q̄ humani ſunt
ſolutiq̄z appetitꝰ. hoc eſt. vt qđ ratio ipſa nō valet. ſatietas ſal/
tē præſtat. Quātū audio. nullū eſt maledicēdi genꝰ. qđ dum ī
uicē ꝑ oēm vituperationis cōtumeliā digladiami. intactū reliq̄
ritis. Nullū animi flagitiū. nullū corpis vitiū. nullū fortunæ:
quā vocāt. icōmodū omiſiſtis. Qđ aliud deniq̄z genꝰ detis. q̄ i
veſtꝝ dedecꝰ ſit vtendū: Equidē præt ſingularē quādā ꝛ iaudi
tā ineptitudinē nihil video reliquū qđ addatis. q̄ ridiculo ſitis
cūctis hoibꝰ Nā q̄d ineptiꝰ dici. q̄d inſaniꝰ queat excogitari. q̄z
viros doctos ac ſenes maledicēdi intēperātia q̄z diſſolutiōe ve/
luti gloriari: ꝛ id q̄dē Romana ī curia. hꝰ eſt ī celeberrimo atq̄z
ſplēdidiſſimo totiꝰ orbis terrarꝝ ſpectaculo. in grauiſſimo epiſco
porꝝ cardinaliūq̄z cōſpectu. in oculis ſummi ſanctiſſimiq̄z pōti/
ficis Nicolai Quinti. q̄ nō minus mirabili v̄tute ꝛ ſapiētia. q̄z
ſuprema dignitatꝭ præſtātia vices Chriſti ī terris gerit. Ut em
de reliq̄s patribꝰ viriſq̄z itegerrimis cōticeſcam. quibꝰ aut ſtoma
chum vos mouere aut riſum cōſentaneū eſt. qua mēte. quo aio
in vos eē arbitrami Nicolaū Quintū tāta bonitate. tāta iuſti/
cia. tāta pietate pōtificē. cū vel legit. vel audit. q̄ tā petulāter tā
fœde ī vos iuicē declamatis: iuuat em̄ liberrime de vobis apud
vos loq̄: quorꝝ laudi æque faueo atq̄z meæ An minꝰ fortaſſe me
miſtis eam eē hoim naturā. vt ſilitudie morꝝ ad beniuolentiam
facillime agant. diſſimilitudie v̄o cōtra: Itaq̄z nō abſurde Age
ſilaum tradunt cū quenq̄z intueret. q̄ alium vituꝑaret laudaret
ve. dicē ſolitū ſe nō minꝰ ex ipſa orōne iudiciū facē de eo qui di/
ceret. q̄z de quo diceret. Et ne id quidē mirꝝ. Nam permotus
animꝰ permulta effatiar. eſt neceſſe. quæ nō mediocrē moribꝰ ia
cturā afferāt apud ſapiētis ꝛ bonos viros. q̄z aures offendunt
ijs dictꝭ. quæ ipſi nō p'ent. Quos āt alienos a noſtris moribꝰ
iudicemꝰ. ab ijs nos quoq̄z aīm facimꝰ alienum. Prætēa nemo
quenq̄m oīno amare poſſit. quē flagitio ſenſerit obnoxiū. etiā ſi

ipſe vir omnino bonus nō ſit. Nam vel in moꝝ ſimilitudine de prauati animi ſe oderūt. At illum a flagitio abhorrē qui cenſea- mus: cuiꝰ flagitioſiſſima ſit oratio? Fatebor eq̄dem īgenue de me ipſo. Nec me annū iam natum quartum ⁊ quinquageſimū vl- lus a veritate compeſcet pudor: quod eo facio libentiꝰ: vt exem- plum meum vel ꝓbetis: vel imitemi. Sum quā doq̄ȝ ī quoſdā inuectꝰ: acerbiꝰ fortaſſe: q̄ȝ par eēt. ⁊ id ſane nulla vnq̄ȝ alteꝝ la- ceſſens iīuria: ſed ingēti potiꝰ a quibuſdā cōtumelia laceſſitꝰ. Tū cum mea lego. ⁊ meipſum cōſidero: nō poſſum nō erubeſcē: me tuēs: ne quoquomodo vituperent ī meipō: quæ aliȷs dederim vi- cio. Nō em̄ quæ in aliȷs iure etiā carpimꝰ: nota ſunt oībꝰ. At oratio noſtra occulta eē non p̄t. Nō modo me Saluſtiꝰ ȷs nō delectat: q̄ ſcripſit in. M. Tulliū. Ciceronē: nec itē oīno q̄ Ci- cero in Antoniū: aut in Timarchū Philippūq̄ȝ Demoſthenes ſed etiā vir ſanctiſſimꝰ ac diſertiſſimꝰ Hieronymꝰ nō ſine mole- ſtia a me legit: cū inuehit in Rufinū: quē viꝝ doctū extitiſſe ex eiꝰ ſcriptis facile ipſi cognoſcimꝰ: ſanctū vero bonūq̄ȝ fuiſſe Au relȷ Auguſtini locupletiſſimū teſtimoniū docet. Quare ſi ſapi tis Poggi atq̄ȝ Laurēti: miſſam facite tātam iſtā tāq̄ȝ abomina bilē maledicēdi licētiam. Memineritis bonæ famæ. memineri tis decori. memineritis ætatis veſtræ: quoꝝ alter iā ſeniū alter ſenectutē agit. Memineritis inq̄ȝ. memieritis ſempiterni iudi cȷ: qđ admodū longe a vobis abeſſe nō p̄t. An eſtis obliti mihi vindictā. ⁊ ego retribuā? quanq̄ȝ in vobis q̄d ſit ampliꝰ vindicā dū: nō intelligo. q̄ veſtꝝ nomē mutuis orationū gladȷs ꝑ om- ne vituꝑationū cōtumeliarūq̄ȝ vn̄ nꝰ acerbiſſime quātū in vobis fuerit: iteremiſtis. Quid de vob p̄ntes ſentiāt: q̄d poſteri iudica būt: in quoꝝ manꝰ ſcripta vr̄a ꝑueniāt? Itaq̄ȝ vos etiā atq̄ȝ etiā rogo ⁊ obſecro: vt redeatis tādem in grām mutuā. Omiſſiſq̄ȝ oī bꝰ aioꝝ irritamētis ꝑ ἀμνηστείαν amneſtian quā dicūt: ⁊ παλινῳδίαν potiꝰ quoad eiꝰ fieri liceat: qđ certe licet: ita ad beniuolētiam priſtinā mutuo ſtudio opaq̄ȝ cōtendite: vt ⁊ iu ſticiæ laudem apud hoīes ⁊ dilectionis īcrementū apud ſummū pontificē: ⁊ pœnitētiæ grām apud īmortalē deū mereami. Va lete viri amiciſſimi atq̄ȝ optimi Ex Mediolano nonis martȷs M. cccc. lȷ.

Franciſcꝰ philelfus Petro Thomaſio philoſopho medicoq̄ȝ ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Secundum librum de exilio qui de infamia inſcribit: ve
lim huic iſti tabellario qui meas tibi litteras reddidit:
ad me des. deſidero etiam tercium: in quo de paupertate diſſerui-
mus: qui ſi ipſe quoq; apud te eſt: dato item eidem ad me tabel-
lario. Sin minꝰ eſt apud te. quære a Bernardo meo Juſtinia-
no. Plura ad te nūc ſcribere nō potui ꝑpter occupationes me-
as. Propediem agam tecum pluribꝰ. Uale. Ex Mediolano.
Nonis martijs. M.cccc.liij.

Frāciſcꝰ philelfus Petro perleoni ſal.

De Phæthonte quod petis: dictio triſyllaba eſt Phæ-
thon. Scribit em apud græcos φαέθων phaethon.
et nō φάιθων phæthon. Uale. Ex Mediolano. viij. idꝰ mar-
tias. M.cccc.liij.

Francisci Philelfi Epiſtolarum Liber Undecimus:

Franciſcus Philelfus Sigiſmūdo Pan-
dulpho Malateſtæ ducali Imperatori ſalu:

Qui patrem tuum Pandulphum Malate-
ſtam ſumma ꝟtute pricipem tantopere ſem-
per colui ſenem iuuenis niſi te filium amem
obſeruemq; iuuenem ſenex: videar mihi ad-
modum ingratus: præſertim cum ille me:
vt erat vnꝰ omnium munificētiſſimꝰ: non
dilexerit ſolum: ſed etiā pulcherrimis bene-
ficijs quādoq; affecerit. Accedit ad hoc animi inſtitutum tua i
omnes eruditos & doctos hoīes vel cōſuetudo: vel humanitas:
qua ita rapior ad te colēdum: vt tuo mihi nemie eſſe dulciꝰ ni-
hil queat. Nō eēi eſſe nō potes omni laude cumulatiſſimꝰ qui-
dam princeps: qui ſimulacra etiam ꝟtutis & diſciplinæ tantope-
re in alijs admireris: illiſq; benefacias: quos tales exiſtimaris.
Quare tibi perſuadeas velim me ita eſſe tuum: vt omnia tibi de
me poſſis quaſi iure quodam peculiari polliceri. Nam ego in te
nō mediocrem ſpem cōſtitutam & collocatam habeo. Et vt itel-
ligas, quo animo in te ſim, & q̄ȝ faueam tuæ gloriæ breui ꝑſtri

gam. Duo ſum nuper aggreſſus opera: quæ litterarum immor-
talitati commendem: alter̄ verſu: alterum proſa. Et hoc quidē
de vita ⁊ reb⁹ geſtis Franciſci Sphortiæ ſoceri tui inſcribitur.
Illud autem Sphortiada more figuraq́ꝫ poetica: vbi quātum
mea facultas feret: nihil omittam: quod ſummi principis foel
icitatem probet. In vtroq́ꝫ de te ſum v̄ba facturus cum pro tua
dignitate: tum etiam ꝑ veritate. Id autem vt cumulate faciam
tua mihi opera op⁹ eſt. Res abs te clariſſime geſtas vulgo narra
ri video plurimas. Nec inuenio quenq̄ꝫ: qui neget omnia te geſ
ſiſſe non ſapienter minus q̄ꝫ fortiter. Sed vna re turbor: quod
ordinem modumq́ꝫ ignoro. Nec eſt: qui mihi omnino ſatiſfaci
at: cum alij de loco vbi quid cum laude factum ſit: alij de tempo
re: alij de alio quopiam negocio inter ſe diſcrepent. Quamobrem
cum dignitati cōſules tuæ: tum etiam veritati meæ: ſi commē
taria ad me aliqua dederis vel materno (vt aiūt) ſermone ſcripta
vnde tan q̄ꝫ ex aliquo fonte quod in re verum ſit: hauriam. Qđ
ſi feceris: tāta ſollicitudīe me leuabis: vt ingētes ſim tibi grati-
as habitur⁹. Et q̄ꝫq̄ꝫ non ſum: vt es animo liberali atq́ꝫ benefi-
co: ignarus permultos apud te eſſe: qui in huiuſmodi commen-
tarijs cōficiendis non inepte operam ſuam accōmodent: tamen
ſi eam ꝓuinciam viro diſertiſſimo Petro perleoni ciui tuo dele-
gaueris. ⁊ tibi ⁊ mihi egregie ſatiſfacies. Vale ſplēdidiſſimum
decus Malateſtarum. Ex Mediolano. vi. idus martias. M.
cccc. liij.

Fracīſc⁹ philelfus Nicodemo tranche
dino ſalutem dicit

POſteaq́ꝫ hinc abijſti: quod præſens mihi perſuaſeras:
ita mutatum eſt: vt ab omni tua etiam ſuaſione aborre
am. Dixeram tibi Andream alamānum præſtātem adoleſcen-
tem mihi coram expoſuiſſe renūciatum eſſe pontifici maximo cū
de ei⁹ vita ac morib⁹ Mediolani ſermo aliquādo haberet: me q̇d
ſentirem interrogatum reſpōdiſſe Nicolaum Quintum virum
mihi videri doctiſſime eruditum: ſed adhuc ſapere famulatū Id
tu dictum eſſe pontifici ne crederē: ꝑmultis ⁊ argumētis ⁊ rati
onib⁹ oſtēdere ſtuduiſti. Et vt es omni in re accurat⁹ ⁊ bonus ad
id maxime elaboraſti: vt ab hac animi ſollicitudine me eximeres
id qđ etiam plane præſtitiſſes. niſi aliud quiddam poſt habitio
nem tuam veniſſet in mētem. Eſt Romæ: vt noſti. Petr⁹ Lā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

did⁹ decembris ẽgregius quidam ⁊ maledicẽdi ⁊ inſidiãdi arti-
fex. Is aduerſus me permulta iampridem perperam eſt machi-
natus per omnem animi nequiciã. adeo vt nõ modo mihi clam
et ꝑ latrocinia ſemꝑ detrahẽ cõſueuerit. ſed cõuiuia quoqꝫ Me-
diolanẽſia illa noſtra quæ hic cum aderas: lectitaſti: multis i lo-
cis ãnis ſuperioꝛib⁹ cum nobiliſſim⁹ dux Philipp⁹ eſſet in viuis
depꝛauarit atqꝫ coꝛruperit. Qua fraude factum eſt. vt vix euade-
ret publicam infamiæ notam: quæ illis inuri ſolet: qui vulgo
appellant falſarij. Nec ſane dubitarim eũdem iſtum nigerrimũ
candidũ oꝛiginem ac ſegetem extitiſſe ⁊ calumniãdo ⁊ inducẽdo
diſcoꝛdiaꝝ inimiciciarũqꝫ omniũ: quib⁹ Poggius ac Valla in-
uicem ſe dilacerãt ꝑ omnem cõtumeliæ fœditatem. Conſueuit
enĩ ex alioꝝ incõmodis ⁊ infamia famæ ſuæ cõmodiſqꝫ cõſulere
Siquid ergo de me ad ſummũ pontificẽ falſo delatum eſt: nebu-
lo iſte Candid⁹ debet eſſe in cauſa. Itaqꝫ oĩm primũ abs te peto
vt ſi hæ litteræ te pꝛius offenderint ĩ itinere/ qꝫ Florẽtia exceſſe-
ris. Andreã alamãnum cõuenias: ab eoqꝫ ſciſciteris: iocat⁹ ne
ſit hac de re mecũ: vt plæriqꝫ ſolẽt: an locut⁹ ſerio. Deinde ſi ve-
ro mihi calumniã renũciaſſe Andreã non finxiſſe aĩaduerteris:
te maioꝛem in modũ etiã atqꝫ etiam rogo: vt meo nõie põtificẽ
adeas. ⁊ ei hæc omnia de me referas: quæ pñs coꝛãqꝫ cognoſti.
Nã quo pacto xp̃o vituperem: quẽ ⁊ verſu ⁊ pꝛoſa perſæpe lau-
darim ĩnocẽtem pꝛæſertim ⁊ ſapientẽ viꝝ ⁊ de me iãpꝛidem me-
ritũ optime. Tu rẽ tenes. Reliqua ꝓ tua pꝛudentia ipſe pſtabis
. Vale. Ex Mediolano. iiij. id⁹ martias. M. cccc. liij

Frãciſcus philelſus Petro perleoni ſal.

Quid volo iſtic agas mea nomine: græce ad te ſcripſi.
Fac ſi me amas: vt q̃ꝫ pꝛimum adeas Sigiſmũdum pꝛin-
cipem: cui diligent̃ expone quod tibi videas in cõmentarijs datũ
Quod ſi feceris: rem mihi facies mirifice gratam: habebeqꝫ tibi
non inuitus gratias immoꝛtalis. Cum has litteras iam eſſem
obſignatur⁹. Xenophon filius aduenit cum litteris tuis: q̃s
ſumma cum voluptate perlegi. Nam ex litteris ijs quas ad te
dedi quinto kalendas martias. potuiſti non obſcure coniectare:
q̃ꝫ mihi iucũdus fuerat tuus in patriã reditus: quem nulla tua
epiſtola ſed ex Benua cognoꝛam Quod autẽ tantopere tu a em-
nia mihi cõmunia eſſe oſtenderis: nõ erat opus. Nam tuũ erga
me animũ iampꝛidẽ noui. ⁊ tibi me⁹ ignot⁹ non eſt. Voluiſſem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Xenophon apud te fuiſſet: vt tibi gatificaretur. Sꝫ comitum cauſa facit: vt ei ignoſcat. Quoniam breui te videbo in præſen- tia lōgioꝛ eſſe nolui. Et tuam pudiciſſimam ſponſam ⁊ noſtros omnis bene valere opto. Uale. Ex Mediolano ꝓdie idus mar tias. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſcus philelfus Jacobo camerinati ſal.

QUam tam diligētiam adhibuerim in rem tuam. potes ex Ciccho Angeloqꝫ cognoſcere. Idem vt mihi tu hoc tempoꝛe officium præſtes. væhemēter cupio. Fac inqꝫ opera et ſtudio tuo: vt Cicchus quod intereſt rei meæ pecuniariæ apud hos ædiles ꝗꝫ pꝛimum litteris ſuis abſoluat. Uerum bono ſint stramēto ſcriptæ (vt aiunt) Et fide opꝰ eſt ⁊ celeritate. Cauſam Cicchus ex me coꝛam intellexit. Codicem epiſtolaꝝ cum ꝓmū abſoluero. dabo ad te libēter. Xenephon totꝰ eſt tuus ⁊ pater nō minus. Uale. Ex Mediolano. xij. kalendas Apꝛiles. Mille ſimo. cccc. liiij.

¶ Frāciſcus philelfus Lodowico gonzagæ pꝛincipi mātuano ſalutem

NOn eqꝺem ſum oblitꝰ. quam mihi nuꝑ in agro brixia no beniuolētiam oſtēdiſti. ⁊ quāta me nō humanitate ſolum. ſꝫ benignitate etiam pſæpe excepis. Itaqꝫ ex eo tꝑe intel lexi pmagnā mihi in te ſpem ⁊ poſitam eſſe ⁊ cōſtitutam. Inde qꝫ factum eſt. vt ita te obſeruem ac venerer. vt me abs te putem dignū exiſtiari i ꝗ nullū bn̄ficiū tuū ſit intmoꝛituꝝ q̄ mea me de te opinio ne falſum habeat. eſt magnitudis ⁊ munificētiæ tuæ. Quid autem abs te velim. ethꝛuſco ſermone intelliges. Eſt ce- leritate nō minus opꝰ q̄z beneficētia Uale. Ex Mediolano. iiij nonas Apꝛiles. M. cccc. liiij.

¶ Franciſcus philelfus Alexādro Sphoꝛtiæ attēdulo ꝓncipi Piſauri ſal. pl. di.

EXiſtimabā te ante repetituꝝ Mediolanū. q̄z pficiſce- reris in Tuſciam. Sꝫ quoniā didici ſecꝰ foꝛe: qꝺ pn̄s tecū ac coꝛam acturꝰ eram. nūc ⁊ abſens ⁊ ꝑ lrās agam. neceſſe eſt. Pꝛopediē iuſſu ꝓncipis nō tam ſui q̄z negocij mei cauſa Ro mā iturꝰ ſum ad ſummum pōtificem. Ut noſti ex eo ſum philo ſophoꝝ oꝛdie. qui rem pecuniariā in bonis nō ducūt. Quo fit: vt neqꝫ ſim auri diues nec eſſe vnq̄z poſſim Nā habet nemo: qꝺ negligit. Et mihi tamē habenda eſt ratio dignitatis Sphoꝛti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

interioꝛ ſolet æſtimari. Mihi pluribꝰ opꝰ eſt: q̄ priceps effatim
præſtare nō oīno poteſt. Itaqꝫ partiendū hoc honeris tecū eſt.
Quā tu ꝓuinciā ſi libent̄ fueris amplexꝰ: nō minꝰ iudicādꝰ q̄ꝫ
nominādꝰ Alexāder exiſtimeris. Uale Ex Mediolano. iiij. no
nas aꝑles. M. cccc. liij.

Franciſcꝰ philelfus Andreæ alamāno ſal.

ERat vel officij vel humanitatis tuæ ꝑſteaq̄ꝫ hinc Flo
rētiam reuertiſti: litteraꝝ aliq̄d ad me: q̄bꝰ de te tuiſqꝫ re
bꝰ omnibꝰ ꝓ amicicia nr̄a certioꝛ fierem. Qđ tamē te nō feciſſe
eo fero moderatiꝰ: qđ ΝΕΌΓΑΜΟΣ ὬΝ neogamos on amoꝛē
q̄ꝫ amicitiæ ħ eſt vxoris q̄ꝫ Philelfi ratione habere maluiſti Ue
rum ſi ſapis: omnia modice. Nam ager frequētius q̄ꝫ par ſit re
nouatꝰ nō admodum ſæpe ꝓdit in ſegetem. Ad filioꝝ ꝓcreatio
nem nō ad voluptatem cōiugium eſt cōſtitutū. Quin quo rari
oꝛ eſt humanis in rebꝰ: eo ſuauioꝛ eſt voluptas omnis Nam qđ
ſatietatem affert: iucundum omnino eſſe nō poteſt. Quare ſi ad
hominem amiciſſimum ſcripſiſſes: nō modo feciſſes ꝓ officio. ſꝫ
qđ ΤΟΙΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΙΣ ſurripuiſſes temporis: ad maiorē
tibi voluptatem ſurripuiſſes. Itaqꝫ ſi me audis: litteraꝝ faſcicu
los ad me q̄ꝫprimū accōmoda. Et q̄d ipſe agas, ⁊ q̄d agatur in
Tuſcia: fac intelligam. Nam hic nos ad bellum accingimꝰ nō
ſuſtinēdum. ſꝫ immoꝛtali noſtra cum gloꝛia ꝓfligādum. Non
eīm alere bellum volumꝰ: ſed finire. Id qđ ſi etiam vos factum
ire cōſtitueritis. ⁊ vobis ⁊ floꝛētiſſimæ reipublicæ veſtræ q̄ꝫ ſa
luberrime cōſuletis. Nec eſt ꝓfecto quiſquā in nomīe latino: q̄
vobis vnis cum ⁊ animi magnitudīe ⁊ altitudīe: tum etiā pru
dentia ſit ſuperioꝛ. Quo fit: vt niſi ciuilis vl̄ diſcoꝛdia vel facul
tas rectos cogitatꝰ veſtros impediat: victoꝛes breui futuri ſitis
Uale. Ex Mediolano. iiij. nonas aꝑles. M. cccc. liij.

Franciſcus philel. Nicolao Strozæ eq̄ti aurato ſal.

PUtas foꝛtaſſe vel obliuiōe vel negligētia factū eſſe: vt
qđ ab me iſtic ſoluēti patieras: nondū ad te ierit. Sed
neutri ꝑfecta iſtiuſmodi vitioꝝ ē locꝰ apđ me vllꝰ Nā ⁊ memo
ria valeo plurimū ⁊ ſum vnꝰ oīm diligētiſſimꝰ: ꝑſertim ī ijs re
bꝰ quæ amicoꝝ inſunt. Qđ aūt vehement̄ ⁊ diligā te ⁊ amē:
tum ea facit familiaritas ac neceſſitudo: q̄ mihi ē iā multis ānis
cū vniuerſa Strozaꝝ familia: tum ipſe tu q̄ de me ꝓuatim es bn̄
ꝓmeritꝰ Sꝫ duo fuerūt in cauſa: vt in hāc diē minꝰ ſim: vt vo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

lebā. tibi gratificat⁹. Nam ⁊ librario carui. ⁊ quiddā ꝓ officio meo p̄ſtare me ꝑncipi meo oportuit: qđ ita me ipediuit: vt nihil oīno ociȷ̄ mihi cōceſſum fuerit. Sȝ quo ſerius p̄ſtiti: eo cumulati⁹ ꝑpedie ad te ibit. Tu me iterea tpis: vt amare nō ceſſes: etiā atqȝ etiā rogo: id qđ ita intelligā te feciſſe: ſi me nobiliſſimo iſti pricipi quottidie magis feceris cariorē. Grauiſſimū ⁊ humaniſſimū viꝝ Lodouicū Caſellam bene valē opto Uale Et diſertiſſimo Tito meo ſalutē plurimā ꝟbis meis nūciato. Ex Mediolano. pridie kal'. aples. M. cccc. liiȷ

Fracīſc⁹ philelfus Nicolao Claroni ſal.

Quod nihil ad te ſcripſerim p⁹ meā a vob abitionē: honeſtæ q̄dā occupatiōes meæ cauſam p̄ſtiterūt Itaqȝ rogo te: mihi vt ignoſcas: tibiqȝ ꝑſuadeas: me vnū eſſe: q̄ tanto te amore ꝯplector: vt aliū magꝫ neminē Itaqȝ ſiqđ i me ē: qđ tibi iucūdū eſſe poſſit: id ita eſſe tuū exiſtimato: vt meū magꝫ eſſe nō poſſit. Cōmuni ꝑncipi me q̄ȝ diligētiſſime ⁊ ꝑſæpiſſime ꝯmēda. Præſtātiſſimū viꝝ eloquētiſſimūqȝ Caſellā ſaluē plurimū opto. Uale Ex Mediolano ꝑdie kal'. aples. M. cccc. liiȷ

Fracīſc⁹ philel. Fracīſco caſtrēſi grāmatico ſalu.

Quam tibi ꝓuinciā iſtic ſoluēs delegari: debes eſſe neq̄qȝ neſcius Itaqȝ miror nullas me accepiſſe lrās tuas cū co carmīe: qđ in ꝑncipē iſtū oī laude ⁊ admiratiōe dignū ex tpe luſerā. Feceris igit' ꝓ beniuolētia nr̄a: ſi tali me deſiderio q̄ȝprimū leuab. qđ vt facias: etiā atqȝ etiā abs te peto. Uale. Ex Mediolano ꝑdie kal'. aples. M. cccc. liiȷ.

Fracīſc⁹ philelfus Lodowico caſellæ ſal. plu. di.

Cum Antoni⁹ Tricin⁹ ferrariā petēt: īdignū me facturū exiſtimabā: ſi is meis vacu⁹ lrīs ad vos iſſet. Quid aūt aliud ad te ſcriberē q̄ȝ vnū illud: qđ ⁊ libent' apud oēs ⁊ cōtinent' prædico: me tibi cū ꝓpt' maxias tuas mirabileſqȝ ꝟtutes tum ꝓpt' ſingularē tuā erga me humanitatē ac beneficētiā debere plurimū: Itaqȝ tibi velim certo ꝑſuadeas me vnū eſſe ꝑpetuoqȝ futuꝝ: q̄ nihil neqȝ magnū neqȝ ꝑuū recuſatur⁹ ſim tua cauſa Quare abs te peto atqȝ ob̄ſecro: vt oīb⁹ in reb⁹ officio opaqȝ mea nō vtaris ſolū: ſed etiā ſi op⁹ fuerit: vt ita dixeris: abutaris Uale. Et cōmuni ꝑncipi me vt ſoles cariſſimū redde. Ex Mediolano. xvi. kal'. maias. M. cccc. liiȷ.

Fracīſc⁹ philelfus Petro perleoni ſal.

QVm ꝓmum Candid⁹ decemb⁹ eques aurat⁹ pn̄cipis
tui noīe veniſſ3 Mediolanū. ⁊ ex eo certior fact⁹ eſſem
de oī ſtatu tuo id qđ min⁹ cumulate ex lrīs tuis quas filio Xeno
phōti ad me dederas: ante cognorā: mirabili gaudio ſum affect⁹
et tibi ꝑ meas lrās. vt par erat: cōgratulat⁹. Deinde cū dies cō-
pluſculi præteriſſent: didici ex eodem Candido lrās meas oīs ⁊
quas ad te ⁊ q̄s ad ꝓncipem tuū dederā eſſe int̄ eundū tabellario
int̄ceptas ſurreptasve. Itaq3 ⁊ ad Sigiſmūdum ꝓncipē eadem
rurſus ſcripſi q̄ antea. ⁊ tecū idcirco egi breui⁹: quoniā ꝑ tabella
riū nō licuit vti ꝓlixitate. Quare ea dūtaxat audies græce: quæ
apud ꝓncipē tibi tuū v̄bis meis ⁊ dicēda ſunt ⁊ curāda. Vale.
Ex Mediolano. xv. kal'. maias. Mcccc. liiij.

Frāciſc⁹ philelfus Iacobo camerinati ſal.

NIſi vehement̄ amem amorē tuū: īgrat⁹ ſim. Quæ ſplē
didiſſimi eq̄tis aurati Iohānis tholētinatis ſcriba tuo
noīe mihi corā expoſuit: libētiſſime audiui. Quid aūt aut ſentiā
aut velim. tecū vna Cremonæ ad paucos vſq3 dies ꝯmētabor.
ac ſtatuā. Nā ad kalēdas maias hinc capiā iter ad vrbē Romā
negocij mei gratia. ⁊ id q̇dē ex ꝓncipis nostri ſentētia. Qđ aūt
queri viſus es: qđ nihil ad te ſcribā: nō iure id facis. Nā ꝓxis
dieb⁹ lrās ad te dedi. Tu vero Endymionis ſomnū dormitas:
reſpōdeſq3 oīno nihil. S3 idcirco ignoſco tibi: qđ ita ranarꝫ Cre
monēſiū clamorib⁹ obtunderis: vt apud te eſſe nō poſſis. Vale.
Ex Mediolano. xiiij. kal'. maias. M. cccc. liiij.

Frāciſcus philelfus Alexādro Sphortiæ ſal.

ETſi ꝓxis lrīs debes ſatis ītellexiſſe: q̄3 mihi op⁹ ſit ope
tua: nec p̄tēa ſum ignar⁹ cū ꝓ tua animi magnitudine:
tum ꝓ mea erga te obſeruātia te mihi libent̄ ḡtificaturꝫ: tm̄ quia
noui maxias tuas ac ꝓpe īfinitas occupatiōes: rurſum viſus es
admonēd⁹. Ego Romā ſum ꝓxdiem ꝯceſſur⁹. Nec oīa mihi ad
ſunt: q̇b⁹ eſt op⁹ ad id itineris. Nec mihi tā meæ q̄3 Sphortia
næ dignitatꝭ ratio ē habēda. Reliq̄ tu ꝓ tua prudētia potes cō
ſiderare. Vale. Ex Mediolano. xiiij. kal'. maias. M. cccc. liiij

Frāciſc⁹ philel. Alexandro Sphortiæ ſal.

PErhumanit̄ mihi nudiuſnon⁹ ꝑbenigneq3 r̄ndiſti. Ita
q3 tibi nō poſſum īgētis grās nō habē. Dicis tu autem
et facis oīa ꝓ magnitudīe animi tui nobilitateq3 naturæ. Reli-
quū eſt. vt qđ tua illa graui ſuauiſſimaq3 ep̄la mihi tā liberalit̄

recepiſti ad quatriduū vſqꝫ te facturꝝ: id oli effectū reddas. Nā hoc mihi pſtare gratiꝰ hoc tpe nihil potes. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'. maias. M. cccc. liiij.

¶ Fraciſcꝰ philelfus Nicodemo trāchedino ſalu.

QUanqꝫ nō erā neſcius te memorē fore. ⁊ q̇d mihi corā recepiſſes. ⁊ q̇d te facē oportet: tñ cū mecū aīo volutarē q̄ꝫ eſſes occupatiſſimꝰ: rurſum viſus es admonēdꝰ. Duo ſunt: q̄ tu mea cauſa ſis facturꝰ. alterum Florētiæ ore auribuſqꝫ tuis. ⁊ Romæ alterꝝ ꝑ lrās. Hæc vt ⁊ q̄ꝫ primū ⁊ diligenť cures. te etiam atqꝫ etiam rogo. Uale. Ex Mediolano pridie Kalendas. maias Mcccc. liiij.

¶ Fraciſcꝰ philelfus. Alexādro Sphortiæ ſal.

QUem roſei coloris pānū dono miſiſti mihi: libētiſſime accepi. Siqꝫ tua munificētia nō mediocriť delectatꝰ ⁊ ne id q̇dē minꝰ animi tui. q̄ꝫ doni magnitudie. Nō enī q̇ꝺ munerať. ſꝫ munerātis animꝰ maxime liberalitatē benignitatēqꝫ declarat ⁊ facit. Nā q̇ꝺ ꝟbo extenuaris: q̇ꝺ eſt apud me ampliſſimū: ſatis id ſuperqꝫ oſtēdit ⁊ me tibi eſſe cariſſimum. ⁊ te nihil pluris ducē q̄ꝫ ꝟtutē. Gratulor igiť foelicitati tuæ. q̇ vt es aīo excelſo ſplēdidiſſimoqꝫ igeio: nihil abiectū: nihil humile neqꝫ loquaris: nec ſentias. Reliquū eſt: vt tibi ꝑſuadeas tua apud me bn̄ficia oia fide bona eaqꝫ nō ingrata eſſe depoſita Uale Ex Mediolano. iij. nonas maias.. M. cccc. liiij.

¶ Fraciſcꝰ philelfus. Johāni Jacobo Ricio iuriſcōſulto ſalu.

UEnetorꝝ ꝯflictū q̇ primis ānis in Pado apud oppidū Caſalē q̄ maior cognoīať: geſtꝰ eſt: lrārꝝ īmortalitati ſum cōmendaturꝰ in quīto h̃ Sphortiados libro: q̇ mihi habeť in pn̄tia i manibꝰ. Quid abs te petierim diebꝰ ſuꝑioribꝰ: puto te nō oblitū. Si veſtrā vos laudē neglexeritꝭ: num ego ſim curaturꝰ? Uale. Ex Mediolano. iiij. nonas maias. M. cccc. liiij

¶ Fraciſcꝰ philelfus Jacobo camerinati ſal.

QUæ de me ⁊ ſentis ⁊ loq̄ris: audio nō iuitꝰ. Nā i dies magis magiſqꝫ oſtēdis ſingularē beniuolētiā in me tuā Ego ita Romā ſum ꝓfecturꝰ. vt ad quartū vſqꝫ mēſem ad ſummū ſim rediturꝰ Mediolanū. Vdas ego tibi ante q̄ꝫ dedā: quo pacto ſim cōceſſurꝰ præſertim ope nōdū emēdato Epiſtolarꝝ libros decē hoc āno edere inſtitui. Has tu oīm ꝑmꝰ habiturꝰ earꝫ viſuruſqꝫ ꝑ arbitrio tuo. de Jannocio q̇ꝺ ſcripſiſti: nō intelligo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Itaq₃ nihil eſt qđ reſpōdeam. Uale Ex Mediolano. iiij. nonas
maias. M. cccc. liiij.

Frāciſc⁹ philelfus Nicolao Strozæ eq̄ti aurato ſalu.

PEtiiſti a me nup. cū Ferraria eſſem Mediolanū repe-
titur⁹ eam quā ad regē Frācoꝝ Karolū aduerſus Tur-
cos ꝛ Sarrhacenos ſcripſiſſe₃ epiſtolā. Quā vt ſerius ad te da
rē. honeſtæ q̄dā occupatiōes meæ ī cauſa fuerūt. Nūc v̄o ꝑ vna
idcirco epl'as q̄ttuoꝛ ad te dedi: vt ītelligēs cunctationē hāc nō
ſtudio iactā eſſe: ſ₃ neceſſitate. Nā nihil ē. qđ malim. q̄₃ nō ti-
bi ſolū cui me debere plurimū iudico. ſ₃ Strozis oīb⁹ propt̄ pal
lantē meū morem gerē. Uale. Ex Mediolano p̄die nonas ma
ias. M. cccc. liiij.

Frāciſcus philelfus Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

REddit⁹ eſt mihi ſecūdus liber de exilio. quē miſiſti. Ti
biq₃ habeo grās: qđ eū domū tādē repet̄e coegeris. Idē
ſi de cæteris etiam feceris q̄ iſtic tā diu hoſpitant̄. magno me af
ficies beneficio. Sunt em̄ ij oēs apud Bernardū Juſtinianum
quos vt nomīe meo repetas. ꝛ huic iſti tabellario ad me des. te
maiorem in modū rogo. Legit p̄terea Patauij medicinā Mat
thæ⁹ peruſin⁹ vir nō philoſoph⁹ ſolū. ſed etiam diſert⁹. Cui ſunt
duo illi hippocratis libri. quos: vt noſti: iāp̄ridē ex græco in la
tinū cōuertim⁹. alt̄ de flatib⁹. alt̄ de paſſionib⁹ corꝑis. Itaq₃ rē
mihi facies pergratā. ſi eos libros ab eodē Matthæo v̄bis me
is repetitos. q̄₃ p̄rimū reddi mihi curaueris. Quæ ꝑuīcia tua fu
erat ſcribendi ad Poggiū ꝛ ad Uallā. ea ipſe ſum funct⁹. Cui⁹
epiſtolæ exemplū cum pl⁹ ocij nact⁹ fuero. ad te dabo. Uale. Ex
Mediolano p̄die nouas maias.. M. cccc. liiij.

Frāciſc⁹ philelfus Nicolao Uaroni ſal.

QUo diuti⁹ deſidero tuas epl'as. eo magis magiſq₃ in di-
es eaꝝ apđ me deſideriū augeſcit. Quare vt huic meæ
tātæ ꝛ tā ſuauiſſimæ ſiti aliq̄n potū afferas. abs te etiā atq₃ eti-
am peto. Et q̄ꝛ fortaſſe nullū tibi ſcribēdi argumētū occurrit.
accipe paucis. qđ r̄ńdeas. Noſti vel apud Ariſtotelē tuū cum
alijs plæriſq₃ ī locis. tum in ijs libris q̄ de reb⁹ naturalib⁹ quæ
ΦΥΣΙΚΗ vocant̄. īſcripti ſunt. Democriti opīonē de Atomis
Atomos aūt eſſe volūt corꝑa īdiuidua. Scire igit̄ cupio ea in-
diuiduitas vnde ſit. Nō em̄ puto dixeris id ꝑpt̄ ꝑuitatē accidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cū atomos ipſas int̄ ſeſe diuerſas ⁊ figura: ⁊ magnitudie. ⁊ vi. et natura eſſe ↄſtet. Expergiſcere igit̄: atq̄ īgeniū tuū excute: mihiq̄ diligent̄ expone: quāobrē eiuſmodi corpa q̇b⁹ Democrity. et Epicurei: tum mūdum oēm: tum ſingula ea queq̄ in mūdo ſunt: ↄſtare volūt: indiuidua nominarit. Uale. Ex Mediolano ṗdie id⁹ maias. M.cccc.liij.

¶ Franciſcus philelfus Lodowico caſellæ ſalu.

TAntā mihi nup cū Ferrariæ eſſem: beniuolētiā oſtēdiſti vt nihil videar magis cupe q̄ te viſere q̄ ſæpiſſime. Qd̄ mihi quoniā alit̄ h̄ tpe ↄtingē nō pt: vtor nūcio lrāꝝ: q̇b⁹ ⁊ videam te ⁊ alioq̄r. Idem tu ſi feceris ī ſummis occupationib⁹ tuis: ad tuū erga me ſtudiū nō paru⁹ cumul⁹ accedet. Sin min⁹ feceris: nō te cui ſcio me eſſe cariſſimū: ſ3 publica munera accuſabo: quæ tn̄ ipſa anteponi priuatis vt decet. ita etiā modice fero. mēme nobiliſſimo iſti ṗncipi ī dies magis magiſq̄ ↄmēdes. Uale. Ex Mediolano ṗdie id⁹ maias. M.cccc.liij

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Nicolao arcimboldo iuriſcōſulto ſalu.

NEquaq̄ ſum neſcius mea tibi oīa maximæ curæ eſſe. Quo fit: vt vel tibi fortaſſe videar rē meā admodū negligē: q̄ nullū faciā tecū v̄bū: cui⁹ mihi opa vehemētiſſime op⁹ ſit. Qd̄ ne accidere iure poſſit. peto abs te: vt qd̄ vna de mea pfectione cōmentati ſum⁹: q̄ primū quātum ī te fuerit: ↄfectū reddas. Hoc erit mihi tā gratū: q̄ neceſſariū. Uale Mediolani ex edib⁹ noſtris idib⁹ maijs. M.cccc.liij.

¶ Frā. phi. Nicolao Arcimboldo iuriſcōſulto ſal.

GAudeo equidem ⁊ tibi munificētiſſimo viro debē plurimū ⁊ illi harpyiæ nihil. Nā in accipiēdis etiā bn̄ficijs liberalitatꝫ cuiuſdā poſitū mun⁹ eſt. Itaq̄ iuxta īdignū puto ab hoīb⁹ indignis bn̄ficiū accipe atq̄ īdignos ↄferre. Itaq̄ vtar eq quem polliceris ⁊ amice ⁊ fide bona. Qd̄ ṗnceps decreuit: hodie mihi numerat: Dum dies octo hic ſum. cupio vidē q̄ tu⁹ librarius ſcripſit. Quæ velim huic puero ad me des. Uale Mediolani ex edib⁹ noſtris. xiiij. kal. iunias. M.cccc.liij

¶ Frā. phi. Enico daualo equiti aurato ſal.

EX binis ijs lrīs q̄s Johāni Antonio foſſano ad te dedi: potes iā liq̄do cognoſcē aduentū ad te meū ppedie fore id qd̄ alijs itē lrīs tibi ſcripſi. q̄s hic Giſperthus gymara vna cū hiſce vltimis tibi reddidit. Et vt rem paucis teneas: ad octo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vſq₃ dies ad ſum̄nū hinc ſum cōceſſur⁹ Romā. quē ad vſq₃ lo-
cum libera ꝓfectio mihi data eſt. Inde ad te ipſe mihi meo iure
eundi veniā dabo. Nā qui liber ꝛ nat⁹ ſim. ꝛ ſemꝑ vixerim. me
ſeruū fieri nullo pacto patiar. Uale. Ex Mediolano. xij. kal.
iunias. M. cccc. liij.

Fracīſc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſal.

Et amorē ꝛ diligētiam tuā tāti facio: quāti aliud nihil
qd mihi iucundiſſimū eſſe poſſit. Delectarūt me vehe-
ment oīa. quæ mea abs te cauſa vel geſta ſunt vel tēptata. Nec
pluris euentū cuiuſq₃ rei faciundū exiſtimo. q₃ vel prudētiſſimū
cōſiliū tuū vel ſtudiū erga me ſingulare. Quid vir magn⁹ ille re-
ſpōderit. intellexi. cui non poſſum ingētis grās nō habere. qd ſe
tā ꝛ humano in me aīo ꝛ facili liberaliq₃ oſtēdat. Operā dabo.
ne me vnq̄₃ poſſit ingratitudis accuſare. Lrās Donofrij Ma-
carij tui vel iā etiā noſtri legi ꝑlibent. Sumq₃ ei⁹ ingenio miri-
fice delectat⁹. Eſt eñ ꝛ fœcundū ꝛ facile planeq₃ ingenuū. Nō
potui autem nō ſubridere: qd ei de me amic⁹ noſter ille reſpōderit
facit is certe vt debet. q eadē vtat vitæ ꝯſtātia ad vltimā vſq₃
diem. quippe cui⁹ ſenect⁹ ſit eadē. quæ leonis. Sed qd agam⁹:
fruſtra nitimur inuita Minerua. Natura valēti⁹ nihil eſt. ni-
hil difficili⁹. Uiuam⁹ nos more noſtro. alij ſuo. Qui officio fū-
git. nihil habet. qd doceat. nihil qd accuſet. Cupio. cū te ad flo-
rētinos receperis. q̄₃ diligētiſſime cures. qd vulpecula illa obte-
git. Hoc erit mihi tā gratū. q̄₃ qd oīm maxime. Nos bñ vale-
m⁹ omnes. Idē tu vt cures. te nō ſolū moneo ſ₃ etiā rogo. Ua-
le. Ex Mediolano ꝓdie id⁹ iunias. M. cccc. liij.

Fracīſc⁹ philelfus. Albertho zancario ſal.

Accepi lrās tuas ad me ꝛ cū his eas binas. q̄s duo diſer-
tiſſimi Nicolai ꝛ perotus ꝛ Uulpes ad te dederāt Ha-
beo ꝛ tibi ꝛ Nicolais ingētes grās: qd tā amice de me ſentitis
Nam qd dixerim vere. cū ꝛ ipſe lōge humili⁹ de me ſen tiam. et
amorē vnde manat amicicia cecū finxit antiqtas: In pñtia te-
cum plurib⁹ agere impedior. Ad paucos vſq₃ dies longior ſum
futur⁹ ꝛ id quidē nō ꝑ lrās. ſ₃ pñs ipſe ꝛ coram. Uale. ꝛ vtriq₃
Nicolao ſalutem plurimā dicito ꝟbis meis. Ex Mediolano.
xiiij. kal. iulias. M. cccc. liij.

Fracīſc⁹ philelfus Petro perleoni ſal.

Redditæ mihi ſunt lrǣ tuæ, cū iā itineri accigerē ꝛ hæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quidem ſolæ. Nam præt̃ haſce vnas q̃s ꝛ vidi ꝛ legi libẽtiſſime
vt ſoleo ſemꝑ quidq̇d abs te manat: neq; deiphobum vidi: neq;
aliud quicq̃; neſcio q̇d: qđ ſignatũ eſſe monueras. Quæ ſcripſi
ſti: intellexi oio. Iſtic ꝓpdiẽ me videb: vbi de reb⁹ oib⁹ quas vel
tua. vel mea int̃eſſe exiſtimabim⁹: diligẽtiſſime ↄmentabimur.
Vale. Ex Mediolano. xiiij. kal̃. iulias. M. cccc liiij.

Fracĩſc⁹ philelfus Lodowico Mãtuæ Marchioni ſalu.

Quid iã terciũ a Philelfo itur ad te eximiæ tuæ ꝟtutꝫ
gr̃a: ſcio me tibi rẽ facẽ nõ ingratã. Quid ẽm ꝑncipi no
biliſſimo ꝛ Bonzagæ Lodowico i ꝑmis grati⁹ p̃t optati⁹ ve cõ
tingẽ q̃; eã offerri cauſam: q̃ ſe dignum ꝑncipatu queat oſtẽdere
Scim⁹ ſane aliud nihil eſſe quo ciuitatũ ꝑncipes ac reges videã
tur beatiores ꝑuatis homĩb⁹ q̃; benefaciẽdi ꝛ donãdi magnificẽ
tia. Hæc vna res ſyracuſanũ Dionyſium immortalitatꝫ memo
riæ cõmẽdauit. Hui⁹ item pulcherrimæ ꝟtutis ſplẽdor Arche
laum Macedona cunctis oſtẽdit gentib⁹ admirabilẽ. Et Pha
larin tyrãnum cæteris in reb⁹ immanem ac teterrimũ iudicatũ
ſola munificẽtia i doctos ꝛ bonos viros reddidit memorabilem
Nã q̇d loq̃r de Alexãdro rege Macedonũ: q̇d de. C. Iulio cæ
ſare: apud q̃s nihil benignitate nihil bñficẽtia fuit ãtiqui⁹: Pa
trẽ tuũ Iohãnẽ Frãciſcu ſummũ viꝝ ꝛ ꝑncipẽ clariſſimũ dicẽ ſo
litũ prædicãt nihil ſibi videri indigni⁹ pricipe q̃; pecunias quib⁹
tanq̃; ſeruis ꝛ pecorib⁹ ſit vtendũ: vel auidi⁹ cumulare: vel par
ci⁹ elargiri: ac ſatis ſuperq; eſſe dominis ciuitatũ: qđ popul̃ præ
ſint: qđ imperitẽt: qđ honorenꝫ: auꝝ autẽ ꝛ argẽtum aut nõ cu
randũ: aut q̃; liberaliſſime erogãdum. ne Midæ cuiuſpiam phi
neoſq; ſil̃es iudicenꝫ. Tu vero ꝛ ꝑnceps liberaliſſim⁹ ꝛ munifi
cẽtiſſimo nat⁹ principe inuit⁹ Philelfum audies: qđ offerat tibi
ſæpi⁹ honeſtam materiã ꝓmerẽdi: Scio certe nõ facies: quippe
qui ꝛ aio ſis alto ꝛ magno. ꝛ mihi væhement affect⁹. Vt autẽ
ad rem veniã. deſpõdi modo filiã viro: quã idcirco nõdum tradi
di: qđ ducati deſunt ad dotem ducẽti quinquagita. Hi mihi ab
amicis comparãdi ſunt: e quoꝝ numero cum te ſciam eum eſſe:
cui ſim cariſſim⁹: prim⁹ oblat⁹ es: cui⁹ hac in re munere vti volo
Itaq; abs te peto: ac etiam ſi pateris rogo: vt huic meo adoleſcẽ
ti qui tibi lrãs reddidit: aureos quinquagita dono ad me des ea
lege cõdicioneq;: vt niſi in Sphortiade tibi ↄflatum ꝗs omne ꝓ
dignitate diſſoluero: ego tibi fiã ꝓ debitore creditoꝛ. Nã ſi recte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mihi es cognitꝰ: nunq̄ beneficium foenerari didiciſti: quin quo
es in cōferendo alacrior: eo te magis id debere putas. Ipſe autē
ſi bene me noui nihil eſt: quod minꝰ velim: q̄ iudicari ingratus
Uale. Et me vt ſoles: ama. Ex Mediolano. x. kalen. iulias.
Mcccc. liij.

Franciſcꝰ philelfus. Galeacio epiſcopo
mantuano ſalutem dicit

NIſi vna omnium voce prædicationeq; cognitum mihi
eſſet te animo vigere ingēti & perbenigno: ſubdubitarem
fortaſſe beneficij quippiam abs te petere: a quo nihil antea ꝓme
ruerim. Sed cum ſis tali tātaq; ꝟtute: vt humana omnia īfra
te ducas: intelligaſq; nihil eſſe magis homini ꝓprium q̄ benefa
cere vel ignotis: quippe qui ſe ſimillimum eiꝰ velit: ad cuius eſt
imaginem ſimilitudinemq; creatꝰ: maiore cum fiducia tuas en
pulſo fores: quas mihi facile apertum iri nō dubitem. Deſpōdi
modo filiam viro bono & nobili: cui dotis caritudine tradere nō
dum potui. Nam vt noſti: ꝟtꝰ & diuitiæ ſimul eſſe nō poſſunt.
Te igit̄ pro tuis maximis innumerabilibuſq; ꝟtutibꝰ maiorem i
modum rogo atq; oro: vt ducatos centum mihi commodes ea
cōdicione: vt intra annum eos tibi omnino bona fide redditurꝰ
ſim. Quod ſi prius: vt ſpero: præſtare potero: nihil diſſimulabo
Scio te id quod ſummæ tuæ eſt laudis: nunq̄ pecunijs abun
dare. etſi redditꝰ habes ampliſſimos cum ex eccleſia: tum etiam
ex patrimonio. Nam quidqnid ſupereſt a rebꝰ neceſſarijs: id om
ne vel ꝑ liberalitatis: vel ꝑ pietatis officio in eos tribuis: quos
dignos cenſeas: in quos beneficium cōferat̄. Tuæ igit̄ humani
tatis fuerit: vt ita in me pius liberalis ve ſis: vt intelligas nul-
lum apud me officium tuum intermoriturum. Nō em̄ ſolum ad
cōſtitutum tempꝰ tuum ad te mutuū redibit: ſed cum vſura eti
am litteraria redibit. Huiꝰ autem rei gratia hūc meum adoleſcē
tem ad te fidum nuncium miſi: cui velim ad me des: quod petit.
Uale. Ex Mediolano. x. kal. iulias. M. cccc liij.

Franciſcꝰ philelfus. Lodowico Man
tuæ Marchioni ſalutem

NOn poſſum ꝑfecto nō lætari: quod magis magiſq; in
dies & mihi & cæteris omnibus perſpicuū facis ea te eſſe
animi magnitudine: vt nihil malis q̄ benefacere q̄ vti munifi
cētia. Ut parui em̄ eſt animi ardere diuitias: ita hi mihi peride

atq; magni quidam ac præclari viri cenſendi ſunt: qui illis ad
benignitatē gloriāq; vtant̄. id quod tum maxime fieri puto: cū
in eos apte cōferunt̄: qui ſe ab inerti vulgi deſidia abducūt: ad id
q; vehement̄ ſtudēt. vt ⁊ ſuū ⁊ amicoꝝ nomē imortalitati com
mendēt. Gratulor igit̄ tuo tāto ac tali bono: q̇ te non minorē vir
tute præſtes: q̄ꝫ es fortuna ſuperior. quippe q̇ nequaq̄ꝫ ignores
hāc inſtabilē eſſe caducāq; ſolere. At ꝟtutem ⁊ firmā ⁊ ſempit-
nam Ad huiuſmodi vero laudis ſtudiū etſi naturæ bonitate du
ci te arbitror: nō paꝝ tamē adiut⁹ diſciplina q̄ cæteros noſtræ
tempeſtatis p̄ncipes mirifice anteis: eos omnis ac tibi via vl' de
uincis vel amplificas: quos intelligis nihil pluris facē q̄ꝫ ſplen
dorē ingenij q̄ꝫ laudatiſſimaꝝ artiū pulchritudinē ac dec⁹. Ita
q; nō iniuria ⁊ amaris a doctis omnibus ⁊ quottidie magis ma
giſq; celebraris. Nā vt cæteri ipſi de ſe loquant̄: ego tāti te fa-
cio: vt nihil eſt: qḋ malim: q̄ꝫ ⁊ audire ⁊ dicē de tuis diuis ſum
miſq; ꝟtutib⁹. Quo igit̄ in me fueris benignior: eo te ſtudioſi⁹
proſequar huiuſmodi animi gratitudīe. Uale Ex Mediolano
x. kal'. iulias. M. cccc. liij

¶ Frācīſc⁹ philelfus Lodowico cardinali
Aquileiæq; patriarchæ ſal. pl. di.

COnſiderāti mihi pater reuerēdiſſime Lodowice Car-
dinal' atq; patriarcha cū tuas alias ꝑmultas egregiaſq;
ꝟtutes: tum eximiā animi magnitudinē: facile viſum eſt t nō
modo nō inuite. ſꝫ etiam ꝑlibent̄ ⁊ alacri benignitate id eſſe futu
rum: qḋ homī tui p̄clari nois obſeruātiſſimo ac tuæ dignationi
vetere beniuolētia deditiſſimo maxime cōductuꝝ neceſſariumq;
cognoris. Intellexiſti ex ipſo me coram nuꝑ mihi filiā eſſe nubi
lem. neq; aliud præt̄ dotem deeſſe quicq̄ꝫ. quo min⁹ tempeſtiue
traderet̄ viro. Ea nūc eſt temporꝝ calamitas: vt qḋ vltimū oīm
quærēdum ſit in futura ſpōſa. id primū expetat̄. Quis eīm hac
tempeſtate eo ſit anīmo: qui vel ꝓbitatem vel formæ præſtātiā
vel parentum claritudinem pluris faciat q̄ꝫ pecuniam: Modo
ſint nummi: reliqua omnia negligūtur. Quo fit. vt ſapiētis il-
lius Athenīēſis viri cōſiliū de ſpōſo deligēdo. qui ait ſe malle vi
rum carētem pecunijs. q̄ꝫ pecunias viro. in capiūda ſpōſa om-
nino ſit cōtemnēdum. ita ſunt hoim ingenia corruptis morib⁹
deprauata ⁊ ꝑdita. Et ne ſim lōgior q̄ꝫ oportet apud amplitu-
dinem tuam. mihi opus eſt oper auxilio tuo. Subueni obſecro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

inſtanti huic meæ ꝛ honeſtæ neceſſitati. Quātulumcumqꝫ do-
naueris. maximi pulcherrimiqꝫ muneris loco ducam. Quod de-
fuerit ad ſummā dotis. quæram ex alijs ijs pncipibꝰ. quibꝰ no-
ui me eſſe cariſſimū. Nec dubito veriſſimū fore præceptū illud
promiſſum ꝙ euāgelicum. Quærite: ꝛ inuenietis. petite: ꝛ da-
bitur vobis. Tu velim. modo initium facias. cuius res geſtæ ꝛ
multæ ſunt ꝛ præclaræ. quibꝰ niſi ipſe cumulatiſſime ad īmor-
talitatis memoriā ſatiſfecero. mihi ingratitudis diē dicito. Va-
le pater clæmentiſſime. Ex Mediolano. ix. kalendas Julias.
M. cccc. liiij.

Franciſcꝰ philelfus ſal. pl. di. Nicolao Ar-
cimboldo ducali ſenatori ac iurecōſulto

Quod tibi ſciebā fore nō iniucūdū. volui intelligēs. qđ
mihi neqꝫ ſperāti neqꝫ cogitāti Romæ cōtigit. Huc ei-
cum veniſſem ad quintūdecimū Kal. Auguſtas paulo poſt me-
ridiē eo ꝯſilio. vt poſtridie mane Neapolin verſus iter caperem.
Nam reliquū eius diei decreuerā ꝛ mihi quieſcē ꝛ famulis. nec
minꝰ etiam equis ex accelerato itinere fatigatis. Nec tn̄ interea
temporis me ocio ita ꝯmiſi. vt nō curarim ea viſere oīa. quæ ex
veteribꝰ reliquijs ac ruinis memoratu dignā exiſtimant. Sꝫ hæc
idcirco ꝑtereo: quoniā tibi. q̊ Romæ nō ſemel fueris. ꝛ viſa ſūt
et cognita. Mane cum paulo poſt equū forē aſcēſurꝰ. venit ad
me ſalutatum Blondꝰ flauuius vir certe ꝑhumanꝰ ac diſertus
qui vbi mecum eſſet quædam de cōmunibꝰ ſtudijs cōmemoratꝰ
Hora eſt inqt. adeūdi Pontificis. Eamus igit. Huic ego cum
reſpōdiſſem ꝛ id fortaſſe ſubruſtice. inſtituiſſe me poſt reditū ex
vrbe Neapoli eiuſmodi vti officio. nūc em̄ id mihi nō licē. quo-
niam maturarem. viſus eſt ille nō mediocrit admirari. cū dicēt
At ſum nꝰ Pontifex heſterno veſperi ꝑmulta eſt de te locutꝰ et
amice ꝛ honorifice. Ait em̄ quo primū in Italiam e Græcia re-
uertiſſes fuiſſe tibi ſecum cōſuetudinem multam familiaritatēqꝫ
periucūdam. teqꝫ magnis extulit laudibꝰ Itaqꝫ tui muneris eē
reor. ne ex vrbe moueas pedē prius q̄ꝫ eiꝰ ſanctitatē adieris. qđ
tibi nō mō honorificū fore arbitror. verꝫ etiam. quantū poſſum
cōiectura aſſequi. non parum emolumēti allaturꝫ. Is vbi videt
me perſiſtere in ſentētia. abijt ſubtriſtis. Cūqꝫ iam equum aſcē-
dere. ecce Petrꝰ Nucetanus apoſtolicꝰ ſecretariꝰ feſtinat ad me
ritqꝫ ſubridēs tu maior factꝰ es pōtifice maximo. ab q̄ ꝉ deſideratꝰ

redderis inſolētior. at caue: dum tibi tātum arrogas: ne ſupbiæ accuſeris. Neq3 vbi dexter brachium ſiniſtro meo ſuppoſuiſſ3 brachio ꝑ q̄3 vrbaniſſime ad Pon tificem egit: ab quo tāta ſum comitate ſimul caritateq3 except⁹: vt meipſum nō ab re vel ruſticitatis vel ingratitudinis arguerim. Cætera lr̄is committenda nō ſunt: ſed ea tibi: cum reuertero: coram exponam: quæ ſcio tibi fore gratiſſima. Sed vnum certe nō reticeſcam In mea cū abitione donauit me vltro pōtifex munificētiſſim⁹ nummis aureis: quos vulgo ducatos nominānt quingētis cum egregia quadam honoratione vbor. Cum hæc ad te ſcripſi erat dies natal' meus octau⁹ kal'. Auguſtas: cum initium facerem ætatis meæ anni quinti ⁊ quinquageſimi. Nam reliquos dies idcirco egi. Romæ: quoniam me⁹ ſatyrarum codex quem dono ferebam ad Alphōſum: erat penes ipſum Pōtificem maximum. Nec prius mihi reſtituit: q̄3 totum lectitauerit. Uale. Ex vrbe Roma viij. kal'. auguſtas. M. cccc. liij.

Frāciſcus philel. Xenophōti filio ſal.

AXcepit me rex Alphōſus cum ꝑhumanit' ⁊ honorifice tum etiam munificētiſſime. Nihilq3 omiſit: quo min⁹ oſtēderet me ſibi cariſſimum eſſe ⁊ iucūdiſſimum. Sed de his ꝑpediem tecum ⁊ aperti⁹ ⁊ latius. Nam ad ſex vſq3 dies iter capiam iſtuc ⁊ iſtinc deīde Mediolanum. Intēa temporis diligēter inquire: an gradarius vllus equ⁹ Romæ venalis ſit. Nā hic inuenio nullum: qui me delectet. Cuiuſmodi eū cupiam: nō te latet. Uale. Ex Neapoli. vi. idus Auguſtas. Milleſimo. cccc. liij.

Frāciſc⁹ philelfus Xenophonti filio ſal.

HEri Alphonſus rex me Capuæ fecit equitem auratū et id quidem mane in celebratione dominicæ hoſtiæ in maximo principum conſpectu. Deinde cum poſt meridiem ad quartum lapidem extra vrbem ꝓfect⁹ tentoria ſtatuiſſet in feraciſſimo illo agro qui ad Ueſeuum iacet hora diei vigeſima ꝑma ſuis inſignib⁹ me donauit q̄3 honorificētiſſime. Poſt triduū: vt ſpero: capeſſam iter ad vrbem Romam ⁊ iſtinc Mediolanum. Uale. Ex Neapoli. xvi. kal'. ſeptēbres. M. cccc. liij.

Franciſcus philelfus Nicolao arcimboldo iurecōſulto ducaliq3 ſenatori ſal.

CUm heſterno veſperi ex Neapoli Capuā veniſſem re-

petiturꝰ Mediolanum: hoc mane ſum ad Alphonſum regem p
fectꝰ in caſtra ſalutatum: qui me: vt ſolet: excepit perhumanit ⁊
periucūde. Juſſitq: vt quoniam eſſet occupatiſſimꝰ: poſt meri-
diem redirem ad ſe. Quod vbi feciſſem: in maximo ac pulcher-
rimo nō militum modo: ſʒ etiam nobiliſſimoꝝ hominum coetu
et ſuoꝝ ⁊ exteroꝝ ita ait. Nos te mi Philelfe iampridem vidē
deſiderabamꝰ: quod nobis cōtigiſſe gaudemꝰ: Nam opinionem
de te noſtram nō aequaſti ſolum: ſed admodum ſuperaſti. Dona
uimꝰ te antea dignitatis militaris noſtriſq; inſignibꝰ Reliquū
eſt: vt quod tibi maxime debet: poetica laurea te ornemꝰ: quam
capiti tuo tibi bene merēti imponimꝰ: habebat em̄ rex liberaliſſi
mꝰ lauream paratā eamq; ornatiſſimam: quam vbi capiti meo
impoſuiſſet: ita de me ad circūſtantis honorifice: ita copioſe: ita
beniuole locutꝰ eſt: vt nō rex excellētiſſimꝰ: ſed pater indulgen-
tiſſimꝰ loqui videret. Sʒ haec ⁊ alia permulta tibi coram expo-
nam. Ego poſt biduū pſequar coeptum iter. Interea tpis mei
os omnis tuae fidei cōmendo. Vale. Ex Capua veſperi. xi. kal.
ſeptēbres. M. cccc. liij.

Franciſcus philelfus Georgio Trabe
ſondae ſalutem dicit

Quod iſtinc abiēs tibi ſum pollicitꝰ: vbi primum in vr
bem veni. ⁊ ſummi Pontificis Nicolai Quinti adeun
di mihi data eſt facultas: quo tempore adhuc ex pedibꝰ nō medi
ocrit laborabat: ita egi cauſam tuam: vt eiꝰ animum iampridem
alienatum: vt noſti: ita ad te conuerterim: vt reditum ad ſe tuū
nō ſolum admittat: ſʒ etiā deſiderare videat. Itaq; moneo te at
q; hortor: ne differas aduētum tuū: ſed velis ac remis (vt aiūt)
ſecūdis flatibꝰ te cōmittas. Nam omnia tibi in portu: oīa tran
quilla futura ſunt. Vale. Et maieſtati regiae me cōmenda. Ex
vrbe Roma. v. kal. ſeptēbres. M. cccc. liij.

Frāciſcus philelfus Nicolao Arcimboldo
iurecōſulto atq; ſenatori ducali ſal.

Hiſce ad te lrās dedi ex Tholentino: vnde poſt octiduū
arripiam ad vos iter tum equeſtris inſignibꝰ ⁊ poetica
laurea ornatꝰ: tum ſecretariꝰ apoſtolicꝰ. Eculeus tuꝰ ſi tāta eſſʒ
corpis magnitudie quāta animi: ne bucefaralo quidem cederet.
Miꝝ eſt: q; ſe obſequentē praeſtat. Vale. Meq; vt facis: ama
Ex Tholētino idibꝰ ſeptēbribꝰ. M. cccc. liij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ philelfus Archiepiſcopo Rauen
nati Bartholomeo apl̃ico legato ſal.

NIhil eſſe reor in viro graui ⁊ ſapiẽti præſertim in eo: q̃
quemadmodum tu in magiſtratu ⁊ dignitate locatꝰ ſit
qᵈ pluris ſit faciũdum veritate ⁊ cõſtãtia Id autem tibi quoqꝫ
ampliſſimo ⁊ ſumma integritate ⁊ ſanctimonia patri liq̇do vide
ri nõ ſum neſcius Nõ poſſum autem nõ mirari: quod eoꝝ nihil
effectum ſit: quæ nudiuſnonꝰ mihi coram recepiſti. Tria abs te
petij cum ꝓ mea erga te obſeruãtia: tum ꝓ tuæ amplitudinis vel
officio vel laude. Primũ vt eã omnem diſceptationem quæ intͤ
meos Tholẽtinates ſanctoſeuerinateſqꝫ verſat: tua diligẽtia at
qꝫ beneficio e medio tolleret. Nam delegationem illã in præſtã
tem iuriſcõſultum Bartholomeum firmanum ⁊ ſuſpectam eſſe
Tholentinatibꝰ ⁊ moleſtam in primis. Et ne id quidem abſur-
de. Eſt em̃ ex eoꝝ hominum genere quibꝰ cum litigium etiã de
cõfinibꝰ eſt Tholẽtinatibus. Ad hæc viatica ⁊ ſphortulæ locu
pletiſſimos quoqꝫ populos in odium ſui rapiũt. Nec te latet fa
melicis ſporthulas: quod nomẽ ipſum σπορθα declarat: ini-
tio eſſe nõ magiſtratibꝰ cõſtitutas. Quãta autem ĩ infamia eſſꝫ
ſporthula: vel ex Iuuenale licet intelligi. Huiuſmodi autẽ om
nem morem væhementͤ abhorrere a ſanctitate ſummi põtificis
Nicolai Quinti: debes nequaq̃ꝫ eſſe ignarꝰ. Quare ſi cauſa ti-
bi erat cognita vt ipſe decideres: cõtendi. Sin minꝰ eſſet: vt pro
tua humanitate cognoſcẽs: atqꝫ definires Fore em̃ vt quidq̇d ip
ſe de ea omni cõtrouerſia ſtatuiſſes: ⁊ ratum haberẽt Tholẽtina
tes. ⁊ ita omnis diſcordiaꝝ cauſa interiret. Id te pater modeſtiſ
ſime ⁊ libẽter ⁊ intra octiduũ vſqꝫ terminatuꝝ perhumanitͤ es ꝑ
benigneqꝫ pollicitꝰ. Quæ quidẽ res tãta me tibi beniuolẽtia de
uinxit: vt nihil addi poſſet ad cumulũ. Secũdum qᵈ petieram
fuit: vt quinqꝫ dieꝝ ſporthulas vel viatica: quæ Bartholomeꝰ
idem ſuꝑuacanee ⁊ auidiꝰ exigebat: oĩno ꝓ tua innocẽtia ꝓhibe-
res: id qᵈ plane te facturꝝ reſpõdiſti. Terciũ erat: ne iuſta Tho-
lentinatiũ in ſanctoſeuerinatis indignatio traheret tanq̃ꝫ in cri-
men læſæ maieſtatis. Eſſe em̃ tuæ clæmẽtiæ ignoſcẽ potius q̃ꝫ
cognoſcẽ: ꝑ̄ſertim cũ eſſent Tholẽtinates nõ ſolum ĩiuria: ſꝫ cõ
tumelia etiã a ſcõſeuerinatibꝰ laceſſiti. At eſſe ingẽtis animi pu
tat Ariſtoteles obliuiſci iniuriaꝝ. Cõtumelias aũt negligẽdas
nemo ſapiẽs ꝓbat. Reſpõdiſti tandem etſi in cõſcriptis tabellis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vt vocāt: procederetur: minime tamē fore. vt ſentētia ea de re fer
retur. Nō poſſum igitur non mirari: quod de ſumma cauſæ in
hunc diem nihil neq; definieris: vt es mihi coram ꝓ tua huma
nitate munificētiaq; pollicitus: neq; temptaueris. Et ad Tho
lētinates litteræ miſſæ ſunt ab iſtis qui tua in curia cauſam ſu
am vel defendūt vel agūt: propediem futurum: vt ſentētia ferat
de cauſa illa: quam ex ciuili criminalem ita faciūt: tanq; de ſum
mo eccleſiaſticæ reip. ſtatu decertatum ſit. Itaq; ne ſim dicēdo
prolixior: tuam benignitatem etiā atq; etiam rogo atq; oro: vt
quæ mecum tā grauit᷑ & tā ꝯſtāter locut⁹ es: ita pſoluas: vt tua
dignatio & iuſticia poſtulat. Nā pōtificis & pncipis ꝟbum eſſe
pro lege debet. Uale. meq; vt facis ama. Ex Tholētino. xiij. ka
len. octobres. M. cccc. liij.

Frācīſc⁹ philelfus. Iuliano Eremitarum
generali ſalutem

FAcit vel ſingularis mea erga te veneratio vel excellens
tua ſapiētia vitæq; ſanctimonia: vt audacter ea abs te
petā: quæ tum apud deum: tum apud homīes laudabilia eſſe du
co. Templum hoc Nicolai Tholētinatis quem ob pientiſſimo
rum operum merita in ſanctorū cœtu vniuerſa locat celebratq;
eccleſia: in quoꝝ ſacerdotū tutela ſtatui deceat: nō te latet. Quis
eñ ignorat quod etiā precioſiſſimū ſit: vbi fuerit ſordib⁹ oblitū
negligi cōtemniq; ſolere? Et res item minus omnino bonas ob
cultum & ornatū exteriorez in admirationē ſui rapere intuētes?
Mētes hominū nō perſpicim⁹. eas tñ ex opib⁹ iudicam⁹. Ma
lim equidē ꝟtutis ſimulatorē q̄ȝ apertū hoſtē. Qui vero animi
bonitatē oratione vitaq; declarat. hunc ego proxime ad deū acce
dere iudico. Nec is mihi ſatis officio videt᷑ fungi: qui ſanæ peni
tus mēti nō repñtat exterioris homis ſanitatem & omni ſermo
ne & vniuerſa vita. Sȝ quorſum hæc? vt ītelligas pater religio
ſiſſime multo meli⁹ huic diui Nicolai tēplo & vniuerſo Tholē
tinatiū populo ꝯſultū iri: ſi tua dignatio eos ſacerdotes eccleſiæ
huic pfeceris: q̇ animi inocētiā ꝑ oēm moꝝ viteq; obſecuātiam
ſanctiſſimi Aurelij Auguſtini repñtarint. Qua quidē in ſentē
tia cunctos Tholētinatis facile reperias. Uale. Ex Tholētino
xiij. kal'. octobres. M. cccc. liij

Frācīſc⁹ phi. Nicolao Quinto ſummo
pōtifici ſalu. plu. dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

THolētinatium oratores pater beatiſſime periuſtam ha-
bent querēdi apud te cauſam: quos vt ea facilitate audi-
as: qua etiam omnes iniuria laceſſitos ſemꝑ cōſueſti: tuam ſan-
ctitatem etiam atqꝫ etiam ⁊ rogo ⁊ oro. Sunt eñi a ſanctoſeue-
rinatibꝰ Tholētinates mei nō iniuria ſolum: ſꝫ maximis quoqꝫ
cōtumelijs perſæpe affecti. Nec eſt quiſquā apud picētes neqꝫ
magiſtratꝰ: neqꝫ præſes: qui remedium velit afferre. Quo fit:
vt in dies magis atqꝫ magis ⁊ augeſcat huiuſmodi malum ⁊ nō
ſine maximo periculo īualeſcat. Itaqꝫ ad tuā pietatem eundum
fuit: qui ea es ⁊ ſapiētia ⁊ iuſticia: vt tum hominū fraudes atqꝫ
inſidias facile ꝑſpicias: tum omnia grauit̄ ac innocētiſſime iudi-
ces: nec patiaris plus corruptionem poſſe q̄ꝫ veritatem. Quid
hæc ſibi velit oratio. ⁊ ſi liquido potes cōiectare. omnia tamē ex
optimo ⁊ integerrimo viro Petro Nucetano ꝑſpicue ītelliges.
Ad hunc eñi diligent̄ omnia vereqꝫ ꝑſcripſi. Ad ea autem bene-
ficia quibꝰ me ornaſti maximis: vnꝰ hic cumulꝰ accedet. ſi Tho-
lentinates mei cognorint meas apud te l̄rās ſibi plurimum ꝓfu-
iſſe. Ego hoc ipſo die: quo haſce dederam ad tuā beatitudinem:
eram ex patria M:diolanum repetiturꝰ. Nec ſane obliuiſcar.
et quid debeā. ⁊ quid gratum eſſe cognorim tuæ ſanctitati. cui
me commendo plurimum. Uale. Ex Tholētino. xi. kal'. octo-
bres. M. cccc. liij.

Frācíſcꝰ philelfus Matthiæ triuiano ſal.

QUod mihi tātopere de reditu in vrbem Mediolanū
ex Romana Neapolitanaqꝫ peregrinatione gratularꝫ
gaudeo. Intelligo eñi me amari abs te plurimū. Qua in re fa-
cis tu quidem nihil ab amicicia noſtra alienū. Nō eñi ignoras.
q̄ꝫ mihi carꝰ es Quo fit: vt delecter eo magis iſtiuſmodi teſtimo-
nio. quo in l̄ris vſus es. quod minꝰ quā doqꝫ in amore conſueſti
reſpōdere. Quod autem me hortaris. in caſtra vt eā: neſcio: q̄ꝫ
mihi ſane cōſulas. Nam ferenti hoſtilis regis inſignia ſuccēſe-
būt fortaſſe Frāci meqꝫ ꝑ Alphonſo rege hoſtiā faciēt. Itaqꝫ a
Renato rege quærēdum eſt. liceat ne Philelfo verſari int̄ Frā-
cos gladios impune. vel ab Alphonſo cum militari cingulo et
poetica laurea tum ꝓprijs quoqꝫ decorato inſignibus. Ad hæc
ſcire peruelim. q̄ꝫ abundet ſphortiana mēſa. Non eñi alio mihi
diuertēdum eſt q̄ꝫ ad regulum meum Sphortiā Secundum.
Ut intelligas me famē quidez ferre poſſe in caſtris eſuriē vero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

neq̄ꝗ̄ poſſe. Uale. Ex Mediola. xi. ka. nouēbres M. cccc. liiij.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Ciccho calabro ſal.

MIroꝛ: qđ nihil ad ea rn̄deris: q̄ ꝓximis dieb⁹ tibi de re mea ſignificaui. Nōdū fortaſſis a pncipe didiciſti: qđ cupim⁹ Itaqꝫ rogo te: vt tādē rn̄deas: meqꝫ de oī ei⁹ ſnīa facias certioꝛē Uale. Ex Mediolano. ix. kal'. nouēbꝛes. M. cccc. liiij

¶ Frāciſc⁹ philelfus Petro Nucetano ſal.

CUm eēm poſtridie ꝓfectur⁹ ī caſtra ducalia: offerretur qꝫ ī ipſo vt ita dixerī equitādi cardīe fid⁹ ꝛ familiarꝫ nūci⁹: q̄ Romā petēt: non ſum paſſus eū vacuū meis lrīs iſtuc ire. Cepi qđ. S. D. N. ꝑgratū foꝛe cognoui Et ne intēa tpis dū hoc agit: officij obſeruātieqꝫ ꝛ pietatꝫ mee viderer oblit⁹: pmū erat⁹ carmē de ei⁹ laudib⁹ cōpoſui atqꝫ edidi: qđ vt meo noīe ei⁹ beatitudini exhibeas: te plurimū rogo. Uale. Ex Mediolano iiij. idus nouēbꝛes. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Renato Regi ſal. pl. di.

POſſes tu rex Renate nō abſurde admirari: qđ in cauſa fuerit: vt cū mō in caſtra vrceana ad pncipem meū Frāciſcū Sphoꝛtiā ierim: te q̄ vix ad q̄nqꝫ millia paſſuū illinc abeſſes cū tuo inuicto foꝛtiſſimoqꝫ exercitu: nō ꝯtinuo adierim: pſerti cū tāti te ſemꝑ fecerim ac faciā: vt pluris certe neminē. Atqui nihil mihi in aīo magis erat q̄ꝫ ꝛ viſere te regē nobiliſſimū. ꝛ te tāta maieſtate atqꝫ vtute pncipem alloq̄ coꝛā oꝛe. quē antea litteris nō nunq̄ꝫ cōſueſſem. Dicam paucis: qđ mihi inopinato accidit. Quo die inſtitueram ad te ire: nūciatū eſt aduētare in caſtra Blancam Mariam clariſſimarꝫ optimarūqꝫ feminarꝫ ſplēdidiſſimū quoddā certiſſimūqꝫ exemplum. Nō potui ꝓ officio meo nō ei obuiam ꝓficiſci: cui ꝛ plurimis ꝛ maximis beneficijs ſum obſtrict⁹ Nihil eſt ſane cui me min⁹ obnoxium velim q̄ꝫ ingratitudinis crimini: quo vno vitio vix vllū reoꝛ apud bonos ꝛ magnos viros inuiſius. Itaqꝫ ſum coact⁹ differre in diē poſterꝝ meū ad te acceſſum. Poſtridie cū vix illuxiſſet: afferunt ex Mediolano ad me domeſtice lre: q̄b⁹ moneoꝛ meos q̄ſdā affinis intēptare neſcio q̄d litigij de vxoꝛia hereditate aduerſus me Quare cū ei⁹ rei gr̄a mihi eſſet op⁹ adire pncipem meū: qui ē: vt noſti: bellicis reb⁹ occupatiſſim⁹: rurſus ipedioꝛ: q̄ min⁹ eam ad te. vt oīm maxie deſiderabā. Quid multis: Dum negocijs multis obruoꝛ: malui carere benigno tuo regaliqꝫ colloq̄o: q̄ꝫ ſi min⁹ id ꝓ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dignitate a me factũ eſſet: inept⁹ iudicari: p̄ſertim cum omnino
inſtituerim ad Natalem dominicum ⁊ viſere te quē ⁊ amo vni
ce ⁊ veneror: ac tātiſper apud te eſſe: vt nō viator veniſſe videar
ſed ⁊ familiaris ⁊ tuus. Et ne intēa tp̄is videar omnino abs te
abeſſe: dedi ad te monimēta quedā ingenij mei: vt ſaltē int⁹ vi
deas: quem ī cute nō potes. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. octo
bres. M. cccc. liij.

Frãciſcus philelfus Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

CUm nup ab Alphōſo rege ⁊ a ſummo eccleſiæ Roma
næ pōtifice Nicolao Quito reuertiſſem Mediolanũ: nihil mi
hi poti⁹ duxi q̄ȝ de te querē: quē mirifice diligo ⁊ obſeruo Intel
ligē certi nihil potui Itaqȝ abs te vehement peto: me vt facias
tuis lr̄is certiorē: q̄ȝ belle vales. ⁊ q̄ȝ noſtri es memor. Ad hæc
ſcire cupio: q̇d poſt captiuitatē de Conſtātinopoli ⁊ vrbe ⁊ ciui
b⁹ actũ ſit: q̇d ue efferata illa Turcoꝝ barbaria poſt tātam victo
riā ⁊ molita ſit ⁊ moliatur. Si meos libellos illos es adhuc ex
Bernardo meo Iuſtiniano ꝯſecutus: velim huic iſti publico ta
bellario ad me des M'ittā ad te ſatyraꝝ codicē: mō cures iſtic
illũ mature ad nos redire. Uale. Ex Mediolano. xviij. kal'. ia
nuarias. M. cccc. liij.

Frãciſcus philelfus Malateſtæ Nouello ſal.

QUod primis lr̄is tibi reſpōderam: idem etiā nũc repe
tā eſt neceſſe: quā doq̇dē videre videor alioꝝ vel negligē
tia vel pfidia fruſtra ſcripſiſſe me. Plutarchi Cherronēſis ꝯpa
ciōes viroꝝ illuſtriũ: q̄ ille παράλληλα noiat: hic hȝ nemo
quæ ſcȝ ad latinos traductæ ſunt. Itaqȝ nihil tibi affirmaē poſ
ſim: an oēs traductæ ſiut illæ vitæ an min⁹ traductæ. Unum
ſcio Lycurgi ac Numæ Pōpilij vitas q̄ apd̓ Plutarchũ ī ordie
p̄mæ ſunt: mea īterp̄tatiōe latias eē factas Itaqȝ ex Florētia id
tibi ſciēdũ ē. Nec eñ dubito ea ī vrbe eiuſmodi trāſlatiōes oīs
reperiri. Quæ tibi reliq̄ ſum pollicit⁹ ⁊ oīno abſoluā ⁊ breui In
grat⁹ eñ ſim: ni te ⁊ obſeruem ⁊ venerer plurimũ. Uale. Meqȝ
vt facis: ama. Ex Mediolano. xiiij. kal'. ianuarias M cccc. liij

Frãciſc⁹ philelfus Albertho ȝācario ſal.

NOlim tibi pſuadeas quēqȝ eſſe ex amicis oib⁹ te mihi
cariorē Id eñ cũ modeſtiſſimi tui mores tum plurima
et maxima bñficia citro vltroqȝ mutua pietate collata iāpridem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

facile præſtiterūt. Qđ aūt nihil in hāc diem poſt abitionē iſtic meam ad te ſcripſerim: illud ſcꝫ fuit in cauſa qđ fruſtra id facē nolebam. Nōdum em̄ princeps meꝰ in vrbem redijt ex caſtris. Neqꝫ eo abſente habeo quicqꝫ: qđ tibi ſim ſcripturꝰ. Tu interī bona ſpe eſto. Nō em̄ fallam quam de me indubitatā habes opinionem. Vale. Ex Mediolano. xiij. kalendas. ianuarias. M cccc. liij.

Frācīſcꝰ philel. Nicolao Cebæ ſal.

Fuiſſent tuæ mihi līræ ꝓ noſtra amicicia iucūdiſſimæ: niſi triſtē mihi de obitu vxorꝭ tuæ Mariæ ſpinulæ fœminæ pudiciſſime nunciū attuliſſent. Nō em̄ potui nō dolē: cū intelligerē eā tibi rē nō mediocri eſſe incōmodo. Nā ei certē nō modo nihil accidiſſe mali: ſꝫ potiꝰ boni plurimum contigiſſe credendū eſt: quādoquidē ex terreni. vt ita dixerim: huiꝰ gurguſtij peregrina atqꝫ mortali īmortalis ciuis effecta ſit cœleſtis illius ſempiternæqꝫ ciuitatꝭ: vbi nulla varietas ē nulla mutabilitas: ſꝫ oīa plena trāquillitatꝭ. ſecuritatis. beatitudīs. Itaqꝫ nūc illa fruiť illo bono: q̄ nihil eſt maiꝰ. nihil meliꝰ. nihil optatiꝰ. Nā dei quā græci ουσιαν vocāt pn̄s corāqꝫ ſummo cū gaudio cōtemplať: ꝑſpicue intueť: abſolute intelligit. Vide igiť ne dū tuū luges incōmodū videaris illiꝰ inuidere cōmodo: cui te tātope on̄dis affectum. Sꝫ hac de re ſatis Nō em̄ neſcio te omnis humanos caſus intelligē q̄ꝫ modice ferre oportеat. Nec eges cōſilio: qui id dare alijs cōſueueris. Noui prudentiam tuam. noui conſtātiam. noui animi magnitudinem. Facito cum te ꝑ̄ſtes: quem homīes opinanť: hoc eſt ꝛ grauem ꝛ ſapiētem. Qđ autem ſcire vis: quid ego de te ſentiam: nubēdum ne ſit: an nō nubēdum et vtrꝫ puella ne ac v̄gini an viduæ grādiuſculæ: reſpēdebo paucis ac tibi ſentētiam animi mei liquido oſtēdam. Natura fit: vt et creata ꝛ genita oīa in ſua ſpecie ſeruari velint. Id aūt alijs alia via mīme abſurda paratum eſt natura: homo hoīs fœmine non arte Promethei cōſeruať. Lege cautum apđ nos ē: vt vna vxore eodē tp̄e homo cōtentꝰ ſit: id qđ etiā nō modo Cecrops vetuſtiſſimꝰ ille rex: ſꝫ qđ lōge magis mouere nos debet in ꝑ̄mis parentibꝰ videť inſtituiſſe deꝰ omnipotēs: quāuis ꝛ Habraham ꝛ Jacob duas ſimul vxores habuiſſe perhibentur Itaqꝫ minus eſt mirandum ſi duas vxores eodem tempore habuit Socrates. ꝛ Athenieſes itidem alij ꝑ̄multi. Multo pluris habebāt reges

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Mauritaniæ ac Scythiæ ⁊ Indiæ: q̄s vt licet exiſtimari: imi
tat⁹ ipi⁹ Mahometes ſingul' ſuæ ꝑfidiæ ſectatorib⁹ vxores ſep
tenas ducēdas ꝑmiſit Ji oēs q̊ vel duas vel pluris vxores habē
das ſtatuūt: eā fortaſſe rationē obtendāt: qd̓ ad augendū huma
num gen⁹ ea res ſit ꝯueniētior. Jd qd̓ ſec⁹ venire vſu tum ratio
ipſa docet tum nō min⁹ experiētia. Uitiat̄ eñ depravaturq; na
tura ⁊ ꝓcreādi vis coitu venereo frequēti⁹ repetito. At is ſæpi
us repetat̄ neceſſe eſt in multitudīe varietateq; vxoꝝ: qua hoīs
cupido vehemēti⁹ excitata vi q̄ȝ neceſſitate magis delectat̄: cum
natura bonitas vltroneis atq; neceſſarijs gaudeat nō coactis. et
ijſdē intempeſtiuis. Unde fieri videm⁹: vt multo plurib⁹ chri
ſtiani abundēt liberis q̄ȝ mahometiſtæ ⁊ oīs intēperātia barba
roꝝ. Qd̓ ſi vxor ꝓcreādi gratia eſt inducta adeo vt is qui apud
Lacedæmonios vitam egiſſ; cælibem: in famiæ eſſet obnoxius:
quid dubitem⁹ q̄ȝdiu viri officio fungi q̊s poteſt: haud quaq̄ȝ eū
decere a re vxoria abhorrere. Qd̓ cum omnib⁹ eſt faciūdum: qui
vel lege vel alia honeſtiore cauſa min⁹ impediant̄: tum Nicolao
Lebæ viro ætate adhuc firma. opulēto. nobili. ac marib⁹ carēti
filijs. Nā filiæ quoniā in alienā domū nō tam tranſcribunt̄ q̄ȝ
leuādi honeris gratia tradunt̄. vix filioꝝ loco habēdæ ſunt: q̊p
pe q̄ paternæ dom⁹ nullā oīo curā præ ſe ferāt. Puella ne an ꝟ
go duceda tibi ſit: an grādior ac vidua: facile eſt cōſiliū. Quat
tuor ea ſunt quæ in vxore deſiderantur ꝓbitas. venuſtas. nobili
tas. opes. Hæc tibi diſcrimē faciāt vt malis pudicā viduā q̄m
impudicā ꝟginem. Qd̓ ſi eadē in vtraq; cōcurrāt. ꝟginem vi
duæ puellāq; grādiuſculæ ꝑferēdam cenſeo vt laceræ vetuſta
ti ve obtritæ integrā veſtē ac nouā. Qd̓ eo magis tibi faciendū
eſt quo facili⁹ intactā ⁊ puellā morib⁹ tuis effingas q̄ȝ natu grā
dem ac thori cōſciam. Malimq; hac ī re ſeq̊ Romanos q̄ȝ La
cedæmonios. Nā hi quoniā rei bellicæ equeſtriq; ſtudebāt vxo
res ducebāt trigita natas ānos aut etiā grādiores Putabāt eñ
robuſtiores part⁹ gigni ex huiōi mulierib⁹. At Romaniq;: qui
nulla re Lacedæmonijs fuerūt īferiores: q̄ duodecim cōpleſſet
annos: nubilē eſſe ducebāt. ætatē ſcȝ admodū facilē. quæ viri ī
genio ac morib⁹ accōmodaret̄. Partus eñ robuſtitatem in nu
trimēto ⁊ intima vi naturæ ꝑ horoſcopij qd̓ aſtronomi vocant
ſideris influxu nō in gignētium ānis poſitam eſſe. Quā ego ſe
cutus ſentētiā quas duas habui deinceps vxores alteram; vt uo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ti: cōſtātinopolitanā . alterā Mediolanā ſem ꝟgines ⁊ puellas
nō grādioris viduas ve ſelegi· Et ſi tercium mihi nubendū eſſꝫ
eodē vterer īſtituto. Nec deterrerer: qꝺ annū iā ſextū ⁊ quinq̄
geſimū agēs: natꝰ em̄ ſum āno a natali chriſtiano milleſimo tre
cēteſimo nonageſimo octauo. ⁊ id q̊dē octauo kal. auguſtas: mi
nꝰ q̄z puella vellet. anhelarē. Nā ne robuſtior q̊dē etas ꝑſtare
id queat. Procreatio filiorꝫ nō expleri nō obrui potu expetit. ſꝫ
leui irrigatione ſꝫ perinde atqꝫ libatione cōtenta ē. Quare oīm
primū tibi ſtudendum arbitror. vt puellā pudicā ducas ꝓbiſqꝫ
parētibꝰ natā. Hæc em̄ nihil plꝰ norit. nihil plꝰ volet. q̄z ipſe p̄
buerꝫ. Qꝺ ſi alia q̄dā ł fortūe ł tp̄is rō te viduæ ducēdæ aſci
uerit: modo ſobriā ⁊ prudētem īuenias. amorem viri mortui no
lim pertimeſcas. Nā memor ille matris Acidaliæ paulatī abo
lere ſychæum incipit. ⁊ viuo præ tēptat vertē amore. Hæc ſūt
quæ tibi in ſummis occupationibꝰ meis reſpōdē potui Reliqua
tu vt es vir ingenio ⁊ prudētia ſingulari: nō difficile cōſiderab.
Te væhement etiā atqꝫ etiā rogo. vt ad me q̄z diligentiſſime ꝑ
ſcribas rem oēm Conſtātinopolitanæ captiuitatis. Nam alij
alit narrāt. Et an vniuerſus populꝰ ſit actꝰ in ſeruitutē: tanta
qꝫ cædes facta. quātam vulgo tradūt. Prætēa quo in ſtatu eſt
Galatas. ac finitimi reliqui Chriſtiani populi. q̊ Turcorꝫ appa
ratꝰ Nā qꝺ mari ſint Italiam inuaſuri. nihil ē. qꝺ minꝰ credā
Per cōtinētem illis eſt iter ⁊ per Dalmatiā Pānoniā ve. Hæc
em̄ cōſiderāti mihi potior ratio viſa eſt. Tu velim q̊d ſentias in
telligē. Uale. ⁊ me facito certiorē an ſint res veſtræ cū Alphō
ſo rege cōpoſitæ. Bellū ne vob aduerſus illū an pax futura ſit.
Ex Mediolano. x. kal. februarias. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſcꝰ philel. Nicolao Claroni ſal.

Qui tibi reddidit has lrās. vir ē ⁊ bonꝰ ⁊ non indoctꝰ:
mihiqꝫ multos iā annos ꝑfamiliaris. quē vt ⁊ diligas
et cōmendatū habeas. Rogo. Uale. Ex Mediolano. x. kal. fe
bruarias. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſcus philelfus Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

Nihil in hac diē acerbiꝰ ſenſi vnq̄z in vita nouæ Romæ
captiuitate. Id qꝺ ſi ſecꝰ mihi accidēt. iudicarē me ꝑfecto ingra
titudie omni ingratiorē. nō ſolum quod ⁊ ſocrum mihi cariſſi
mā Manfredinam auriā nobiliſſimā ⁊ pudiciſſimā fœminā ac

Duas ei⁹ ⁊ ſoceri mei Johãnis chryſoloræ præſtantiſſimi equitis
aurati ⁊ eruditiſſimi viri filias meoꝝ quattuor filioꝛuꝫ materte
ras in obſcuram ſeruitutē a barbaris ⁊ teterrimis Turcis actas
audio: ſꝫ eo magis: qđ ea vrbe ⁊ matre ſum vſus ⁊ altrice educa
triceq́ꝫ iuuentæ ſtudioꝛūq́ꝫ meoꝝ. Uerꝫ quoniam humanæ res
omnes mutabilitati ſubiectæ ſunt: ⁊ quæ ꝑncipiū habuerūt: fi‑
nem etiā aliqñ habeāt: natura neceſſe eſt: meipſum accuſo: quod
velim fragile ⁊ caducum aliq̇d ſempiternum fieri. Hac etiā ra‑
tiōe tibi quoq́ꝫ luctuoſiſſimū caſum tuū ⁊ ægritudinē oēm quā
ex imatura atq́ꝫ imiti morte filij fris tui inocētis ⁊ optimi q̇dez
illi⁹ iuuenis ꝯcepiſti æq̇oꝛe aīo ferēdam cenſeo. Nihil eñ apud
nos fit inuito deo: q̇ ⁊ nouit oīa ⁊ cōſulit melioꝛa. Reliq̃ vero q̄
ad me ſcripſiſti: placuerūt oīa. Faciāq́ꝫ ꝓpediē vt intelligas con
ſilium apud me tuū plurimū valuiſſe. Te interim væhement' ro
go: operā des: vt ex Bernardo Juſtiniano q̄ tibi antea ſcripſi. et
cōſequaris. ⁊ huic iſti tabellario ad me des. Prætereā hippocratē
quoq́ꝫ meū ſi ex Matthæo Peruſino philoſopho ac medico do
ctiſſimo aſſecutus es: mitte ad me. Siquid aliud certi habes de
Turcis ⁊ reb⁹ orientalib⁹ velim q̄ꝫ diligentiſſime ad me pſcribas.
Uale. Ex Mediolano. x. kal'. februarias. M .cccc.liiij.

Franciſc⁹ philel. Johãni Mario filio ſal.

FAciut occupatiōes meæ: vt ſim ad ea reſpōdēdo breui‑
oꝛ: quæ ꝓrimis lrīs a me petieras. Leonard⁹ Theolo‑
g⁹ idemq́ꝫ mathematic⁹ duo nō tam eloquēter q̄ꝫ ſubtilit' opa in
mathematicis elucubrauit ānis ſupioꝛib⁹: alteꝝ in geometria:
qđ artis metricæ noīe appellauit: ob eā ſcꝫ rōnem: q' μετρον
græcū mēſurā ſignificat apud noſtros: alteꝝ in Arithmetica:
qđ eſt de numeris ſupputandiq́ꝫ rōne ἀριθμος eñ: vt ſcis: nu
mer⁹ eſt apud latinos. Siq̇s autē titulū deprauarit: vt quæ de
numeris eſt. iſcripſerit artē metricā. q̄ tota i dimēſione ꝯſiſt. ip
ſe viderit. Res eñ ita habet. vt dicim⁹ Qui ſec⁹ ſenſerit græcæ
litteraturæ ⁊ ipſi⁹ diſciplinæ idoct⁹ eſt. Qđ autem de Marone
ſcripſiſti. id totū eſt fabuloſum. Nā neq́ꝫ de Chriſto ſenſit Ma
ro. ſꝫ de Pollionis filio. q' de Chriſto multo ante ſibylla affla‑
tu diuīo quodā vaticinata eſt. De Uliſſe vero qđ dicis placē q̇‑
buſdā ſcribi ꝑ i. latinum ⁊ x. ante es. Ulixes. aut ij ſunt iꝑiti
græcaꝝ litteraꝝ aut oīno negligētes. Ulyſſes eñ græcum ē no
mē ὀδυσσευσ. o. ſcilicꝫ breui mutata in u id qđ in alijs plæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

riſqꝫ fieri ꝯſueuit. ꝛ d. in. l. more nō ſolum noſtro. ſꝫ etiam græ
co. Qđ vero. v. ψιλον qđ eſt y. tenue ꝟtatꝰ in i. aut duo ſſ. ī
x. nec grāmaticæ ratio patiꝰ. nec vlla veteꝝ auctoritas. Nā qđ
ſcribis de. xx. geminato. id nō ſolū abſurdū eſt. ſꝫ ineptum ſane
et fatuū. cum eæ tot ꝯtinuatæ ꝯſonātes. quæ q̄ttuor ſunt duæ
ſemiuocales ꝛ duæ mutæ ſimul eſſe nullo pacto poſſint. Hercu
les hoc eſt ηρακλῆσ cognomē eſt vel fortaſſis agnomē potiꝰ
Alcidæ. qui vir fortis ꝛ magnꝰ impator poſt res clariſſime ge
ſtas Junonis inuidia glorioſus Hercules dictꝰ eſt. ηρα enim ē
Juno. κλέοσ vero fama ſeu gloria. Qua rōne factuꝫ videmꝰ
vt nō nulli cognomīati ſint Hercules. De liberalitate ꝛ munifi
cētia eam cēſeo fieri differētiam. quam græci intꝰ ἐλευθερι
ότητα et μεγαλοπρέπειαν volūt. vt liberalitas ſit intꝰ
paruos hoīes ac ꝑuatos μεγαλοπρέπεια vero hꝰ eſt ad ꝟ
bum magnidecētia nomen apud nos inuſitatū intꝰ magnos vi
ros verſeꝰ magniſqꝫ in rebꝰ. Vt q̄ magna ꝑ dignitate munēt.
ſit apud illos μεγαλοπρεπησ. apud nos vero magnide
cēs. vel qđ vſitatū videmꝰ munificꝰ. Sꝫ q̄ in ꝑuis muneribꝰ li
beralē ſeſe nō abſurde ꝑſtat. is a græcis dicitꝰ ἐλευθερεοσ.
Nec illđ volo te lateat ꝯſueſſe quoſdā μεγαλοπρέπειαν
interꝑtari magnificētiam: errātis hos q̄dē. cū magnificētia vꝉ
locupletiſſimo Ciceronis teſtimonio ſit ſpecies ſortitudīs. Va
le. Ex Mediolano. xiiij. kalꝰ. martias. M. cccc. liiij.

Franciſcꝰ philelfus Petro Thomaſio
ac medico ſalutem

QVo nihil ī vita poſt obitū illiꝰ ſummi viri Leonardi
mei Juſtiniani luctuoſiꝰ aut mœſtiꝰ audiui. mihi nāq ē renūcia
tū. Frāciſcū barbaꝝ priſcæ ꝗuitatis ꝛ eruditiōis exēplo migraſ
ſe ex hac luce. Magna eſt noſtro ſæculo ꝑmagna eloquētiæ ia
ctura iniecta. Venetis vero oībꝰ plane ſingularis. q̄ talem virū
amiſerint. qualem habent alteꝝ neminem. De doctis atqꝫ diſer
tis loquor. Nā viros grauis ꝛ ſapiētis ſcio eſſe Venetis pœne
innumerabilis. Sed q̄ idē ꝛ græcæ eſſꝫ ꝛ latine doctiſſime eru
ditꝰ. quem alteꝝ habeatis illuſtrem audio neminem. Doleo igi
tur ꝛ veſtꝝ in tāto viro ꝛ noſtræ tempeſtatis naufragiū. Oſtē
derem autem verbis pluribus mœrorem hunc meum: id qđ ne
in præſentia faciam: repētina profectio tabellariꝗ impedimento
eſt. Quare de hoc ſatꝭ. Tu velim noīe meo cū ijs ꝟba facias. q̄s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ille ſibi hæredes inſtituit. Repetaſq; meos illos codices græcos quos barbar⁹ habuit a me mutuo. ⁊ totiẽs: vt ſcis: ꝑ lrās teq; iter nunciū repetiuim⁹ Uale Ex Mediolano. xiij. kal'. martias M. cccc. liiij.

Frãciſc⁹ philelfus Johãni Mario filio ſal.

De ea quæ petieras ꝓximis dieb⁹: reſpõdi tibi. Qđ iſtic tibi honorat⁹ ſit loc⁹: gaudeo. Redibũt fortaſſis aliquã do Taurinates cũ muſis i grãm. Eſt em̃ vrbs iſta ⁊ vet⁹ ⁊ nobilis a Phoetonte: vt tradũt: condita. Tu velim: a Minerua ne deſciſcas. Nã repugnãte natura nihil fieri recte pt̄. Itaq; malle te debes ⁊ oratorẽ ⁊ poetã eũdemq; philoſophũ ꝗ̃ iuriſcõſultum et rabulã mercẽnariũ. Ne illi faueã cui me odio eſſe ⁊ ipſe dicis et ego noui: ignorare mihi videris dum mones: ſolere τουσ μεγαλοψύχουσ iiurias nõ cõtemnẽ min⁹ ꝗ̃ obliuiſci. Illi⁹ ſit maledicẽ. noſtrũ aũt bñfacẽ. Uale Mediolano. ix. kal'. martias. M. cccc. liiij.

Frãciſc⁹ philelfus Nicolao Quito ſummo põtifici ſal. plu. di.

Stephanum Caciam nouariẽſem iuriſcõſultum ⁊ Taurinatẽ archidiaconum tuæ ſanctitatis cubicularium in ijs quæ mihi expoſuit tuo nomie. ⁊ ſumma cũ obſeruãtia ⁊ libẽtiſſime audiui. Nec diligent' minus ꝗ̃ fidelit' geſſi omnia geroq; aſſidue: quæ tum lrīs tuis: tum ei⁹ nuncio tibi grata fore cognoui. Habeo autem beatitudini tuæ grãs immortalis: qđ fidei meæ pietatiq; erga te ita fidis: vt debes Quid em̃ ꝓ te facturus nõ ſim: cui⁹ ſingularem ſum iãpridem beniuolẽtiam ⁊ præcipuã modo benignitatẽ in me expert⁹. Tantũ me tibi debere intelligo: vt ne vitam quidem ipſam i mea magis ꝗ̃ in tua ptãte poſitam eſſe velim. Itaq; imperare ſit tuũ ꝓ volũtate oĩa. parẽ autem meum cum omni integritate. veneratione. induſtria Uale pater beatiſſime. Ex Mediolano. iiij. kal'. martias. Milleſimo. cccc. liiij.

Frãciſcus philelfus Petro Nucetano ſal.

Antonio Lyttæ mediolanẽſi pr̄ſbytero lrās ad te dedi. iiij. idus nouẽbres. Erat q; cũ ijs ſapphicũ adonycũq;. carmẽ ad ſanctitatẽ dñi nr̄i lõgiuſculũ. Sum autẽ mirat⁹: qđ nihil in hãc diẽ mihi reſpõderis. Nec potui nõ dubitare ne lr̄æ tibi meæ redditæ fortaſſe non eſſent. Noui em̃ facilitatez. noui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

humaniatē noui liberalitatē animi tui . Itaqꝫ non ſine cauſa id
accidiſſe arbitroꝛ. Sed cum hac de re . tum de alijs non nullis
Xenophon filiꝰ tibi coꝛā exponet. Tu velim me vt facis: ames
Tibiqꝫ ꝑſuadeas eum eſſe me. qui tibi oīm maxime noſtri oꝛdi-
nis ſim affectꝰ . Cōuiuia mediolanēſia eidē Xenophōti filio ad
te dedi. Uale. Ex Mediolano: iiij. kalꝰ. martias. M. cccc. liiij

Franciſcus philelfus. Malateſtæ No-
uello ſalutem dicit

ET Galbæ ⁊ Othonis Cæſaꝝ vitas ex Plutarcho ad
latinos traduxi. tuoqꝫ nomini dedicaui. Quid autem
in cauſa fuerit. quod eas Xenophonti filio nūc iſtac iter faciēti
ad te non dederim. idem Xenophon tibi coꝛā exponet. Poſt di
es quindecim ſiquis oblatus fuerit. cui ea res tuto cōmitti que
at. dabo ad te. Tu velim tibi perſuadeas mihi tuo nomine nihil
eſſe iucundius. Nam dignus es pꝛo tuis maximis ſplendidiſſi
miſqꝫ virtutibus: quem omnes diligant: ament . obſeruent. ve-
nerentur. Ego pꝛopediem foꝛe ſpero. vt pax faciat poſtliminiū.
tantus ⁊ barbaroꝛū ⁊ exteraꝝ nationū terroꝛ impendet. Uale.
Ex Mediolano. iiij. kalꝰ. martias. M. cccc liiij.

Fracīſcꝰ philelfus Petro perleoni ſal.

BInis alijs litteris tibi ſignificaui Johānem Caimum
neqꝫ feciſſe neqꝫ facturum ſani quicqꝫ de re tua. Seqꝫ
dicit tibi debere nihil. quoniam pꝛo te alijs ſatiſfecerit. At illi
quos is pꝛædicat. factum id pernegant. Itaqꝫ ſi me andis. tute
M: diolanum concede. Nam ſi ſecus feceris. nihil feceris. ſe-
deſqꝫ negligentia tua quadam amiſeris. Tu rem paucis tenes.
Reliqua ex Xenophonte filio coꝛam accipies. Uale cum pudi-
ciſſima vxoꝛe tua. Neqꝫ tuo illuſtri ꝑncipi cōmenda. Ex Me
diolano. iiij. kalꝰ. martias. M. cccc. liiij.

Fracīſcꝰ philelfus Petro barbo cardinali
Ueneto ſalutem dicit.

XEnophonti filio Romā venienti idcirco litteras ad te
dedi. vt intelligeres me tanti facere beniuolentiam tu-
am quam mihi nuper cum iſtic eſſem. certiſſimis documētis co
ram declaraſti. vt omnia de te mihi ſperare poſſe videar. Id au-
tem eo facio ⁊ maioꝛe cum fiducia ⁊ libentius. quoniā noui nul
lum apud me vnqꝫ intermoꝛiturum beneficium tuum. Nam
eſt apud me antiquius nihil gratitudine atqꝫ pietate. Reliqua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tā ex Xenophōte cognoſces. Uale pater ampliſſime. Ex Me
diolano. iiij. kal'. martias. M. cccc. liij.

Fraciſcꝰ philelfus. Dominio. cardina
li firmano ſalutem

NOn poſſum nō accuſare erratum meū: quod cum nu
per fuiſſem Romæ. ad te minꝰ ſalutatum ierim: cui me
iāpridem norim eſſe cariſſimum. Nolim tamē exiſtimes id vel
negligētia mea: vel quod tui oblitꝰ fuerim: accidiſſe. Sed dum
cupio in te adeundo minꝰ ineptus exiſtimari: fui in officio ſeruā
do minꝰ erga te officioſus. Uolebā eīm ⁊ ꝓ amplitudīe tua ⁊ ꝓ
decore adire te. ⁊ eos ꝯferre ſermones. qui ⁊ auditione tua ⁊ ora
tione mea nō indigni iudicarent. Quare dum ſtudeo ea expedi
re negocia: quæ mihi erāt apud ſummū pōtificem: pluſq̄ in his
q̄ꝫ putarā tꝑis ꝯſumo: tādem coactꝰ ſum nō te ante adire q̄ꝫ abi
re. Itaqꝫ in ipſa abitione mea ex vrbe Roma int equitādum ac
cedo ad ipſas ædes dignationis tuæ. Is qui tricliniȷ̄ ꝑeſt oſtio
reſpōdet in cubiculo te eſſe ⁊ diuino intentū miniſterio. nec licere
ſibi interea temporis adire te. Quid multis? Tris horas expe
cto: cum ne ipſe quidem oſtiariꝰ amplius qnicq̄ꝫ reſpōdet mihi.
Quāobrem dum video mirꝫ ſeruari ſilētium. ⁊ ipſe ad abeundū
ſollicitarer a comitibꝰ: ne aut importunior aut ineptior dici poſ
ſem: abiui equidē ſubtriſtior: quod viſere te nequerim: quē mi
rifica obſeruātia ꝓſequor. Tenes ecce rem oēm. Tuæ fuerit vel
clæmētiæ mihi ignoſcē vel iuſticiæ oſtiariū caſtigare: qui vt eſt
genere germanus: neqꝫ humanitatem ſapiat: nec hominū habe
at diſcrimen. Reliqua ex Xenophōte filio cognoſces. Uale pa
ter humaniſſime.. Ex Mediolano. quarto Kalēdas martias.
M. cccc. liiij.

Frāciſcꝰ philelfus Johāni auriſpæ ſal.

QUati ego te ſemꝑ fecerim ac facio: nemo eſt: qui id me
lius ſciat: q̄ꝫ tu. Id certe exploratiſſimum habeo me ti
bi eſſe cariſſimum. Fide autem in amicos ⁊ prudētia tāta vales
quāta ſcio maiore neminem. Itaqꝫ nihil eſt: quod de te ſperare
nō auſim. Quibꝰ autem in rebꝰ tuam mihi ⁊ operā ⁊ diligētiam
præſtes: velim. Xenophon filiꝰ tibi corā oſtēdet. Uale. Ex Me
diolano. iiij. kal'. martias. M. cccc. liiij

Frā. phi. Alenico daualo equiti aurato ſal.

CUm ad vndecimū kal'. ſeptēbres ex caſtris regijs abijſ

ſem repetiturꝰ Mediolanum: nihil mihi moleſtius fuit: q̄ꝫ qđ
te quoniã heſterno veſperi Neapolin reuertiſſe ferebaris: eo die
videre complectiqꝫ nequiuerim. Itaqꝫ abiens mecum tuli icre-
dibile deſideriũ tui: quem ⁊ abſentem abſens intueor ⁊ ꝯplector
et alloquor. Cupio autem maiorẽ in modum ꝑ tuas lr̃as intel-
ligẽ: ⁊ q̊d agas. ⁊ q̄ꝫ tibi carus ſim. Sed hoꝝ alteꝝ perſpicuum
mihi eſt. Nõ em̃ poſſum nõ amari abs te. quem tãtopere ipſe co
lam. Alterum bene ſpero Nã qui vir magnꝰ es ⁊ rebꝰ ornatus
omnibꝰ: te bene agẽ ac rebꝰ vti ſecundiſſimis dubitare certe non
debeo. Gratiſſim ĩ tamẽ mihi facturꝰ ſis: ſi quæ de te mihi ĩ ſpe
ſunt poſita. ea tu lr̃is tuis vel cõfirmabis vel augebis. Vale de
cus meũ. Et me Alphonſo regi cõmenda. ⁊ vt ſoles cariſſimuꝫ
effice. Ex Mediolano. iiij. kal. martias. M. cccc. liiij.

¶ Franciſcus philelfus Nicolao cebæ ſal.

INcipiẽti iam mihi expectare lr̃as tuas aliud occurrit in
mentem. Cupio em̃ ex te intelligere: vlla ne a vobis ſit
aut in Thraciam aut ad chios nauis traiectura: quæ iſtinc ſol-
nat ante Kal. maias. Et hoc ⁊ quæ proximis litteris ad te ſcri
pſi ne negligas: rogo. Vale. Ex Mediolano. viij. idus. marti
as. M. cccc. liiij.

¶ Franciſcus philelfus. Albertho zan-
cario ſalutem dicit.

DEus malefaciat factionibus ſuſpicionibuſqꝫ: quibꝰ fit:
vt tuæ meæqꝫ voluntati mos geri non poſſit. Petierã
a principe meo: quod te velle intelligebam Is mihi liberaliſſime
reſpõderat: vt ſemper. Omniaqꝫ mea cauſa facturum ſe affir-
marat. Deinde cum rei conficiundæ ſtudeo. animaduerto hunc
refrigeſcere. Qđ ego moleſte ferens: cunctationis cauſam quæ
ro. Tandem mihi reſpõdet ſe ⁊ mea ⁊ tua cauſa velle omnia: ve
reri tamẽ: ne iſtic aliqui huiuſmodi beneficij genꝰ indigne patiã
tur. Itaqꝫ ſibi et hominum habendam eſſe ⁊ temporum ratio-
nem. Reliqua tu pro tua prudẽtia coniecta. Vnumqꝫ tibi ꝑ-
ſuade nihil apud me eſſe antiquius beniuolentia noſtra. Vale.
Ex Mediolano. v. nonas martias. M. cccc. liiij.

¶ Sequitur Liber Duodecimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſci Philelſi Epiſtolarum liber Duodecimus.

¶ Frãciſcus Philelſus Lombardo Collioni ſalutem plurimam dicit

AMici quidam tui quibus ego familiariſſi-
me utor: expoſuerũt mihi ⁊ ingenij tui boni-
tatem ⁊ nõ vulgarem facũdiæ laudem. Qui-
bus certe reb⁹ ſum nõ mediocrit' delectatus.
Perdocti enĩ reperiunt' perſæpe multi. Sz
qui idem ⁊ ingenio polleat ⁊ eloquio: eorꝝ eſt
in numero collocãd⁹: quorꝝ raritas cũ phœ-
nice comparet'. Floruit eloquẽtia Demoſthenes int' græcos om-
nis. Sz idem fuit ingenio tardiore. Ingenio Demades claruit
plurimũ: quo fret⁹ ex tpe diſertiſſim⁹ videbat'. Verum idcirco
ſcripta ei⁹ nulla extãt: quoniam eloquẽtiæ vim ſplendoreq; inti-
mum minus ſaperet. Sunt enĩ nõ nulli: q̃ eloquẽtes exiſtima-
ti: ne diſerti quidem ſunt: ſed apta quadam ⁊ ſonora ac venuſta
verborꝝ ſerie facundi quoniam videant': in raris habent' oratori-
bus. At cum omni in re: tum vel in p̃mis in eloquẽtia tria req̃-
ri ſolẽt ingenium. doctrina. diligẽtia: quib⁹ ipſis: qui valet: non
hunc non poſſum eloquẽtiæ laudem aſſecutum exiſtimare. Tui
te amici ingenij laudãt. Præceptoris fama Guaryni Veronẽ-
ſis rhetoris minime cõtemnẽdi non indoct⁹ mihi pbari debes.
Modo diligẽtiam adhibeas: quæ in exercitatione maxime ap-
paret: nihil tibi deſit ad optimum oratorem. Neq; ipſi Demo-
ſtheni neq; Ciceroni noſtro omnia naturæ adminicula affuerũt
Sola diligẽtia hos perfecit: qua quidem vna ꝟtute ꝟtutes om-
nis cõtineri putãt Hac ego te tum animaduertero delectari: cũ
te maxime dicẽdo exercueris. Id autem ita in te eſſe intelligam
ſi tua ſcripta ⁊ p amicorꝝ tuorꝝ opinione ⁊ ꝑ mea expectatiõe q̃
primũ legero. Vale. Et me neceſſario tuo Bartholomeo Col-
lioni viro fortiſſimo carum effice. Ex Mediolano. vi. id⁹ mar-
tias. M. cccc. liiij.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Xenophõti filio ſal.

LEgi lrãs tuas; q̃s ex Bononia dediſti ad me. Nõ te tã

diligētem itineri præſtiteris: nō improbo. Moneo: tamē cōſide
res: nō modo: q̄s ipſe poſſis: ſed quid etiam equus: ne nimia fe-
ſtinatio feſtinationem tollat. Venerūt nudiſſecūdus Mediola
num ex vrbe Roma nobiles viri tres Conſtātinopolitani. et hi
quidem diplouatazæ: qui mihi ꝟbis præſtātiſſimi noſtri Bazæ
ſalutem dicerēt. Miratꝰ autem ſum: quod his ad me Bazes lit
teras nullas dederit. Tu quæ tibi mandauimꝰ. diligēter cura:
Vale. Ex Mediolano. vi. idus. martias. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Iohachimo Ambro
ſioq; theologis ſalutem

ERunt fortaſſe: qui mirenꝛ: quid ego vos veniā in ſum
mis veſtris laboribꝰ ad id hortaturꝰ quæ nōdum a quo
quam vel temptata ſunt vel ſcripta: vt quoniam ſatis ſuperq;
omnis iudæoꝝ de Chriſto Ieſu peruicacia obdurataq; inſania ī
expugnabilibus tam multis illiſq; veriſſimis ⁊ argumentis ⁊ ra
tionibus: quas viri pœne īnumerabiles ingenio. doctrina. ſan-
ctimonia excellētes in medium attulerūt: ꝓſtrata iampridem at
q; cōuicta iacet: incipiatis iam tādem cum docetis in populum
cōuertere orōnis gladios ī ſceleratum illum ⁊ impium Maho
metum. quem figura ⁊ immanitate truculētiſſimæ beſtiæ Iohā
nis Apocalipſis nobis denūciauit. Nōne videtis patres ſapien
tiſſimi iam vniuerſum ꝓpe terraꝝ orbem parere per omnem in-
temperantiam nefarij illiꝰ abominabiliſq; latronis ſpurciſſimis
ſatellitibꝰ: Nōne Africa tota ſeruit Mahometiſtis: Nō idem
patiꝛ Aſia: Nā orientalis æthiopia quātula eſt ad Aſiam vni
uerſam: At Europa quam ab aſia diuidit Tanais per multa iā
regna cum Scythis ⁊ Turcis tum etiam Afris ſubiecta intu
etur. Eoq; adducta eſt calamitatis: vt de Italia ſibi nūc metuē
dum ſentiat. Mirenꝛ ergo imprudentes vt libet. Ego enim ita
ſentio. lōge maiorem vos fructum ſplendidioremq; gloriam ex
his pugnātibꝰ atq; infeſtis mahometiſtis reportaturos q̄ ex Iu
dæis nō modo nō repugnātibꝰ ſed late iamdiu fuſis humiq; ia-
centibꝰ. Quod ſecūdo loco vos hortor: id totum eſt de Græcis
Satis hi magnas dederūt pœnas: ſiquid errarūt: quod patrio
ſolo exterminati ſunt: quod parētes. filios. vxores. bona omnia
amiſerūt: quod mendicāt: quod ſeruiūt. Verum ⁊ homines cer
te ſunt ⁊ Chriſtiani. At ſciſmatici. ac hæretici. Hæretica con
ſtantinopolitana eccleſia nunq̄ fuit ætate noſtra. Sciſmatica

ſoꝛtaſſis aliquãdo. Nõ tamẽ ſciſſa ea a Turcis capta eſt ſed pu
blice cõiuncta cum Romana eccleſia. Nã alieni coꝛdis arcana
temẽ iudicare peccatum eſt Nec item minꝰ perſæpe deꝰ bonos q̄ꝫ
malos affligẽ ꝯſueuit. Nõ ob peccata quæ ipſi ꝑpetraſſent: tan
tas acerbitates paſſi ſunt martyꝛes. paſſi apl'i. paſſus Chꝛiſtus
optimꝰ maximꝰ. Pꝛætereã ſanꝰ paſtoꝛ relinq̃t vniuerſum gregem
in ſolitudĩe: vt req̃rat amiſſam ouem. An minꝰ aduertitiſ nemi
nem ĩ hac vꝛbe vti caritatiſ munẽ in hos græcos q̃ optĩo nati ge
nẽ mendicãt ſtipem: vt ſe ac ſuos a Turcis redimant: Hæc cer
te ĩhumanitas magñ ẽ: cuiꝰ ne vos ſitis ĩ cauſa: ipſi ꝓuidete Quin
hoꝛtemĩ ꝑ deum ĩmoꝛtalẽ populum vniuerſum: vt ⁊ afflictis ⁊
Chꝛiſtianis benefaciãt: ne ĩdignet̃ Chꝛiſtꝰ Jeſus eos cõtemnĩ
qui ſuo nõie opem quærũt. Valete patres optimi. Mediolani
ex ædibꝰ noſtris. v. idꝰ martias. M.cccc.liiij

¶ Frãciſcꝰ philelfus Andreæ Ferrarienſi ſal.

Etſi mihi es incognitꝰ: tuæ te tñ litteraꝝ notæ q̃bꝰ in
ea es vſus inſcriptiõe: quam ſocrꝰ meæ Manfredinæ
Chꝛyſoloꝛinæ lr̃is adiecisti: nõ mediocrit̃ notũ faciũt. Gaudeo
igit̃ te iſtic eſſe: q̃ ⁊ res magñs videris ⁊ viſurꝰ etiã ſis. Tuũ autẽ
fuerit: vt ad nos aliq̃d ſcribas diligentiꝰ: quo te nõ minꝰ intus
q̄ꝫ in cute ꝑſpiciamꝰ. Vale. ⁊ ſiquid ad liberationẽ ſocrus meæ
eiuſqꝫ filiaꝝ afferre vales: peto: ne negligas. Hoc erit ⁊ mihi g̃ta
tiſſimũ ⁊ tibi honoꝛificum. Ex Mediolano ꝓdie idus martias
M.cccc.liiij.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Bernardo Juſtiniano ſal

Nihil eſt mihi beniuolẽtia tua certiꝰ. Quid eñ nõ ames
quẽ vir maximꝰ ⁊ clariſſimꝰ pater tuꝰ Leonardꝰ ⁊ dile
xerit vnice ⁊ ſummis bñficiis affecerit: Itaqꝫ non modo nõ mi
roꝛ: ſi qñ meis lr̃is inuitatꝰ nihil reſpõderis: ſꝫ ignoſco potiꝰ oc
cupationibꝰ tuis: q̃bꝰ fit: vt neqꝫ amicis poſſis nec ipſi tibi oĩno
ſatiſfacẽ. Veꝝ ſiq̃d ocii qñqꝫ nactꝰ fueris: rem mihi facies gra
tiſſimã: ſi ⁊ de te ⁊ de rebꝰ tuis me reddideris certioꝛẽ: in ꝑmiſqꝫ
nunq̃d in naufragio byzantino iacturæ quippiã paſſus ſis Nõ
eñ poſſum vereri: nequid inde tibi detrimẽti acciderit ob tuas pe
cunias: quas habebas Conſtãtinopoli in mercatura occupatas.
Ad hæc rogo te: vt opuſcula illa mea q̃ abs te meo nomine elo
quentiſſimꝰ medicus Petrus Thomaſius petiit: huic iſti Ta
bellario aut eidem communi amico ad me des. Vale. Mediola

no pridie kal'. apriles. M.cccc.liiij

¶ Franciſcꝰ philelfus. Johachimo theologo ſal.

TUm iſtud doctrinæ genꝰ quo ad Chriſtianā veritatē ī populū vteris: mihi certe ꝓbat plurimū. Sūt eñ aliq̄ hebeti adeo obtuſoq; ingenio: vt nihil ex ſeſe īuenire audeāt: ijs cō tēti dūtaxat: quæ priſci ſcriptores pientiſſime excogitarunt. At hi quidem omnes etſi doctrinæ poſſunt ac diligētiæ cuiuſpiam iure laudari: qđ acute ab alijs ſubtiliterq; inuēta ⁊ copioſe ipſi et memorit in mediū ꝓferāt: nullā mihi tñ ingenij ſui præſtantiam declarāt: cum ad cumulatū omni ꝟtute viꝝ ingeniū in primis reqri ſoleat. Tu vero noua ꝑmulta eaq; ſalutifera ex te eruis Nā ſigā cælestia q̄bꝰ videmꝰ ab aſtronomis quē ζῳδιακὸν circulū vocāt. īſiguitū: trāſferre ī chriſtianā fidē ꝑpulchꝛ ē. Qđ autē ad arietē attinet: vñ aſtronomi initiū ſumūt: ego arietē exiſtimo a græco ductū: qđ eſt ἄρης. Nā hoc noīe q̄ttuor ſignificari græci volūt Interdū ferꝝ: vñ Homerꝰ αἵματος ἆσαι ἄρηα. Interdū bellum. Idē ὄφρα κεν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα Qñ vulnꝰ. Idē poeta ἔνθα μάλιστα γίνετ' ἄρης ἀλεγεινός. Sæpiꝰ vero Martem: vt eſt apud eūdem Homerū ἄρες ἄρες βροτολοιγέ. quo etiam vno ipſi vno ꝟbo ⁊ ferrū. ⁊ bellū. ⁊ vulnꝰ ſignificamꝰ. Ab h̄ igit̄ noīe arietē q̄ſi Martialē æque tractū arbitror atq; a Marte martiū. Qđ ſi naturā figurāq; arietis cōſideremꝰ: nō inepta cenſebit̄ deriuatio. Sed hæc tu ⁊ prudentiꝰ cōſiderabis ⁊ aptiꝰ. Nā ſi a rege malis arietem duci q̄ſi alioꝝ regē: quanq̄ eſt durior deriuatio: cū eo tamē cōueniat: quod κρείων apud græcos rex eſt: κριός ꝟo aries qui ita excellit ī grege vt rex in populo. Quæ aduerſus Turcos et Mahometiſtas ſapient̄ aggreſſus es: vt oī ſtudio ⁊ īduſtria perſeq̄ris: te vehement̄ ⁊ hortor ⁊ rogo. Nā q̄ntū videre videor niſi funeſtæ huic teterrimæq; peſti ꝑp diē occurrat̄: ita breui inualeſcet incrudeſcetq;: vt nullū ſit remedium exceptura. Præcꝫ autē his nobilibꝰ aſiſte: vt cœpiſti. iacētis tolle ac foue. Uel in hiſce incōſtantiā atq; mutabilitatē reꝝ humanaꝝ tecū aio veluta. Omnis huiꝰ mundi faſtꝰ. omnis honos. oīs gloria vanitas Solꝰ mihi videt̄ fœlix. qui in ꝟtute ⁊ deo ſnū omne bonū collocarit. Miſereſcendum eſt humanæ fragilitatis. Qđ miſeriæ in alijs intuemur: id nobis quoq; metuamꝰ neceſſe eſt. Mendicāt opulēti. humiliant̄ excelſi. ſeruiūt ꝑncipes. Fac oro: vt quoniã

hos pudet cōdicionis ſuæ: aliqui boni viri eam ſibi prouinciam
ſuſcipiant petendi viritim caritatis muneris. Uale. Mediola-
ni ex ædib⁹ noſtris Kalēdis aplib⁹ M. cccc. liiij.

Franciſcus philelfus. Jacobo cuſano
iuriſperito ſal.

Es tu in me Jacobe quottidie q̄ par eſt importunior.
Id quod ne poſthac facias te nō ſolum moneo: ſʒ etiā
hortor: ac rogo. Nam quan q̄ʒ magno animo viri eſt iniuriam
cōtemnere: cōtumeliam tamē ferre nemo ſi ſan⁹ ſit: debet. Stul
tus eſt eñ q̄ ⁊ aliorū ⁊ ſuæ dignitatis rationem nō habet. Duo
ſunt clauſtra natura linguæ obiecta ⁊ dentes ⁊ labra: quibus ad
monemur eſſe nihil effutiēdum: ſed aſſeruāter omnia prudenter
q̄ʒ dicēda. Neqʒ in teſtimonijs mētiri nos oportet: nam ſic ſu-
mus in deum impij: neqʒ in defendendo oppugnādove aut periu
ros aut peruicacis: id quod faciūt ij omnes: q̄ ſimplicis animæ
ſceleratiſſimam ſectam fouent. Tu me ſatis intelligis. Si iu-
ſticiam veritatemqʒ tueris: nullam mihi facis iīuriam. Sin ſe
cus facis: tibi ipſi noces. Utcūqʒ res habet: compeſce linguam
et me laceſſere maledictis noli: ne quæ irrita tæla obtuſaqʒ cōie
ceris: retorqueātur in te lōge acutiora. Tibi lingua eſt: vt vide
re videor: ad inuehēdum apta. At Philelfo tuo ⁊ lingua eſt et
arū do lōge q̄ʒ tibi diuturnior. Itaqʒ ſanius tibi conſulas: ſi me
philoſopho vti malis q̄ʒ vel oratore vel ſatyro: vt cōſueſti. Ua
le Mediolani ex ædib⁹ noſtris. viij. idus Apriles. Milleſimo
cccc. liiij.

Frācisc⁹ philelfus Pallāti Strozæ ſal.

Non poſſum nō admodum lætari veterem atqʒ ſingu-
larem amiciciam noſtram omnib⁹ eſſe cognitam. Quo
fit: vt nobilib⁹ græcis iſtis q̄ meas tibi lrās reddiderūt: non mo
do noluerim: ſed ne potuerim quidem negare: quod petijſſent.
Sunt eñ lachrymabilis pars Conſtātinopolitani naufragij: q̄
et ſe ⁊ ſuos ab impijs Turcis redimere cupiētes cogūtur mēdi-
care q̄ʒ miſerrime. His hic auxilio fui ⁊ apud principem ⁊ apud
vniuerſam ciuitatem. Idem ꝑ virili parte iſtic agerem: ſi adeſſē
Quare tibi homīes cōmendo: vt quoad patit̄ tua dignitas: ijs
adſis vel cōſilio. Nam qui publice in templis præcepta dāt po
pulo Chriſtiano: nō parum adhortationib⁹ ſuis iſtoꝝ inopiæ ꝓ
deſſe poterūt. Ad hæc docet iſtic medicinā Matthe⁹ peruſinus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vir ⁊ doctiſſime eruditus ⁊ mecū ſumma familiaritate ꝯiunct⁹
Habet is duo mea opuſcula: q̄ ex Hippocrate coho medicorum
pricipe latina reddidi cū eſſent græca: alterꝝ περι φυσω̃ν. al
terꝝ περι παθω̃ν. Hæc vt ⁊ meo noīe ab iſto repetas. ⁊ Pe
tro Thomaſio eloquētiſſimo medico ad me des: te etiā atqꝫ etiā
rogo. Siquā do hi fluct⁹ bellici cōquierit: plurib⁹ tecum loquar
Uale. Ex Mediolano. vi: id⁹ aprilles. M.cccc.liiij.

Frāciſcus philelfus Lodowico caſellæ ſal.

GRæcis iſtis q̊bus meas lrās ad te dedi. ⁊ faui hic apud
oēs: ⁊ apud munificētiſſimū p̄ncipē auxilio fui non me
diocri. Nā ſui ſuorūqꝫ redimēdoꝝ gratia: nā ſeruiūt apud Tur
cos. mēdicāt viri nobiliſſimi. miſerrima ꝯditio ē: cui⁹ qui min⁹
miſereatꝛ: inhūanitatis ē accuſand⁹. Quid multis: hoīes tibi cō
mēdo: teqꝫ væhementꝰ rogo: vt tum apud noſtꝝ iſtū humaniſſi
mū p̄ncipē: tum apud vniuerſam tuā ciuitatē omni ſtudio. om
ni opa atqꝫ ope afflictis hoib⁹ aſſiſtas. Uale. Ex Mediolano.
vi. idus aples. M.cccc.liiij

Franciſcus philelfus. Bernardo Juſtiniano ſal.

ME tuæ lræ adeo delectarūt: vt ī te pſtātiſſimo filio gra
uiſſimū clariſſimūqꝫ virꝝ Leonardū patrē tuū cui⁹ me
moria mirifice recreor ⁊ videre ocul': ⁊ coram audire ſim viſus.
Nō em̄ omnis illi⁹ dicēdi ornat⁹ dūtaxat ⁊ grauitas ⁊ ſuauitas
in te eſt: ſed ſingularꝝ quoqꝫ litterarꝝ figuram ita tua epl'a repñ
tat: vt ſi ſcribētis nomē deeſſet: neſcirem ſane abs te ne: an a Le
onardo Juſtiniano ſplēdidiſſimo illo noſtræ ætatis lumīe ⁊ de
me optime merito eæ litteræ ad me iſſent Itaqꝫ habeo tibi grās
tum qd̓ redieris cum ſtudijs noſtris in grām: tum qd̓ te vna cū
paterna memoria cupiēti mihi væhemēterqꝫ exoptāti reſtitueris
Quæ de Turcorū Mahometiqꝫ apparatu bellico ſignificaſti:
audiui. Sꝫ de re tua Conſtātinopolitana nihil intellexi. Scire
em̄ cupiebā an in eo luctuoſiſſimo naufragio captæ vrbis iactu
ræ ipſe quippiā. qd̓ nolim: paſſus ſis. Et oratiouē ⁊ librꝝ terciū
de exilio tabellari⁹ mihi reddidit: ſꝫ eum mīme abſolutū. deſunt
em̄ adhuc duo quaterniones: quos vt diligentꝰ in q̊ras: eoſqꝫ ad
me des: te plurimū rogo. Sunt etiā ⁊ apud te cōuiuia nr̄a Me
diolanēſia: ⁊ libri Hippocratis duo q̄s e græcis latios reddidi
alt̓ περι φυσω̃ν. alt̓ περι παθω̃ν: q̄ oīa vt q̄ꝫ diligētiſſi
me in q̊ras: mittaſqꝫ ad me: etiā atqꝫ etiā abs te peto Habet itē a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

me eiuſmodi hippocratis libros Matthæꝰ ꝑuſinꝰ vir ⁊ doctꝰ
et diſertꝰ: q̄ Patauij medicinā docet. Illos velim meo nomīe a
Matthæo repeti cures. q̄s item cū habueris: ſtude: vt domū re
ꝑtāt. Nā iam multos ānos peregrinant. Uale vna cum filijs
vniuerſaqꝫ familia. Meqꝫ vt facis: ama. Ex Mediolano. . iiij
idus maias. M. cccc. liiij.

Franciſcꝰ philelfus. Matthæo ꝑuſino
philoſopho ac medico ſal.

PEto abs te maiorē in modum: vt duos illos meos hip
pocratis libros quos e græco in latinū a me traductos iā plurꝭ
annos habes apud te hoſpites: cū vir patriciꝰ Bernardꝰ Iuſtini
anus Leonardi filiꝰ a te ꝑtierit: illi ꝓ me reſtituas. . Uale. Ex
Mediolano. iiij. idꝰ maias. M. cccc. liiij.

Frāciſcꝰ philelfus. Malateſtæ nouello ſal.

SI tuꝰ iſte familiaris nūciꝰ redijſſet ad te celeriꝰ: dediſſem
ei Galbæ atqꝫ Othonis vitas: ita manu mea ſcriptas
vt ex græca līgua cōuerterā. Sꝫ vbi diutiꝰ eū nuſquā video. ob
idqꝫ exiſtimarē rediјſſe ad te q̄ſi nunciū ꝯſtitutæ pacis: librario
eiuſmodi meū exēplū tradidi excribēdū: q̄ ij libelli ornatiore lrā
rū figura ad te irēt. Hos igit coram ꝓpediē filiꝰ Xenophon tibi
reddet. Nondū eīm excripti erāt oīno. Uale. Ex Mediolano.
iiij: idus maias. . M. cccc. liiij

Frāciſcꝰ philel. Nicolao cebæ ſal.

GAbriel vir religioſus idēqꝫ diſertꝰ qui mō iſtic Medi-
olanū petijt: fecit me certiorē te neſcio quō ex crure labo
rare: mirari ꝓterea ꝙ nihil tibi ad ea reſponderim: q̄ de re vxoria
ad me ſcripſeras. Utrūqꝫ ſane dolui. ⁊ ꝙ tibi crus moleſtiā at-
tulerit. ⁊ ꝙ binæ meæ lr̄æ tibi redditæ minꝰ fuerūt. Nam harꝝ
ego alteras publico mercatorꝝ tabellario: alteras Leonardo ſcri-
bæ veſtri ꝑncipis ad te dederā. Ne igit eadem ſæpiꝰ repetā: illarꝝ
lrārꝝ exēpla cū his vna ad te miſi. Tu vale. ⁊ crus q̄zdiligētiſſi
me cura. At hæc ſiq̄d habes de Turcis: ad me ꝑſcribe Ex Me
diolano. iij. idus maias. M. cccc. liiij.

Frā. philel. Iohāni marchioni Mōtiſſerrati ſal. pl. di.

SI nihil tādiu ad te ſcripſi: puto idcirco te nō mirari: ꝙ
noris id mihi facē nō licuiſſe ob tēpeſtates ꝓcellaſqꝫ bel
lorꝝ. Nā ego te ⁊ amo ⁊ obſeruo: nō ſolū ꝙ de me ſis meritꝰ opti
me: ſꝫ qꝛ dignꝰ es: quē boni viri ac docti oēs ⁊ colāt ⁊ venerent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Itaq; ſiquid in me eſt: q̇d tibi ſit gratū: id iure ꝑculij tuū cenſe.
Ego autem abs te aliud nihil ꝑto: niſi vt me ames: vt ſoles.
Prætéa maiorem in modum rogo te: vt meos illos de exilio li-
bros Xenophōti filio ad me des. Uale. Ex Mediolano. idib⁹
maijs. M. cccc. liiij

¶ Frā. phi. Guilielmo Urſino Frācię cācellario ſal. pl. di.

DEdi ad te āno ſuꝑiore Iohāni coſſæ ſplēdidiſſimo eq̄ti
aurato ſimul cū binis lr̄is meis codicē vnū meum quo
et ars rhetorica Ariſtotelis ad Alexādꝝ regem ⁊ duæ oratoris
Lyſiæ orōnes: altera funebris: altera in Eratoſthenen adulteꝝ
cōtinebant. Hæc em̄ ego iāpridē e græco cōuerterā in latinum
Quæ tibi reddita ne fuerit: an min⁹ reddita: nihil in hāc diē ac
cepi Itaq; tuū fuerit ⁊ hac de re ⁊ de cæteris: q̄ ſcire cupiebā: me
facē certiorē Libros de exilio q̄s habere deſiderabas: apud me ha
beo: miſiſſemq; ad te: ſi nact⁹ eſſem: cui eos tuto cōmittē potuiſ-
ſem. Siquis a vobis Mediolanū venerit: iube: vt me adeat ꝟ-
bis tuis. Et q̇d de libris inſſeris: exeq̄r. Hi q̇ tibi haſce lr̄as red
diderūt cōfractæ ſūt cōtritæq; reliquiæ Cōſtātinopolitani nau
fragij viri certe nobiles ⁊ p̄clari. Seruiūt cū vniuerſis familijs
apud Turcos. Cogunt mēdicare ⁊ ſuū ipſoꝝ dederūt em̄ ſpōſorē
de reditu ⁊ ſuoꝝ redimēdoꝝ gratia. Miſerabil' eſt luctuoſiſſima
q; cōdicio. Itaq; hoīes tibi plurimū cōmēdo. Teq; rogo: vt eis
quibuſcūq; ī reb⁹ opus fuerit tum apud pientiſſimū Regē Ka-
rolū: tum apud alios ꝑncipes ⁊ fauori ⁊ auxilio ſis. h̄ erit ⁊ tibi
honorificū. ⁊ mihi vehement' gratum. Uale. Meq; vt facis:
ama. Ex Mediolano. vij. kal. iunias. M. cccc. liiij

¶ Frāciſc⁹ philelfus Iohāni Mario filio ſal.

TU ſæpe ad me ſcribis. ⁊ nunq̄ reſcribis tū. Uelim q̇d
antea ſæpēnumero vt facēs: iuſſi: meū pugillarē. ⁊ quē
ſcis rhetora definitionūq; p̄cepta redire tandē ad me cures. Id
cū feceris: gerā morē deſiderio tuo. Itaq; facito: id q; q̄p̄rimū:
ne te vel ꝑuicacē: vel negligentē exiſtimē. Puto cū hæ tibi red-
ditæ lr̄æ fuerit. Xenophōta filiū iſtic iter ad nos cepiſſe Hi q̇ ti
bi meas lr̄as reddidert: thraces ſūt. vt noſti: viri q̇dē ⁊ nobiles
et amici. Quicq̇d vel bñficij: vel officij ī hos ꝯtuleris: iucūdiſ-
ſimū mihi eſt gratiſſimūq; futuꝝ. Digni ſunt: quos nō ſolū mi
ſeremur: ſed etiam diligam⁹ amemuſq;. De pace ⁊ bello q̇d ſci-
re vis: nos certe pacem bello potiorē ducim⁹ præſertim eā: cui⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ğra bella ſuſcipi ꝯſueuerũt. Quæ aut ſcribimꝰ. aut ſcripſerimꝰ: ex
Xenophõte fratre ꝯgnoſcẽ potuiſti. Uale. Et te nob aſſidue di
gnũ gere. Ex M:diolano. ix. kal' iunias. M. cccc. liiij.

¶ Frãciſcꝰ philel. Lombardo Collioni ſal.

QUæ mihi Solomon Iudæꝰ noie tuo expoſuit: audiui
Miratꝰ aũt ſum: ꝙ nullas ad me lrãs dederis. Fac igit'
abs te ipſo audiã: q̃ ꝑ internũciũ loq̃ris. Tu me ſatis ſupq; itel
ligis. Uale. Ex M:diolano. vij. kal. iunias. M cccc. liiij

¶ Frã. philel. Guilielmo Urſino Frãciæ cãcellario ſal. pl. di.

SCio ea te eſſe animi bõitate liberalitateq;: vt q̃ pluriꝫ tibi
cõmẽdo: eo ſtrenuiore opa atq; ope oĩs excipias. Itaq;
nõ dubitaui viros nobiliſſimos atq; eq̃tes auratos Manuelem
agallũ ⁊ Manuelẽ hiagupem q̃ etiã ipſi Cõſtãtinopolitani nau
fragij miſerabil' ærũnas apud ipſos Turcos patiunt' cõmenda-
tos facẽ humanitati tuæ. Te q; ſummope rogare orareq;: vt q̃n
tũ fides tua dignitaſq; patit': ita hos iuues apud munificentiſſi
mũ regẽ Karolũ: vt intelligãt ⁊ te ſibi plurimũ ꝓfuiſſe et meas
apud te lrãs magnũ põdus habuiſſe. Libri de exilio parati ſunt
quos mittam ad te cum q̃nis idoneus mihi oblatus fuerit: quẽ
certo venturũ ad te cognoſco. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal. iu
nias. M. cccc. liiij.

¶ Frãciſcꝰ philel. Iohãni Mario filio ſal.

UTerq; Manuel ⁊ Agallꝰ ⁊ Hiagupes cũ mihi ẽ cariſ
ſimꝰ tum plane dignꝰ ⁊ opa ⁊ ope noſtra Itaq; operam
dabis: vt hi itelligãt aĩm ⁊ beniuolẽtiã nrãm. Reliq̃ tñ ex eiſdẽ
cognoſces. Si nondũ iſtinc abierit Xenophon, ei dicito meis ṽ
bis: vt diligẽtiſſime odoret': ſiqui apud iſtos librarios taurinatꝫ
ſunt græci codices: q̃ væneãt. Uale. Ex. Mediolano. iiij. kal.
iunias. M. cccc. liiij.

¶ Franciſcꝰ philelfus Bernardo Iuſtiniano ſal

QUod primis lris tibi ſcripſerã: redditꝰ mihi ẽ vna cũ
illa orõne terciꝰ liber de exilio: ſꝫ is nequaq̃ꝫ abſolutus.
Deſunt eñi duo ſaltẽ quaterniones. Itaq; te rogo. vt eos diligẽ
ter q̃ras atq; ad me des huic iſti tabellario ſimulq; ⁊ Mediola
nẽſia cõuiuia. ⁊ duos Hippocratis libros. vt ſcripſi ad te ante
Prætẽa ſiq̃d noui de Turcis habes, fac me certiorẽ. Uale. Ex
M:diolano. iiij. kal. iunias. M. cccc. liiij

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Ciccho Calabro ſal.

QUi ſit meꝰ erga te animꝰ. nemo q̄ꝫ tu meliꝰ nouit. Nā
ego te tāti facio. quāti poſt ꝑncipē noſtꝝ aliū neminem
Nec eſſe quenq̄ꝫ arbitror. ꝙ mihi gratitudīe animi queat an̄po
ni. Reliquū eſt. q̄n es vnꝰ. ꝙ ⁊ me amas egregie. ⁊ a me omniū
maxime obſeruaris: id efficias. quo cæteri oēs intelligāt beniuo
lentiā noſtrā ⁊ mutuā eſſe ⁊ ſummā. Uale. Ex Mediolano. ꝑ
die kal. iunias. M. cccc. liiij.

Frāciſcꝰ philelfus Ciccho calabro ſal.

NOn me latet. q̄ꝫ abs te nō ſolū diligor. ſꝫ etiam amor.
Nec cupio plꝰ te velle mea cauſa. q̄ꝫ poſſis. Id te rogo
dūtaxat. vt qđ habes ſcriptū. id ꝑncipi hodie mō liceat. legas.
Nā diutiꝰ tēpꝰ terere iā nulli vſui eſſe mihi p̄t. Itaq̄ꝫ īſtitui oīs
no ꝓſpicē rebꝰ meis. Tibi vero amico bn̄fico ⁊ optimo me tātū
debē ꝓfiteor. quātum alteri nemi. Uale. Mediolani ex ædibꝰ
noſtris. vi. idus iunias. M. cccc. liiij

Frāciſcꝰ philelfus Bartholomæo buſanio ſal.

FAcit graue optatūq̄ꝫ teſtimoniū amiciſſimi. Andreæ
alamāni. ꝙ ipſe ⁊ ſtudioꝝ ſocio ⁊ contubernali ⁊ ſodali
veteris. vt te mei amātiſſimū eſſe putē. Nec eſſe certe ſecꝰ vllo pa
cto queat. Nā ſi natura datū eſt. vt nemo fruſtra amet egregie
atq̄ꝫ. vt moꝝ ſilitudo beniuolētiam cōcitet atq̄ꝫ ſtatuat. ⁊ amas
tu q̄dē me. cui ob ingenuos mores tuos ⁊ bonaꝝ artiū ſtudium
es cariſſimꝰ. ⁊ oī caritatis vinculo ꝓſequeris ob nō diſſimile vi
tæ inſtitutum. Atq̄ꝫ vt ītelligas. quæ mihi de noſtra mutua ne
ceſſitudīe ſit opinio. accipe. q̄ꝫ familiarit̄ tua opa vti velim. Sū
iā natꝰ annū ſextū ꝓpe ⁊ quinq̄geſimū. Cuiꝰ ætatis cōſideratiōe
admoneor. vt quātum ipſe p̄ſtare poſſim. poſteritati cōſulam.
Alij monumētis p̄clariſq̄ꝫ opibꝰ manufactis rem eā adoriunt̄.
Pauci in quoꝝ me numero eſſe lætor. monimētis litteraꝝ ⁊ ex
preſſiore q̄dā atq̄ꝫ diuturniore ſignificatiōe ingenij idē pergunt
efficere. Scimꝰ alium eſſe corpis. aliū animi laborē. Quāto ani
mꝰ præſtat corpi. tāto animi īduſtria potior eſt labore corpali.
Itaq̄ꝫ operā dādam exiſtimo. ne ingenij ſtudiū munē manꝰ im
pediat. Nam ſit excogitare aliq̄d. qđ apud viros bonos nō im
probet: librarij vero vel inuēta acutiꝰ vel dictata ſubtilius arum
dis officio cæteris pateface. Et vt dilucidiꝰ tecum loquar atq̄ꝫ
familiariꝰ. mihi domi opꝰ eſt aliquo adoleſcēte librario nō om
nino rudi imꝑitoq̄ꝫ lr̄aꝝ. hūc ego tractabo nō humanit̄ ſolū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſed etiã liberalit᷑. Delector aũt ĳs litteraꝝ notis: quæ ad atticas
ꝙ̃proxime accedãt. Nam qͥbꝰ opifices tabernarĳqꝫ vtunt᷑ ac re
liquũ vulgꝰ indoctũ: eæ nullũ ſint apud me põdꝰ habituræ Ua
le cũ meo ſimul diſertiſſimo amiciſſimoqꝫ Anndrea. Poggium
ſaluere plurimum opto. Ex Mediolano. xv. kalendas. iulias.
M. cccc. liiĳ.

Fracĩſcꝰ philelfus Bartholomæo theologo
inquiſitori hæreticæ prauitatis ſalu.

Rogit me Johãnes cognomẽto quietꝰ vel irrequietꝰ po
tiꝰ: q̇ ꝑ te Mediolani inq̇ſitionis magiſtratũ gerit: vt
de ſe apud ãplitudinẽ tuã liberiꝰ ſim v̾ba facturꝰ: q̃ꝫ vellẽ. Quid
ſit ĩ cauſa. ⁊ q̇d abs te vel æq̇tatꝫ vel bñficĳ loco ꝓtã: paucis ac
cipe. Joſephꝰ q̇dã hõ natꝰ ãnos quinqꝫ ⁊ nonagita aut etiã am-
pliꝰ nõ verſutꝰ non callidꝰ: ſed hebeti quodã tardoqꝫ ingenio eo
demqꝫ ⁊ ſimplici ⁊ apto eſt ab ipſo Johãne nudiuſdecimꝰ iuindi
cium arceſſitꝰ. Ille vir cõtinuo ad me it. Rem exponit. dicitqꝫ
percunctãti mihi omnia diligent᷑ ſe ſibi ꝑ omnem vitam nulliꝰ
eſſe facinoris cõſcium. Hortor hoĩem: neq̇d metuat. Quin eat
in ius ꝙ̃primũ auditurꝰ cuiꝰ rei cauſa arceſſat᷑. Reſpõdet ſe non
culpam metuere cui nulli ſit obnoxius: ſꝫ illiꝰ Johãnis famam
qui ⁊ auariſſimꝰ eſſe palam diuulget᷑. ⁊ ambitioſus oĩm maxĩe.
Tũc ego re intellecta hominem mecum adduco: eo ꝯſilio: vt nõ
Johãnem ea famæ nota laborãtem: ſed te adirem: cuiꝰ eſt doctri
na maxima v̾tuſqꝫ clariſſima. Uix ꝓmũ eccleſiæ veſtræ clauſtꝝ
ingredior: ecce neſcio quo ĩfœlici auſpicio offert᷑ mihi Johãnes
ille. quem mĩme oĩm voluerã. Cœpimꝰ familiaris ꝓmũ cõferre
ſermones. Totꝰ mihi mitis. totꝰ modeſtus. totꝰ humanꝰ viſus ẽ
Quid eñ deprauatnm corruptumqꝫ ingenium nõ ſimulet. nõ
diſſimulet: Itaqꝫ deinde panlatim quamobrem Joſephum in iu
dicium vocaſſꝫ. quærẽ ſum aggreſſus Reſpõdet homo veterator
nihil eſſe mali in cauſa. Sꝫ quoniam delatum in iudiciũ fuerit
cõſueſſe Joſephũ in medendo. eſt eñ ruſticoꝝ atqꝫ inopũ medicꝰ
vti carmibꝰ quibuſdã. idcirco viſum eſſe admonẽdũ. ne poſthac
ea via vteret᷑. quippe quæ ꝓhibita ſit decretis eccleſiaſticis dixit
qꝫ Joſepho corã accerſito. ⁊ de re ipſa diligent᷑ interrogato. diſta
bat eñ illinc a colloquẽtibꝰ nobis paululum vt ad octiduũ redi
ret ad ſe. Itaqꝫ deceptꝰ ego ⁊ ſimulato doloſi hoĩs vultu. ⁊ quis
res leuior viſa eſt. deſtiti te adire. quẽ maxime ꝯuenerat. Idqꝫ ꝑ

ptēa factū eſt. quoniā idem Johānes dicēt homīs erratū veniale
eſſe nō mortale. vt vocat eccleſia. Quid multis: nudiuſtercius
Joſeph⁹ rediit ad Johānem. q̄ quoniā ipſe aderam. cui ꝟba dare
ſe poſſe diffidēt. dixit læta admodū hilariq̧ facie. i diē craſtinū
ito ad me. ⁊ omni labore liberabere. Heri terciū Joſeph⁹ ad eun
dē Johānem ꝓficiſcit̄ ſol⁹. quem is cōtinuo in carcerem cōiecit
Qđ vbi mihi renūciatum eſt. eodē ſtatim ꝓficiſcor: cauſam car
ceris quæro. Præt̄ nugas ⁊ ſimul cum nugis lœtiferꝝ quoddā
virus aliud ex mēdaciſſimo Johānis ore nihil accipio. dicit em̄
velle ſe audire alia ex hoīe: quem in poſterꝝ diem mihi oīno reſti
tuēt. Mane ꝓficiſcor ad nebulonem Johānem hunc egregie q̄
dem appotū. quātum ex ei⁹ olenti ore potui cōiectare. Inuenio
Joſephū coniectum heſterno veſperi in ferreas pedicas ob eā ſcꝫ
cauſam. ꝙ interrogat⁹ an aliquā do dixerit homi ſagipta vulne
rato ſe trib⁹ verbis ſagiptam ſine vllo alio īſtrumēto ferreo e vul
nere erutuꝝ. O ſcel⁹ infandū atq̧ inauditū. Num hoīem occi
dit Joſeph⁹. qui vel fiducia q̄dā ſua fidei chriſtianæ errauit Nā
dū cupiā meder̄. iprudēs q̄b⁹ aliis carmīb⁹ vſus ē. q̄ꝫ ſacræ ſcri
pturæ piis orōnib⁹: vel etiā fortaſſis. vt ſibi leui mēdacio fidem
parēt. aut quæſt⁹ grā quē plurimū anhælare dicit̄ Johānes irre
quiet⁹. aut etiā ſtulticia. cui plurimū eſſe obnoxiū Johānē irreq̄
etū hoīem idoctū. leuē. ruſticanū. futilē. mēdacē vno oēs eodē
q̧ ſmōe mēteq̧ fatent̄. Cām oēm itelligꝭ pr̄ itegerrīe. quā ſi te
cū voluerꝭ accurati⁹ aīo volutare. nō tā miraberꝭ dig̃tiōis meæ ī
dig̃tioniſq̧ væhemētiā. q̄ꝫ icōſtātiā ꝑditiſſimi hoīs Johānis ir
req̄ti malignitatēq̧ accuſab. Ego āt e dnob⁹ alterꝝ abs te peto.
vt aut Joſeph⁹ tuarꝝ lrārꝝ edicto q̄ꝫ primū liberet̄. admonit⁹ tn̄.
neq̄d q̄d a tua amplitudīe iprobet̄. poſthac exerceat. aut ſiq̄d ſu
erit inquirendū. nō huic mōſtruoſiſſimo ꝓdigio Johāni. ſꝫ ali
cui viro ⁊ religioſo. ⁊ docto. ⁊ ſapiēti. eidemq̧ ⁊ iuſto. ⁊ innocē
ti ea oīs cognitio deleget̄ Vale pater clariſſime. tibiq̧ ꝑſuade tu
um bn̄ficiū apud me nunq̄ꝫ intermoriturꝝ. Ex Mediolano. iiii.
nonas iulias. M. cccc. liiii.

Frācīſc⁹ philelfus Nicolao Arcimboldo iurecōſulto ſalu.

Orpheus ſupiorib⁹ dieb⁹ tuo mihi noīe ſal. dixit. ſub
diditq̧ tibi Coſmū medicē ꝑhumanit̄ rn̄diſſe. ſeq̧ pa
ratū eſſe ad omnia. quæ mihi grata fore intelligēt. Itaq̧ abs te
peto, vt de re mihi aperti⁹ loquaris, Nā nō ego petebā omnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quibꝰ etiam res omnis pecuniaria poteſt cõtineri: ſꝫ vnum dũta
xat. ⁊ id quidem tale: vt negari iure nõ poſſit. Ut quãdo nulla
mea culpa ſum ꝓſcriptis Florẽtiæ aſcriptus: ea ꝓſcriptio coſmi
oꝑa tollat: Quare mihi facies rem gratiſſimam: ſi aꝑtiꝰ mihi
declararis illiꝰ viri hac de re ſentẽtiam. Petꝝ Coſmi filium au
dio iſtic eſſe publice legatum ad Uenetos. Siquid defuerit: faci
le ex iſto cõſequeris interiorem oẽm patris ſententiam. Nã vir
quidam amicꝰ mihi nuꝑ renũciauit dicẽ Coſmum id negociũ ꝓ
ptẽa videri ſibi difficile futuꝝ: quoniam vniuerſa poene nobili-
tas ꝓſcripta eſſꝫ. Quare qua via meæ ꝓſcriprioni cõſultum eſſꝫ
fore. vt ea cæteris etiam patẽt. At ꝓuerbium eſt græcoꝝ anſas
figulum ollis ꝓ volũtate apponẽ. Si hãc rem Coſmꝰ ꝓ recõci
liata gratia ſuſceperit: facile ſit cõſecuturꝰ quod petimꝰ Nõ em̃
eadem mea eſt quæ ciuium ꝓſcriptoꝝ cauſa. Nam meũ nullum
eſt erratum in rempu. Florẽtinam. ſed merita fortaſſe nõ nulla
quippe qui vniuerſam iuuentutem ⁊ doctrina inſtituebam ⁊ mo
ribꝰ. atqꝫ vniuerſo etiam proderam populo. Nõ mihi ciuilis fa
ctio: a qua ſemꝑ abhorrui: obfuit: ſed malignitas ⁊ inſidiæ inui-
doꝝ: id qđ ſiq̇s in ſenatu ⁊ apud populum apte veroqꝫ expoſue
rit: omnia mihi ex ſentẽtia ſint ceſſura. Hãc aũt rem cũ ⁊ Coſ-
mꝰ ⁊ boni oẽs curare debẽt: tum Petrꝰ iſte in ꝑmis: q̇ quamcũqꝫ
habet lr̃aturam atqꝫ eloquẽtiam habet autem elegãtem: eã om
nem didicit a Philelfo. At diſcipuli p̃ceptoribꝰ quid nõ debeãt
quibꝰ parentũ loco ducẽdi ſunt: Uale. Ex Mediolano. xi. ka.
Auguſtas. M. cccc. liiij.

Frãciſcꝰ philelfus Bartholomæo bucinio ſal.

CUm iã lr̃as tuas qđ te ſcribẽdo nõ loquẽdo τὴν πυ
δαγορείου ἐκείνην ἐχεμυθι ἐραν exiſtiaſ-
ſem: minꝰ expectarẽ: eæ mihi tãdem redditæ ſunt ⁊ diſertæ q̇dẽ
et ꝑiucũdæ ꝑdie kal'. auguſtas. Nõ em̃ nõ potui tuo igẽio delcã
ri lr̃arũqꝫ peritia. Qđ autẽ me laudas plurimũ affers nõ dubiũ
argumentũ p̃cipui amoris erga me tui. Itaqꝫ habeo tibi grãs:
ꝙ æque me ames: atqꝫ amaris a me. Reliquũ ẽ: vt q̃ꝫ ſæpiſſime
ad me ſcribas: q̇ te magꝭ magiſqꝫ in dies huiõi mutuo lr̃aꝝ ſmo
ne ⁊ vti ⁊ frui queam. De librario vero: qđ antea abs te petij: vt
matures: te etiã atqꝫ etiam rogo. Uale. ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΜΕΤΕΡΟΝ
ἀνδρέαν ἀσπάσαι. Ex Mediolano ꝑdie kal'. auguſtas.
M. cccc. liiij. Frã. phi. Andreæ alamãno ſal.

BArtholomæo colleńſi iuriſperito humaniſſimoq; viro
nō poſſum ingētis grās nō habere: ꝙ vt aliq̄d tādem ad
me ſcriberes: effecit. Nam lrīs a me ſæpiꝰ ſupiore tempore inui
tatus ita ſiles: vt mihi quoq; ꝙ natura ſim fortaſſe λαλώτε-
ρος ſilendi libidinem inieceris. Itaq; vix ſcio vtri magis tibi
ne an ipſi Bartholomeo obſtrictꝰ ſim: cuiꝰ cauſa factum video:
vt qui neſcio quo inſtituto obmutueras os tādem breui hac epi
ſtola aperueris. Uerum ignoſco tibi: ſi laconice ſcribis: cum iā
ampliſſimum geſſeris magiſtratum in florētiſſima tua grauiſſi
maq; repub. Η γαρ βραχυλογία τῶν ἀρχόντων
εἶναι δοκεῖ. Bartholomeꝰ autem etſi ꝑ ſeſe mihi ſua v̄tute
atq; doctrina futurus erat cariſſimꝰ: hunc tamē cariorem facit
tua ſuauiſſima epiſtola. Sed quoniam te omni ex parte ⁊ caſtiga
tum in dicēdo ſcribendoq; ⁊ perpolitum cupio: nolim poſthac
cum vel de patria: vel de familia mētionem feceris: aut Bartho
lomæum de colle ſcribas: aut Andream de Alamannis. Quan
do enī legiſti vſquam vel hannibalem de Carthagine: vel Publi
um de Cornelijs? Indoctorꝫ hominū aut arrogātium iſte mos
eſt qui vel vim iſtiuſmodi præpoſitionis. de. vt latinitatis grā
maticæq; ignari minꝰ tenēt: vel ſibi licere volūt: quod ab omni
vetuſtatis vſu eſt alienum. At tu ⁊ doctꝰ es ⁊ modeſtꝰ in ꝓmis.
Uale. Ex Mediolano. ꝓdie. nonas auguſtas. M.cccc.liiij

Franciſcꝰ philelſus. Donato actiolo ſal.

LAetor eq̄dem ⁊ gaudeo plurimum tibi oblatā fuiſſe oc-
caſionem ad me ſcribendi. Nam lrās ego tuas idcirco
iampridem deſiderabā: ꝙ te doctum eſſe diſertumq; audieram.
Nec me ſane mea de te fefellit opinio. Nam talem te mihi tua
hæc vna repſentauit epiſtola: qualem eſſe exiſtimabā hoc eſt ⁊ be
nignum totum ⁊ fœcūdo quodam liberaliq; ingenio. Itaq; nō
poſſum nō habere grās tuo huic ⁊ iam item meo Bartholomeo
collēſi præſtāti iuriſperito viroq; perdocto ⁊ ꝑhumano: quem ī
cauſa fuiſſe intelligo: vt mecum tādem aliq̄d loquereris. Cōmē
datio autem tua quātum ſit apud me pondꝰ habitura: re ipſa co
gnoſces in dies. Nā nihil eſt: quod malim q̄ ⁊ tibi ⁊ omnibus
actiolis ꝓpt̄ Angelum meum ſplēdidiſſimū equitem auratum
omni opa diligētiaq; mea gratificari. Uale. Ex Mediolano.
pridie nonas auguſtas. M.cccc.liiij.

Frā. phi. Nicodemo tranchedino ſal.

A Ccuſarē ego te ꝑfecto vel obliuiōis: vel negligētię: ni
ſi tu⁹ mihi amor iampridē ꝑſpect⁹ eſſet. Quo fit: vt iſti
uſmodi oēm de re mea cunctationē dem occupatiōib⁹ tuis: q̄bus
quoniā iam mag̃ ex pte ſolut⁹ es: te rogo: vt qđ mihi corā liben
terq̄ʒ recepiſti: nō inuit⁹ efficias. Uale. Ex Mediolano. idib⁹
auguſtis. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Chriſtophoro Marliano ſal.

V Ideor licē mihi tanq̄ʒ ꝑ meo quodā peculiari iure vti ⁊
opa ⁊ officio tuo in oī re mea. Quid enī diſcipuli nō de
beāt p̄ceptorib⁹: ꝑſertim ijs: quib⁹ ſe norint eſſe cariſſimos. Nō
te nō latet illuſtris p̄nceps Alexāder Sphortia vir plaue om
ni ꝟtute maxim⁹ mihi dono dedit āno ſupiore pānum roſei colo
ris: quo ꝓ dignitate ſua muſarūq̄ʒ induerer. Is in hāc mihi diē
ſeruat⁹ eſt integer. Nā ante nō fuit vſui. Nunc formaꝛ in veſti
mentū: qđ ſi min⁹ pellitū fuerit: videaꝛ inepti⁹. Pelliri autē ab
alio q̄ʒ ab Alexādro: cui⁹ ē donū: haud quaq̄ʒ decere arbitrer. Ita
q̄ʒ iſti dicito meis ꝟbis: vt ſuę munificentię ⁊ nō ingtę muſarū
volūtati ꝓ tp̄e anni cōſulat. Uale. Et reſpōde. Ex Mediolano
xvi. kal'. ſeptēbres. M. cccc. liiij.

¶ Franciſc⁹ philelfus Bernardo Juſtiniano ſal.

N Ec tu mihi tuos cogitatus ꝑmis lr̄is declaraſti: nec
ego ex me illos potui cōiectare. Sʒ q̄m a familiari q̄dā
nūc reſciui vix illū: quo de antea ad me ſcripſeras: debere tibi pe
cuniam: te iterū aliter admonēdum putaui cū eſſe ſoluēdo nō dif
ficile: quātum tibi debuerit. Habet enī bona q̄ ſtabilia vocātur:
permulta. Uiuitq̄ʒ ⁊ victitat lautiſſime. Itaq̄ʒ tibi nō eſſe lōgi
us differendū cenſeo. Ueni Mediolanū: Nā oīa tibi ſecūda fu
tura ſunt cum ob alias plęraſq̄ʒ rōnes: tum q2 humaniſſim⁹ hic
princeps noſter ⁊ videbit te libentiſſime. ⁊ tuū ius omne ſuū ius
eſſe exiſtimabit. Praeterea qđ tibi ante ſignificaui: ſi min⁹ abun
das equis: hi mihi ſex ſunt: q̄s tibi quoq̄ʒ volo eſſe ꝯmunis. Ua
le. Ex Mediolano. x. kal'. ſeptēbres. M. cccc. liiij.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Bartholomęo bucinio ſalu.

Q Uod te mihi totū oſtēdis. ⁊ amice facis ⁊ recte. Nam
cū in viro bono: tum vel in p̄mis in amicicia nec ſimula
tū quicq̄ʒ nec diſſimulatū eſſe oportet. Itaq̄ʒ videm⁹ ab Ariſto
tele dari Socrati vitio: q̄ cū eſſʒ ſuę tēpeſtatis oīm apđ Athe
nięſes doctiſſim⁹. ⁊ inť alienos dicēt ⁊ apud ſuos ſe vnū id ſcire

ꝙ nihil ſciret. aliud vero nihil. Decet ꝑfecto queq̃. vt mea fert opīo ſe talē oīb⁹ illuſtrare. q̄lis ſit. Ut fucata ꝛ cōfecta mulier grata eſſe nō p̄t. ita etiā illa q̄ coloris bonitatem venuſtatē q̃ oc cultat. in vitio eſſe cōſueuit. Nō ſi oī in re ꝯſiderādū ē eo ma gis in amicicia. q̄ eſſe certe nullo pacto queat: niſi omni ex parte pateat. ꝑſpicuaq̃ ſit. Egiſti igit̄ ꝓ officio. ꝙ te ꝓpīis lr̄is nō ſo lum in cute (vt aiunt) ſ; int⁹ quoq̃ ita mihi te cognitum reddi deris. vt ea q̄ oculis cernūtur. Delectat me ſane īgeniū tuū. dele ctat oratio. placet eruditio. ꝑiucūda eſt humanitas. Nā me ꝓ ita laudas. ita obſeruas. id exuberātem quādam dilectiōis erga me tuæ amoriſq̃ abundātiam præ ſe fert. Et quanq̃ non iſta mihi ē de me opinio. q̄ tibi eſſe aīaduerto. nō tn̄ moleſte tuli ita abs te ſentiri: q̄ ſis in me amādo alacrior. Ego aūt illud tibi vnū polliceor. oīa me tua cauſa ꝑſtitur̄. q̄ tibi vel cōmodo vel iucun ditati fore cognoro Nō eīn potes mihi nō eſſe cariſſimus qui ꝛ doct⁹ ſis ꝛ diſert⁹ ꝛ bon⁹ meiq̃ amātiſſim⁹. Uale. Ex Medio lano kal'. ſeptēbrib⁹. M. cccc. liiij

Frācīſc⁹ philelfus. Donato actiolo ſalu.

Quod ſeri⁹ ad te ſcripſerim. non mediocria q̄dā negocia mea eaq̃ mīme negligenda fuerūt in cauſa. Itaq̃ huic oī meæ cūctatiōi reſpōdēdi tuis lr̄is. vt ignoſcas. velim. Haut eīn debet te latē me vnū eſſe. q̄ neq̃ amore. neq̃ diligentia. neq̃ vllo ſane officio cedē amicis cōſueuerim. Nā q̄d me tecū facere oportet vel Actiolo vel Donato h̄ eſt ꝛ amiciſſimo ꝛ diſertiſſiō adoleſcēte. Tāta eīn Actiolos oīs vel ꝑpt̄ vnū Angelū ſplēdi diſſimū equitem auratū ꝛ vir̄ humaniſſimū atq̃ optime de me meritū ꝛ beniuolētia ꝓſequor ꝛ pietate. vt ſine vlla etiā ingenij præſtātia. ſine vlla doctrina tua nō poſſis tu mihi nō eſſe cariſ ſim⁹. Cū vero eo te diſciplina fœlicitateq̃ dicēdi video ꝓceſſiſ ſe. vt nō modo equaliū tuor̄ nemi cedas. ſ; cū maiorib⁹ natu nō iniuria cōparari queas. ſi te min⁹ omni officio amoreq̃ cōple ctar ingrat⁹ ſim. M: tuæ lr̄æ adeo delectarūt vt nihil mihi ne q̃ iucūdi⁹ potuerit cōtingē nec optati⁹ Erāt eīn tū ornatiſſimæ tum plane teſtes beniuolētiſſimi animi erga me tui. Ego autē quid aliud tibi referā. habeo nihil p̄ter id vnū. vt tibi pollicear affirmēq̃ bona fide te vnū eſſe foreq̃ in dies magis etiam atq̃ etiā. cui ſim neminē in oī vel amici vel equi ꝛ boni viri officio ꝓlatur⁹ Uale. Ex Mediolano kal'. octobrib⁹. M. cccc. liiij.

q Q ¶ Frãciſcꝰ philelfus. Johãni arretino ſal.
Uam me vehement̃ amas: amas em̃ egregie: tametſi
intelligebam vel ex amore ſummo erga te meo: tamen
id Xenophon filiꝰ non ſecꝰ mihi cognitum fecit: q̃ꝫ ea: quæ ocul'
cernimꝰ. Lætor autem maiorem in modum: ꝙ vterqꝫ noſtruꝫ
ſentiat ſe nõ falli optatis ſuis. Et tibi habeo ingẽtis grãs: ꝙ me
pro ſingulari tua humanitate atqꝫ animi magnitudie nõ ſolum
obſerues: ſed omni vel officij vel pietatis opa ꝓſequaris. Qua-
re ſiquid in me eſt: quod tibi aut vſui ſit futuꝝ aut voluptati: id
æque in tua ptãte poſitum eſſe volo: atqꝫ ea omnia. quæ iure pe
culij duci ſolent. περι δὲ τῶν ἄλλων προσ ημᾶσ.
συντεινόν των διαλέξεται σοι κα τἀκριβειαν.
ο ὁμοσ ξενοφῶν συ δε ποιησεισ κά τὰτο σοί ἐι
ωθοσ ἠ γουν φιλίωσ τὲ. καὶ πινῶσ. εὐτύχει.
φιλτατη μοι κεφαλή. Uale Ex Mediolano nonis nouẽ
bribꝰ. M. cccc. liiij.

m M ¶ Franciſcus philelfus. Petro Nucetano ſal
E in dies magis atqꝫ magis tibi obſtringis plurimis
tuis ac maximis beneficijs. Itaqꝫ tãtum me tibi debe
re fateor. quãtum ab me diſſolui poſſe deſperem. Quod autem
volũtate poſſuꝫ. id certe ita libent̃ facio. vt vix aliud quicq̃ꝫ ma
gis. Quare cum animaduerterim te mea litteraria ꝛ igenij mo
nimenta delectare cõſueſſe. duos codices ad te dedi. quos a filio
Xenophõte coram accipies. ab eodemqꝫ intelliges. quibꝰ in re-
bus tuo officio vti velim. Tu ſiquid eſt. quod mea opa tibi præ
ſtari poſſit. id totum in tua eſſe poteſtate poſitum exiſtimato.
Uale. Ex Mediolano nonis Nouẽbribꝰ. M. cccc. liiij.

q Q ¶ Frãciſcꝰ philel. Alphonſo regi ſal.
Uo de te magis magiſqꝫ in dies mecum ipſe cogito. eo
maiore in te amore obſeruãtiaqꝫ accẽdor. Nam ꝛ inge
nio es diuino ꝛ moribꝰ ſupra hominẽ. Nihil eſt in te fucatum
nihil ſubdolum. nihil nõ magnificum. nõ excelſum. nõ admirã
dum. Et loqueris omnia ſapiẽter ꝛ agis nõ grauit̃ minus q̃ꝫ re
gie. Quare tum oratio tua omnis. tum actio quæqꝫ regalis eſt
Quo fit: vt omnia tibi ſecũda ſint ꝛ fauſta. Nam deꝰ ipſe qui
et curat omnia ꝛ diiudicat. comitat̃ te ſemper. atqꝫ pernoctat te
cum. tuiſqꝫ integerrimis cogitatis ſalutiferiſqꝫ opibꝰ delectatus
te deinceps quottidie lætioribꝰ rebꝰ fœliciorıbuſqꝫ amplificat.

eumqꝫ oſtēdit humano generi: quem boni ⁊ docti omnes perin de atqꝫ expreſſum aliquod ac ſolidum totius bonitatis atqꝫ laudis ſimulacꝝ ⁊ cōtemplenť ⁊ venerenť. Quæ quidem ipſa aliaqꝫ permulta dum in te animaduertēs: nō obſcure mihi perſuadent eum te mihi cenſendum eſſe: in quo vigiliæ meæ omnes. ſtudia omnia. labores omnes nō tuto ſolum: ſed etiam ſecure ac iucūdiſſime cōquieſcāt. Hoc autem meum inſtitutum etſi putabam tibi nequaq̄ꝫ eſſe dubium: tamen non alienum ab officio meo ſum arbitratꝰ: vt Xenophonta filium cum his munuſcul' ad te mitterem: quibꝰ quoniam ingenij ſunt nō fortunæ nō mediocriť delectari es ſolitꝰ. Reliqua vero ex Xenophōte ipſo cognoſces. Nam quidquid dicet: a meipſo dicet. Vale. Ex Mediolano nonis nouēbribꝰ. M.cccc.liiij

Frācīſcꝰ philelfus. Nicolao Quinto summo pontifici ſalutem

QUid in cauſa fuerit: ꝙ ſerius ad tuam beatitudinē vel ſcripſerim: vel miſerim: e filio Xenophōte coram accipies. Simulqꝫ cognoſces. ⁊ quæ mea mens ſit. ⁊ quid conſilij ceperim. Tuæ autem māſuetudis benignitatiſqꝫ fuerit id p̄ſtare: quod a me fidentiꝰ fortaſſe q̄ꝫ par ſit: verū beniuolētiſſimo iu te animo pientiſſimoqꝫ petiť. Vale pater beatiſſime. Ex Mediolano. nonis nouēbribꝰ. M.cccc.liiij

Franciſcꝰ philelfus. Dominico cardinali firmano ſalu.

EO maiore cum fiducia tuis beneficijs vſurꝰ aduenio: quo te iam pluris ānos beneficētiſſimo vſus ſum Nā vel a Bononiēſi vſqꝫ legatione tātam mihi beniuolētiam oſtendiſti: vt nihil eſſe arbitrer nec magnum nec paruum: quod mea cauſa facturꝰ nō ſis: præſertim cum eum me eſſe cognoris: apud quem nullum ſit intermoriturꝝ officium Nam quam referre parem grām: nequeam: eam habere q̄ꝫmaximam ⁊ velim ⁊ ſoleam Quid autem abs te cupiam Xenophon filiꝰ tibi coram tempeſtiue declarabit. Vale pater clæmētiſſime. Ex Mediolano nonis nouēbribꝰ. M.cccc.liiij.

Franciſcus philelfus: Malateſtæ nouello ſalutem.

SCio te miratū: ꝙ Galbæ Othoniſqꝫ vitæ quas e Plutarcho traduxeram ad latinos: ſerius ad te ierint. Cuiꝰ rei cau-

ʒ i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſam etſi ātea ad te ſcripſerā: eam tamē ex h̄ filio Xenophōte me
li⁹ cognoſces. Habes etiā cū his vitis laconica Plutarchi apo
phthegmata: q̄ noſtri tum dicta vocant tum dicteria. Ea tu ex
cribi facies a tuo librario. Nā vt h̄ excriberent̄ i p̄ſītia facultas
nō fuit. Nō diu poſt ad te dabo hiſtoriā Cyri iunioris: quā Xe
nophon ſocratic⁹ libris quinq; cōplex⁹ eſt. Quæ reliq̄ abs te ve
lim: idē Xenophon corā oſtēdet. Aliud nihil ē: niſi vt tibi nolī
obſcurū eſſe Petrū perleonē virū doctrina ⁊ eloquētia ſingulari eē
mihi ob fœcūdiſſimū ingeniū ſuū præſtātemq; modeſtiā cariſſi
mū. Itaq; rogo te: vt ad illū amorē quo tua eſſe in eū debes ſpō
te incitat⁹: tantū acceſſionis fiat mea cauſa: vt ītelligat ⁊ me ti
bi, ⁊ ſe mihi eſſe cariſſimū. Vale. Ex Mediolano. nonis nouē
brib⁹. M. cccc. liiij.

Frācíſc⁹ philelfus. Matthæo Johāni ſal.

Cum mitterē Xenophōta filiū ad Alphōſum regē: tu
mihi vn⁹ vel in p̄mis occurrebas: cui⁹ mihi recordatio
iucūdiſſima ſit. Nō em̄ obliuiſci poſſum: q̄z mihi ſingularē beni
uolētiā p̄ſtitiſti: cū anno ſupiore i regijs caſtris tua ⁊ opa ⁊ offi
cio vſus ſum. Itaq; niſi te vehement̄ diligā: ingrat⁹ ſim: q̄ ha
beri gratiſſim⁹ nō cupio ſolū: ſ; etiā ſtudeo. Vellē admodū libē
ter: aliq̄ mihi offerret̄ occaſio tibi gratiæ referēdæ: quam tn̄ ita
habeo: vt maior haberi cuiq̄z haud queat. Quare tuū ſit ⁊ me ⁊
meis reb⁹ oib⁹ nō ſec⁹ vti q̄z tuis. Qđ ſi feceris: maḡ me afficies
voluptate. Nā ego tua vti opa ⁊ ſtudio nunq̄z deſiſtā. Cætera
tu e Xenophōte corā accipies. Vale. Ex Mediolano nonis no
uēbrib⁹. M. cccc. liiij

Frācíſc⁹ philelfus. Dominico cardinali firmano ſalu.

Putaui citi⁹ meas lrās ad te p̄uenturas q̄z Xenophōta
filiū. Quare cū cuperē eū rurſus q̄d ſe agē oportet: me
is lris cōmonendū: has idcirco ad te miſi: q̄ illi ⁊ tuto redderen
tur ⁊ diligent̄. Id aūt factū iri tāto ſtudio abs te peto: vt maio
re aliud h̄ tp̄e nihil poſſim. Nā cū is p̄ flaminios picēteſq; iter
faciat ſeri⁹ ad te p̄ueniet. Vale pater humaniſſime. Ex Medi
olano, viij. idib⁹ nouēbrib⁹. M. cccc. liiij.

Frācíſc⁹ philelfus. Xenophonti filio ſal.

Cum putarem p̄pt̄ itineris difficultatē fore: vt te p̄ fla
minios ⁊ picētes iter facienē litteræ meæ p̄ Tuſciam
aduolātes Romæ anteuerterēt; viſus es mihi cōmonēd⁹: vt ſi

quos græcos codices offenderis: qb⁹ ipſi careamꝰ: ſintqꝫ digni
quos habeamꝰ: ne omittas: mō honeſto nobis ꝑcio poſſis ꝯpa-
re. Tu noſtꝝ eruditiſſimū ⁊ amiciſſimū Gazen adhibe in ꝯſiliū
Præterea caue tibi a torrētib⁹ Ulixes: quāta ſit vis hyemis Ma
lo ſerius ad uos redeas: modo tutiꝰ Quæ habes in cōmētarijs:
etiā atqꝫ etiā lege, idqꝫ quottidie. Uale. Ex Mediolano. viij.
idus nouēbres M.cccc.liiij

Fran. phi. Petro nucetano aplīco ſecretario ſal.

Etſi Xenophōti filio hinc abeūti mādaui oīa diligent:
quæ ab eo fieri vellē: tñ non eſſe ab re duxi: vt iterꝝ lrīs
admoneret. Itaqꝫ rogo te: cum ꝑmū iſtuc ꝑuenerit: cumqꝫ vide
ris: nam cōtinuo te adibit lrās hiſce introclnſas: eidem redden-
das cures. Reliq̄ tu coram ex eo accipies. Uale. Et me ſanctiſ
ſimo domino noſtro cōmenda. Ex Mediolano. iij. idus nouē
bres. M.cccc.liiij.

Franciſcus philelfus Jacobo luparo ſal.

Facit mutua noſtra ſummaqꝫ amicicia: vt nihil mihi iu
cōdiꝰ ſit q̄ꝫ tibi oib⁹ in reb⁹ gratificari Itaqꝫ ex libris me
is: q̄ ꝓ id tpis apd me erāt: dedi claro eq̄ti aurato Thomæ The
baldo tuo ac itē meo codices duos: q̄ ex ijs poſſis Parrhiſio nrō
ꝓ tuo arbitratu morē gerē. Tu velim cures: vt q̄ꝫprimū excri-
bant: eoſqꝫ facias vel īuitos reuocare ad dn̄m Nā diu atqꝫ mul
tū peregrinati ſunt. ac rurſus ī Galliā trāſalpinā cōtinuo: cū re
dierit: peregre ꝓfecturi. Tu vale cū tuis oib⁹: quos æque meos
atqꝫ tuos duco. Ex Mediola. viij. id⁹ Decēbres. M.cccc.liiij

Frāciſcus philelfus Blaſio axeretēſi ſal.

Neſcio ſane: vter noſtꝝ magis ſit accuſandꝰ ego ne q̄ iā
diu nihil ad te lrāꝝ dederim: an tu: q̄ ne noſtri q̄dē me-
mineris Nā ego de te tuaqꝫ ſalute q̄ſiui. ſæpenumero vel ex tuis
id qd̄ tibi nunciatū eſſe nō ſum neſciꝰ. At nemo iſtinc venit: ex
quo potuerim ītelligē: an de me vnq̄ꝫ noſtraqꝫ amicicia mentio
nē feceris. Uerū idcirco ignoſco tibi: ꝙ acceperim te totum eſſe
amori deditum: quem ne cæcum eſſe patiaris: te plurimū rogo.
Sꝫ vtcūqꝫ res habet: poſteaq̄ꝫ ipſe glatiē fregi (vt aiūt) tui offi-
cij fuerit: vt itineri te accigas. ⁊ mutuis lrīs vna ſimꝰ: vnaqꝫ aſ
ſidue colloq̄mur: mutuiſqꝫ int̄ nos officijs cōtendamꝰ q̄b⁹ æque
vincere atqꝫ vinci ꝑpulchꝝ eſt. Uale. Ex Mediolano kal̄. Ja-
nuarijs. M.cccc.lv

¶ Franciſcus philelfus. Nicolao Didoni
medico ſalutem.

ACcepi a nō nullis tibi eſſe illud Alberthi Magni opꝰ
quod de angelis inſcribit. Id quoniam laudari video a viris do
ctis ⁊ ſapientibꝰ : videre plurimum cupio. Nec ſum veritꝰ abs
te petē: vt huic meo deſiderio ipſe opituleris: vel venu: vel cō
modato. Nam ſiqua tibi in re opꝰ eſſet officio meo: nihil a me
fruſtra petēs. Propediem Xenophon filiꝰ Neapoli ad nos redi
ens iſtac iter facturꝰ eſt: cui velim vel iſtiuſmodi codicem ad me
des: vel lrās: quibꝰ ītelligam: quid facto ſit opꝰ Vale. Ex Me
diolano. iiij. idꝰ februarias. M. cccc. lv.

¶ Franciſcus philelfus. Henico daua
lo ſalutem dicit.

SIt ne adhuc Neapoli Xenophan filiꝰ: an minus ſit:
nihil habeo certi. Illud mihi plane certiꝰ omni re certiſ
ſima me tibi eſſe cariſſimum. ⁊ ne id quidem iniuria. Non em̄
es neſcius: quantꝰ eſt erga te amor meꝰ. quæ fides. quæ obſeruā
tia Itaqꝫ mea omnia tibi maximæ curæ eſſe certo ſcio. Quod ſi
forte acciderit: vt nōdum Xenophon Neapoli abierit ob occupa
tiones vel tuas: vel regias: cura obſecro: ne diutiꝰ tempꝰ terat.
Vereor em̄ fore: vt iter minꝰ ſit tutum habiturꝰ: ſi longiorem
moram apud vos gerit Nam comes Iacobꝰ peruſinus ꝓpediem
in flaminiam picenumqꝫ ꝓfecturꝰ cum exercitu perhibet. Præ
terea quid ego facturꝰ ſim: neſcio: niſi rem omnem meam ex fi
lio ante cognoro. Reliqua tu ꝑ tua prudentia nō difficile cōſide
rare queas.. Vale. Ex Mediolano. vij. Kal. Martias. M
cccc. lv.

¶ Franciſcus philelfus. Guidoni Iaco
bo Madio ſalutem

SI vel meam in Nicolaum picininum clariſſimum il
lum imperatorem ⁊ maximum fidem atqꝫ obſeruantiā
vel eiꝰ in me ſingularem beniuolētiam meminiſſe volueris: non
miraberis: ꝙ tātum mihi fiduciæ in illiꝰ iſto optimo filio impa
toreqꝫ fœliciſſimo Iacobo picinino collocarim: vt nihil ſperem
fruſtra me petiturū. Quid autem velim: ex meis ad iſtum lrīs:
perſpicue cognoſces. Fuerit igit vel officij vel humanitatiſ tuæ:
vt quæ a me ſcribunt: ꝓ vetere illa neceſſitudie ⁊ ꝙ̄primū ⁊ ꝙ̄
dillgētiſſime cures. Qđ ſi feceris: ſicuti certe cumulatiſſime fa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cies: ꝑpetuo me tuo bn̄ficio deuinxeris. Uale. Ex Mediolano.
iij. kal'. martias. M.cccc.lv

¶ Franciſc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſal.

Poſteaq̄ȝ hinc abieras: mihi redditæ ſunt lr̄æ a Xeno-
phōte filio. Itaqȝ mihi vſui ē: vt is mentē meā q̄ȝ ꝑmū
ſentiat. Nā ſi ſec⁹ ſiat: diuturniorē morā cū Neapolitanis vide
tur eſſe factur⁹. Itaqȝ mihi facies rē ꝑgratā: ſi operā dederis: vt
meas haſce lrās ꝑpē diem fili⁹ accipiat. Utere diligētia ⁊ fide: q̄
ſoles in Philelfum tuū. Præteā quæ Florētiæ abs te curatum
iri volebam: vt perficias: rogo. Uale. Ex Mediolano ꝓdie kal'
martias. M.cccc.lv.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Nicolao æſtenſi Leonel
li ꝑncipis filio ſal. plu. di.

Nuptiaꝝ laudationē cui epithalamio nomē apud græ
cos: petijt a me tuo nomīe puer quiſpiā dieb⁹ ꝓximis Ferrariæ
cum iam nauim inſcēderem. Eam igit̄ ad te dedi non idcirco: ꝙ
dignam exiſtimarem: q̄ vel ederet̄: vel legeret̄ abs te ſumma in
dole adoleſcēte: ſȝ vt intelligēs nihil me magis cupere q̄ȝ oībus
in reb⁹ gratificari tuæ volūtati. Qd̄ eo feci libēti⁹: quoniam te
amitæ Beatricis laudib⁹ vt domeſticis nō iniuria plurimū de-
lectatum iri cenſerē. Qd̄ autem in huiōi laudatiōis genē breui
orem me præſtiterim: nō meo īſtituto: ſȝ tempori ipſi dato: cu-
ius anguſtijs factū eſt: vt mult⁹ eſſe nullo pacto nequiuerim. Ua
le. Ex Mediolano nonis maijs. M.cccc.lv

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Blaſio axeretēſi ſal.

Uideo te iam ſenectuti cōceſſiſſe: id qd̄ nō tam ætatꝫ vi-
tio: q̄ tibi annoſior admodū nō eſt: q̄ȝ animi ægritudini
dandū puto. At cū oīs ꝑturbatio vituperat̄ a ſapiētib⁹: tū oīm
maxīe ægritudo: q̄ mediocritatē vt ſtoicis placet: nullā admit-
tit: nec aliq̄d habet ꝓpinquū: qd̄ laudari queat. Itaqȝ ſani⁹ fece
ris: ſi te collegeris gloriæqȝ memineris. Id aūt tūc te feciſſe iu-
dicabo: cum me docueris: qd̄ abs te ſæpi⁹ petij de Uenetæ claſſis
cōflictu apud Caſalem: q̄ maior cognomiat̄. Uale. Ex Medi
olano. vi. kal'. iunias. M.cccc.lv

¶ Frāciſc⁹ philel. Lodowico caſellæ ſalu.

Dionyſi⁹ hieromonach⁹ abbas: q̄ meas tibi reddidit lit
teras: ī captiuitate miſera illa Conſtātinopolitana fuit
etiā ipſe captiu⁹. ⁊ nūc itē quanqȝ videt̄ liber: ſeruit tn̄ miſeram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſeruitutē i ſuis monachis apud īpios Turcos. Jtaqꝫ vt ē pij pa
tris officiū: quærē cogit ad eos redimēdos: q̃s æque diligit at
qꝫ filios religionis caritate in Chriſtū Jeſum. Hūc igit Diony
ſiū tibi plurimū cōmēdo. Nō eñi par accedet ad gloriā ꝑncipis
tui tā ſancta ac tā pia munificētia. Reliq̄ tu ꝑ tua prudētia in
telligis. Petrꝰ Thomaſiꝰ medicꝰ ſcripſit ad me nudiuſtertiꝰ nō
dū accepiſſe noſtrā Sphortiada. Jtaqꝫ rogo te: ne illā diutius
apud te hoſpitari patiarꝫ Hoc erit mihi væhement gratū Uale
Ex Mediolano. viij. idꝰ iunias. M.cccc.lv

¶ Frāciſcꝰ philelfus Frāciſco alearco ſal.

Video ſane me amari abs te plurimū: q̄nquidē moleſte
nō feras Galbæ Othoniſqꝫ vitas: q̃s e græcis latinas
fecimꝰ: diutius q̃ꝫ par ſit: hoſpitari apud te. Sꝫ poſteaq̃ꝫ itelli
gis eſſe ipudētis: iſtas velim: tādē extrudas: cogaſqꝫ vel īnitas
redire ad dn̄m. ⁊ ne ſolas q̇dē: ſꝫ cum Chryſolorina illa ꝑclara
epl'a quā ꝑpediē redituram ad te curabo. Uale. Ex Mediolano
vi. kal'. Quintiles. M.cccc.lv

¶ Fran. phi. Albertho zancario ſal.

Reſpōdi ꝑrimis diebꝰ ad ea: q̄ mihi ſcripſeras ex publi
co decreto. Tibiqꝫ diligent aperui ſentētiā animi mei: i
quā ipſam ſi a vob̄ q̄ꝫ itum fuerit: habebūt oīa recte Reliquū ē.
ne differas: ſꝫ q̃ꝫ primū ad me lrās des: q̇bꝰ fiam certior de re oī:
quā noſtra itereſſe iudicab. Uale. Ex Mediolano ꝑdie kal'. iu
lias. M.cccc.lv

¶ Frāciſcꝰ philel. Guilielmo Urſino Frāciæ cācellar ſal.

Exiſtimo fieri aut nunciorꝫ negligētia: aut etiā fortaſſis
occupatiōibꝰ tuis: vt lræ tuæ vel mihi nō reddant: vel
nō eant ad me. Nā me tibi hūaniſſimo viro eſſe cariſſimū nō ſū
neſcius. Cæterꝫ velim ſcias in eadē me eſſe ſnīa: quā antea ad te
ſcripſi. Qua de re eruditiſſimꝰ philoſoph ac medicus Thomas
coronēſis tecū ꝟba faciet. Ad hæc dedi ad te Johāni coſſæ viro
nobiliſſimo opꝰ meū ſatyricū: ſatis emēdatū etſi minꝰ elegāti co
dice ꝑſcriptum. Malui tn̄ aliq̇d ad te dare q̃ꝫ pati vt vir vtriqꝫ
noſtrꝫ amiciſſimꝰ monimētis meis oīno vacuꝰ ad te iret. Nā ali
ud quicq̃ꝫ per id tp̄is nihil mihi erat i manu. Uale. Ex Medi
olano. xiiij. kal'. Auguſtas. M.cccc.lv.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Thomæ pho ac medico ſal

Accœpi ſuꝑiore hyeme tuas lrās ⁊ illas q̇dē ꝑhumanas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ac plane teſtes amoris ſummi erga me tui. Qui aũt illas reddi-
dit: cũ eſſz Patauiũ tui negocij cauſa petiturꝰ: dixit: ſe nõ mlto
poſt redituꝝ ad me. Quare q̇cq̇d eſſem reſpõſurꝰ: in id tpis reij
cerẽ. Rediijt aũt diu poſt. Meqꝫ adijt cũ diſcũberem. Itaqꝫ illi
co ſurgẽs ſcripſi ad te. ad eaqꝫ diligentiſſime reſpõdi: q̄ꝝ grã ad
me ſcripſeras. Sꝫ vbi nunciũ tuũ quæro: eũ inuenio eodẽ tpis
momẽto abijſſe: ꝙ me adierat. Itaqꝫ paucis ea repetã. Idqꝫ κα
τὰ τὴν ἑλληνων γλῶτταν. Uale. Ex Mediolano.
xiiij. kal': Auguſtas. M.cccc.lv.

Frã. philel. Guilielmo vrſino Frãciæ cãcellario ſalu.

NJcolaꝰ Trachaniotes ꝛ Alexãder Cananꝰ q̇ tibi meas
lrãs reddiderũt: viri ſũt ꝛ Cõſtãtinopolitani ꝛ nobiles
quoꝝ ꝯditio eadem eſt: ꝙ reliquoꝝ græcoꝝ: q̇ Turcis impuriſſi
mis Chriſti hoſtibꝰ q̄ꝫ ærũnoſiſſime ſeruiũt. Nos igiẗ tibi pluri
mũ cõmendo: vt cæteros cõſueui: q̇ in eadẽ poſiti ſunt miſeria.
Præteꝛea Nicolaus is Trachaniotes depoſuit crucẽ quandã (vt
ait) ꝙ cõtinet ligni particulã ſanctæ illiꝰ et imaculatæ crucis. ꝗ
pependit Jeſus Chriſtꝰ ſaluator noſter: apud græcũ quendã cõci
uem ſuũ noĩe Michaelẽ Mãmonam. Hanc is Michael huic
ſubtrahit. fallitqꝫ fidẽ boni viri Tuæ igiẗ ꝓbitatis iuſticiæqꝫ fu
erit: ne patiaris in ſanctũ lignũ fieri ludibriũ. Qꝺ vt facias: te
etiam atqꝫ etiam rogo Uale. Ex Mediolano. ix. kal'. auguſtas
M.cccc.lv.

Frãciſcus philelfus Thomæ coronæo pħo ac medico ſal.

ETſi plane ſcio ea te eſſe hũanitate: vt null' etiã meis lrĩs
ꝓbenigne ſis excepturꝰ viros nobiles atqꝫ græcos Ni-
colaũ Trachanioten ꝛ Alexãdꝝ Cananũ: tñ ꝑ officio meo non
potui eos tibi nõ cõmendare. Noſti eñ q̄ꝫ piũ ſit opꝰ bñ facẽ idi
gẽtibꝰ ꝛ pſertim ſuis. Itaqꝫ rogo te: vt ob meã cõmendationeꝫ
tantꝰ cumulꝰ accedat ad id: qꝺ vel tua ſpõte facturꝰ eras: vt ãbo
intelligãt me de ſe tibi q̄ꝫ diligẽtiſſime ſcripſiſſe. Uale. Ex Me
diolano. ix. kal'. auguſtas. M.cccc.lv.

Frãciſcꝰ philelfus Thomæ coronæo pħo medicoqꝫ ſal.

BInas lrãs diebꝰ ꝓrimis ad te dedi: q̇bꝰ nõ obſcure noſſe
potuiſti ſentẽtiam oẽm animi mei. Sed cum tuus iſte
nunciꝰ preſbyter Ugo eſſet oblatꝰ: qui ad te iret: eum vacuum
meis lrĩs videri abs te nolui. Itaqꝫ eadem græce repetã paucis:
quæ antea pluribus ſum complexus. Uale. Ex Mediolano.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

pridie kal'. auguſtas. M. cccc. lv.

¶ Frā. phi. Guilielmo vrſino frāciæ cācellario ſal.

Quidquid tibi noīe meo pſbyter Ugo corā exponet:
id omne ex animi mei ſnīa exponet. Nā ppt' eius feſti-
natione nō potui lrīs longior tecū eſſe. Præteā nec erat op⁹. cū
ea de re ſcripſiſſem ad te antea. Nec illud tn̄ omittā dediſſe me
ad te ſpiorib⁹ dieb⁹ ad quartūdecimū kal'. auguſtas viro nobiliſſi
mo Johāni coſſæ meaꝝ ſatyraꝝ codicē: quē ſi accepiſti. bene ē:
ſin min⁹ acceperis: tuū eſt curare: vt q̄ꝫprimū eat ad te. Exiſtio
em̄ fore: vt eiuſmodi ope nō mediocrit' delecteris. Uale. Ex me
diolano pdie kal'. auguſtas. M. cccc. lv

¶ Franciſcus philelfus Johāni Mario filio ſal.

Placuit carmē tuū. placuit ep'la. Quæqꝫ ſcripſiſti. oīa
me plurimū delectarūt. Quib⁹ aūt honorib⁹ te florētiſ
ſim⁹ Sabbaudiæ dux ornarit: illis te facito dignū præſtes. Nō
ita maxime cōſeqris: ſi cū doctrinā. tum nō min⁹ diligētiam in
geniȷ̄ bonitati adhibueris. Uidere em̄ in te filiū videor: qd' ſtoicis
placet. nō igeniȷ̄ min⁹ q̄ꝫ corpis vim quandam a pr̄e emanaſſe.
Sed ea vis oīs audiēdo. legēdo. meditādo. docēdo. diſſerendo.
ſcribēdo. excitat'. alit'. augeſcit. Itaqꝫ nolim: induſtria diligētia
qꝫ min⁹ q̄ꝫ ceteris vel naturæ vel diſciplinæ pſtātiȷ̄s fret⁹ eſſe
perpolitumqꝫ iudiceris. Reliq̄ oīa q̄ petiȷ̄ſti p lrās. curabo tempe
ſtiue. Nā ad ea cōtinuo præſtāda temp⁹ mihi nō fuit. Sꝫ cum
Xenophon fili⁹ iſtuc ierit: id qd' ppediē eſt futuꝝ. morē geram
tuo deſiderio. Amic⁹ tuus vel noſter poti⁹ vir nobilis Ariſmin⁹
noſtro officio vti noluit. Uale cum vxore ⁊ filiȷ̄s. Ex Medio-
lano. iiȷ̄. nonas auguſtas. M. cccc. lv

¶ Franciſc⁹ philelfus. Albertho Parrhiſio ſal.

Quo tibi hoī amiciſſimo gratificarer. dedi ad Jacobū Lu
paꝝ codices duos meos: vt noſti ad. viiȷ̄. id⁹ decēbres:
quos a me petierat tuis vbis. Eos iāpridē etiā atqꝫ etiā repeti-
tos a me p lrās nō poſſum nō mirari. q ad dn̄m tādem remittē
Jacob⁹ noſter neglexerit. Itaqꝫ peto abs te atqꝫ cōtendo. id effi-
cias. ne me in poſcēdo iportuniorē patiaris. Uale. Ex Medi
olano nonis auguſtis. M. cccc. lv

¶ Frāciſc⁹ philelfus ſal. di. Lodowico caſellæ

Baldaſſar Cremēſis q̄ medicinæ ſtudet apud vos. renū
ciauit mihi h' die ſeſe interfuiſſe nup ſermoni cuipiam Guaryni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Uerenēſis: q̊ affirmaret idcirco in ꝓximo epithalamio quod in
inclytæ atꝫ pudiciſſimæ Beatricis ⁊ magnifici Triſtani ſphor
tiæ nuptijs habuiſſem Ferrariæ. nullis me donatū munerib⁹ a
præſtātiſſimo duce Borſio. quoniā dicē ꝑtermiſiſſem de æſtenſi
um ꝑncipū origine. idqꝫ oīm maxime dicēdum fuiſſe Guarynū
noſtꝝ cōtendē. Hæc ipſe audiēs Lodowice partim cogor tibi
quodāmodo. vt ita loq̄r ſuccēſere. partim Guaryni memoriā ri
dere atqꝫ cōmiſereſcē. qui oblit⁹ videat Philelſum in ſcribēdo ni
hil oīno neqꝫ ꝑterire. nec negligē ſolitum. Quid enī Guaryn⁹
nouit. qd̄ Philelfus ignoret? Nā ſiquid pl⁹ valeat Philelfus:
an id min⁹. alij iudicēt. Omnium ꝑmū breuitati: vt ſcis: fuit
inſeruiēdum. id qd̄ in meæ orōnis initio paucis quæſtus ſum.
Deinde nō altius repetēdum de ꝑncipib⁹ æſtenſib⁹ fuerat. q̄ꝫ de
Sphortijs facerem. At plures ſunt a me laudati æſtēſes quā
Sphortiæ. cū tn̄ eſſem a Frāciſco Sphortia tali ac tāto ꝑnci-
pe ad id negocij obeūdum ⁊ delect⁹ et miſſus. Quid qd̄ multo
fuiſſem ⁊ copioſior ⁊ ornatior. ſi me ꝑ tuas lrās docuiſſes. qd̄ de
tuis imo nr̄is æſtēſib⁹ abs te antea trib⁹ deinceps epl'is cōtende
ram? Numq̊d es oblit⁹ me terciū ſcripſiſſe tibi eaꝫ eſſe ꝑncipis
mei ſentētiam. vt iſtuc irem habendi epithalamij gratia. Teqꝫ
etiā atqꝫ etiā rogaſſe. vt quoniā mihi nulla eſſet cognitio eorum
quæ ad æſtēſis familiæ laudes maxime ꝑtinerēt. ad me oīa q̄m
diligētiſſime ꝑſcribēs. quæ laudāda ac ꝑncipi tuo grata cēſeres
Nō ne eadē quoqꝫ abs te tum ꝑ lrās. tum ꝑ Antonium trici-
num ducalem aulicum cōtinuo petij. q̊ die in ſuburbanos illos
Ferrariæ hortos. diuertim⁹? Ad hæc q̇s ē vel mediocrit̄ doct⁹
quem latere debeat extraria iſta omnia q̄ tanti Guaryn⁹ facit. ab
alijs in minimis duci bonis. ab alijs vero ne ī bōis q̇dē duci? q̊ fit
vt omnis vera laus ꝟtutis ſit. At ꝟtutis a me æſtenſes ſunt ꝑ
tpe egregie laudati. Nulla igit̄ aduerſus me quiſquā vtat̄ inſi-
mulatiōe. nulla calūnia. q̄re min⁹ me munifice munificētiſſim⁹
dux Borſius tractarit. cū ab ipſo eq̇dē quātum mea fert opinio
perhūanit̄ tractat⁹ fueri. vt græci dicūt μεγαλοπρεπῶσ
quippe q̊ me tum publice miris laudib⁹ extulerit. tum alacriter
priuatim monuerit. ſiquid eſſꝫ qd̄ de ſe mihi vſui foret id omne
in mea eſſe ptāte poſitum. Aut igit̄ a me nihil erratū eſt. aut ſi
quid eſt erratū. id omne tibi amiciſſime lodowice dandū exiſtio
Itaqꝫ vel meā tu apud iſimulatores iſtos. vl' tuā apud me cām

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tuere. Vale Ex Mediolano. vi. idꝰ auguſtas. M.cccc.lv.

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Lucino Benuẽſi iurecõſulto ſal.

A Ccepi ex lr̃is Johãnis Marij filij cũ eximiã tuã erga ſe
multꝫ in rebꝰ benignitatẽ: tum ſingularẽ beniuolẽtiã er
ga me. Quo qdẽ duplici liberalitatis genẽ facile admoneor: vt
te nõ diligã ſolũ: ſꝫ etiã maiorẽ in modũ amem. Qđ eo facio li-
bentiꝰ: quo eum te virũ eſſe intelligo. q̇ ⁊ ciuili ſapiẽtia ⁊ bonarũ
artium diſciplina ingẽtiqꝫ ꝟtute talis tãtuſqꝫ ſis: vt a ꝓbatiſſi-
mis omnibꝰ optimiſqꝫ viris iure obſeruandꝰ colẽduſqꝫ iudiceris
Itaqꝫ nõ modo ꝙ in me amãdo in filioqꝫ mihi dilectiſſimo am
plificãdo officioſiſſimũ te præſtiteris atqꝫ præſtes: es mihi inẗ
amiciſſimos habendꝰ: ſed etiã ꝙ is ſis: quem vel nullo ꝓuocati
beneficio boni ⁊ docti oẽs debeant omni beniuolẽtia pſeq̃. Habe
igiẗ me in tuis, meqꝫ vtere ꝑ volũtate tua. Nunq̃ꝫ te tua de me
fallet opinio. Vale. Ex Mediolano. xiiij. kalẽdas. ſeptembres
M.cccc.lv

¶ Franciſcꝰ philelfus Nicodemo trãchedino ſal.

O E re illa Alexãdria nihil ad me ſcripſiſti. Itaqꝫ neſcio
quid mihi de mulo ſperandũ ſit: q̊ de iãpridẽ ſpem oẽm
abieci. Et mirari tu q̇dẽ ſoles iſtiuſmodi hoies tã breui locuple
tari: q̇ nõ in dãdo ſolum: ſꝫ etiam in accipiẽdo mutuo fœnerenẗ
quid inq̃ꝫ fœnerenẗ: imo latrocinenẗ. Habeat in rem malam ⁊
mulum ⁊ mariſcas ſuas: modo tu me illi carum facias: q̇ oĩa p̃t
et me aliquãdo fore oſtẽdit: vt reuocaret ad ſe: haberetqꝫ in ſuis
qđ vt faciat: etiam atqꝫ etiam rogo. Dominꝰ Johãnes Tholẽti
nas: qui fuit Brixiæ abbas ſancti Nicolai: vir ẽ ⁊ religioſus ⁊
bonꝰ mihiqꝫ amiciſſimꝰ Is cupit creari epiſcopꝰ titularis. habet
qꝫ hac de re lr̃as ꝯmẽdaticias ad ſũmũ põtificẽ a ꝑncipe noſtro.
Rẽ tu mihi facies gratiſſimã: ſi huiꝰ negociũ ita capeſſieris: ita
geſſeris: vt intelligat meam quoqꝫ cõmendationem ſibi nõ me-
diocriẗ profuiſſe. Vale cum Senenſibꝰ tuis iſtis ſtagnis oraqꝫ
maritima. Ipſum cœlum petimꝰ ſtulticia. Venamini eĩm ven-
tos. Tu Karolo Gonzagæ heroi meo nobiliſſimo me cõmenda
Velimqꝫ ex eo certior fias. accepit ne in hãc diẽ meã Sphorti
ada. Nã illa iãdiu reddita ẽ vna cum meis ad ſe lr̃is Nicolao
Guaryno ſcribæ ſuo Venetijs. Vale rurſum. Ex Mediolano
xvij: kal', ſeptẽbres. M.cccc.lv

¶ Franciſcꝰ philelfus. Auguſtino dato ſal.

NOlim tibi ꝑſuadeas vlla mea vel negligētia ł tui obli-
uione factū eſſe: ꝙ minꝰ ad tuas vnas ſuꝑioris lrās tibi
reſpōderim. Nā vt ſcire lōgo iā vſu potuiſti: nec me omni etiam
in re diligētior ē quiſquā: nec tui obliuiſci queā. ab ꝙ me norim
nō ſecꝰ amari obſeruariqꝫ. ꝗꝫ ſi eſſes filiꝰ Sꝫ meæ mihi occupa-
tiones huic dulci pioqꝫ officio fuerūt īpedimēto. qbꝰ ipſis etſi ne
nūc quidem ſum vacuus: malui tn̄ vel paucis ad te reſpōdere ꝗꝫ
præſtare diuturniore ſilentio. vt iure videri poſſem obiurgādus
abs te. Delectauerūt me vehement tuæ lr̄æ. quippe ꝙ teſtes lo-
cupletiſſimæ ſint nō minꝰ præſtātiſſimi tui īgenij ꝗꝫ ſummæ er
ga me pietatꝭ. Placet eruditio. placet orōnis nitor. ī ꝑmiſqꝫ tua
modeſtia ⁊ hūanitas. Perge igit. vt cœpiſti. ꝙ tum beniuolētia
tua te ī dies magis magiſqꝫ diligamꝰ. tum ꝓſtinæ nr̄æ doctrinæ
fructꝰ ex tuis diſertiſſimis monimētis ꝗttidie capiamꝰ vberiorꝭ
Vale. Ex Mediolano. iiij. idꝰ ſeptēbres. M.cccc.lv.

¶ Frāciſcꝰ philelfus. Bartholomæo Scalæ ſal.

SCripſi ad te breuiꝰ. ꝗꝫ ⁊ ipſe velles ⁊ mihi opꝰ eſſꝫ. Sꝫ
nō mľto poſt cum ꝗd plꝰ ocij nactꝰ fuero: tibi ſimul mi
hiqꝫ faciā ſatis. De re vermia qd̄ ſcire cupis. totū eſt ī expectati
one. Amicꝰ em̄ ille ꝗ eo loci ipſe ꝓfectꝰ eſt. nondū redijt Medi
olanū. Aiūt tn̄ ad triduū redituꝝ. Cum ꝑmū reuerterit. oīa co
gnoſces. Tu interim vale. ⁊ nos ama. Ex Mediolano. iiij. no
nas octobres. M.cccc.lv.

¶ Frāciſcꝰ philel. Lodowico Mātuæ marchioni ſal.

ETſi nō ignorabā eo te eſſe īgenio atqꝫ animi magnitudi
ne. vt etiā ſine vlla mea ꝯmēdatiōe ꝗꝫ liberaliſſime mu
nificētiſſimeqꝫ exceptuꝝ arbitrarer viꝝ illuſtrē Michaelē Dro
machaten Chryſolorā Manuel illiꝰ Chryſoloræ neceſſariū. ꝙ
extincta bonaꝝ artiū ſtudia ī lucē ad latinos reuocauit. itēqꝫ vi
ros nobiles Demetriū ⁊ Michaelem aſſanes. mei tn̄ exiſtima-
ui eſſe officij. vt te certiorē facerē cuiuſmodi viri eſſēt. Sūt em̄
vt ītelligis. honeſtiſſimo nati genere ⁊ ijdem oēs Cōſtantinopo
litani: quiqꝫ penes Turcū imanē illū ⁊ impiū Mahometū ꝗꝫ
miſerrimā ſeruiūt ſeruitutē. Itaqꝫ peto abs te. vt ea ī hos tris
benignitate vti velis. qua in oēs cōſueſti. cū intelligas idē quo
qꝫ ⁊ ab hꝫ nr̄o ꝑncipe ⁊ ab alijs plæriſqꝫ ⁊ ꝑncipibꝰ ⁊ regibꝰ eſſe fa
ctitatū. qbꝰ te oīno cedere ſit īdignū. Vale ꝑnceps optime. Ex
Mediolano. iiij. idꝰ octobres. M.cccc.lv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

P ❡ Frãciſc⁹ philelfus Lodowico Mantuæ
marchioni ſalutem.
Lures tibi pluresq̨ ĩ dies cõmendẽ: neceſſe ẽ: qñ ⁊ in-
telligũt oẽs me tibi eſſe cariſſimũ. ⁊ apud te nihil eſſe antiquius
beneficẽtia. Andronic⁹ trychas ſpantunes. ⁊ Georgi⁹ ducas ar
menes viri ſunt ⁊ nobiles ⁊ Cõſtãtinopolitani. ⁊ q̃ apud Tur-
cos ærumnoſiſſimã ſeruitutẽ agũt Itaq̨ rogo te: vt eos habeas
mea etiã cauſa cõmẽdatos: quippe q̃ digni ſint humanitate ⁊ mu
nificẽtia tua. Hoc erit ⁊ tibi gloriæ nõ vulgari ⁊ mihi admodũ
gratũ. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. nouẽbres. M. cccc. lv.

P ❡ Frã. philel Bartholomæo opiſco ſcalæ ſal
Oſteaq̃ꝫ ꝑrias lrãs ad te dedi pigello negociatori Coſ
miano homĩ ꝓbo ⁊ diligẽti: binæ mihi tãdem redditæ
abs te ſunt eodem ferme tꝑe. Itaq̨ ne ꝓlixitate epiſtolæ te diu-
tius legẽdo remorer: ſcito lõgonem Philippum illũ nõdum re
uertiſſe Mediolanum. Nec aliud credo fuiſſe ĩ cauſa q̃ꝫ abſenti
am ꝑ̃ncipis: q̊ tamen nudiuſterci⁹ rediỷt. Quo fit: vt illũ quoq̨
in horã expectem⁹. Cum ꝑmũ aduenerit: rem oẽm intelligã: eã
q̨ ad te ſcribã. Bona equidẽ ſpe ſum. De me vero qđ ſcire vis
propediẽ tibi morẽ gerã. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. nouem
bres. M. cccc. lv.

Q ❡ Frãciſc⁹ philelfus Thomæ coronæo phi
loſopho medicoq̨ ſalutem dicit.
Uo magis expecto ſuauiſſimas tuas lrãs eo maiore ca
rũ incẽdor deſiderio: q̃ vt me tãdem aliq̃ leues ex ꝑte: te etiam at
q̨ etiã rogo. Quare etſi nihil mihi noui acciderat: qđ ad te ſcri-
berem: tamẽ vel declarãdi aperti⁹ amoris erga te mei gratia: vel
vt te ad reſpõdendũ incitarẽ: nouũ quoddã argumẽti gen⁹ inue
ni. Eſt mihi op⁹ lyricum carmib⁹ variỷs metriſq̨ ꝯpoſitũ ꝑ va-
rietate ⁊ modulorum ⁊ numerorꝫ. Hoc deuouẽ dicareq̨ inſtitui
Chriſtianiſſimo regi Karolo. Itaq̨ ꝑmũ toti⁹ operis carmẽ cui
apđ veſtros ὠΔΗ nomẽ eſt: cũ his iſtis lrĩs ad te dedi: vt habe
res q̃ſi deguſtationem quãdam huiuſcemodi mei non tam nego
ciỷ q̃ꝫ ociỷ. Eſt autẽ carmẽ ſapphicum mixtum adonyco. Cum
primũ vero tua epl'a iuerit ad me: cõtinuo id operis lyrici quod
dixi: aduolabit ad regẽ. Si regis igit' gloria tibi curæ eſt: vel re
gis iſti⁹ cauſa q̃ꝫ primũ reſpõde. Uale. Ex Mediolano. vỷ. kal'.
nouẽbres. M. cccc. lv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcus philelfus. Guilielmo Urſino.
Franciæ canceliario ſalu.

SI rebꝰ meis delectari ĳs cõſueſti: quæ vl' leuiuſculæ ſint
vel ad ignotos ſcriptæ: quãtæ arbitrer tibi voluptati fo
re: ſiquid meum lectitaris: quod tui vel noſtri potius Chriſtia
niſſimi Regis Karoli ſplẽdidiſſimo nomĩe apud vniuerſas: vt
ita dixerim: gẽtes nationeſqꝫ illuſtret: ad quas latĩæ muſæ vox
peruaſerit. Opꝰ em̃ carminum cẽtum quæ a græcis odæ nomi
nãtur: ad decem millia verſuũ ſum aggreſſus: quod in libros de
cem diſtribui ꝓ vnius Apollinis nouemqꝫ deinceps muſaꝝ no
minibꝰ. In his vero quidquid ad muſicam harmoniam perti
nere exiſtimaui: quod grauitatem ſcꝫ egregiam aliquam præ ſe
ferret nõ inceptæ ſuauitati admixtam: ſum varie ſparſimqꝫ ꝑſe
cutꝰ. Quod eo libentiꝰ feci: ꝙ res digna viſa eſt: quæ dignis vi
ris obſcura nõ eſſet. Quis em̃ ignorat vt alias rõnes omittam
vim eſſe in muſica harmonia ad omnes animi motus. vt ne py
thagorici quidem acutiſſimi illi præſtãtiſſimiqꝫ philoſophi affir
mare dubitarit immortalem homĩs animum cõſtare cõuenien
tia muſica. Nam qui veri ⁊ ſummi dei ꝯgnitionem nõ haberẽt
rem ab effectu quopiam ſenſuqꝫ iudicãtes vt in citharis ⁊ reliq̃s
muſicis inſtrumẽtis ſonos: ita in corporibus humanis animos
huiuſmodi quadam ac ſimili harmonia definiebãt. Sꝫ hæc no
ſtri Theologi longe doctiꝰ ⁊ verius q̃ꝫ omnes gentiles philoſo
phi ⁊ nouerũt ⁊ diſputãt. Nemo tamen repugnarit doctrinam
eruditionemqꝫ muſicam eſſe pulcherrimam ⁊ perutilem in pri
miſqꝫ neceſſariam. ⁊ eãdem quoqꝫ poetaꝝ eſſe admodum ꝓpriã
Quare cum ipſe nõ poetam minꝰ q̃ꝫ oratorem atqꝫ philoſophũ
profiteri debeam. cum primum ſatyras abſoluiſſem: ĳs tanq̃ꝫ de
ſatigatꝰ ad hoc mitiꝰ ſcribendi genꝰ me cõtuli: vbi quantꝰ ⁊ qua
lis fuerim: alioꝝ iudicio detur. Huiꝰ autem opis primũ carmen
hoc eſt qd̃ modo dicebã oden idcirco dedi ad te vt itelligas me in
ſtitutũ meũ: qd̃ noſti: neqꝫ obliuiſci: neqꝫ negligẽ. Deguſtab igi
tur qd̃ offert primiciaꝝ meaꝝ ad regẽ ꝓpediẽ vniuerſis huiuſce
modi ſtudĳ noſtri fructibꝰ ipſe etiã ꝑfructurꝰ. Uale. Ex Me
diolano idibꝰ nouẽbribꝰ. M.cccc.lv.

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Stephano Cornelio
regio ſecretario ſal.

LIbelli tui iãprìdẽ ſunt abſoluti. Itaqꝫ eos habeb: cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

voles. Uerum ne diutiꝰ differas: moneo. Librariꝰ em̄ leuiuſcu-
lus eſt planeq; moroſus. Cum hiſce ternas lr̄as ad te dedi. qua
rum vnæ Johāni coxæ reddendæ ſunt idq; q̄primum: alteræ
Guilielmo Frāciæ cācellario: terciæ Thomæ græco Karoli re
gis medico. Nihil es mihi facturꝰ hoc tp̄e gratiꝰ: q; ſi operam
dederis: vt hæ omnes litteræ ⁊ q̄celerrime ⁊ q̄diligētiſſime red
danť. Siquid autem epiſtolaꝝ ad me dederis: cui cōmendes eti
am atq; etiam cogita. Nolo em̄ res meas diuulgari h̄ p̄ſertim
tempore: qđ nō omnino caret ſuſpicione. Scire ex te cupio: q̇d
futuꝝ putes bellū ne an pacē. Hoc ꝓo idcirco a me queriť quo
niam inſtitui in Hiſpaniam b. cui ꝓficiſci ad Apoſtoli Jacobi
templum voti ſoluēdi gratia. Uale. Ex Mediolano idibꝰ no-
uembribꝰ. M.cccc.lv

Franciſcꝰ philelfus. Hieronymo caſtello
philoſopho medicoq; ſal.

Cum nuꝑ ad Aprilem iſtinc epithalamij illiꝰ Sphor-
tiani habēdi gr̄a fuiſſem: memini occurriſſe mihi int̄ cun
dum Baptiſtam piaſium nobilem medicum eundemq; aſtrono
mum: quem poſt ꝑmos amiciciæ cōgreſſus nō potui nō monē:
vt poſthac eſſē cautior in conſiderāda hora: h̄ eſt ωροσκοπω
natalis Sphortiani. Nō em̄ Frāciſcum Sphortiam ꝑncipem
hunc noſtrū hora vt vulgo putāt dici vigeſima natum eſſe: vt
nūc numeramꝰ: ſed veſpertino crepuſculo. Nec em̄ paꝝ int̄eſſe
ad iudicādum horoſcopi tenē rationem. Ueſpertino autem cre
puſculo eum enataſſe in lucem. quis oīm meliꝰ nouit: q̄ mater?
At ego hāc rem oēm ex noſtri ꝑncipis matre ſciſcitatꝰ ſum dili
geuť: quæ tādem ex me intelligēs. quæ ciuſce rei opinio in hoīm
mentibꝰ late lōgeq; inſediſſet. ſurridens inq̇t. fortaſſis ⁊ duo ſūt
Frāciſci Sphortiæ. ⁊ duæ item Luciæ coꝝ matres. Ceteꝝ q̄
Lucia Frāciſcum Sphortiam Mediolanēſium ducem ex iui
ctiſſimo illo Murio Sphortia peperit illā me eſſe puto. ni for
ſitan oblita ſum mei. Itaq; deſināt cæteri affirmare. qđ neſciūt
et credāt matri de filio. q̄ ⁊ parturijt. ⁊ peꝑit cū. Hæc mi Hie-
ronyme idcirco tibi cognita eſſe volui. vt intelligēs. quātum ſit
fidei iudicijs iſtiuſmodi adhibēdum. quæ aſtronemi quidā. vel
aſtranemi potiꝰ tam cōſiderate effutiūt. Aut igiť taceāt. ne ſint
oībꝰ ridiculo. aut diligētiꝰ omnia metianť. Tu velim: me intēa
Borſio excellētiſſimo ꝑncipi cōmendes. Uale. Ex Mediolano

xv. kal. Decembres. M. cccc. lv.

¶ Franciſcus philelfus. Guilielmo Urſino
francie cancellario ſalu.

Cum Manuel Jacob noſtri hui⁹ principis nomine ad
Chriſtianiſſimū regē Karolū iter facēt. idone⁹ nunci⁹ viſus eſt.
cui meos libros de exilio darē ad te dono. Nā iāpridem ſum ex
multis, certior fact⁹ te affici hoȝ deſiderio. Eſt etiā cum his ꝛ lō
gior quedā ad regē aduerſus īfideles ep̄la ꝛ carmē quoddā itē
logiuſculū. Si tibi morem geſſero. res erit mihi ꝑgrata. Abs
te aūt duo ſunt. que petā. vnū vt tuas lrās ad me des ꝛ quidē
talis. q̄lis maxime expecto. Alteȝ. vt Manuelē hūc quātū ſeȝ
ad expeditionē ei⁹ attinet. ita tractes. vt intelligat meas ſibi cō
mendatiōes fuiſſe nō inutiles. Uale. Ex Mediolano. x. kal
decēbres. M. cccc. lv.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Thome coronaeo
philoſopho medicoq; ſal.

Nicola⁹ Trachaniotes ꝛ Alexāder cananus a vob ī Ita
liam redeūtes. cum Mediolanuȝ viſendi mei gratia di
uertiſſent. me tuo nomie monuerūt dediſſe te lrās ad me. quib⁹
fierem omni de re certior. quam mea intereſſe putauiſſes. Itaq;
volui ne eſſes neſcius nullas mihi redditas eſſe tuas lrās. Qua
re ſi me amas. qđ certe facis. facito. vt intelligam. q̇d tibi agen
dum ſit. Uale. Ex Mediolano ꝓdie kalendas ianuarias. M.
cccc. lv.

¶ Franciſcus philelfus Johāni Andree
abbati ſalutem dicit.

Etſi nudiuſquart⁹ lrās dedi ad te alteras de re tua. tñ
q2 interdū nūcij ſunt vel negligētes vel tardiores. repe
tā paucis. q̄ antea ſcripſerā. Negociū tuū apud ꝓncipē ꝛ forti ꝛ
firma ꝛ tota acie ſum aggreſſus. Putoq; nob ex ſentētia noſtra
ſucceſſuȝ. Tu āt iſtic cura. vt itē lre aplice eant ad ꝓncipem. ꝛ
alie quoq; a Jacobo noſtro Calcaterra diſertiſſimo iuriſcōſulto
et cū ipſe etiam tue ſubmiſſe. perhumane ac ſupplices. Quas
omnis mihi ꝓmo reddi volo. ne ſi forte alij fuerint reddite. aut
nihil referat ad ꝓncipem. aut ſec⁹. q̄ȝ op⁹ ſit. Dabiſq; operam ne
collati bñficij littere emanēt ī cōpetitorē tuū. Hec ſi feceris. te
oī ſollicitudie moleſtiaq; ſoluā. Rē paucis tenes. Uigila. Si Ni
codem⁹ Trāchedin⁹ iſtuc aduenerit, cū veli noīe meo horteris ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

litteraꝝ meaꝝ quas cupio a ſummo põtifice cõfirmari: obliuiſca
tur. Lucqꝫ ſi opꝰ fuerit: rem adiuua. Uale. Ex Mediolano. pri
die idus februarias. M.cccc.lvi.

Franciſcus philelfus. Johanni Ma
rio filio ſalutem.

A Ccepi lrãs tuas ꝛ cũ his: quas Thomas medicꝰ ad te
dederat. Erãtqꝫ mihi nõ multo ante redditæ tres epi
ſtolæ: vna a clariſſimo viro Guilielmo Juuenale Frãciæ cãcel
lario. ꝯ duæ ab eodem Thoma. Rem oẽm diligẽtiſſime intelle
xi. Reliquũ eſt: vt audiamꝰ: quid ad ea ſcripturꝰ ſit Thomas:
quæ ad poſtremum petebamꝰ. Jd cum primũ didicero: iter fa
ciam. Cura igit rem quãtum potes. Uale. Ex Mediolano id
bus februarijs. M.cccc.lvi.

Franciſci Philelfi Epiſtolaru m. Liber decimuſtercius

Franciſcus Philelfus Summo eccle
ſiæ Romanæ Põtifici Calliſto tercio Salu
tem plurimam dicit.

ET ſi nõ nullos exiſtimabam fore beatiſſime
pater Calliſte tercie: qui meam erga te ob
ſeruãtiam audaciæ nomie deprauarẽt: ma
lui tamen honeſtatis ꝛ officij mei q̃ aliorũ
aduerſus me calumniæ habere ratiõnẽ. Nã
qui pluris facit commodum q̃ virtutem: is mihi videt totꝰ ex
fortuna pendere: quæ vt ꝛ inſtabilis eſt. ꝛ fallax. ita omni ꝟtuti
maxime aduerſa atqꝫ inimica. Quare nõ quid imperiti ſentiãt
ſed quid ſentiendum ſit. mihi fuit cõſiderãdũ. Jtaqꝫ ijs omiſſis
omninoque reiectis. ita mihi agẽdum eſt cum tua ſanctitate. vt
intelligant omnes nihil mihi fuiſſe potiuſquã fauere laudi tuæ
quam qui de ſe negligit. is vt apoſtolo paulo repugnat: ita ſe ho
minem eſſe obliuiſcit. Quid em̃ eſt magis homis. q̃ omni ſtu
dio atqꝫ diligẽtia ſequi amplexariqꝫ ꝟtutem? At laudem quid
aliud eſſe dicimꝰ. q̃ orationem eam. qua ꝟtutis magnitudo am

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

plitudoqꝫ demõſtrat: Itaqꝫ abſurdum eſt qui bonis actionibus
delectatur: eas pati in obſcuro eſſe: quaſi quod inuidoꝝ eſt ꝓpri
um: alios nolit ſui imitatores. Ut igit̃ dignitatis gradu cæte-
ris omnibus mortalibꝰ præſtas: ita operam te dare oportet: vt
amplitudĩe præſtãtiaqꝫ ꝟtutis. ⁊ ſapiẽtiæ cunctis hominibꝰ ſu
perior iudiceris. Nam vt grauiter ac recte Cyrus ille ſuperior
dicẽ ſolitꝰ perhibet̃: neminem decet imperare: q̃ ſubditis ſit dete-
rior. Et Bias ille prinenſis q̃ vnus eſt int̃ ſeptem numeratꝰ:
pulcherrime monebat imperium virum demonſtrare. Quod ſi
morum ſimilitudĩe beniuolẽtia generat̃ natura. diſſimilitudine
vero odium quis ambigat eundem eſſe ⁊ bonum. ⁊ doctum virũ
qui bonoꝝ doctorumqꝫ viroꝝ cõſuetudĩe vtitur: ac familiarita-
te: Quãtam ſibi gloriam comparauit Nicolaꝰ quintus qui te
modo anteceſſit in pontificatu: cum ad cæteras ꝟtutes ſuas vi-
tæqꝫ ſanctimoniam tãta eruditione. tãta ſapiẽtia. tãta eloquen
tia polluit: vt omnibꝰ benefacẽt: omnes ad ſe accerſeret: quos vl
la vel ingeniȷ̃: vel doctrinæ præſtãtia inſignis eſſe audiret. Ui
demꝰ vnius eiꝰ optimi ſapiẽtiſſimiqꝫ põtificis vel diligentia: vel
munificentia eſſe factum: infinita poene græca volumina: quæ
noſtris hominibꝰ erant ignota: de rebꝰ maximis atqꝫ clariſſimis
a græcis philoſophis hiſtoricis oratoribꝰ eleganter ſcripta in la
tinum eſſe traducta ſermonem. Idemqꝫ factum eſt de libris the
ologicis atqꝫ mathematicis adeo vt nõ multum iam inuidendũ
ſit græcis auctoribꝰ: ita multos apud latinos legẽ liceat Quod
ſi diutiꝰ aliquãto fuiſſ; in viuis: cum reliqui rerum aut optima
rum: aut admirabilium ſcriptores: tum poetæ ipſi: maximeqꝫ
nobiliſſima illa duo diuini homeri carmina: quibꝰ hominum vi
ta in omnem partem inſtituit̃ atqꝫ ornatur. Latinitatem indu
iſſent. Quid quod poſt vrbis Conſtantinopolitanæ captiuita-
tem atqꝫ miſeram illam ⁊ infortunatam depopulationem. nun
cios ſuos ⁊ negociatores clam miſit per vniuerſam illam ⁊ Eu-
ropam ⁊ aſiam: quæ turcis paret: ad cõquirẽdos emẽdoſqꝫ græ
cos codices: nulli neqꝫ labori parcẽs: neqꝫ impenſæ: Neqꝫ id ne
gociȷ̃ fruſtra ſuſceptum eſt. Nam innumerabilia ꝑpe volumina
ingẽti etiam p̃cio aduecta ſunt in italiam. Itaqꝫ iure optimo di
ci poteſt nõ periȷ̃ſſe græciã: ſed in italiam quæ olim magna græ
cia dicta eſt: vniꝰ eius Nicolai põtificis clemẽtia cõmigraſſe. Et
ne omnino ſe græcum dici: q̃ꝫ latinum haberi mallet. ⁊ nũcios.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

et negociatores miſit q̄ꝫplurimos ꝑ vniuerſam Europam cum
grandi pecunia: q̇ diligent̉ vbiqꝫ odorarent̉: ſi q̇d latinæ ḡuitat̉
et elegātiæ vſquā lateret. Idqꝫ nulliꝰ precij habētes rationē om
nino ad ſeſe deuehēdum curarēt. Scio vnū ex ijs fuiſſe Enochū
aſculanū q̇ quōdā fuerat florētiæ auditor noſter vna cū Aenea
iſto ſiluio: q̇ nūc Senæ gerit epiſcopatū. Is em̄ Enochꝰ ī daciā
vſqꝫ ꝓfectꝰ eſt. ⁊ vt referūt aliq̇: in candauiā vſqꝫ: quæ q̄ꝫlōgiſſi
me vltra reliq̄s omnis inſulas de q̇bꝰ extet memoria apud p̄ſcos
reꝝ ſcriptores poſita eſt ī mari oceano e regiōe germaniæ ad ſep
tentrionē. Itaqꝫ eo tibi maior cura iniecta eſt pater beatiſſime:
q̇d ei in pontificatū ſucceſſiſti: cui nihil potiꝰ fuit: q̄ꝫ cōſulē̇ com
muni oīm bono: q̄ꝫ ꝓſpicere publicæ chriſtianoꝝ oīm vtilitati.
et gloriæ: q̄ꝫ ea ſeq̇ atqꝫ cōplecti: quæ romano pōtificatui ⁊ or-
namēto. ⁊ ſplēdori futura eſſent. Nō ſuos ille curabat aut locu
pletare: aut magnos reddere: q̇ ſciret iam ſibi nullam eſſe ſui ptā
tem. Intelligeretqꝫ turpiſſimū duci in viro graui ⁊ ſapiēti men
tem cum ore nō cōuenire. Nam q̇d abſurdius dici queat q̄ꝫ eum
agē̇ quicq̄ꝫ imperioſius. ⁊ ꝓ animi impotētia: q̇ ſe in omnibꝰ ſu
is lr̄is ſcribat ſeruꝰ ſeruoꝝ dei. Recte igit̉ Nicolaꝰ quintꝰ in om
nibꝰ ſuis actionibꝰ aſſidue deum præ ſe ferebat. ſuorūqꝫ oīm ob-
litꝰ cōmodoꝝ: referebat omnia ad dignitatē. ⁊ amplitudinē Ro
mani pōtificatꝰ. Et ne vllam ſapiētiæ partē neglexiſſe videt̉ in
vita: intelligētqꝫ nō ſolum duo eſſe viuēdi genera: alteꝝ cōtem-
platiuū: alteꝝ actiuū: ſed rurſus actionum alias eſſe bellicas: ali
as vrbanas: quidquid temporis ab ītelligētia reꝝ admirabiliū:
atqꝫ diuinaꝝ ſupererat: id omne ita ad ꝟtutes bellicas trāſſere-
bat ⁊ vrbanas nunq̄ꝫ a ſe reijcēt. ⁊ hæc tamē omnia ad dei ⁊ chri
ſtianæ religionis dignitatem. ⁊ gloriam. Parabat magno cona
tu ⁊ viribꝰ bellum aduerſus turcos: quos animaduertēt quotti
die magis magiſqꝫ īualeſcē̇: nec aliud animo volutare q̄ꝫ ꝑnitiē
et exitium nomīs chriſtiani. Itaqꝫ belli neruos h̾ eſt pecunias ⁊
ab alijs cōparabat. ⁊ ſuis ipſe nō parcebat. Intelligebat em̄ om
nia oportē̇ eſſe cōmunia ꝓ chriſto Ieſu. Claſſem ornabat ingen
tem. ⁊ validā. Copias vndiqꝫ accerſebat: nihilqꝫ p̄termittebat
quod ad belli gerēdi: quod ad cōſequēdæ victoriæ rationem at-
tinēt. Neqꝫ tamē hæc dum agēt: litteraꝝ ⁊ humanitatis ſtudia
a quottidiana ſua cōſuetudine aliena faciebat. ſed cum ſciret eū
ſe viꝝ: qui diuinum in terris ſolium regēt atqꝫ gubernaret: oēm

in ſeſe homis excellētiam repræſentabat: vt nō min⁹ in omni vi
tæ actione: q̄ꝫ in vniuerſæ itelligētiæ ſtudio reliquis mortalib⁹
præſtaret. Itaqꝫ viros doctos ⁊ eloquētis aſſidue apud ſe habe-
bat: neqꝫ vllum omnino negligebat: in quo p̄clarā ingenij vim
aliquam intueret. Quanta vero in omnis huiuſmodi vires mu
nificētia vteret: nemo oīm meli⁹ nouit: q̄ꝫ ipſe tu⁹ pater beatiſſi-
me. Faciebat autem et prudent: ⁊ recte: cum noſſet nihil eſſe ad
excitāda ingenia alendaſqꝫ diſciplinas accōmodati⁹ honoratiōe
ac beneficētia. Quo quidem cōſilio atqꝫ benignitate id effectum
iam videbam⁹: vt nō latini modo: ſed ceteræ etiam nationes in
omni orationis: in omni doctrinæ cultu expolirent. Reuocauit
illum ad ſe de⁹ omnipotēs: q̇ agit omnia ſemper ꝑ ſumma infini
taqꝫ ꝓuidentia. Et ei in pōtificatū ſuccedere te vnum idcirco: vt
mihi ꝑſuadeo: voluit: quoniā prudentiſſimū innocētiſſimūqꝫ co
gnoſcēt. Quid em̄ tibi deeſſe ad prudentiam poſſit: q̇ ⁊ extremū
ſenium viuis. ⁊ negocijs ſemꝑ maximis: varijs: difficillimis ſū
ma tua cum laude es ꝟſat⁹. Vidim⁹ te illā actionis partē: quā
ille tempoꝝ calamitate coact⁹ inierat: q̄ꝫ diligētiſſime ꝑſeq̇. Nā
tui quæſtores vbiqꝫ ex popul' chriſtianis pecunias exigūt ad con
ſtādum ꝑ cōtinentē in turcos ⁊ exercitum. Claſſis quoqꝫ exædi
ficata eſt reb⁹ omnib⁹ ornatiſſima ⁊ maxima. Virtuti bellicæ q̄n
tum in te eſt: ꝑpulchre cōſulit. Sꝫ reliquū eſt: ne vrbanæ fiat ī
iuria. Nā ſi viris eruditis. ⁊ eloquētib⁹ a nobiliſſimo illo ſanctiſ
ſimoqꝫ pōtifice Nicolao quinto prudētiſſime cōſtituta præmia
ſuſtuleris: q̇d de te vno relinquat deſiderādum: nō obſcure ſuſpi
cari potes. Noli obſecro: qui ſciētiſſim⁹ ſis: a quoq̄ꝫ inſimulari
inſcitiæ. Qd eo facili⁹ accidet: qd accuſant nō nulli nō tuam: q̇
innocētiſſim⁹ ſis: ſꝫ tuoꝝ quorūdam nō⁹ tam ſubreptionem: q̄ꝫ
incuriā iſtius bibliothecæ: quæ tāto nuper labore: tātaqꝫ impen
ſa ex vniuerſo ꝓpe terraꝝ orbe comparata eſt. Huic igit crimini
qd nulla tua culpa cōflatum eſt: vt ⁊ q̄ꝫprimum. ⁊ q̄ꝫ accuratiſ
ſime occurras: oportet. Nā cōfictis etiam rumorib⁹ proſpicien
dū eſt: neq̄ꝫ tibi tāta ꝓbitata pōtifici famæ notā: vbi neglecti fu
erint: poſſent inurere. Animaduertim⁹ em̄ fieri malo. hoim mo-
re: vt flagitioſoꝝ famuloꝝ errata ī iuſtos etiā ītegerrimoſqꝫ do
minos non nunq̄ꝫ referant. Itaqꝫ tibi ꝓuidendū arbitror: dum
bellū paras ī turcos: ne domi p̄dā ipſe patiare. Fruſtra em̄ foris
iuſti exiſtimemur ſi domi iuſticiam nō ſeruam⁹ in iis præſertim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

rebꝰ: quæ noſtræ nō ſunt: ſꝫ reip. ſed eccleſiæ romanæ: ſꝫ Chriſti Jeſu. Quare cum diligēs librorꝝ ratio eſt habēda: ne pereāt: tum q̇ eos ⁊ exercēt. ⁊ norunt: honorifice ſimul ⁊ commode retinendi. Cui eñ vſui ſint futura tot ⁊ tam præclara in omni genere diſciplinæ latina græcaqꝫ volumia ſine his viris: q̇ ⁊ græce ſunt. ⁊ latine eruditiſſimi: Neqꝫ arma bellica ſine militibꝰ ac duce vtilia ſunt: neqꝫ triremis ſine remigibus. et gubernatore. Sed hæc tu pater beatiſſime lōge prudentiꝰ. ⁊ meliꝰ dignoſcis q̄ꝫ ipſe norim exprimē. Libuit tamē: quæ mihi veniebāt in mētem: ꝓ mea erga te pietate nō præterire ſilētio: vt intelligēs mihi ſplēdidiſſimum tuum nomē: curæ eſſe nō mediocri Quod ſi qua fortaſſis in re tuas auris offenderim: id imprudentiæ aſcribe: nō volūtati. Uale pater clæmentiſſime. ⁊ me cōmendatum habe. Ex Mediolano. xi. kal'. martias. Anno a Chriſti natali die. M. cccc. lvi.

¶ Franciſcus philelfus Petro perleoni ſal.

Faciam: quod petis ⁊ libēter. ⁊ cito. Neqꝫ erūt vllæ tātæ meæ occupationes: quibꝰ ab officio impediar. Tu īterea tēporis bono ſis animo. Et vale Ex Mediolano. xi. kal'. martias. M. cccc. lvi.

¶ Frāciſcꝰ philelfus Gregorio typhernio ſal.

Commēdatio tua de Laurētio veneto erit mihi loco ali eni cōflati æris. Nam nō alit' ei omnibꝰ in rebꝰ ſum adfuturꝰ: ac ſi eſſet filiꝰ. Quod nō ſolum tua cauſa ſum facturus id quod maximum habet apud me pondꝰ: verūetiam mea: qui maximo ſim abs te dono affectꝰ: cum enim mihi cōmendaris: q̇ dignꝰ vt ⁊ diligat'. ⁊ ametur ab omnibꝰ Itaqꝫ noli de me quicq̄ꝫ dubitare. Nam nihil eſt quod malim: q̄ꝫ tibi morem gerē. Uale. Ex Mediolano. xi. kal'. martias. M. cccc. lvi.

¶ Franciſcus philelfus Enico daualo ſal

De volūtate Alphōſi regis erga me. ⁊ de ſtudio diligētiaqꝫ tua nō cōiecturis ⁊ argumētis firmiſſimis ſolum ſed multis etiam beneficijs iampridem certior factꝰ ſum. Itaqꝫ tibi: velim: indubitato perſuadeas nihil eſſe apud me antiquius gratitudīe. Et ne longior ſim tecum q̄ꝫ par eſt: ꝓpe diem: vt ſpero: obſequar volūtati cōſilioqꝫ tuo. Uale. ⁊ maieſtati regiæ me q̄ꝫ diligentiſſime commenda. Ex Mediolano. xi. kal'. martias. M. cccc. lvi.

¶ Fr̃aciſcꝰ philelfus Baptiſtæ parrhiſiano ſalu.

Q Uantũ intelligo. Nicolaꝰ frater legẽ illam nõ ꝓbat: q̃
inſcribit̃ de heriſcunda familia: idqꝫ ob nullã aliã cãm:
vt exiſtimo: niſi qd̓ metuat velle me: q̃ mea ſunt: repetẽ. Mone
igit̃ virum: bono animo vt ſit. Nam ipſo viuo nihil oĩno repeti
turꝰ ſum: ſꝫ oẽm vſufructũ: vt habeat volo. Abſurdũ ꝟo ad mo
dum foret ſi poſt eiꝰ obitũ q̃ mea optimo iure ſunt: minꝰ mea ali
qñ dicerent̃. Diuidant̃ igit̃ int̃ nos paterna atqꝫ materna bona.
et vtrã partẽ ipſe maluerit: capiat. alterã vero ita nob̃ aſſentiat̃
vt ipſe quoqꝫ dũ vixerit: ea fruat̃ nullo tñ alio iure q̃ꝫ noſtro bñ
ficio. Neqꝫ eñ ſum aĩo ita humili: ita abiecto: vt iſtic velim vl
la vitæ alimẽta mihi afferri Mediolano. At caruiſſe oĩno pa-
trimonio viderinolim. Diuidat̃ ergo vniuerſum patrimonium
æquis portionibꝰ: vt vterqꝫ norit ⁊ q̇d ſit ſuũ. ⁊ q̇d nõ ſuũ. De
inde capiat frat̃ donec vixerit redditꝰ oĩs æque poſthac. vt ante-
hac ꝯſueuit: ſꝫ fraterno bñficio: vt dixi: ⁊ nõ aliq̇ aut occupatio
nis: aut diuturnæ poſſeſſiõis iure. Tenes paucis mentẽ meam.
Quare poteris monẽ frẽm: vt vltro faciat: qd̓ cogi pt̄ inuitus.
Vale. Ex Mediolano. xi. kal̃. martias. M. cccc. lvi.

¶ Frã. philel. Antonio becchariæ ſalu.

M Onui te antea ſemel ⁊ iterꝫ ꝑ lrãs: vt plutarchi paral-
lela: q̃ hinc abiẽs tecũ aſportaſti me inſcio: mihi cura-
res reddẽda deniqꝫ: Tu ꝟo neqꝫ das codicẽ: neqꝫ lrãs. Itaqꝫ nõ
poſſum fidem boni viri nõ deſiderare ĩ te Nõ eñ facis: vt te decꝫ
Quid eĩ aliď fuit aſportare clã illiuſmõi meũ codicẽ me nõ mo
do inuito: ſꝫ totiꝰ tuæ abitiõis inſcio: q̃ꝫ vel rape: vel furari: Quo
eñ debeo alio ꝟbo vti: cũ nihil oĩno reſpondes: Itaqꝫ te etiã atqꝫ
etiã hortor: ac moneo: ne mihi moueas bilem. Sꝫ cura: vt me
us codex q̃ꝫprimũ ad me redeat. Vale. Ex Mediolano. xi. kal̃.
martias. M. cccc. lvi.

¶ Franciſcꝰ philelfus Auguſtino dato ſal.

M Iror q̇d in cauſa ſit: qd̓ ſæpe meis lrĩs ꝓuocatꝰ nihil
oĩno in hãc diẽ rñderis: cũ nõ tacẽdi a nobis: ſꝫ dicen
di artem didiceris. Nec eñ puto te vſqꝫadeo occupatiõibꝰ obru
tum: vt nihil oĩno tibi detur ocij ad officiũ. Quid abs te velĩ. et
quid te deceat: non es neſcius. Vale. Ex Mediolano. xi. kal̃.
martias. M. cccc. lvi.

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Albertho zãcario ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

PEtrꝫ iohānetū illū medicū: quī quo tpe vltimū Bononiæ docui: docebat ⁊ ipſe Genæ: nō debes eſſe oblitus. Erat eñ ⁊ bononiēſis ⁊ tibi vt videŏ videor familiarꝫ Habebat ille apud ſe duos meos codices ⁊ cōmētatorē Seruiū ī tria Virgilij carmia ⁊ ipſa carmīa. Decrare ſiqd cauit teſtamēto. Vale Ex Mediolano. xi. kal'. martias. M. cccc. lvi.

Franciſc⁹ philelfus. Lodowico caſellæ ſal.

NIſi tua mihi beniuolētia iāpridē certiſſimis documētꝫ pſpecta eſſꝫ: vterer fortaſſis accuratiore orōne. Sꝫ vix eſt quicq̃ mag' alienū ab amicicia diffidētia. Quare cū liq̄do intelligā te eſſe percupidū meoꝝ cōmodoꝝ in re pſerti ⁊ honeſta. ⁊ pia: vtar ⁊ breui tecū ⁊ apta dictiōe. Permulta mihi incōmoda ſunt: ſꝫ vnū ſane oīm moleſtiſſimū: qđ grādiuſcula mihi ē filia. et ea q̄dē morib⁹ modeſtiſſimis Unde hāc tradā viro mihi ſatis nō eſt. Deſunt eñ ad dotem aurei ducēti. Rogo te id meo noīe nuncies duci Borſio: eūq̃ tua illa ſuaui eloquētia q̄ duriſſimos etiā lapides ſoles demollire: nō ores mō: ſed exores ne patiaꝛ me diuti⁹ huiōi angi incōmodo Haud eñ dubito q̄ facilitate ac munificētia ē nobiliſſim⁹ iſte pnceps: nō inuit⁹ opem tēpeſtiue feret huic tātæ meæ neceſſitati. Tibi ꝟo habebo grās īmortal'. Tecū lōgior eſſe nolo. Nec eñ oportet: cū ⁊ natura ſis hūaniſſim⁹. ⁊ mei amātiſſim⁹. Vale. Ex Mediolano. xi. kal'. martias. Mcccc. lvi.

Frā. phi. Guilielmo iuuenali vrſino eq̄ti aurato frāciæ cācellario: baroniq̃ tremelli ſal. pl. dicit

GRauē ⁊ pdiſertā epiſtolā tuā ea voluptate plegi q̄ rem diu multūq̃ exoptatā vnq̃ antea ꝯſueuerim. Supaſti pfecto expectationē meā. Nā tāetſi vix te magnū ſapientemq̃ opinabar: tñ vt vero fatear ſentētiam animi mei: tātam ī te eſſe ingenij vim. tantū dicēdi robur. tātam copiā. tantū nitorē ac dec⁹ haud arbitrabar. Itaq̃ mihi plurimū ꝯtulor: qđ eū te amicū et beneficētiſſimū q̄dē amicū ſum adept⁹: in q̄ ſumma oīa eſſe intelligo. Nā de me tibi q̄d aliud queā polliceri: q̄ ⁊ beniuolētiā. et obſeruātiam ſingularē: Qđ aūt mea tumultuaria ſcripta tāti facias: q̄nti ego certe nō duco: id abūdātia q̄dā fit pcipui amoris erga me tui. At cæcū finxit amorē antiq̄tas idcirco: vt mea fert opinio: qđ vbi fuerit vehemētior: recte iudicare non ſinat. Verꝫ facile patior hac in re falli te; mō a me maioꝛa nō exigas:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

q̄ꝫ ipſe p̄ſtare poſſim. Neqꝫ id de mutuo amoris officio intellig
abs te volo. Nā hac vna ī re: vel æquabo te: vel fortaſſis ⁊ ſupe
rabo. Cæteris em̄ in reb⁹ quo viſus fuero te īferior: eo magis at
qꝫ magis operā dabo. vt vel ipſe tu me iudices amādo ſuperiorē
Vale Ex Mediolano. x. kal'. martias. M. cccc. lvi.

Frācisc⁹ philelfus Thomæ franco philoſo-
pho ac medico ſal.

Binæ lr̄æ tuæ ⁊ eæ q̄dē ornatiſſimæ eodē mihi tp̄e ſūt
redditæ. Accepiqꝫ nō multo poſt tercias: q̄s ad Johā-
nē mariā f.liū ex oppido heduoꝝ mōte colerico dederas. Fuerūt
mihi oēs ⁊ ḡtæ. ⁊ dulces. Habeoqꝫ tibi grās īmortal'. qđ nihil
omittas: qđ mihi futuꝝ putes honorificū. Expecto rurſum lrās
tuas: q̇b⁹ me moneas: qđ abs te ꝑ ꝑrias meas lrās me monēdū
eſſe ſignificaui. Nā tādiu pendebo: q̄ꝫdiu tua ep'la tardarit. Va
le. Ex Mediolano. x. kal'. martias. M. cccc. lvi

Frācisc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſal

Quas de mulo fugitiuo pecunias extorſiſti: nō poſſū nō
ꝓbare. Nā q̄ꝫuis cōducibili⁹ fuerat accepiſſe aureos vi-
giti a Johāne anguſciola: q̄ꝫ ab alexādro ſeptē ac decē. tñ amiſſū
mulū opa ⁊ diligētia tua recupaſſe op⁹ eſt ⁊ amici ⁊ Nicodemi
At verſurā quā mihi ꝓponis nequaqꝫ admitto. Malo em̄ nō
modo a te mihi: ſꝫ ab ipſo etiā Alexādro pecuniolā iſtā deberi q̄ꝫ
ab eo q̄ oīno nō eſt ſoluēdo. Qđ vt apꝑti⁹ intelligas Petri pau
li tui illi⁹ lrās hiſce meis incluſas dedi ad te. Itaqꝫ te rogo: vt ꝑ
lrās cōmutationis q̄s mercatores vocant: q̄ꝫprimum mihi: vel
cum aliq̄ meo detrimento ſatis faciendū cures. Celeritate mihi
op⁹ eſt. Per Coſmianā mēſam rē facile trāſiges cum Pigello.
Quæ a me petis: mittā ad te. Vale. Ex Mediolano. ix. kal'.
martias. M. cccc. lvi.

Frācisc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſal

Dedi lrās heri ad te Pigello negociatiori coſmiano: q̇b⁹
fiebas certior nihil eſſe ſperādū de exigēda pecunia: quā
petro paulo illi tuo credidiſſes. Pugt em̄ cū inopia. Itaqꝫ q̄ ma
gis eget nūmis: eo ꝟboꝝ pl⁹ habet. At ꝟba emere vendenti ꝟba
nō expedit. Proinde ſi me amas: qđ certe facis: cura: vt ea mihi
pecunia ſoluat' hic a Pigello vel cū meo aliq̄ detrimēto: vt men
ſarioꝝ mos eſt: hoc eſt vt iſtic nomīe meo pl⁹ des. ⁊ hic mihi red
dat' minus. Nam malo huiuſmodi ſubire detrimēti gen⁹: quā

īncōmodari diuti⁹ Rem matura. ⁊ vale. Illuſtrē meū mœcena
tē Karolū gonzagā magno ⁊ excelſo aīo vir̄ ſaluē plurimū opto
Ex Mediolano. viij· kal'. martias. M. cccc. lvi.

¶ Frācīſc⁹ philel. Guilielmo iuuenali vrſino eq̄ti aurato
frāciæ cācellario: baroniqꝫ tremelli ſal.

N Iſi liq̄do intelligerē q̄b⁹ es occupatiōib⁹ ſept⁹: ſubaccu
ſarē te: qđ nullas veſtris regijs oratorib⁹ lrās ad me de
deris. Nō em̄ te latet: q̄nta me voluptate afficiūt ſcripta tua: q̄
et grauiſſima ornatiſſimaqꝫ ſunt. ⁊ ſane talia: q̄b⁹ tuam erga me
caritatē nō ſec⁹ pſpiciā: q̄ꝫ ea: q̄ cernunt ocul'. Diſcere p̄tēa cupie
bā: q̄d ſentires de aduētu meo ad regē in offerēdo ope lyrico: qđ
ei⁹ ſplēdidiſſimo nomī dicaui. At veniā pfecto ad aprilē: quo
diligēti⁹ p̄ns agā. qđ abſens min⁹ cōmode poſſum. Intēa vero
tpis ſi q̄d eſt. qđ hinc velis. tuū eſt iubere. Ego em̄ qđ iuſſeris.
peramice effectum dabo. Uale. Ex Mediolano Idib⁹ martijs.
M. cccc. lvi.

¶ Fran. phi. Thomæ frāco pħo ac medico ſalu.

T Ibi primis dieb⁹ reſpōdi ad binas lrās. q̄s hui⁹ princi-
pis oratori ad me dederas. Expectabā aūt abs te intelli
gē. pbareſne aduentū p̄ntiamqꝫ meam in offerēdo lyrico noſtro
ope regi Karolo: id qđ ⁊ ter. ⁊ iter̄ antea ad te ſcripſi. Itaqꝫ ſū
mirat⁹. q̄d in cauſa fuerit. quo min⁹ quicq̄ꝫ hac de re mihi ſigni
ficaris. pſertim cum ea tibi oblata eſſꝫ opportunitas ad aduētū
regiæ iſti⁹ legationis. qua nihil poterat cōtingere opportunius
Num fortaſſis vl' tacēdo mones. vt veniam? Ita em̄ interpræ
tor. obtemperabo ſane ꝯſilijs tuis. Neqꝫ p diuina benignitate
ad menſem vſqꝫ accingam itineri. Uale Ex Mediolano idib⁹
martijs. M. cccc. lvi.

¶ Franciſc⁹ philelfus Lodowico caſellæ ſal

I Ntelligo ī dies magis id qđ certe dubitaui nunq̄ꝫ me tibi eē ca
riſſimū. Itaqꝫ tibi velim oīno pſuadeas eū eſſe Philelfum tuū.
quo de tibi poſſis oīa polliceri. q̄ vel grati animi ſunt. vel īgenui
Uale. Ex Mediolano. v. id⁹ martias. M. cccc. lvi.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Petro thomaſio pħo medicoqꝫ ſal

R Em mihi factur⁹ es ad modū gratā. inp̄miſqꝫ piucūdā
ſi lrās hiſce tuis aduexas reddi curaueris Karolo gōza
gæ ⁊ q̄ꝫcelerrie. ⁊ q̄ꝫdiligētiſſime. Qđ vt facias te maiorē ī mo
dū rogo. Prætēa ſiq̄d noui habes de turcis. rebuſqꝫ orīētalib⁹.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

fac vt ſciā. Uale. Ex Mediola. p̄die id⁹ martias. M.cccc.lvi

¶ Franciſc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſal.

PUto fieri fato neſcio ꝗ vt neq; mul⁹ ad me redire. neq; pecunia ire vllo pacto poſſit. Pigell⁹ a ſuo ipſi⁹ noīe nō recedit. qui nec lrīs tuis. nec vlla mea orōne ad cōficiūdæ rei celeritatē potuerit excitari. Quin ait tādem ſe tūc datuꝝ operam. vt tibi mihiq; morem gerat. cū ſibi Johānes clappan⁹ tuas pecunias numerarit. Johānes autem ipſe dicit id ſe factuꝝ cū poterit. Nam ſibi pecunias nullas eſſe. At Petr⁹ Paul⁹ tu⁹ eadē orōne vtit̄. qua antea ꝯſueuit. Itaq; hic ꝟboꝝ multū. Illinc vero ne ꝟba quidē ſum⁹ cōſecuti. adeo pigra omnia. ⁊ lāguida extiterūt. Ego ante kal'. maias oīno trāſcendā alpes ad regē francorum. Tu vale. Et me ama Ex Mediolano nonis aprilibus. M.cccc.lvi

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Frāciſco aleardo ſal.

GAlbæ. Othoniſq; Cæſaꝝ vitas. q̄s e græcꝭ latias reddiderā ꝓmiſiſti hic abiēs fore. vt ante mēſem reddēdas mihi curares. At iā p̄teriȷ̄t tot⁹ ann⁹. cū neq; illæ nec lr̄æ tuæ vllæ vſquā apparēt. Bonū aūt viꝝ te eundēq; nob amicū eē arbitror. Itaq; nō poſſum equidē nō mirari. q̊d in cauſa fuerit. vt tādiu ⁊ mihi. ⁊ amicis plurib⁹. qui iſtiuſmodi vitas vidē deſiderāt. ⁊ incōmodaris. ⁊ incōmodes. Niſi fortaſſis aliȷ̄ q̊dam ſint apud vos veronēſis. q̄ꝫ apud reliquā italiā mēſes. Nā ſi vt mēſis apud ægyptios āni loco ducebat̄. ita apud vos ann⁹ ꝓ mēſe habeat̄. rediȷ̄ſſe iā tandē ad me debuerāt libelli mei. Uale. Ex Mediolano nonis aplib⁹. M.cccc.lvi

¶ Frāciſc⁹ philelfus. Fazino forobronūciano ſal.

ACcepi a noſtro Bonoaccurſio piſano q̄ꝫ apte. ⁊ elegant̄ eꝗ abs te oīa geſta ſunt. q̄ ad ducalē Ticini bibliothecā attinebāt. Feciſti ſane vt ſoles oīa. prudent̄. Itaq; nō mediocrē tibi laudē comparaſti cū apud doctos oīs. tum apud ꝓncipē noſtꝝ. Reliquū eſt. id efficias. vt exit⁹ principio reſpōdeat. ad quē ipſum oportet ſp̄ humanis in actionib⁹ principiū intēdere. Id vero interea tp̄is dum curas. nolim obliuiſcaris. q̄ꝫ mihi rem gratā factur⁹ ſis. ſi huic iſti familiari noſtro Bonoaccurſio cunctis in reb⁹ vt cœpiſti gratificabere. Uale. Ex Mediolano. vȷ̄ȷ̄ idus aprilesM.cccc.lvi.

¶ Frā. phi. Petro Thomaſio pħo ac medico ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

NOn prius mihi quicq̄ꝫ de tua amiſſa valitudie ē renū-
ciatū: q̄ꝫ de recuperata ex tuis lr̄is ītellexi. Null' certe oc-
cupatioib⁹ meis eſſꝫ int'miſſa dulciſſima nr̄a ꝯſuetudo ſcribēdi:
ſiq̇d mihi antea fuiſſꝫ de tua ægrotatione auditū. Qua eſſe te li
beratū: ita lætor: ita gaudeo: vt alia de re nulla magꝭ pcſſim. Re
liquū eſt: vt oēm curā diligētiāq̄ꝫ adhibeas q̄ te poſſim⁹ q̄ꝫ diu-
tiſſime frui. Qđ vt facias: te ꝑ amiciciā noſtrā rogo etiam atq̄ꝫ
etiā. Ego carminū op⁹ hoc tp̄e ſum æditur⁹: id qđ regis frāco-
rum Karoli dicaui nomini. Tu velim litteras meas tuis hiſce
incluſas q̄ꝫ celerrime. ⁊ q̄ꝫ accuratiſſime reddi cures mœcenati
meo Karolo Bonzagæ. Uale. Ex Mediolano idib⁹ aprilib⁹
M. cccc. lvi.

Frāciſc⁹ philelfus Sigiſmundo pandul
fo malateſtæ ſalutem.

QUanq̄ꝫ ex ijs lr̄is q̄s nudiuſquint⁹ Bertholłæ nuncio
ad te dedi: ſatis liquido potuiſti ītelligē: quæ ſit mea de
te opinio: hanc tamē hoc tp̄e mirifice ꝯfirmauit ſuauis diſertuſ
q̄ꝫ poeta Porcellius roman⁹. Qui vt p̄mū Mediolanū ſe rece
pit: cum apud florētiſſimū principem hūc noſtꝝ: tum apud au-
licos purpuratoſq̄ꝫ vniuerſos eā de tuis diuinis ꝟtutib⁹ oratio-
nem habuit: q̄ in te audiētes omnis īcredibili beniuolētia cōci-
tauit. Oſtēdit prætereā pulcherrima quædā poemata. quæ ꝟſu
in duodecim a ſe lucubrata ep̄l'as tātam præ ſe laudem atq̄ꝫ glo-
riam de te ferūt: vt vnicus noſtræ tempeſtatis ſis p̄nceps iudi-
cand⁹: quem oēs docti viri atq̄ꝫ eloquētes omni obſeruātia ve-
nerationeq̄ꝫ ꝓſequant̄. Itaq̄ꝫ tum viuæ vni⁹ hui⁹ homis vocis
locupletiſſimo teſtimonio: tum duodecim ijs ſuauiſſimis loculē
tiſſimiſq̄ꝫ epiſtol' tant⁹ cumul⁹ ad priſtinum meum erga te amo
rem acceſſit vt te vno cogitāti mihi aliud h̄ tp̄e nihil ſit neq̄ꝫ op
tati⁹: nec dulci⁹. Perge igit̄: vt facis p̄nceps præſtātiſſime. ⁊ ī
clytum nomē tuū immortalitati cōmenda. Id qđ alia re nulla
facili⁹ aſſequeris: q̄ꝫ ſi te in dies magis atq̄ꝫ magis ꝓbatiſſimis
oratorib⁹ ⁊ poetis amādum celebrādumq̄ꝫ præſtiteris. Uale ex
Mediolano. vij. Idus maias. M. cccc. lvi.

Frāciſc⁹ philelfus Thomæ frāco philoſo
pho Medicoq̄ꝫ ſal.

FAcerē nō tibi modo: vt mea fert opinio. ſꝫ etiā chriſtia
niſſimo regi Karolo iniuriā: niſi tibi eos quottidie cōmendarē:

quos dignos cenſeam ſtudio beniuolẽtiaq; tua. Quid em̃ eſt. q̃ quiſquã magis ꝓxime accedat ad deum. q̃ȝ cõmiſeratione ac bñficẽtia? Alienæ certe calamitates ꝛ ærumnæ ſatis debẽt nos admonẽ. q̃ȝ ſint res humanæ fragiles. ꝛ caducæ. ꝛ nõ minꝰ metuendæ. q̃ȝ expendendæ omnibꝰ. Quare qđ nobis queat aliquãdo accidere. niſi in ĳs cõmiſereſcamꝰ. quibꝰ indigne acciderit. ĩ nos metipſos ſimꝰ iniurĳ. Itaq; nolim mireris: ſi tibi quottidie cõmẽdo cõſtantinopolitanos ciues. q̃ nobiliſſima patria atq; fortunis ꝛ bonis omnibꝰ orbati miſerabilit̃ ſeruiũt apud impios turcos. Tuũ autem eſt his quãtum facultas tua dignitaſq; patit̃. benefacẽ. Nihil em̃ te cogo. ſȝ aut hortor. aut moneo. Nũc autem maxime oĩm ſim accuſandꝰ. vbi tibi minꝰ commẽdaro dilignet̃ clariſſimum philoſophum. ꝛ eũdum virꝝ eloquẽtiſſimũ. atq; omni diſciplinarꝝ genere præſtãtiæq; pollẽtem Iohãnem argyropulum. q̃ tibi meas haſce reddidit lr̃as. Eſt em̃ etiam ipſe nõ mediocris pars luctuoſiſſimi illiꝰ naufragĳ. quomodo imperium illud oriẽtale obrutum penitꝰ abſumptũq; eſt. Quare cum adhuc in plæriſq; ſuis lachrymabilem ſeruitutẽ agat apud barbaram illam immanemq; nationem: tuæ vel humanitatis. vel officĳ eſſe arbitror. vt quibuſcũq; in rebꝰ poteris te in hũc talem ac tãtum virꝝ vt pium præſtes ꝛ ꝑbenignũ. Nam hͦ vno nemo eſt in vniuerſo græcorꝝ genere neq; doctior. nec ſapiẽtior. Quãobrem quidquid in hũc officĳ beneficĳq; cõtuleris. in meipſum collatum exiſtimabo. Et hac de re ſatis. Proximis diebꝰ Iohannes mariꝰ filiꝰ dedit ex Taurino ad me lr̃as ꝑhumanas a ꝓſtantiſſimo frãciæ cãcellario Guilielmo iuuenale vrſino. abs te aũt nullas. Quo factum eſt. vt nõ me cœperit mediocris admiratio. qđ nihil ad ea reſpõderis. q̃ antea lr̃is pluribꝰ ad te ſcripſerã de aduẽtu meo. At ne cãm quidẽ intelligo. q̃d ad vos ierit filiꝰ Iohãnes marius. Nã neq; eſt a me miſſus. neq; is cãm vllam hac de re ad me ſcripſit. Tamẽ vtrũq; res habet. breui te viſã. Id qđ factũ iam eſſȝ. ſi mihi ꝑ meũ hũc ꝓncipẽ licuiſſet. Vale. Ex Mediolano. xv. kal'. iunias. M. cccc. lvi.

Franciſcꝰ philelfus. Fazino forobrouunciano ſal.

Quod poſteaq̃ȝ aſparagos ad me dederas nihil ad te ſcripſeri aliud q̃d putas fuiſſe in cauſa q̃ȝ expectaſſe me. vt qđ lautiſſime cœperas. ſecũdares? Id quoniã iam plane animaduerto nequaq̃ȝ abs te factũ iri, cogitaui excitãdũ te eſſe. vt ſi l' hac via

munificẽtioꝛ reddi poſſes. Sed intẽa loci maiorẽ in modũ a te
ꝑeto: vt ſpartiani ac reliquoꝝ ſcriptoꝝ. quos iſtic eſſe audio: vi-
tas iꝑatorias mihi oĩno excribi cures. Uale. Ex Mediolano
x. kal'. iunias. M. cccc. lvi.

Frãciſcꝰ philelfus. Donato actiolo ſalu.

Iohannẽ argyropulũ quẽ mihi diligẽtiſſime cõmẽdaras
et vidi libẽtiſſime ⁊ viꝝ doctrina. ⁊ eloquẽtia ſingulari. ⁊
rebꝰ omnibꝰ quibꝰ potui: tum publice. tum priuatim ꝑ dignita
te ſum q̄ꝫ accuratiſſime ꝓſecutꝰ. Is a p̄ncipe noſtro perhumanit'
perbenigneq́ꝫ tractatꝰ: tranſiuit ad trãſalpinos: rediturꝰ ad vos
ad ꝯſtitutũ tempꝰ Te vero ⁊ reliquam florẽtinam iuuẽtutem nõ
poſſum nõ laudare qđ talem tantũq́ꝫ ⁊ oratorem. ⁊ philoſophũ
græca vobis inſtituẽdis diſciplina præfeceritis Nam ſentio ne
minem int' græcos hoc vno viro omni diſciplina præſtãtiorem
Quod eo pluris faciẽdum exiſtimo: qđ latinam etiam eloquen
tiam perpulchre callet. Incumbite igit': vt cœpiſtis: vt quando
quidem huiõi doctorem adepti eſtis: qđ ingenium natura habe-
tis acerrimũ: id ſtudio quoq́ꝫ diligẽtiaq́ꝫ veſtra ĩ dies magis ma
giſq́ꝫ augeſcat: atq́ꝫ exornet'. Uale. Et Bartholomæum ſcalam
velim moneas ꝟbis meis: mihi iã opꝰ eſſe vitreis oculis: quare
ſi neq́ꝫ parcior ac ditior factꝰ eſt: curet has ad me dare. Ex Me
diolano p̄die kal'. iunias. M. cccc. lvi

Frãciſcꝰ philelfus. Petro Thomaſio
philoſopho ac medico ſal.

Amicꝰ ille tuꝰ nec orationem mihi tuam oſtẽdit nec epi
ſtolam: idcirco vt arbitror: qđ omnia verterit in ſuum
vſum. Ita eſt eñ mos homĩs: quippe qui diſertꝰ haberi cupiẽs
alienis ſe veſtibꝰ nõ inuitus ornat. graculum ſcꝫ imitatꝰ: quem
aquilæ pennis quãdoq́ꝫ indutum fabulantur: Quare dum tua
legi: vis: tibi poſthac prudentiꝰ conſule. Nõ eñ recte cibus eſu
rienti cõmittitur. Quid apud vos noui feratur de turco maho
meto: deſidero audire: ociatur ne an negociatur. ⁊ vbi ſit gẽtium
Nam certi nihil ad nos affert': q̄ꝫq̄ꝫ ſunt: qui eum in triballos
cum maximo robuſtiſſimoq́ꝫ exercitu ad quingẽta hoĩm millia
proceſſiſſe affirmẽt aduerſus ſpendorobum: qđ eſt munitiſſimũ
oppidum ad danubium poſitum e regione hungariæ. Nos dor
mimus. At turci vigilant. Uale Ex Mediolano nonis iunijs
M. cccc. lvi.

C Frācīſcꝰ philelfus. Guilielmo iuuenali
vrſino frāciæ cācellario ſalu.

Cum Thomas Thebaldus ſplēdidiſſimꝰ eques auratꝰ
iret ad chriſtianiſſimum regem Karolum: nō potui nihil litte-
raꝝ ei ad te dare: quibꝰ certior fieres nihil te gratiꝰ hoc tempore
facē mihi poſſe: qꝫ ſi dares operam vt huic iſti viro omnibꝰ in re
bus quibꝰ poteris: qꝫ maxime gratificeris. Nam hoc vno mihi
nemo familiarior: nec aliꝰ quiſquam eſt: cui magis omnia ex ſen
tētia ſua euētura optem. Amat eñ me vnice. ⁊ ita a me amatr:
vt noſtra amicicia in eoꝝ numero locāda iure videatr: quos anti
quitas omnis ob raritatem admirata eſt Accedit ad rem: quod
eiꝰ cauſa tum ad modum eſt honeſta. tum regi Karolo: cuiꝰ glo
riæ maxime ſtudeo: ita honorifica vt vix honorificentiꝰ quicquā
eſſe poſſit. Quid eñ eſt ꝑ immortalem deum: quod magis dece-
at reges: qui perinde habent in terris: ac deus: vt ita dicam. ī cœ
lis. qꝫ beneficētia. ⁊ iuſticia: At ꝓ iuſticia quod ſit Karoli regis.
munꝰ in hac cauſa. eiꝰ litteræ ꝓmiſſaqꝫ declarāt. Nam beneficē
tia qui rex vacat. is certe rex appellandꝰ non eſt. Haud eñ dixe
rim nos fieri ingratitudinis reos. vbi ĳs minꝰ benefacimꝰ: qui
nobis benefecerint. Atqui omnis prope italia teſtis. qualem ſe
præſtiterit Thomas in pientiſſimum regem Karolum. ⁊ quæ
inde incōmoda quātaqꝫ ſubierit. Recenſerem hæc ego fuſius ac
prolixius: niſi ad te ſcriberem. qui harum rerum omnium locu
pletiſſimꝰ teſtis es. Itaqꝫ ſi officio vti vis: ſicuti certe vis: ſi fa-
ues gloriæ chriſtianiſſimi regis tui. id quod eſt mihi omnī cer-
titudīe certius. amplectere obſecro honeſtiſſimam Thomæ the
baldi cauſam. vt quæ eſt apud omnes de ſummis Karoli regis
diuiniſqꝫ ꝟtutibꝰ expectatio cōcitata. hæc in pñtia nixius cōfir
metr. atqꝫ augeſcat. De aduentu autem meo nihil adhuc habeo
certi. Is eñ mihi in hāc diem negatꝰ eſt. Nam ne pedem qui-
dem mouere mei huiꝰ iniuſſu principis mihi licet. Spero tamē
prope diem fore. vt exorari ſe patiatr. Intēa vero tpis tu me ſub
limitati regiæ qꝫ diligētiſſime cōmendato. Uale. Ex Medio-
lano. vi. idus iunias. M .cccc. lvi

C Frācīſcꝰ philelfus. Thomæ frāco philo
ſopho medicoqꝫ regio ſal.

Mirariſ tu fortaſſe. quid in cauſa ſit. vt tādiu differam
aduētum meum quem tam ſæpe ꝓpediem futuꝝ pollicitꝰ ſum.

Qđ ſi ꝯſideraris me eſſe ſub p̄ncipe ꝯſtitutū iniuſſu cuiꝰ ꝓficiſci
nō liceat. nō modo nō mireꝛ. ſʒ laudes potiꝰ meā fidem. qđ nul
lis meis vl' maxīs emolumētis velim ab eo inuito decedē: ne ad
minimū q̄dē tp̄is punctū cui pluribꝰ meritis ſim obſtrictꝰ. Spe
ro tamē hūc mihi breui exorādum. ac te cōtinuo viſendū. Interī
vero rem mihi facies ꝑgratā. ſi cauſam thomæ thebaldi ornatiſ
ſimi eq̄tis aurati. viriqꝫ hūaniſſimi. ⁊ optimi ea beniuolētia apđ
chriſtianiſſimū regē Karolū diligētiaqꝫ ſuſcipies. ac ſi eſſꝫ mea
Qđ eo ſtudioſiꝰ es facturꝰ. qđ vniuerſa fere nouit italia. qualeꝫ
ſe Thomas ī regia cauſa p̄ſtiterit. quātūqꝫ ei debeat. Accedit ad
rem. qđ tātæ ſunt vniꝰ Thomæ thebaldi atqꝫ tam multæ præ
claræqꝫ v̄tutes: vt ſi nullū etiā aliud huiꝰ eſſet meritū in regem.
hæ ſaltē faciāt meruiſſe. quo animū in ſe regium per benignū ex
periat. Quare ſi tibi regis gloria cara eſt. ſicuti certe eſſe debet.
adhibe oēm operā atqꝫ induſtriā. ne iſtuc fruſtra Thomas ꝓfe-
ctus videat. Hac vna re mihi præterea optatiꝰ facē nihil potes.
De meis autem rebꝰ ex eodem thoma cognoſces Uale. Ex Me
diolano. vi. idus iunias. M. cccc. lvi

Franciſcus philelfus. Antonio benonio
panhormitæ ſal.

QUi tibi reddidit meas lrās. fratꝛ hernericꝰ panhormi
tauꝰ idēqꝫ theologꝰ. petijt a me neapolin petiturꝰ. vt ꝑ
noſtra amicicia aliq̄d ad te ſcriberē. Qđ ego feci eo libētiꝰ. quo
nō tibi modo homi amiciſſimo. ſʒ ei quoqꝫ rem me facturꝫ intel
ligebā ad modū gratā. Quid aūt aliud ſcriberē. nō habebā præ
ter id vnū. meā erga te beniuolētiā in dies magis magiſqꝫ auge
ſcē. De rebꝰ aūt meis ſiq̄d vis audire. ego totꝰ ſum cū muſis. e-
ditis q̄ttuor Sphortiados libris. qđ reliquū eſt eiꝰ opis. ꝓſeq̄r.
Libri futuri ſunt ſedecim. Verſibꝰ ad duodecī millia ottingen-
tos. Scribo etiā odas: quæ noſtri nomināt carmia. Erūtqꝫ de
cēmillia v̄ſuū in omni metroꝝ genē. edunt ab me in p̄ntia libri
quinqꝫ eiꝰ opis: quos ipſe ad Karolū regē frācoꝝ mecū ſum ad-
uecturꝰ intra quindecim dies. Hi cōplectunt decē millia v̄ſuū.
Tu q̄d agas. noſſe percupio. Noli obſecro pati. vt nobiliſſimuꝫ
tuū ingeniū præſtāſqꝫ doctrina voluptate diffluit. Incolis enī
ſirenū hoſpiciū. ⁊ amœnū. ⁊ delicatū. Quare tibi vlyſſe a callidi
tate opꝰ eſt. Vale. Et me regi Alphōſo cōmenda. Ex Medio
lano. vi. kal'. iulias. M. cccc. lvi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Fräciſcꝰ philelfus. Sigiſmūdo pandulpho
malateſtæ ſal.

MAgnificētiā erga me tuā. ſic em̄ malo nouo noīe phi-
loſophos imitatꝰ. q̃z liberalitatē appellare. cū re ipſa magnifa-
cio. tū gaudeo plurimū tua cauſa. q̄ omnibꝰ in rebꝰ te magnū ita
præſtes. vt ad tuū decꝰ videat̃ nihil poſſe accedere. Nā quātum
mea intereſt. mag̃ munera nō plus momēti apud me habēt. q̃z
parua. nō ſolum q̄ ipſe paucis ſim cōtentꝰ. ſed etiā quia nihil
in fortuna magnū eſſe putem. niſi quatenꝰ ſit cum ꝟtute cōinn-
ctum. Ideo fit. vt eo te admirabiliorē ducā. quo ſecūdiſſima ſp̄
fortuna vſus nuſquā ſine pulcherrimo eodemq̃ munitiſſimo ꝟ-
tutis comitatu eſſe volueris. Cuiꝰ ope atq̃ auxilio nō modo ob-
ſequētem fortunā tibi reddidiſti. Verūetiā miniſtram ac plane
ſeruam. Gratulor igit̃ tuæ tātæ iſti tanq̃z cōſpicuæ altitudini
magnitudiniq̃ animi. Mihi ꝟo plurimū lætor. cui video con-
tigiſſe. vt p̄ſidio tuo beniuolētiaq̃ adiutꝰ eam ſim ſp̄ in oēm ca-
ſum habiturꝰ ſpem ⁊ emolumēti ⁊ dignitatꝭ. q̄ certa ſit prorſus
q̃ ſecura. Gratiā ꝟo ſiquā tuæ parē munificētiæ referre minus
potero. habebo eā p̄fecto ⁊ cumulatā. ⁊ alacrē. Itaq̃ vel animi
gratitudie tuæ tā p̄clare benignitati nunq̃z ipſe cōcedā. Sed
hæc meꝰ iꝰ fieri q̃z dici volo. Quare de his ſatꝭ Ego ītra pauciſſi-
mos dies alpes trāſcēdā viſurꝰ Karolū regē frācoꝝ. apud quē
faciā de te ꝟba hōrificētiſſime. Vale. Tibiq̃ Petꝝ pleonē non
minꝰ prudentē viꝝ. q̃z doctū ac diſertū ꝯmēdo etiā atq̃ etiā Ex
Mediolano. xvi. kal̃. iulias. M. cccc. lvi.

¶ Fräciſcꝰ philelfus Petro perleoni ſal.

REnūciauit mihi nūciꝰ quem ad te miſerā. te idcirco ad
me Arrhianū nō rediſſe. q̄ eū curares excribi. q̄ vbi p̄-
mū eſſet abſolutꝰ. iret Mediolanū. Nō diſplicuit ꝯſiliū tuū.
Sic em̄ ⁊ mihi ſimul ⁊ tibi ꝯſuluiſti. Reliquū eſt. ne res traha-
tur in annū. Maturato ē opꝰ. De carmie q̄ ſcripſiſti: curabit̃
a me diligent̃ ⁊ p̄ amicicia noſtra. idq̃ in p̄rimis quinq̃ carmi-
nū libris περὶ Δεσοφιστου cū e gallia trāſalpina reuerte-
ro. q̄ p̄ris hiſce diebꝰ ſum p̄fecturꝰ. ſatiſfaciā volūtati tuæ. Cū
librario tibi opꝰ nō erit. eū hortator. eat ad me. Cui q̄ nomie
meo recepis. p̄ſtabo. Eſt em̄ hic demetrius q̄dā Xanthopulꝰ ru-
fus homo leuis. ⁊ mendax. ac plane flagitioſus. Cuiꝰ ego opera
ideo vti volo. ne operā oēm cum ope amittā Si talia iſte nō ē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mitte ad me. Nam improbum improbo commutare non libet. Vale. Ex Mediolano. decimoſexto Kalendas Julias. M. cccc. lvi.

¶ Franciſcꝰ philelfus. Alphonſo regi ſalutem plurimam dicit

QUm Matthæus malferitus tuus ad hunc principem legatus ad te rediret. officij mei eſſe exiſtimaui. vt litterarum ei aliquid ad te darem. Et q̄ꝫuis ꝑmulta eſſent. quæ ſcribenda occurrebāt. nullum tamen viſum eſt cōmodius argumentum. q̄ꝫ vt ꝑ me fieres certior inter cæteras tuas laudes. quæ omnes ſane ⁊ admirabiles ſunt. ⁊ maxime. nullam mihi neqꝫ maiorē videri. neqꝫ certe quam magis viri omnes boni ſapiētesqꝫ admirētur. q̄ꝫ quod ⁊ doctrinæ ſemꝑ ſtudeas. ⁊ viris doctiſſime eruditis te magis quottidie atqꝫ magis munias. ⁊ celebrari cupias. Nam ſi ſapiētiam rerum diuinarum atqꝫ humanaꝝ ſcientiam. et earum diligētem inquiſitionem eſſe definiūt. quid eſt ꝑ imortalem deum. quod ad ſapiētiam propiꝰ accedat. q̄ꝫ inquiſitio diligēs ⁊ aſſidua? Nam ſcire quidem ſi malimus rem ipſam recte interptari. q̄ꝫ nos ipſos blandiendo decipere. ſolius dei eſt. non hominis. Jtaqꝫ nō imprudent' dicē ſolitum tradūt Socraten ſe id vnum ſcire. quod nihil ſciret. Sola igit' veritatis inquiſitio dicēda eſt humani ingenij. Jnquirimꝰ ſane dum viuimus quid in quaqꝫ re verum ſimplex. perſpicuūqꝫ ſit. quod certe tum demum indubitato intelligemꝰ. cum hac nube corꝑali ac tenebris ſoluti in cæleſtem patriam cōmigrabimꝰ. At hanc vero inquiſitionem cum libri permulti docte: ⁊ eleganter ſcripti valē plurimum ſolent: tum viri ipſi doctiſſimi ingenio eloquētiaqꝫ præſtātes. Nam incultus ⁊ ineptus hō. quid vſquam afferre queat. quod iuuet? Ut em̄ optimi etiam cibi reijci cōſuerunt. q̄ ſordidius parati ſint. ſic item de rebꝰ doctis orationem quæ cultu ſuo ac nitore vacat. reijciendam cōtemnēdamqꝫ exiſtimo. Quare cum ad cæteros quos habes. doctiſſimos diſertiſſimoſqꝫ viros. acceſſiſſe audio Theodoꝝ gazen. nō poſſum equidem nō lætari. tibiqꝫ plurimum gratulari. Habes em̄ virum. quo nemo eſt in vniuerſo græcoꝝ genere neqꝫ doctior. nec eloquentior. nec modeſtior. Et eſt is ꝑfecto. vt mea fert opinio. talis tātuſqꝫ vir vt nihil ex eo ſis in omni politiore diſciplina fruſtra deſideraturus. Humanitate vero cæteriſqꝫ ꝟtutibus qui tum valeat. iam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

liquido potuiſti ex eius cõſuetudine cognoſcere. Tuæ autem be
nignitatis fuerit ita iſtum tractare atq; dilig̃e: vt eos ſoles: q̃s
maximi ducis. Nam quidquid in eum beneficij contuleris. et
bene. ⁊ honorifice abs te locatum breui intelliges. Uale. Rex
optime. Ex Mediolano. viij. kal'. octobres. M. cccc. lvi.

Frãciſcus philelfus. Porcellio ſal.

VErboꝝ exercitato peritiſſimoq; artifici v̾bis op⁹ nõ eſt:
præſertim ei: qui nõ latinam ſolum: ſ; etiam græcã ſa
pit calliditatem: Itaq; rogo te: vt libẽtiſſime tibi cõmodata fide
bona reſtitnas. Uale. Mediolani. Ex ædib⁹ noſtris. iij. kal'. de
cembres. M. cccc. lvi.

Franciſc⁹ philelfus Xenophonti filio ſal.

DE mantuano epiſcopo quæ ſcripſiſti: legi perlibent'. et
ſi nihil certi ſignificaſti. Audio iſtum Antiſtitem ⁊ do
ctum eſſe. ⁊ bonum viꝛ. Equidem neq; bonitatem cuiuſquã fa-
cio multi. vbi is careat doctrina: neq; doctrinam ĩ precio eſſe ha
bendam reor: quæ bonitate ſit nuda. Tu ſatis potes animaduer
tere quæ mea ſit mens: quæ volũtas. Itaq; etiam atq; etiã ca-
ue: ne quid agas temere. Dorare omnia diligent': nec ſinas te
falli. Satis es admonit⁹. Ual. Ex Mediolano kal'. decembri
bus. M. cccc. lvi.

Frã. philel. Lodowico cunij comiti ſal.

XEnophon fili⁹ cupit peregrĩari: id quod ei fauſtum for
tunatumq; ſit: væhement' opto. Rem mihi feceris gra
tiſſimam: ſi quo tempore mantuæ fueris: inq̊res omnia diligen
ter: vt intelligas: quo iter incedit. Eumq; accerſas ad te per ſæ-
pe: ac moneas: quæ ei cõductura exiſtimaueris. Nam neſcio: q̃
nat⁹ aſtro quædam appetit ſupra vires. Compeſcend⁹ eſt ei⁹ im
petus: ne ſeſe præcipitem dedat. Probo eſt ingenio. ⁊ compoſit;
moribus. Sed quiddam habet neſcio quid: longe ſe altius. Te
nes quid velim. Uale. Ex Mediolano kalẽdis decembribus.
M. cccc. lvi.

Frãciſc⁹ philelfus Xenophõti filio ſalu.

SUperiorib⁹ dieb⁹ Bartholomæo. platynenſi mantuã
repetẽti lrãs ad te dedi: quib⁹ ad ea omnia reſpõdi: quæ
ternis antea lrĩs mihi ſcripſeras. Nũc aliud nihil erat: q̃d ſcri-
bendum eẽ oportẽt: niſi vt patauinũ librarium ire ad me cures
quem tractabo nõ humanit' ſolum: verũetiam liberalit': ſiquidẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

talem experiar: qualem prædicas. Tuam iſtic moram non poſ-
ſem non probare: ſiquid certi audirem tibi conſtitutum. Nam
ſpem precio emere ſtultum eſt. Tu tamen facito: nequis te leui-
tatis accuſare iure queat. Vale. Ex Mediolano. iiij. nonas de-
cēbres. M. cccc. lvi

¶ Franciſc⁹ philelfus. Blaſio ghiglino abba-
ti diui Ambroſij ſal

Abuteris Blaſi ghigline facilitate modeſtiaqꝫ mea. Et
facis tu quidem minime liberalit᷑: qui ⁊ orationes meas.
et libellum quem de vita ⁊ morib⁹ illi⁹ ſanctiſſimi patris ac ſapi-
entiſſimi viri pientiſſimiqꝫ pōtificis Nicolai quinti nuper ſcrip-
ſeram: repetēti mihi tam ſæpe reddere: vel neglexeris: vel nolue-
ris. Itaqꝫ dico tibi: niſi ante chriſtianā reſurrectionem hæc om-
nia mihi reſtitueris: oīno fore: vt facilitatis poſthac meæ ⁊ vſi-
tatæ nimis in te modeſtiæ ita oblitum ſentias: vt neqꝫ me vnqꝫ
velis: nec alium quenqꝫ fallere. Nā dabo operā: vt de laudatiſſi-
ma tua iſta ꝯſuetudine moribuſqꝫ grauiſſimis nulla vnqꝫ ætas
nulli populi cōticeſcāt. Vale. Ex Mediolano. ix. kal'. martias
M. cccc. lvij.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Othoni carreto iu-
riſconſulto ſalutem.

Qui diui Ambroſij monaſterio mediolani abbas p̄eſt:
quædam opuſcula mea iampridem accepit cōmodato.
Hæc dum repeto dat homo ſimplex: ac minime verſut⁹ verba ſp.
Itaqꝫ inſtitui bello rem decernē: poſteaqꝫ iure nō licet. Sꝫ ante-
qꝫ in aciē deſcēdo dimicatur⁹: duxi hoīem ad monēdum. Qua-
re te rogo: vt meas litteras: hiſce occluſas ei reddendas cures:
meqꝫ facias qꝫprimū certiorē: malitne oīno inſanire: an aliquā-
do reſipiſcere. Nam niſi Blaſi⁹ ghilglinus ſatiſfecerit ꝓpediem
ſuo muneri: ego vtar meo. Vale. Ex Mediolano. ix. kal'. mar-
tias. M. cccc. lvij.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Xenephonti filio
ſalutem dicit.

Accepi tuas lrās ex Venetijs: quas tuus ille familiariſ
veronenſis mihi reddidit. Laudo tuam iſtuc ꝓfectionē
modo ſalutis habeas rationem. Audio eñi iſtic laborari peſti ē-
tia. Itaqꝫ ratio tibi habenda eſt valitudinis. Et vet⁹ mihi eſt ⁊
ſumma amicicia cum viro clariſſimo Bernardo iuſtiniano Leo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nardi filio: cui te debes familiarē reddere. Is enī tibi nō parū ꝓ-
deſſe poterit: id qđ vel ſuo ingenio: vel mea cauſa nō inuit⁹ faci-
et. Marcheſiū noſtrū beneualē cupio. Angela ſoror tua ad chri-
ſtianā reſurrectionē tradet viro: cui deſpōſata iam eſt. Saluere
plurimū cupio atqꝫ opto Phœbum cancellariū: qui facito: ne te
ignoret. Eſt enī ⁊ honeſt⁹ vir. ⁊ mihi amic⁹ in primis. Itaqꝫ ti-
bi auxilio erit maxime. Uale. Ex Mediolano. x. kal'. apriles.
M. cccc. lviij.

Franciſc⁹ philelfus Paulo cuſano ſal.

DElector ingenio modeſtiaqꝫ tua: qua in ſcribēdo vteris
facile enī futurū ſpero: vt expectationi patris tui viri g̅-
uiſſimi reſpōdeas. quippe q̄ in virū ſis probum perdoctūqꝫ euaſu-
rus. Qđ autem me tātopere laudaris binis iā lr̄is tuis: id non
tam vero q̄ꝫ abūdātia quadā amoris erga te mei factū intelligo.
Itaqꝫ habeo tibi nō mediocrē gratiā. Orationes meæ q̄s petis
plures apud me nō ſunt. Hoſpitant̄ enī apud amicos: aliæ apđ
alios. Cum primū domum reuerterint: dabo operam ad te veni-
ant. Quæ autem domi erāt: miſi tibi. Siquid eſt in me aliud:
quo tuæ volūtati gratificatur⁹ ſim: id tibi ꝓ volūtate adeſſe arbi-
trare. Uale. Ex Mediolano. viij. kal'. ap̄les. M. cccc. lviij.

Frāciſc⁹ philelfus Gabrieli ex ordine mino-
rum theologo ſalu.

FRatris Roberthi cōterranei ſociiqꝫ tui oratio quam de
fide ⁊ doctrina chriſtiana ꝑdocte habet ⁊ elegant' ad po-
pulum: delectat me ſane plurimū. Eſt enī grauiſſimis ſentētiis
verbiſqꝫ ornatiſſimis referta. ⁊ plane talis: quæ ab eruditiſſimo
eloquētiſſimoqꝫ theologo ꝑfecta iudicet̄. Nec eſt ꝑfecto quod ī
ea quicq̄ꝫ deſiderādum eſſe videat̄ præt' id vnum quod ad actio-
nem ꝓnunciationemqꝫ attinet. Eſt enī ⁊ vox. ⁊ vultus. ⁊ toti-
us corporis geſtus ad rem ipſam: qua de ratio habetur. accom-
modandus. Id autem Roberthus non omnino ſemper atten-
dit: vt in proxima: quam vulgo vos appellatis: prædicatione:
eſt enī homelia ⁊ collocutio quædam rerum præceptorumqꝫ di-
uinorū ad populum: vt in proxima in q̄ꝫ prædicatione: quæ nu-
diuſterci⁹ ab eo eſt habita. Nam cum v̄ba venturi iudicis Chri-
ſti orādo repſentabat: quib⁹ electi in meritorū munificētiſſimū p̄-
mium cæleſti ac ſempiterna gloria donabunt̄: id voce flæbili: q̄ꝫ
læticiæ plenam eſſe oportebat. ⁊ vultu triſti: in quo reqrebatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

hilaritas. ⁊ geſtu minime amœno aut feſtiuo: doctiſſimꝰ theolo
gus faciebat. Cum natura ipſa nos moneat nō ars ſolum: q̄d i
huiuſmodi rebꝰ tenēdum: q̄d obſeruādum ſit. Eodem etiam pa
cto cum vellet in medium referre ⁊ perinde quaſi res agerent dicē
do exprimē ſummi iudicis latam ſentētiam in improbos. ⁊ dā-
natos: id voce admodum flebili ac vultu cōmiſerabili faciebat:
cum par eſſꝫ tum vultum oſtēdit vl' ſeuerum vl' minacem: tum
vocem ad terrēdum accōmodatam Præteā cum tempeſtiue ſæ
pe ac recte flætu ⁊ cōmiſeratione vtit̄: eſt ipſa in re multꝰ ac diu
tius q̄ꝫ ↄueniat: adeo vt audiētium aures ſimul cum animis q̄n
q̄ꝫ offendant. Nam totum id breue eſſe oportet. Ut enī prudē
tiſſime inquit Cicero. Nihil citiꝰ lachryma areſcit. Reliq̄ vero
omnia in iſto theologo ita pbo: vt nihil ad laudis cumulum pu
tem poſſe accedere. Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris. iiij. kal'.
apriles. M. cccc. lvij.

Fracīſcꝰ philelfus. Nicolao arcimboldo
iuriſconſulto ſal.

NOn potui nō ſubridere: cum legi tuas lrās: quibꝰ faci-
le ſum admonitꝰ: quod iampridem re perſpicua intelle
xeram: nihil humana in vita perfectum eſſe. Ego nihil meū eſſe
vnq̄ꝫ ſtatui: qd̄ amicis meis ac præſ. rtim tibi cōmune eſſe nollē
Uideo aliam tibi eſſe cōſuetudinem: vt inquit Cicero cuiq̄ꝫ ſua
vxor. ⁊ mihi mea. Nunq̄ꝫ me tamē pœnitebat mei īſtituti. Tu
is mihi libris opꝰ non eſt. Nam ſatis mihi libroꝝ eſt in meipſo
quātum alteri huiuſce tēpeſtatis cuiq̄ꝫ. Itaqꝫ tibi habeas libros
tuos: quoꝝ tantopere indiges. At ego meos quibꝰ maxime oīm
abundo: tibi ſemp volo cōmunis eſſe. Tu interim q̄ꝫ rectiſſime
feceris: ſi Iohānem iacobum parmenſem caſtigaueris. talemqꝫ
reddideris: vt grauitate ſapiētiaqꝫ tua nō omnino indignꝰ exiſti
met. Eſt enī iudicio meo nō modo ſtultꝰ procacitate ſua: ſꝫ etiā
fatuꝰ: id qd̄ eminētia ſtuporiqꝫ oculoꝝ perfacile declarat. Iohan
nem ambroſium in Iohānem iacobum mutare nō parꝝ intereſt
in petulātem ſobriū. Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris. vi. kal'
maias. M. cccc. lvi

Franciſcꝰ phi. Iohanni medici ſal.

QUos recōciliata int' nos gratia carminū libros vltro
dare ad te inſtitueram: dedi etiam eos libentiꝰ acceptis
lris tuis: quibꝰ ſignificabas tibi mea ſcripta eſſe nō iniucunda.

Nec volo exiſtimes hucuſqꝫ nr̃a munuſcula calcē ſiſtē. Nā ꝓpe diē alia ſubnectā. Interī ita me dilige: vt ītelligā meā recōcilia tā beniuolētiā tibi eſſe nō ingratā. Uale. Ex Mediolano. iiij. kal'. maias. M. cccc. lvij.

Frācisc⁹ philelfus. Antonio becchariæ ſal.

BAldus martyrell⁹ ⁊ tibi iāpridē ⁊ mihi vt ē ꝓhuman⁹ et liberal' ad modū familiaris: dicit accepiſſe a te lr̃as: q̃ b⁹ ſcripſerꝭ ad ſe meū tibi plutarchi codicē τὰ τῶν ἑλλήνων τε καὶ ῥωμαίων παράλληλα ꝯtinentē vendidiſſe. Nō ego audiēs nō tā ſtomachat⁹ ſum: q̄ꝫ mirat⁹. Nā quē ego viꝝ bonū ⁊ grauē ſꝑ exiſtimaui: induci vix poſſum vt credā ea te ſcribē quæ refelli plane veriſſimeqꝫ pn̄t. Nō ſi ea ioco ſcripſiſti: iocare ſane: vt libet modo iocus tu⁹ amiciciæ noſtræ detrimētū nō afferat. Nā neqꝫ amicū fallē: neqꝫ falli ab eo velim Itaqꝫ facito me ſi libet: hac de re q̄ꝫprimum certiorē. Tibiqꝫ ꝑſuade me nullo pacto induci poſſe: vt ſim iſto codice caritur⁹ Uale. Ex Mediolano nonis. maijs. M. cccc. lvij.

Frācisc⁹ philelfus. Petro medici ſal.

OUos Hippocratis libros alteꝝ de flatib⁹ alteꝝ de paſſionib⁹ corꝑis. q̄s iāpridē e græco ꝯtim⁹ ī latinū: idcirco dedi ad te: vt vel curares: l' tuereris valitudinē tuā. Nā ꝓ recōciliata int̄ nos gr̃a te nō mediocrit̄ diligo: id qd̄ ſane facit: vt tibi cupiā eſſe q̄ꝫoptime. Lege igit̄ hoſce libros. ⁊ coꝝ p̄ceptis vtere. Quod ſi feceris: ſicuti ꝓ tua prudētia facturꝝ te certe ſcio: nō dubito fore: vt ī dies meli⁹ cōualeſcas Fuit eīm̄ Hippocrates vir ꝑfecto nō modo doct⁹ ⁊ erudit⁹ egregie: ſꝫ qd̄ eruditiōis eſt ꝓpꝛium: prudētiſſim⁹ ⁊ idem ſiquid ad rē valet eloquētiſſim⁹. Uale Ex Mediolano. xiij. kal'. iunias. M. cccc. lvij.

Francisc⁹ philelfus Nicolao canali patricio veneto ſal.

QUid abs te velim ⁊ cui⁹ gratia: ex ijs intelliges: q̃ poſt has lr̃as vel poti⁹ in his lr̄is ſcripta ītelliges. Fecerꝭ autem mihi rem admodum gratam te autem nō indignā: ſi me q̄ꝫ primū feceris de ijs omnib⁹ certiorem: quæ ad te ſcripſi. Nō vt facias: te etiā atqꝫ etiam rogo. Uale. Ex Mediolano. xiij. kal' iunias. M. cccc. lvij.

Frācisc⁹ philelfus. Jacobo moranicæ theologo atqꝫ generali religioſiſſimi ordinis minoꝝ ſalutem

ETſi nō vereoꝛ aliq̄s foꝛe: q̃ vel græcæ lr̄aturæ imperiti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vel inueterato iam irroboratoq; errori abſtinatiꝰ inhærẽtes: aut
ignorãtiæ me accuſent: aut impudentiæ: qđ audeam ad id vnũ
nõ perinde accedere: vt edocear: ſʒ vt doceã potiꝰ ⁊ emendem: qđ
vniuerſa tãdiu vſurparit: ac tenet romana eccleſia. nõ patiar ta
mẽ vir chriſtianꝰ non id in mediũ referre: qđ haud temere mihi
ſentire videar. Atqui fieri ſane poteſt: vt fallar: ⁊ qđ ꝓpriũ ẽ er
roris: vt falſum ꝓ vero approbem: q̃re alterutꝝ mihi iucũditati
futurꝝ ſit: vel doceri: qđ neſciam: vel id præſtitiſſe vnum iudica
ri: ne cæteri diutiꝰ errarint. Quia in re idem mihi cõtingat: ne-
ceſſe ẽ qđ aut medico ſi ſanarit: aut ægroto ſolet: ſi bonã valitu
dinẽ recuꝑarit. Vterq; lætaꝛ q̇dẽ: ſed q̇ modo ægrotarat: mul
to magꝭ. Et ne ſim in ꝑſpicua re ꝓlixior: paracletũ ſpiritũ quẽ
Chriſtꝰ humani generis redẽptor ſe miſſurꝝ polliceꝛ apoſtol': vi
deo ab omnibꝰ paraclitũ appellari: h̓ eſt: per. i. breui penultima:
quod ꝑ. e. ꝓnultima ꝓducta ꝓnũciari oportet. Græci enim nõ
παρὰκλυτον paraclyton: ſʒ παρὰκλητον paracleton
ſcribũt ꝑ. η. id ẽ. e. ꝓductã. ⁊ nõ ꝑ iota: Quæ q̇dẽ lr̃a ſignificat
qđ ſi paraclytꝰ apud græcos inueniret: qđ certe minime inuenit nõ
ꝑ iota. ſʒ ꝑ y tenue ſcriberet. Significaret ãt paraclytꝰ ita ſcri
ptũ infamẽ aut p̄ter famã. Nã παρὰ apud græcos q̄q̄ plura ſi
gnificat: in huiõi tñ cõpoſitione p̄ter vel diminutionẽ ſignifica
ret κλυτὸσ clytos vero fama declarat inſignẽ: id qđ inclytꝰ ꝓ
bat: famoſus eñ in malum capiꝛ. Itaq; paraclytus a ꝓpoſitiõe
παρά para ⁊ κλυτοσ clytos nõie compoſitũ qđ ſignificatũ
recipiat: q̇s ignoraꝛ. Id autem q̄ eſſet nõ modo abſurdũ in chri
ſto Ieſu: ſʒ etiã dictu impiũ: quis nõ videt? Paracletꝰ inq̄ penul-
tima ſyllaba nõ correpta: vt vulgo ꝓferũt: ſed ꝓducta ⁊ ſcribi de
bet. ⁊ ꝓferri. Et deſcẽdit id q̇dẽ nomẽ a v̓bo παρακαλῶ pa
racalo: qđ ⁊ rogo ſignificat. ⁊ hortor apud priſcos: apud iunio
ris vero græcos etiã ꝓ cõſolor reperiꝛ. Ab h̓ autem v̓bo παρα
κλήτωρ paracletor deſcẽdit ⁊ παρακλητοσ paracletus.
Et q̇ in foro ac iudicijs a noſtris deprecatores vocanꝛ: hi apud
græcos nominanꝛ παρακλήτωρεσ. Itaq; polliceꝛ Ieſus di
ſcipul' ſuis miſſurꝝ ſeſe ꝑacletũ ſpiritũ: q̇ eos ſit edocturꝰ: ſiue il-
lũ adhortatorẽ: ſiue deꝑcatorẽ: h̓ eſt aduocatũ vt vulgo interp̄ta
tur: ſiue ꝯſolatorẽ etiã intelligẽ velimꝰ. At dixerit quiſpiã: nõ-
ne id nõis diuus itellexit Ambroſiꝰ? nõne diſertiſſimꝰ Hiero-
nymꝰ? nõ eruditiſſimꝰ Auguſtinꝰ? nõ alij ꝑmulti atq; ſapiẽtiſſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nui doctores eccleſiæ: q̄ æque græco ac latino eloq̄o floruerūt: in
tellexerūt ij quidē oēs. Nec dubito: ſi illoꝝ codices extarēt: q̄s
ſuis illi manib⁹ ſcripſerūt: nunq̄ȝ tant⁹ ꝛ tam craſſus error ī ro-
manam eccleſiā inuaſiſſet. Sȝ dum litteraturā cōtemnim⁹ po
litioremq̄ȝ diſciplinā nō ſolum in ꝟbis: ſȝ in reb⁹ quoq̄ȝ ipſis nō
mediocrit̄ erram⁹ Unde etiā factum eſt: vt eadem ignorantia ꝛ
pro NOV nu h̊ eſt mēte ponam⁹ intellectum. ꝛ ꝑ energia actū:
cum multum certe interſit int̄ mentē. ꝛ intellectū ꝛ int̄ actum
et energiam. Sȝ vtcūq̄ȝ res hebet. libuit hæc ad tuam paterni-
tatem ſcripſiſſe: quo in tāto veſtro ꝛ tam venerabili religioſiſſi-
moꝝ ꝛ ſapiētiſſimoꝝ theologoꝝ cœtu: q̄ ex vniuerſo terraꝝ orbe
in hāc florētiſſimam vrbem cōſultandi de reb⁹ maximis decernē
diq̄ȝ gratia cōfluxerunt: nihil ꝑtermittat: qd̄ ad veritatē diuini
verbi vel ſtabiliēdam: vel ornādam attinet. Uale pater reueren
diſſime Mediolani ex ædib⁹ noſtris. vij. nonas iunias. Mille
ſimo. . cccc. lvij.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Gabrieli theologo ſal.

FRater Roberth⁹ cōterrane⁹ iſte tu⁹ ſi nulla ꝓuocat⁹ in-
iuria vel amicū vitupat: q̇d faciat inimico. Agit āt ne-
q̄ȝ ꝑ iuſticia: neq̄ȝ ꝑ ſua ꝓfeſſione. Uale Mediolani ex ædibus
noſtris. xiij. kal̄. iulias. M. cccc. lvij

¶ Franciſc⁹ philelfus. Gabrieli theologo ſal.

QUod frat̄ Roberth⁹ tam ſancte tamq̄ȝ ꝓhumanit̄ ſeſe
purgarit: nō poſſum eq̇dē nō lætari. Nā quē nulla ipē
ꝓuocaſſem iiuria. nō potuiſſem fortaſſis æquo aīo cōuiciū ferre
nulli p̄ſertim culpæ obnoxi⁹ Pereāt igit̄ qui maledicta falſo re
nunciant: vt ſunt hoīes maledici ac ꝑfidi. Uale Mediolani ex
ædib⁹ noſtris. xiij. kal̄. iulias. M. cccc. lvij

¶ Frāciſc⁹ philelfus Bartholomæo ricinatēſi
regio ſecretario atq̄ȝ oratori ſal.

v
UTor te ſp: vt vides familiarit̄ Qd̄ eo facio libēti⁹: quo
ſcio huiōi ꝓuinciā: vt es aīo ꝓhumano atq̄ȝ liberali: tibi eſſe non
ingratā. Itaq̄ȝ facito vt ſoles oīa mea cauſa diligent̄. Uale Ex
Mediolano. iij. nonas ſeptēbres. M. cccc. lvij.

Frāciſc⁹ philel. Iannotio manetto eq̄ti aurato ſal

PRoſper Camulius vir prudēs ꝛ diſert⁹ cū iſtinc modo
reuertiſſet Mediolanū: cū mihi tuis ꝟbis ſalutē dixit:
tum ea de te; deque tuo ſtatu renūciauit; quæ non inuit⁹ audiui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Nā qui tibi ꝓ noſtra vetere ſummaqꝫ amicicia bene eſſe ſemꝑ:
optarim: nō potui equidē nō lætari: quod viro plane optimo ⁊
homī doctiſſimo erudito is locꝰ datus eſſꝫ apud Alphonſum re
gem: q̊ ⁊ rei tuæ ⁊ dignitati reſpōderet. Feciſti autē vt ſoles oīa
prudētiſſime: q̊ a quottidianis illis ſplēdidiſſimæ tuæ ciuitatꝫ
cōtentionibꝰ ac fluctibꝰ apud regē ſapiētiſſimū tanq̄ꝫ in quietū
aliquē ⁊ trāquillū humanæ fœlicitatꝫ portū te recepis Iāpridē
cū Florētiæ agerē: ſolebā ꝑmis annis tuū vitæ inſtitutum non
probare ſolū: ſꝫ etiā laudare: q̊ platonicis vt mihi videbare: præ
ceptis imbutꝰ reipublicæ gubernacula nullo pacto velles attin-
gē. Itaqꝫ totū græcæ diſciplinæ ſtudijs ⁊ exercitatiōibꝰ te dedi
deras. Eraſqꝫ eiꝰ rei grā quottidie mecū vna. Et cū multa ſimul
cōmentaremur: non mediocrē vterqꝫ voluptatē ⁊ fructū ex illa
nr̄a ꝯſuetudīe aſſeq̄bamur. Gratulabar igit̄ vel fortunæ: lꝫ pru-
dētiæ tuæ: q̊ ī florētiſſima ciuitate ⁊ āpliſſimo pr̄imonio ꝯſtitu
tꝰ illū vitæ curſū tuereris: q̊ nemī cuiqꝫ niſi viro ſapiēti ꝯceſſus
ſit. Deīde ꝟo ꝯtrarijs neſcio q̊bꝰ repētiniſqꝫ flatibꝰ ex illa pacatiſ
ſima animi ſede ſecuritateqꝫ excuſſus te turbulētiſſimis rei publi
ce tempeſtatibꝰ procelliſqꝫ obiectaſti. Ubi etſi oīa ꝯſtāter mode-
ratæ: innocēter. ⁊ cōtinētiſſime ſꝑ geſſiſſe te accipio: inuidiæ tū
naufragio carē omnino nō potuiſti. Quare prudentiſſime ex illi
uſmodi fluctuoſiſſimis æſtibꝰ emergē aliquādo ⁊ in tutiſſimū vi
tæ domicilium te recipere voluiſti. Nam vbigētium tibi aut q̊e
tior vita: aut honorificētior ſit futura q̄ꝫ apud Alphōſum regē
cuius ꝟtꝰ ⁊ ſapiētia tāta eſt: vt cū vniuerſo terrarum orbe facile
queat de omni genē laudis cōtendere: Nā ſi nemo admodū dili-
git: q̊d ignoret: q̊s ambigat te regi ſapiētiſſimo ⁊ optimo eſſe ca
riſſimū: Itaqꝫ nō poſſum tibi nō plurimū gratulari: q̊ eam tan
dem fortunam ſis nactꝰ: quæ ex ſentētia tua ꝟtuti tuæ eruditio
niqꝫ reſpōdeat. Reliquū eſt: vt quidq̊d vel ope vel tp̄is litterarꝫ
et bonarꝫ artiū ſtudijs ꝑ ciuilis labores illos aut interceptū. aut
ſubtractū: aut reſciſſum fuerat: id aſſiduitate atqꝫ diligētia: legē
di ſcribēdiqꝫ reſartias atqꝫ repares. Hac vna re nihil facturꝰ es:
q̊d maiorē tibi ſit gloriā iucūditatēqꝫ allaturꝫ. Sꝫ quoniā ſcio
id tua te ſpōte vel nullis adhortationibꝰ meis effecturꝫ: in pn̄tia
lōgior eſſe nolim. Itaqꝫ Uale. ⁊ me tuis etiā lr̄is de omni ſtatu
tu tuo facito certiorē. Quid em̄ petā: vt diuo regi Alphōſo me
cōmendes; cū ꝓ noſtra amicicia id vltro ipſe facturꝰ ſis. Ex 2 De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

diolano.xij.kal'.octobres.M.cccc.lvij
¶ Frãciſc⁹ philelfus. Nicodemo trãchedino ſal.
NEſcio: vt noſtrũ magiſ ſit accuſand⁹ quottidiani ſilẽtij.
Nec dubito fore: vt me mal' q̃ȝ ipſum te huiuſcemodi
culpæ obnoxiũ exiſtimari: q̃ȝuis etiã noris ea te nõ vacare Utrũ
q̃ȝ res tñ habet: idcirco ad te prior ſcripſi: ne poſthac ita ſilẽtiũ ad
ames: vt p̄ſtinæ tuæ facũdiæ bellũ indixiſſe iudicerꝫ. Interim me
velim facias certiorẽ: ꝛ q̃ȝ belle vales. et q̃ȝ noſtri memoriã præ
te fers. Ego enĩ ꝛ valitudine vtor pſpera ꝛ benignitate p̄ncipis
nõ alacri min⁹ q̃ȝ larga. Reliq̃ etiã apud me læta ſunt. Uale.
Ex Mediolano.xi.kal'.octobres.M.cccc.lvij.
¶ Franciſc⁹ philelfus Marioto tertino ſal.
QUam tẽporũ iniq̃tas nõ amãdi q̃dẽ: ſꝫ ſcribẽdi fecit in
tercapedinẽ: eam tãdem iucũdior hæc dies e medio nob
tollẽ ita: vt vel ad mutui amoris cumulũ nõ mediocris facta vi
deat' acceſſio. Nã q̃ñ mutui cõſpect⁹ nõdum facultas dat': mirũ
me deſideriũ tenet tuarũ lrãrũ. Quanq̃ȝ enĩ de te q̃ttidie pcunctã
ti mihi grati nũcij afferunt': multo tñ gratiora futura ſint: quæ
ex tuis lrĩs q̃ſi ex teipſo cognoro. Itaq̃ȝ ſi me amas: vt ſoles: id
q̃d certe facis: da operã: vt q̃ȝ primũ te de omni tuo ſtatu loquẽ
tem audiã. Quod ſi de meis reb⁹ certior fieri ex me vis. ego cum
vniuerſa familia bene valeo. ꝛ eo mecũ ſe gerit fortuna. quã vo-
cãt. humanius ac læti⁹. quo huic optimo munificẽtiſſimoq̃ȝ p̄n
cipi ꝛ car⁹ ſum. ꝛ admodũ iucund⁹ Unñ etiã fit. vt annorũ acceſ-
ſio me ſeneſcẽ nullo pacto patiat'. Nã ꝛ incute. ꝛ intus viridior
ſum q̃ȝ dudũ. cũ iſtic agerẽ iuuenis. Uale. Et Frãciſcũ beninũ
compatrẽ meis v̄bis ſaluẽ plurimũ iube. Ex Mediolano. iij.
kal'. nouẽbres. M.cccc.lvij
¶ Frãciſc⁹ philelfus Frãciſco caſtellano eq̃ti aurato ſal
LAetor equidẽ. ꝛ maiorez in modũ gaudeo. q̃d ſimul cũ
annis æque tu⁹ amor ẽga me creuerit. vt maiore ego te
beniuolẽtia magis i dies atq̃ȝ magiſ pſeq̄r. Quã animi tui vel be
nignitatẽ. vel gratitudinẽ. qua me vt veterẽ. ꝛ doctorẽ. ꝛ ami-
cum cõplex⁹ es. cum diligo plurimũ. tum facio maximi. Nam
q̃d nobiliſſimi generis fulgorẽ pbitatis ſplẽdore illuſtrarꝫ. non
poſſum nõ mirifice laudare. Fortuna enĩ cũ v̄tute ꝯiuncta vitã
efficit tum iucũdam. tum optandã in p̄mis: Nec eſt tñ vllum
fortunæ cõmodum cũ animi bonitate cõparandũ. vtpote quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vna ꝟtute nihil ſit i hoīni genē neq; certi⁹. nec ſtabilius. nec diu
turni⁹ quicq̄;: ⁊ cum oīs ꝟtus laudāda ſit. tum haud ſcio. an id
potiſſimū perinde atq; pculiare gratitudini dandū eſt. quippe q̄
ſola: vt ita dicam· ſine deteſtabili ſcelere deſeri nō poſſe videatur.
Itaq; nō abſurde a viris ſapiētib⁹ ingratitudī impudētia comes
aſciſcit. At hoīem impudentez flagitio nullo vacare volūt. Ut
igit̄ de benignitate animi tui. q̄ tibi pp̄emodum eſt patrita dicē
omittam. te ḡtitudis laudari cum audio. voluptate afficior nō
vulgari. Nō em̄ grat⁹ eſſe potes: niſi idem ſis iuſt⁹. niſi idem ſis
cumulata ꝟtute prædit⁹ Nam vt de reliq̄s ſileam. cū de me tam
honorifice. tam libent̄. tam amice apud oēs quottidie ſermonē
habes. id qd̄ vno codemq; oīm ore ad nos p̄fert̄ ſatis ſupq; decla
ras nihil eſſe apud te neq; antiquius. neq; dulci⁹ accepti bn̄ficij
grata recordatiōe ⁊ referēdæ gratiæ beniuolētiſſima voluntate.
vt q̇ beneficij loco ducas illud doctrinæ officiū. quo pene adhuc
puer a nobis es liberaliſſime inſtitut⁹. Qua q̇dē tua humanita
te mi Frāciſce. nequeo nō admodū delectari. q̇ id tibi beneficij lo
co des. qd̄ ſine mag̃ rephenſione præterire nullo pacto potuiſſē
Qui em̄ te nō diligerē. nō amarē. nō magnifacerem. in quo tan
tam viderē ineſſe indolē. q̄z tam in alio tuæ ætatis nemie: quez
totū ad pudorē. ad elegātiam moꝝ. totū ad laudē ac dec⁹ natū in
tuerer: Sz es tu plane ingēti munificētiſſimoq; aīo. q̇ etiā qd̄
ab altero tibi debet̄: pro ſuſcepto beneficio habendū velis. nihilq;
pluris facias. q̄z beneficū te p̄ſtare. Quā ingēti tui bonitatē atq;
altitudinē animi tāta dilectione cōplector. vt vix mihi ſuauius
quicq̄z ſit. q̄z de te laudibuſq; tuis die noctuq; ⁊ audire. ⁊ loqui.
Habeo aūt tibi grās. qd̄ mihi in amore reſpōdeas. neq; te vinci
hoc tāto mutuæ caritatis munere patiare Reliquū eſt. vt quā-
quidē corā nos int̄ nos min⁹ licet familiaris cōferre ſermones.
hns noſtræ nob litteræ quottidie repſentēt. Uale cū vniuerſa
familia. Meq; ama vt facis. Ex Mediolano pridie nonas no
uēbres. M. cccc. lvij.

Franciſc⁹ philelfus. Grægorio arrigo
iuriſconſulto ſal.

FAcit vet⁹ ac ſumma amicicia illa noſtra. q̄ ab vſq; pp̄e
adoleſcētia cōiunctiſſime olim vixim⁹. vt exiſtimem te
oīa mea cauſa facturꝰ. Audiui Iohānē petꝝ lucēſem q̄ auditore
primū cū florētiæ oratoriā philoſophiāq; docerē. deide amiciſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mo ſemꝑ: vł abſente ſum vſus. ꝓxima æſtate diem obijſſe. id qđ
certe vt debui. tuli moleſtiſſime. Cupio fieri ex te certior. ⁊ quos
libros reliquerit. ⁊ qua cõditione. ħ eſt vænaleſne ſint. Emerẽ
eñ aũt oĩs. aut plæroſq;. p̄ſertim græcos. ſiq̇ ſcʒ digni ſunt le-
ctione noſtra. Fac igiť. ſi me amas. vt hãc rem ⁊ q̃ʒprimũ ⁊ q̃ʒ
diligẽtiſſime intelligam. hꝰ erit mihi tam gratum. q̃ʒ qđ maxi-
me. Ornatiſſimum equitem auratum petrum nucetanum no-
mine meo ſalute plurima impartias. velim. Uale. Ex Medio
lano. xij. kal. decembres. M. cccc. lviij.

Franciſci Philelfi Epiſtolarum Liber decimuſquartus

Franciſcꝰ Philelfus Lodouico gonzagæ. Mantuæ marchioni ſal. plu. dicit.

QUod omnes te viri docti ijdemq; ſapiẽtes
et obſeruẽt. ⁊ venerenť. quid eſt. qđ mirari
quenq̃ʒ oporteat. cũ ⁊ vnꝰ ipſe ſis. q̇ reliq̇s
oĩs italiæ ꝑncipes doctrina atq; eloquentia
añcellas. ⁊ te ĩ cũctos munificẽtiſſimũ præ
ſtes. q̇ ĩ illoꝝ ſe generẽ reponi voluerũt: qui vr
bani ſunt doctiq; noĩati. Itaq; habeo tibi g̃
tias nõ vulgaris. qđ tuo me locupletiſſimo teſtionio talẽ oñdas
quẽ hoĩes dignũ exiſtimẽt dilectiõe bñficẽtiaq; tua. Nã hi ſoli
mutua caritate deuinciũtur q̇ ſtudijs ſunt ⁊ moribꝰ q̃ʒſimillimi
et ſi plꝰ merẽtes amari etiã magꝭ debẽt. Sic eñ veluti q̃dã fus
ta ꝓportiõe minoribꝰ eſt cũ maioribꝰ amicicia. At ego mihi per
magnæ aſcribo laudi. qđ ab oĩbꝰ intelligar amari abs te optimo
et ſapiẽtiſſimo ꝑncipe. vel ea ductꝰ ratione. qđ rariſſime accidit.
vt ĩ ſumma licẽtia cõſtituti nõ eos vel cõtemnãt. ł negligãt. q̇
ſint fortuna ĩferiores. Quare cum tãti me fieri abs te video. vt
quotãnis orner muneribꝰ tuis ⁊ his q̇dẽ ampliſſimis. nõ debeo
nõ iure optĩo lætari. cũ mea cui video certiſſimũ ĩ te vno ſꝑ pa-
ratũ eſſe p̄ſidiũ. tum etiã tua cauſa. q̇ oĩbꝰ patefacias nihil apud
te eſſe antiquiꝰ ꝓbitatis. ⁊ eruditiõis ſtudio. Nunq̃ʒ eñ ꝓbos
viros ⁊ eruditos tãtoꝑe dilexeris. niſi perilluſtri ſis bõitate p̄di-
tꝰ ac ſapiã ſingulari. Quo fit. vt eo me maior teneat admiratio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

qui minꝰ operã oẽm diligẽtiamqꝫ accõmodes. vt tui ſimilẽ red‑
das Fredericũ filiũ præſtanti indole adoleſcẽtem. Puto em̃ licẽ
iam mihi familiariꝰ tecũ loq̃. Num es oblitꝰ. qꝺ Cyrũ dicẽ ſo
litum tradũt. neminem decẽ imperare. q̃ ſubditis nõ ſit melior:
Quo aio populi eũ ferant. quẽ indignũ principatu cenſuerint:
Qui em̃ alios regat. q̃ ſeipſum neſcit: At reipublicæ ĩperãdiqꝫ
diſciplina nõ tradit natura. ſꝫ lrãꝝ librorũqꝫ monimẽtis. Ita‑
qꝫ vir indoctꝰ ⁊ indiſertꝰ nõ modo ciuitates nõ bene rexerit. ſed
ne ſeipſum quidem. Oportet em̃ principem nõ minꝰ eloquẽtem
eſſe. q̃ꝫ ⁊ ſapientẽ. ⁊ iuſtũ. Laudat certe a viris prudẽtibꝰ illud
Paryſatidis dictũ. quo artaxerxen filiũ monebat. vt cũ orõnẽ
eſſet habiturꝰ ad populũ. ꝟbis ꝯuiſſimis ⁊ ornatiſſimis vteret.
Et Plato beatas fore illas reſp. affirmabat. q̃ ab ijs regerẽtur.
qui aut ipſi ſaperẽt. aut ſapiẽtiæ ſtuderẽt. Nec em̃ parꝝ ille ſapi
entiæ ſit adeptꝰ. qui ſe cupit ſapiẽtem fieri. Bono aũt ⁊ ſapiẽti
principe ſimulqꝫ eloquẽti nihil ꝑfectiꝰ eſſe duco. nihil magnificẽ
tius. nihil ciuibꝰ vniuerſæqꝫ reip. neqꝫ fœliciꝰ nec beatius. Cu‑
ra igit quæſo. ne litteraꝝ ſtudia deſerat Fredericꝰ. quibꝰ tamdiu
opa dãda eſt. quoad ſe totũ ad imitationẽ tui imaginẽqꝫ affinxe
rit. Nullã iſti pulchriorẽ hæreditatẽ ceſſurꝰ es. nullã meliorẽ.
nullã diuturniorẽ q̃ꝫ ꝟtutis tuæ ꝯuitatiſqꝫ diſciplinã. Alia cer
te. q̃ aut corpis. aut fortunæ dicunt cõmoda. ſunt vel minimo
animi bono ĩferiora. h̾ em̃ in noſtra eſt ptãte poſitum. h̾ immor
tale atqꝫ ſempiternũ. Illa vero nec noſtra ſunt ⁊ ĩſtabilia plane
qꝫ caduca. Quare fac obſecro. vt ⁊ dicẽdo. ⁊ agẽdo ſapientiã tu
am ſꝑ ⁊ eloquẽtiam Fredericꝰ repſentet. Nam qꝺ ais ꝑ te nõ de
ſtitiſſe. quin litteratꝰ ac diſertꝰ fieret. cũ eiꝰ ætas ad huiõi munꝰ
eſſꝫ aptiſſima. ſꝫ quem ingenti mercede præceptorẽ quæſieras.
haud potuiſſe cõſequi: velim quid iſta de re ſentiã. accipias pau
cis. Omniũ primũ qꝺ ad p̃ceptorem attinet. id qꝺ tua bona ve
nia dictũ velim. quærebas crepuſculo lucẽ noctis infundere. ob
litꝰ vt videt ⁊ cõtraria curari ꝯtrarijs. ⁊ illud itẽ omne tulit pũ
ctũ. q̃ miſcuit vtile dulci. Triſtẽ Scipionis africani ſeueritatẽ
nã huiõi illũ facie extitiſſe ꝓhibẽt. hilaris lenitas Lællij cõdie‑
bat. Fræno dicẽ ſolitꝰ Plato tradit Ariſtoteli opꝰ eſſe ⁊ calcari
bꝰ Xenocrati. q̃ppe q̃ꝝ alt̾ tardiore eſſe ĩgenio. ſꝫ Ariſtoteles ala
criore q̃m par foret. atqꝫ acriore. Medium ſane quiddã ꝓbare
Plato videbat. qꝺ tanq̃ꝫ ex Ariſtotele Xenocrateqꝫ conſtaret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Quãtum poſſum intelligẽ. Fredericꝰ tuus eſt natura melãcho-
nicꝰ. At melanchonicos omnis eſſe ingenioſos docet Ariſtote-
les. Et ne id quidem mirum. Sunt em̄ cogitationi natura de-
diti. Qui autez multum cogitat: multa quoqꝫ ex ſe inueniat ne
ceſſe eſt: quæ a nemīe didicerit. Ut igitꝫ opa dãda eſt: ne feruẽs
ingenium nimio ocio defrigeſcat: ita etiaz ſtudendumn ne triſtio
re cõſuetudine ſe atræ omnino bili faciat obnoxium. Is inqꝫ do
ctor adhibendꝰ eſt Frederico: qui omni vita ꝓbatꝰ ſit: tum mori
bus nõ ſordidis incultiſqꝫ potiꝰ: qꝫ lautis: ⁊ amœnis. Nã quã
tandem ætatem aliam ad litteraturam ⁊ humanitatis artes ap
tiorem iſta exiſtimemꝰ: quam Fredericꝰ nunc agit: qui natus an
nos ſeptem ac decem iam qͩd ſibi agẽdum ſit: ꝑ rationem aſſequi
poſſit. Solꝰ em̄ homo ex omnibꝰ animãtibꝰ agere dicitꝫ. ⁊ is qui
dem homo: qͥ aſſecutꝰ iam ſit ꝑfectum rationis vſum: quo quidẽ
ipſo: ⁊ muliẽs. ⁊ pueri. ⁊ qui mẽtis compotes nõ ſunt: carẽ iu-
dicantꝫ. Nam qđ aut infantes: aut pueri didicerint: id ne intel
ligũt quidem. Unde fit: vt neqꝫ ij boni neqꝫ mali affirmari que
ant. Sꝫ omnis eoꝝ vel vitupatio: vel laus aut parẽtibꝰ (danda
ſit: aut præceptoribꝰ. ⁊ his viris: quoꝝ aut minis. aut blãdicijs
parẽt. Adoleſcẽtes vero ⁊ ſi ſape iam cœperũt. abducũtur tamẽ
nõ nulli ab animi ꝑturbationibꝰ. ⁊ ita relicta rõne rapiuntꝫ in de
uia. vt nuſquã cõſiſtẽ poſſe videantꝫ. Itaqꝫ huic quoqꝫ ætati nõ
minꝰ ſæpe qꝫ pueris fræno eſt opꝰ. Nam qđ pueri deliquerint.
quia nõdum aſſecuti ſint rõnis imperium Idem venire vſu ado
leſcentibꝰ ſolet qđ illud deſeruerint. Quare ſi pudor ⁊ verecũdia
nõ tãtam vim habet. vt hũc ætatis feruorem compeſcat. ac leni
at. alia quædã acriora ſunt callidioraqꝫ remedia adhibẽda. quæ
quidez excogitare parẽtum eſt. ⁊ eoꝝ. qui in eam ætatem ius ha
bẽt Videmꝰ em̄ alios duci blãdicijs. alios quibuſdam munuſcu
lis. admonitionibꝰ alios. nõ nullos caſtigatiõe. increpatiõe. me
tu. Nõ eaſdem moribꝰ omnibꝰ curationes medici addere cõſue-
rũt. Pro cuiuſqꝫ ingenio ac morbo quiſqꝫ curandꝰ atqꝫ ſanandꝰ
eſt. Illud mihi exploratiſſimũ eſt omnis bona indole adoleſcen-
tes parentibꝰ gratificari maxime obtemperareqꝫ ſolere. Nec eqͥ-
dem ambigo ꝑnceps lodowicæ. ſi tuꝰ præclarꝰ modeſtiſſimuſqꝫ
filiꝰ Fredericꝰ liquido anim aduerterit ſe tibi iucũdiſſimã rem fa
ctuꝝ. vbi litteraꝝ. ⁊ liberalium diſciplinaꝝ ſtudijs ſe tradiderit
fore. vt nihil ſibi potiꝰ ducat. qꝫ ⁊ dies. ⁊ noctis in hoc pulcher-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

rimo laudatiſſimoqꝫ munē conſumere. Nec em̄ grauiſſimos iſti
cum volueris: eruditiſſimoſqꝫ doctores defuturos: a quibꝰ hone
ſte queat. ⁊ liberaliter ad ea omnia inſtitui: quæ ad bene beateqꝫ
viuēdum requirūtur in principe. Id autem eo magis tibi curā
dum eſt: quo cæteris omnibꝰ italiæ principibꝰ es litteris. ⁊ do-
ctrina ſuperior. Non em̄ paſſurus ſis: vt in hac tam illuſtri hæ
reditate: tāqꝫ tibi atqꝫ tuis propria degeneraſſe Fredericum a pa
trita. ⁊ auita gloria vlli inſimulent Hæc ego pro mea erga te pi
etate cōfidentius fortaſſe q̄ꝫ deceret: ſcripſi: quæ tu velim clemē
ter: vt ſoles omnia: ac benigne interp̄teris: vel eo vſus græcorū
prouerbio: quo iubetur quæ amicorum ſunt: communia duci o-
portere: id quod non minꝰ in liberis q̄ꝫ in pecunia tenēdum at-
qꝫ ſeruādum puto. ⁊ eo fortaſſis in liberis maxime: quo melius
hiſce atqꝫ præclarius conſultum cupimus q̄ꝫ ſuppellectili ⁊ pe-
cudibus. Uale princeps optime ac munificētiſſime. Meqꝫ vt
facis ama. Ex Mediolano ſexto Idus decembres. M cccc. lvii

Fracīſcus philelfus. Nicodemo tran
chedino ſalutem

Litteræ tuæ fuerunt mihi iucundiſſimæ tum tua cauſa
quem intellexerim bene valere cum vniuerſa familia: tū
etiam ob Frācīſcum patricium: quem e mortuo viuū factum ac
ceperim. Triſtis em̄ de homine amiciſſimo nuncius perlatus ad
nos fuerat: cum eſſet: qui aſſereret vel ſe præſente ſuppliciū eſſe
de eo ſumptum. Itaqꝫ indolueram eius vicem: ob idqꝫ omnem
popularem ſtatum: qui ſine ſeditione eſſe vix vnq̄ꝫ conſueuit ve-
hementiſſime execrabar. Quanq̄ꝫ Franciſco familiari noſtro ni
hil magis arbitror obfuiſſe: q̄m inuidiam: qua viri præſtantes
nunq̄ꝫ caruerūt. Lætor igit̄ plurimum: quod præter opinionē
ac luctum nobis acciderit. Tibiqꝫ habeo ingentes gratias quod
iſtius dignitati ſtudeas. Id quod vt aſſidue facias. te etiam atqꝫ
etiam maiorem in modum rogo. Quod vero de re altera conſili
um ceperis. probo. ⁊ gaudeo. Miror autem quid viro illi in mē
tem venerit. vt cum iā ad calcem peruenerit. a decurſo iā olym-
piæ ſpacio auertatur. atqꝫ victoriæ palmam renuat. Num for
ſan cum ætate animi quoqꝫ vigor conſenuit: Uerum tu hebeſcē
ti iam ſanguini flamas adijce rationis Concaleſcet fortaſſe: pri
oremqꝫ vim accēſus reſumet. Nos omnes valemus recte. Ua
le etiam tu atqꝫ tui omnes vel noſtri potius. Patriciumqꝫ hor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tare. vt forti animo ingentiqꝫ ſit. memineritqꝫ ſapienti nihil ob
eſſe poſſe. ⁊ fortunam omnem vel minima virtute eſſe inferiorē
Ex Mediolano pridie kal'. ianuarias. M.cccc.lviij.

Fracíſcꝰ philelfus Donato acciolo ſal

Vidi ac legi ſuauiſſimas tuas litteras ad Jacobum acti
olum tuum quid inquam tuum: imo noſtrum. Nam
amicorum quæ ſunt. ea priuata his eſſe non oportet. ſed perin-
de ſane atqꝫ communia. Miratus autem ſum. quid tibi in mē-
tem venerit. quod ethruſco malueris maternoqꝫ vti ſermone. q̄ꝫ
latino. ⁊ litterato. Nam facundum eſſe te planeqꝫ diſertum ig-
norat nemo. At Jacobum noſtrum tantum in dicendo valere
experti ſumus. vt ſuæ ætatis nemini concedat. Num fortaſſis
oſtendere voluiſti nō omnino te græcum factum. quoniā apud
eruditiſſimum eloquētiſſimumqꝫ virum Johannem argyropu-
lum græcis diſciplinis ſtudeas: quaſi græca oratio latinæ aduer
ſetur. vel nō ſimillima ſit potiꝰ. ⁊ ei maximum afferat ornamē
tum. At ne quippiam quidem ſcripſeras. quod ī hominum ma
nus venturꝫ nolles. Fit enī ſæpe: vt quæ videntur ineptiora. id
circo ſcribamus materna lingua: quoniam excribi a quopiā noli
mus. Nam quæ ornatius ſcri pta fuerint. ea perſæpe vel inui-
tis nobis ⁊ excribunt, ⁊ ſeruant diutius Itaqꝫ nō intelligo. qui
ita ſcripſeris. niſi forſitan factꝰ ſis ad litteras auidior. nolueris
qꝫ alios ornatiſſimæ tuæ dictionis imitatores effici. Qua in re
magis mihi ꝓbatur Jacobꝰ. qui quottidie aliquid ſcribit miner
ua. ⁊ eloquētia ſua dignum. Id quod ſi tu etiam feceris. tum ꝓ
officio facies. tum nobis omnibꝰ. qui tui certe ſumꝰ Volupta-
tem ꝑmagnā afferes. Vale cum tuis omnibꝰ. Ex Mediolano
Nonis ianuariis. M.cccc.lviij.

Fracíſcꝰ philelfus Petro perleoni ſal.

Quod ad venetos te receperis viros plane optimatis.
nō ſolum probo. ſed etiam lætor Facile enī futurum ſpe
ra. vt doctrinæ virtutiqꝫ tuæ paria præmia referantur. Idqꝫ ꝓ
pediem. Si enim ſunt veneti. vt nunq̄ꝫ ſe beneficio vinci patian
tur. ſed officium ſemper officio cumulent. ⁊ maximo opere pro
mereri ſtudeant. Gratulor igitur fœlicitati tuæ. qui in eo ſis lo
co tandem collocatus. vbi ⁊ emolumēta ſis non vulgaria. ⁊ lau
dem item in primam breui aſſecuturus. Inſtitue igitur. vt cœ-
piſti. patricios iſtos adoleſcētes non morū minus q̄ꝫ doctrinæ

eloquẽtiæqꝫ præſtãtia. Fœcũda nact⁹ es feraciſſimaqꝫ ingenia. quæ quod laudis ſæmen acceperint. ad maturam frugem miro incremẽto ſint ꝓductura. Unde etiam tu tanq̃ꝫ diligẽtiſſimus quidam fortunatiſſimuſqꝫ excultor cum vberrimos ꝑcipies fructus. tum me ingẽti afficies voluptate. qui tuam laudem oẽm permagne mihi laudi eſſe duco. Nam quod ais de inſectatiõe inuidentium. id tibi quoqꝫ iucũdum eſſe oportꝫ. cum intelligas excellẽtiam oẽm inuidiæ eſſe velut obnoxiam Nam quid malis: vtrum excellere. an excellẽtiã pati: Itaqꝫ animo cõſtanti excelſoqꝫ ſis. Tibiqꝫ ꝑſuade obnixeqꝫ tuere omnia eſſe ꝟtute inferiora. cui q̊ magis inuidet. eos eſſe magꝭ gl'ia facit ⁊ addit ſe comitẽ Quaė tibi opa dãda eſt: ita eruditione. ⁊ dicẽdi elegãtia ſplẽdoreqꝫ augeſcas. vt tibi nemo ꝓpter aſſequẽdi deſperationem inuidere audeat. Parib⁹ em̃. aut aliquãto ſuperiorib⁹ inuidet. Præſtãtiæ autem nimietas h̊ morbo vacat. Uale. Ex Mediolano iiij. Idus ianuarias. M.cccc.lviij

Franciſcus philelfus. Nicodemo tranchedino ſalutem.

Rem mihi facies non min⁹ gratam q̃ꝫ neceſſariam. ſi q̊d dieb⁹ proximis ad te ſcripſi. ⁊ q̃ꝫprimum ⁊ ex ſententia mea curaueris. Scio quãtum prudẽtia vales. quãtum etiam gratia. Itaqꝫ nihil dubito ꝓpediem fore. vt cõficiat. quod cupimus. modo aduigilare volueris. Tuo autem erga me animo certius habeo nihil. Matura igit. ſi me amas. ⁊ quod volum⁹. effice. Uale. Ex Mediolano. iiij. Idus ianuarias. Milleſimo cccc. lviij.

Marino [illegible]

Frãciſc⁹ philelfus. Aeneæ cardinali Senenſi ſalutem plu. dicit

Binas lrãs tuas: quas non eodem tempore ad me dederas. eodem accepi die. Fuerũt vtræqꝫ mihi nõ iucundæ min⁹. q̃ꝫ exoptatæ. Quid em̃ nõ in ijs erat ꝑ lenũ humanitatis ac benignitatis tuæ: Itaqꝫ vt mihi plurimum ſum lætat⁹. q̊d intellexerim apud veterem amicum meæ in ſe pietatis memoriam nulla eſſe interceptam neqꝫ tempoꝝ nec fortunæ varietate. ita maiorem in modum tibi patri ampliſſimo gratulor. q̊d oĩa ſis ſumma in hanc diem tua ſumma cum dignitate adept⁹. ⁊ id ſane nõ modo nõ petẽs. ſed ne cupiẽs quidem. Quo fit. vt ſatis perſpicue ꝯgnoſcẽ cuiqꝫ liceat. q̃ꝫ accept⁹ immortali deo caruſqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſis. Non em̄ ſine diuino quodam cōſilio ac mēte huiuſmodi bo
na cōtingūt homib⁹. Sed cui⁹ æterna ꝓuidentia inferiora hæc
omnia ſupernaq; gubernant: illi⁹ quoq; volūtate ac iuſſu cuiq;
ꝓ meritis reddit. Vixiſti ſemper innocēter. ⁊ pie. Nec aliud q̄c
q̄ȝ in bonis ducē vnq̄ȝ cōſueſti: q̄ȝ Chriſtum optimum maximū
Quare idem Chriſt⁹ ⁊ omnipotēs de⁹. ⁊ dei omnipotētis filius
qui centum ꝓ vno reddere ſemper eſt ſolit⁹: tua obſeruātia. cul-
tu. bonitate delectatus: ſuis te in dies magis magiſq; bonis au-
get: honorib⁹ amplificat: fœlicitate cumulat. Tu autem vt es
animo maximo ſplēdidiſſimoq; ingenio: vt ducis omnia ꝟtute
inferiora: vt iudicas nihil habēdum eſſe ſine deo in bonis: diui-
nam quoq; bonitatem atq; ſapiētiam imitaris. Nihil ſupra ho
minem vel ꝓfiteris: vel audes. Præſtas in omnes te facilem: hu
manum. manſuetum. Nihil tibi aut ad rem: aut ad dignitatē
additū putas: quod ab deo nō ſit. Quamobrem ſempiterni dei:
tanq̄ȝ vel negociator: vel præbitor aliq̄s te in cunctos ea geris
benignitate: qua ſemper antea mirifice claruiſti. Hinc etiam me
nō minore nūc dilectione complecteris: q̄ȝ vſq; a ꝑmis annis q̄
bus tibi ſum cognit⁹ mirifice diligebas. Et ne id quidem mira
dum. Nam cum ſola ꝟt⁹ eſſet: quæ me tibi cōciliabat: eo fit: vt
eadem duce idem ſit tu⁹ erga me amor. Mea em̄ erga te obſeruā
tia tāta eſt: quāta vel fuit vnq̄ȝ vel maior eſſe poſſit. Et hac de re
ſatis. Ceteræ quæ ſcripſiſti: intellexi. Tibiq; habeo grās im-
mortalis quod quātum in te fuit: deſiderio meo ſatis cumulatiſ
ſime feciſti. Siquis autez vn⁹ ſit: qui de meo illo codice aliquid
certi habeat. Beſſarionem cardinalem nicœnum hūc eſſe puto:
quippe q̄ ⁊ vtriuſq; eloquij atq; diſciplinæ doctiſſim⁹ ſit: vt no
ſti: ⁊ queri apud Calliſtum pontificem ſolitum. accipio: quod
Nicolai quinti ornatiſſimam librorꝫ ſuppellectilem tam teme-
re diſſipare pateret. Itaq; ad hūc etiaȝ hac de re lrās dedi. Quid
futurꝫ ſit: neſcio. Unum certe ſcio nihil me omiſſurꝫ ad codicem
vendicandum. Qua in re ſi mihi auxilio fueris: tāto me afficies
beneficio: vt maiore alio nullo poſſis. Vale pater ampliſſime.
Ex Mediolano Idib⁹ ianuarijs. M. cccc. lviij.

Franciſc⁹ philelfus. Xenophōti filio ſal.

Quod Ulyſſem imitari inſtitueris: nō vitupero: modo
nō naufrag⁹: ſed prudentior ad nos redeas. Præterēa vix
vllos ſapiētia claros legim⁹: qui Uliſſis quodammodo æmuli

nō fuerint: hoc eſt: qui ad ſapiētiam vendicādam non varias ac diuerſas orbis terrarū regiones inuiſere ſtuduerint. Utere ſemper ratione atq; v̄tute duce: quod ſi feceris: facile ſpero omnia tibi ſecūda fore. Da q̃ſepiſſime ad nos litteras: quib⁹ certior fiā de omni tua fortuna: quā tibi fautricem ac benignā futurā opto: et eā quidem fortunā: quæ dei volūtate definit: nō hominū ſtulticia. Cura etiā libros q̃plurimos ⁊ q̃optimos tibi compares: qua vna ſupellectili nullam ſis pulchriorem habiturus: nullam vtiliorem. Uale Ex Mediolano. xiiij. kalendas februarias. M. cccc. lviij.

Franciſc⁹ philelfus Pallāti Strozæ equiti aurato ſal.

QUoniam meum erga te animum noſti perſpicue iampridem: nihil eſt: quod tecum in præſentia ſim longior. Quod nemini vnq̃ latinoꝝ cōtigit: inſtitui nullum eſſe orationis genus: quod intemptatum reliquerim. Quare cum plæraq; ⁊ verſu. ⁊ proſa latine ſcripſerim nō oratorio. ⁊ poetico more dūtaxat: ſed etiam philoſophico: idem nunc græce facere animū induxi: quib⁹ quidem in reb⁹ quātum aut valuerim: aut valeam neſcio. Unum certe ſcio me nō magis vno genē q̃ alio atq; alio delectari. Uidem⁹ Uirgilium oratione pedeſtri minime valuiſſe verſu vero claruiſſe plurimum. Cōtra. Cicero ſoluta oratiōe fuit illuſtris. At verſu fuiſſe indocto ſimillimū. ⁊ legimus. ⁊ iudicam⁹: quoꝝ neutꝝ tamē audim⁹ græcis verſib⁹ in ſcribendo delectatum. Ego autem cum latine vtraq; orōne ⁊ delector. ⁊ vtor. tum nuper aggreſſus ſum græce ſcribere nō nulla elegia: vt etiā græci intelligāt audere latinum hominem: quod ipſi negligūt: nō græce min⁹ canere: q̃ latine. Nam quātum etiam in dicēdo apud græcos aut poſſim: aut nō poſſim: iampridem cognoſcere tibi licuit. Et quoniam in alijs ſcriptis meis nomē tuū: vt par eſt honeſtani ſemper: volui hoc quoq; tempore aliquid ad te ſcribere in hoc dictionis genē: quo omnes intelligāt ⁊ præſentes. ⁊ poſteri amiciciam noſtram non fuiſſe vulgarem. Uale cum Honofrio meo. Ex Mediolano. xiiij. kalendas februarias. Milleſimo. cccc. lviij

Franciſc⁹ philelfus. Nicodemo tranchedino ſal.

FAcis omnia cauſa mea ⁊ diligent. ⁊ amice. Quare nō

poſſum nõ libẽtiſſime fateri me tibi debere plurimũ: qd̓ ſis in fa
ciẽdo tam accuratꝰ: tam induſtrius: tã ſtrenuus. Quãto autẽ
me abs te beneficio affectũ iudicabo: ſi videro tua opa effectũ om
nino qd̓ tam libent̓ facis. Incũbe igit̓ ⁊ remis. ⁊ velis. vt emer
ſam nauim opportune in portum agas. Quæ vero de meo Frã
ciſco patricio ad me ſcripſiſti: iucũdiſſime audiui: quem tibi vix
tãtopere cõmendo: vt intelligas te nihil mihi poſſe hoc tpe gra-
tius facẽ: q̃ꝫ ſi hunc rebꝰ omnibus q̃ꝫ cumulatiſſime iuueris: atqꝫ
ornaueris. Uale. Ex Mediolano. vi. kalendas februarias.
M. cccc. lviij.

⁋ Franciſcꝰ philelfus. Gregorio arrigio
iuriſconſulto ſal.

ME tuæ litteræ mirũ in modum delectarũt: q̊bꝰ liquido
perſpexi: quãta beniuolẽtia priſtinã illã noſtrã iueteratãqꝫ ami
ciciam pſeq̃ris. Facis autem oĩa p officio: q̊ neqꝫ ſcribẽdo neqꝫ
amãdo cedere homĩ amiciſſimo volueris. Reliquũ eſt: vt certa-
tim huiõi humanitatis iuſticiæqꝫ munꝰ inuicem foueamꝰ quo
vinci ſimul ⁊ vincere eſt pulcherrimũ. Quid de libris illis ſperã
dum ſit. ex tuis lrĩs intellexi. Siquid noui decernet̓: facito vt
ſciam. Itẽ ſiqui iſtic librarij ſunt: q̊ mercede exſcriberẽt: quæ vel
lemꝰ: idqꝫ tam græce: q̃ꝫ latine. Qd̓ ad ea q̃ de Antonio regino
ſcripſerã: nihil reſpõderis: ſum miratꝰ. Reſpõde igit̓ q̃ primum
Te cũ vniuerſa familia perbelle valẽ opto. Ornatiſſimo eq̃ti au
rato viroqꝫ grauiſſimo Petro nucetano vt meis vbis plurimam
dicas ſalutẽ: vehement̓ cupio. Uale Ex Mediolano nonis fe
bruarijs. M. cccc. lviij

⁋ Frãciſcus philelfus Aeneæ cardinali
ſenenſi ſalutem

QUas kalẽdis ianuarijs lrãs ad me dederas. eas ad q̊n-
tumdecimũ kalẽdas martias accepi. Fuerũt mihi quæ ſcripſiſti
gratiſſima oĩa. Habeoqꝫ dignationi tuæ ſempiternas grãs: qd̓
nihil tibi negligẽdum velis: qd̓ mea intereſſe cognoris. Quod de
Xenophõte filio ſcripſiſti: non ſolum pbo ſed etiam gaudeo: qd̓
omni i re dignitatꝫ meæ rõne habeas. Reliquũ eſt: vt Cardinal̓
Niceni ſentẽtiam mea de re itelligas: q̃ꝫ q̃ꝫ audio codicẽ illũ etiã
poſt obitũ ſummi põtificis Nicolai quiti viſum eſſe apud cardi
nalem Rhutenũ. Modo qd̓ in re verũ ſit nõ ignoremus: facile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

futurum ſpero: vt nobiliſſimꝰ codex ille ad dominum redeat aut pace: aut bello: q̄uis bello pacem lōgiſſime anteponam. Ut q̄ꝫ belliſſime valeas vehementer opto cum tua: tum etiam tuorū omnium cauſa: e quorum numero me nequaq̄ꝫ vltimum eē arbitror. Uale. Ex Mediolano. xiiij. kalendas martias. Milleſimo. cccc. lviij.

Frāciſcꝰ philelfus. Beſſarioni Cardinali nicoeno ſalutem

AD quartumdecimum kal̄. Januarias ſcripſeram ad te græce: q̄ mihi opꝰ fuerat per id temporis ſcribere. Nūc etſi nouū argumentum ſe nullum obtulerat: potiuſq̄ꝫ iam tuas de mea re lrās ſperarem adfuturas: tamē cum ad Aeneam cardinalem lrās darem: nolui eas ſolas: planeq̄ꝫ peregrinas vrbem petē. Itaq̄ꝫ alteras ad te dedi: quarū eē comitatu fretæ ſeſe ad iter præſtarēt alacrioris. Quod autem latine ad te ſcripſerim: idcirco factum eſt: quod illæ græcæ nō intelligerēt. Nec eſt aliud quicq̄ꝫ: quod tātopere in pñtia abs te cupiam: q̄ꝫ vt me facias certiorem: quid de codice meo ſentias: num ſpei quicq̄ꝫ ſit reliquū: an perierit oīno. Immortali me affeceris beneficio: ſi hac ī re mihi morem geſſeris. Uale. Ex Mediolano. xiiij. kal̄. martias. M. cccc. lviij.

Frāciſcꝰ philelfus. Beſſarioni cardinali nicoeno ſalutem.

NUdiuſſextꝰ litteras ad te dedi: quibꝰ idem latine petij: quod pauloante græce feceram. Deinde redditæ mihi ſunt hodierno h̄ die perhumanæ atq̄ꝫ perbenignæ litteræ tuæ: quibꝰ quod ſcire deſiderabam: non obſcure intellexi. Itaq̄ꝫ habeo tibi grās immortalis: quod vel in ſummis occupationibꝰ tuis nihil quod mea intereſſet negligē voluiſti. Reliquū eſt: vt mihi quid ea in re faciundum ſit cōſulas: vel epiſtola: vel nūcio. Nūcium vero alium velim neminem q̄ꝫ prudentiſſimū iuriſconſultum Othonem carretum qui iſtic huiꝰ principis nomīe oratorem gerit. Is em̄ quod abs te acceperit: mihi q̄ꝫprimum ſignificabit. Præterēa ſiquid certiꝰ habēdum iudicas: id quod mihi q̄ꝫ videri debet: habes archidiaconum datarium: qui quoniam TH ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ præeſt: vt audio: rem omneꝫ poterit q̄ꝫprimum optimeq̄ꝫ inquirere. Et hæc hactenꝰ. Quod me tam miris laudibꝰ ornaris: facis id tu quidem ꝓ quadam in me caritatis tuæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

amoriſq; abundātia: qui etiam parua quæ ſunt: maxima eſſe cu
pis. Faciat de⁹: vt tua mihi ↄſuetudie aliqñ: idq; ꝓpediē vti li
ceat. Facile em̄ futurꝫ ſperē: vt tua pñtia perinde atq; diuio affla
tu quodā: vel adiut⁹. vel excitat⁹ aliq̇d audeam qḋ vulgo nō lice
at. Ad hæc ſcire admodū velim q̇t ſint tibi libri Diodori ſiculi
Nam mihi p̄ter ꝑma quinq; volumia aliud ex ei⁹ homis hiſto-
ria eſt nihil. Habere aūt cupio: qḋ reliquū inuenit̉. Modo iſtic
librari⁹ vllus extet: q̇ huiōi mun⁹ ſit obiturus. p̄tēa περὶ πο-
σότητος συλλαβῆς nihil dignū repperi apud græcos
Si q̇d habes inq; huiōi facito: vt intelligā. Uale. Ex Medi
lano kal': martijs. M. cccc. lviij.

Fraciſc⁹ philelfus Bernardo iuſtiniano ſal

PEtr⁹ perleo tibi quædā noie meo exponet. Quæ quidē
ipſa ex animi mei ſentētia manāt oia. Itaq;: vt quæ pe
tierit: facias magnoꝑe abs te peto. Uale. Ex Mediolano. viij.
kal'. martias. M. cccc. lviij.

Fraciſc⁹ philelfus. Lodowico caſellæ ſalu.

AXiſtimo te in admirationez incidiſſe. qḋ in ꝓrimo illo
meo ad illuſtrē adoleſcentē Triſtanū Sphortiā epigrā
mata te nomē Jeſu a me ſcriptū legeris: qḋ aſpiratiōnē habēt ī
ter i vocalē et e idq; nō temere me feciſſe: ſʒ lapſu fortaſſe feſtinā
tis arundis: cum neq; apud græcos: neq; apud hebræos: a q̇b⁹
id nomē eſſe accepim⁹: eā aſpirationē admittat. At vt rem tene
as: neq; īprudentib⁹ nobis id actū eſt: neq; nolētib⁹. Sʒ vt ita
ſcriberem⁹: cum antiq̇tatis auctoritas nos ē hortata: tum ꝗdā
ratio nō vulgaris. Extāt in hac vrbe vetuſtiſſimi atq; emēdatiſ
ſimi quidā codices ⁊ noui. ⁊ veteris teſtamēti: in q̇b⁹ omnibus
Jeſus ſcriptū reperit̉ cum aſpiratiōe h int̉ i ⁊ e id qḋ videt̉ non
ab re cum ſentētia Quintiliani cōuenire: q̇ ait cōſueſſe priſcos
nō nunq̄; int̉ duas vocales aſpirationem ſcribere: qḋ nō Johan
nes modo nomē ꝓprium oſtēdit: ſʒ ⁊ ahenum. ⁊ mihi idem aūt
obſeruari priſcos voluiſſe in Jeſus nō ſolum ea rōne iductos pu
to: vt apud latinos quoq; triſyllabū nomē id eſſe vellent: quod
vim diuinæ trinitatꝭ repꝛ̄ſentaret: ſʒ etiam quia aſpiratio ſonātio
rem ſyllabā reddit ac valētiorem. Et hac de re ſatis. Ego tuas
lrās quottidie expectabā. ⁊ eas quidē talis: q̄les ab hoīe amiciſſi
mo optimoq; viro dari cōſueuerūt. Uale Ex Mediolano pridie
kal'. martias. M. cccc. lviij

Cur ieſus ſcribetur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Antonio panhormitæ ſal.

QUi tibi reddidit lrãs meas ẽ mihi vetere familiaritate beniuolẽtiaq₃ ↄiũct⁹ Hũc tibi vnice ↄmẽdatũ volo: q̇p pe q̃ ⁊ doct⁹ eſt ⁊ modeſtiſſim⁹ plane vir amiciciaq₃ tua minime indign⁹ Uale. Ex Mediolano ṗdie kal'. martias. M.cccc.lviij

¶ Franciſc⁹ philelfus Pallãti Strozæ equiti aurato ſal.

TAntã mihi voluptatẽ tuæ lr̃æ attulerũt vt ne vlla res quidẽ maiorẽ h̾ tpe potuiſſet afferre. Nã in ijs legẽdis te corã vidẽ ſum viſus ṗſtinoſq₃ ſmones mirifica tua illa ſuauitate cõditos nõ ſec⁹ audire: q̃₃ ſi pñs eſſes ac mecũ faĩliarit' loq̃rer₃ Q̃ ãũt me tãto ſtudio laudauer₃: factũ id eſſe ĩtelligo ꝑ hũaniſſimo tuo ĩgenio: proq₃ ſingulari tua erga me caritate. Nõ eñ tã p̄cla re de me ſentio. Habeo p̄tẽa tibi grãs: atq₃ ago maxias: q̃ð περὶ ἀρταξέρξου βασιλέως morẽ mihi q̃₃primũ geſſeris. Quæ ṽo tuo nõie ṗncipi nr̃o expoſuim⁹: audiuit is oĩa plibent et ita de te hõrifice ẽ locut⁹: vt plane oñdẽt te ſibi eſſe cariſſimũ. Quare ſi q̃d ẽ q̃ð ab eo vel': video te nihil fruſtra petiturũ. Scripſiſti p̄tẽa græcũ eſſe apud te eũdẽ puto: q̃ τὸν ἀρταξέρξου βίον ἐξέγραψε. Mihi græco librario op⁹ eſt. Quãobrẽ ſi vel iſtũ cũ iſtic te nõ ĩuito abire ĩſtituerit: vel aliũ quẽpiã ire ad me curauer₃: accipiã eũ honeſta ↄditione. Reliquũ ẽ vt manib⁹ pedibuſq₃ ad ſeruandã bonã valitudinẽ cõnitamur. nõ lõge eñ futurũ ſpero: vt q̃₃iucũdiſſime vna eſſe poſſim⁹. Uale. Ex Mediolano kal'. martijs. M.cccc.lviij.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Nicodemo tranchedino ſal.

QUottidie te mihi officioſiorẽ ṗſtas ac iucũdiorẽ Nihil eñ p̄termittis: q̃ð ad meã laudẽ acceſſurũ putes Itaq₃ nõ poſſũ nõ lætari plurimũ: q̃ð oĩb⁹ in reb⁹ in amore mihi r̃ñdeas Nã q̃₃ ego te amẽ ⁊ q̈nti faciã amorẽ tuũ: nemo oĩm meli⁹ nouit: q̃₃ ipſe debes: cui de me nihil occultũ ẽ. Reliquũ eſt. vt amare me pſeueres. Nunq̃₃ eñ patiar vinci abs te in h̾ tã nobili: tãq₃ laudatiſſimo hũanitat₃ officio. Quid de nr̃o patricio actũ ſit: cupio intelligẽ. Nos h̾ noui habem⁹ nihil. Tu ſiq̃d apud vos ẽ: q̃ð auditiõe nr̃a nõ indignũ exiſtimes: cura vt ex tuis ſuauiſſimis lr̃is accipiã Uale Ex Mediola. iiij. nonas martias. M.cccc.lviij

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Lodowico caſellæ ſalu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

QUa fuerim adductꝰ ratione: vt Jheſus cū h aſpiratiōe
ĩnt i et e ſcripſeri præt cōmunē huiꝰ tēpeſtatis cōſuetu
dine: potuiſti ex primis lrīs cognoſcē. Nūc aūt vt ad te ſcribe
rem: aliud nihil erat ī cauſa: niſi vt abs te peterē: id curares: vt
litteræ tuis īcluſæ q̄ꝫ diligētiſſime reddanť. Jd erit mihi perq̄ꝫ-
gratiſſimū Vale Ex Mediola. viij. idꝰ martias. M.cccc.lviij

¶ Frāciſcꝰ phi. Albertho parrhiſio ſal.

QUæ amicis ꝯmunia eſſe debēt: ea quen q̄ꝫ iuri ſuo aſcri
bē: vt nihil habeat cū amico cōmune: nō īiuſtū duci nō
poteſt. At vitas Galbæ: ⁊ Othonis: q̄s e græco traduxerā ⁊ ti
bi poſcēti cōmodarā in menſem: iā annū ita poſſides: vt qd̓ ęq̄
tas: q̇d officiū poſtulet: oīno videaris oblitꝰ Jtaqꝫ rogo te: vt me
mineris eas ad te iſſe cōmodato: nō dono. Proinde facies. vt te
decet: ſi curaueris: vt iātandē ad nos redeāt. Albertū meū zanca
riū Enochi filiū bene valē opto. Vale Ex Mediolano. vi. idꝰ
martias. M.cccc.lviij.

¶ Frā. phi. Pallāti ſtrozæ eq̇ti aurato ſal.

QUanta voluptate me ꝓuarit diuturnū ſilētiū noſtꝝ.
ex binis lrīs tuis. q̄s nuꝑ ad me dediſti: plane intellexi.
Jis enī mihi nihil potuiſſꝫ eſſe iucūdius. Deꝰ malefaciat tēpoꝝ
calamitati: ne dicā hoīm ꝑfidiæ: q̄ factū eſt: vt nō modo ſimul
eſſe nequeamꝰ: ſꝫ ne mutuo q̇dē ſcribēdi officio vti antehac licu
erit. At longiuſculū ſilētium noſtꝝ crebritate lrāꝝ facile ſarcia
mus. Nō reliquū eſt: deꝰ ipſe aliq̄n præſtabit. Ut aūt ad rē ve
niā: ΤΟΝ ἀρταξέρξου κα τά πλουταρχον ΒΙΟΝ. et
accepi diebꝫ ſuperioribꝰ. ⁊ accepiſſe me: feci te meis lrīs certiorē
quas ad Marcheſiū variſinū tibi reddēdas miſi Venetias kal'
martijs. Eas vero quoniā accepiſſe iā debes: nō repetam altius
Duo ſunt: quæ vehement cupiā. Arrhiani hiſtoria de Alexan
dro rege ⁊ Diodori ſiculi libri: ſiqui plures apud vos ſunt q̄ꝫ ip
ſe habeam. Habeo enī quinqꝫ ꝓma volumia. Nō autem tanto-
pere ⁊ Arrhianū deſiderem. ⁊ Diodoꝝ: cauſa eſt: qd̓ duo illa no-
biliſſima imperia ⁊ perſaꝝ. ⁊ macedonū vel mea hiſtoria latinis
cognita eſſe velim. Si huiuſmodi igiť codices aut apud te: aut
Venetijs eſſe cognoro: excriptum iri curabo: modo vel patauij
vel Venetijs librarium græcum aliquem īueniri accepero. Va
le q̄ꝫ diutiſſime cum Honofrio meo. Ex Mediolano. v. Jdus
martias. M.cccc.lviij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ philelfus Beſſarioni cardiali nicœno ſal

Cum mihi eſſꝫ renūciatū ꝓrios meos ad te ꝟſus nõ eſſe
eadem miſſos via: ꝗ meæ antea pſœpe lr̃æ ꝯſuerūt idcir
co eoſdē ſecūdum ad te dedi: vt intelligēs. ⁊ q̇d cupiā de tua am-
plitudie. ⁊ q̇d non temere breui futuꝝ ſperem. Qd autem huiōi
vtar ſcribēdi genē: cum ob alias cauſas factum eſt: tum etiā aut
minꝰ: vt noſtri q̇dē hoies: q̇ græcaꝝ lrãꝝ indocti. ⁊ latinaꝝ nõ
admodū periti q̇ græcos ꝟſus incõcinnitatꝭ accuſant. ſonoroſqꝫ
eſſe negāt. vel ex homie latino animaduertāt. ꝗꝫ ſe ſua fallat opi
nio. Nam q̇d habemꝰ memoratu dignum. qd a græcis nõ acce
perimꝰ: Verſu autem cum græcis cõtendere æque ſtulti eſt. at-
qꝫ arrogātis. Tu velim cures ad me dare ſiquid habes: qd pro
bes. de quātitate ſyllabaꝝ. Nā has omnis exemplis diſquirere
apud græcos ꝑdifficile eſt. Et huiōi ſane peritia perutilis eſt. ac
maxima neceſſaria nõ ſolum ad verſuū ſtructurā. ſꝫ cum ad co-
gnitionē accentuū. tum etiā ad vniuerſam ꝓpe litteraturā. Va
le pater clemētiſſime. Et quæ multis lr̃is abs te petij. mihi vt
gratificeris te etiā atqꝫ etiā rogo Ex Mediolano. vi. kal'. aplēs
M.cccc.lviij.

¶ Frāciſcꝰ philel. Hieronymo caſtello medico ſal.

Quod græcis ꝟſibꝰ ad te ſcripſerim: nihil aliud fuit in
cauſa. niſi vt vel græci ipſi cognoſcerēt amiciciā nr̄am
eſſe nõ vulgarē. Nup enī h̾ quoqꝫ ſcribēdi genꝰ ſum aggreſſus:
qd vellē mihi cū multꝭ eſſet ꝯmune. De latis loqr noſtriſqꝫ hoi
bꝰ Nõ de græcis: q̇ in huiōi cāpo longe vberiꝰ ac faciliꝰ ꝗꝫ latini
verſari poſſent. ſi vellēt. tanqꝫ in patrita eſt auita poſſeſſione ac
plane ſua. Sꝫ vtrūqꝫ res habet. nūc apud græcos neminem vi
deo q̇ ꝟſibꝰ delectet. Latini vero nõ modo nūc nulli ſunt. hac tē
peſtate. q̄ græcos ꝟſus ſcribāt. ſꝫ ne vllos q̇dē de priſcis accipi-
mus ex his q̇ adhuc apud nos extant. ⁊ habent in p̄cio. quos ea
laude claruiſſe audiamꝰ. Ego autem cum alia plæraqꝫ ſcripſeri
græce ſoluta orōne. volui etiā temptare h̾ tpe. ſiquid poſſem in
huiōi numeroſo ⁊ artiore dictionis genē. quo cæteri vel meo in
uitate exemplo ſuis ſe monimētis poſteritatis immorralitati cõ
mendēt. Nec id vna epl'a qnapiā ſum facturꝰ. ſꝫ libellis. vt ſpe
ro cõpluribꝰ. Qua de re nõ ingratū mihi fuerit tuū quoqꝫ iudi-
cium audiſſe. id qd ⁊ pergraue futuꝝ intelligo. ⁊ ab optimo ēga
me animo emanaturū. Nam q̇ græci in pn̄tia ⁊ habent. ⁊ ſunt

diſertiſſimi. hoc meum inſtitutū atq; ſtudium laudib⁹ efferunt:
ſiue id animi iudicio faciāt. ſiue forſitan qđ ſuſpicent mihi gra-
tificari. At ego non delector aſſentatione. ſed veritate. Vale. Ex
Mediolano: vij. Idus aples. M. cccc. lviij.

¶ Fraciſcus philelfus Lodowico caſellæ ſal.

Cupio te p ſumma nr̄a beniuolētia tuæ meæq; rei dili-
gēti⁹ ſtudē. Nā ꝛ q̄nti me facias. ꝛ q̄ntū poſſis. pſpicue
noui. Quid autē vel amiciciæ. vel ꝟtuti nō debem⁹: Vale. Ex
Mediolano. iij. nonas maias. M. cccc. lviij

¶ Frāciſc⁹ philelfus Iacobo actiolo ſal.

Multa hic abiēs mihi es pollicit⁹. q̄ꝝ in hāc diē effeci-
ſti nihil. Itaq; tui eſſe muneris arbitror. vt p mutua
animoꝝ int̄ nos caritate aliq̄d tandē facē incipias. Illudq; in p̄
mis. qđ a patre tuo viro clariſſimo tātope petierā. Quā vereor
ne recētis aliq̄s amores ad p̄ſtinos addideris. q̄b⁹ impedit⁹ aui-
mus neq; noſtri. neq; ſui remiſcat. Qđ ſi memoriæ volueris re
petē meū in te officiū. nō modo noſtri nō obliuiſcaris. ſ; poti⁹ q̄
primū æs mecū tibi cōflatū diſſoluē incipias. Noſti: q̄d velim
Vale. Ex Mediolano nonis maijs. M. cccc. lviij

¶ Frāciſc⁹ philelfus Nicodemo trāchedino ſalu.

Quid tibi īpedimēto fuerit. q̄ min⁹ ad meas mihi pri-
mas lrās reſpōderis: neſcio: niſi fortaſſis abfueris a Flo
rētia ad ſenēſis tuos. Fac igit̄. vt q̄primū tuæ mihi lr̄æ reddā
tur. q̄ me faciāt omni de re certiorē. quā noſtra putaris intēſſe. i
primiſq; reddideris ne meū p̄mū carmē argyropulo noſtro No
li obſecro pati: diuti⁹ expectem optatiſſimā epiſtolā tuā. Vale.
Ex Mediolano. xi. kal. iunias. M. cccc. lviij.

¶ Frāciſc⁹ phi. Pacino mercato ſanitatē.

Audio pacine te ſomno excicatū iactitare neſcio q̄s nu
gas. Ego tibi dari cupio ſaniorē mētem. Nā quātum
vidē videor. nō ītelligis haſce meas ædes. q̄b⁹ tantope īſidiaris
trib⁹ iam fatalis fuiſſe ꝛ patruis duob⁹ ꝛ patri tuo. Miſerēt me
tui. Nec ē muſaꝝ dom⁹. nō fœdoris. Vale p meritis. Es eīn
vn⁹ oīm ingratiſſim⁹. Mediolani ex ædib⁹ noſtris Idib⁹ iunijs
M. cccc. lviij.

¶ Frāciſc⁹ phi. Frāciſco cremēſi iuriſcōſulto ſal.

Ad ea q̄ intelligē a me cupis. paucis reſpōdeo. Nā ꝛ res
nō eſt admodū difficilis. ꝛ ego in p̄ntia ſum occupatiſſim⁹ Int̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

æternũ: ſempiternũ. ac ꝑpetuũ nullã oĩno priſci ꝑdoctiq; latini differẽtiam eſſe voluerũt. Illud qđ ex. M. Tull. Ciceronis libris. ⁊ q̄s de natura deoꝝ. ⁊ q̄s de finib⁹ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. ⁊ q̄s de quæſtionib⁹ tuſculanis elucubratiſſime ſcripſit: nõ obſcure intueri licet. etſi ꝑpetuũ etiã cõtinuũ ſignificat. Vnde ꝑpetuã orationem dicim⁹: hoc eſt cõtinuã ac perennem. ⁊. P. Ouidi⁹ Naſo Primaq; ab origie mũdi. Ad mea ꝑpetuũ deducite tꝑa carmen Hui⁹ vero tempeſtatis philoſophi nõnulli it q; theologi nõ tã vim ṽboꝝ: q̄ʒ Ariſtotelis ſentẽtiam ſecuti ea int ſe noĩa differre volũt: vt ꝑpetuũ ſit. cui ⁊ principiũ datur. ⁊ finis: vt exteriorẽ hoiem vt vniuerſum dicim⁹ mundũ. Sempiternũ vero qđ ex ſemꝑ ⁊ æternũ cõponit: id volũt intelligi: qđ principiũ quidem habet. At finem habituꝝ nequaq̄ ſit: huiuſmodi autem eſſe dicunt cum angelos ipſos ⁊ demonas: tum etiam inreriorem hominem. Sʒ æternum aliud nihil eſſe q̄ʒ deum: cui⁹ neq; principium fuerit: nec itẽ finis futur⁹ ſit. Vale. Ex Mediolano. vij. kal. auguſtas. M. cccc. lviij

Frãciſc⁹ philelfus. Beſſarioni cardinali nicœno ſal. plu. dicit.

PRidie id⁹ auguſtas renunciatũ eſt Mediolani calliſtũ eccleſiæ Romanæ põtificẽ ad octauũ Id⁹ ſextiles diem tadem efflaſſe in maxima oim lætícia. Itaq; licet iã plane indicare vel ꝑ ſolonis ſentẽtia eũ fœlicit admodũ atq; ꝓbeate diẽ obijſſe: cui⁹ mortẽ tanto oẽs cum gaudio nõ inſipiẽtes mõ. ſʒ etiã ſapiẽtes ꝓſequant. Dederit de⁹ omnipotẽs. vt cum hoīs ſomnolẽtia ſomn⁹ etiam ipſe interierit: ne tui collegæ iſti rurſus obdormitaſſe iudicent. Et quoniã in pñtia nõ licuit plurib⁹ tecũ agere: te rogo: vt quæ antea plurib⁹ ⁊ lr̄is. ⁊ carminib⁹ ſcripſerã dignationi tuæ: nõ fruſtra me ſcripſiſſe reipſa oſtẽdas. ⁊ quod ad Plutarchũ attinet: diligent cures. Vale. Ex Mediolano idibus auguſtis. M. cccc. lviij

Frãciſcus philelfus Aeneæ cardinali ſenenſi ſalutem

QVad iãpridẽ affatu quodã poetico me tibi memĩ prædixiſſe. re ipſa de obitu Calliſti põtificis confirmatũ eſt. dij bene cœpta ſecundẽt. id qđ futuꝝ nõ ſolũ vehement opto. ſed certo etiã ⁊ ſpero. ⁊ volo. Tu velim memineris Philelfi tui. q̄ tuam amplitudinẽ. vt ſcis. ⁊ colit. ⁊ obſeruat vnice. Nunciũ feſtina-

tio fecit. vt eſſem breuior. q̄ȝ volebā. Fac obſecro. lrīs tuisītelli
gā ꝓpedie. q̇d mihi agēdum ſit. ⁊ qđ de Plutarcho meo ſæpiſſi
me ad te ſcripſi. vt memineris etiā atqȝ etiā te rogo. Uale. Ex
Mediolano Jdib⁹ ſextilib⁹. M. cccc. lviij.

Franciſc⁹ philelfus. Angelo actiolo
equiti aurato ſal.

ET q̇d ipſe maxie oīm cupiā. ⁊ quantū liceet tibi in tuæ
rep. cū antea ſp. tum h̄ potiſſimū tpe. nō ſum neſcius.
Quart te plurimū rogo. atqȝ oro. vt qđ mihi corā ꝟbo aliqñ re
cepis te opportune curaturū. id in pñtia certa re cōprobes. Hoc
erit mihi adeo gratū. vt grati⁹ aliud facē nihil poſſis. Uale. Ex
Mediolano. xix. kal'. ſeptēbres. M. cccc. lviij

Fracīſc⁹ philelfus Nicodemo Trāchedino ſal

SJ vt placet aſtronomis corpa hæc īferiora ⁊ nr̄a ita pa
rēt ſuperiorū corporū ptāti atqȝ īperio. vt etiā hoim volūtates ꝑ
ſyderū vi neceſſitateqȝ mutent. ⁊ nō ſint eædē ſemꝑ. haud mihi
rem moleſtā. aut intēpeſtiuam factur⁹ videaris mi Nicodeme.
ſiquod ſæpenumero fruſtra abs te antea temptatū eſt: h̄ etiā tē-
pore nō omittas. Qđ eo libēti⁹: quoniā ad aſtrorū motū atqȝ in
fluxū accedit etiam ipſa ratio. q̄ nullis aſtrorū virib⁹ eſt inferior.
Rem tenes. Uale cū vniuerſa familia. patricioqȝ nr̄o. Ex Me
diolano. xviij. kal'. ſepeēbres. M. cccc. lviij

Frācīſc⁹ philelfus Pio ſecūdo eccleſiæ Ro-
manæ ſummo pōtifici ſal. pl. dicit

QUod nihil vnq̄ȝ in vita mihi neqȝ iucūdi⁹ cōtigit. ne-
qȝ optabili⁹ quicq̄ȝ. Accepi nūc nunc te ad. xxviij. kal'.
ſeptēbres diuia benignītate ad ſummū eccleſiæ Romanæ pōti
ficatū aſſumptū eſſe cū maxio cardinaliū oīm ꝯſenſu incredibili
qȝ toti⁹ Romanæ reipublicæ. vel vniuerſi poti⁹. vt ita loq̄r. or
bis terrarū lætícia atqȝ gaudio. Quid eīm in pñtia tuæ gratuler
ſanctitati. cui nihilo pl⁹ dignitatis ſumm⁹ iſte pōtificat⁹ attule
rit. q̄ȝ tuipſe ob inumerabiles tuas diuinaſqȝ ꝟtutes pōtificatui
Accedit ad rem. qđ tibi coram ꝓpediē ſingularem ac poene in-
auditam mei animi iucūditatē ſum expoſitur⁹. ſi ita ſcȝ apud te
probatum iri intellexero. Nā mētem meā oēm atqȝ deſiderium
ex ſupiorib⁹ plæriſqȝ meis lrīs potuiſti non obſcure intelligere.
Unum illud dūtaxat tuæ beatitudini exploratū eſſe cupio me
tanta nunc affici animi voluptate. vel ex ſolo ipſo tuæ creatiōis

Gratulatoria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

fœliciſſimo nũcio: vt exiſtimẽ vitã mihi beatã cõtigiſſe: ſiq uidẽ in ea voluptate ſummũ bonum ꝯſtituẽdum eſt: q̃ nihil habet cũ beluaꝝ voluptate cõmune: ſ3 tota eſt homis. tota rõnis tota ab ſolutæ meræq3 ꝟtutꝫ Reliquũ eſt: vt ſiquis adhuc loc⁹ apud te muſis relict⁹ eſt: id qđ eſſe ⁊ magnificẽti⁹ quidem eſſe nulla ex ꝑ te dubito: me facẽ digneris ꝑ tuas lrãs certiorẽ: ꝓbes ne meum ad te aduẽtum. Uale pater beatiſſime. Ex Mediolano. x. kal'. Septembres. M. cccc. lviij

Frã. phi. Beſſarioni cardinali nicœno ſal.

HD decimũ kal'. ſeptẽbres dedi ad te lrãs vnas. ⁊ ſimul cũ tuis alteras ad Põtificem Pium Eas aũt vtraſq3 tibi redditas ab Othone Carreto iuriſcõſulto: q̊ iſtic ꝓ meo hͦ ꝑn cipe. Frãciſco Sphortia legati fungit᷑ munẽ: nõ dubito. Itaq3 miror: qđ in hãc diẽ nihil ad me ꝑuenit: qđ reſpõderis Et id certe factũ exiſtio ſummis occupatiõib⁹ tuis. A q̇b⁹ rogo tantũ tẽporis ſubducas: dum χειρογραφοντι ad me des: ꝑ qđ intelligã: q̇d mihi faciundũ ꝯſulas: hͦ eſt eã ne iſtuc an min⁹ eam. Reliq̃ tu vel me reticẽte ꝓ tua incredibili ſapiẽtia liq̇do cognoſcis Nã ego ſum eo iportunior: qđ te declaratũ audio a Pio põtifice: q̊ bononiẽſi legationi præſis. Uale pater ampliſſime. Ex Mediolano ꝓdie Idus ſeptẽbres. M. cccc. lviij.

Frãciſc⁹ philelfus Johãni paleologo Marchioni Mõtiſferrati ſal. plu. dicit

ETſi te noui iamprideẽ q̃3 reb⁹ egregie doctis atq3 ĝtib⁹ delectaris: idq3 vel ex meis de exilio libris: q̃s diuti⁹ tuo vti hoſpitio voluiſti: clari⁹ intellexi: nolui tñ nõ aliq̇d ad te mittere: qđ ⁊ ĝuitati ipſi ſuauitatẽ habẽt admixtã. ⁊ nõ doctis ſolũ ſed etiã omnib⁹ poſſ3 eſſe cõmune. Itaq3 libros ad te dedi: quos modo de iocis ⁊ ſerijs inſcriptos ædiderã. Sic ẽm in reb⁹ ſeuerioꝛib⁹ lectitandis neceſſe fuerit: vt riſui aliqñ auris patefacias. ⁊ nõ lætícia ſolũ. ſ3 hilaritate aliq̃ ꝑfundaris. Nã quoniã te quaſi lõgo poſtliminio viſere inſtitui: mihi hac via paratũ iri aditũ volui: quo te nõ facilem min⁹: q̃3 beneficũ offenderẽ. Uale. Ex Mediolano. xij. kal'. octobres. M. cccc. lviij

Frãciſc⁹ philelfus. Nicodemo tranchedino ſalu.

DElicatior fact⁹ es: qui nihil reſpõdeas: nolo ẽm ſuꝑbiæ crimẽ tibi hoi amiciſſimo obijcẽ: qđ ijs ſolem⁹: q̊ ſæpi⁹ litteris inuitati nihil reſpondere conſueuerunt. Scio ſane te eſſe

occupatiſſimum his p̄ſertim tempoꝛib⁹. Qz erit humanitatis
tuæ: vt tempoꝛis aliquid ſurripias tantillum. qđ amiciciæ cō-
dones officio. Ego inſtitui ad pium pōtificem ſalutatum acce-
dere. Itaqꝫ rogo te. omni ope operaqꝫ cures. vt iſtac mihi liceat
iter facere. Quid op⁹ ſit: noſti. Uale. ⁊ quid de noſtro patricio
factum ſit. cura. vt ſciam. Ex Mediolano. xi. kalen. octobꝛes.
M. cccc. lviij.

Frāciſc⁹ philelfus. Beſſarioni cardinali
nicæno ſalutem.

BInas ad te nuꝑ lrās dedi. alteras ad decimū kal'. ſeptē-
bꝛes. alteras nō multo poſt. h̄ eſt ꝓdie Idus ſeptēbꝛes
quas otho carretus qui Romæ ꝑ hoc ꝑncipe frāciſco Sphoꝛ-
tia negocia gerit: perdiligent' tibi reddidiſſe lrīs ſuis teſtat⁹ eſt.
ꝙ autem nihil reſponderis. non poſſum non mirari. Itaqꝫ ro-
go te. vt me facias certioꝛem acceperiſne meas epiſtolas. an mi-
nus acceperis. Uale Ex Mediolano. vi. Idus octobꝛes. M.
cccc. lviij.

Franciſcus philelfus. Beſſarioni cardina-
li nicæno ſalutem.

ETſi de tua in me ſingulari manſuetudine atqꝫ beniuolē-
tia nunq̄z dubitaui. eam tamē ita ꝑmæ tuæ litteræ
quas ꝓdie nonas octobꝛes ex vꝛbe Roma ad me dederas. mihi ꝑ-
ſpicue declararūt. vt aliud nihil certi⁹ vnquā habuerim. Sum-
qꝫ longoꝛe illa tua dicēdi elegātia atqꝫ maieſtate ita delectatus.
vt ipſe mihi aſſlat⁹ aliq̄s p̄æ voluptatis magnitudie in lectitā-
da epiſtola viderer. Incredibilis habeo tibi grās pater clæmen-
tiſſime. qđ nihil vnq̄z omittis de me vel oꝛnādo. vel amplifican-
do. Faciat immoꝛtalis de⁹. vt meis de te optatis. id qđ certo ſu-
tuꝝ ſpero. aliquādo foꝛtuna reſpōdeat. Nam cui omnium ma-
lim ἀδειν ὁ μηροσ ἡσοι οὐκ ἀχιλλεῖ οὐκ ὁ Διοσ-
τεῖ ἀλλά καί τουτοιν ἀμφοτέροιν τολλῶ μει-
ξονι τηντε ἀρετην καί την ἀληθεσ τα τῆν σοφι-
ἀν. Ut autem ad rem veniam. vix dici queat. q̄z grat⁹ mihi q̄z-
qꝫ periucund⁹ fuerit nunci⁹ tuus de recuperato Plutarcho. quē
quoniam amiſeram. me a ſummo pōtifice Pio ſecūdo tua inter-
uētu dono accipe in nō mediocrem fœlicitatis partē mihi aſcri-
bo. Nō eñ paruæ mihi iacturæ fuerat amiſſio talis ac tāti codi-
cis. Neqꝫ volo tibi vnq̄m ꝑſuadeas alia a nobis codicem iſtum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

aberraſſe: qꝫ ea: quæ tibi primis litteris meis declarata eſt. Hūc
autem mihi dono dari a ſanctitate Pij pōtificis tanti facio: vt
vix aliud pluris queam. Nam quid ego dicam de mirifica illa
benignitate ac munificentia in annua vitæ ſubſidia: qua in me
vltro verus Chriſti vicarius pontifex Pius vtitur: Decreuit
mihi vt humaniſſime ſcribis eius beatitudo in ſingulos annos
aureos ducatos ducentos vel agenti mediolani. Addiſqꝫ futu-
rum: vt maiorem in dies ⁊ dignitatem: et vtilitatem aſſequar.
Ad hæc ego paucis reſpondeo. Quāuis ego me ſane cognorim
neqꝫ de illius ſanctitatis beneficentia: neqꝫ de alacri tua beniuo-
lentiſſimaqꝫ opera quicq̄ꝫ magnum promeruiſſe. operam tamen
pro viribus daturum polliceor. ne ſaltem voluntate ⁊ obſeruan
tia indignus cenſear tam egregia. tamqꝫ tempeſtiua magnitudi
ne. Reliqua quod te velle intelligo ſcribā ad Pium pōtificem.
Vale pater ampliſſime. Ex Mediolano kalēdis nouēbribus.
M.cccc.lviij.

Franciſc⁹ philelfus Pio ſecūdo eccleſiæ Ro
manæ pōtifici maximo ſal. pl. dicit

BEſſario reuerēdiſſimus in Chriſto Jeſu ac idem ſapien
tiſſimus cardinalis nicœnus fecit me nomine ſanctita
tis tuæ per lrās certiorem. q̄ꝫ de me perhumaniter beniuolētiſſi
meqꝫ ſentires. ⁊ quāta cum caritate de me honoratiſſima verba
feceris: quibus me præterea tua ſponte donis ornaris. Facis tu
quidem pientiſſime omnia ſumme pontifex Pie. qui Chriſtum
optimum maximum imitatus nihil tibi potius ducas q̄ꝫ bene-
facere cum omnibus: tum ijs in primis: quos noris iampridem
innumerabilium tuarum incredibiliumqꝫ virtutum obſeruan-
tiſſimos extitiſſe. Meminiſti ſane pater beatiſſime: q̄ꝫ ego te ſꝑ
omni ſtudio coluerim. ⁊ quanta ſemper cum veneratione diui-
nam ſapientiam tuam: qua inter omnis mortales mirifice vn⁹
excelluerís: atqꝫ excellas: aſſidue fuerim proſecutus. Neqꝫ fieri
poſſe iudicaſti. vt ſine diuino quodam nutu atqꝫ voluntate tan
tus eſſet meus ⁊ tamdiu erga te amor. tāta pietas. tanta fides.
Neqꝫ videri voluiſti oblitus: quod viuo adhuc ⁊ omni ex parte
incolumi Calliſto pōtifice afflatu illo. vel poetico. vel diuino fo
re prædixerim ⁊ id quidem hoc ipſo præſenti anno. vt ⁊ Calli
ſtus ex hac luce migraret. ⁊ ipſe tu quod omnium votis fortu-
natiſſime contigit: tantis chriſtianæ religionis tenebris: lucem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

eſſes per optatiſſimum tuum põtificatum allatur⁹. Et illuſtriſſi
tu profecto bonis atq̨ doctis omnib⁹ quaſi ſol oriens teterrimã
tenebrarum caligine obductis. Actum omnino erat de clariſſimarum
artium ſtudijs. laudatiſſimiſq̨ virtutib⁹. niſi opportune tu diui
nitus dat⁹ eſſes ad illas inſtaurãdas. tuendas illuſtrãdas. Ita-
q̨ iam muſæ. quæ penit⁹ interierant: reuiuiſcũt. Eloquentia. q̃
obmutuerat. ⁊ vocem ſimul recuperauit. ⁊ mentem. Ingenia q̃
obdormierãt. excitant. Omnes ad honeſtas actiones maiore q̃z
antea vnq̃z cupiditate incendũtur. Deſiderium Nicolai quinti
ſapientiſſimi illius præſtãtiſſimiq̨ pontificis quo viri eruditi ⁊
eloquẽtes nõ mediocriter torquebãtur. nõ leuaſti ſolum opta-
tiſſima creatione ſanctiſſimi tui põtificatus. ſed in maximã ſplẽ
didiſſimæ tuæ bonitatis admirationem amoremq̨ inflamaſti.
Nõ enĩ honoratione verborum dũtaxat huiuſmodi virorum animos
in pulcherrimam futuræ tuæ benignitatis ſpem erigis. ſ3 præ
ſentibus potius ingentibuſq̨ munerib⁹. Nam vt alios prope ĩ
finitos breuitatis cauſa præteriẽs de meipſo verba faciam qui-
bus ſum donis a tua beatitudine honeſtat⁹: Quãtam mihi q̃m
q̨ ſingularem voluptatem attuliſti nobiliſſimo ipſo Plutarchi
codice. quo virorũ illuſtrium ⁊ græcorũ. ⁊ latinorum vitæ græca
oratione erudite. ⁊ elegant̃ ſcriptæ cõtinent̃: Quid quod ad q̃t
tidiana vitæ ſubſidia ſingulos ducenos aureos ducatos in ſin-
gulos annos mihi in omnem ætatem apud alios etiam agenti
cõſtituiſti: Ita certe quod abſolutæ eſt munificẽtiæ tuæ. ⁊ exte
riori cõſulis. ⁊ interiori homĩ. quippe qui ⁊ ingenio. ⁊ corpori
fomẽta attuleris. At ego ꝓ tantis tuis ⁊ tam ĩmortalib⁹ bene-
ficijs quid tãdem ſim celatur⁹: Nempe illud qđ homũcio ſolet
deo. cui⁹ tu vices diuinit⁹ hominibus repſentas. Te admirabor.
te colam. te venerabor. te dies ac noctes tum mẽte ⁊ aſſidua me
ditatione ꝑſpiciã: tum ore: atq̨ arũdine perennit̃ p̃dicabo. Nec
de te deſinam vnq̃z benedicẽ quãdoquidẽ ne tu quidẽ bñfacẽ in
vniuerſam vitã deſinere voluiſti. Erãt prætereã ꝑmulta. q̃ ſcribẽ
da mihi occurrebãt. S3 hæc idem clæmentiſſimus cardinalis
Beſſario. ne ſim epiſtola ꝓlixior. q̃z par eſt. tuæ ſanctitati verbis
meis corã exponet. Reliquũ eſt pater beatiſſime. vt tibi indubi
tato ꝑſuadeas meam me oẽm felicitatem in te vno cõſtituiſſe.
cui⁹ vitã atq̨ incolumitatem vt omnipotens de⁹ q̃zdiutiſſime
tueatur: etiam atq̨ etiam opto. Uale in Chriſto Jeſu. ⁊ me cõ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mendatum habe. Ex Mediolano kalendas nouembribus.
M.cccc.lviij.

Frãciſcꝰ philelfus Borſio eſtẽſi Mutinæ regijꝗꝫ du-
ci ſalutem plurimã dicit.

QVo plura de te in dies dux Borſi illuſtrioreqꝫ digna
laude prædicant. eo magis magiſqꝫ fortunatꝰ mihi vi-
deor. qđ in tuam beniuolentiam me admiſeris. Diligi enĩ a tali
ac tãto pncipe nõ mediocri foelicitati ducẽdum eſt. Nam ſi mo
rum ſimilitudo iungit mortalium animos caritate. diſſimilitu-
do autem in odium cõcitat. quis nõ eum laudãdum arbitretur
qui tibi carꝰ ſit. cuiꝰ mirabiles ſummæqꝫ ꝟtutes tot tãtæqꝫ ſũt.
vt cum omni antiqtate non iniuria poſſis de gloria contendere?
Et vt cætera. quæ ſunt prope infinita abſolutæ ſummæqꝫ ꝟtu
tis documẽta incõmodius mihi tempꝰ recenſenda reijciam. qs
nõ iure optimo admiret? nõ obſtupeſcat? nõ tollat in coelum di
uinis laudibꝰ illud inauditæ clæmẽtiæ ⁊ magnanimitatis ge-
nus. quo nuꝑ ad. xi. kalẽdas nouembris vſus ꝓhiberis? Nam
vt grauiſſimæ litteræ magnifici equitis aurati Bartholomæi
pendaliæ ad Nicolaum filium ducalem hũc aulicum. quæ hoc
die in maxima proceꝝ ⁊ nobiliſſimoꝝ hominum multitudine co
ram hoc illuſtriſſimo noſtro principe Frãciſco Sphortia inter
prandẽdum recitatæ ſunt. prudẽtiſſime declarãt. Johãnes pe-
regrinꝰ cognomẽto ſimul ⁊ reipſa abolicꝰ maximis abs te maiori
buſqꝫ tuis ornatꝰ beneficijs. cum grauit ⁊ iniquo animo ferret
vt leuem ita iuſtiſſimam mulctam illaꝫ. qua laurentiꝰ eius filiꝰ
paucis añ menſibꝰ mulctatꝰ fuerat. nõ minꝰ h̉ delicti negati mẽ
dacium. q̃ꝫ ob delictum ipſum qđ circa aucupium cõtra ſui de-
creta pncipis ꝑpetrarat. Venetias dedita opa ꝓfectꝰ dicit Vbi
cum diutiꝰ eſſet. q̃ꝫ antea vnq̃ꝫ cõſueuerat. vt erat animo ad ma
ledicẽdum nocẽdumqꝫ væhemẽtius inflamato. quidquid potu
it excogitare. cõfingere cõminiſci. qđ excellẽtiæ tuæ vel ad ꝑni
ciam. vel ad infamiam acceſſuꝝ exiſtimaſſet. eoꝝ omnium omi-
ſit nihil. Et tanq̃ꝫ nõ dicẽdi. ſꝫ maledicẽdi peritiam a diſertiſſi
mo Guaryno familiari noſtro didiciſſꝫ. vbicũqꝫ Venetijs inter
ambulãdum aliquos offendiſſꝫ. quos tibi aliquãdo quoquo mo
do nocere poſſe cõſideret. apud illos ꝑ nouas inſinuationes inſi
dioſaqꝫ principia cõtinuo ferebat eo oratione. vt aliud nihil ha
bere negocij videret. q̃ꝫ per omne inſimulationis genꝰ deprauã

re ſplendidiſſimas ꝟtutes tuas: vtpote q̇ nihil aliud quæreret.
ſtrueret: anhælaret: q̄ꝫ malefacē: teqꝫ ſi fieri poſſꝫ. tollē ex hoim
genē. Pudet me ea memiſſe: quæ ab illo maledicta memorantur
Sūt enī indigna auditu: ſunt obſcœna. ſunt impia. Quæ qui
dem ipſa huiōi eſſe viri illi patricij vt ſunt magni ⁊ ſapiētes: nō
obſcure oſtēderūt: quippe q̇ plærīqꝫ omnes: tum Johānem pere-
grinum ipm ꝟbis acerrimis coram caſtigarūt: tum ꝑ lrās te de
omni homis ꝑtulātia familiarit amiceqꝫ monuerūt. Quibꝰ tu
perlectis ⁊ q̄ꝫ diligētiſſime cōſideratis: reqꝫ omni intellecta ⁊ co
gnita: nō turbaris: nō excādeſcis: nō animū acerbiorem in par-
tem inclinas: id qđ debitæ ſeueritatis fuiſſꝫ ⁊ iuſticiæ potiꝰ: q̄ꝫ
crudelitatis. ⁊ vltionis: ſꝫ vt es humanꝰ. mitis. māſuetꝰ. cōuo
catis in conſilium duodecim ſapiētum qđ dicit: ex primoribus.
Ferrariæ ciuibꝰ circiter ducētis: accerſi etiam iubes reum ipſuꝫ
Johānem peregrinum: cum eſſent tamē ij omnes ignari: q̄ꝫ ob-
rem eo loci cōueniſſent. Deinde victor pauo prudentiſſimꝰ ſecreta
rius tuꝰ profectꝰ in medium exponit excellētiæ tuæ nomīe perfi
diam Johānis peregrini: eamqꝫ nō vnis venetoꝝ lrīs ne contra
dicēte quidem reo cōfirmat: facileqꝫ cōuincit nō vna morte di-
gnum eſſe illum: ſed admodum infinitis. ⁊ ijs quidem diris. et
truculētis: ſi quidem tot mortibꝰ plecti abhominabil' atqꝫ impius
ciuis poſſꝫ. Quibꝰ ſane auditis liquidoqꝫ ꝑſpectis: ita ſunt con
ſultātium animi tantæ rei īmanitate in reum ipſum exaſperati:
vt perinde atqꝫ hecuba quædaꝫ quam fabulant: in polymeſtora
inᵒ illiꝰ oculos vellēt inruere. neqꝫ oculos dūtaxat eruiſſent: ſed
vitam. ſꝫ animam. ſꝫ ſiquid in anima latet altiꝰ ⁊ potentiꝰ. At
qui audiat lōge lateqꝫ pn̄s hæc ætas: audiat paſteritas omnis.
Audiāt omnes: q̇ ſunt futuri ve ſunt: populi: gentes: nationes
audiat vniuerſus orbis terraꝝ inauditam humanitatem. clemē
tiam. ſanctimoniā magnanimi atqꝫ religioſiſſimi ducis Borſij
cuiꝰ verbis idem victor ſtans in medio iratoꝝ. ⁊ tumultuātium
ciuium. Tibi ait o Johānes peregrine homo nefarrie mitiſſimꝰ
pater patriæ dux Borſius ꝓ tuis tātis iſtis ⁊ tam perditis tāqꝫ
immanibꝰ facinoribꝰ nō vitam eripit: nō ſubſtātiam: q̄ q̇dē oīa
pro tuis ſceleribꝰ amiſiſti. quin potiꝰ tibi vltro ignoſcit: debitāqꝫ
pœnā liberrime remittit Nā nihil eſt: qđ malit q̄ꝫ nō modo nō
degenerare in omni ꝟtutis genē a clariſſimis ꝑncipibus maiori-
bus ſuis: ſed illis vniuerſis ſi fieri poſſit: q̄ꝫ longiſſime ꝑlucere.

O vocem præſtātiſſimi ꝓncipis. o mirabilē leuitatem. o animi
magnitudinē inauditā. Laudat̄ ille maximꝰ rex Dauid: qđ pla
catꝰ precibꝰ mulieris Abigail manꝰ a nabal carmello eiꝰ viro ho
mine vno oīm ingratiſſimo: quem interimere cum vniuerſa fa-
milia decreuerat: illico abſtinuerit. Laudat̄ Cæſar auguſtꝰ: qđ
vxoris Liuiæ cōſilio. L. cinnæ quē perdere cogitabat: anhæla-
ti parricidij veniā dederit. At Borſii ī qbꝰ nos laudibꝰ ꝓſeq̄mur
qui ciuibꝰ omnibꝰ in Iohānis peregrini irruētibꝰ necem: eū non
modo īcolumem eſſe iuſſerit: ſʒ ab impetu cōſultātium facto ſua
manu ſubduxerit: atqʒ ſeruarit: nō muliebri: nō alieno illi conſi
lio nullis neqʒ p̄cibꝰ nec muneribꝰ opus eſt: q̄ per ſeſe viget: ac ſa
pit: q̄ deum ſemper ante oculos habēs cum illud ſalutare præce
ptum meminit. Mihi vindictā. ⁊ ego retribuā: tum ne obliuiſci
quidem vnq̄ʒ poſſit eūdem humani generis ſaluatorē nō ſolum
ignouiſſe malefaciētibꝰ: ſed patrē etiā: vt illꝭ ignoſcēt: extremis
in cruciatibꝰ ſupplici cōmiſerabiliqʒ voce orare nō deſtitiſſe. Li
buit nobiliſſimo duci Borſio ꝓ animi magnitudine obliuiſci i-
iuriaꝝ. Libuit qđ Cato ſenior prudentiſſime vſurpabat: vti ve
nia in delinquētem: quo poteſtatem: quam a deo habet: ea lice-
at vti ſemꝑ libuit. Libuit inq̄ʒ optimo ꝓncipi: vt eſt lenitate in
cōparabili: ignoſcē Iohāni peregrino: quo ⁊ ſeſe ipſe ſui ſimilem
oſtēderet. ⁊ illū perpetrati facinoris vbi pœnituiſſʒ: cæterꝭ foret
exēplo nullā eſſe ꝟtutem: quæ vni gratitudini ātecellat. Quid
eīm ingratitudīe fœdius: quid atrocius: q̄d exitioſius: q̄d ima-
nius: Nā ſi hæc vitio vacat nullo ob eā quā ī ſe habet īpudenti
am: a quo eīm flagitio abſtineat hō īpudens: nō obſcure patʒ eſſe
gratitudīe præſtātiꝰ nihil. Et p̄mꝰ ille Angelꝰ ſi gratꝰ eſſe volu
iſſet: neqʒ ſua inflatꝰ opinione in ſuperbiā lapſus eſſet: neqʒ a cæ
leſti diuinoqʒ domicilio præceps corruiſſʒ in tenebras ſempiter
nas. Te Iohānes peregrine grauiſſimi atqʒ iuſtiſſimi ciues oēs
qui tua cauſa in cōſilium cōuenerāt: mortuū eſſe voluerūt: quē
prīceps clæmētiſſimꝰ ⁊ vitæ reſtituit ⁊ tāto tamqʒ ampliſſimo
patrimonio qđ iuſte pieqʒ amiſeras: frui voluit: ſecutꝰ is quidē
vt mihi videt̄: nō tam illud quod a Socrate dictum laudatur a
viris ſapiētibꝰ: decere principem ⁊ amicis benefacē. ⁊ inimicos
reddere amicos: q̄ʒ præceptum euāgelicum quo iubet̄ inimicos
etiam eſſe diligendos. quo maiore te hominem inimiciſſimum.
quo pulchriore beneficio dux Borſius afficē poterat q̄ʒ vita do

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

natum iubere vel locupletiſſimũ opulẽtiſſimũq; rex ŋgre:" Non
ne tibi videris regre Johãnes peregrine: cũ tãtum ſcel⁹ impune
perpetraris:" Memineris igit̃ memineris gratitudis. Et quod
de perſa illo araſpa tradit Xenophon: tecum dies noctiſq; volu-
ta. Nec te deteriorẽ. in Borſium: ſi quãdo vſus fuerit/pſtato.
q̃; ille gesſerit ſe in cyrũ. Apes iracũde ſunt. ⁊ adeo pugnaces ad
pugnãdum: vt aculeos etiã q̇b⁹ natura armatæ ſunt: relinquãt
in vulnẽ. At eaꝝ regẽ natura eſſe inermẽ voluit. ⁊ ita mitẽ quo
q;. ⁊ mãſuetum. Si huiõi ſe regem erga te pſtititit mitiſſimus
dux Borſius: noli tu quæſo inhærẽtem vulneri aculeũ itẽ reci-
pere ad nocẽdũ: idq; nõ mõ: ne noceas tibi ipſe: ſed vt animi tui
gratitudie læti⁹ reddas humaniſſimi pncipis beneficiũ: cui non
minore curæ ſunt laudabiles ciuiũ actiones: q̃; ꝓpe ac ſuæ Hoc
eñi inteſt int̃ tyrãni m ⁊ iuſtũ pncipẽ: qd̃ ille omnia refert ad ꝓ
prias vtilitates: ſiquidem aliq̇d vtile cẽſeri debet. qd̃ ab honeſta-
te abhorreat. At iuſtus pnceps quidquid agit: quidquid loqui
tur. quidquid cogitat: id omne refert ad vtilitatẽ ⁊ dec⁹ ciuium.
Si te tibi dux borſius reſtitutũ animaduerterit: h̃ eſt ſi ſanum
et prudentẽ: lætabit̃ ipſe certe: qd̃ collatum in te beneficium nõ
amiſerit. Tũc eñi amittit̃: cum in hoiem indignum collatum id
fuerit. Et paſtor bon⁹ relictis cæteris ouib⁹. quam vnam amiſe
rat diligent̃ quærit. Et cum iuenerit nõ mediocrẽ læticiã præ
ſe fert. At ſi ſec⁹ tibi: qd̃ tua cauſa nolim: cõſuleris. malueriſq;
ingratitudis crimi obnoxius fieri. q̃; gratitudis laudari. ego ſa
ne graui⁹ tibi pſagiam nihil. ſ; tu velim tecum ipſe cõſideres q̃-
lis de te apud viros bonos ⁊ ſapiẽtis exiſtimatio futura ſit. q̃lis
fama. An ignoras q̇ negligit famã ſuam. homicidam iudicari:
"Primũ tibi ante oculos pone. quãta i laude ij ꝟſant̃. q̇ ſe accepti
beneficij memores voluerũt. Quis ẽ. q̇ nõ libent̃ audiat. ac cele
bri orõne ꝓſequat̃. vel minucij magiſtri illi⁹ equitum in. Q. fa
bium maximũ. vel. L. Terẽtij culleonis ciuis romani in africa
nũ ſupiorẽ gratitudinẽ ſingularẽ. "Nam q̃lis ſe haberi voluerit
Uirgili⁹ Horatiuſq; poetæ in mecœnatem. ⁊ Auguſtum. eoꝝ
pulcherrima diſertiſſimaq; poemata decãtant. Cõtra ꝟo nemo
eſt ſenſus ⁊ rõnis compos. q̇ cum aut Sextilij in. G. Cæſarem
aut. G. Põpilij in. M. Tull. Ciceronẽ maxios duos ⁊ eloq̃n
tiſſemos viros ingtitudinẽ iuit⁹ mœrẽſq; audit. nõ illos l'mor
tuos oderit. atq; execret̃. ⁊ p omne cõuicij contumeliæq; genus

inſectet᷑: Sʒ q̊d multis: q̄ʒ ſit deteſtabile abominabileqʒ facinꝰ in-
gratitudo: vt triſte ita ſempiternū tulit exemplū ſceleratꝰ ⁊ ipiꝰ
Judas ille: q̊ magiſtꝝ dominūqʒ ſuū humani generꝭ redemptorē
cruciādum iudæis ꝑ omne vitæ decꝰ ⁊ interimēdum tradidit
Is em̄ cōſcius ſibi diræ ſuæ horrēdæqʒ feritatis. abiecta ſpe oī
cōſequēdæ veniæ ꝓdigioſam vitā laqueo finiuit. Plꝰ em̄ ponde
ris ad pœnam in malignitate ſua. q̄ʒ in diuīa bonitate atqʒ miſe
ricordia ineſſe arbitratꝰ eſt ad veniā Prætēa iuſtꝰ prīceps nō ſꝑ
ignoſcit. Nimia em̄ miſericordia ſumma eſſe iīuſticia cōſueuit
Nec minꝰ crudelis ducit᷑. q̊ ſemꝑ dat veniam. q̄ʒ qui nunq̄ʒ. Oī
bꝰ in rebꝰ mediocritas q̄dā ſeruāda eſt. Qui ſe voluit leniorem.
q̄ʒ deceat. lentitudīs cuiuſpiā ⁊ ignauiæ nomē ſubijt. Et diſſo-
luta clæmētia nō eum modo: q̊ iterꝝ deliq̄rit. ſʒ reliq̄s itē reddit
alacrioris ad delinquēdū. Quo fit. vt ſub vmbra huiōi vel clæ
mētiæ. val ſegnitiæ iuſticia tota pereat. Itaqʒ etiam atqʒ etiam
tibi caue. Teqʒ ita inſtitue. vt ⁊ clæmētiæ ac benignitatꝭ tuꝰ op
timꝰ prnceps ab omnibꝰ laudet᷑. ⁊ tu vſus nō abuſus tāto beneſi
cio vi xare. Sʒ vt eo vnde diuertit. noſtra redeat orō. nō potui
equidē præſtātiſſime dux Borſi nō mirꝝ in modū affici lætícia
cum lr̄æ illæ copioſæ ⁊ elegātes Bartholomæi pendaliæ coraꝫ
optimo maximoqʒ ꝓ̇ncipe meo Frāciſco Sphortia recitatæ ſūt
Erāt em̄ indices ac teſtes ꝓclaræ tuæ ⁊ eximiæ bonitatꝭ. q̈ʒ vi-
di cū ab audientibꝰ oībꝰ. tum a ḡuiſſimo ipſo ꝓ̇ncipe facundo ad-
modū plenoqʒ ore mirifice laudari. teqʒ vnū dici. q̊ int᷑ huiꝰ æta
tis ꝓ̇ncipes ⁊ haberi debeas. ⁊ dici ꝓ̇nceps. Quare nō minꝰ meæ
fœlicitati lætor. qd̄ modo dicebā. q̄ʒ tibi ḡtulor. qd̄ maxīs tuis
innumerabilibuſqʒ ꝟtutibꝰ tātam iam gloriam es adeptꝰ vt nul
la ſit futura poſteritas. q̄ de tuis diuīs laudibꝰ cōticeſcat. Quis
em̄ te humanior. q̊s clæmētior. q̊s animi magnitudīe clarior.
quis iuſtior. q̊s munificētior. Nam quid ego dicam de illuſtrī
ſapiētia tua. q̊ perſpicue intelligēs inferiora hæc ⁊ temporalia
oīa mutabilia eſſe planeqʒ caduca. nihil tibi antiquiꝰ ducas ma
giſue expetēdum ſide. religione. pietate. Omnia refers ad deum
quo ſemꝑ tanq̄ʒ pn̄te. vidēte audiēte dirigis ac ꝑficis tuos ſalu
tiferos cogitatꝰ Itaqʒ oīa tibi ſecūda ſunt. oīa læta ⁊ ad votum
omnia. Qui te minꝰ norit. ruſticꝰ eſt cenſendꝰ. qui te nō amat.
nō colit: nō ex omni animi ſentētia veneratur: vel flagitioſus ē
vel ſtultꝰ. Perge. vt facis prīceps præſtātiſſime. da nobis tuis

quottidie egregium aliqđ argumētum vel audiēdi: vel dicendi ſcribēdiqꝫ de tot tuis tātiſqꝫ ꝟtutibꝰ. Uale principum decꝰ. Et me cōmendatū habe: vt facis. Ex Mediolano Idibꝰ Nouembribus. M.cccc.lviij.

Frācīſcꝰ philelfus Nicodemo Tranchedino ſalutem.

QUod tardiores ierint meæ ad te litteræ: id cauſæ fuit quod expectabā mihi facultatem fieri per principem noſtrum faciundi itineris. Nō enī viuimꝰ noſtro: ſꝫ alieno arbitrio Et iuſtꝰ princeps ꝑ iuſta lege ducendꝰ eſt. At viri omnes boni ſubiecti ſunt legibꝰ. Idcirco Socrates cum poſſet: noluit e carcere ſe in libertatem vindicare. Breui igitur hinc cōcedam Lucā Ibiqꝫ tamdiu expectabo: donec mihi fiat: quod amici nomine ſignificaſti. Nam eiꝰ mihi fide eſſe tutiꝰ nihil poteſt. At ne ſecurius quidem. Erūt etiam mecū filij duo Marius: ac Xenophon Cū vna erimus: cætera int nos cōmentabimur. Uale Ex Mediolano. ix. kal. decēbres. M.cccc.lviij

Frācīſcꝰ philel. Thomæ ſenecæ salu.

BErtholla noſter q̊ ad te venit: faciet de omni ſtatu meo te cumulatiſſime certiorē. Qua vero in re tua mihi opera opꝰ ſit: ex eodem cognoſces. Itaqꝫ tuū eſt id præſtare: ne fruſtra hoc itineris ab eo ſuſceptum videri poſſit. Nō enī ſum neſcius. ⁊ quātum poſſis auctoritate. ⁊ gratia. ⁊ quātum etiā mea cauſa velle debeas: ſꝫ rudis plane ⁊ dicendꝰ ſum. ⁊ indicādus: q̊ ita ad te ſcribā: q̄ſi videar dubitare de ſingulari tua ꝓſpectaqꝫ caritate. Quare nihil aliud abs te peto: niſi vt cures: ne iſtic diutiꝰ Bertholla noſter expectet. Uale. Ex Mediolano. iiij. Nonas decēbres. M.cccc.lviij

Frācīſcꝰ philelfus Beſſarioni epiſcopo tuſculano cardinali nicœno ſalutē

CUm ego quottidie tuas lrās expectarem pater clemētiſſime: quibꝰ certior fierem de ijs: quæ ad kal. nouembris tuæ amplitudini ſcripſeram vna cum lrīs ad ſanctiſſimum pontificem Pium: neqꝫ aliud noui quicq̄ꝫ acciperem: eſſetqꝫ iā mihi tādem iter ad vos permiſſum: cœpi nō inuitꝰ aggredi hoc laboris iſtuc ꝓficiſcendi: etſi cupiēti labor eſſe nullꝰ ſane poteſt. Itaqꝫ ſum in via. Neqꝫ ad multos dies futurū ſpero: vt ſanctiſſimi domini noſtri exoptatiſſimam faciem tuamqꝫ mihi coram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

contueri liceat. Interea vero loci te maiorem in modum rogo:
vt quod antea ad te ſcripſeram ⁊ de plutarchi codice. ⁊ de ducen
tis illis aureis ita ex ſentētia tua meaqꝫ conficiatur: vt mihi ijs
de rebus cum iſtuc venero: nihil curandum ſit. Uale Reueren
diſſime pater. ⁊ domine. Ex Mantua die Natalis chriſtiani.
M.cccc.lviij.

Franciſcus philelfus. Ciccho calabro du
cali ſecretario ſal.

Nolo: mireris: ſi in hoc meo ad Pium pontificem iti
nere inceſſu vti videor teſtudineo. Id enī fit partim ma
lignitate hyemis: quæ vias omnis vitreas reddidit: partim be
nignitate principum: qui me nō nulli remorati ſunt. In ꝑmis
autem Sigiſmundus Pandulphus melateſta: vt eſt animo in
genti. ⁊ perhumano me honorificētiſſime liberaliſſimeqꝫ excepit
et omnibꝰ eſt officijs ꝓſecutꝰ: quem ego cum ob eius maximas ī
numerabiliſqꝫ ꝟtutes maximi facio: tum eo pluris: qđ ꝑncipis
noſtri amātiſſimū eſſe obſeruātiſſimumqꝫ cognoui. Idqꝫ vt iſti
us excellētiæ referas: volo. Sum ego hinc poſtridie abiturus.
Utarqꝫ: quātum in me fuerit: maturiore itinere. Te interea eti
am atqꝫ etiam rogo: vt memineris mei: nec tuinꝰ Lauræ noſtræ
quam tibi vnice cōmendo. Reliquū eſt: vt cōmuni principi eti
am atqꝫ etiam me cōmendes. Uale. Ex Arimino Nonis ianu
arijs. M.cccc.lix.

Franciſcꝰ philelfus. Ciccho calabro duca
li ſecretario ſal.

Dedi ad te: nudiuſterciꝰ lrās ex Arimino: quibꝰ certior
factꝰ eſſes de ijs: quæ tempꝰ obtulerat. Heſterno veſperi
cum ad forum ſempronium veniſſem: offendi Iacobum peruſi
num cognomēto picininum corpe ſane Tydeum. ſꝫ animi robo
re ac prudentia alcidem aliquem. Hic mihi viſus eſt tāta eſſe: in
principem noſtꝝ ⁊ fide. ⁊ pietate: vt dignꝰ ſane ſit: quē Sphor
tiani omnes mirifice diligamꝰ: amemuſqꝫ. Singularem is mi
hi beniuolētiam oſtēdit. omiſitqꝫ nihil: quod vel humanitatis.
vel benignitatis officium ſaperet. Spero hūc ꝑncipi noſtro ma
xime aliquādo voluptati fore. ⁊ fortaſſis etiam vſui. Cum hæc
ad te ſcripſi: eram hinc cōtinuo abiturꝰ: quippe qui audirem pō
tificem Pium ex vrbe Roma iam deceſſiſſe petereqꝫ peruſiam.
Tu me interim ama: vt ſoles Uale Ex foroſempronio. vij. idꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ianuarias. M. cccc. lix

¶ Fräciſcꝰ philelfus. Gaſpari mercato Va
lentiæ comiti ſal.

SI gaſparem mercatum meum de omni meo in vrbem
Romam itinere minus facerem certiorem: quem ali-
um ſim facturus: haud ſatis intelligo. Itaqꝫ rem omnem pau-
cis accipe. Poſteaqꝫ ad quartumdecimum kalendas Ianuarias
e Mediolano deceſſiſſem: veni poſtridie Mantuam: quæ qui-
dem vrbs me plurimū delectauit cum ſua magnificentia ⁊ Ma-
ronis noſtri memoria: tum etiam cumulatius præſentia ⁊ hu-
manitate præſtantiſſimi principis Lodouici: qui me vidit per
libenter: excepitqꝫ lautiſſime. Et quoniam natalis chriſtianus
propediem aduentabat: voluit ne ante inde diſcederem: qꝫ eſſet
a me Natalis ipſe apud ſe celebratus. Quo quidem facto po-
ſtridie eius diei Reuerum veni: vbi vidi pulcherrimas ædes il-
las: quas ingenti animo princeps eo ī oppido nuper ædificauit
nō trito ⁊ vſitato quodam vulgariqꝫ artificio: ſed ad imaginem
potius atqꝫ dignitatem laudatiſſimæ illius ⁊ perbeatæ antiqui-
tatis. Unde cum ferrariam poſtero die conceſſiſſem: ducē Bor-
ſium offendi principem ſane dignū: quem nulla neqꝫ natio. nec
poſteritas cōticeſcat. Eſt enī omni virtute prædítꝰ in primiſqꝫ
magnitudine animi ac munificētia: quæ ipſæ duæ claris princi-
pibꝰ peculiares ſemper eſſe debent. Et quod mihi fuit iucundiſſi-
mum auditu: diuinum ꝓncipē noſtꝝ nō minore laude: qꝫ beniuo-
lētia ꝓſequi ſtudebat. Ab hoc ego egregie donatꝰ pridie kal'. Ia-
nuarias ꝟlus Bononiam ꝓfectꝰ perpetuo itinere intra quatridu-
um Cæſenam veni: vbi ab humaniſſimo Regulo malateſta no-
uello nō regie minꝰ qꝫ philoſophice ſum acceptꝰ. Eodemqꝫ mo-
do poſt biduū a Sigiſmūdo pandulpho huiꝰ fratre: cuiꝰ ego for-
tunam nō potui nō miſere dolere: quippe quem videam breui pe-
rituꝝ. niſi a clæmētiſſimo noſtro ꝓncipe: a quo quidem vno is
vltimam ſalutem ſperat: opem: auxiliumqꝫ inuenerit. Unde cū
primum illuxiſſet: abiens forumſempronium petij. Hic Iaco-
bus picininꝰ acerrimus belli dux hibernans vbi me eo aduenisse
cognouit: ſuum neceſſarium quendam ad cauponulam miſit: q̄
me ſuo nomine ſalutaret: atqꝫ omnia polliceretur: quæ humani-
tatis ſunt beneficentiæqꝫ officia. Hūc ego deinde mane cū adijſ-
ſem: multaqꝫ citro vltroqꝫ familiarit ⁊ amice habita ꝟba eſſent:

vnum id viſus mihi ſum de illiꝰ animo intelligē ſibi ꝑncipe nr̄o
nihil eſſe carius: nihil venerabiliꝰ: cum ſeſe huiꝰ ſemper nō ſeruū
minus: q̄ꝫ filium aſſerēt: diceretqꝫ nihil ſibi contingē poſſe opta
biliꝰ: q̄ꝫ aliquam occaſionem offerri declarādæ ſuæ in talē ac tā
tum patrem ⁊ dominum obſeruātiæ fidei pietatis. Quid mul-
tis eſt opꝰ: Eſt plane Jacobꝰ piciniñꝰ in principem noſtꝝ tanta
beniuolētia atqꝫ fide: vt addi nihil poſſit ad cumulū. Sum au-
tem ab illo ita tractatꝰ: vt eum decet: qui ⁊ verꝰ amicus ſit ⁊ ꝑn
cipi noſtro cariſſimꝰ. Eodem etiam die inde diſceſſi. ⁊ per montu
oſa illa aſperrima itinera poſt ſextum diem perueni ad vrbē Ro-
mam. Et ne ſim lōgioꝛ: q̄ꝫ oportet. Summus pōtifex Pius tā
ta me humanitate excepit: vt vix quicq̄ꝫ dici poſſit humanius.
Spero me omnia ex ſentētia mea aſſecutuꝝ. ⁊ ad paucos dies ſe
cundis nauibꝰ redituꝝ ad vos Interim velim: vt meminerꝭ mei
tibiqꝫ perſuadeas te mihi neminē poſt clementiſſimum principē
noſtrum eſſe cariorem: neqꝫ iucundiorem. Tu vale cum tua fri-
gidiſſima frigida. Nam hic niuium nihil eſt. Ex vrbe Roma
xiiij. kal'. februarias. M.cccc.lviij.

Frāciſcꝰ philelfus Borſio eſtenſi Mu-
tinæ regijqꝫ duci ſal.

Quod mihi ex vrbe Ferraria decedenti mādaſti præſtan
tiſſime dux Borſi: id ego Pio eccleſiæ Romanæ pōti-
fici fidelit' diligētiſſimeqꝫ expoſui. ⁊ ea preterēa addidi: quæ mea
intereſſe ꝑ maximis tuis in me beneficijs addenda exiſtimaui.
Audiuit certe omnia ſummꝰ pōtifex perlibent'. oſtēditqꝫ ſe vſu-
rum in tempore: quod tam liberalit' atqꝫ ꝑbenigne obtuliſti. de-
inde in longiuſculum ſermonem de tuis diuis laudibꝰ ⁊ audiēdo
et dicēdo ꝓuectꝰ eſt. Et cum alia permulta de te mirifice proba-
uit: tum in primis delectatꝰ eſt: quod nihil pluris q̄ꝫ religionem
et cultum diuinum facēs. Dicebat enī ſibi plurimum videri lau
dādum: qui ī tāta rerum licētia ita ſe gereret: vt omnia referret
ad deum. Abſolutæqꝫ eſſe ꝟtutis: qui in maxima fortuna ſe cō-
tineat: cum fieri vix poſſit: vt impunitate ꝓpoſita voluptas vi-
tioꝝ omnium parens cōtemnat'. Et ideo te ſibi videri magis ad-
mirādum: qui in pulcherrimo ⁊ pacatiſſimo principatu in ma-
xima bonaꝝ rerum omnium affluētia. ⁊ varietate. ⁊ copia nun-
q̄ꝫ ſecedas ab honeſtis actionibꝰ: nunq̄ꝫ ab officio: nunq̄ꝫ a deo.
ſemperqꝫ tui ſimilis ſis: hꝫ eſt dei metuens planeqꝫ ꝑfectꝰ. Nun

q; em̄ cõtinere te potuiſſe in illa Johãnis peregrini aduerſus di
gnitatem tuam impia cõtumelia: niſi deum ſemper ante oculos
haberes. Itaq; iſtiuſmodi clæmẽtiam tuam pleniore quodam
ore hilariq; vultu laudabat. Et ne ſi lõgior fuero: videar aſſen-
tationi obnoxius vel in re ꝑſpicua omninoq; veriſſima: ea fuit
dicẽdi clauſula: ſi tales fuerint reliqui chriſtiani principes: qua
lem te eſſe in deum audiret: nõ admodum ſibi in ſua hac ꝑfectio
ne laborãdum fore aduerſus turcos. Hic ad martium iſtac iter
factur⁹ eſt. Quare ex eo ipſe coraz animaduertes: quam de te ha
bet præſtãtem opinionem eamq; veriſſimam. Cætera tibi ꝑpe-
diem præſens exponam. Summus põtifex hoc mane Romam
egreditur Peruſiam verſus iter factur⁹: vbi dies quinq; ad ſum
mum actur⁹ eſt. Uale mi ꝑnceps illuſtriſſime. & me cõmenda-
tum habe. Ex vrbe Roma. xi. kal'. februarias. M. cccc. lix.

Francisci Philelfi Epiſtolarum Liber Decimusquintus.

Franciſcus Philelfus Sigiſmundo Pandulpho Malateſtæ Salutem plurimam dicit.

Cum primum veniſſem in vrbem Romam
Sigiſmunde Pandulphe: rem: quam pro
ficiſcẽti mihi ꝓ tua in me præcipua dilectio
ne mãdaras: curaui apud põtificem Pium
nõ minore fide: q̃m diligẽtia. Quid autẽ is
reſponderit in cauſam tuam: id ego omne fi
lio tuo excellẽti indole adoleſcẽti Robertho: quem te apud Me
diolanum abſente: rediẽs fani offenderam: vt actum erat: expo-
ſui. Feciſti aũt & prudent᷑: & recte: qđ ſoceri tui Frãciſci Sphor
tiæ caritatem atq; ſapiẽtiam fucatæ alioꝝ ſpei doloſiſq; pollici
tis: vt es animo ingẽti acerrimoq; ingenio: prætuliſti. Nõ em̄
mihi crede: tua te fallet opinio. Eſt em̄ hic ꝑnceps: vt ſcis: cum
aliis ꝑmultis ac maximis ꝟtutib⁹ prædit⁹: tum clæmẽtia atq;
benignitate plane omnium primus. Quæ quidem ipſæ tuæ vir
tutes mirifica beniuolẽtia quadã mortalium animos ad ſe tra-

hunt. Nam vt crudelitas eſt immanium ꝓprie beluarum: ita
nihil eſſe duco. quod magis attingat hominum bonitatē. q̄ȝ hu
manitatem. facilitatem. manſuetudinem Liberalitas vero ac be
neficētia q̄ȝ vehement᷑ alliciāt omnis in amorem ſui: quis eſt.
qui neſciat: Quātum vero prudentia. ⁊ rerum gerēdarum peri
tia calleat idem Franciſcꝰ Sphortia carūqȝ non paruarum: aut
vulgarium. cum alia prope infinita periculoſiſſima clariſſimaqȝ
facinora. tum nobiliſſimꝰ hic principatꝰ facile demonſtrat. quē
nullis fere viribus: auxilijſue fortunæ. aduerſus omnes italiæ.
atqȝ galliaꝝ. hiſpaniarūqȝ potentatꝰ adeptus eſt cum immorta
li ſui nomīs gloria. At huiꝰ fide obſeruationeqȝ ꝓmiſſoꝝ quid ī
uenire liceat aut certiꝰ. aut ſanctius: Itaqȝ tibi plurimum gra-
tulor. cui video ꝓpe diem lætiorem fore fortunam. teqȝ nō mo-
do liberatum iri omni belloꝝ mole. ſȝ incremētum etiam firmiſ
ſimum vnius huiꝰ ſoceri tui cōſilio atqȝ adiumēto tuis rebꝰ præ
ſentibꝰ allatuꝝ. Reliquū eſt. vt ꝓ tua dignitate atqȝ animi ma-
gnitudīe vt beneceptis inſiſtas. omnibuſqȝ declares cum te Si
giſmundum eſſe ⁊ indies magis magiſqȝ futuꝝ. qui cōſilij ratio
nem omni caſus temeritati anteponendam iudices. Vale. Ex
Mediolano. nono kal'. martias. M. cccc. lix

¶ Franciſcꝰ philelfus Karolo fortibracio ſal.

Quam mihi gratum ⁊ iucūdum fuerit lautiſſimū tu-
um munꝰ. Seneca noſter cenſor egregiꝰ idemqȝ veriſſi
mus ſplēdidiſſimi tui nois prædicator tibi coram exponet. Fa-
cis tu autem nihil alienum a paterna gloria tuoqȝ ſplēdore. Ni
hil em̄ decet paruū abs te donari. q̇ ⁊ maximo imꝑatore ſis natꝰ
et ipſe maximꝰ. Quod autē ad me attinet. licet ipſi tibi. vel me
reticēte nō obſcure intelligē. qualis ſit meꝰ erga te animꝰ Nam
ſi nullis beneficijs ꝓuocatꝰ eram. tibi antea vehement᷑ affectus
ob eximias tuas īnumerabiliſqȝ ꝟtutes. qualem futuꝝ ſperes.
quem tam elegāti munere decoraris: Tuū igiť fuerit bonas acti
ones tuas bonis aſſidue actionibꝰ cumulare. Nō em̄ nos mino
ris in dicēdo de te bene cognoſces. q̄ȝ nos de te in bene agēdo au-
dierimꝰ. Reliqua ex Seneca ipſo accipies. Vale. Ex Medio
lano. vi. Idus Apriles. M. cccc. lix

¶ Frācīſcꝰ philelfus. Thomæ ſenecæ ſal

Satis ſuperqȝ expectare domi te poteram. cui darem lit
teras, quas prædixeram, ad illuſtrem Karolum fortibracium.

cum interim nunciatur abeſſe te ab vrbē Mediolano permulta
millia paſſuū. Feciſti autem ſeuerius. ne dixerim inhumanius,
quod non vale ſaltem prius dixeris. q̄z a nobis abieris: præſer-
tim cum ſcires tua mihi adhuc opera opus eſſe. Nam qua in re
id certe ſcire non poteras. niſi ab me ante audiſſes. Dabes tu cū
hiſce litteras: quas tecum laturus fueras ad inclytum iſtū Ka-
rolum. Intelliges etiam. quid abs te velim. Itaq̧ facito: cures
omnia ex ſentētia mea. Uale. Ex Mediolano. v. Idus aples.
M. cccc. lix

Franciſc⁹ philelfus. Nicodemo tran-
chedino ſal.

DEdi Petro galeræ ad te litteras: ex quibus intelligere
potuiſti. quid fieri abs te velim. Itaq̧ ſi me amas. vt
certe facis. da operam. vt ꝛ q̄zprimum ex ſentētia mea mihi mo
rem geras. Scio em̄ ꝛ quātum poſſis. ꝛ quātum mea cauſa ve
lis. Quare ne infinitæ occupationes tuæ tibi impedimēto ſint
quo minus quod cupimus. aſſequamur. tuæ prudentiæ fuerit
prouidere Uale. Ex Mediolano. v. Idus Apriles. Milleſi
mo. cccc. lix

Frāciſc⁹ philel. Amareto Mannello ſal

NOn abſurde mihi videt̄ Plato ſenſiſſe eo in libro qui de
rectitudīe nominū inſcribit̄. nomīa quib⁹ vtimur. non
eſſe indita caſu quopiam. vt vulgo exiſtimāt. ſꝫ ita poti⁹ inducē
te ac veluti de induſtria dictāte natura. quæ multo ante proui
dēs. quid cuiq̧ ſit euentuꝝ. ꝛ qualis quiſq̧ futur⁹ ſit. ita nomē
imponat. Id autem cum in alijs multis ꝛ rebus. ꝛ homib⁹ pro
bari poteſt. tum in Alcides. ꝛ Priamus perſpicuū eſt. Alcides
em̄ rubuſtum fortem q̧ ſignificat. qualem illum legim⁹ extitiſſe
qui hercules poſtea cognominatus eſt. quaſi fama gloriaq̧ iuno
nis. quæ a græcis vocatur hera. Priamus vero a v̄bo priame.
quod emo ſignificat. deduci manifeſtum eſt. At illum ab Alci
de captum troianos poſtea emiſſe ꝛ grææcæ. ꝛ latinæ tradunt hi
ſtoriæ. Nam de virib⁹ ꝛ fortitudīe Herculis quid attinet præ
dicare? Et hæc quidē duo quemadmodum alia ꝑmulta. quib⁹
tot⁹ ille liber refert⁹ ē. ſecūdum rectā analogiam dicta reperian
tur. Uidem⁹ etiam ꝛ apud græcos ꝛ apud latinos pleraq̧ eſſe
nomīa. quæ ſec⁹ interp̄temur. q̄z voces ipſæ ſignificēt. Nam ꝛ
lucum dicim⁹, quod ob nimiam arboꝝ denſitatem luce quodā-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

modo careat, ⁊ parcæ, quo certe minime parcāt. Sic itē apud Platonem Cratylus cauillatᷣ in hermogenem cum nõ recte di-
ci hermogenem. hoc eſt mercurio genitum: quod doctrinæ ſcili
cet atqꝫ eloquētiæ nihil ſapiat. Unde hæc noſtra reperitᷣ oratio:
vt intelligant cæteri: qui te me amare experti non ſunt. nomen
tuū cõtrario eſſe ſignificato accipiēdum: q̄ꝫ vox ipſa videatᷣ oſtē-
dere. Nā non modo nihil in te habes amaritudinis: ſed es certe
plane dulcis ac perſuauis: id quod nõ ſolum omni tuo ſermone
declaras. ſꝫ etiam vniuerſa vita. Sꝫ de his malo apud alios q̄ꝫ
apud te ipſum ꝟba facē. Dediſti ad me binas ſuauiſſimas lrās.
quaꝝ vnas eodem accepi die. quo eram ad vrbem Romam ꝓfe
cturus. Itaqꝫ nihil tūc ocīj datum eſt reſpōdendi ad te. Alteræ
autem ſimul cum duobꝰ faſciculis aſparagoꝝ ſunt hoc tempore
mihi redditæ. quo me febrecula quædam eaqꝫ tertiana corripu
it. Quare nolim. mireris. ſi minus hilares hæ meæ litteræ ad
te ierint. Vix eīm iacēti in lectulo atqꝫ febriēti mihi vel ineptio
ra hæc dictare licuit. cum laboris etiam partem tuus ac meꝰ bo
nus accurſius piſanus in ſcribēdo ſibi vltro aſſumpſerit. Unū
autem nõ omittam me non minore admiratione ꝓſequi q̄ꝫ dele
ctatione orationem. qua in lrīs vteris. Et ſcribis tu certe non
modo apte ſed etiam pulchre. Itaqꝫ ꝓ noſtra ſingulari ac mutua
beniuolētia te etiam atqꝫ etiam hortor. vt qua cœpiſti. diligen-
tia incumbas ſtudijs litteraꝝ. ex quibꝰ crede mihi: lõge maioreꝫ
fructum ac diuturniorem cõſequere. q̄ꝫ ex omni tua quæſtuoſiſ
ſima mercatura. Meum Catonem ſaccum iuriſconſultoꝝ ho-
merum ſaluere plurimum iube. Præteēa velim meo nomīe mo-
neas Marium filium. vt cum Baldaſſare raxino ſe q̄ꝫmode-
ſtiſſime gerat. operamqꝫ det. vt amiciciam cum illo viro q̄ꝫ ini-
micicias maluiſſe intelligatur. Vale. Ex Mediolano. vij. kalᷣ.
maias. M. cccc. lix.

Franciſcus philelfus. Amareto man
nello ſalutem.

Facis tu quidem mi Amarete peramice. quod febriēti
mihi omnibꝰ humanitatis officijs opituleris. Et aſpa-
ragos accepi. ⁊ mala punica. Fuerūt ſane mihi vtraqꝫ pergrata
faciat deꝰ. vt ꝓpediem: quod ſpero. optoqꝫ. iucūdiora nobꝭ tua
ſint munuſcula. Nam animo tuo iucundius certe eſſe nihil po
teſt. Quod autem ad tuum attinet nomen. nõ facile ſententiam

mutare cõſueui: ꝑſertim eam: quam diligētiꝰ ante cõſiderarim. Præteꝗ̄ an ignoras nimis omne vicij loco duci: Si ita ⁊ mori bus es dulciſſimꝰ: ea ſimulata nomis amaritudo tantum affert temperamēti: vt omnia illa quaſi nimia dulcedo ad mediocrita tem quã dam redigat: qḋ vel meræ ꝟtutis eſt: vel laudabilis ha bitꝰ. Ad hæc nõne vides Pigellum tuũ nõ idcirco ita eſſe noia tum: qḋ vlla ex ꝑte ſit piger: quippe q̇ in rebꝰ gerēdis ſit vnus omnium ſtrenuꝰ maxime. Tu vt ante ad te ſcripſi: velim: omni opera atqꝫ diligētia lr̄is ſtudeas Hæc em̄ vna res cum multa ti bi adiumēta allatura ſit: tum erit aliquãdo nõ mediocre leuamē tum ſenectutis. Uale. Ex Mediolano. v. kalendas. maias. M. cccc. lxi.

Frãciſcꝰ philelfus Iohãni ⁊ Guidoni Antonio arcimboldo ſal.

QUpiēti mihi acerbiſſimũ luctuoſiſſimũqꝫ mœrorē: quē ex obitu Nicolai patris ſapiētiſſimi iurecõſulti. ⁊ gra uiſſimi ſenatoris ꝯcepiſtis: aliqua ſaltem ex parte leuatum ire: duæ ſane res ita aduerſant: vt vnde exorditurꝰ ſim: neſciã ⁊ mo leſtiſſima hæc febris: qua nõ mediocrit langueo ⁊ incredibis q̄ dam in optimum viꝝ illum beniuolētia: qua ſit: vt cõſolandus ipſe nõ minꝰ ſim: q̄ꝫ vos: quos cõſolaturꝰ accedo. Faciam tamē: vt potero: operamqꝫ dabo: vt quibꝰ in hac mea animi moleſtia re medijs vtor: ijs etiam vos ſi aptioribꝰ nõ licuerit: vti mecũ vna poſſitis. Non equidem negabo magnam eſſe iacturam noſtrã in obitu tãti atqꝫ talis viri ingēſqꝫ naufragium. Nõ em̄ morte no bis ſublatꝰ eſt vir vnꝰ ex pluribꝰ: ſed is ꝑfecto: quo alium nemi nem vniuerſa hæc gallia Ciſalpina neqꝫ incētiorem habuit. nec doctiorem. nec omni ꝟtutis genē meliorem. Liceat intueri for taſſe nõ nullos: q̇ ſingulari aliqua vel ingenij. vel doctrinæ. vel ꝟtutis præſtãtia int cæteros ſint illuſtres: ſed q̇ vnꝰ omnem ſi mul laudem ſit complexꝰ: præt vnum Nicolaum arcimboldũ: inueniamꝰ certe neminem. Hic publicis: hic priuatis in rebꝰ ⁊: domi: ⁊ foris ita cæteris huiꝰ tempeſtatis homibꝰ præſtabat: vt nõ minꝰ venerãdus colenduſqꝫ eſſꝫ: q̄ꝫ ⁊ diligendus. ⁊ amãdus. Offendebat neminem: ꝓderat omnibꝰ Nihil ſibi ducebat potiꝰ q̄ꝫ iuſticiam atqꝫ pietaceꝫ. Omnia ad officium boni viri: omnia referebat ad deum: quo perinde ac ꝑſente ⁊ intuente omnia: recte ſemꝑ ⁊ ſapiēter tum loquebat: tum agebat: quidquid ei aut agē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

dum. aut dicēdum eſſet. Illudqꝫ Platonis atqꝫ ſtoicoꝝ non re
minꝰ. qꝫ ꝟbo vſurpabat nō ſibi ſoli ſe natum eſſe. ſed bonis omni
bus. ſꝫ vniuerſo humano generi. Itaqꝫ alioꝝ etiam cauſas ac li
tigia ea animi grauitate integritateqꝫ penſitabat. acſi eſſent pro
pria. Hinc factum eſt. vt cariſſimꝰ eſſet omnibꝰ. præſtātiſſimo
autem noſtro principi ita gratꝰ ⁊ periucūdus. vt aliꝰ magis ne
mo. Quare in omnibꝰ rebus maximis illiſqꝫ difficillimis: quæ
in tam locupletiſſimo. ⁊ potentiſſimo principatu q̄ꝫ plurimæ ac
variæ quottidie occurrūt. vnum hūc Nicolaum arcimboldum
non intereſſe ſolum. ſed ita præeſſe ſemper inſtituerat. vt ſine eo
nihil innocenter. nihil ex animi ſui ſentētia fieri poſſe iudicaret.
Et ne ſim dicendo longior. q̄ꝫ vel res ipſa. vel tempus. vel pn̄s
mea corpis imbecillitas poſtulat. quemadmodū vniuerſa quon
dam græcia ī dubijs ſuis ac maximis cauſis ad Ariopagum ſe
referebat. ita nō modo totum hoc principis noſtri latiſſimum re
gnum. ſed omnis etiam hæc gallia Ciſalpina vnius illius viri
ædes cōtinuo petebat: ⁊ aſſidue frequētabat. quo aliq̇d inde aut
conſilij. aut auxilij iuſte pieqꝫ aſſequeretur. Et nemo certe vnq̄ꝫ
inuentꝰ eſt. qui quod conſiliū ille protuliſſet. non tanq̄ꝫ a ſolone
aliquo. aut ex ſacratiſſimo quodam iuſticiæ ⁊ totius ꝟtutis ora
culo prolatum eſſe cenſeret. Quis igitur nō iure doleat. atqꝫ ani
mo væhemētiſſime crucietur ī eius viri obitu. cuiꝰ vita ſaluti vt
ita dixerim. erat omnibꝰ: Quid tamē faciundum nobis ſit. q̇ ea
ſumꝰ nati neceſſitate. vt omnibꝰ ſit tādem moriēdum: Quidq̇d
autem fit lege naturæ. id certe etſi acerbum videri ſolet ob infir
mitatem humani generis. profecto nō modo ī mal' ducendum
non eſt. ſed ī bōis potius. Nec enī mors eſt īteritus. quo corpꝰ
ſimul animuſqꝫ diſſipatur atqꝫ deletur. ſꝫ quædam ſeparatio ip
ſius animi a corpore. hoc eſt imortal' naturæ a natura mortali.
Interit ſane homo exterior morte. non interior. q̇ quo ſolutior
ē vinclis moleqꝫ corporea. eo liberior redditur. eo ſui ſimilior.
eoqꝫ magiſ ac magiſ ⁊ viget. ⁊ ſapit. Quare ſi recte volumus rem
ipſam nobiſcum animo volutare. nō eſt nob' morte ſublatꝰ Ni
colaus arcimboldus q̇ ex his tenebris ītolerabilibuſqꝫ ærumnis
humanæ vitæ ī cæleſte regnum ad vitam ſempiternam eāqꝫ et
lucidam. ⁊ perſpicuam omniqꝫ gaudio abundātē euolauit. Re
cepit iam p̄mia bene actæ vitæ fruitur ꝯſpectu omnipotentiſ dei
Nulla re eget. null' laboribꝰ eſt obnoxius. Nunc lætat'. gaudet

exultat. quod id bonum tandem eſt ꝯſecutꝰ. quo aliud nullum ne
q̄ dici poteſt. neq; cogitari aut fœliciꝰ. aut beatiꝰ. Illiꝰ aũt glo-
ria & ſempiterno gaudio nos animi torqueri nõ amant; eſt. ſed ĩ
uident; & ad ſuũ cõmodum oĩa referent;. Quo certe nihil eſſe ar
bitror magis alienum ab aĩo ĩgenuo ac magno. Quãobrem ſi mi
hi audieritis doctori olĩ veſtro nobiliſſimi adoleſcentes. feret; eq̄
aĩo ac modice obitum Nicolai patris. quin potiꝰ operam dabit;
vt omni ĩduſtria atq; diligentia illius per omnis præſtantiæ ge
nus q̃ ſimillimi & dicamini. & ſitis. Quod vna re facile vob cõ
tigerit. ſi ꝟtutem paternam ſemper per omnem vitæ curſum ſe
qui imitariq; ſtudueritis. Id autem eo faciliꝰ factu eſt. quod reli
ctum ab eo vob eſſe ĩtelligit; locupletiſſimũ. & honoratiſſimum
patrimonium. ꝑ quod omnem vim ĩpetumq; fortunæ ſit; ꝓpul
ſaturi. Et q̄d ĩnq̃ patrimoniũ? Num p̄dia ac fundos. Et hæc
ſane nõ mediocrit. ſed aliud lõge maiꝰ. lõge pulchriꝰ. lõge diu
turnius. eruditionem bonaꝝ artium. q̄ nulli motui. nulli fortu-
næ ſubiecta eſt. Nam alteꝝ veſtꝝ vrbanis. alteꝝ bellicis laudi
bus erudiẽdum ſtuduit. Quibꝰ vtriſq; tota humana vita quã
duplicem eſſe natura cognoſcimꝰ cõtemplatiuã atq; actiuã. & cõ
ſtat. & habet ĩ laude. Nam q̇d ego dicã de pulcherria ſupellectili
amicoꝝ quos tot vob tãtoſq; reliq̇t. q̄t eiꝰ admirabil' ac ſumma
grauitas ꝑ ĩcredibilẽ magnitudinẽ meritoꝝ quottidie q̃ diu vi
xit. ſibi cõciliauit? Nec eñ minor vob cura habẽda eſt. vt ami-
coꝝ hæreditatẽ nõ deſerat;. q̃ vt reliquã rem oẽm pecuniariã
tueamini. Valete Mediolani ex ædibꝰ meis. v. Idus Maias.
M. cccc. lix.

Franciſcꝰ philelfus Iacobo lucenſi apoſtoli
co ſecretario ſal.

FRanciſcꝰ foſſatꝰ vir nobil' & humanꝰ idemq; ſplẽdidiſſi
mꝰ eques auratꝰ eſt mecũ ſumma familiaritate cõiunctus. hunc
ego tibi ꝓ noſtra ſingulari beniuolẽtia maiorem ĩ modũ cõmenc
do. Facies tu mihi ſane rẽ admodũ gratã. ſi curaueris. Frãciſcꝰ
meꝰ ĩtelligat meas apud te ꝯmẽdatiões ſibi fuiſſe non mediocri
adiumẽto. Q̄d vt facias. tãto ſtudio abs te peto. vt maiore ali
ud nihil poſſim. Scio te oĩa cupere mea cauſa. nihilq; omiſſuꝝ
quod huic viro vel ad rem. vel ad dignitatẽ ꝓfuturꝝ ĩtelligas.
Quare ne tuæ ꝑmultæ ac maxiæ occupatiões tibi ĩpedimẽto
ſint. q̄ tardius quod facto opꝰ fuerit. effectũ reddas. te etiã atq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

etiam rogo. Vale. Et me ſanctiſſimo domino noſtro q̄ diligen-
tiſſime cōmenda. Cui quod nihil adhuc obſtrepuerim poſt redi
tum meum ab vrbe Roma: tertiana febris fuit ī cauſa: qua quo
niam diuina benignitate iam ſum plane liberat⁹: quod præter
miſſum eſt. ꝓpediem reſartiam. Gregorium ſenēſem iureconſul
tum collegam tuum bene valere plurimum opto. Vale iterum
Ex Mediolano. xi. kal'. Junias. . M. cccc. lix.

Franciſcus philelfus. Amareto man
nello ſalutem.

His deinceps poſteaq̄ tertiana febre ſum liberat⁹. tui ad
me ierunt pulcherrimi aſparagi. q̄b⁹ etſi delectatus ſum
plurimum. qm̄ ab homīe amiciſſimo miſſi eſſent. lōge me tamē
magis magiſq̄ delectaſſent. ſi litteraꝝ tuaꝝ ſuauiſſimo comita-
tu vti voluiſſent. Id quod nō præſtitiſſe te. niſi mihi memoriæ
occurrerēt occupationes tuæ tum priuatæ: tum publicæ. æquo
animo haud ferrem. Erit tamē humanitatis tuæ. ſi cum quid
ocii nactus fueris. aliq̄d mihi ſcripſeris. Vale Ex Mediolano
viii. kal'. iunias. M. cccc. lix

Frāciſc⁹ phi. Johāni palæologo montiffer
rati marchioni ſal. pl. dicit

Non ſec⁹ nos omnes qui eloquētiæ ſtudium ꝓfitemur
illiberalitatis accuſandi ſum⁹. ſi p lrās amicos cōmen-
dare neglexerim⁹. q̄ vos pncipes. dum viros familiaris ac bene
uolos iuuare pecunia detractatis. In quam vicii labem ne ipſe ī
ciderem apud te: qui ſoles vn⁹ omnium eſſe liberaliſſim⁹. nō po-
tui tibi nō cōmendatum facē Demetrium palæologum iſtum.
qui tuæ excellētiæ reddidit meas lrās. Eſt em̄ vir nobil' ⁊ mo-
deſtus. itemq̄ plane dignus. cui in tāta ſua calamitate opem fe
ras ꝑbenigne. vt iis omnibus conſueſti: quos ex reliquiis illius
cōſtantinopolitani naufragii fortuna ſeruauit. Ego de hominis
dignitate ꝟbum ideo nullum facio qd̄ ſecum ipſe locupletiſſimū
teſtimonium affert. Reliquū eſt. vt bonæ Valitudini operam
des q̄ diligētiſſimam. quo tua humanitate q̄ diutiſſime vti poſ
ſim⁹. Vale Ex Mediolano. iiii. nonas iunias. M. cccc. lix

Frāciſc⁹ philelfus Xenophōti filio ſal

Quod tibi antea q̄ iſtuc eſſes ꝓfectur⁹: cōſilium dedi. id
q̄ vt facēs. iuſſi. idem repetam p lrās. Inſtituiſti me-
dicinæ operam dare. qd̄ ci⁹ rei nō modo non rep̄hendo. ſʒ valde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ment lau do: quā doquidem ⁊ medicina poſt magicam atq; poeti
cam eſt oīm laudatiſſimaꝝ artium vetuſtiſſima eaq; humano ge
neri admodum neceſſaria. ⁊ tu ad iſtiuſmodi ſcientiam videris
natura inclinatꝰ. Unum autem moneo: ac volo: ne te ante ad
medicinæ ſtudium cōferas: q̄ȝ dialecticen ac phyſicen oēm irē⸗
q; mathematicas diſciplinas q; diligētiſſime didiceris. Quibꝰ
quidem ipſis in ſtudijs quibꝰ præceptoribꝰ vti debeas: id quod
te etiam coram monui: cōſule hominem mihi amiciſſimū erudi
tiſſimumq; philoſophum ac medicum Johānem Marlianum
quo etiam aliquādo doctore vſurꝰ es. Noui em̄ hominum con⸗
ſuetudinem in iſtiuſmodi ſcholis: quāta circūcurſatio ſit: quan
tæ amicoꝝ p̄ces ad auditores alliciēdos. Itaq; volo te nō beni⸗
uolis hac i re: ſ; tibi ipſi mihiq; inſeruire. Paucis tenes ſenten⸗
tiam meam. de re pecuniaria ita curabo: ſi intellexero te admoni
tis iuſſiſq; paternis nuſquā receſſiſſe. Uale. Ex Mediolano.
viij. Idus Junias. M.cccc.lix.

Fracīſcꝰ philelfus. Othoni carreto Iu
reconſulto ſal.

CUm tuis iſtis binas a me lrās ꝟſibꝰ accepiſti: quarum
alteræ dant ad Pontificem Pium: alteræ ad Beſſari
onem meum. Cardinalem Nicœnum. Utraſq; tamen vt ipſi
cardinali q̄ȝ primum reddas: velim. Ignoſce breuitati epiſtolæ
meæ. tuaꝝ longitudinem lrāꝝ vt obliuiſcaris: rogo. Uale. Ex
Mediolano Idibꝰ Junijs. M.cccc.lix

Frācīſcus philelfus. Xenophōti filio ſal.

DEdi famulo quem miſiſti pecunias: quas petebas: non
eas fortaſſe: quas expectabas: ſ; quæ mihi ꝑ id tempo⸗
ris ſe obtulerāt. Noſti em̄ mores meos. Nunq̄ȝ diutius apud
me nummi hoſpitari cōſuerūt. Tu incumbe in id ſtudioꝝ genꝰ
quod es aggreſſus. Id autem eo debes facē libentiꝰ: quod nō te
mere: ſ; cōſulto ad eam te laudem cōtuliſti. Itaq; facito: ne fru
ſtra ſit diuturna tua cogitatio. ⁊ deliberatio diligens. Uale Ex
Mediolano Idibꝰ Junijs. M.cccc.lix

Frācīſcꝰ philelfus Beſſarioni cardinali
nicœno ſal.

DEdi pꝛis ad te diebꝰ pater clemētiſſime ⁊ lrās vnas ⁊
cum ijs carmē ſapphicum ⁊ adonicū: vt ītelligēs id qđ
tibi eſſe debet permultis argumētis exploratiſſimum: apud me

nihil eſſe antiquius: nihil venerabiliꝰ tuo nomīe. Nunc vero cū mecum animo repeterem: quāta in me humanitate benignitateqꝫ vſus eſt Reuerēdiſſimꝰ pater Proſper columna diaconꝰ cardinalis: dignꝰ ſane viſus eſt: quem aliquo veluti munuſculo reuiſerem. Itaqꝫ cum aliud nihil per id temporis opportuniꝰ mihi occurrēt: meos carminum libros idcirco ad eum dedi: vt breui aliqua ſaltem cōiectura cognoſcēt ſe nequaq̄ꝫ in homīe omnino ingrato ſuū beneficium collocaſſe. Quare tuam manſuetudinem vehement rogo: vt hoſce ei libros per tuū aliquē nuncium reddendos cures Vale. Ex Mediolano kal. iulijs. Milleſimo .cccc. lix.

Franciſcꝰ philelfus Proſpero Columnæ diacono cardinali ſalu.

Cum ad primum mēſem Januarium veniſſem Romā ſalutādi ſummi pōtificis Pij gratia: tu mihi pater reuerēdiſſime ſingularem beniuolētiam oſtēdiſti: nihilqꝫ eſt abs te p̄termiſſum: quod ad me ſummopere ornādum pertinēt Itaqꝫ dici vix poſſet: quāto me beneficio exiſtimem amplitudini tuæ obſtrictum eſſe. Ut igitur aliquo animi grati indicio cognoſceres quāti faciam benignitatem tuam: miſi tibi dono meos carminū libros ingenij munuſculum non fortunæ. Siquid mihi ꝑ hoc temporis ſe pulchrius obtuliſſꝫ. id longe libentiꝰ ad te dediſſem Verū tu vt es animo permagno ⁊ liberali: nō tam rem ipſam: quæ exigua eſt: q̄ꝫ donantis voluntatem penſitabis. Vale. Ex Mediolano. kal. iulijs. M. cccc. lix.

Frāciſcꝰ phi. Nicolao canali iuriſcōſulto equiti aurato ac bryſianoꝝ p̄fecto ſal.

Quanti ego ſemper fecerim ac faciā florētiſſimū venetorum ſenatum. etſi ipſe optimꝰ teſtis es: volui tamen: vt etiam aliquo meo carmine id cæteris omnibꝰ eſſet cognitū. Itaqꝫ videas: volo: quæ ad inclytū ducem veſtꝝ Paſchalem malipperium diebꝰ proximis cecini. Ea vero ſi ꝑſpicne itellexero veſtro p̄ncipi reliquiſqꝫ patricijs g̃ta extitiſſe. reddar deinceps quoqꝫ ad ſcribēdum alacrior. Vale. Ex Mediolano. v. Idus iulias. M. cccc. lix

Frāciſcꝰ philelfus. Aloyſio burræ philoſopho ac medico ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Q Ui amicoꝝ in ſe officia euētu potiuſquā ratione. ⁊ cō-
ſilio metiunt᷑: nō poſſum eos nō rerum imperitos iudi-
care. Nā cū nullū aīal. vt philoſophis placet: agē dicam⁹ prǽt
hominem eum. ī quo perfect⁹ inſit racionis vſus. ob idq; et mu-
lieres. ⁊ pueri ǽque atq; mentecapti huiuſcemodi excellētiǽ io-
pes eſſe exiſtiment᷑: quidquid ſecūdum rationē ⁊ cōſulto agitur:
recte agitur. etiam ſi caſu aliquo aut fortunǽ vitio ad effectum
ſuū pducí nequeat. Itaq; ego me tibi mi Aloyſi debere plurimū
fateoꝛ quippe quem intelligam nihil omnino ptermiſiſſe: quod
mea putaueris intereſſe. Quare tuū fuerit oib⁹ in reb⁹ ita me vti
vt iis ſoles: quos habes amiciſſimos. Nihil eñ poſſit accidere
neq; paruū. neq; magnum: quod nō ſim tua cauſa q̄ſtudioſiſſi-
me ſuſcepturus. Uale. Ex Mediolano. xi. kalen. ſeptembres.
M. cccc. lix.

Franciſcus philelfus Phoebo capellǽ ſalu.

Q Uǽ ad te ſcripſit magnific⁹ vir patrici⁹ clariſſimuſq;
philoſophus. atq; iurecōſultus Nicolaus canalis ora-
toꝛ veſter de grǽcis libris illis vǽnalibus ea vt q̄ diligentiſſi-
me cures. tanto abs te pto ſtudio: vt maioꝛe aliud nihil. Sole-
bas tu peregregiam quandam humanitatē benignitatemq; prǽ-
te ferre. Nunc neſcio quomodo elatiore animo actus es minus
q; liberalis. Num fortaſſe ſimul cum rei elatione animus quoq;
elatioꝛ eſt redditus. ⁊ auarus? At malim te pauperem bonum:
q̄ malum diuitem. Uale. Ex Mediolano. xvii. kal. nouēbres
M. cccc. lix.

Frācifc⁹ philelfus Nicolao varoni ſal.

S Cio te nō mirari: quod tādiu nihil ad te ſcripſerim: id-
q; nō tam ex occupationib⁹ meis: quibus publice priua-
timq; obruoꝛ: q̄ ex nimio tuo otio. cui quātum videre videoꝛ li-
benter deditus mihi ſǽpenumero frequentiſſimis meis litteris
inuitatus non ioco ſolum: ſed etiam ſerio nunq̄ es reſpondere
ſolitus. At nunc cum tua opera vti inſtituiſſem. viſus es admo-
nendus nec otio te apud me excuſatum iri: vbi nihil reſpōderis:
nec ob meas mihi vllas occupationes ignoſcendum: ſi de tuo of-
ficio quicquam dubitaro. Quid eſt igitur: quod abs te velim?
nempe hoc tempore aliud nihil: niſi vt virum cariſſimum Lo-
dovicum caſellā aedas meis v̄bis. cumq; roges: vt q̄ mea cauſa
eſt curatur⁹. ea quāto maturi⁹ poteſt: pducat ad calcem. Nā ſp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

in ſtadio tempꝰ terere laborioſum eſt. ⁊ minꝰ laudis parit. Nec
illud Terētianum obliuiſcat̄ Si nō poteſt fieri: qđ vis: id velꝫ:
qđ poſſit. Plura quottidie ab deo petimus. Sed qđ dat: accipi
mus. eiqꝫ grām vel referimꝰ: vel agimꝰ: ſi minꝰ quam debemus
ſaltem quam poſſumus. Tu interim vale: ac responde: ſi nō om
nino es ocioſus. Ex Mediolano. xvij. kalendas nouembres.
M. cccc. lix.

Franciſcꝰ philelfus Lodowico caſellæ ſal.

QUin in dies magis magiſqꝫ tuas lrās expectarez meqꝫ
mora ipſa ꝓpe cōficerēt: viſus es admonēdus: ne patiarꝭ
diutiꝰ me pendere. Nam ambiguo animo vix eſt moleſtiꝰ quicqꝫ
Et qꝫqꝫ mihi ambigēdum videbat̄ nihil: tamē longior tua taci
turnitas quādam præ ſe ferebat ſollicitudinē: qua vt me leues
qꝫprimum: te etiam atqꝫ etiā rogo. Id ſi feceris. tāto me tibi be
neficio reddes obſtrictum: vt ad ſummum nihil ſit acceſſurꝫ. Et
quid poſſis: intelligo. ⁊ quāto me amore ꝓſequeris: nō ſum ne
ſcius. Uale. Ex Mediolano. xvij. kalendas Nouembres. M
cccc. lix.

Franciſcꝰ philelfus. Pio ſecundo pontifice
maximo ſal. plu. dicit.

ABeunti mihi nuꝑ ex Urbe Mantua quo vna cum ꝓn
cipe meo Franciſco Sphortia ad diem a tua ſanctitate
cōſtitutum: ob orādi officium veneram: renūciauit Gregorius
Lollius tuo nomīe ad paucos vſqꝫ dies ſe mihi ſignificaturꝫ per
lrās: quam potiſſimū rem tibi eſſem gratificaturus. Expectaui
igit̄ permagno cum deſiderio ac item expecto: quid mihi iuſſurꝰ
ſis. Atqꝫ nihil ꝓfecto neqꝫ optatiꝰ mihi: nec iucūdius cōtingere
poſſit. qꝫ aliqđ mihi argumētum oblatum iri: quo meam erga
te fidem atqꝫ pietatem liquido diluciteqꝫ perſpicias. Itaqꝫ tuaꝫ
beatitudinem ⁊ oro. ⁊ obſecro maiorem in modum: vt quid om
nium maxime ſim facturꝰ: me iubeas qꝫprimum certiorē fieri.
Scis eīm nihil eſſe nobis ꝓcioſius peculium tempore: qđ ſemel
amiſſum nulla rōne poteſt recuperari. Et hac de re ſatis. Uenit
ad ſanctitatem tuam Lāpugninꝰ biragus vir cum doctꝰ ac mo
deſtꝰ in ꝓmis: tum vetere mecum familiaritate beniuolētiaqꝫ cō
iunctꝰ. Et eſt is ſane dignꝰ: quem habeas in illorꝝ hoim nume
ro atqꝫ ordine: q̄ tibi ſunt cariſſimi. Nam ad eruditionis ac ge
neris ſplēdorem accedit rerꝝ pluriumꝝ atqꝫ maximarꝝ vſus: quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

is ad obſequia præſtātiſſimi illiꝰ ⁊ ſapiētiſſimi ꝑncipis Philip-
pi mariæ diu multumq; ꝟſatꝰ nō mediocrē laudem reportauit.
Nam q̊d loquar de fide ⁊ innocētia Lāpugnini: quæ tāta ſemꝑ
eſt habita: quāta in viro optimo eſſe maioꝛ nō poſſit: Quare ſi ī
rebꝰ gerēdis huiꝰ viri ſtrenuitate ⁊ ꝓbitate vti volueris: nihil erit
ampliꝰ: qđ reqras. Præterea vtcūq; de re decreueris: beneficiū in
hūc collatum nō mediocri tibi laudi atq; gloriæ eſt futurū. Nec
nouꝰ aut inquilinꝰ aduenit in romanam curiam Lampugninꝰ
quippe qui Nicolao Quinto pōtifici maximo diſertiſſimoꝝ ho
minum optimorūq; viroꝝ: vt noſti: ſtudioſiſſimo ⁊ familiariſſi
mꝰ. ⁊ cariſſimꝰ fuit. Habet autem idem Lampugninꝰ meꝰ duo
egregia opa ex græco in latinum cōuerſa eloquium: q̄ tuo ſplen
didiſſimo nomi dedicare inſtituit. Habet etiam vir prudentiſſi-
mꝰ aliud quiddam: qđ tibi puto nō ingratum fore. Itaq; mul-
tis ratiōibꝰ futuꝝ ſpero: idq; vehement opto: vt nō fruſtra vir
huiuſmodi ad ſanctitatem tuā veniſſe videat. Qđ autem meum
eſt: ego te pater beatiſſime q̊bꝰ poſſum precibꝰ etiam atq; etiam
rogo: atq; obteſtoꝛ: vt quoniam docti ab Apolline ſeruādi āple-
ctēdiq; ſunt: tu q̊ es totiꝰ ſapiētiæ ⁊ bonitatis numen in terris:
ita excipias hūc viꝝ: vt oēs intelligāt meam cōmendationē nō
vulgarem fuiſſe apud tuam beatitudinē: cui me q̄z deuotiſſime cō
mendo. Vale diu ac fœlicit̄. Ex Mediolano. xvi. kal̄. nouem-
bres. M. cccc. lix

Frāciſcꝰ philelfus Gregorio lollio iurecōſul
to ⁊ apoſtolico ſecretario ſal.

Quæ ad pōtificem maximū de Lanpugnino birago ab
me ſcripta ſunt: vt ea q̄z diligētiſſime cures: te ꝑ mutua
nr̄a beniuolētia etiā atq; etiā rogo. breue aūt illud qđ vocāt: ad
mediolanēſem archiepiſcopū ꝓ fratre Gaſparino: vt q̄z primum
abſoluas: atq; ad me des: tātope abs te peto: vt maioē ꝑtē nihil
poſſim. Vale q̄z fœliciſſime vna cū diſertiſſimo Iacobo lucēſi col
lega tuo. Ex Mediolano. xvi. kal̄. nouēbres. M. cccc. lix.

Franciſcꝰ philelfus. Aloyſio burræ pħo
ac medico ſal.

Exiſtimo te ex alijs nō null̄ accepiſſe q̄z me hōrifice ī pu
blico chriſtianorū oīm ꝑncipū ac regū cœtu ꝓ Frāciſco
Sphortia duce noſtro habētem orationem excepit pōtifex maxi
mꝰ Pius ſecūdꝰ. Itaq; hac de re nihil ad te ſcribo. Habes eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cines tuos eoſqꝫ primarios. qui præſentes corāqꝫ fuerūt. Quod abs te væhementer peto. intelliges poſtea. id qđ ne negligas. te rogo atqꝫ oro plurimū. Uale. Ex. Mediolano. xv. kal. nouembres M. cccc. lix

Franciſc⁹ philelfus Gregorio Typhernio ſal.

QUam ego rem tuā apud ꝑncipē neqꝫ neglexeri: neqꝫ negligā: ex lrīs Cicchi ad me poteris itelligē. Pꝛīceps ad biduū hic futur⁹ dicit. Bono ſis aio: volo. Cognoſces em̄ eū me in te fuiſſe: q̄ eſſe debeo: h̄ eſt amātiſſimū ꝛ cupidiſſimū tui. Uale. Ex Mediolano. xii. kal. nouēbꝛes. M. cccc. lix

Frāciſc⁹ phi. Johāni petro eutychio ſal.

COgnoui ex binis lrīs tuis te nihil eoꝝ neglexiſſe: q̄ abeunti mihi corā ipſe receperas. Itaqꝫ laudo cū officiū tuum: tum ſingularē erga me beniuolētiam: q̄ nihil eoꝝ ꝑtermittas: quæ mihi grata fore cēſueris. Maximum feret ad te Xenophon fili⁹ ꝛ id quidē ad ꝑximū natalē chꝛiſtianū. Fieri ex te certior cupio. ꝛ q̄d legati frācoꝝ regis publice expoſuerint: ꝛ ad qđ temp⁹ abituri exiſtimenť. Præterea ſiquid aliud noui ſit: qđ dignū putes auditu. Uale cū parētib⁹ ꝛ vniuerſa domo. Ex Mediolano. vi. kal. decēbꝛes. M. cccc. lix.

Frāciſc⁹ philelfus Nicolao canali eq̄ti aurato ac iurecōſulto ſal.

HEri dedi ad te lrās. ꝛ cū iis carmē ad veſtꝝ principem quæ q̄dē oīa tibi reddita eſſe nō dubito. Reliquū eſt: cures: vt intelligā q̄ꝫ gratū ſit ſtudiū noſtꝝ cū tibi ſapiētiſſimo atqꝫ ſummo viro: tum patriciis cæteris: in ꝑmiſqꝫ ipſi ꝑncipi: quē audio aio eſſe ingēti ꝛ ꝑbenigno. Nā ſi animaduertero grata eſſe: quæ facim⁹. alacrioꝛ reddar in poſteꝝ. Tibi em̄ iāpꝛidē noui mea omnia voluptati eſſe. Itaqꝫ libenti⁹ cōmētari tecū ſoleo. ꝛ æque de tuis laudib⁹ loqui bene ac ſentire. Uale. Ex Mediolano ꝑdie nonas decēbꝛes. M. cccc. lix

Frāciſc⁹ phlelfus Johāni petro eutychio ſalu.

CUm ꝑximis lrīs q̄s ſexto kalē. decēbꝛes ad te dedi erat etiā epiſtola ad aquiliēſem cardinalē: quā ei puto reddidiſſe te Reliquū eſt: cures: vt is ad ea reſpōdeat: q̄ ab me ſcripta ſunt. Præterea q̄s in ꝑītial rās accipis ad ꝑncipē tuū ꝛ redde iſti q̄ꝫ diligētiſſime. ꝛ vt q̄ꝫ pꝛimū aliq̄d reſpōdeat: ne negligas veli. Uale. Ex. Mediolano. iiii. Id⁹ decēbꝛes. M. cccc. lix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſcꝰ philelfus. Agapeto romano iure
cõſulto. ⁊ apoſtolico referẽdario ſal

SEcretariꝰ mutinenſis epiſcopi cum ꝓximis diebꝰ iſtinc
mediolanũ reuertiſſet: me noĩe tuo ſaluẽ plurimũ iuſſit: addidit
qꝫ id qđ mihi notiſſimũ erat: quãta me q̃ꝫ mirabili ꝓſeq̃reris
beniuolẽtia. Utrũqꝫ certe ꝑgratũ fuit: ſꝫ illud multo ⁊ gratius
et iucũdius: qđ omnes norint nos mutua caritate cõiunctos eẽ
. Itaqꝫ habeo tibi grãs: qđ das operã: vt ꝑ te intelligãt oẽs ami
ciciã noſtrã nõ eſſe vulgarẽ. Idqꝫ vt ſedulo facias: etiã atqꝫ etiã
rogo te. Et quoniã vel græcoꝝ vetere ꝓuerbio quæ amicoꝝ ſũt
cõmunia eſſe debẽt. Iohãnem petꝝ eutychiũ ꝓbatis moribꝰ ado-
leſcẽtem ⁊ eũdem doctũ ac diſertum mirifice diligo: quem etiam
æque diligi abs te volo. Scio enim q̃ꝫ te vehemẽt obſeruat.
Quare quibuſcũqꝫ in rebꝰ poteris: cura: is intelligat ſe tibi mea
etiam gratia eſſe cariſſimũ. Nam audio eũ carmẽ cõpoſuiſſe ne-
ſcio qđ in laudem Pij põtificis maximi. Fauẽdum eſt iſtiuſmo
di ætati quæ tãq̃ꝫ lydus equus hortatꝰ in campo alacriore cur
ſu nitat ad laudem. Tu me ſanctiſſimo dño noſtro vnice cõmen
da. Clariſſimũ iurecõſultũ ⁊ apoſtolicũ ſecretariũ Gregoriũ lol
lium vt meis vbis plurima ſalute impartias: cupio: ab eodemqꝫ
cõtendas: vt quæ ſe dixit ad me ꝑpediẽ ſcriptuꝝ: ne diutiꝰ remo
rat. Uale. Ex Mediolano ꝑdie Idus decẽbres. M.cccc.lix.

¶ Frãciſcus phielfus Iohãni petro eutychio ſal.

ET literas quas miſiſti: omnis accepi. ⁊ tua ſum diligẽ
tia mirifice delectatꝰ. Ad humaniſſimum Agapetum
noſtꝝ ita ſcripſi: vt te velle intelligebam. Cardinalis aquilien-
ſis litteras idcirco Lazaro arretino nondum reddidi: quod hic
aberat profectꝰ: neſcio quo. Dicebatur autem ad quatriduũ re-
diturꝰ. Itaqꝫ nihil eſt: quod interea temporis ſcribam ad patri
archen. Nam rerum omnium ſum incertus. Cum intellexero
nomen picentis iſtius mei dabo ad eum litteras. Id enim neqꝫ
tu mihi declaraſti: neqꝫ ex alio cognoſcere potui. Uelim tamen
eum ſaluere iubeas meo nomine Rogeſqꝫ vt vel materno ſermo
ne (vt aiunt) in cõmentarium redigat: quæ putat magnanimo
et munificẽtiſſimo illi põtifici eſſe auditu iucũdiſſima. Nã quã
tum Sphortiados carmi licet iſerere: id ego neqꝫ oblitꝰ ſum in
hãc diem: neqꝫ in poſteꝝ obliuiſcar. Uale. Ex Mediolano. idi
bus decembribꝰ. M.cccc.lix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Gabrieli cõdulmario ſal
IOhãnes petrꝰ eutychius fecit me ſuis lr̄is certiorẽ: quãta beni-
uolẽtia me cõplecteris: quodqꝫ nihil omittis: qđ meis vel com
modis: vel honoribꝰ cõductuꝝ putes Itaqꝫ iure habeo tibi grãs
qđ nullo a me ꝓuocatꝰ officio vltro volueris de me q̄ꝫ optīe me-
reri. Ego aũt operã dabo: ne videar erga te mutua caritate īferi-
or tuis meritꝭ Igit̄ in te ſitũ eſt: vt oībꝰ in rebꝰ me vtaris ꝑ arbi
trio tuo. Uale. Ex Mediola. xi. kal'. Januarias. M. cccc. lix.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Johãni frãciſco gonza
gæ ꝓtonotario ſal. pl. dicit
MEum quoddã negociũ Johãnes petrꝰ eutychius meo
nomīe tibi referet: cui vt adſis ac faueas: te etiam atqꝫ
etiã rogo. Ħ mihi gratiꝰ hoc tp̄e facẽ nihil potes. Itaqꝫ hac in re
velim mihi liq̄do oſtẽdas: quãtum apud te valeã. Nõ em̄ igno
ras: q̄ꝫ te vehement' obſeruo. Uale. Et me illuſtribꝰ parẽtibus
tuis cõmenda plurimum. Ex Medialano. xi. kal'. Januarias.
M. cccc. lix.

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Lodowico cardinali
aquilienſi ſal. plu. dicit
NOn mediocre mihi documẽtũ ꝓbuiſti pr̄ clemẽtiſſime
tuæ erga me vel benignitatꝭ: vel caritatꝭ Itaqꝫ habeo ti
bi grãs q̄s debeo maxias: q̄s ipſas etiã puto breui me tibi vel iu
dicio tuo relatuꝝ ſi minꝰ vberes: alacris tñ ac tibi nõ iniucũdas
Nã quæ reliq̄ ſunt. Gabriel ſecretariꝰ tuꝰ vir doctꝰ ac diſertꝰ ti-
bi v̄bis meis corã exponet. q̄ ſi abs te ꝓbatũ iri cognoro: tãto be
neficio me afficies: vt nihil ad cumulũ poſſit accedere. Uale Ex
Mediolano. xi. kal'. Januarias. M. cccc. lix

¶ Frãciſcus philelfus. Antonio becharię ſal
XEnophõ filiꝰ quæ tibi referet v̄bis meis: a me iuſſus re
laturꝰ eſt. Itaqꝫ nõ ſecꝰ ea oĩa accipe: ac ꝑfice: q̄ꝫ ſi me co
rã loquẽtem audires. Hoc ꝛ ꝓ officio feceris. ꝛ ꝓ amiciciæ no-
ſtræ lege. Cũ ex vrbe Mãtua decederẽ. Eſſemqꝫ ĩ itinere: mihi ĩ
ter equitãdum renũciatum eſt ampliſſimũ põtificẽ veronenſem
Hermolaum barbaꝝ illic agẽ dies iam cõpluſculos. Itaqꝫ non
potui nõ moleſte ferre: qđ ea de re nihil antea didiciſſem. Nam
pro ea quæ mihi ꝛ cũ eiꝰ patre Zacharia ꝛ cum patruo frãciſco
viris grauiſſimis ꝛ optime de me meritis vetꝰ ac ſumma fuerat
amicicia: ꝑq̄ꝫ diligẽtiſſime eũ ſalutatũ adiiſſem. Quod quoniã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

factum nõ eſt: tu velim me apud eꝰ dignationē q̃z diligētiſſime
purges: addaſq3 gratiſſimū mihi facturū ſeſe: ſi orõnes duas q̃s
in poetas luſit: q̃z primū ad me dederit. Nõ em̄ mediocriter eiꝰ in-
genio eloquentiaq3 delector. Nā legi eas ita corruptas librarij
vicio: vt voluptatē quā ex illarū lectione cepiſſem nõ mediocrem
magna ex pte diminuerit. Uale. Ex Mediolano. vi. kal'. ianu
arias. M. cccc. lix.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Gregorio lollio iurecõſulto
et apoſtolico ſecretario ſal.

Quanq̃z ſciebā vel nulla mea cõmendatiõe meos oĩs eē
tibi cõmēdatiſſimos: tamē vt Marij filij honeſtiſſime
volūtati morem gererē: ita eū tibi cõmendo: vt ne me q̃dē ipm
neq3 diligētiꝰ: nec ex aĩo magis poſſim. Nõ eo facio libētiꝰ: q3
tibi audeo affirmare talē eſſe Marium: quē tua ſingulari beniuo
lētia dignū ſis iudicaturꝰ. Cætera tu ex ipſo cognoſces. Ego nõ
deſino expectare qđ ad me pdiē te pſcripturū affirmabas. Id
autē in hāc diē nõ feciſſe te plurimū miror. Uale. Ex Medio-
lano. vi. kal'. ianuarias. M. cccc. lix.

¶ Frãciſcꝰ phi. Beſſarioni cardinali nicœno ſal. pl. dicit.

Cum Johãnes mariꝰ filiꝰ Mantuam petēt Pij põtifi-
cis maximi ⁊ ſalutādi ⁊ adorādi gr̃a: iuſſi: vt oĩm pmū
tuā amplitudinē adiret: cui mētē3 ſuam oēm animūq3 exponēt
Itaq3 rogo te: vt oibꝰ in rebꝰ ita eū cõmendatū habeas: vt illos
ſoles: quos vel ipſos: vel ipſis natos cariſſimos habes Hac vna
re mihi vix quicq̃3 gratius potes facē hoc tempore. Uale pater
clemētiſſime. Ex Mediolano. vi. kal'. ianuarias. M. cccc. lix

¶ Frãciſcꝰ philelfus Agapeto romano iurecõ
ſulto. ⁊ aplico referēdario ſal.

Venit iſtuc Mariꝰ filiꝰ iuuenis vt vidē poteris ⁊ mode
ſtꝰ. ⁊ doctꝰ. Cauſam acceſſionis ſuæ ipſe tibi corā declarabit.
Quibuſcūq3 in rebꝰ poteris: te rogo ita ei adſis: vt me tuis ijs
velles: quos maxīe diligis: habeſq3 cariſſimos. Uale. Ex medi
olano. vi. kal'. ianuarias. M. cccc. lix

¶ Frā. phi. Nicolao canali iurecõſulto. ⁊ eq̃ti aurato ſalu.

Qui tabellariꝰ diebꝰ ſupioribꝰ meas lrās tibi reddidit:
acitem has tibi eſt redditurꝰ: renunciauit mihi idcirco
te ſibi nullā dediſſe ad me epiſtolā: quoniā eam alteri neſcio cui
antea cõmendaſſes. Ego autem qđ ſcripſeris neſcio. Unū ſcio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Me vehemēter cupere tuas lrās. q̇ppe q̇ nullas acceperi. Quaẽ
ſi meo i prææſētia dſiderio morē geſſeris habebo tibi nō mediocrē
gratiā. Uale. Ex. Medilano. v. Jdus. ianuarias. M. cccc. lx
Franciſc⁹ philelfus. Albertho zancario enochi filio ſal.

QUereris mi alberthe et id q̇dem nō oīno iiuria qd nihil
i hāc diem ad lrās tuas tibi reſpōderim quas bis ꝛ iterꝫ
ad me dederas Par enī fuerat. ne ea te voluptate fraudarē. q̄ꝫ p
mutua noſtra beniuolētia ex oīb⁹ meis ſcriptis capere ſoles non
mediocrē. Sed quid i cauſa fuerit. paucis accipe. Memini qn̄
qꝫ ſolere te religioſis quibuſdā tuis adeo delcāri. vt aliā omnez
vrbanitatis ꝯſuetudinē vel cōtemnas vel negligas Jd autē etſi
minime repræhendēdū exiſtimo quippe qui res diuinas hūanis
rebus oīb⁹ lōge ducā anteponēdas. tamē ita oē ꝯtēplatiōis ſtu
diū quod in ꝑſpiciētia veritatis poſitū ē. laudādum arbitror. vt
nulla fiat actiōi iiuria. Nā ſi nullū aīal agē a viris ſapientib⁹ di
cit præter hominē eū. q̇ ꝑfcā vtatur ratione. certe niſi malimus
aut muliēs: aut pueri: aut ĳs etiā inferiores eſſe q̄ꝫ viri: ab actio
ne abduci nō poſſum⁹ præſertim ea: quæ ꝓprie ac vero dicitur
actio. ꝛ laudat ab omnib⁹. Quis em̄ ignorat tātum eſſe ſplēdo
rem magnitudinemqꝫ ꝟtutis: vt etiam improbis admirabil' ſit
Jtaqꝫ nō indocte Cicero noſter omnem ꝟtutis laudem actione
illuſtrari cenſuit. Quæ igit me cauſa retardarit: vt ſeri⁹ tibi re
ſpōderim, vides. Nūc autem quia te vrbaniorem factum anim
aduerto: faciliorem me videbis. Nō em̄ me iucūdiſſimi ſales tui
quib⁹ facetiſſime in lrīs vſus es: mediocrit delectarūt. Accedūt
elegātes illæ tuæ laudationes: quib⁹ es vſus in noſtꝝ ſplēdidiſ
ſimum equitem auratum Galeacium mareſcoptum ob pulcher
rima illa munuſcula: quæ ab eo miſſa ſignificaſti præſtātiſſimo
munificētiſſimoqꝫ duci Borſio. Omnia pulchre facta. Sed ni
hil mea ſentētia pulchrius: q̄ꝫ quod ethruſco carmine aptiſſime
ſimul ꝛ perpolite Galeacius me⁹ capream illam nō mitem ſolū
et manſuetam: ſed ꝛ prudentem ꝛ diſertam locutam facit apud
egregium illum principem. Quod autem mihi gratias agis de
Hieronymo noſtro: nō poſſum te nō mirari: quod ea in me lau
des: quas ſine magno facinore negligē non potuiſſem. An es ob
lit⁹ quæ amicoꝝ ſunt: ea cōmunia duci oportē. Ego Hierony
mum æque diligo ac filium: nō ſolum quia tu⁹ eſt fili⁹: ſed etiā
quia talis eſt. Jtaqꝫ eſto bono animo. Nō minus omnib⁹ ei i re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bus deſuturus: ſum q̄z vel Mario vel Xenophonti. Is nūc ab
eſt cum franchino comite ad lacum verbanum. Quottidie expe
ctantur. Cum redierint: vtriqꝫ litteras tuas reddam. Uale cū
vniuerſa domo. Ex Mediolano pridie Idus ianuarias. M.
cccc.lx.

¶ Frācīſc⁹ philelfus. Theodoro gazæ ſal.

NOn mediocri afficior deſiderio audiēdi tui. Poſteaq̄m
viſendi facultas eſt intercepta. Itaqꝫ facis tu quidem i
iuriam: qui totiēs græce ſuperiore tempore ꝓuocat⁹ a me litte-
ris: nunq̄z reſpōderis ne dum verſu. ſꝫ ne proſa quidem. cum in
vtroqꝫ dictionis genē excellētiſſim⁹ ſis. Idem autem nūc ne lati
ne facias. rogo. Sunt hic nō nulli perdocti in philoſophia viri
ac iidem medici. qui quoniam græce neſciūt videre cupiūt lecti-
tareqꝫ latina illa Ariſtotelis ꝓblemeta. quæ annis ſuperiorib⁹
in latinum cōuertiſti eloquium. Quare mihi rem gratam factu
rus es: ſi licebit ꝑ te mihi homib⁹ ⁊ amicis. ⁊ eruditis gratifica-
ri. Aut igit̄ tuū iſtiuſmodi ꝓblematum codicem ad me excriben
dum mitte redituꝝ ad te q̄zprimum. aut eum iſtic excribi cura.
mercedemqꝫ librarij ꝑ lrās nobis ſignificato ⁊ aduolabit ad te.
Id vt ꝓpediem effectum cures. te etiam atqꝫ etiā rogo. Præte
rea me cupio facias certiorē. quo in ſtatu ſint res tuæ. quas for
tunatum iri væhementer cupio. Uale. Ex Mediolano pridie
Idus ianuarias. M.cccc.lx

¶ Franciſcus philelfus Pio ſecūdo pōtifici
maximo ſal. plu. dicit.

QUm nulla te laude animaduerterim delectari pater be-
atiſſime præt̄ eam. quæ ⁊ vera ſit ⁊ permodeſta. ego cui
nihil eſt illuſtrius. nihil præclarius ſplendidiſſimo nomīe tuo.
volui ex ipſo te intelligē. q̄z ſim ei⁹ rei diligēs obſeruator. Itaqꝫ
principium vndecimi Sphortiados libri idcirco ad te dedi. vt
videres eam orationem. qua te vſum facio. cum orator es miſſus
a Frederico cæſare ad Mediolanenſem populum. quo ſe is tem
pore in libertatem hoc eſt in atrociſſimam teterrimamqꝫ tyran
nida vendicarat. Nā ea in re orator eſſe volui. non poeta. Nul
lis enim figurationibus ſum vſus. Rem ita expoſui. vt geſta ē.
neqꝫ in aliam ſpeciem conuertendo traduxi. Siquid autem eſt
a me prætermiſſum. tuæ manſuetudinis benignitatiſqꝫ fuerit.
qui veritate vnus omnium delectaris. me facere certiorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Uale pater beatiſſime. Et me cõmendatū habe. Ex Mediolano Idib⁹ ianuarijs. M. cccc. lx.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Bernardo iuſtiniano ſal.

NEſcio q̄d aliud mihi potuiſſꝫ grati⁹ renūciari: q̄ꝫ quod hoc die ex Johãne variſino cognoui. Is eñ interrogãti mihi rediſſeſne adhuc ex illa regia legatione. ⁊ reuertiſſe te reſpõdit. ⁊ tibi eſſe q̄ꝫoptime. Qui quidē nunci⁹ eo mihi iucūdioꝛ fuit: qđ venet⁹ quiſpiã: vt ille de ſe affirmabat. ⁊ cui ſuperi maleſaciãt: alit̃ de te mihi reſpõderat. Ingētis igit̃ grates habeo imoꝛtali deo: qđ te mihi ſeruat incolumē. Johanni aūt variſino grãs quoqꝫ debeo nõ vulgaris: q̄ me tãta ſollicitudĩe liberarit. ⁊ ĩcredibili animi leticia affecerit. Nam q̄d mihi potuiſſet iucūdius cõtinge͂: q̄ꝫ qđ certioꝛ fact⁹ ſum te habere q̄ꝫoptime: cui⁹ etiã memoꝛia recreabar: Reliquū eſt: vt veterē noſtrã ſummãqꝫ amiciciã mutuis tum officijs: tum etiã lr̃is foueam⁹. ⁊ ei aliq̄d ĩ dies cum op⁹ fuerit: addam⁹ in cumulū. Uale. Ex Medilano. xiij. kal̃. februarias. M. cccc. lx.

¶ Franciſcus philelfus eq̄ti aurato ac iurecõſulto Nicolao canali ſal.

QUod ad quintū Idus ianuarias tibi ſcripſi: idē vt ĩ pñtia ĩtelligas volo: me nullas in hãc diē abs te lr̃as accepiſſe: quas ita deſidero: vt vix aliud quicq̄ꝫ magis. Quo q̄dē me deſiderio ſi q̄ꝫprimū leuaueris: habebo tibi grãs immoꝛtal̃. Uale. Ex Mediolano. ix. kal̃. februarias. M. cccc. lx

¶ Franciſc⁹ philelfus. Xenophõti filio ſal.

ACcepi tuas lr̃as: q̄s ad decimū kal̃. februarias dederas ex Ferraria. Munificētiam ducis boꝛſij nihil ē: qđ admirer. Facit eñ ex ↄſuetudine ſua ⁊ ꝓ ſingulari ſua ĩ nos dilectione. Profectionē ad venetos nõ poſſum nõ ꝓbare. Nã ſoli veneti mihi viſi ſunt hac tempeſtate ĩ italia: qui ꝟtutē colãt. Reliquę vl̃ ciuitates: vel ꝑncipat⁹ ſtationes ſunt: nõ poꝛt⁹ De me volo meo nomine ꝟbum nullū facias. Pꝛetea te ac itē Mariū moneo atqꝫ hoꝛtoꝛ. ⁊ ꝑ iure paterno veſtꝝ vtriqꝫ iubeo: nequid agatis temē. neq̄d inſolent̃. Si modeſtia volueritis ⁊ grauitate vti: quietiſſima iſtic vobis. ⁊ cõmodiſſima ſedes parata eſt. eaqꝫ perpetua. Marcheſium meū bene valē opto. Fac me q̄ꝫprimum certioꝛem de veſtra re omni. Uale. Ex Mediolano. iij. kal̃. februarias. M. cccc. lx.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Petro perleoni ſal.

LEonardum griphum modeſtum adoleſcẽtem. ⁊ muſaꝝ in primis ſtudioſum æque diligo ac ſi eſſet filius. Is a Marcheſio noſtro viro præſtãti ⁊ perhumano accerſitꝰ Venetias venit: tum vt homĩ amiciſſimo atqꝫ optimo morem gerẽt: tum etiam vt vrbem florẽtiſſimam coram ac pñs intuerẽt. Hũc ego hortatꝰ ſum: q̃ꝫdiu iſtic futurꝰ eſt: te quottidie adiret. Is a nobis inſtitutꝰ nõ latine modo perpulchre callet: ſꝫ græce etiam cœpit. Itaqꝫ rem mihi pergratam facturꝰ es: ſi meo Leonardo plane oſtẽderis tibi mea omnia eſſe cariſſima. Vale cum pudiciſſima vxore. ⁊ tuis omnibꝰ. Ex Mediolano. iij. kal'. februarias M.cccc.lx.

¶ Franciſcus philelfus. Lodowico gonzagæ Mantuæ marchioni ſal.

COnſueſti perſæpe Lodowice princeps eos poetas non mediocrit' laudare: q̇ ita res vero geſtas figurationibus quibuſdam effingerẽt: vt a veritate nuſquã diſcederẽt. Qua tua grau[i] ſapiẽtiqꝫ ſentẽtia q̃ꝫ ego fuerim delectatꝰ: ex ijs poteris nõ obſcure animaduertere: quæ in octauo Sphortiados noſtræ libro nõ vere minꝰ q̃ꝫ breuit' percurrimꝰ. Itaqꝫ ſi res tuas præclaras ⁊ magnas arida ſum quadam ⁊ pretenui orõne cõplexus: te ipſum accuſa: q̇ in audiẽdo de tuis laudibꝰ perdifficilis eſſe ſoleas. Vale. Et me vt facis: ama. Ex Medilano kal'. februariis M.cccc.lx.

¶ Franciſcꝰ philelfus. Othoni Carreto iureconſulto ſal.

AVdiui nunc ex homine amiciſſimo eo te die meas lrãs Pio pontifici maximo reddidiſſe in naui: quo ex vrbe Mantua deceſſiſſꝫ. Quare ſum miratꝰ nihil abs te mihi litterarum in hãc diem redditum eſſe. Itaqꝫ rogo te: vt me q̃ꝫprimuꝫ facias certiorem: quomodo res habuerit. ⁊ quid ille reſponderit. Hoc erit mihi væhement' gratum. Vale. Ex Mediolano. iij. Nonas februarias. M.cccc.lx

¶ Frãciſcꝰ philelfus. Mario filio ſalu.

LEctitaui lrãs tuas: q̈s ad xviij. kal'. februarias ex Mãtua ad me dederas. Nam eæ ad quartum Idus februarias mihi ſunt redditæ. Intellexi cõſilium tuũ omne: quod nõ poſſum nõ ꝓbare. Reliquũ eſt: vt me facias q̃ꝫprimum certiorem. ⁊ q̇d

egeris. ⁊ quid ſperes. Unũ illud nõ deſinam te monere: vt oibꝰ in rebꝰ te modeſtum præſtes ⁊ cõſtantem in ꝑ mis. Cetera quæ ſcribis: curabunt recte. Uale. Ex Mediolano. iiij. Idus febru arias. M. cccc. lx.

Frãciſcꝰ philelfus Xenophõti filio ſal.

POſt eas quas ex ferraria lrãs ad me dederas. accepi priores alteras ex Mantua. ⁊ cũ illis etiam id panni. qd tibi abdũti iuſſerã. Res quomodo ⁊ Mantuæ. ⁊ ferrariæ geſta ſit intellexi. Nũc ſcire cupio: qd iſtic agatis. ⁊ quid ſperetis. Date operam ⁊ tu. ⁊ frat. neqd a vobis temere neqꝫ factum: neqꝫ dictum videatur. Uale. Ex Mediolano. iiij. Idus februarias. M. cccc. lx.

Frãciſcꝰ philelfus Marcheſio variſino ſal.

MArius ac Xenophon filij fecerũt me ſuis lris certiorẽ q̃ꝫ ſecum perhumanit ⁊ ꝑbenigne te geras. Qđ etſi mihi dubium nõ erat: tamẽ id etiã eoꝝ lris audiſſe iucũdiſſimũ fuit. Uos vt tibi cõmendem opꝰ non eſt. Scio eñ q̃ mea oĩa tibi ſunt cariſſima. Intelligẽ aũt ex te cupio: num iſtic Mario quicquã ſperãdum ſit. Eſt eñ ⁊ diſertꝰ ⁊ doctꝰ peregregie. Cõmẽdo etiã tibi Griphũ noſtꝝ. Uale. Ex Mediolano. iij. Idꝰ februarias. M. cccc. lx

Frãciſcꝰ philelfus Bernardo iuſtiniano ſal

GRatiſſimæ fuerũt mihi litteræ tuæ: qbꝰ quod ſcire cupiebam: paucis abſoluiſti. Iucũdiſſime etiam audiui de filij tui nuptijs: quem nõ dubito talem eſſe. q ⁊ te patre ⁊ auo illo ſapiẽtiſſimo atqꝫ ſummo viro dignꝰ ſit ab omnibꝰ iudicandꝰ. Deꝰ tibi talem tueatur incolumem tantãqꝫ fortunam. Quod aũt ad me attinet: nolo tibi vllo pacto ĩ mẽtem cadat quicq̃ꝫ eſſe mihi in vita ſuauius aſſidua recordatione. Leonardi illiꝰ mei. cuiꝰ etiam nomie ita ſoleo recreari. vt eo me beatiorem exiſtimẽ: quo magis magiſqꝫ de illiꝰ maximis diuiniſqꝫ ꝟtutibꝰ prædicator accedo. Itaqꝫ veterẽ amiciciã noſtram nõ ſeruabo ſolum. ſꝫ quoniam nihil addi poteſt ad cumulum. diligent impolluteqꝫ ſeruabo. Et hac de re ſatis. Uenerũt iſtuc duo filij mei Mariꝰ ac Xenophon quos tibi qđ nõ ignorẽ eſſe cariſſimos. nihil eſt opꝰ: vt commẽdem. Coguoſces ſane obſeruantiſſimos tui nomis. Uale. Ex Mediolano ꝓdie Idꝰ februarias. M. cccc. lx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſcꝰ philelfus Petro medici Coſimi
filio ſalutem

L Ibꝝ de iocis ⁊ ſerijs quem ex quattuor illis p̄mis vltio
ad te dedi. vt redire cures ad dn̄m. te admodũ rogo. Jis autem
rebꝰ ſi cognoro te interdũ delectari reliquos deinceps libros mit
tam etiam breui. Non poſſum p̄terea nõ mirari. q̄d Nicodemi
noſtri ꝓmiſſa tamdiu cunctent. Itaqꝫ rogo te. vt amicum mo/
neas neſcire me. in iociſne an in ſerijs cum ſuis illis ꝓmiſſis po
nendus ſit. Uale. Ex. Mediolano. idibus. februarijs. Mille
ſimo. .cccc. lx.

¶ Franciſcus philelfus. Othoni carreto
iureconſulto ſal.

Q Uanq̄ꝫ me tuae ex Reuero litterae eo maxime delecta/
rũt. quod intellexerim: quod mihi quidem perſpicuum
erat. meum tibi negocium omni cordi eſſe. facies tamẽ rem mi/
hi longe gratiorem ſi ad ea ꝓpediem reſpõderis. quae ad tercium
nonas februarias tibi ſcripſi. Lupimꝰ em̄ ſtudium noſtꝝ omne
nõ modo in media verſari laude apud doctos ⁊ claros viros. ſed
ei maxime ꝓbatum iri. cuiꝰ gratia tãtum muneris ſuſceperimꝰ
Tu q̇d velim nõ ignoras. Ego tuas hac de re litteras expecta/
bo potiuſquã ꝓ numeris numeros. quibꝰ adeo abundamꝰ. vt cũ
ombi antiquitate cõtendere non dubitemꝰ. ſi ꝟba potiuſquã nũ
mos numerare oporteat. Uale. Ex Mediolano. xv. kal. mar:
tias. M. cccc. lx

¶ Frãciſcus phielfus Lodowico cardinali
aquileienſi ſalutem plurimam dicit.

N On poſſum equidem nõ quottidie maiore in te vnum
nõ obſeruãtia modo. ſꝫ etiam pietate quadã accẽdi atqꝫ
inflamari pater clemẽtiſſime. cum vel tuã veterem beniuolenti
am erga me vel quottidiana merita cõſidero. Itaqꝫ dies atqꝫ no
ctes cogito. quidnã egregiũ poſſim de me p̄ſtare. quo aliq̄ tãdem
ex parte tam grãde aes alienũ ſi minꝰ reipſa. voluntate ſaltẽ diſ/
ſoluere incipiam. Quare cum etiã atqꝫ etiam huiuſmodi meos
cogitatꝰ animo volutarem: inueni deniqꝫ nullum a me tibi refer
ri cõuenientiꝰ poſſe officium q̄ꝫ immortalitatem tui ſplẽdidiſſi/
mi nomis ſempiternã. Quid em̄ magno ⁊ ſapiẽti viro cidemqꝫ
principi quodãmodo in eccleſia dei aut gratius eſſe. aut iucũdiꝰ
debet. q̄ꝫ ſi cognorit rerꝝ a ſe geſtarum ac ſummae ꝟtutis gloriã

in omnem poſteritatem diffuſum iri: Scim⁹ ſane oēm hu i uſce vitæ bonitatem ſic habēdam eſſe in bonis: ſi cum cœleſti boītate cōuenerit. Quod ſi cœleſtis gloria expetit̄ maxime ab interiore homīe: quis ambigat humanā hāc gloriā quæ ab optimis actio nib⁹ manat: nullo pacto ab exteriore homīe negligi oportē: Si mens homis quidquid cogitat: quidquid agit: debet ad diuinæ mētis ſpeciem illam quam ideam vocauit Plato: ita referre: vt aliud nihil neq̨ velle: nec ſequi: nec imitari exiſtimet̄: niſi qđ di uinaꝝ rerum pn̄tat imaginem: certe ſi gloriam illā cœli æternā deſideram⁹: ne hāc quidem cōtemnere poſſum⁹: quæ vel præmi um eſt: vel teſtimoniū bene actæ vitæ Utcunq̨ tamē res habz: cum ego tibi pater ampliſſime pro multis erga me tuis ⁊ im mortalib⁹ beneficijs mai⁹ quicquā referre nō habeam: ſtatui ora tione ſaltem mea quantulacūq̨ ea ſit: æternitati cōſulere illuſtri um tuaꝝ ⁊ inumerabiliū laudum: vt omnes intelligāt apud me animi gratitudine extitiſſe antiqui⁹ nihil. Qua quidem ī re tua etiam mihi opa op⁹ eſt: quo nihil temere: nihil inepte a me factū iudicet̄. Quid autē velim: ⁊ q̇d expediat. Gabriel cōdulmarius dignationis tuæ ſecretari⁹ tibi nomīe meo corā exponet. Uale. Ex Medialano. viij. kal'. martias. M. cccc. lx

Frācisc⁹ philelfus Gabrieli cōdulmario ſal.

Etſi iā plæriq̨ dies præteriere: poſteaq̄z vnæ mihi lr̄æ tuæ redditæ ſunt: tamē quia ꝓpediem aliud neſcio q̇d ſcriptur⁹ videbare: diſtuli etiam ipſe ad ea reſpōdere: quæ ſcripſe ras. Nūc autem cum viderē omnino ſilere te: ſtatui paucis rem abſoluē. Equidem qđ ſcribis fore ꝑiucūdum Reuerēdiſſimo pa tri Lodowico cardinali aquilieſi ſiquid dignū de laudib⁹ ei⁹ ſcri pſero: ita id ab me factum iri cupio. vt aliud nihil magis Et q̄z q̄z ei⁹ res geſtæ ita magnæ ſunt: ita illuſtres: vt nullius viri au res latere poſſint: tamē aliqua ſunt. quæ mihi iſtinc abſenti vel incognita ſint: vel dubia Itaq̨ tui laboris fuerit vel poti⁹ diligē tiæ vniuerſam iſti⁹ tanti ⁊ tam nobilis pōtificis vitaȝ breui ora tione ⁊ tanq̄z ꝑ capitula complecti. ⁊ id quidem materno ſermo ne quem vocāt. Qđ ſi feceris q̄zprimū tibi oſtēdam. quāti ego et fecerim ſemꝑ. ⁊ in dies magis magiſq̨ faciam Lodowicum cardinalem: quo mea ſentētia ali⁹ nullus eſt in Romana eccle ſia neq̨ animi magnitudine clarior. nec in omni ꝟtuti genere p̄ ſtātior. Ad cætera autem quæ ſcripſiſti. nihil habeo. qđ reſpō

deã: niſi prius tuas lrãs accepero. Uale. Ex Mediolano. viij.
kal'. martias. M. cccc. lx.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Bernardo iuſtiniano.
Leonardi filio ſalu.

QUanq̄ʒ intelligo vel ex primis tuis lrís mea tibi om-
nia cordi eſſe præſertim ea: quæ mihi ⁊ honori: vt ſcrib
et cõmodis eſſe ducas: tamẽ nõ deſinam abs te petẽ: vt ſiquã do
id maxime aut feceris: aut factur⁹ ſis: in pñtia ita facias: vt om
nes intelligãt tuam erga me beniuolẽtiam tantam eſſe: q̄ʒ quæ
maxima vel dici poſſit: vel cogitari. Nam q̄ in re tua mihi ope-
ra vſui eſſe queat: nõ te præterit. Quãtum autem valeas ⁊ au-
ctoritate. ⁊ gratia apud omnes: nõ ſum neſcius. Uale. Ex Me
diolano. vij. kal'. martias. M. cccc. lx

¶ Franciſcus philelfus. Nicodemo Tran
chedino ſalutem

QUæ hinc abiens curatuꝝ te recepiſti: ſi dabis operam:
vt efficias: fiet nõ mediocris acceſſio ad meum ĩ te amo
rem: qui tamẽ eſt tant⁹: vt augeſcere nullo pacto poſſe videatur
Expecto in dies magis atq̄ʒ magis lrãs tuas officij plenas ⁊ di
ligẽtiæ: quæ ſpes ne me fallat: vehement' opto. Nam quãtum
mea cauſa velis: nõ ignoro. Præteꝛ nõ te fugit q͛d debet viuis:
ſi mortuis præſtet officium: nõ eãdem grãm præ ſe ferre. Reli
qua tu vel me recicẽte cognoſcas. Tu ſatis ſuperq̄ʒ efficies ſi q̈t
tum poteris: feceris Nec em̄ cõſilium ⁊ diligẽtia min⁹ laudi du
cat: q̄ʒ euent⁹. Orationem illam noſtram quã videre cupiebas:
ex Donato actiolo cõſequere. Uale. Ex Medilano. vij. kalen.
martias. M. cccc. lx

¶ Frãciſc⁹ philelfus Donato actiolo ſal.

QUod ſerius reſpõderim tuis lrís: nõ tam vlla mea oc-
cupatio fuit in cauſa: q̄ʒ quod oratio illa cuius memine
ras: peregre ꝓfecta nondum reuerterat ad dominum. Eam igit'
idcicco ad te dedi: cum nũc primum redijt domum: vt intellige
res quãti fieri oporteat. Uereor em̄: ne ſumm⁹ amor: quo mihi
afficeris: decipiat te. Nam laudes illæ de me tuæ tãtæ ſunt: vt
niſi donat⁹ eſſes: hoc eſt ſingulari ꝟtute prædit⁹: nõ poſſem nõ
dubitare: ne mecum luderes. Sed noui pudorem. noui modeſti
am tuam. Quare ſuſpicor falli te amoris vehemẽtia: qui argũ
etiã aliquem nõ nunq̄ʒ ſolet ex oculatiſſimo reddere viſus inopẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Sed multo me illud magis delectauit: quod per tuam te gra-
uem illam elegantemqꝫ epiſtolam intellexerim aliud nihil in bo
nis ducere, q̄ꝫ ꝟtutem ⁊ honeſtam vitæ actionem. Et ſentis tu
quidem recte. Siqua em̄ in hoc humanæ peregrinationis curri
culo vel fœlicitas: vel fœlicitatis imago inueniri poteſt: ea om-
nis ſola honeſtate cōficitur. Honeſtum autem eſſe queat nihil:
quod minꝰ per actionem: quæ extrinſecꝰ fit: aut per eam ſaltem:
quæ intrinſecꝰ. quam ἐνέργειαν græci vocāt: perſpicue eluce
ſcat. Et in hac ſane ꝟtutes intellectuales omnes poſitæ ſunt: in
illa autem mortales. At his vtriſqꝫ honeſtum omne cōſtari q̄s
ambigat? Id autem tātam vim habet: vt vel ſolum immortali
tatem polliceat̄. Itaqꝫ nō abſurde dicere Stoici viſi ſunt id eſſe
et ſummum. ⁊ ſolum bonum: quod honeſtum ſit ⁊ ſecūdum vir
tutem. Reliqua vero omnia quæ vel corpori: vel fortunæ tribu
ta ſunt: talia eſſe volūt: vt præter ſelectionem nihil in ſe habeāt
aut præclarum: aut magnopere appetendū. Sequere igitur mi
Donate virtutem: vt facis: eamqꝫ complectere: quo ⁊ tibi hono
ri. ⁊ patriæ emolumēto. ⁊ amicis voluptati futurus ſis. Uale
Ex Mediolano. vij. kal'. martias. M. cccc. lx.

Frāciſcꝰ philelfus. Guilielmo iuuenali
vrſino ſal: p. dicit.

Mirraris fortaſſe tu: quod nullas iamdiu litteras meas
legeris. Cuiꝰ quidem rei cauſa eadem mihi fuit: quæ ti
bi: qui quoniam occupatiſſimꝰ es: litterarꝫ nihil ad me dare tan
to tempore potueris. Sed cum in p̄ſtitia. R. pater Hermolaꝰ
barbarꝰ veronēſis epiſcopus vir ſumma eruditione: ſumma elo-
quentia æque præditꝰ atqꝫ vitæ ſanctimonia illuſtriqꝫ virtute
iret apoſtolicꝰ legatus ad chriſtianiſſimum regem Karolum:
eſſetqꝫ cum eo mihi nō mediocris familiaritas: volui in ſummis
etiam occupationibus meis aliquid ad te ſcribere: quod tibi gra
tum fore exiſtimaſſem. Scito igit̄ bene valere me. et percupere
væhementer ex te audire: cur factum ſit: vt cum iampridem dediſ
ſem ad regiam maieſtatem longiorem illam vel epiſtolam: vel
orationem de agēdo exercitu aduerſus turcos. ⁊ ſari hacenos: ni
hil mihi vnq̄ꝫ ea de re in hanc diem neqꝫ a rege: neqꝫ ſaltem a te
ipſo reſpōſum eſſet. Nō poſſum em̄ non vereri: ne minꝰ illa for
taſſe ſit reddita. Noui em̄ cum eximiam regis benignitatem in
omnes: tum ſingularem tuam beniuolētiam erga me. Sꝫ quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

niam quid ea de re accidiſſet: neſciebam. dedi huic ipſi epiſcopo
eius orationis ad te exemplum. ⁊ cum ea orationem item illam
quam modo in publico vniuerſaliqꝫ cōſiſtorio apud Pium pon
tificem maximum pro Frãciſco Sphortia mediolanenſium du
ce Mantuæ habuiſſem. Reliqua tu: vt facto opus fuerit: admi
niſtrabis: modo te non lateat quidquid idem epiſcopus Hermo
laus nomine meo dixerit: meum id eſſe totum: quod vt amiciſſi
me ⁊ q̃ꝫ diligentiſſime cures: te plurimum rogo. Uale Ex Me
diolano. v. Nonas martias. M.cccc.lx.

¶ Franciſcus philelfus. Marcheſio va
riſino ſalutem

CUm tuæ me omnes litteræ ſemper delectarunt: tũ hæ
potiſſimum: quas hoc die abs te accepi. His enim me
certiorem facis: quanta cum omnium non grauiſſimorum ſena
torum modo: ſed illuſtriſſimi etiam iſtius principis beniuolen-
tia ⁊ laude Marius filius ⁊ dictauerit publice in ſenatu. ⁊ docu
erit. Quæ quidem res etſi ob alias permultas rationes mihi p-
grata eſt: ob eam tamen admodum iucunda: quod in eius ciui-
tatis portu anchoras eſt iacturus: quæ ⁊ vẽtorum omnium va
cat turbine. ⁊ optatiſſima quiete quadam tranquillitateqꝫ abun
dat. Itaqꝫ meo nomīe filiũ hortare: vt nullis neqꝫ vigilijs nec
laborib⁹ parcat: quo expectationem iſtam quam de ſe tam multã
tam præclaram apud florẽtiſſimum eundemqꝫ ſanctiſſimũ vene-
toꝝ ſenatum fœlici inicio cõcitauit: eam non ſolum in dies am-
plificaſſe verum etiam ſuperaſſe exiſtimetur. Nihil eſt ei ad ſum
mam laudem vtilitatemqꝫ defuturũ. ſi ſtudium atqꝫ diligẽtiam
ingenio ſimul doctrinæqꝫ addiderit. Quod de Xenophõte filio
ſcripſiſti nõ improbo. facilitatis modo conſtãtiæqꝫ meminerit.
Uale anime dimidinm meæ. Ex Mediolano. v. nonas marti
as. M.cccc.lx.

¶ Frãciſc⁹ philelfus Mario filio ſal.

CUm ex alijs non nullis tum ex modeſtiſſimo ⁊ optimo
viro nobiſqꝫ amiciſſimo Marcheſio Variſino qui pro
Franciſco Sphortia principe noſtro Venetijs oratorem gerit:
ſum certior factus quanta cum laude tua ⁊ admiratione omni-
um proximis diebus coram illuſtriſſimo iſto principe Paſcha-
le malipperio, in publico florentiſſimoque ſenatu et dicta-
ueris ex tempore et dixeris ſine vlla intercapedine primo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

die argumēta duo ac triginta ſingula notarijs ſingulis in omnī
dicēdi genere ꝑ eoꝝ volūtate: a quibꝰ eiuſmodi materiæ ſunt ꝓ
poſitæ. ⁊ duobus deinceps diebꝰ erudite eloquenterqꝫ docueris.
Quæ quidem res quāta me voluptate referſerit: debes nō obſcu
re intelligē. Quid enī parentibꝰ poteſt iucūdius auditu cōtingē
præclara filioꝝ fama: in quoꝝ nomis claritate ipſoꝝ quoqꝫ no-
men ſplēdidius eluceſcit. Perge igit̄ fili mari: vt cœpiſti. Es ī
vna omnium quæ ſub ſole ſunt: vrbium locupletiſſima. nobiliſ-
ſima optima. Nihil iſtic tibi defuturꝫ eſt neqꝫ ad emolumētum
nec ad gloriam: nec etiam ad quietem atqꝫ trāquillitatem: niſi
tu tibi defueris. Sunt enī veneti ⁊ humaniſſimi ⁊ liberaliſſimi
omnium. ⁊ ij quidem tales ac tanta animi tum altitudine: tum
gratitudine præditi: quibꝰ etiam ſeruire: vt ita dixerim: ſumma
libertas ſit. Ponas volo ex animo tuo planeqꝫ abijcias cætero-
rum omnium ⁊ populorū ⁊ principum rem omnem reliquam.
Pacatiſſimum iſtic tibi ſi ſapias: ⁊ fructuoſiſſimū futurum eſt
domicilium. Unum ſane volo: memineris nihil magnum ac p̄
cipuū licere mortalibꝰ ſine magno labore cōſequi Quanqꝫ tibi q̄
labor accidere poteſt: qui nō ſit cum incredibili voluptate cōiun
ctus? Studendum eſt. pernoctādum ſæpe. Eo enī plura doctu
rus es: quo plura percucurreris: lectitaueris: edidiceriſ. At quo
plus ſtudij ⁊ vigiliæ in re præclara cōſumit̄: eo ingenium acuti
us reddit̄. doctrina eruditior. eloquētia copioſior atqꝫ expediti-
or. Nulla eſt tāta ꝩtus: tāta præſtātia: quæ ſi aſſidua vacaue-
rit diligētia: nō fiat cōtinuo deterior. Diligētia vero ipſa tātam
habet in ſe vim: tātam dignitatē: vt vna ſit ꝩtus: qua reliquæ
omnes ꝩtutes cōtineri videant̄ Quare ſi paternis admonitioni
bus parere inſtituis: id quod te velle nō ſolum puto: ſꝫ etiā hor
tor: ac iubeo: ſi vir doctiſſime eruditꝰ haberi vis: ſi cupis eloquē
tiæ laudibꝰ vero perpulchreqꝫ inſigniri: vtere docēdo ſcribēdoqꝫ
diligētia. Quod autem de Xenophōte fratre ſcripſiſti: nō vitu-
pero. etſi italiæ potiuſquā dalmatiæ finibꝰ eum teneri cupiebam
fuiſſetqꝫ vtriqꝫ veſtrū lōge cōducabilius magiſqꝫ honorificum
ſi vna ⁊ ſtudere ⁊ viuere: qꝫ diiūgi tāto terraꝝ atqꝫ aquaꝝ tractu
maluiſſetis. Et Marieta. ⁊ filij bene valent ac item cæteri no-
ſtri omnes. Uale. Ex Mediolano quarto Idus Martias.
M. cccc. lx

¶ Franciſcꝰ philelfus. Bernardo Pontano ſal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Et officiū tuū in Mariū ꝛ Xenophōta filios ꝛ ſingula
rem beniuolētiam erga me facio eq̇dem plurimi Tibiqꝫ
habeo grās: qd̄ cum nihil ipſe de te meruerim: tāta in me ac me
os ꝛ humanitate. ꝛ benignitate ſis vſus Itaqꝫ ſi quid in me eſſe
animaduerteris: qd̄ tibi vel vſui eē poſſit: vl̄ voluptati: ita id eē
in tua poteſtate poſitum exiſtima: vt quæ maxime tua ſunt Nā
eo īgenio ſū ijs morib⁹ inſtitut⁹: vt nihil ſit: qd̄ malim: q̄ꝫ ꝛ ḡtiſ
ſimū haberi me ꝛ a nemīe bñficio ſuperatū iri. Quare vti me po
tes oīb⁹ in reb⁹ ꝑ arbitrio tuo. Uale cū Petro nr̄o ac reliq̇s tuis
oīb⁹. Ex Mediolano. iiij. Id⁹ martias. M. cccc. lx

Franciſc⁹ philelfus. Jacobo lucenſi apoſtoli
co ſecretario ſal.

Tabellarij ne an fortunæ vitio factū ſit: neſcio: alicuius
certe aut vitio: aut errore factū eſt: vt lr̄æ tuæ quas ꝓdie nonas
octobres ex Mantua ad me dederas: vix eas tandem ꝓdie Idus
martias acceperim. Itaqꝫ ſi ſerius tibi reſpōſum ē ad id: qd̄ pe-
tieras: nulla factū eſt culpa mea. Habes iſtic Othonē carretū q̇
Frācīſci Sphortiæ mediolanēſiū ducis res curat oratorio titu
lo apud Pium pōtificē maximū. Huic iſti quoniā mecū vetere
familiaritate atqꝫ beniuolētia iunct⁹ eſt: ſiquā do tuas ad me lit-
teras dederis: nō fruſtra dederis. Sꝫ nūc ad id: qd̄ petebas: pau
cis accedo. Ais tu quidem cū ſcripſiſſes dieb⁹ illis ſummo florē
tinæ reipublicæ magiſtratui ea: quæ pius pōtifex tibi mādarat:
ſubdidiſſe in q̄dā epiſtolæ particula credim⁹ iſtā rempublicā ho
nori ſuo nō defuturā. fuiſſeqꝫ nō nullos: q̇ barbaꝝ te potius q̄ꝫ la
tinū aſſererēt: quippe q̇ cōtenderēt aut nō iſtam rempublicā: ſed
iſtanc dici oportuiſſe: aut addendū fuiſſe veſtrā vt credim⁹ iſtam
rempublicā veſtrā honori ſuo nō defuturā Omniū primū debes
tu mi Jacobe cōtent⁹ eſſe iudicio tuo ꝓſertim ea in re: quæ apud
viros doctos latini ſermonis eoſdē diſertos in dubitationē nun
q̄ꝫ venit. Inuidentiū aūt imprudentiū ve latrat⁹ cōtemnere habe
reqꝫ ꝑ nihilo magni ꝑfecto animi ē. Nā aduerſus eos mōtis ī
portuniores ſunt pulcaciores qꝫ turbulētiſſimi vētoꝝ flat⁹: qui ꝛ
altiores ſunt ꝛ firmiorib⁹ inniti radicib⁹. Uerꝫ vt morē gerā pe
tēti hac in re tibi ſentētiam meā: eam int̄ hic ꝛ iſte ꝓnomia dif-
ferētiam eſſe prudētiſſimi grammatici voluerūt: vt hic circa p-
ſonam loquentē attēdat: iſte vero circa audientē: ac ſi a pma ad
ſecūdam perſonam haberet oratio. Ut huic amico meo cum tuo

iſto familiarī magna eſt ꝯtentio. Eodem modo cum tu in pñtia
ſis Senæ: ego vero Mediolani: ꝗ rectiſſime dicet̃ ſi ita ad te
ſcripſero maturiorē ſane futuꝝ ſuſpicor tuū in hāc Vrbē aduen
tū: ꝗ in iſtā meū. Et eadem quoqȝ rō eſt eoꝝ aduerbioꝝ omniū
quæ localia a grāmaticis nomīata ab iiſdem ꝓnomib⁹ formant̃
Vt hic noui habem⁹ nihil: qđ ſiquid iſtic vob̃ acciderit: ſcire cu-
pio. Et regis hiſpanoꝝ oratores: qui dieb⁹ ſuperioribus hac iter
habuerūt: ad qđ temp⁹ iſtuc peruenerint: facito me ꝗ primū cer
tiorem. Qđ ſi aliunde quoqȝ exempla deſideras. Cicero tibi locu
pletiſſim⁹ auctor fuerit. Is in orōne ꝓ. P. Sextio ſic ait. Da
bes igit̃ quod ex me quæſiſti: q̇ eſſent optimates. Nō eſt natio:
vt dixiſti: ꝛ cohortari auſus eſt in hac cauſa vos iudices: vt ali-
quā do eſſetis ſeueri: aliquā do medicinam adhiberetis reipubli-
cæ. Nō ea eſt medicina: cum ſanæ parti corporis ſcalpellum ad
hibet̃ atqȝ integræ: carnificina eſt iſta ꝛ crudelitas Hi medentur
reip. qui execant peſtem aliquam tanqȝ ſtrumam ciuitatis. idem
in oratiōe pro. P. Quintio. Morit̃ in gallia Quintius: cum
adeſſet Næuius. ꝛ morit̃ repentino. hæredem teſtamēto reliq̇t
hūc. P. Quintium: vt ad quem ſumm⁹ mœror morte ſua veni
ebat: ad eūdem ſumm⁹ honos quoqȝ ꝑueniret. Quo mortuo nec
ita multo poſtea ī galliā ꝓficiſcit̃ Quintius: ibi cū iſto Næuio
familiarit̃ viuit annū fere ſimul. Idem in oratiōe pro. P. Syl
la. Deniqȝ iſtā ipſam ꝑſonā vehemētem ꝛ acrem quā mihi tū
temp⁹ ꝛ reſp. impoſuit: iam volūtas ꝛ natura ipſa detraxit Illa
eñ ad breue temp⁹ ſeueritatē poſtulauit. hæc ī omni vita lenita
tem miſericordiāqȝ deſiderat. Idem rurſus in ep̄la ad Curionē
Putareſne vnqȝ accidē poſſe vt mihi v̄ba deeſſent: neqȝ ſolū iſta
veſtra oratoria: ſȝ hæc etiam leuia noſtratia? Ad hæc ne pluri-
b⁹ apertiſſimā rem ꝓſequar. In epiſtola idem Cicero ad Lentu-
lum Valeriū iureconſultū ita ſcribit. Cur eñ tibi hoc nō gratifi
cer: neſcio: præſertim cum his temporib⁹ audacia ꝓ ſapiētia lice
at vti? Lentulo noſtro egi ꝑ lrās tuo nomie grās diligent̃. Sȝ
tu velim deſinas iam noſtris lrīs vti. ꝛ nos aliquando reuiſes.
Et ibi malis eſſe: vbi aliq̇ numero ſis: ꝗ iſtic: vbi ſol⁹ ſapere vi-
deare. Quanqȝ qui iſtinc nūc veniūt: partim te ſuperbum eſſe di
cunt: qđ nihil reſpōdeas: partim cōtumelioſum: qđ male reſpō-
deas. Nam qđ dicūt addendū fuiſſe veſtram: id ex tam multiſ ex
emplis liquido iudicari poteſt. apud indoctos eñ aliq̇d valeat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

fortaſſis: apud veteros ⁊ florẽtinos omnino nihil neceſſario: aut
nihilo pl⁹ iſta veſtra oratoria q̃ȝ leuia hæc noſtratia. Ex his ho
rumq; ſimilib⁹ potes nõ obſcure intelligẽ Jacobum luccẽſem nõ
eſſe barbaꝝ: ſȝ eos poti⁹: qui latine loq̇ neſciũt Iſtæc ꝟo ⁊ iſtanc
et ſimilia nõ oratoꝝ: ſed poetarum ⁊ eoꝝ ſane comicoꝝ: vt apud
Terentium Simo. Uos iſtæc intro auferte. Et hæc hacten⁹.
Diſſeminati ſunt hic apud nos neſcio quomodo hi duo ꝟſus q̃s
inſimulãt eſſe Pij põtificis maximi. Diſcite ꝑ numeris num- numeros
mos ſperare poetæ. Mutare eſt anim⁹ carmia nõ emere Id ego
palã negare ſum aggreſſus: quippe q̇ ſemel ⁊ iteꝝ cum alijs plæ
riſq; eruditis diſertiſq; homib⁹ eximiam benignitatẽ ac munifi-
centiã Pij põtificis ſum expert⁹. Quin poti⁹ affirmare ſum au
ſus aut ꝟſus illos a pientiſſimo Pij ore nunq̃ȝ emanauiſſe: aut
depravatos eſſe ⁊ corruptos: cũ ita dicerẽt. Diſcite ꝑ numerꝭ nũ
mos ſperare poetæ. Mutare eſt anim⁹ carmina muneribus Tu
velim ad hæc mihi reſpõdeas quo poſſim audicti⁹ ac verius ma-
ledicos refellere. Uale. Et me ſanctitati dñi noſtri vnice cõmẽ
da. Ex Mediolano Idib⁹ martijs. M.cccc.lx

Frãciſc⁹ philel. Lodowico cardiali aquiliẽſi ſal. pl. di.

Q Uam mihi væhement tua nõ ſolũ opa ſȝ ope etiã atq;
auxilio op⁹ ſit pat humaniſſime: cum ex alijs ſuperiori
bus lrĩs potuiſti dilucide aĩaduertere. tum ex ijs maxime: q̃s ad
octauũ kal. martias ad te dedi. Nũc autem qd ſcribã: noui ali-
ud nihil habeo: niſi vt ĩtelligas tanto me deſiderio expectare lrãs
tuas: vt maiore aliud nihil. His ꝑfecto ſpes mea in te vno poſi
ta ac locata ẽ. Et q̃ntũ valeas: ſcio: ⁊ q̃ȝ me diligas: nõ ignoro.
Itaq; te etiã atq; etiã rogo: oro obſecro: vt qd abs te petij: tam
ſummope: q̃ȝ celeri⁹ fieri poterit: effectũ reddas. Hoc erit mihi
væhement gratũ. Nec tu officiũ in me tuũ vnq̃ȝ accuſab. Uale
Ex Mediolano. xiiij. kal. aples. M.cccc.lx

Frãciſc⁹ philelfus Xenophõti filio ſal.

F Eciſti me ꝑmis tuis lrĩs certiorẽ de nauigatione tua
ad Rhaguſinos: id qd etiã poſteaq̃ȝ ſoluiſti e Uenetijs
Mari⁹ mihi ſignificauit. Ego aũt etſi maluerã ꝑ paterno affe-
ctu in italia eſſe te: tamen cum norim ⁊ nobilitatẽ. ⁊ ſplẽdorem
reip. Rhaguſinæ: æquo aio fero abſentiam tuam: p̄ſertim cum
idcirco Ulyſſen Homer⁹ prudẽtiæ laudarit. qd ⁊ vrbes. ⁊ mẽ
tes multoꝝ hominum cognitas illi meminit. Hic eñi in vlyſſeæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

principio ait. Callētem dic muſa virum: qui. mœnia ſacræ Di
ruta poſt troiæ multūq͡z diuq͡z pererrās. Et mētis hoīm multo
rū nouit ⁊ vrbes. Atq͡z ibi ſane cuiq͡z patria eſt: vbi bene ē: null⁹
q͡z loci termīs vir ſapiens circūſcribit. Itaq͡z nō abſurde Socra
tes cū interrogaret cuias eſſ͡z: ſe nō atheniēſem ſ͡z mūdanum eſſe
rn̄dit. Tuū igit fuerit id præſtare atq͡z efficē: ne fruſtra iſtuc p
fect⁹ videare. Qd̓ ſi ſtudio diligētiaq͡z curaueris: cū mihi afferes
voluptatē nō mediocrē: tum laudi tuæ atq͡z emolumēto pluri
mū ꝯſules. Reliquū ē: vt me facias q̄primū certiorē: q͡z te loc⁹
iſte cœlūq͡z delectat. Eſt em̄ tibi bonæ valitudis rō haud negligē
da. Nos hic oēs in hāc diē bn̄ valem⁹. Si q̇d iſtic habet de tur
cis: cura vt ſciam. Marios ī italia bellorꝝ mot⁹ paratū iri aīad
uerto. Vale. Ex Mediolano. x. kal'. aples. M. cccc. lx.

Frācifcus philelfus. Bernardo iuſtiniano
Leonardi filio ſalu.

XEnophon fili⁹ ad Rhaguſinos pfect⁹ eſt. Scripſit ſe p
pediem inde ad me miſſurꝝ ſeruas duas: petÿtq͡z ſe facerē certio
rem: apud quem eas venetÿs diuertē curaret. Cui reſpōdi nemi
nē eſſe iſtic: qui cū maior mihi aut antiq̊or familiaritas hoſpiciū
q͡z ſit q͡z tecū vno. Itaq͡z ſeruæ illæ diuertēt apud te. Qd̓ cū fiet
et tu mihi rem ſignificab: mittam: qui ⁊ ſeruas ad me pducat ⁊
qd̓ pecuniæ op⁹ fuerit: ſoluat. Vale Ex Mediolano. x. kal'. ap
les. M. cccc. lx.

Frācifc⁹ philel. Iohāni petro eutychio ſal.

MAri⁹ fili⁹ id qd̓ audiſſe te puto: ē his dieb⁹ a florētiſſi
mo venetorꝝ ſenatu honorifice cōduct⁹ ad docendū Ve
netÿs oratoriā ac philoſophiā. Id aūt eo pluris faciundū exiſti
mo: qd̓ antea nemi vnq͡z ꝯtigit. Is in pn̄tia huc eſt ventur⁹: vt
vxorē ⁊ filios reliquāq͡z familiā Venetias ſecū trāſferat. Faciet
aūt veniēs iſtac iter. Eſtq͡z ei neceſſe iſtic conducē ad Mediola
nū vſq͡z ⁊ mulū cū mulione. ⁊ equos duos. Quos vt antea dili
gent pares: velim: ne cū iſtuc naui appulerit: diuti⁹ ſit in mora
Maximū mittā tibi ad paucos vſq͡z dies. Vale. Ex Mediola
no. vi. kal'. aples. M. cccc. lx

Frācifc⁹ philelfus Iohāni andreæ abbati ſalu.

SI mihi qd̓ petieras cū anno ſupiore veniſſem Romā ex
tua meaq͡z ſentētia cōtigiſſet: nō diſtuliſſem in hāc diē
lrās ad te dare. Nec etiā nūc noui quicq͡z accidit. qd̓ me hortet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vt aliq̈d tibi ſcribã præt̉ illã p̄ſtinã ⁊ inueteratã dilectionē erga
te meã: quæ facit: vt te moneam: ne deſperes honeſta p̄ſertim in
cauſa. Nam princeps hic noſter natura eſt human⁹ ⁊ p̄benign⁹
etiam in eos: quos aliquã do norit a ſe aio fuiſſe alieno. Quincqȝ
de te qđ accuſem viro prudenti ac modeſto etſi mīme inuenio: ve
reor tamē ne tibi obfuerint aliquorū inſidiæ: quo minus ſis qđ
volueris ⁊ qđ fortaſſe deceuerat: cōſecut⁹. Idqȝ factum eſſe aut i
nuidia aduerſus te: aut priuatoꝝ commodoꝝ gratia. Quib⁹ quie
dem reb⁹ te ſuſpicor nō potuiſſe quãdoqȝ nō commoueri: neqȝ tu
liſſe clam indignationem animi tui. At par fuerat ſeruare cōſtã
tiam: nec vlla cuiuſquam frãgi iniuria: id qđ nūc etiam facias:
rogo. Præterea tibi vtendum reor nō tam animi magnitudine
atqȝ elatione viro præſertim chriſtianam profitenti humili
tatem: q̄ȝ ſubmiſſione ⁊ patiētia. Neqȝ ab re iuerit. ſi dominici
illi⁹ præcepti memineris: qđ eſt Cæſaris Cæſari: quod dei eſt:
deo reddi oportē. Huiuſmodi beneficia ſummi pōtificis eſt ꝟbo
tribuere. Re vero eoꝝ principū: in quoꝝ dominatu beneficia ſūt
poſita. Titul⁹ inqȝ datur a ſummo pōtifice. a p̄ncipe vero poſſeſ
ſio. Id tu puto: ignorabas. Eraſqȝ idcirco aio fortaſſe te digno.
At ſi ſapias Chamelū imitabere: q̇ ſubmittit ſe in genua ad tol
lēda honera. Id tu eo facias prudenti⁹ ⁊ cōmodius. qđ nullum
ſis honus ſublatur⁹. ſȝ poſitur⁹ poti⁹. Qđ cū eſt tantū honus
int̉ vniuerſa fortunæ incōmoda. qđ cum egeſtatis honere cōfer
ri queat: Satis eſt te eē admonitum. Reliqua tu p̄ tua prudē
tia p̄uidebis. Et hac de re ſatis. Ego ex quo die cardinalem tuū
adiui ſalutatum: ſumqȝ ab ei⁹ amplitudine nō humanit̉ ſolum.
ſed etiam liberalit̉ honorificeqȝ except⁹. cognouiqȝ ex ei⁹ familia
ri ſmone illo. quãta doctrina eſſet. quãta eloquētia. quãta ſapiã
præedit⁹. incredibili in eum cōtinuo ſum amore obſuãtiaqȝ affe
ctus. Nec deſtiti ex illo ipſo die p̄dicare apud oēs egregias eius
diuinaſqȝ ꝟtutes. Iſti ergo tãto ⁊ tanta præſtãtia cardinali me
volo q̄ȝ diligētiſſime cōmendes. ⁊ ita deditum facias. vt ea ſunt
quæ maxime habet i ſua poteſtate. Ad hæc duo abs te maxīe de
ſidero. ac peto. vt quod grauiſſimū eruditiſſimūqȝ opus eſt ab eo
ipſo perdocte ⁊ perelegant̉ ſcriptum de docta ignorantia. id ex
cribi nomīe meo atqȝ impenſa q̄ȝprimum cures. Quidquid au
tem pecuniaꝝ eiuſce rei cauſa dederis. lrīs ſignificato. ⁊ tibi p̄pe
diem qđ impenderis, numerabitur. Idem quod ſecundum erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

cupio facias de Porphyrione in Horatiū. Prætẽa rē mihi faci
es pergratam: ſi eoꝝ libroꝝ indicē ad me dederis: ꝙ nuꝑ ſanctiſſi
mi ⁊ ſapiētiſſimi illiꝰ patris Nicolai quinti ſummi pōtificis mi
rabili diligētia ⁊ impēſa ex lethæis: vt ita dixerim: tenebris eru
ti ſunt in lucē. ⁊ apud vos habenť. Uale. Ex Mediolano. vi.
kal'. apriles. M.cccc.lx.

Frãciſcꝰ philelfus Johãni antonio mercato ſal
Admonuerūt me hi ſacri dies: vt te ꝑ lrãs adirem: hor-
tarerqꝫ vel ꝓ iuſticiæ ⁊ honeſtatis: vel ꝓ iueteratæ ami
ciciæ noſtræ iure: vt neceſſariū ac gētilem tuū Pacinū mercatū
cōuenias: eūqꝫ vel appellãdo: vel monēdo: vel etiã ſi opꝰ ob ado
leſcētiæ feruorem fuerit: rogãdo ꝯſtituas: vt aliqñ ad ſe redeat:
memineritqꝫ tum æquitatis ⁊ veritatis tum iuriſiurãdi illiꝰ cui
publicis ⁊ religioſis tabulis ſe vltro fecit obſtrictū. ⁊ id quidem
idcirco vltro: quoniã neqꝫ imprudens: neqꝫ vi coactꝰ: neqꝫ vlla
adductꝰ neceſſitate: nec etiã ab me requiſitꝰ: ſꝫ ipſe potiꝰ boni vi
ri fidem volēs recognoſcē: me requirēs: iuratꝰ eſt pn̄te matre ꝓ-
batiſſima illa ſanctiſſimaqꝫ foemina: præſente Johãne ſtampa ⁊
affini. ⁊ optimo viro: pn̄te tabellario totqꝫ ꝗuiſſimis teſtibꝰ Ju
ratꝰ eſt inqꝫ pacinus tuꝰ ⁊ iuratꝰ is q̇dē in ſacrata manu Reuerē
diſſimi huiꝰ ⁊ ītegerrimi archiepī. Hoīes ac mortales Johãnes
antoni fallē fortaſſe poſſimꝰ imprudētis ſcꝫ ac rudis. At deū cer
te ⁊ noſmetipſos nequaqꝫ poſſumꝰ. Reſipiſcat igiť aliqñ Paci-
nus: neqꝫ maliuoli alicuiꝰ inductu ꝑturbatiōi cōcedat. Cogitet
ſe tãdem morituꝝ. Incertãqꝫ eſſe mortis ⁊ diē. ⁊ horã. Sūt ne
hæc noſtræ in eū doctrinæ præmia? Caueat inq̄m caueat: ne dū
mihi tēptat incōmodare: ſeipm̄ ꝑmagno detrimēto afficiat: q̇p-
pe q̇ ⁊ pecuniaꝝ nō nihil amittet. ⁊ ad hoīm infamiã ſempiter-
no etiã ſupplicio ſe obnoxiū faciet: a quo nulla vel tabularū. vel
oratoꝝ calliditate nullo argēto liberari poterit. q̄zq̄z miſerrimꝰ
etiã ille queſtꝰ eſt: quē aduerſa cōſciētia q̇s adipiſciť. Nã quod
græco veroqꝫ ꝓuerbio diciť. In expuētis recidit barbam: qd̓ in
coelum expuiť. Uale Mediolani ex ædibꝰ noſtris. vi. kal'. apri
les. M.cccc.lx.

Frãciſcꝰ philelfus Blaſio Gyllino abbati ſal
Angelꝰ actiolus nobil' florētinus ⁊ idem ſplēdidiſſimus
eques auratꝰ mecū nudiſterciꝰ queſtus eſt: qd̓ oratiōes
meas quas apud te: ea lege: dimiſerat: vt eas mihi q̄zprimū red

deres: nō modo nō reddidiſti: ſꝫ a ſe q̄ꝫ ſæpiſſime hortatꝰ: vt offi
cio fungaris: id nō modo nō facis: ſed ridiculo ducis eiꝰ oēm ad
hortationē. Itaqꝫ ſum miratꝰ: qḋ ⁊ vir religioſus ⁊ abbas tot
iam ānos diſtuleris ea domino reſtituē: quæ bona fide poſſidē nō
potes. Uale Mediolani. Ex ædibꝰ noſtris. vi. kal'. Apriles.
M. cccc. lx.

Franciſci Philelfi Epiſtolarum Liber decimus ſextus

Franciſcus Philelfus. Alexandro cardinali digniſſimo ſalutem plurimam dicit.

QUi oīa in ſola ꝟtute poſita eſſe iudicarūt: q̄
ad bene ꝑtinēt beateqꝫ viuendū. Ii mihi pr̄
ampliſſime ſenſiſſe temere nihil videri ſolēt.
Nā q̇d ē in corpe. q̇d ī fortuna ipſa. quā vo
cāt. aut bonū: aut expetendū. ſi honeſtate va
cat: Id certe ſolū qḋ honeſtū ē ⁊ ſecūdū ꝟtu
tem bonū cēſeri oportē nō ſolū Stoici ꝟba
vſurparūt. ſꝫ lōge magꝭ re etiā ipſe pōtifex maximꝰ atqꝫ piētiſſi
mꝰ iſte pius facile declarauit. Quid eñ Pius aut cogitat. aut
loquit. aut agit. qḋ nō ex media ꝟtute ꝓficiſcat: Atqui ſi vel in
corpis vel ī fortunæ cōmodis p̄clarꝫ quiddā. aut p̄cipuū poſitū
eſſe arbitraret. tum quieti voluptatiqꝫ ſtudēt. tum cumulādis
theſaurꝭ. a q̇bꝰ oībꝰ ita abhorret. vt nihil a ſe magꝭ alienum exiſti
met q̈ꝫ leuē atqꝫ titillantē ſenſuū motū. q̈ꝫ auri ⁊ argēti ineptū
ſtudiū. Nouit ſane pr̄ ſciſſimꝰ iſtiuſmodi oīa eſſe ſeruilia ⁊ aio i
gēti excelſoqꝫ indigā. Intelligit eū hoiem q̇ extrinſecꝰ ſit. iteriori
hoi obtēperare parereqꝫ debere. Huiꝰ aūt eſſe ita imperare. vt rō
intellectuſqꝫ p̄ſcribit. His eñ duobꝰ quaſi lumibꝰ mentē huma
nam omnia aſpicē. omnia vidē. omnia dilucide cernere. ſiue ea
ſint temporis. ſeu æternitatis. ſiue ſint in mūdo. ſeu ſupra mun
dum. Itaqꝫ deſināt mirari. ſi īperiti rerꝫ aliq̇ fortaſſe cœperint
Cur Pius pōtifex cum p̄mū in apoſtolici ſolij maieſtate ꝯſtitu
tus eſt. ad nihil aliud magis aīm cōuerterit. q̈ꝫ ad ſtabiliēdam

et corroborādam chriſtianā rempublicā: quam videret breui pe-
rituram: vbi minꝰ ei mature ac fortiꝰ ſuccurreret. Sciebat ſane pater ſapiētiſſimꝰ ſenatum eſſe nō ſibi ſoli ſꝫ multo etiam magis immortali humani generis redemptori Chriſto Jeſu: cuiꝰ ſerū-
noſam afflictamqꝫ ciuitatem pati diutiꝰ noſtra deſidia flagellari acerbiſſimis impioꝝ amariſſimiſqꝫ verberibꝰ exiſtimabat nō minus pernicioſum ac funeſtum: qꝫ indiguum ꝛ dedecoroſum in ꝓmis. Quare quem quieſcē curariqꝫ oportebat in tāta corporis ībecillitate in tam varia: tāqꝫ multiplici ꝛ permoleſta ægrotatione id nō mō neglexit: ſꝫ etiā cōtempſit duxitqꝫ ꝓ nihilo. Quin immo ī ſumma ſæuiētis hyemis aſperitate ꝑ aſſiduos imbris. ꝑ altiſſimas niues. per vitreas rigidaſqꝫ glacies ſuperatis horrētibꝰ appennini cautibꝰ Mantuam cōceſſit: vbi tādiu cōcedit: do-
nec vniuerſi ꝓncipes regeſqꝫ chriſtiani īuitati atqꝫ accerſiti ꝛ litteris ꝛ nuncijs partim volūtate ꝛ animi iudicio: partim pudore nō ſolum eo loci alij ipſi ꝑ ſeſe: alij ꝑ legatos cōuenerūt. ſed moti atqꝫ perſuaſi inaudita illa diuinaqꝫ eloquētia eruditiſſimi integerrimiqꝫ pōtificis ita vna mēte: vno animo: vnoqꝫ cōſenſu conſpirarūt omnes aduerſus hoſtes atqꝫ inimicos chriſtianæ religioni: vt nihil iam dubitādum ſit ꝓpediem fore: vt nō turci mō: ſed quidqͥd ſupereſt impietatis barbaricæ tam lōge lateqꝫ diffuſe aut ad ſanitatē: aut ad internitionē redigat. Quæ quāta res factu fuerit: qꝫ admirabilis: qꝫ egregia ī tāta ꝓſertim ꝛ temporꝝ et animoꝝ diuerſitate: neminē eſſe puto: qͥ neſciat. Ea mihi certe ſententia eſt: vt indubitato credam omnipotētem deum ſuos mitis atqꝫ benignos oculos cōuertiſſe iam tādem ad laniatū diſcerptūqꝫ gregē ſuū: velleqꝫ hūc aliqn̄ ex efferatiſ ꝛ truculētis rapaciſſimoꝝ lupoꝝ rictibꝰ eruere atqꝫ ſaluū facē. Quem em̄ ouili ſuo præficē alium potuiſſꝫ vno hoc iſto Pio prudentiorem. ſanctiorem. grauiorem. doctiorem. ꝛ in omni abſolutæ virtutis genere præſtātiorem? Actum erat profecto de Petri nauicula: niſi repente diuinæqꝫ clæmētiæ munere in tātis turbulētiſſimaꝝ tempeſtatū ꝓcellis ac fluctibꝰ idem vnꝰ ꝛ paſtor ſubito illuxiſſꝫ ꝛ gubernator: cuiꝰ fæliciſſimo ductu firmiſſimoqꝫ ꝓſidio exoptatꝰ quietis portus ac ꝑpetua quædam ſalꝰ cunctis chriſti fidelibus diuinitꝰ pariat. Nec enim præſentibꝰ præſens duntaxat cōſulit beatiſſimꝰ Pius pontifex: verūetiam proſpexit iam lōgius quo pacto etiam poſt ſe qꝫ optime omnibꝰ conſuluiſſe iudicet: quippe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

qui modo quiqꝫ ex vniuerſa chriſtiana republica delegerit: decla
raritqꝫ cardinales: qui ſint veluti quinqꝫ luminaria in orbe ter-
rarum: numerum ſane haud abſurdum: ſed ⁊ pulchꝝ. ⁊ neceſſa-
rium ꝓ quinqꝫ illaꝝ eccleſiaꝝ numero: quibꝰ tota cõſtat chriſtia
na religio: perinde atqꝫ eccleſiæ cuiqꝫ ſuus ſit põtifex cum vſus
venerit: principeſqꝫ paratꝰ. Nam vt de alijs breuitatis gratia ꝟ-
bum in pñtia faciam nullum: quid de te loquar pat r humaniſſi
me: cuiꝰ tanta ꝟtus eſt tãta doctrina: tãta ſapiẽtia: vt vnꝰ pla-
ne ⁊ dicendꝰ ſis ⁊ habendus: qui poſt vnum Pium nõ modo ne
mini cedas: ſed mortales reliquos q̃zlõgiſſime antecellas. Lau
dat Plato a viris grauiſſimis: quod eos rerum publicaꝝ guber
naculis præeſſe voluerit: qui aut eſſent ſapiẽtes: aut ſaltem ſapi
entiæ ſtudioſi: hoc eſt: philoſophi. At quem alium habemꝰ hac
tempeſtate: quem tecum in vniuerſa philoſophia comparare poſ
ſimꝰ? Nam ad eas partis: quæ vel in differendi ratione ꝟſant:
vel cum ad ſingulos moribꝰ atqꝫ vita inſtituẽdos tum ad rem ⁊
domeſticam ⁊ ciuilem adminiſtrãdam pertinent. vel in totiꝰ na
turæ ſciẽtia ⁊ cognitione ſunt poſitæ: tu eam peracute ⁊ elegan
ter calles ac ſapis philoſophiam: qua quod veꝝ ſimplex incom-
mutabile ſempiternum ſolumqꝫ veꝝ eſt. ⁊ totiꝰ veritatis fons ⁊
origo quædam. quãtum humanum præſtare poteſt ingenium
ſine vlla dubitatione perſpicimꝰ. Nam q̇s ignoret ſolam eſſe the
ologiam: quæ cæteris omnibꝰ diſciplinis tanq̃ꝫ regina quædaꝫ
nobilitate ac præſtãtia ſua qua diuinam indagat̃ eſſentiam ⁊ do
minat̃. ⁊ imperat? Atqui ſunt plærũqꝫ nõ nulli. qui cum docti
ſapiẽteſqꝫ dicant̃ ac plane philoſophi. eorum tamẽ vita atqꝫ mo
res ab omni philoſophiæ præceptione diſcrepãt illos ĳ quidem
medicos imitati. qui quem in alijs morbum curaturos ſe ꝓfitẽ
tur. hoc ipſi q̃zacerbiſſime torquent̃. Quid em̃ turpius. q̇d fœ-
dius. quid deniqꝫ dedecoroſius q̃ꝫ philoſophos ſeſe et theologos
eſſe gloriãtes ita viuere. vt nihilo pecudibꝰ præſtẽt? Tu vero pa
ter cõtinẽtiſſime ab huiuſmodi hominum genere omnino alienꝰ
ea cogitas. ea loqueris ſolum. quæ vera eſſe intelligis. Tua aũt
omnis actio orationi reſpõdet. Quibus tuis laudatiſſimis atqꝫ
optimis vitæ inſtitutis factum eſſe videmꝰ. vt quo magis blan
dientem fortunam cõtempſeris. eo ſe tibi magis illa tradiderit.
obſequẽtemqꝫ præſtiterit. Fortuna inq̃ꝫ virtutem. nõ virtꝰ for-
tunam ſecuta eſt. Et ſunt, qui mirent̃ ſtoicos affirmare ſolitos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſapientem ſolum eſſe liberum. eſſe diuitem. eſſe regem. eſſe foeli-
cem. Illorum hãc grauem generoſamqꝫ ſententiam tu pater mo-
deſtiſſime non re minus q̄ꝫ verbo vera eſſe omnibus declaraſti: q̊
dum fretus diuino ſpiritu nihil fragile caducumqꝫ cõcupiſcis:
dum nulli te flagitio obnoxium facis. dum nulli inſeruis inani
gloriæ. dum omnis cogitatus tuos. cõſilia omnia. actiones om-
nis refers ad deum: es omnia ſumma cum tua ſumma laude aſſe-
cutus. Sed videmus alias fere omnes tãta interdum ambitio-
ne ad dignitates ⁊ magiſtratus ferri. vt neſcias. miſerendumne
magis ſit an pudendum eorum tam curioſi ſtudij. Nam cũ tria
maxime videantur expetenda mortalibus honos. vtilitas. volu-
ptas. ⁊ ea quidem non minus in vniuerſa vita quã in amicicia:
cum honos virtuti debeatur: hunc qui negligit: putatur quodã-
modo virtuti iniuriam facere. At ego magni profecto ⁊ elati ani-
mi eſſe duco ita quemqꝫ virtuti operam dare. vt aliud ſibi nihil
q̄ꝫ præclarum virtutis opus propoſuiſſe iudicetur. Honos em̃
cum haud noſtræ. ſed alienæ ſit poteſtatis. iudiciũ ſequitur alie-
num. Sed vt temere iudicantes contemnendi ſunt. ita qui re-
cte iudicant ſperandi. qui ne cupientibus quidem nobis neqꝫ co-
gitãtibus omni ſint ope atqꝫ opera profuturi cum ad honorem.
tum ad cætera omnia. quibus vitæ vſus continetur. ⁊ gaudet.
Quod ſi cuiqꝫ eſt obſcurum: id diligentiſſimus atqꝫ optim⁹ re-
rum omnium æſtimator ⁊ iudex Pius põtifex in te vno perſpi-
cue oſtendit. Num petebas cardinalatum moderatiſſime pater
Alexander: num animo tecũ voluraſti vnq̃ꝫ: Certe inquies mi-
nime omnium: non quo deo dignus nõ eſſes: cuius animus ple-
nus ⁊ honeſtatis. plen⁹ ſapientiæ. plenus dei. ſed quia mundana
omnia inferiora duceres pietate. Itaqꝫ ſola virtus. ſola religio.
ſola veritas. ſolus diuinus cultus tibi erat in mente At hæc ſal-
uator noſter dignis etiam vitæ præmijs per munificẽtiſſimum
ſuum ⁊ prudentiſſimum præbitorem Pium ſecũdum honeſtare
voluit. teqꝫ ex generale eremitanorꝫ cardinalem idcirco creare di-
gnatus eſt: vt eſſes in Romana eccleſia vas nouum electionis.
Quare neſcio: cui magis ſit gratulandum tibi'ne: cuius opti-
mis pulcherrimiſqꝫ meritis fortuna deuſqꝫ reſpõderit: An Ro-
manæ eccleſiæ: cui tantum boni cõtigit. quo ne maius quidem
poſt Pium auſa eſſet optare: an potius ſanctiſſimo patri Pio.
qui pro acerrimo animi tui diuinoqꝫ iudicio quidquid agit. cõ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

tinuo ex omni parte perfecte agit? Nam quid de meipſo loquar qui ex huiuſmodi nuncio tātam concepi animo voluptatem. vt mihi æque gratulandum atqꝫ exultandum eſſe rear. Cōmunis bonis omnib⁹ ꝛ ſtudioſis viris tanta hæc lætiora eſt oblata. q̄m vt immortalis deus perpetuam nobis faciat. ꝛ ad cumulum vſ qꝫ perducat: vehementer opto. Vale pater Reuerēdiſſime. Et me beatiſſimo domino meo Pio tibiqꝫ commenda. Ex Medio lano quinto kalendas aprilcs anno a natali chriſtiano. Mille ſimo. .cccc.lx.

Frāciſc⁹ philelfus Othoni carreto iu reconſulto ſal.

Nullum ſane mihi tedium afferre poſſunt litteræ tuæ. Non eñ ſolum tardiſſimæ ſunt. ſed etiam breuiſſime. Quod ait poeta ille πολλὶ μαθηταὶ κρεισσονεσ δι δασκάλων etſi in alijs multis reb⁹ probari apud te pote rit fortaſſe. tamen in hac vna non poterit. quod cum quottidie ad te litteras do eaſqꝫ nō nūqꝫ longiuſculas. tu vix tādem poſt denas acceptas ſemel reſpondes. ꝛ nūqꝫ actice ſed laconice ſem per. Itaqꝫ non poſſum non gratulari tuæ iſti tantæ breuitati. quam in tāta verboꝝ copia. qua Romana curia mirifice abun dat. pro nouo quodam vitæ inſtituto non temere vſurpas. Et hæc iocati ſimus. Pergrata mihi tua fuit epiſtola vel ad modū breuis. Quod amicus iſte vitreis vtatur oculis. nō poſſum nō laudare. Quis eñ dubitat geminatis oculis acutius eum viſu rum qꝫ vnis? Tu vtere cōſilio tuo. Unum abs te peto atqꝫ con tendo. vt cures Iacobum lucenſem ad ea reſpōdere. quæ ad eum proximis lr̄is ſcripſi. Vale. Ex Mediolano. xvij. kal'. maias. Anno a natali chriſtiano. M. cccc. lx

Frāciſcus philelfus Xenophōti filio ſal.

Cum eſſem aīo de nauigatione tua ad Rhaguſinos ad modū ſollicito. peropportunæ mihi redditæ ſunt lr̄æ tuæ q̄s. iij. kal'. ap̄les ſcripſeras. Ex his ſum ea omni formidie liberat⁹: q̄ me affecerāt turbulētiſſimi illi ventoꝝ flatus. quib⁹ non nullæ vl' munitiſſimæ naues quo tēpore tu mare ingreſſus es. naufragæ perierūt. Itaqꝫ immortali deo grates ago quas de beo maximas. qui me tāta acerbitate liberauit. Reliquū eſt. vt bonæ valitudi ſtudeas. operāqꝫ des. neq̄d tibi noua cœli tēpies ī portet īcōmodi. qd᷒ vna τη ευκρατεια facile vitab Es eñ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

in vrbe nō minus amœna. q̄ꝫ ⁊ opulenta. ⁊ nobili. quæ quidem
omnia adhortant̃ iſtiuſmodi ætatē ad voluptatum illecebras.
quibꝰ Ulyſſis Homerici illiꝰ ſocij cum ſe penitꝰ dediſſent. huma
nitatem exuerūt. At tu Ulyſſen ſi ſapias. imitabere. vitabiſqꝫ
omne circæum poculum. Id autem eo faciliꝰ es facturꝰ. qđ au-
dio patricios Rhaguſinos viros eſſe cōtinētiſſimos. ⁊ grauiſſi-
mos. quoꝝ vitæ inſtituta ſi tibi ꝓpoſueris. mediuſcule ꝑfecto ⁊
exteriori cōſules. ⁊ interiori homi. Nam quod ſcribͥ te ex altero
pede laborare. iſtiuſmodi tibi nobilitas patrita nō eſt. at ne aui-
ta quidem. Quare ne aliūde tibi venatꝰ ſis. caue. Et eam a te q̄ꝫ
primum amouere atqꝫ retrudere eminꝰ ne diſſimulas. Nam ſi
facile ſe norit nactam hoſpicium. cum voles excludere. haud po
teris. Ego vt ad reliqua reſpōdeam. abs te aliud nihil deſidero.
niſi vt te ſbrētiſſimo iſti ſenatui obſequētiſſimum præſtes. om
niqꝫ in re quidquid agis. ex officio agas. Id vero ea re vna facil
lime aſſequeris ſi tibi ante oculos ſemꝑ ꝓbitatis laudem deumqꝫ
propoſueris. quod quoniam ſcio te facturꝝ non ero lōgior admo
nēdo. Uelim. q̄ꝫ diligentiſſime inquiras. ſi quod eſt vetuſpiam
iſtic monumētum. ex quo liquido poſſit intelligi vrbis nomen.
Nam ex patrio v̄bo non Rhaguſium videt̃ dici debere. ſꝫ Rha
guſa. Appellant̃ em̄ ciues iſti ſermōe patrio Rhaguſæi. At ea
nomia apud græcos ita termināt. quæ ⁊ in genitiuo nō creſcūt
et in a termināt. aut in e ſuntqꝫ fœminini generis. Ut σμύρ
να σμυρναῖος Smyrna Smyrnæus λάρισσα λα-
ρισσαῖος Lariſſa Lariſſæus δάφνη δαφναῖος da-
phnæ daphnæus θήβη θηβαῖος Thebe Thebæus. Eodem
igit̃ pacto ῥαγοῦσα ραγουσαῖος Rhaguſa Rhaguſæꝰ
Nam apud geographos ⁊ coſmographos qui apud nos ſunt.
de iſta vrbe nullam inuenio mentionem. Odorare igit̃ omnia
diligent̃. ſiquis priſcus lapis inueniat̃. qui nomē vrbis habeat
lr̄is inciſum. Nam regio iſta omnis græcis olim vtebat̃ ⁊ inſti
tutis. ⁊ lr̄is. Prætēa ſiquid græcoꝝ voluminum quod vulga-
re nō ſit iſtic ſeruet̃. quere diligent̃. Et id aut tibi. aut nobis cō
para. Quod ſi in tāta argēti ⁊ auri officina nūmi tibi defuerit.
fac me certiorem. Nam eos tibi ad rem huiuſmodi q̄ꝫ primum
ſuppeditabo. modo ex te intelligam libroꝝ titulos qualitatēqꝫ.
Uale. Et me illuſtri Rhaguſinoꝝ ſenatui cōmenda. Ex Me
diolano kal̃. maij. M. cccc. lx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Frãciſc⁹ philelfus. Bernardo iuſtiniano Leonardi filio ſalu.

ET ſi mihi dubiũ nunq̃ fuit meos omnis tibi eſſe cariſſimos tamẽ cum primis dieb⁹ ex Mario filio coram didiciſſem: quãto cum ſtudio ⁊ caritate ei⁹ omnib⁹ commodis honoribuſq; ſemper adfueris: vix dici queat: quam me tua opera delectarit. Nam cum video eam amiciciam quæ mihi primum cum patre tuo ſapiẽtiſſimo atq; ſummo viro maxima fuit: deinde tecũ tanta eſt: vt nihil ad cumulum queat accedere: tranſfudi etiam tanq̃ hæreditario quodam iure in poſteros noſtros: non mediocre mihi atq; meis omnib⁹ patrimonium adept⁹ videor. Itaq; non poſſum mihi nõ lætari plurimum: quod optatis meis ita reſpõdeas: vt tibi gratulãdum exiſtimem: quod ita human⁹ es. ita benign⁹. ita patris tui ſimillim⁹. Ego autem quod ad me attinet ſi cæteris in reb⁹ a te ſuperabor: amãdi tamẽ officio nunq̃ pfecto ſum ſuperãdus. Reliquũ eſt: vt quæ p filio Mario fundamẽta optima vel tua diligẽtia iacta ſunt: ea omni robore ſtabiliendas cures. Hac vna re mihi grati⁹ facẽ nihil poſſis. Uale. Ex Mediolano kal'. maijs. M. cccc. lx.

¶ Franciſc⁹ philelfus. Paſchali malippærio duci Uenetiaꝝ ſal. pl. dicit.

SApiẽtis ſummiq; philoſophi Platonis ſentẽtiam fuiſſe cõſtat maxime dux Paſcalis malippæri nomĩa eſſe indita ⁊ homib⁹ ⁊ reb⁹ nõ temere: aut caſu quopiam: ſed vi quadam ⁊ puidentia ſua ſuiq; naturæ. Quod cum in alijs multis pbari licz. tum ex te vno dilucide intelligit. Ipſe em̃ vn⁹ eſſe videris ex omnib⁹: qui omne bellãdi exoſus ſtudiũ vrbanas vtutes adames: ad eaſq; colẽdas amplificãdaſq; toti⁹ nobilitatis venetæ iuuẽtutem inuites atq; incendas mirabili quodam laudis ardore. Nihil eſt in te præceps. nihil fluctuoſum. nihil turbulẽtum. Tot⁹ es moderat⁹. totus quiet⁹. totus pacific⁹: id quod ex vniuerſæ quoq; tuæ clariſſimæ familie cognomẽto ipſo Malippærio nõ obſcure cõiectari poteſt Quid em̃ aliud malippæri⁹ græce ſignificat: ſi recte velimus verbum ipſum ſtoicoꝝ more interptari: q̃ væhemẽtem equoꝝ ſublationem: At is qui væhement equitatum tollit: nõne belloꝝ etiã inſtrumẽta ac ſegetem tollit: Nam Paſchalis deduci a paſca quo nomĩe apud hebræos trãſit⁹ ſignificat: manifeſtum eſt. Fact⁹ eſt inq̃ a te trãſitus a diuturnis tẽ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

peſtatibus procelliſqꝫ bellorum ad humanioris vitæ quietem at
qꝫ tranquillitatem. Eos diligis. eos amplecteris: eos honore ac
premijs foues: quos virtute excellere: quos doctrina cognoris
eloquentiaqꝫ præſtare. Nam hæc tria his maxime ſunt neceſſa
ria: qui in florentiſſima republica verſantur. At quænam reſp.
aut eſt altera: aut fuit vnqꝫ: quæ cum Venetorum ſenatu que
at de omni genere laudis contendere? Fuit olim fuit Romanus
populus in toto prope terraruz orbe rerum geſtarum gloria ma
gnus atqꝫ perilluſtris: quippe qui omne ſuum ſtudium ⁊ tanqꝫ
vitæ fœlicitatem in re militari conſtituiſſet. Quod ſi velimus
Romanorum vitia cum virtute conferre: inueniemus profecto
virtuti vitia non mediocriter anteire. Quo factum eſt: vt om
ne illud imperium radicitus corruerit. Nam de Karthaginen
ſium athenienſiumue republica quid opus eſt: eximium aliquid
reſeratur in medium: quos omnis inteſtinæ affectiones ſeditio
neſqꝫ cōtinuæ breui perdiderunt? Vna lacedæmoniorum reſp.
fuit diuturnior: qui dum lycurgi legibus parent dum laudi ſtu
dent: dum externis omnibus commodis quod decorum eſt: an
teponunt: in quingenteſimum vſqꝫ annum in vniuerſa græcia
illuſtres triumphanteſqꝫ claruerunt. At vbi Lyſander cōtem
ptis patrijs ⁊ inſtitutis ⁊ moribꝰ referſit vrbem opibus ⁊ præ
da athenienſium. Lacedæmonij ſimul cum læta ⁊ bene cōueni
enti paupertate non græciæ principatum modo ſed libertatem
etiam ipſam miſerabiliter amiſerūt. Soli autem optimates ve
neti ex omni hominum genere ſunt inuenti: qui quoniam virtu
tem ac deum qui ſumma eſt virtus: ſemper ante oculos ⁊ habue
runt ⁊ habent: in rep. tam diuturna. tā florenti. tam nobili nul
lam omnino vnqꝫ mutabilitatem experti ſunt: nullis ſeditioni
bus afflicti. nullis factionibus agitati. Qui enim aduerſi illis
accidere quicqꝫ poſſit: apud quos iuſticia ⁊ pietate antiquius ni
hil eſt? Hinc ſane fieri videmus: vt venetorum imperium magiſ
magiſqꝫ in dies terra mariqꝫ augeſcat ⁊ viribus ⁊ opibus: cum
incredibili bonorū omnium ⁊ veneratione ⁊ caritate. Fauet em̄
deus omnipotens viris iuſtis. eoſqꝫ neqꝫ quærentis nec cogitan
tis fœlici proſequitur incremento. Nam quis ambigat quæcū
qꝫ mortalibus bona ſunt: ea eſſe ab immortali deo? quæ ſiquā do
iniuſtis etiam atqꝫ impijs contingere videantur ſecreto quodā
et abdito dei conſilio: tamen repente vt floſculi hyemales lāgue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſcunt: ac pereunt. Volt inquam optimates veneti perſeuerant
in eadem bene moratæ reipublicæ moderatione ⁊ ſanctitate: cui
ſe primum ab vrbis initio dedicarunt Nam quod ſerius ſeſe do
ctrinæ artium liberalium atqꝫ eloquentiæ accommodarint: id
cauſa nulla alia q̄ꝫ vitio temporum factum puto. Videmus em̄
vel ætate noſtra patricios quoſdam venetos tantum in vtroqꝫ
genere claruiſſe vt cum omni poſſent antiquitate ⁊ dicendo ⁊ iu
dicando comparari. Itaqꝫ inter cætera bona tua præſtantiſſime
princeps Paſchalis malippæri quæ ⁊ plurima ſunt ⁊ maxima
non mediocris hæc cenſenda eſt foelicitas: quod veluti diuino
quodam præſagio cum belli manū omnem e medio ſuſtuleris:
tum ad doctrinæ ⁊ eloquentiæ ſtudium nobiliſſimis tuis ciui-
bus tranſitum parateris. Vera profecto in te eſt Platonis il-
la: quam modo dicebam: de rectitudine nominū ſententia. Nec
em̄ caſu ⁊ pro voluntate hominuꝫ iſtiuſmodi nominibus appel
laris: ſed vi quadam potius ⁊ conſilio potentioris cuiuſdā præ
ſtantioriſqꝫ naturæ: quam ipſam rationem licet etiam intueri ī
proprijs nominibus prophetarum omnium veteris teſtamenti
Quare non poſſum equidem non gratulari tanto iſti tuo ⁊ tam
excellenti bono qui tecum animo volutans quod Cyrus ille ſe-
nior ſapientiſſime monebat neminem decere imperare: qui mi-
nus ſubditis ſit melior. omni ſtudio diligentiaqꝫ vteris ad pul
cherrime inſtituendam atqꝫ exornādam venetam iuuentutem.
Intelligis em̄ fore: vt bene ac decore moribus diſciplinaqꝫ inſti
tuti ijdemqꝫ diſerti nō mediocri vſui atqꝫ honori ⁊ ſibi ⁊ patriæ
eſſe poſſint. Habeo autem ingentis ⁊ ſempiternas gratias tum
excellentiæ tuæ tum vniuerſo ſenatui: quod dilectiſſimum filiū
meum Marium huic tanto ⁊ ampliſſimo docendi muneri præ
feciſtis. Quod etſi per ſeſe magnum eſt ⁊ præclarum: eo tamen
pluris faciundum/ quod ante id temporis alteri nemini Vene
tijs cōtigit: vt publica pecunia ad huiuſmodi inſtitutū cōducere
tur. De filio autē vt verecundius loquar: neceſſe eſt ne ī eo lau
dādo videar meæ gloriæ fauere. Unum tamē auſim affirmare.
me neminem in hāc diem cognouiſſe: qui æque ad ſummū atqꝫ
Marius filius ⁊ ingenio ſimul vigeret ⁊ memoria. Nā quantū
doctrina valeat ⁊ facūdia: ipſe de ſe locupletiſſimū affert teſtimo
niū. Et illud certe mihi iucūdiſſimū eſt: quod quas ego ſplendi
diſſimo venetorum ſenatui maximas debeo grās ob priſtina ac

plurima in me beneficia: eas Marius meꝰ ſi re fortaſſe minus:
induſtria tamē ⁊ volūtate cumulatiſſime referet. Accedet autē
ad ſummum beneficētiæ cumulum: ſi hūc etiam mea cauſa tibi
cariſſimū eſſe animaduertero Uale princeps optime. Et me cō
mendatum habe. Ex Medialano. vi. Idus maias. Milleſi-
mo. cccc. lx.

Franciſcꝰ philelfus. Jacobo lucenſi apoſtoli
co ſecretario ſal.

AD eas lrās: quas idibꝰ martijs tibi reddēdas ad Otho
nem carretum dederam: quod nihil in hanc diem reſpōderis: mi
ror. Nam cum ignoro: vtrū tuæ volūtati morem geſſerim ea in
re: quam ex me ſcire cupiebas: tum vehement' expecto ex te in-
tel ligē: quæ ſit pontificis Pij ſentētia de officio noſtro. Itaqꝫ ro
go te: vt me q̄ꝫprimum his de rebꝰ facias certiorem. Uale. Ex
Mediolano. iij. Idus maias. M. cccc. lx.

Franciſcus philelfus. Gregorio lollio apo-
ſtolico ſecretario ſal.

EXiſtimo te nequaq̄ꝫ oblitum: quæ mecum locutꝰ es. et
quid int' nos cōſtituimꝰ: cum āno ſuperiore Mantuā
veni. Scripſi ad te poſtea ea de re ſæpe lrās: quibꝰ te nihil reſpō
diſſe nō poſſum nō mirari. Nō eñ Oedipus ſum: at ne Dauꝰ
quidem. Quare quid ſim facturus: niſi me tuis litteris docue-
ris incertior ero: q̄ꝫ dudum. Uale. Ex Mediolano. iij. Idus
maias. M. cccc. lx

Frācīſcꝰ philelfus. Jacobo antonio mar-
cello ſalutem.

INſitam eſſe natura animis hominum vim quādam ſimilitudī
nis diſſimilitudiniſqꝫ: cum ad cæteros motus: tum ad amorem
et ad odium: qui philoſophi voluerūt: nihil a veritate ſenſiſſe ali
enum mihi videri ſolēt ⁊ id quidem non in hominibꝰ ſolum ſed in
reliquis quoqꝫ animantibꝰ late patere. Quod vt de alijs anima
libꝰ breuitatis cauſa prætercam: quottidie vſu venit: vt ij qui ſe
nunq̄ꝫ viderint: neqꝫ aliud quicq̄ꝫ cōmercij conſuetudiniſqꝫ inui
cem habuerint: ſe tamē quodam naturæ ſuaſu diligant. ⁊ alteri
de alteris bene audire perlibent' velint. Accepi ex multoꝝ ſermo
ne me tibi eſſe cariſſimum: quodqꝫ honorifice de me loqueris ſen
tiſqꝫ pamice. Quod certe fuit eo mihi iucūdius: quoniam mea
de te opinio haud quaq̄ꝫ me fefellerit Cum eñ vna omniū voce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

vidiſſem magnum te eſſe virum eundemqꝫ perhumanum. ⁊ illo
rum apprime ſtudioſum: q̇ bonis artibꝰ dediti immortalitatem
maxime ⁊ ipſi ſequerentur. ⁊ alijs pararēt: illico ſum accēſus in
amorem tui: neqꝫ dignum exiſtimaui: quem ꝓpter innumerabil'
tuas egregiaſqꝫ ꝟtutes: quātum ipſe cura potero diligētiaqꝫ p̄
ſtare: faciam immortalem apud omnem poſteritatem. Tuū igi
tur fuerit nō aſpernari officium meum: quādoquidem ipſe ōnia
cupio gratificari tibi. Uale. Ex Mediolano ṗdie Idꝰ maias.
M. cccc. lx.

Frāciſcus philelfus. Andreæ alamāno ſal

Audio libros eſſe græcos permultos nuꝑ ad vos perla
tos: qui ex illo ſunt cōſtantinopolitano naufragio iter
cepti. Te igiť rogo: atqꝫ oro: vt ad me ſcribas diligenť omnia. ⁊
qui libri ſint ⁊ cuiuſmodi. In ṗmis autem ſcire cupio: ſiqui rep
ti ſint: quos temporis negligētia ignorarit. Nullum autem di
ſciplinæ genꝰ prætereas: volo. Cæteꝝ philoſophos ex omnibus
malim. ⁊ Pythagoreos præcipue. Hi em̄ ſunt rariores: q̇ mi
hi ex omnibꝰ philoſophis viſi ſunt: neſcio q̇d acutiꝰ altiuſqꝫ ſen
ſiſſe. Si me amas: noli laborē hūc ſubterfugere. Quid em̄ ipſe
tua cauſa facturꝰ non ſim. Uale. Ex Mediolano ṗdie Idꝰ ma
ias. M. cccc. lx.

Frāciſcꝰ philelfus. ſal. pl. di. Angelo ſimo
netæ ducali ſenatori.

Quod me inuitaris ad cœnam: habeo tibi grās. Uideo
em̄ te nō eſſe mei oblitum. Quod ipſum lōge explorati
us crederem: ſi operam dares: id q̇d tibi eſſet perſuaſu facillimū:
vt quas mihi ṗnceps noſter debet pecuīas: debet autem florinos
circiter duomillia: iamtādem iuberet dinumerari. Sꝫ ipſe mal'
eum inducere: vt alicūde quicq̄ꝫ nummoꝝ quacūqꝫ cōditione ab
radat: q̄ꝫ iure vllo æs alienum diſſoluat. Hac enim via vos ma
gni ſatrapæ dignitatem vobis apud ṗncipes ac reges: auctorita
temqꝫ venamini. Quotūquenqꝫ repperias in regum aulis: præ
potētem ⁊ magnum vllo aut bono aut æquo? Laudať apud om
nes ꝟtus. Sola vtilitatis ratio habeť in ꝑcio: cum vtile nihil cē
ſendum ſit: vbi careat honeſtate. At dixeris: puto: id honeſtum
duci oportē: quod apud populos habeať in gloria. nec eſſe hꝰ tpe
quicq̄ꝫ glorioſiꝰ diuitijs. Malum igiť actum eſſet cum apoſtol'
qui ⁊ ſecuti ⁊ imitati ſunt Chriſtum: ſi reuiuiſcerēt in pauptate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quam viui ſemper adamarunt. Nullæ ingentes parãtur opes
ſine magna iniquitate. Sed hæc fortaſſe pluribus: q̃ꝫ oportuit
Ad rẽ vt redeã: ego tecum hodie humaniſſime Angele cænatu
rus nõ ſum. Id em̃ facere mihi nõ eſt integrum. Habitur⁹ ſum
em̃ in familiari epulo hoſpites quoſdam bononiẽſis. Itaqꝫ mi-
hi ignoſces. Non autem moleſte laturus ſim: ſiquid tibi ex tuo
iſto celebri conuiuio ſuperuacaneum reliquat̃: vt ad me mittas.
Quod vt cõmodi⁹ ſis factur⁹: differam ipſe cœnã. Sꝫ vereor:
ſi id factur⁹ fueris: tibi rixas fore cum vxore nobiliſſima: cui⁹ im
perio te aiunt aſſidue parere. Vtar igit̃ cœna: quã paraui. ꝛ ſtoi
ca ꝛ domeſtica. Vale Mediolani. Ex ædib⁹ noſtris. xv. kal'. iu
nias. M. cccc. lx

Frãciſc⁹ philelfus Petro medici ſalu.

MEdi ad te librꝫ quintum de iocis ꝛ ſeriis: vt experiaris:
vtris malit tecum podagra vti. Cõſilio tamen. indocili
et inhumanæ illi pſuadeas: vt ioca ſeriis anteponat. Id em̃ tibi
plurimum præſtabit. Quod petis de Sphortiade: vndecimum
nũc librꝫ ſcribim⁹: quem iam ꝑpe abſoluim⁹. Sed op⁹ q̃ꝫ ab ini
cio exiſtimarã: prolixius ſerpit. Vereorqꝫ futurꝫ: ne Homeri al
terum carmẽ librorꝫ numero nõ modo æquet: ſꝫ etiam ſuperet:
tametſi certi nũc decreui nihil. Humanã em̃ fœlicitatem cum i
eo cõplecti atqꝫ diligent̃ exꝑmere inſtituerim: permulta quotti-
die occurrũt: quæ rem væhement̃ augẽt. Edere autem librorꝫ
aliud nihil volo antea: q̃ꝫ extremã manũ impoſuero. Fieri enim
poſſet: vt aliq̃d vel mutãdum eſſet: vel addendũ. Cura valitudi
nem tuam. Et vale omnino. Ex Medolano. xiiii. kal'. iunias.
M. cccc. lx

Frãciſc⁹ philelfus Xenophõti filio ſal.

PRæter eas litteras: quas ad me dederas ex Rhaguſio
ad. iiii. kal'. apriles: ego abs te alias accepi nullas Itaqꝫ
nõ poſſum nõ mirari: quod nihil poſtea mihi ſcripſeris: p̃ſertim
cum ad kalẽ. maias ꝛ tibi quod volebas reſpõderim. ꝛ vna cum
meis ad te litteris vnas quoqꝫ huius principis ὑπερσοῦ lit
teras ad Rhaguſinum ſenatum miſerim. Nec item de te poſtea
ab alio quicq̃ꝫ acceperim: niſi quod Marius ſemel ſignificauit
per epiſtolam bene valere te ꝛ Rhaguſinis eſſe cariſſimum. Ne
ſci: vtrum te negligẽtiæ an ſim alium quempiam cui litteras cõ
miſeris: perfidiæ accuſaturus Venit em̃ in mentem res illa tam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

rinenſis de meis ad regem francorum verſibꝰ. Tu poſthac eſto
cautior. Curaqꝫ vt tuæ ad nos litteræ ⁊ eæ quidem ſolæ reddã
tur ducali oratori Antonio guidoni bono: q̊ nũc Venetijs agit
Nam Marcheſius reuocatꝰ Mediolanum redijt. Quod ſiq̇s
fortaſſe reſpõderas ſupioribꝰ lrĩs meis aut aliud prætẽa ſcripſe-
ras: id omne repetas: neceſſe eſt. Nam vt audis ad me tuaꝝ lrã
rum pᵹuenit omnino nihil. Nec eñ adduci poſſum: vt credã te
ſimul cum coelo tam ſubito ingeniũ quoqꝫ mutauiſſe. Nos hic
oẽs valemꝰ recte. Tu quoqꝫ cura: vt valeas. Ex Mediolano.
iiij. Nonas Julias. M.cccc.lx.

¶ Frãciſcꝰ phillefus Johãnino barbato ſal.

QUantum videre videor ridiculo tibi ſum. Nam meos
carminum libros totiẽs repetitos reſtituẽ mihi negligꝭ
At ego mihi verba dari longius certe non patiar. Turpiſſimuz
enim eſt franciſcum philelfum imberbem duci a Johãnino bar
bato. Itaqꝫ aut rem mihi meam reſtitue q̃ꝫprimum: aut vbi ita
malis: tibi litem apud principem paratam eſſe intellige. Nam
qui alios ridere nunq̃ꝫ conſueui: rideri abs te nolo. Uale. Medi
olani. Ex ædibus meis. octauo kalendas Auguſtas. Milleſi-
mo. cccc. lx

¶ Franciſcus philelfus. Nicodemo tran
chedino ſalutem.

OStendis te væhementẽ deſiderare litteras meas. Et fa
cis tu quidem recte Nam tuis mihi litteris ſuauius ni
hil eſt: quas noui ab amantiſſimo ẽga me animo pᵹoficiſci. Nec
enim verus amor falli vnq̃ꝫ poteſt. Neceſſarioqꝫ fit: vt qui plu
rimum amat: ametur item plurimum. Et litteræ ergo tuæ fue
runt mihi pergratæ. ⁊ omnia quæ vel ioco vel ſerio per litteras
es locutꝰ: q̃ꝫiucũdiſſima accidere Quã vellem omnia tuo meoqꝫ
iudicio gererentur. Idqꝫ non priuatæ ſolum ac noſtræ: ſed ⁊ cõ
munis ⁊ publicæ vtilitatis cauſa. Veriſſimum illud eſſe exiſti-
mo nihil recte adminiſtratum iri perturbatione duce Nam om
nis animi morbꝰ ſi minꝰ omnino tollit: impedit tamẽ nõ medio
crit rationis vſum: qui vbi vacat: quid aut bene geri. aut conſu
li recte poteſt? Equidem mi Nicodeme nõ poſſum mea ſorte nõ
gaudere. qui meipſo contentꝰ ſum: cui nihil aliud deeſſe video q̃ꝫ
nummos aliquando. Qui tamen ipſi ſæpe non modo non ſperã
ti. ſed ne cogitanti quidem tanta vltro benignitate occurrunt:

vt pudorem etiam afferāt negligenti. Habeant multi aurum ⁊ argentum. habeant magiſtratus. habeāt īperia. habeant ea omnia: quæ collibuerint ſtulticiæ: dūmodo ea ſint nobis: quæ nolētibꝰ eripi nullo pacto queunt. Quid enī earꝫ ſimꝰ rerum curioſi: quæ animi curas nō adimunt: ſed augēt? Itaqꝫ mirādum non eſt. ſi amicꝰ ille dum huiuſmodi rationes minꝰ animo volutat: quo altiꝰ aſcendit: eo humilius miſerabiliuſqꝫ deſcēdit. Ego quo die has lrās ad te dedi: impleram ſecūdum ⁊ ſexageſimū ætatis annum integris ſenſibꝰ ⁊ valitudīe proſpera ⁊ id quidem ſine vllis medicorum adiumētis. Tu ſiquid habes: quod cum his diuitiis cōferas: memora. Nam ſiqua mihi ſunt alia aut bona aut expetēda. ⁊ tu noſti. ⁊ laura nō ignorat. Ac de ioco hactenꝰ. Velim: q̄ꝫ diligētiſſime odoreris: apud quē hoſpitet ille codex Syllii italici poetæ: quem Antonii barbadori pater quo tempore in monte puliciano pturam geſſit: ex bonis illiꝰ Bartholomæi venatꝰ eſt: quem Martinus pontifex maximꝰ primū ſecretarium habuit. Nam codices oēs quotquot illo exēplari excripti ſunt: deprauatos corruptoſqꝫ inuenio. Cupio præterēa mihi excribi latinam traductionē græci illiꝰ doctiſſimi acutiſſimi Aeſopi. Nā auctor ipſe periit apud græcos. Et eā interptationē inueni apd aliū neminē. Hac de re ſcripſi ad petrꝫ medicē. Id quod vt ipſe apud eū q̄ꝫ diligētiſſime cures: te plurimū rogo. Vale. Ex Mediolano. viii. kal'. auguſtas. M.cccc.lx

Franciſcꝰ philel. Xenoghonti filio ſal.

F Eci te ad tercium nonas iulias p lrās certiorem me nihil litterarꝫ tuarum accepiſſe poſteaq̄ꝫ ex Venetiis ſolueras: pter eas: quas ad tercium kal'. aples Troili ſcribæ ad me dederas: cum intēa temporis ſecūdum ⁊ nūc tercium tibi ſcripſerī. Quod eo etiā magis miror: qđ Marius mihi ſignificauit ſibi redditas eſſe abs te lrās: quibꝰ cum nullæ prorſus eſſent ad me. Ego autem etſi auguror: vt res habet: operæpreciū tamen duxi te cōmonefacē: ſiquādo ad me ſcribis: vt cures tua omnia ſcripta redditum iri Venetiis aut viro patricio Bernardo iuſtiniano Leonardi filio: aut ducali oratori Antonio guidoni bono. Nam Marcheſius rediit mediolanū. Tu ſiquid velis: ſignificato. Nos hic omnes valemꝰ recte. Vale. Ex Mediolano. Nonis auguſtis. M.cccc.lx

Franciſcꝰ philelfus Mario filio ſal.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

QUod expoſtolas meas lrãs minus ſæpe ire ad te. par-
tim ipſe tu: partim occupationes meæ ſunt ĩ cauſa. Qđ
ſi tuam ipſam cauſam ſuſtuleris: ego quoq; meas omnis occupa
tiones amouebo. Noli iuuenis cum ſene de prudẽtia cõtendere.
neq; cũ patre filiꝰ. Noli verſutiam calliditati anteponẽ. Ratio
ne vtere ⁊ cõſilio. Id ſi feceris: nunq̃ me incuſabis: nec vlla in
re deſiderabis paternũ officium. Quod Marieta meliuſcule va
let: gaudeo. Cæſarem meum bene in lrĩs ꝓficiſcere plurimũ læ-
tor. velim cætera quæ vel ad te ipſum: vel ad reliquã familiam
attinẽt: diligent' cures. Ad Xenophõta reſpõdi. Tu qđ ad hu-
golotum reſpicit: ne diutiꝰ neglige. Bernardum pontanum no
ſtrum bene valere opto. Vale. Ex Mediolano. x. kal'. ſeptem-
tembres. M. cccc. lx.

Frãciſcꝰ phlelſus. Xenophonti filio ſal.

MAlo te negocioſum eſſe q̃ ocioſum modo negocia tibi
tua: aut dignitati ſint: aut cõmodo: qđ ſine dignitate ĩ
cõmodum eſſe puto. Nã ꝑ lrãs. quas modo ad ſextum kal'. au-
guſtas dediſti ad me adeo te oſtẽdis occupatum. vt nullum tibi
tempꝰ relictum videat' ſcribendi ad patrẽ. Qđ das. accipio. Et
facis tu fortaſſis ex officio. Ego autem auguror. neſcio q̇d. In
hãc diem accepi ſcđm abs te lrãs. poſteaq̃ Rhaguſium es ꝓfe-
ctus. Si te negligẽtiorem aut minꝰ cautum animaduertero. tu
quoq; tardioris videbis epiſtolas meas. Scꝓſiſti omnia iſtic ar
dere. Id dici puto ob imminẽs a turcis periculum. Vellem ſcri
pſiſſes ⁊ latiꝰ ⁊ apertiꝰ. ne mihi Sibylla interꝑte opꝰ eſſet. Qđ
amicꝰ iſte tuꝰ cupit videre aliq̇d ex noſtris ſcriptis. dabo operam
vt tibi mos gerat'. Nos hic valemꝰ omnes. Cura etiã tu. vt va
leas. ⁊ hominibꝰ ſis deoq; cariſſimꝰ. Ex Mediolano. x. kal'. ſeptẽ
bres. M. cccc. lx

Franciſcus philelfus Laurẽtio piſaurẽci
Parmẽſium præfecto ſal.

ETſi ignarꝰ certe nõ eram vel ſine vlla cõmendatiõe mea
nihil eſſe apud te antiquius iuſticiæ pietatiſq; officio ta
men vt intelligẽs. q̃ mihi rem gratã facturꝰ eſſes. ſi negociũ re-
ligioſoꝝ fratrum ſanctæ Mariæ ſeruoꝝ. qui appellant'. ita cu
raueris. vt iſti omnes intelligãt meã de ſe ꝯmendationem fuiſſe
ſingularem. libuit abs te petẽ. ac etiã ſi opꝰ fuerit. cõtendere. ne
patiaris eſſe fruſtra itum ad me. Nemo eſt eñ qui amiciciã no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ſtram ignoret. Quã vt huiuſmodi quoqꝫ munere clariorem om
nibus facias: rogo. Noſti pudorem meum. Nunq̃ꝫ auſim tan-
topere a te aliquid petere. quod ab honeſtate abhorrere videatur.
Uale cum tuis omnibus. Ex Mediolano. vij. kal'. ſeptēbres.
M. cccc. lx.

Franciſcꝰ philelfus Jacobo puteo iure
conſulto ſalutem

TImotheum cytharoedum virum muſicæ diſciplinæ do
ctiſſimum ſane: eruditiſſimumqꝫ fuiſſe reperio. Ad quē
vbi quottidie athenienſium more permagna auditorum turba
diſcendi gratia conflueret. eum quicumqꝫ ſe audituri eſſent. ro-
gare ſolitum accipio. habuiſſent ne vllos ante id temporis eius
peritiæ præceptores. Quod qui negaſſent. cum his certam do-
ctrinæ ſuæ paciſci mercedem. Siqui autem reſpondiſſent qui-
buſpiam antea vſos ſe magiſtris. cum ijs niſi duplicata mercede
cõuenire nullo pacto conſueuiſſe. Aiebat enim vir callidiſſimus
ad duplum laborem dupla etiam mercede opus eſſe. Qui enim
iſtiuſmodi diſcipulis recta vlla præceptio tradi queat. niſi om-
nium primum eorum mentes inhærenti fuerint deprauataqꝫ di
ſciplina omnino liberatæ: Longe profecto difficilius eſt ac mul
to laborioſius dedocere q̃ꝫ docere. Nam quis ignoret natura fie
ri. vt qui habitum iam firmatum ac penitus inſidentem eruere
diſſoluereqꝫ ſtudeat. id ſine multo et tempore ⁊ labore conſequi
non poſſe: Quæ quidem noſtra tam longe repetita oratio quor
ſum tandem euadat. etſi minime vereor Jacobe putee te pro tuo
ſingulari ingenio ſummaqꝫ prudentia non obſcure intelligere. ta
men vt vel tui auditores plæriqꝫ omnes ⁊ ſtudioſi ⁊ clari adole
ſcentes. vel ſiqui alij tecum ſentiunt. quibus de rebus inter nos
controuerſia ſit. dilucidius teneant. apertius eam eloquar.
quamq̃ꝫ non vna controuerſia eſt. ſed duæ. Uerum de qua ma
gis veluti triumphare viſus. primus nobis ſit ſermo: deinde bre
uiter de altera differemus. Prima nobis diſcrepatio eſt de licita
tore. quem tu eum eſſe omnino vis. qui in auctione ſuppoſitus
rei vendendæ in deceptionem alterius precium auget idqꝫ decla
ras exemplo. Titius aut fiſci aut ſuo alteriuſue cuiuſpiam nomi
ne proſcribit vectigalia aut prædia. Calphurniꝰ emptor offert
mille ſeſtercium. Craſſus a Titio emptor ſuppoſitꝰ ad mille ſe-
ſtercium centū addit. Calphurniꝰ. qui habendæ rei deſiderio t

netur. addit ad centum alia ſeſtertia decem. at Craſſus ad ea rur
ſus viginti. Tum Calphurnius refrigeſcit ab emendo. Manet
qꝫ ſubdubiꝰ Et vix tandem addit ſeſtertia quinqꝫ. Qđ animad-
uertens Titius. veritusqꝫ. ne ſi rurſus per ſuppoſitū Craſſu ⁊
rei proſcriptæ precium auxerit. ſeipm̄ potius fallat quam Cal
phurnium. quod proſcripſerat. dat calphurnio. Et ita craſſus ē
tua ſententia licitator. Quanq̈ꝫ tu cum diceres licitari aliud ni
hil ſignificare. q̈ꝫ precium augere. ⁊ ita quod proſcriptum eſſet
dare plus offerenti. nō magis Craſſum. q̈ꝫ Calphurnium in eo
quod plus offerret. licitari velle videbaris. Eoqꝫ interdum tua
tendebat oratio. vt inter licitationē ⁊ auctionem nihil prorſus
intereſſꝫ. Adduxiſtiqꝫ pro tua cauſa. vbi tibi videbaris ex ipſis
iureconſultis exempla firmiſſima. Gaium enī ſuper legem quæ
incipit licitatio digeſtis de publicanis ita ſcriptum reliquiſſe.
Licitatio vectigalium. quæ callore licitantis vltra modum ſoli
tæ conductionis inflauit. ita demum admittēda eſt. ſi fideiuſſo
res idoneos ⁊ cautionem is. qui licitatione vicerit. offerre para.
tus ſit. ⁊ eundem Gaium non multo poſt ſuper eandem legem
Licitatores vectigalium ad iterandam conductionem antequā
ſuperiori cōductioni ſatiſfaciāt. admittēdi nō ſunt. Adduciſqꝫ
in eādem ſentētiam Paulum. qui ſuper legē Valerius digeſtis
de iure fiſci ita locutꝰ eſt. Valerius patronus paocurator impe
ratoris Flauio ſtatilio prædia certo precio addixerat. Deinde fa
cta licitatione. idem Statilius recepta ea licitatione. prædia ob
tinuerat ⁊ in vacuam poſſeſſionem ita inductꝰ erat. De fructibꝰ
medio tempore perceptis quærebat̃ Patronus fiſci eſſe volebat
Plane ſi medio tempore int̃ primam licitationem ⁊ ſequentem
adiectionem percepti fuiſſent. ad væditorē pertinere. ſicut ſo
let videri. cum in diem adiectio facta eſt. deinde melior cōditio
allata eſt. nec moueri debemus. quod idem fuiſſet. cui p̄mo adie
cta fuerant prædia. ſed cum vtraqꝫ adiectio intra tempꝰ vændi
miarū facta fuiſſet. receſſum eſt ab hoc tractatu. Itaqꝫ placebat
fructꝰ emptoris eſſe. Hæc tu duo exempla ex Gaio ⁊ Paulo ꝓ
tua cauſa intuliſti. nam tuum illud tercium abs te excogitatum
argutiꝰ: vbi ageret̃ de dolo malo. etſi qnātum ad licitatorem at
tinet. nō eſt a mea ſentētia admodum alienum. Sꝫ anteq̈ꝫ ad
Gai dicta Pauliqꝫ reſpōdero. afferam etiam ipſe. quo firmior
tua videat̃ tibi opinio. exemplum ex Vlpiano. modo intelligas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

quod tu nudiuſtercius cū apud nos eſſes: interp̄tabaris in Bay ſententiam: vbi ait. Licitatio vectigalium: quæ callore licitantis vltra modum ſolitæ conductionis inflauit: tu inq̄z calore ꝑ vinum. L. efferebas: dicebaſq̄z calore ſcz iracundiæ. Quis hoc tibi concedat: quem ibi locum iracundiæ dederis? Callore enim per geminum. ll. ꝛ ſcribendum ꝛ intelligendum eſt pro calliditate ꝛ aſtutia. Eſt enim calliditas ſecundum Ariſtotelem quædam prudentiæ pars: quæ ita verſatur in paruis vt prudentia magnis in rebus. Recte igitur Cicero cum vellet oſtendere in libris de natura deorum: quid inter verſutū ꝛ callidum intereſſet verſutum eſſe deſcribit eum: cuiꝰ mens celeriter verſetur: at callidum: cuius animus vſu: vt manus opera concalluit. Sed redeatur ad Vlpianum. Sic enim ait. Si res eius vænierit ꝛ exiſtat: qui plus liceatur: an in integrum propter lucrum reſtituendum ſit. ꝛ quottidie prætores reſtituūt: vt rurſus admittat licitatio. Audi itē. M. Tulliū Ciceronē in ep̄la ad. M. mariū. M. Mario ſal. Mandatū tuū curabo diligenter Sed homo acutus ei mandaſti potiſſimum: cui expediret illud vænire q̄zplurimi: ſed eo vidiſti multum: quod præfiniſti: quo ne pluris emerem. Quod ſi mihi permiſiſſes: qui meus amor in te eſt confeciſſem cum hæredibus Nunc quoniam tuum precium noui: licitatorem apponam potius: q̄z illud minoris væneat. Sz de ioco ſatis. Habes mi Iacobe vir iuriſconſultiſſime omnia: q̄ afferri adiumenta poſſunt in cauſam tuam. Cæterum quæ paucis dicturus ſum: æquo animo accipe. Omnium primum videamus licitari licerive ſecundum antiquos eoſdemq̄z probatiſſimos auctores artis grāmaticæ quid ſignificet Licitari (vt ait) Nonius marcellus: eſt congredi ꝛ pugnare. Id autem ita eſſe patet apud Cæcilium poetam in hymnide. Quin machæra licitari aduerſum eum cœpiſti ſciens. Feſtus pompeius docet cū licitari: qui decipiendo inducit. ꝛ rurſus ait eos eſſe licitatores: qui in mercando pugnandoue contendunt. Audi nunc Ciceronem libro tercio de officijs. Tollendum eſt igitur: inquit in rebus contrahendis omne mendacium: non licitatorem vænditor: nec qui contra liceatur: emptor apponet. vterq̄z ſi ad loquendum venerit: non plus: q̄z ſemel eloquatur. Ex ſignificatis huiuſmodi verbi vel liceri. vel licitari: quæ a duobus eximijs et latinitatis ꝛ litteraturæ profeſſoribus. Feſto pompeio ac Nonio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

marcello cognoſcimꝰ: poſſimꝰ ne alium eſſe licitatorem opinari
q̄ꝫ eum: qui græce ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ proxenetes dicit̃: quo etiam
nomine nō nullos iurecōſultos vſos videmꝰ: Quod autem ali/
ud eſt proxenetarum hoc eſt licitatorū officium: vt ita loquar:
q̄ꝫ tum emptorem tum venditorem ⁊ cōtendendo ⁊ decipiendo
inducere: vt ⁊ vendat ille ⁊ hic emat: Idq̄ꝫ nō minus minuēdi
ratione: q̄ꝫ augēdi precij. ⁊ quauis alias vl' arte: vel fallacia: mo
do obiecit: quod inierit: An ſumꝰ vſq̄ꝫ adeo rerū imperiti: vt igno
remꝰ: quā tū emolumēti huiuſmodi nebulones percipiāt ex hu
iuſmodi dolis ac fraudibꝰ: Siue igit̃ in rebꝰ priuatis: ſeu in pu
blicis vendendo: emēdo: locādo: cōducendo: cōtrahendoq̄ꝫ lici/
tator interſit aut ſuo doloſe aut alterius nomine Hunc eſſe eundē
qui noīe a græcis accepto proxeneta dicit̃: manifeſtum eſt. Re/
cte igit̃ præcipit Cicero nec a venditore licitatorem. nec itē ab
emptore apponi debere: ſed ipſos potiꝰ ſi ad loquēdum venerit:
nō plus q̄ꝫ ſemel eloqui oportere. Hoc enī obſeruādum inter vi
ros grauis ⁊ bonos idcirco præcipit Cicero: vt nulli licitatoris
mēdacio: nulli dolo relinquatur locus. Hæc tu: ſi in Gaij ſi in
Pauli: ſi in Ulpiani reſponſis diligentius conſiderare inſti/
tueris longe aliter ſenties quam in hanc diem conſueueris.
Quod autem cōtenderis idem eſſe ⁊ auctionari ⁊ licitari eodem/
q̄ꝫ modo licitatorem ⁊ auctionatorem: nihil eſt: quod tibi minꝰ
aſſentiar. Uideo apud Ciceronem in oratione p̄ rege Deiotaro
hæc v̄ba. Ille iterum: ille tercio auctionibꝰ factis: pecuniam de/
dit: qua ad bellū vteremini. ⁊ rurſus. Quo tum rex erga te ani
mo fuit: qui auctionatꝰ ſit. ſeſeq̄ꝫ expoliare maluerit q̄ꝫ tibi pecu
niam nō ſubminiſtrare: Num licitationibꝰ factis: num ſi licita
tus ſit: dixiſſet Cicero: idem eſſe ſignificatum: Sed hæc hacte/
nus multa. Nō enī dubito te p̄ magnitudine ingenij tui egre/
giaq̄ꝫ doctrina iturum in ſentētiam meam. ⁊ eūdem eſſe licitato
rem cōceſſurum: quem etiam proxenetam nūc vulgo veſtri iure
cōſulti nomināt. Dicebas ſecūdo loco mirari te Ciceronem atq̄ꝫ
arbitrari illum in dialecticis parum fuiſſe exercitatum. Nam ſi
ſecꝰ eſſet: eum nunq̄ꝫ fuiſſe dicturū in p̄ma quæſtione tuſculana
ſi malum: ergo miſerum: cum eſſet p̄poſitum vel aſſumptū po/
tius: malum mihi videt̃ eſſe mors. Nō enī quod malum eſt. id
cōtinuo miſeriam afferre: cum multiplicia mala ſint ⁊ animi. et
corporis, ⁊ fortunæ. Nec eſſe tamē conſentaneum qui in pluri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bus maximiſq; toti⁹ homis atq; fortunæ bonis. cũ eculeũ amiſe
rit quempiam aut catulum: idcirco eum affirmare miſerũ: quo
niam ea equi caniſue amiſſio in malis habenda ſit ſecũdum peri-
pateticos. Indocte igitur Ciceronem eam complexionem ad id
adieciſſe: quod erat aſſumptum. Concederem tibi profecto quod
Ciceroni obijcis. ſi peripateticum ſe eo in loco is: q̃ ſtoicum ma
luiſſet. At ſtoici nihil in malis ducũt: niſi quod turpe ſit: nec itẽ
in bonis quicq̃. quod honeſtum non ſit. Honeſtate bonum ſtoi
ci. & turpitudine: malum definiũt. Præterea neq; in bonis. nec
item in malis aut plus eſſe iudicãt aut minus. qui quod hone-
ſtum ſit. id eſſe putãt omni ex parte bonum. quemadmodum id
eſſe volunt omnino malum. quod a turpitudine proficiſcitur.
Quare ſi mors habenda foret in malis. quod certe nõ eſt recte a
Cicerone reſpõſum eſſet. id eſſe miſerum. Nec enĩ præterire te ex
iſtimo. quæ aut corporis ſunt aut fortunæ tributa: ea ſtoicis ne
q; bona. neq; mala cenſeri. ſed indifferentia. & a plæriſq; cõmo-
da & incõmoda. quæ etiam alij plælata r eiectaq; nominãt. per
inde atq; talia ſint. in quib⁹ ſelectio locum habeat. Utrum tibi
grauiſſimo & eruditiſſimo viro ſatiſfecerim: neſcio. Mihi certe
feci ſatis. Ex Medolano. kal'. ſeptẽbrib⁹. M. cccc. lx.

Frãciſcus philelfus. Johanni aloyſio
guidobono ſal.

FAcere nõ nulli veneti qui a me per litteras meos carmi
num libros exeribendos petierunt. Quibus ego ſigilla
tim geſſiſſem q̃primum morem: ſi tot mihi eius operis fuiſſent
exempla. Sed cum nullum mihi omnino relictum ſit præter
id vnum. quod initio ſcripſeram. exiſtimaui hoc pacto ſatis ab
me iri omnibus factum: ſi tibi huiuſmodi prouinciam pro no-
ſtra beniuolentia delegarem. Itaq; dedi ad te eum ipſum carmi
num codicem manus meæ vt vides feſtina exaratum arundine
Cuius tu ita pro tua prudentia feceris omnibus copiam vt itra
ſextum menſem codex ad dominum redeat. Uale Et patrem tu
um grauiſſimum virum verbis meis ſaluere plurimum iube.
Uale Ex Mediolano. Idibus Septembribus. Milleſimo.
cccc. lx.

Frãciſc⁹ philelfus. Angelo veterbino
iureconſulto ſalutem.

Accuſarem te mendacij. ſi ſcirem te huiuſmodi accuſati
onem magnifacere. Sed noui ingenium tuum. qui nō
minus ſurdus es. cum id tibi expedire putas. q̄z mutus: Uerū
hac in re te tua feſellit opinio Nam me primo apud quem eras
coenaturus. liberaſti homine edaciſſimo. Deinde tibi fortaſſe nō
parum incōmodaſti. qui filiam potuiſſes. vbi ea tibi voluntas
eſſet. indotatam etiam viro tradere. Amicus enim quidam vir
ſane bonus ac minime cōtemnēdus mihi oblatus eſt. qui cupit
vxorem ducere. quæ ⁊ honeſtis ſit nata parentibus ⁊ pulchra ⁊
ex ethruria. Itaq̄z id ego audiens. illico in te animum adieci.
Rem tenes. Cumprimum veneris Mediolanum. fac me q̄z
primum adeas. Uale Ex. Mediolano. xvi. kalendas. octobres
M. cccc. lx.

Frāciſcus philelfus Xenuphōti filio ſal.

Et anulum quem miſiſti mihi ⁊ gemmā μετὰ τῆς
ἀθηνᾶς perlibenter accepi. Et feciſti ſane. vt te decet.
modo illius memoria aſſidue tecum ſit. Senior noſter hiſpa
nus mihi expoſuit te Mediolanum vehementer cupere. Id eq̄
dem non improbo. modo cōſtitutum iſtic tempus ⁊ cōſtanter et
innocenter abſoluas: quod vt facias. te nō ſolum hortor. ſed etiā
volo. ac iubeo. Præterea ſum miratus. quod in tāta oppor
tunitate τὴν ὑποχειρίαν minus ire ad me curaueris. ni
hilq̄z ad ea tam multa reſpōderis. quæ nō vnis litteris tibi ſcri
pſeram. Ad hæc tuum quoq̄z officium erit. vt aliquid litterarum
ad principem ſæpe des. hoc facere prudentius nihil potes Nos
hic valemus omnes. Uale Ex Mediolano. vi. Idus octobres
M. cccc. lx.

Franciſcus philelfus. Lazaro arretino ſal.

Etſi certo ſcio mea omnia tibi negocia pro vetere noſtra
ac ſumma beniuolētia cordi eſſe. nō eſt tamen ab officio
meo viſum alienum. ſi ex meis quoq̄z lr̄is ītelligeres me mei nō
eſſe oblitū. qui duo iſtinc abiens tibi curāda cōmendarim. quæ
quanq̄z diſſimili ſunt ratione. talia tamē ſunt. vt eorum neutrum
negligi abs te velim. Nam officioſi amici eſt æque parua amici
gratia non contemnere vt magna plæraq̄z facinora nō minus adi
re alacriter. q̄z appetere vehementer. Quæ reliqua ſunt. tecum
ipſe conſiderabis. Uale. Ex mediolano. x. kalendas decembres
M cccc. lx

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

¶ Franciſc⁹ philelfus. Hermolao barbaro
epiſcopo veronenſi ſal.

QUam pro Lazaro ſcarampo comenſi epiſcopo oratio-
nem habui. idcirco in pn̄tia ad te dedi. quod vererer. ne quam li
brarius tu⁹ tumultuarie ſcripſerat nō eſſet admodum emendate
ſcripta. Præterea cum vellem aliquid ad te ſcribere. nihil noui
acciderat poſt diſceſſum tuū. quo vterer argumēto. Nec eñ du
bito ea tibi omnia cordi eſſe. quæ a nobis in cōmentariolo acce-
peras. præſertim id vnum. quod mihi cum tuo Antonio becha
ria viro diſerto ⁊ perhumano trāſigendum eſt. Neq; ſane aliud
quicq̄ꝫ eſt. cui⁹ moram moleſtiorem feram. Nam eiuſmodi co-
dice diutius carere nullo pacto poſſum Itaq; rogo te. vt curren
ti ſis calcar. Fieri eñ poſſit. Ut ſerius Veronam repetas. At
mihi in eiuſmodi codice celeritate plurima opus eſt Hac vna re
mihi gratius hoc tempore facē nihil potes: nec quod magis an
tonij interſit officij: quem ipſum ſcio tibi eſſe cariſſimū Reliqua
tu opportune ꝓuidebis. Vale. Ex Medilano. vij. kal'. decem-
bres. M. cccc. lx

¶ Frāciſc⁹ philelfus Lazaro ſcarāpo comenſi
epiſcopo ſalu.

EAm quam ꝓ te apud comenſes ad. xvi. kal'. decembres
orationem habueram. idcirco ad te miſi vt quod tecum
antea ſum locut⁹, eam cures per fratrem reddi Hermolao barba
ro epiſcopo veronēſi. Reliq̄ tu puto. memineris. Prætēa quæ
iſtinc diſceſſur⁹ tecum ſum cōmentat⁹. ne obliuiſcaris. te etiam
atq; etiam rogo. Hoc vno mihi aliud hac tempeſtate gratius p̄
ſtare officium nullum potes. Vale. ⁊ bonæ valitudinis rōnem
habe. Ex Mediolano. vij. kal'. decēbres. M. cccc. lx.

¶ Frāciſc⁹ philelfus Donato actiolo ſal

NOn poſſum nō probare tuam tam lōgam taciturnita
tem. cum exiſtimem te vti voluiſſe me magiſtro qui dū
ſtudeo eam ad te dare orationeꝫ. quam ⁊ ipſe habuerā apud ſum
mum pōtificem Pium Mantuæ. ⁊ ipſe deſiderare videbaris.
diutius ſim cunctat⁹. q̄ꝫ tu fortaſſe velles. At ſuperas profecto
omnem meam huiuſmodi in ſcribendo tarditatem adeo. vt iam
verear te eſſe omnino vna cum noſtro Argyropulo oblitū mei.
Et facis tu quidē nequaq̄m vel amice vel recte. qui nihil ad ea
reſpōdeas: quæ tibi ꝓ noſtra ſumma beniuolētia cōmendaram.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Sed eo fero moderatius negligẽtiam tuam: qui: diligẽtiam vo-
lui dicẽ: quod vtriqȝ arundini. ⁊ Nimphæ. ⁊ muſæ ſimul ſtu-
dere non potes. Uerum ſi me amas: ſurripe aliq̃d temporis τῆ
ἀφροδίτῃ quod amiciciæ cõdones. Ego ad te nouã dedi ora
tionem. Uale Ex. Mediolano. iiij. kalendas Decembres. M.
cccc. lx.

Frãciſcus philelfus. Pallanti ſtrozæ
equiti aurato ſal.

INſtituenti mihi ꝓ vetere noſtra ſummaqȝ amicicia ſcribere ad
te aliq̃d hic tempeſtiue nunci⁹ eſt oblatus: qui iſtac iter factur⁹.
redit in peloponeſum. Omnium primum certior fieri cupio q̃ȝ
bene valeas corpore. Quid em̃ interrogem animo: cum vir ſapi
entiſſim⁹ non ignoras vel nullis hominum cõſiliis τὸ εἱμαρ
μένον ἥξειν. Itaqȝ ſi me amas: ſicuti certe facis: cura: vt tu
is optatiſſimis litteris intelligã: quãta tibi cum ſenecta ſit qui-
es. Nam de animi tranquillitate nihil eſt: quod dubitem. Nõ
ſi de me doceri ex me vis: valeo equidem perbelle. Nec me clima
tericus annus: quem chaldæi nominãt: vlla ex parte fecit ſua i-
clinatione deteriorem. Nam qui nat⁹ ſum octauo kal. auguſtas
anno a natali chriſtião milleſimo trecẽteſimo nonageſimo octa
uo ago iam tercium ⁊ ſexageſimum ætatis annum. Nõ ipſum
temporis cum ob ſeptenarium numerũ: tum ob penultimum cõ
munis ætatis hominum flexum pythagorici putãt eſſe pericu-
loſum. At ego ſeptenarium numerum in vtraqȝ fortunã vehe
mentem exiſtimo. Quare in ſecũdam nobis ⁊ malo ⁊ opto Nõ
me ſecundo loco ad ſcribẽdum hortaẽ: eſt quorundam librorum
deſiderium. Agit em̃ iſtic apud vos Andronic⁹ calliſtus noſter
vir diſert⁹ ⁊ doctus. Iſti autem eſſe audio τὸν τε παλαιφά
τον περὶ παλαιῶν ἱστοριῶν καὶ τὸν ῥωμαῖον
κορνοῦτον περὶ ἀλληγοριῶν ἔτι δὲ καὶ τὸν
συγκελον γραμματικόν. Peto igiẽ abs te maiorem
in modum: vt eos libros aut nobis excribi cures mea impenſa:
aut ad nos ire: qui hic excribanẽ redituri ad dominum q̃ primũ
Uale cum Honofrio meo atqȝ noſtris omnibus. Ex Medio-
lano. kal. ianuariis Anno a natali chriſtiano. M. cccc. lxi

Franciſcus philelfus. Xenophonti fi
lio ſalutem dicit.

POſt eas lrãs quib⁹ mihi ⁊ de annulo quẽ hiſpano ſenio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

ri dederas. ⁊ de pecunia quam ſocrus a Theologo timotheo petie
rat: ſignificabas alias nullas iã mẽſis duos abs te accepi. Utrũ
id vel tua vel alioꝝ negligẽtia factum ſit: neſcio. Qđ hic cupis
a me curari: fiet in tempore diligent̃. Uelim tamẽ interea neq̃d
iſtic patiarꝫ de te deſiderari. περι δὲ τῆσ ἐμῆσ πενθερᾶσ:
nullam impenſam volo ſuſcipias. Suſceperis eñ fruſtra. Nã
nõ nulli mihi græci renunciarũt illam ꝟba dare. ⁊ qđ vitæ inſti
tutum cepit: id nunquã dimiſſura. Cura: vt bene valeas. Nos
hic valemus oẽs. Ex Medolano kal'. ianuarijs. M.cccc.lxi.

Fracíſcꝰ philelfus Leonardo ſabbatino ſal.

Quella auerſanꝰ dixit mihi ꝟbis tuis eſſe tibi nõ nullos
codices ⁊ latinos ⁊ græcos: q̃s vendere iſtitueris. Qua
re ſi vellẽ aliquos ex ijs emere licẽ mihi ꝑ te: habeo tibi Leonar
de mi grãs nõ vulgaris: qđ eaꝝ mihi reꝝ optionẽ dederis: quarũ
me amãtiſſimũ noſti. At vellem ꝑfecto: tibi cum tuo maximo ⁊
honore ⁊ emolumẽto ſublata facultas eſſet alienãdæ ſuppellecti
lis tam præclaræ tam precioſæ. Id qđ per vitam illiꝰ mei ami
ciſſimi Auriſpæ: viri optimi ⁊ grauiſſimi facile factum eſſet: ſi
eum apud nos deus q̃z apud ſe agẽ maluiſſet. Sꝫ quoniã ea le-
ge nati oẽs ſumꝰ: vt naturæ tãdem ſit cõcedendũ: æquo animo
neceſſitatẽ feramꝰ: oportet. Te aũt hortari nõ deſinã: vt cuiꝰ vi
ri gener ſimul ⁊ hæres relictꝰ es: eius quoqꝫ ꝟtutẽ ſingularemqꝫ
doctrinã hæreditario quodã ⁊ aſſiduo ſtudio imiteris. Qđ eius
rei quoniã nõ ambigo ſtrenue te diligenterqꝫ curatuꝝ: nõ ero in
p̃ñtia tecũ lõgior. De libris autẽ qđ ſignificas: paucis reſpõdeo
Opꝰ eſt: vt libroꝝ titulos mittas ⁊ qualitatẽ ⁊ preciũ. Id cum
didicero: ſi libri placuerint: aut ipſe veniam: aut preciũ mittam
Uale cum ſponſa ⁊ patre. Ex Mediolano. iiij. nonas ianuari-
as. M.cccc.lxi.

Fracíſcꝰ philelfus Nicodemo tranchedino ſal.

Gaudeo equidem væhement̃ ita res tibi ſecũdas eſſe. vt
ne amiciſſimi quidem homis recorderis: q̃ꝫq̃ꝫ nõ parua
eſt fœlicitatꝫ pars vir amicꝰ. Amicicia eñ ſiue in animi: qđ phi
loſophis placet: ſiue ĩ extrarijs bonis ponẽda ſit: nõ minimũ te-
net in humana fœlicitate locũ. Quare vt te aliq̃ñ colligas: volo
Memineriſqꝫ in omni fortunæ ſtatu vel cõmodo vel iucũdita-
ti amicũ eſſe poſſe. Id ſi feceris: dabis ad me quãdoqꝫ lrãs: quo
me ſaltem tuæ læticiæ participem facias. Tu vero ne me cõtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

exiſtimes tui oblitū: accipies vnā a me orationē: quam nuꝑ ha-
bui ad comēſes de dignitate epiſcopali ⁊ de illoꝝ epiſcopo Laza
ro ſcarāpo. Et ꝓ rei argumēto. ⁊ ꝑ homibꝰ habenda fuit oratio
Tu mihi feceris rem gratiſſimā: ſiqͩ noui ſignificaris: qͦ vel ḡ
tum ſit: vel noſtra interſit audire. Uale. Ex mediolano pridie
Idus ianuarias. M. cccc. lxi.

Frāciſcus philelfus. Pallanti ſtrozæ
equiti aurato ſal.

NIhil mihi potuiſſet hoc tpe iucūdius cōtingē tuis lr̄is
quibꝰ priſtinam illā tuam ſermonis ac moꝝ ſuauitatē:
qua mecum ſæpe dum Florētiæ ageremꝰ: familiariſſime vteba-
ris: nō ſecꝰ inſpicē viſus ſum: atqꝫ ea quæ coram videri oculis ſo
lēt. Qui eñ me tua omnia nō delectēt: quem certo ſciam nō mo
do abſolutæ cuiuſdam ac totiꝰ virtutis ſpeculum ſꝫ etiam de me
ſemꝑ q̄ꝫ optime meritum? Itaqꝫ rogo te: vt ſiquid poteſt accedē
ad cōſeruādæ bonæ valitudinis diligētiam: vel incipſiꝰ gratia:
quem noui tibi eſſe cariſſimū: aliqͩ addas. Nam q̄s adeo alienꝰ
ſit ab omni humanitate: q̇ optare nō debeat te immortalem fore
cuiꝰ vita eſt omni humanitate humanior ⁊ cum totiꝰ honeſtatis
plena: tum nulliꝰ elegātiæ: nulliꝰ doctrinæ inops? Nō autē ita
pro tua mirabili ſapiētia te cōpoſueris. vt nullis medicoꝝ reme
diis vtare. nō poſſum equidem nō ꝓbare. Quid eñ cōtinentiſſi
mo viro eidemqꝫ prudentiſſimo prodeſſe medicꝰ queat vllis cura
tionibꝰ ſuis. qui ſibiipſi nō didicit? Nam quotus quiſqꝫ eſt me
dicus. qui abditam penituſqꝫ reconditam ægrotationē recte iu
dicet? Duo in primis ſunt. ex quibus huius tempeſtatis medici
aduerſæ valitudīs vim cauſamqꝫ cōiectant. vrina ⁊ venaꝝ motꝰ
Sꝫ vrina quoꝝ nobis alioꝝ locoꝝ argumētum præſtet in cor-
pore. q̄ꝫ iecoris. renum. ac veſicæ? Omitto eñ quot poſſint q̄n-
taqꝫ accidere. quibꝰ vrina deprauata iudiciū fallat. De venaꝝ au
tem motu q̇d certi afferre q̇s audeat ea ꝯueniētia ignorata. quā
muſici armoniā vocāt? At quot medicos licet inuenire. qui aut
muſicā aut vllā diſciplinā mathematicā teneāt? cū non phyſica
modo. ſꝫ quidquid vel ad numeꝝ. vel ad mēſuram. vel ad muſi
cam rationē. vel ad aſtronomiā pertinet: ſi medicꝰ ignorarit. ne
qꝫ iudicare quicq̄ꝫ vere nec mederi ſalubrit̄ queat. Itaqꝫ facis tu
quidem vt ſoles oīa ſapient̄. qui tibi tum per temperamēti cor-
poris tui ⁊ ætatis cōditionem. tum ꝑ vitæ ac victꝰ continentiā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

medearis. Id qđ itidem in me ipſo quãtum licet: obſeruo. Qua
ex re factum puto. vt nulla ſit mihi cum medicis cõſuetudo aut
cõſeruandæ ſcꝫ aut recuperãdæ valitudinis gratia. Et quoniã
de te pauca ſum locutus: eadem breuitate de me vtar: neceſſe eſt.
Sum equidem mi pallas tua laudatione plurimum delectatꝰ:
nõ quod ita de me ipſo ſentiam: vt tu prædicas: ſed quoniã iſti-
uſmodi de me teſtimonium ſit in mentibꝰ hominum permagnũ
pondus habiturũ. Nec eñi vereor apud te fateri ingeniũ meum
fortaſſe leuiuſculum. Malo ſane de me optime ſentiẽdo viri om
nes optimi iidemqꝫ doctiſſimi fallant: q̃ꝫ ſi ſecus ſenſerint: ſolu-
ti mendacio iudicent. Siquid boni in me eſt: illud certe eſſe itel
ligo nihil ſeruari apud animum meum diligentiꝰ gratitudine et
officio: quo fit: vt tibi ſemper optem ſecunda omnia nec tui ſplẽ
didiſſimi nomis memoria apud me ſit quicq̃ꝫ antiquius. Nam
quod ad doctrinam ⁊ eruditionem attinet: ſi ſcire me dicerẽ ni-
hil ſcire: impudentiæ poſſem argui: quod mihi ſcientiæ laudem
vendicarem. Itaqꝫ ſolum illud auſim affirmare me ſciendi cu-
piditate præt ipſum te vnum aliĳ cuiq̃ꝫ cedere nemini. Et hac de
re ſatis. Nicolao monacho religioſiſſimo grauiſſimi equitis au
rati Rainaldi albiziĳ illiꝰ nepoti ex hormano filio dicito verbis
meis quod ei de fratre ſuo Bartholomæo reſpõderam: veriſſimũ
fuiſſe. Nam neqꝫ ab Angelo actiolo ornatiſſimo equite aurato
neqꝫ ab alio prorſus vllo aduerſus Bartholomæum apud hu-
maniſſimum principem hunc meum ſermo quiſpiam habitꝰ eſt
Quin potiꝰ princeps meꝰ eam rem moleſtiſſime tulit: ſubdidit
qꝫ licere æque omnibꝰ florẽtinis agẽ non minꝰ audacter in ſuis
quibuſqꝫ vrbibꝰ: q̃ꝫ poſſunt ꝓpriĳ legitimiqꝫ ciues. Crede mihi
mi Pallas hunc eẽ principem plane optimum ac vni tibi ita af
fectum q̃ꝫ cui maxime. De libris quid reſpõderit Andronicꝰ cal
liſtus ex tuis litteris didici. Velim ex eo certior fias: apud quẽ
eiuſmodi libri hoſpitent εν τῶ κάνωακι apud laurũ ne qui-
rinum an apud alium quendam. Ad hæc audio Andronico iſti
eſſe Apollonium grammaticum περί συντάξεωσ ρήμα-
των. Quoad eiꝰ fieri licet: rem mihi gratiſſimam nauabis: ſi de
deris operam: vt codex ille excribendus eat Mediolanum eueſti
gio rediturꝰ ad vos. Quod ſi id minꝰ: ſaltem velim eam curam
ſuſcipias. vt iſtic apud vos excribat. Nam quod impenderis. da
bo ad te q̃ꝫprimum. Vale. Ex mediolano quinto kalendas. fe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

bruarias. M.cccc.lxi
Franciſc⁹ philelfus Pio ſecūdo ſummo pōtifici ſal.
Quanq̄ omne beneficiū pergr̄tū eſſe dꝫ pat̃ beatiſſime.
illud tamen multo grati⁹ longeq̄ iucūdius videri ſolet:
qd̓ quis nullis ſuaſiōib⁹: nullis p̄cib⁹: nullis deniq̄ officijs ꝓ-
uocat⁹ in alium cōtulerit. Nam ſiqua præceſſerint merita: non
relata minus q̄ inita gratia ducit. Quæ mea ſemꝑ ab ineūte vſ-
q̄ iuuēta beniuolētia erga te: quæ obſeruātia fuerit: vnde mag'
q̄ a tua ſanctitate teſtimonium eſt petendum: Sed vbi te ꝓ in-
credibili tua ⁊ eruditiōe ⁊ eloquētia ſummaq̄ v̓tute ad pulcher-
rimos deinceps dignitatis gradus cum epiſcopat⁹ ⁊ tergeſtini ⁊
ſenenſis: tum etiam cardinalat⁹ omnipotens de⁹ extulit: nunq̄
deſtitiſti vel coram ſermone ornatiſſimo: vel ꝑ humaniſſimas
lr̄as abſēs oſtēdere: quāti me facēs. ⁊ q̄ ea tibi fides accepta eſſz
et cara in ꝓmis. Voluit tādem ſanctiſſimoꝝ operum retributor
deus: vt in ſupremo chriſtianæ religionis ſolio ſacerdos maxi-
mus conſtitut⁹ vicem Chriſti in terris gereres. Qua certe vna
re diu ame antea non min⁹: vt ſcis: p̄dicta ſæpe q̄ expectata ni-
hil vnq̄ audiui in vniuerſa vita neq̄ optati⁹ nec iucūdius Idq̄
non min⁹ eruditoꝝ omnium ⁊ diſertoꝝ hominum cauſa q̄ vlla
præcipua ſpe meoꝝ cōmodoꝝ. Quos ſane cogitat⁹ meos nō ob-
ſcuro quodam ī firmoq̄ documēto q̄ primum confirmaſti. Nā
nō modo me nō petēte: ſed ne cogitāte quidez ſingulos ducenos
aureos ī ſingulos annos mihi ꝑ omnem vitam dono datum iri
ex ꝓprijs pecunijs ſimul atq̄ creat⁹ es ſummus pōtifex: ꝯtinuo
decreuiſti. Quis hac tua animi benignitate. q̄d hac munificētia
quid h' locupletiſſimo paternæ erga me caritatis teſtimonio aut
honorabili⁹ mihi aut precioſius duci debet? Qd̓ autem verbo de-
creuiſti: id etiam re ꝓpediem effectum reddidiſti. Itaq̄ ſim pla-
ne obnoxius ingratitudini: ſi te tāta māſuetudine. tāta humani-
tate. tāta beneficētia patrē min⁹ in dies magis magiſq̄ iſtar nu-
minis obſeruabo: colam venerabor: id qd̓ neq̄ deſtiti antehac fa-
cere neq̄ deſiſtam vnq̄: modo ītellexero: qua tibi re magis ſim ḡ-
tificatur⁹. Nam qd̓ meopte ingenio ipſe aſſeq̄r: id neq̄ occulte:
neq̄ diſſimulanter præ me fero. Quare tuæ beatitudis munus
erit: vt qd̓ grati⁹ tibi gratitudis gen⁹ fuerit: mihi imperes. Tuū
eñ omne imperium immortalis beneficij loco ducam. Ego aūt
qd̓ ad rem meā attinet: nihil eſt aliud: qd̓ a tua ſanctitate petā:

q̄ꝫ qđ ipſe tu ſpōte iuſſiſti: q̄tpe Mantuæ nuꝑ publico chriſti-
anæ cōſultationis aduerſus turcos officio te cōtinebas: dedit mi
hi tuo nomie ex cōſtituta pecunia grauiſſim⁹ iurecōſult⁹ Grego
rius lollius aureos ducētos. Subdiditqꝫ futuꝝ. vt reliqui cen
tum aurei mihi ſoluerent ad āni illi⁹ exitum. Id autem actum
eſt anno a natali chriſtiano milleſimo quadringēteſimo quinq̄-
geſimo nono circit nonas octobres. Præterijt annus ille. ⁊ itē
alt .agimuſqꝫ iam terciū Intēa vero tꝑis idcirco nihil petij: qđ
importunior iudicari nollem. ⁊ ſi mihi ſemper pecunia op⁹ eſt.
Nullum em̄ apud me locum habet auaritia. Aut liberalitatem
amplector ſtudioſi⁹: aut ſiquādo fortaſſe fuerit a medio declinā
dum: difficillimū em̄ eſt circuli punctum aſſequi: in ꝓdigalitatē
labor quæ eo eſt q̄ꝫ auaricia dignior venia: quo min⁹ diſtat a lau
de Itaqꝫ altitudis animi tui fuerit iubere: vt ea mihi pecunia hꝰ ē
ducati trecēti i pn̄tia numerent: qđ vt facias te etiā atqꝫ etiā ro
go: oro: obſecro. Nā his eſt mihi vehement op⁹. Vale pat bea
tiſſime. Ex Mediolano. kal. februariis. M.cccc.lxi

¶ Frāciſcus philel. Iſidoro cardiali rhuteno ſal.

REddite mihi ſunt pat clementiſſime tuæ amplitudis
litteræ: q̄s mea ſumma cū voluptate lectitaui. Erāt em̄
perhumanæ ac plane indices tuæ erga me caritatꝭ Ac facis tu q̄
dem ꝑbenigne. vt eū plurimū diligas: q̄ dignationē tuā mirifice
venerat. Qđ autem ad rem tuā attinet: q̄s ſummi pōtificis bre
ues lr̄as ad me dederas vna cum tuis: reddidi accurate pro iuſſu
tuo Iacobo turrino mutinēſi epiſcopo: q̄s ille vt primum legit:
miti vultu ⁊ hilari facie reſpōdit ſe tibi penſionem quam petis:
nunq̄ꝫ deſtitiſſe ſoluē: cum debebat. Nūc autem præt amorem ⁊
obſeruātiam aliud tibi debere nihil. Nam ex quo tꝑe corcyrien
ſi archiepiſcopatu donat⁹ es a pōtifice Pio ſe omnino liberatum
eſſe omni penſionis honere: quam tibi antea debuiſſet. Collatuꝝ
em̄ eſſe per cōtributionem archiepiſcopat⁹ illius pl⁹ duplo: q̄ꝫ ex
ea penſione acciperes. ⁊ ita ſe mantuæ nuper pōtifici maximo re
ſpōdiſſe. Addiditqꝫ ſe quoniam ita vis: paratum eſſe de iure ti-
bi reſpōdere: ob eamqꝫ rem daturum q̄ primum lr̄as ad ſanctiſſi
mum dominum noſtrum: curaturumqꝫ: vt antoni⁹ beltrandus
iurecōſult⁹ qui ꝓ duce Borſio oratorem gerit in romana curia:
hāc omnem cauſam ꝓcuratorio nomie ꝓ ſe agat. Et hac de re ſa
tis. Eſt mihi pater humaniſſime tua oꝑa vehement op⁹ Nam

cum eſſem ex vrbe mantua anno iam ſecūdo reditur⁹ Mediola
num vir grauiſſim⁹ Gregori⁹ lollius ſecretari⁹ ⁊ affinis ſummi
pōtificis dedit mihi ei⁹ beatitudīs nomie aureos ducētos: ſubdi
ditqꝫ futuꝝ: vt reliqui centum qui deerāt ad plenam ſolutioneꝫ
anni vni⁹ ac dimidij: mihi numerarent̄ ad anni illi⁹ exitum Sū
mus eñ pontifex cum primum in eo ſolio cōſtitut⁹ eſt: cōtinuo
mihi nō modo nō petēti: ſꝫ ne cogitāti quidem cōſtituit annua-
tim aureos ducenos. Itaqꝫ ⁊ abijt ille annus ⁊ item alt̄ vniuer-
ſus, iamqꝫ igit̄ terci⁹: cum intēa tp̄is nihil eſt a me petitū. Sūt
igit̄ vna cum hac ad te ep̄la alteræ itē meæ hac de re litteræ ad
S. P. N. quib⁹ peto eos trecētos aureos ꝓ ſolutiōe vni⁹ ac di-
midij anni. Quare tuæ humanitatis fuerit ita operam dare: ne
vlla ex p̄te deſideratur⁹ videar ſtudium tuū. Eſt eñ mihi puella
nubilis. Cui⁹ rei gratia factum eſt: vt ante hāc diem nihil pecu-
niaꝝ petierim: perinde atqꝫ tuti⁹ res omnis mea pecuniaria ſer-
uaret̄ in ærario pōtificis pientiſſimi Pij q̄ꝫ apud ip̄m me: q̄ nū
mis parcē nunq̄ꝫ didici. Nūc vero ijs vtendū eſt nō abutendum
Uale. Ex Mediolano ṗdie Id⁹ februarias. M. cccc. lxi

Franciſcus philelfus. Cicho calabro du-
cali ſecretario ſal.

MUltoꝝ infinitum eſſe numerū in ſacris lr̄is ſcriptum
legim⁹. Quæ quidem ſentētia etſi mihi nunq̄ꝫ dubitan
da eſt viſa: q̇ppe q̄ ex ore ſapiētiſſimi viri: ſiue Iheſus Syrachi
fili⁹: ſiue is ali⁹ fuerit: emanaſſe ꝓhibet̄: eam tamē vni⁹ Petri cā
didi hui⁹ noſtri decembris lr̄æ plurimū cōfirmarūt: q̇ modeſtiſſi
me a me perbenigneqꝫ admonit⁹: vt ea corrigerē: quæ in eulogio
quod ꝓ inclita ſanctiſſima fœmina Lucia magnanimi ṗncipis
noſtri matre tāto labore elucubrarat, incauti⁹ fortaſſis erraſſet.
ſe talem eſſe intrinſec⁹ oſtendit: qualis apparet extrinſec⁹. Itaqꝫ
nō abſurde ij ſenſiſſe iudicādi ſunt, qui dixerūt monſtrum in cor
pore monſtrum in animo. Quis humani īgenij paulo peritior,
cum oculos Petri cādidi faciemqꝫ inſpexerit: nō iſtiuſmodi ho-
minē expreſſum quoddā ac ꝑſpicuū inuidentiæ ſimulacrum exi
ſtimabit? Et apte ꝑfecto ⁊ erudite poeta ille deſcripſit inuidiam
cum ita cecinit. Pallor ī ore ſedet. macies ī corꝑe toto. Nuſquā
recta acies. liuent rubigīe dentes. Pectora felle virent. lingua ē
ſuffuſa veneno. Riſus abeſt. niſi quē viſi fecere dolores Nec fru
itur ſomno vigilātib⁹ excita curis. Sꝫ videt igratos: itabeſcitqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

videndo Succeſſus hoim̄. carpitqꝫ. ⁊ carpit vna. Ulixes ne mi
Licche: q̄ꝫ pulchre Ouidiꝰ naſo candidum decembrē effinxerit:
Idqꝫ tādiu antea: q̄ꝫ ſcire poſſꝫ futuꝝ aliquā do petꝝ caudidum
neſcio quem. Et nos increduli nō ſatis mirari poſſumꝰ ſolere po
etas bonos diuinitꝰ afflari vēturaqꝫ p̄dicere Couerte obſecro: in
leucum ip̄m corpis oculos: atqꝫ mētis lumia. Intuere colorem
muſtellinum: intuere macilētiam. Quæ quidem duo nō ab op
timaꝝ artium ſtudio: a quo vehement̄ eum abhorrē ipſaꝝ rerū
docet inſcitia: ſꝫ ab īmani q̄dā animi ægritudine manare neceſſe
eſt. Nā dirus ⁊ efferatꝰ oculoꝝ intuitꝰ ꝓdigioſiſſimi monſtri cu
iuſpiā eſt ſimillimꝰ. Et ne oīa ſigillatim pſeq̄r: q̇d eiꝰ lingua ve
nenoſiꝰ: quid foetulētiꝰ: quid abhomiabiliꝰ Itaqꝫ recte dum vi
ros honeſtos atqꝫ doctos carpit maledicendo: ipſe interiꝰ carpit
liuoris aculeis: fitqꝫ plane tabidus. Nā vt elegant̄ monet Ari
ſtoteles ὁ φθόνοσ εὐικάριστον. ἔχε δέ τι καλόν
ἐν αὐτῷ τήκει γάρ φθονερῶν ὄμματα καί κρα/
δίην. Inuidētia inq̇t eſt q̇d peſſimū: ſꝫ habet quiddā in ſe bo/
nū. Nā oculos corqꝫ inuidoꝝ facit intabeſcē Uerꝫ q̇d miremur
eū hoiem inuidētiæ v̄beribꝰ cruciari: q̇ ſit vnꝰ oīm ſupbiſſimus:
Quod flagitij genꝰ ſiquis fortaſſis ignorat: ſuſpiciat homis cer/
uicem erectam ſemp ac rigidam ⁊ obſtipam cameli inſtar Nam
ipſa vis lexqꝫ naturæ ex huiuſmodi etiam habitu ceruicis ſupbū
nobis oſtētat. Quare cum auguſtus Cæſar Clau. Tiberium q̇
innatam diramqꝫ ſupbiam ceruice huiuſmodi ſignificaret: excu
ſandum vellet: dicē ſolitꝰ tradit: id illi natura eſſe nō more: qua
ſi quæ natura inſunt vitia æquius cenſeri oporteat: q̄ꝫ quæ fue/
rint moribꝰ comparata. Et Euxebiꝰ hieronymꝰ vir doctiſſimus
idemqꝫ ſanctiſſimꝰ de ſe loquēs in epl'a ad hiſpanū Abigaum ita
ſcribit. Nihil ita a pueticia vitare conatꝰ ſum q̄ꝫ tumētem aīm
et erectam ceruicem dei cōtra ſe odia ꝓuocātem. Norat em̄ vir
ſapiētiſſimꝰ dixiſſe humani generis redemptorem cū adhuc eſſet
in viuis: diſcite a me: quia mitis ſum ⁊ humil' corde. At elatio
candidana arrogātiſſimaqꝫ ſupbia cum ad naturæ vitiū morum
quoqꝫ flagitium addidiſſet: nulla ne mīma quidem īiuria laceſſi
tus: ita in me inuehit: vt in eos omnis cōſueuit ſemp: quos ſui
diſſimillimos norit. Exiſtimat em̄ homo ſtultiſſimus ſe hac via
apud indoctam multitudinē nomis quippiā venatuꝝ: qđ cum
viris præſtantibꝰ quaſi cū paribꝰ de laude certamen ineat: tanq̄ꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

nomis claritudo vel in coꝝ ſita ſit teſtimonio: quibꝰ omnia fere cum pecudibꝰ ſunt cōmunia: vel maledicēdo potius q̃z ꝑ bonas actiones comparet. Quamobrem ne cui ſit obſcurꝫ: qđ tibi eſt luce clarius: rem ipſam vt habet: paucis exponā. Cum multi adoleſcētes ⁊ alij nō nulli e iuuētutis nūero epigrāmata ſcripſiſſent in laudes clariſſimæ virginis Luciæ Sphortianæ libuit etiaꝫ cādido ſeni huic noſtro: cui cādidi nihil eſt præt̃ caniciem: deſcēdere cum eiuſmodi ætate in aciem. ſcripſitqꝫ eulogium verſibꝰ quattuordecim ⁊ cum eo vnam ad te epiſtolam: qua ḡuiſſimus quidam Cato reliquos q̃ ante ſe ſcripſerāt: repħendēs: ſolū ſe dignum inſinuabat: cuiꝰ verſus haberent in precio. Fuerūt q̃ mihi carmen illud legerēt: nō legēdum traderēt. vt alia quoqꝫ cæteroꝝ omnia. Ego autem ⁊ audiui. ⁊ lōge magis q̃z par eſſet: more meo carmen laudaui. Addidiqꝫ ꝓ iuſti viri officio ⁊ id quidē modeſtiſſimis ꝟbis: tria tamē. eſſe emendāda vnum ex coꝝ præceptione: qui grāmatici dicūtur: alteꝝ geographoꝝ hiſtoricorūue. tercium vero philoſophoꝝ. Nam neqꝫ moerorem ⁊ fletum ī fortem ⁊ ingēti animo virum cadere. Neqꝫ principem noſtrum Frāciſcum Sphortiam. qui Mediolanēſium ſit: ducē ligurū recte appellari. Nam vrbem Mediolanum nō in liguribꝰ: ſed in īſubribꝰ ſitam eſſe ab inſubribꝰ heduis. Nec abſtiue cū ſit ſecūdæ: nō terciæ cōiugationis: habere vltimā ſyllabā breuem: nec vlla ꝓpria ratione corripi poſſe huiuſmodi ſyllabā ſiue ea verba ſecūdæ cōiugationis duaꝝ ſint ſyllabaꝝ: ſiue etiam plurimum. Natura em̄ id fieri ac vi ꝓpria nō numero ſyllabaꝝ. Sic em̄ incipit candidanum epigramma Nate patris quondā lux vnica. gloria matris. Te precor a lachrymis abſtine nate pijs. Quæ quidē tria errata cū eſſent a me notata: id qđ ī cæterꝭ quoqꝫ epigrāmatis: vbi opꝰ fuerat: antea fecerā: ſubdidit quiſpiā e circūſtātibꝰ tuis ſcribis: at Petrꝰ candidꝰ carmē hoc ædidit: tūc ego bene res habet: inq̃z. Admonendꝰ eſt candidꝰ: hæc vt corrigat. Nā in reliq̃s id mihi ſatꝭ probat. Res ita geſta ē mi Cicche. vt audis. id qđ ex oibꝰ tuis ducalibꝰ ſcribis potes intelligē. At nō tulit candidꝰ. vt eſt inſolēti arrogātia: honeſtam admonitionē: ſed cōtinuo epiſtolam ad te dedit. quæ ita dicēt. Dominꝰ Philhelcus cum meos ꝟſus legiſſet. deinde ad ſuos vertiſſet oculum ranarum in morā coaxātes. ſtatim turbatꝰ eſt. Audis atticam eloquētiam cicche diſertiſſime: q̃z elegāti initio rem aggreditur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Reſpōdeat igit̄ cādido. etſi erat Philelſo honeſtius nihil omni-
no reſpōdere ineptiſſimo nebuloni: habereq; dignitatis ſuæ poti
us gravitatiſq; rōnem: q̄z cuiuſpiam cōuicioſæ iniuriæ. pſertim cū
nō ſit neſcius magni eſſe animi huiōi iniurias obliuiſci, ac p ni-
hilo ducē. Sʒ gerend⁹ mos fuit Licche. vt ſcis: amicoꝝ quorū
dam volūtati magis q̄z vlli meo inſtituto. Appellat me p⁹ Phi
lelſo pygoſtolus cādidus philhelcum hoc eſt hulceris ſtudioſuʒ
et ſui quidem hulceris ſtudioſum appellat nec illi⁹ ſane corpalis
hulceris. cuius tumore ac putreſcentia non minus torquetur
aſſidue quam ſtranguriæ quam græci nominant decoriatæq; ve
ſicæ pedūq; ac lateꝝ acerbiſſimis doloꝛib⁹. ſʒ animalis inq̄z hul
ceris. q̄ præ ſupbiæ inuidētiæq; vulnerib⁹ ⁊ dies cruciat̄ ⁊ noctē.
Sum inq̄z ſtudioſus ſtulticiæ tuæ ⁊ īmanitatis cādide mi Pi
goſto!e ⁊ ea rōne ſtudioſus iſtiuſmodi hulceꝝ tuoꝝ. vt vix aliud
quicq̄z magis cupiam h̄ tpe. q̄z te aliqn̄ reſipiſcē ad ſanitatem-
q; redire. Sed q̇d male de te meriti ſunt ducales ſcribæ modeſti
ſane ⁊ egregij adoleſcētes. qd̄ eos ranas coaxantes appellas Nā
præt̄ ſcribas ali⁹ aderat nemo. Dicis autem me turbatum Et re
cte id quidem. ſi cōmiſerationem dicas turbationem. Nō enim
ita eram ab humanitatis officio alien⁹. vt nō cōmiſereſcerē tui.
qui dum velles haberi doctiſſim⁹. omni indocto homīe te inferi
orem oſtēderes: At q̄z apte defendis erratum tuū. Argumenta
ris idem licere tibi in abſtine. qd̄ propertio ⁊ alijs licuit in caue
et vide. quæ cum ſint. vt ipſe affirmat. ſecūdæ cōiugationis cor
repta tamen in vltima ſyllaba reperiunt̄. Quod ſi donatum. ſi
Seruium. ſi Priſcianū. ſi alios latinæ linguæ pbatiſſimos au
ctores diſcere voluiſſes. intelligēs eiuſmodi vba nō eſſe ſecūdæ
cōiugationis. ſʒ terciæ. cum habent e vltimam ſyllabam corre-
ptam in modo imperatiuo. Uerum tu gloriari ſoles. quod nul
lo ſis vnquā doctore vſus. Quod certe vnum. cum cætera mē-
tiaris. veriſſimum eſſe puto. Nam quod ais Propertium eſſe
longe Philelſo doctiorem id alioꝝ eruditiſſimoꝝ hominum nō
tuo qui nihil ſani ſapis. iudicio relinquat̄ Unum Philelfus au
det affirmare vel inſaniēte candido neminem eſſe hac tempeſtate
nec fuiſſe vnq̄z apud latinos. quātum cōſtet ex omni hominum
memoria. qui præt̄ ſe vnum. idem vnus tenuerit exercueritq; ⁊
græcam parit̄ ⁊ latinam orationem in omni dicēdi genere ⁊ p-
ſa ⁊ verſu Tu ſi quem habes alterum. memora. Quid taces ho

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

mo miſerrie: ſubdis deinde licuiſſe tibi vti amphimacro. vt Vir
gilio. cum ait Ferreiqꝫ eumenidum thalami. Quod licebat ī fer
rei nō licē in abſtine. neceſſitatis lex iubet. nam ſimplex eſt tene.
quod ſine vitio ī vrſu pentametro poni poteſt. modo ponat̄ an-
te. poterat p̄terea diuidi abſtine vt ī præcrapidum ⁊ īuicem ⁊ ha
cten⁹ ⁊ ī alijs cōpoſitis obſuatum a poetis videm⁹ Sed alia eſt
ratio. quam ip̄e ignoras Leuce. Ferrei ſpondeus eſt nō amphi-
macer. Nam dictio eſt biſyllaba ꝑ ſynæreſin. e. et. i. duarꝫ ſylla
barꝫ in ſyllabam vnam. vt ⁊ furias Aiacis oilei. Et talib⁹ Ilio-
nei dictis Rurſuſqꝫ in eodem libro. Fit ſtrepit⁹ tectis. voceſqꝫ ꝑ
ampla volutāt Atria. dependent lychni laquearib⁹ aureis. Moe
rorem ⁊ fletum quos ip̄os īuictiſſimo ſplēdidiſſimoqꝫ ꝓncipi no
ſtro in ſan⁹ homo tribuerat. nō cadē in virū ſortem ſatis cōcedit
Candidus. vt eſt docticul⁹. cum nihil rn̄det. Ignorat em̄ phos
homo philoſomat⁹. Nec mihi quiſpiam rerꝫ grauiorꝫ ignar⁹ ea
obiecerit. quæ a Virgilio in. vi. æneidos ſcripta ſunt. Nox ru
it Aenea. nos flendo ducim⁹ horas. Scim⁹ em̄ eo loco Aeneā
aliud nihil ſignificare ōꝫ ſenſitiuū appetitum. q̇ nob eſt cum pe
cudib⁹ cōmunis. ob idqꝫ illum a Sybilla. quæ ratio eſt. tempe
ſtiue caſtigatum. Nam qd̄ ad naturæ ⁊ pietatꝫ affectū attinet.
Id gemitu ac lachrymis nō mœrore ⁊ eiulatu ꝓſequendū ſapiē
tes volūt. De duce ligurꝫ ⁊ inſubrium addit ſe ſcripturꝫ ad te po
ſtea. oſtēſurumqꝫ Mediolanū qd̄ ⁊ ab inſubrib⁹ heduis. vt mō
dicebā. cōditū ſit ⁊ ī italiæ īſubrib⁹. ſitū eſſe in liguria ⁊ id q̇dē
auctoritate Plutarchi Solini ⁊ Liuij. ſubijcitqꝫ duo ad poſtre
mū. me nō dum lauiſſe cœnam de epiſcopo hectore. ⁊ erratū a me
eſſe in Sphortiade in quātitate ſyllabæ. cū cecini. Sꝫ nec ita
Frāciſc⁹ adhuc. Nā primā ſecūdi pedis ſyllabā quæ naturalit̄
ſit breuis. eſſe a me ꝓductā. O lepidū caput. Neſcit em̄ candi-
dus eadē rōne licuiſſe mihi ꝓducē ſyllabā vltimā in ita. ſequen
te muta cū liquida. q̄ licuit ⁊ Virgilio ⁊ Homero. Legat terci
um vſuꝫ iliados ad ꝓncipiū πολλὰσ διφθιμουσ ψυ
χὰσ ἄιδι προΐαψεν ἡρώων. Legat apud eūdem poe
tā cū paulo poſt tā vehemētis illi⁹ iræ tanqꝫ ꝑnicioſe quā ꝓpo
ſuerat. cām narratur⁹ aggredit̄. ἐξοῦ δὴ τὰ πρῶτα δια
στήτην ἐρίσαντε ἀτρείδης ἐ ἀναξ ἀνδρῶν καὶ
δῖοσ ἀχιλλεὺσ τίσ ταρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυν
ἕηκε μάχεσθαι. At græca q̄ norit leuc⁹. q̇ latina no tꝫ. legat̄ ec

Virgili⁹ in bucolicis. Aſpice cōnexum nutātem pondere mūdū
Terraſq; tractuſq; maris cœlūq; ꝓfundū. Et idem i georgicis.
Subit ardua ſilua lappæq; tribuliq; iterq; virētia culta Infœ
lix loliū. Quā vero cœnā ſomniet cādidus: nō intelligo. ſcribit
eñ pygoſtolus i calce lrāꝝ. Nōdum luit cœnam Philhelc⁹ de
epiſcoꝑo hectore. Illud autem ſcio ⁊ dixiſſe me interdum ⁊ ſcri
pſiſſe. idem ꝑſæꝑe ſignificare epiſcopum apud græcos qđ regem
apud latinos ⁊ hectora apud Homerum appellari epiſcopum.
Prætēa qđ cādid⁹ negat poni epiſcopum ꝓ angelo. ⁊ angelum
eundem eſſe apud chriſtianos. quem gentiles vocabāt. Sꝫ nūc
paucis reſpōdeam⁹ epiſtolæ vltimæ: quam de liguꝝ duce noſter
leucus ad te tādem ſcribit. Reicetis Liuio. Plutarcho. ⁊ So
lino q̄s habet aduerſos. ⁊ tanq̄ ꝑuaricatores: tris adducit igno
rātiæ ſuæ teſtes Frāciſcum Petrarcham. Antoniū luſcum. Et
Coluciū ſalutatum q̄s cum iunioris debuiſſꝫ: nouioris appellat
verbum ſane ⁊ inuſitatum ⁊ ineptū Vtinā voluiſſꝫ cādidus ita
illoꝝ illuſtrium viroꝝ benedicta vt errata imitari. Nō ſatꝭ erat
ſe argui inſcitiæ: niſi optimos illos viros ſecum traxiſſꝫ i culpā
At videat q̄ nos vocat indoctos. Strabonem geographū candi
dus. videat vir doctiſſim⁹ Claudium ptolomæū coſmographū:
Videat Plinium noſtꝝ libro tercio naturalis hiſtoriæ. Videat
polibium: q̄ libro ſecundo ſuaꝝ hiſtoriaꝝ docet gallos ethruſcis
expulſis eam regionem q̄ eſt circa padum: occupauiſſe. atq; gal
loꝝ omnium ꝑmos lauos ⁊ lebecios ea loca tenuiſſe: quæ iacent
ad padi ortus. Poſt hos autem inſubres quæ gens erat maxia
int̄ gallos: ſecutos eſſe. Et i ſubrib⁹ vrbem oīm primā eſſe Me
diolanum ab illis cōditam. At poſt inſubres ſecutos cœnoma
nos Ex altera autem parte padi campos q̄ ſunt circa appenninū
ananes incoluiſſe. Et poſt ananes conſediſſe boios. Et poſt hos
deinde ad hadriam ligones. Vltimos ꝟo ſenones eos cāpos ha
bitaſſe: q̄ mari adiacēt. Et hæc mi Cicche de arrogātiſſimi can
didi noſtri peruicaci ignorātia ſatis nunc ſuperq;. Quid eñ me
morem: q̄t quātaq; errauerit hō barbar⁹ in grammatica: qđ eo
magis miror: qđ decebat hoīem librariū vel ex ipſa exeribēdi cō
ſuetudine ſine vllis doctorib⁹ peritiam aſſecutum ꝑcepta littera
rum atq; latinitatis pulcherrime callere. Sꝫ dum diſcit male
dicē: dediſcit bene ſcribere. Vale. Mediolani Ex ædib⁹ noſtris
v. kalendas Martias. M. cccc. lxi.

¶ Frãciſcꝰ philelfus Thomæ thebaldo equiti aurato ſalu.

Vt tibi gratulor vehemẽt. quod ſecundis vſus fortunæ flatibꝰ. te in portum quietum iſtum trãquillũq; recepiſti. ita mihi nõ poſſum nõ dolere plurimum. quod per abitionem amiciſſimi homis ea ſum priuatꝰ conſuetudine. qua dulcius ducere nihil poteram. Quis enĩ te vno prudẽtior? quis humanior? quis amicitiæ obſeruãtior? Quare nõ poſſum nõ moleſte ferre. quod tua careo pñtia. cuiꝰ conſilium graue eſt probitas ſingularis eloquẽtia admirãda Vt hãc tamẽ ægritudinem meam feram modice: ea vincor ratione. quod amicꝰ amandus eſt ꝓpter ſeipſum nullis etiam noſtris commodis. præſertim quod amicorꝫ etiam commoda nobis cum illis cõmunia ſunt ducẽda Quare nõ tibi modo. ſed mihi quoq; gratulor ipſi. quod apud eum principem vitam tibi agẽdam delegeris. cuiꝰ ſummæ diuinæq; ꝟtutes tot tantæq; ſunt. vt vniuerſam nõ modo italiam. ſed etiam europam in admirationem ſui cõuerterint. Quẽ enĩ inuenias in omni probitatis ⁊ excellẽtiæ genere. quem præſtantiſſimo duci Borſio anteponas? Reliquũ eſt. vt quam mutuam non animorꝫ. ſed corporꝫ præſentiam locorꝫ aufert interuallum eam crebritas inter nos litterarꝫ aſſidue repræſentet. Hoc autẽ cum facillimum eſt futurũ. tum vtriq; noſtrum iucundiſſimũ. Vale. Ex Mediolano. iiij. kal'. martias. M. cccc. lxi

¶ Frãciſcꝰ philelfus Thomæ ſenecæ ſalu.

Cum iuuenis quiſpiam tuas mihi litteras vnas reddidiſſet. eſſetq; pollicitꝰ ſe apud me cœnaturũ. nam eum tua cauſa inuitaram. nõ modo apud me nõ cœnauit. ſed ne abiens quidem quicquã mihi locutꝰ eſt. Imitatus is certe ipſum te qui cum maxime adeſſe debes. nuſquam apparis. ſ; euaneſcis repente ex amicorꝫ oculis. Itaq; nihil potui ad ea tibi reſpõdere. q̄ diſcripſeras. Significabas enĩ byrrhiam tuum neſcio quem. dimiſiſſe apud me tuos codices duos Solinum ⁊ innominatum alterum. Qui id tibi perſuaſit. aut ſomniabat. aut te ſomniantem captauit. Nam neq; ipſe apud me vnquã fuit ſine te. neq; libros reliquit vllos. Quare ſi poſthac ſaniore cõſilio vſus fueris: vtilius cõſules tuis rebus. Scripſeras etiam de tua re vxoria. id quod antea ⁊ audieram. ⁊ nõ admodum ſum miratꝰ. qđ egregius quidã ab ineũte adoleſcẽtia mulierum amator iam vir

ſeptuagenariꝰ aut aliquãto grandior tãdem vxorius factus eſſes
et ita vir vxoriꝰ. vt propediẽ pater futurꝰ diceretis. Te autẽ nõ
intelligo: quod ſcribas te inde ab initio pœnituiſſe rei tam iucũ
dæ. tam ſanctæ. tam laudabilis. Neſcio. quid tua ſibi velit ora
tio. niſi fortaſſe dubitaris te ex alieno labore futurum patrem. q̃
ſi nõ tibi carius eſſe debeat bonum alieno labore partum quã nec
tuo nec alieno. Fac igiẗ. te intelligam. Nam tua illa oratio mõ
ſtri aliquid alere videẗ. Quid em̃ aliud opiner. cum te tam ſubi
to ab vxore abdicaueris. Et hac de re ſatis. Venit ad te berthol
la noſter. ex quo intelliges. qua mihi in re tua opa opus eſt. Tu
fac omnia mea cauſa. vt cõſueſti ſemper ⁊ amice ⁊ diligenẗ. Tu
diu hic multumqꝫ expectatus es fruſtra Feciſti autem more tuo
vt ſemper tibi deterius proſpicias. Vale. Ex. Mediolano. iiij.
Idus martias. M. cccc. lxi.

Fräciſcus philelfus. Hieronymo caſtello
philoſopho ac medico ſal.

QVi tibi reddidit meas litteras. qua mihi in re tua ſit
opus opera. coram ṽbis meis exponet. Scio quanti me facis.
et q̃ꝫ tibi carus ſum. Itaqꝫ nõ eſſe opꝰ intelligo. vt te aut rogem
hominez amiciſſimum: aut horter virum diligentiſſimum ⁊ op
timum. Quod ſi dederis operam. ne fruſtra in te ſpem præcipu
am collocarim. immortali me afficies beneficio. Vale Ex Me
diolano. iiij. Idus martias. M. cccc. lxi

Franciſcus philelfus. Lodowico caſellæ ſalu.

SIngularem tuam erga me beniuolentiam multis tuis
permagniſqꝫ officijs ſum expertus. Meus autem in te
animꝰ qualis ſit. qualiſqꝫ ſemꝑ fuerit. ea tibi eẽ dext certiſſima
cõiectura. quod es de me ſæpe meritꝰ q̃ꝫ optime. Quo fit. vt om
nibꝰ meis in rebꝰ non ſecꝰ te vtendum exiſtimem q̃ꝫ ⁊ amiciſſimo
et optimo viro. Itaqꝫ tuũ eſt. vt beneficium beneficio cumules
tibiqꝫ ꝑſuadeas enim mihi animum eſſe. vt ſi minꝰ referre. habe
re tamen gratiam non minꝰ poſſim q̃ꝫ velim. nec minorem agã
q̃ꝫ debeam. Vale. Ex Mediolano. quarto. Idus Martias.
M. cccc. lxi.

impreſſionis Finis A° domini
M. cccc. lxv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 19